

MATATIAS CARP

CARTEA
NEAGRĂ
FAPTE ȘI DOCUMENTE

SUFERINTELE EVREILOR
DIN ROMÂNIA

1940 — 1944

1946

MATATIAS CARP

CARTEA NEAGRĂ

SUFERINȚELE EVREILOR DIN ROMÂNIA

1940 — 1944

CU O PREFAȚĂ

DE

Dr. ALEXANDRU ȘAFRAN

Șef rabin al Cultului Mozaic din România

Vol. I

LEGIONARI ȘI REBELIUNEA

ATELIERELE GRAFICE
SOCEC & Co., S. A. R.
BUCUREȘTI 1946

Copyright by Matatias Carp, Bucharest 1946

*„Voi fi mulțumit dacă istoria mea va fi socotită
„folositoare, de către cei ce doresc să vadă
„evenimentele așa cum s'au produs în adevăr
„și așa cum, potrivit firei omului, s'ar putea
„reproduce în viitor, dacă nu sub aceeași formă,
„cel puțin sub forme asemănătoare.*

Thucydide. Istorie.

PREFAȚĂ

Rolul memoriei în viața omului nu este mic. Potrivit arătării unui psiholog din secolul al XVII-lea, însemnătatea ei ar fi așa de mare, „încât acolo unde lipsește, toate celelalte însușiri ale noastre ar deveni, în bună parte, inutile“.

Rolul memoriei în viața colectivității nu este nici el mai mic. Nu izbutim poate, îndeajuns, să transpunem toate regulile legate de memoria individuală, pe planul psihologiei colective. Reușim însă, cu prisosință, să observăm că funcțiunea aducerii aminte — ceeace vrasăzică mult mai mult decât memoria statică — trebuie să fie determinată la o colectivitate nu numai de resorturi psihice, ci și de un mobil etic. Exercițarea aptitudinilor memoriei la o colectivitate, trebuie să aibă în vedere un scop moral. Aceasta o și deosebește de vremelnicia memoriei individuale. Când un popor, de pildă, sau umanitatea chiar, acționează cu forțele memoriei pe câmpul istoriei, se cuvine ca să urmărească un obiectiv moral. Judaismul, care vede Istoria străbătută de duhul Dumnezeuirii, ce se manifestă prin legi etice inexpugnabile, atribuie funcțiunii de aducere aminte o importanță primordială. Regulele vieții etice evreești purced dela comandamentul aducerii aminte. Ca indivizi se cuvine să ținem mereu minte momente și fapte din existența noastră; acestea nu rămân însă instantanee izolate, ci se asociază în reprezentațiuni vii ce țin trează conștiința noastră morală și ne chiamă către îndatoriri morale. Ca popor, Biblia ne-a învățat dela început să ținem minte, să nu uităm: „Adu-ți aminte de zilele cele de demult, cugetă la anii neamurilor trecute“! Ni se atrage luarea aminte, cu stăruință, ca nu cumva să uităm, de pildă, necazurile pe care ni le-au pricinuit în vechime Amaleciții: „Adu-ți aminte cum s'a purtat cu tine Amalec pe drum, când veneați voi din Egipt... nu uita aceasta“! Noi, gândindu-ne la episodul amalecit, avem să tragem învățăminte. Vorbind oamenilor, noroadelor, lumii despre acest episod, Biblia supune pe fiecare în parte și pe toți laolaltă unui proces moral, le aduce înaintea privirilor motiv de judecată, de socoteală, de revizuire a conștiinței.

Facultatea aducerii aminte face într'adevăr parte din țesătura ființei noastre evreești. Nu e o întâmplare că un fiziolog evreu, Richard Semon, a încercat să dovedească că facultățile memoriei sunt, nu numai de natură psihică, ci ele pot fi găsite și în materia vie. Semon numește, pentru prima oară, Mneme (care în grecește înseamnă memorie), însușirea protoplasmei, a celulei vii, de a înregistra, de a păstra și de a reda impresiile...

Nu numai din punct de vedere psihologic, ci chiar fiziologic, putem afirma că „impresiile“ culese de noi printre noroade, dealungul veacurilor de suferință, s'au încrestat adânc în ființa noastră. Ele și-au găsit adeseori grai în zguduitoare Cărți de Aduceri-aminte, pline de folositoare învățăminte pentru noi și aspră morală pentru alții.

La finele războiului trecut, în 1919, cugetătorul evreu Nathan Birnbaum, împreună cu Hugo Hermann, a scos o carte ce cuprinde relatări despre îngrozitoare suferințe îndurate de evrei în timpul cruciadelor. Pe prima pagină a culegerii, autorii au așezat sugestiv un verset din profetul Ieșaiahu, care grăiește: „Și un mare măcel fost-a în țara Edom“... precum și o chemare a piosului psalmist: „Doamne, adu-ți aminte de fiii lui Edom“!.

„Adu-ți aminte!“ este, într'adevăr, motivul ce revine neconținut în istoria noastră, care este o istorie a spiritualității, a martiriului pentru marile comandamente etice pe care noi le-am revelat pentru prima oară umanității și le-am susținut neîncetat, cu dârzenia credinței noastre.

Pentru a împrumuta o culoare puternică descrierii chinurilor suferite de evrei în timpul războiului trecut, Nathan Birnbaum și Hugo Hermann le înfățișează prin caleidoscopul evului mediu, socotit a fi cel mai înfiorător.

Martiriul poporului evreu din timpul ultimului război face să pălească întru totul suferințele lui Israel în trecut. S'a adeverit previziunea talmudică despre perioada premesianică, când „suferințele din urmă vor face să fie uitate suferințele dintâi“...

E deajuns să răsfoim volumul scriitorului evreu sovietic Ilya Ehrenburg, ce poartă titlul atât de autentic evreesc: „Ține minte“... și ne vom convinge că, crâmpiele privitoare la mucenicia evreească, pun în umbră focurile rugurilor medievale.

Este necesar să cercetăm prezenta operă a d-lui Matatias Carp, pentruca să ne dăm seama de proporțiile, cu drept cuvânt premesianice, ale suferinței evreești. Zămislită „cu sânge și lacrimi“, păstrată cu prețul celor mai mari primejdii, zidită cu o competență impresionantă, „Cartea neagră a suferințelor evreilor din România“, alcătuiește un impunător monument pe care „Secretarul general perma-

nent al durerilor evreești din România“, îl ridică cu pietate martirilor lui Israel. D-l Matatias Carp a trăit, clipă cu clipă, cutremurătoarea desfășurare a cruntelor realități, ce durează această operă.

Noi îi datorăm recunoștință.

Rostul etic pe care autorul și l-a propus, alcătuind această valoroasă lucrare, va fi și prin aceasta atins, dacă ea va contribui la respectarea comandamentului simplu, sinaic: „Să nu ucizi! Căci ce este aceasta — se întreabă stegarul luptei pentru dreptate, Horia Carp — decât primul pas spre recunoașterea libertății individului? Ce este alta decât aspirația spre libertate, porunca pe care am primit-o pe Sinai“...

De pe colinele Sionului, pe care le-a cântat, din Cetatea lui David unde odihnește, Horia Carp, iluminatul apărător al libertății, se va declara mulțumit știind că osârdia plină de devoțiune a fiului său va ajuta ca oamenii să ia aminte cu puterile lor lăuntrice, morale, la comandamentul sinaic: „Să nu ucizi“!.

„Pentru că la evrei, o repet — zice Horia Carp — legea cea mare a fost: Să nu ucizi!!!“.

Să se deprindă întâi oamenii să prețuiască viața semenului; și apoi vor putea urca spre înălțimile scăldate de lumina mesianică a iubirii aproapelui...

DR. ALEXANDRU ȘAFRAN

Șef rabinul Cultului
Mozaic din România.

București, 21 Ianuarie 1946.

CUVÂNT ÎNAINTE

Cel de al doilea război mondial e terminat. Pergamentele și „peticele de hârtie” așteaptă încă să fie parafate, sigilate și înmormântate cu protocolarele solemnități. Dar armele au amuțit.

Ambiția orgolioasă și criminală, care atâta vreme a aruncat sfidare și dispreț tuturor forțelor morale și spirituale ale omenirii, zace acum sugrumată și încătușată. Pacea își reclamă garanțiile, popoarele își cer libertățile și dreptul pretinde reparații. Viața își urmează cursul, evenimente noi se desfășoară în viteză și cele vechi sunt repede uitate. De-a-lungul ultimului deceniu s'au produs însă prea multe cari merită a fi mereu amintite, cari nicio dată nu trebuiesc uitate.

Dintre acestea, cele mai dureroase afectează sectorul evreesc european. Dacă facem abstracție de popoarele Uniunii Sovietice, cari în acest război au dat istoriei cea mai zguduitoare pildă a puterii de sacrificiu al sângelui, svârlit cu nepăsare, cu în-suflețire, cu entuziasm, în slujba patriei și a înaltelor concepte morale, nu găsim nicio altă națiune în lume — chiar dacă într-unim în mănunchiu toate Națiunile Unite — care să fi deschis atâtea morminte fiilor săi, câte a deschis poporul ereu în aceeași luptă pentru o patrie, pentru dreptate, libertate și umanitate.

Și totuși încă nu a venit momentul de a se scrie o istorie completă a suferințelor evreiești din epoca 1933—1944. Cercetări, anchete, studii s'au întreprins în toată lumea (Comitetul Antifascist din Moscova, Comitetul Cărții Negre din America, Congresul Mondial Evreesc, etc.). Nimeni nu s'a încumetat însă să publice, atât de repede, oreo lucrare care să merite în adevăr calificare de istorică.

O privire fugitivă prin arhivele sau fișierele vreuneia din aceste organizațiuni — fie chiar cea a Congresului Mondial Evreesc, Secțiunea pentru România, a cărei Comisie de Studii, sub imboldul președintelui ei av. Kiva Ornștein, a realizat o operă remarcabilă — ar dovedi cât de prematură apare încercarea întocmirii unei lucrări științifice, care să îmbrățișeze ansamblul acestei perioade de prigoană și suferință. Numai echipe de istorici calificați, lucrând sub directivele unor fruntași ai spiritului omenesc, cum sunt Ilya Ehrenburg, Vasilii Grossmann, Michoels (Comitetul Antifascist din Moscova), Prof. Albert Einstein, Șalom Asch (Comitetul Mondial al Cărții Negre), vor putea, după mulți ani de strădanie și muncă, să ofere omenirii Istoria suferințelor evreiești din timpul hegemoniei fasciste.

Știința e înceată. Dar noi care am trăit această epocă cu toate zguduiriile, cu toate frământările și toate suferințele ei, avem nevoie să cunoaștem ce s'a petrecut, pentru a ne forma o idee, dacă nu riguros complectă, cel puțin în deajuns de limpede și cât mai aproape de adevăr.

De aceea, încă din vremea când vedeam și simțeam cum cauza noastră face parte integrantă din marile evenimente mondiale — destinată să învingă dacă victoria se așeza într'una din balanțe sau să sucumbă dacă ar fi atârnat în cealaltă — am hotărît să întocmesc această lucrare.

Am scris cu sânge și cu lacrimi această carte de sânge și de lacrimi, pentru ca frații mei să găsească în amintirea suferințelor străbătute, noi impulsuri și țeluri de viață, în imaginea loviturilor primite, să găsească mijloacele de a se apăra în viitor și pentru ca în revolta și scârba ce poate pricinui povestea acestor vremuri, ceilalți să vadă cât au păcătuît, cât datorează obștei noastre pentru a-i mângâia durerile și cât de mult au de făcut pentru a descărca conștiința și răspunderea în fața istoriei.

M'am ferit de a plămădi o operă literară. Zadarnic se vor căuta în această lucrare figuri de stil, metafore, descrieri epice sau efecte patetice. Am ocolit până și adjectivele.

Tot așa m'am ferit să laud, să critic, să apăr un punct de vedere în dauna altuia, să ridic în slavă vre-o virtute, sau să blestem vreun păcat. Nu fostul secretar general al Federației Uniunilor de Comunități Evreiești și încă mai puțin cel al Uniunii Evreilor Români, ci arhivarul și registratorul durerilor evreiești din România, înfățișează această lucrare, pentru cei ce încă nu pot, sau nu vor să creadă și pentru cei cari uită prea repede.

Nu mă urmărește niciun fel de gând de răzbunare. Fac parte din poporul cărții și al culturii și mă mândresc că civilizația pe care noi am dat-o omenirii, civilizație în care și-au găsit leagăn Moise, Profeții, Cristos, Spinoza, Einstein și atâția alții, a alungat din noi multe sentimente josnice și în special pe cel al răzbunării.

Nu vreau deci răzbunare împotriva nimănui, nici pentru chinurile îndurate pe trupul meu, nici pentru maltratările cari l-au alungat în depărtări pe tatăl meu, pe care nu-l voi mai vedea vreodată, nici pentru masacrarea pe malul Bugului a părinților celor doi copii din Transnistria, cari astăzi sunt copii mei — dacă nu trup din trupul meu, în orice caz suflet din sufletul meu — nici pentru suferințele fraților mei cei mulți, de pretutindeni.

Dar vreau justiție. Pe sfânta dreptate care izvorăște din bunul simț, din cugetul și sentimentul omului civilizat, să fie pedepsit oricine a chinuit, a jefuit sau a ucis nevinovați.

Vreau să scot durerea evreească, din bagatela în care a fost înfundată până acum. Vreau să se cunoască de toată lumea adevărul, numai adevărul și întreg adevărul.

De aceea, voi ridica pentru o clipă giulgiul ce acoperă mai mult de patru sute de mii de cadavre și voi da deoparte vâlul care ascunde tâlhării ce întrec un miliard de dolari.

Toate afirmațiunile cuprinse în această lucrare sunt controlate, verificate și se sprijină pe dovezi, dintre cari cele mai multe sunt de neînlăturat: declarații, mărturii, comunicări oficiale ale Comunităților și Uniunilor de Comunități Evrești, adrese oficiale, ordine oficiale — copii textuale sau fotocopii, semnate de toată ierarhia administrativă dela Mareșal până la ultimul plutonier sau șef de birou — fotografii și tot felul de alte documente (ordonanțe, publicațiuni, telegrame, acte de vânzare, declarații de sinucidere, sentințe judecătorești etc.), rapoarte de anchetă (Bunăoară: Jafurile și ticăloșiile legionare, au fost anchetate aproape în toată țara, încă înainte de prăbușirea regimului, de doi avocați creștini, impuși în contenciosul Federației Uniunilor de Comunități, de către „Ajutorul Legionar“. De asemenea jafurile și ticăloșiile din timpul rebeliunii, au fost constatate de o comisiune compusă din preo 30 avocați evrei, cărora tot Federația Uniunilor de Comunități le-a dat această sarcină).

O parte din materialul pe care se sprijină această lucrare — în special primul volum — provine din arhiva Federației Uniunilor de Comunități Evrești, din a cărei comoară documentară, nu a mai rămas decât ceea ce am furat eu înainte de instalarea Centralei

Evreilor din România. Restul a fost aşvârlit într'un colţ de pivniţă, unde după 25 August, nu am mai găsit decât un oraf de hârtie mucegăită.

Unele indicaţiuni au fost verificate şi completate cu ajutorul rezultatelor anchetei întreprinsă de Comisiunea de Studii a Congresului Mondial Evreesc, Secţiunea pentru România, cu al cărei sprijin s'a putut păşi la publicarea acestei lucrări.

Mi-am propus să împart materia în 4 volume şi anume:

Vol. I: Legionarii şi rebeliunea.

Vol. II: Guvernul Antonescu şi războiul.

Vol. III: Tragedia Transnistriană.

Vol. IV: Ardealul de Nord.

Gândul iniţial a fost ca lucrarea să cuprindă şi întregul material documentar pe care se sprijină. Pentru aceasta ar fi nevoie de spaţiul a 10—12 volume, ceea ce nu poate fi realizat în momentul de faţă. Va rămâne poate aceasta o sarcină a viitorului.

Cartea neagră a suferinţelor Evreilor din România, apare ca o operă exclusiv personală şi răspunderea pentru tot ceea ce cuprinde, apasă numai asupra mea. Materialul a început a fi adunat încă din Iunie 1940, iar sistematizarea am început-o în primăvara 1943, ajutat de o singură colaborare: soţia mea, cu care am împărţit munca, sbuciumul şi pericolele în vremurile de prigoană.

MATATIAS CARP

Ianuarie 1941.

PRIVIRE GENERALĂ
asupra desfășurării prigoanei
antisemite în România 1940—1944

Prigoana și teroarea fascistă exercitată asupra populației evrești dintre granițele României, au fost tot atât de violente și distrugătoare, ca în toate celelalte țări de influență sau dominație nazistă. Deosebirea între cele petrecute în România și ceea ce s'a desfășurat în țările în cari prigoana nazistă a avut manifestările cele mai oribile (Ucraina, Bielorussia, Polonia, Ungaria și Germania), constă numai în unele detalii de metodă și în diferențe în cifrele absolute și procentuale, ale evreilor uciși. România nu a avut o organizare tehnică și științifică a masacrului. Nu au fost aici camere de gaze, nici crematorii de cadavre. Nu s'a industrializat părul, dinții sau grăsimile victimelor. Dar în afară de metodele clasice de ucidere, cunoscute de când s'a inventat ștreangul și praful de pușcă, fascismul român a avut metodele sale originale de exterminare a evreilor. Aici au fost oameni bătuți până la istovire și expiere, sufocați în vagoane cu răsuflătorile astupate, vânduți din mijlocul convoaielor pentru a fi apoi omorâți și a li se comercializa îmbrăcămintea, tăiați în bucăți pentru ca, cu sângele lor, să se ungă osiile căruțelor ș. a. m. d.

Aici s'au făptuit jafurile sub formele cele mai oribile ce le poate înfățișa istoria tâlhăriilor, la toate neamurile și în toate timpurile.

Averea evrească, devenită un fel de *res nullius*, a stat toată vremea la îndemâna oricui ar fi jinduit după dânsa, începând cu Statul Român însuși și terminând cu ultimul borfaș. Aici au jefuit tâlharii și — cu alte metode — au jefuit miniștrii; au jefuit răufăcătorii și nu s'au sfiit să jefuiască binevoitorii; evreii au fost jefuiți, numai pentru a li se face rău și la fel au fost jefuiți ca să nu li se facă rău; au fost uciși evrei ca să fie jefuiți, au fost uciși evrei pentru că au fost jefuiți, au fost jefuiți evrei pentru că erau deacum uciși și așa mai departe.

Notă. — Toate documentele citate în paginile ce urmează, vor fi publicate, în copii fotografice, ca anexe ale capitolelor la cari se referă.

Rezultatul prigoanei din România, se oglindește în două cifre:

1. *Din populația evreească a României, care în anul 1940 era de cca. 760.000 suflete, au fost omorâți cca. 400.000 oameni. Din aceștia cca. 265.000 victime încarcă răspunderea guvernului român, iar restul — locuitori în Ardealul de Nord — pe cea a guvernului ungar.*

2. *Pagubele suferite de populația evreească a României, întrec suma de un miliard dollari.*

CÂTEVA DATE STATISTICE

	Rec. 29. XII. 1930 ¹⁾	Rec. 6. IV. 1941 ²⁾	Rec. 20. V. 1942 ³⁾
<i>România Mare înainte de</i>			
1939	756.930	—	—
Teritoriul de sub autori-			
tatea guvernului român, între			
1941 - 1944, cuprinzând <i>Vechiul</i>			
<i>Regat, Ardealul de Sud, Bucovina</i>			
<i>și Basarabia.</i>	607.790	441.293	292.149
Teritoriul afectat de depor-			
tări masive: <i>Basarabia, Bucovina</i>			
<i>și Jud. Dorohoi</i>	314.933	156.121	19.576
Basarabia	206.958	72.625	227
Bucovina	93.101	71.950	17.033
Jud. Dorohoi	14.874	11.546	2.316
	Rec. român 29.XII.1930	Reg. ungar 31.I.1941	Reîntorși din lagăre ⁴⁾
<i>Ardealul de Nord</i>	148.294	151.125	29.405

Din cifrele de mai sus rezultă că dela venirea la conducerea României a regimului de dictatură fascistă (6 Septembrie 1940), până la 20 Mai 1942, data recensământului locuitorilor de sânge evreesc, populația evreească dintre granițele României de atunci

¹⁾ Ultimul recensământ oficial înainte de 1939. Cifrele acestui recensământ, nu au suferit modificări sensibile pentru populația evreească în următorii 10 ani, până la Iunie 1940.

²⁾ Recensământ oficial, efectuat sub guvernul Antonescu, cu o secțiune specială pentru locuitorii de origine etnică evreească. În Basarabia și Bucovina, provincii cedate U. R. S. S. în Iunie 1940 și cotoprite în vara anului 1941, nu a avut loc un recensământ propriu zis, ci numai o numărătoare oficială, efectuată de autoritățile civile și militare române la 1 Septembrie 1941.

³⁾ Recensământ special al locuitorilor de sânge evreesc.

⁴⁾ Situația cunoscută la 1 Septembrie 1945. Se presupune că în lagărele germane se mai află în viață câteva mii de evrei, cari încă nu s'au întors.

— fără Ardealul de Nord — s'a împușinat cu 315.641 suflete. Este drept că la acea dată (20.V.1942), mai erau în viață în Transnistria, câteva zeci de mii de evrei dintre cei deportați în toamna anului 1941 și în prima jumătate a anului 1942. Nu s'a făcut niciodată vreo numărătoare oficială a acestora, dar dintr'un referat al Ministerului de Interne din Noembrie 1943 ¹⁾, rezultă că la 1 Septembrie 1943, numărul celor în viață acolo era de 50.741. Dintre aceștia au mai murit sau au fost omorâți încă câteva mii după această dată, astfel că la reocuparea Transnistriei de către Armata Roșie, în Martie 1944, nu mai trăiau acolo — după cifre aproximative neoficiale — decât 40—45.000 deportați evrei. Luându-se însă ca valabilă cifra oficială a Ministerului de Interne de 50.741 supraviețuitori ai deportărilor, rezultă că lipsesc din populația evrească a României — fără Ardealul de Nord — 264.900 suflete, adică 43% din totalul populației evrești de atunci ²⁾.

¹⁾ Referatul se găsește în arhiva secretă „Transnistria“, pe anul 1943, a Ministerului de Interne. Nu poartă nici semnătură, nici dată. Este întocmit de fostul Subsecretar de Stat General C. Z. Vasiliu. După conținut, se pare că datează din Noembrie 1943 și este destinat Președinției Consiliului de Miniștrii. Între altele se spune textual:

„În cadrul măsurilor de purificare a Basarabiei și Bucovinei, în toamna anului 1941, după reocuparea acestor provincii de armata română, s'a dispus „și executarea prin unitățile de poliție ale armatei, transplantarea elementului „evreesc în Transnistria. O statistică a numărului celor aduși, nu s'a putut „face decât după așezarea lor și după ce a luat ființă administrația românească, pe măsură ce a fost predată de trupele germane.

„Din datele ce avem, numărul lor ar fi fost :

1. Evacuați din Basarabia și Bucovina 1941	Basarabia	55.867
	Bucovina	43.798
2. Din orașul și județul Dorohoi		10.368
	Total	110.033

„În decursul anilor 1941—1942, din cauza epidemiilor ce s'au ivit și a „imposibilității de asistență medicală și profilaxie, în regiuni peste cari trecuse „războiul, o parte au murit, și după o statistică făcută la 1 Septembrie 1943, „ar fi rămas un număr de 50.741 evrei, cari sunt așezați în județele Moghilev, „Tulcin și Golta, în masse mai compacte și în restul județelor, în număr mai „redus.

Cifrele cari indică numărul evreilor deportați, nu par a fi exacte. Ele sunt contrazise, de unele documente, întocmite chiar în perioada deportărilor. Între altele „Sinteza informativă“ întocmită de Inspectoratul General al Jandarmeriei pe timpul 15 Dec. 1941 — 15 Ian. 1942, cuprinde la rubrica „Problema Evrească“ următoarele:

„Până în prezent au fost aduși de peste Nistru pentru plasare pe Bug, un „număr de 118.847 evrei, trecuți prin punctele Iampol (35.276) Moghilev (55.913), Tiraspol (872), Răbnița (2457), Iașca (2216).

De subliniat că această „sinteză“, datează din Ianuarie 1942, deci înainte de deportările din acest an cari au cuprins alte peste 12.000 suflete.

²⁾ S'ar putea obiecta că aceste cifre nu oglindesc realitatea, deoarece nu țin seamă de numărul evreilor refugiați la începutul războiului. Obiecțiunea, chiar dacă este întemeiată, nu schimbă cu nimic tragicul cifrelor. Dar obiecțiunea nu este întemeiată. Informațiunile verificate arată că numărul celor

Din cifrele de mai sus rezultă de asemenea că mai mult de jumătate din victime — 166.497 suflete — au pierit înainte de 1 Septembrie 1941, sau mai exact între 22 Iunie 1941, începutul războiului și 1 Septembrie 1941, când ocuparea teritoriilor ce fuseseră retrocedate în 1940 în Est, era terminată și când s'a procedat la o numărătoare oficială a evreilor ce mai erau în viață. Restul de cca. 100.000 evrei au murit: prin asasinatelor legionare; în măcelul dela Iași dela 29—30 Iunie 1941; de-a-lungul drumurilor de deportare și în ghettourile din Transnistria, de mizerie, frig, foame și boală sau uciși de sălbăticia facistă româno-germană.

În sfârșit, cifrele de mai sus arată că din Ardealul de Nord au pierit 121.270 suflete evreești. Se presupune însă că această cifră nu oglindește realitatea, deoarece la ambele recensăminte — cel român din 1930 și cel ungar din 1941 — se pare că au rămas multe mii de evrei nerecenzați, în care caz numărul victimelor ar fi mai mare.

ce au încercat să-și salveze viața prin refugiu, a fost foarte redus. Câteva sute din Cernăuți, câteva mii din regiunea Chișinău și cam tot atât din sudul Basarabiei, prin Cetatea Albă. Nici nu se putea altfel, față de surpriza și rapiditatea atacului româno-german. În adevăr, pe frontul Prutului, ofensiva a început la 3 Iulie când a fost ocupat orașul Storojineț. La 5 Iulie erau ocupate Cernăuți, Vijnîța, Herța, Noua Suliță și Edineți, la 6 Iulie Hotin, la 9 Iulie Bălți și la 17 Iulie Chișinău. După câteva zile tot malul drept al Nistrului era atins.

Convoaiele de refugiați au fost ajunse din urmă de motorizatele germano-române. Numeroase documente certifică realitatea acestei afirmațiuni. Între altele, raportul No. 1108 din 10 August 1941 al pretorului armatei III-a Lt. col. Jean Poitevin) adresat Marelui Pretor, cuprinde următoarele:

„Am onoare a raporta că în ziua de 9 August a. c., la Rașcov, la „capul podului Vadu Rașcu, spre Ucraina, a sosit un grup de aproximativ 2000 evrei, *dintre acei fugiți odată cu armatele sovietice*. Acești evrei au fost „strânși din zonă de armatele române și dirijați de serviciile pretorale la cămi-„nurile lor. Convoiul, care este în completă mizerie, a fost oprit pe malul stâng „al Nistrului.

„Am trimis un ofițer cu 20 jandarmi pentru a-i împinge îndărăt, cât „mai în interiorul Ucrainei.

„Am dat ordin serviciilor pretorale ca evreei să fie împinși înainte, nu „înapoi.

De asemenea, raportul telegrafic No. 602 din 17 Aug. 1941 al Inspectorului de Jandarmi Iași, către Serviciul Marelui Pretor, arată :

„In dimineața zilei de 17 August au fost trecuți de germani dela lampol „la Cosăuți *12.500 evrei, probabil dintre acei fugiți cu armatele roșii*; evreei au „fost duși într'o poiană lângă Cosăuți, unde sunt păziți de jandarmi, grăniceri „și premilitari.

Din aceste cauze, dintre cei ce au încercat să-și salveze viața prin refugiu, nu au reușit decât foarte puțini și anume cei cari au luat drumul Moscovei și cei cari au fost evacuați pe mare, dela Cetatea Albă la Odesa și apoi mai departe.

CÂTEVA CIFRE REPREZENTÂND VALORI JEFUITE DIN AVUTUL EVREESC, PRIN LEGI SAU MĂSURI DE FAPT, COLECTIV SAU INDIVIDUAL.

Expropieri

Prin efectul legilor de expropriere, populația evreească a României — fără Ardealul de Nord — a fost deposedată de următorul avut:

42.320 hectare pământ arabil
68.644 „ păduri
2.062 „ vii
78 „ bălți
265 mori
115 industrii forestiere
81 alte industrii
152 vase plutitoare
40.758 imobile.

Între acestea din urmă, se aflau: 330 temple, sinagogi, case de rugăciuni; 92 școli; 17 spitale; 2 sanatorii pentru colonii școlare; 2 dispensare; 26 aziluri de bătrâni; 6 orfelinate; 68 cimitire: 53 băi rituale; 31 locuințe parohiale; 10 fabrici rituale de azime; 27 abatoare rituale de păsări; 7 sedii de comunități; 3 terenuri foste temple sau sinagogi; 1 cantină; 1 remiză pentru car funebru.

În cifrele de mai sus nu sunt cuprinse bunurile evreiești expropriate în Basarabia și Bucovina de Nord unde, în afară de categoriile de bunuri specificate, au mai fost expropriate și toate întreprinderile comerciale și industriale.

Valoarea bunurilor expropriate dela evrei, nu a fost estimată ¹⁾, dar poate fi presupusă dacă se examinează veniturile pe cari aceste bunuri le-au produs.

¹⁾ O statistică neoficială, publicată de revista „Comerț și Industrie” în Octombrie 1943, cuprinde următoarele cifre:

Bunuri agricole	5.663.364.350
Păduri	2.585.890.760
Fabrici de cherestea	790.618.438
Material lemnos	77.690.833
Bunuri industriale legate de economia țărănească	1.851.341.950
Vase plutitoare	1.318.849.900
Imobile	59.000.603.573
Total . .	70.687.849.734

Pe cele trei exerciții bugetare dela începutul războiului, veniturile bunurilor expropriate dela evrei, au fost prevăzute în bugetul general al Statului, precum urmează:

Ex. 1941—42 (pe 9 luni, dela 1/7/1941 — 31/3/1942)	Lei 2.940.000.000
Ex. 1942—43	„ 4.800.000.000
Ex. 1943—44	„ 2.728.500.000 ¹⁾

Contribuții excepționale

Imprumutul reîntregirii (Imprumut forțat, impus evreilor în proporție de 4 ori mai mare decât celorlalți locuitori). Până la 20 Mai 1942 s'au subscris și plătit Lei 1.994.209.141 ²⁾

Echipamente sanitare pentru spitalele de răniți, prin rechiziții forțate, neplătite „ 500.000.000 ³⁾

Palatul invalizilor, contribuție impusă evreilor prin Centrala Evreilor din România, pentru construirea unui institut de sprijin al invalizilor de război „ 100.000.000 ⁴⁾
„ 13.062.709.141

¹⁾ Trebuie subliniat că cifrele de mai sus sunt derizorii, deoarece administrarea bunurilor expropriate dela evrei, a fost frauduloasă și oneroasă.

²⁾ După 20 Mai 1942, imprumutul a fost transformat în impozit, dar sumele plătite de evrei nu au fost totalizate.

³⁾ Cifra este aproximativă și cuprinde numai valoarea obiectelor adunate sau cumpărate la București de Uniunea Comunităților Evreiești în Septembrie 1941, în executarea ordinului No. 50524 din 3 Septembrie al Comandamentului II Teritorial, care avea următorul cuprins :

„Din ordinul d-lui Mareșal Antonescu, transmis de M. A. N. cu No. „3450/1941 cu onoare vă rugăm a lua urgente măsuri ca în legătură cu Cercul „de Recrutare, București, să rechiziționați dela evrei, următorul cazarmament „necesar spitalelor din zonă: 4000 pături, 4000 saltele, 8000 cearceafuri, 8000 „fețe de pernă, 4000 perne, 4000 paturi de fier ușoare, 1200 paturi complete „pentru spitalele din Z. I. București.

„Operațiunea fiind urgent reclamată, să se termine în termen de 24 ore „dela primirea acestui ordin.

„Luați legătură cu Cercul de Recrutare București.

Comandantul Comandamentului II Teritorial

(ss) General Alex. Gheorghies.

⁴⁾ Jumătate din această sumă a fost estorcată prin șantaj, amenințându-se cu deportarea evreilor din orașele de pe granița româno-maghiară: Timișoara, Arad, Beiuș, Turda, Sighișoara.

Efecte de îmbrăcăminte, contribuție impusă evreilor prin câteva legi, sub sancțiuni penale. Fiecare evreu major, bărbat sau femeie, au fost obligați să depună câte un număr de asortimente complete de îmbrăcăminte, încălțăminte și lingerie, compus din cămăși, ismene, ciorapi, batiste, prosoape, flanele, costume bărbătești, bocanci sau ghete, pălării sau căciuli, pături, saltele, dosuri de pernă, fețe de pernă și cearceafuri. Numărul asortimentelor varia în raport cu venitul impozabil al fiecăruia ¹⁾.

Cei ce nu posedau efectele pretinse de lege, puteau depune valoarea în numerar.

Valoarea efectelor depuse și a sumelor de bani plătite a fost de „ 1.800.135.600

Unii evrei nu au putut împlini obligațiunea depunerii efectelor și au fost condamnați la pedepse variind între 5—10 ani închisoare.

Amnestierea lor a fost cumpărată dela guvernul român ²⁾ cu suma de „ 100.000.000

Taxe de scutire de muncă de folos obștesc, contribuție impusă evreilor socotiți necesari economiei naționale, ca un echivalent al muncii extenuante și distrugătoare, denumită „muncă obligatorie“. Stabilite și încasate printr'un sistem arbitrar și prin șantaj desgustător, aceste taxe au produs dela 1 Aprilie 1943—23 August 1944 „ 3.034.148.141 ³⁾

Lei 17.996.992.882

¹⁾ Potrivit baremului hotărât de lege și a prețurilor fixate tot de lege, evreul cu un venit anual de 101.000 lei, trebuia să depună, din unele obiecte câte 4 rânduri, din altele câte 2 rânduri, în valoare totală de 79.400 lei; evreul cu un venit anual de 501.000 lei trebuia să depună din unele obiecte câte 36 rânduri și din altele câte 12 rânduri, în valoare totală de 461.400 lei.

²⁾ Decizia a fost luată în ședința Consiliului Interministerial din 19 Ianuarie 1943, suma a fost plătită integral până la 15 Mai 1943 și decretul de amnistie purtând numărul 2125, a apărut în Monitorul Oficial No. 177 din 31 Iulie 1943.

³⁾ Suma a fost încasată prin Centrala Evreilor din România și pusă la dispoziția Președinției Consiliului de Miniștrii care a cheltuit-o fără nici o socoteală.

Pentru obținerea carnetelor de scutire de muncă, au fost cheltuite în afară de taxe, sume enorme pentru onorarii și șperțuri.

Taxe de scutire de muncă la zăpadă, contribuție impusă unor categorii restrânse de evrei — în special intelectualii — pentru a fi scutiți de obligațiunea de a mătura zăpada de pe străzi. Aceste taxe au produs în iernile 1942—1943 și 1943—1944 „ 144.024.375

Contribuția excepțională de 4 miliarde lei, a fost impusă întregii populațiuni evreești, din ordinul personal al lui Ion Antonescu, în Aprilie 1943. Prin presiuni și șantaj — alternativa fiind plata sau deportarea în Transnistria — s'au încasat în contul acestei contribuții „ 734.156.308

Jafurile legionare. De-a-lungul celor aproape 5 luni, cât a durat guvernarea legionară, s'a desfășurat o vastă acțiune de jaf a averilor comerciale, industriale și imobiliare evreești, întreprinsă de Mișcarea Legionară, sprijinită și condusă de întregul aparat de stat, în frunte cu vice-președintele Consiliului de Miniștrii. Prin maltratări sălbatice, unele mergând până la asasinat, prin amenințări cu moartea — în fața ciomegelor, revolverelor și pistoalelor întinse — evreii s'au văzut siliți să cedeze întreprinderile comerciale și industriale cu toate instalațiile și toate mărfurile, fără a primi nimic în schimb. Au fost jefuite aproape toate întreprinderile din Ardealul de Sud — afară de Timișoara — toate întreprinderile din Craiova — toate întreprinderile din orașele importante (Constanța, Călărași, Târgoviște, Giurgiu etc.) și foarte multe întreprinderi din București, Ploești și alte orașe. Valoarea acestora nu a putut fi estimată, dar se presupune că trece cu mult peste „ 2.000.000.000

Rebeliunea. În cele trei zile de rebeliune cari au terminat guvernarea legionară (21—24 Ianuarie 1941), s'a desfășurat la București o acțiune pogromistă de o violență neîntâlnită

Lei 20.875.173.565

până atunci. Au fost incendiate, distruse, dărâmate și jefuite instituțiuni evrești (temple, școli, sediile comunităților) și cartiere întregi de întreprinderi și gospodării evrești. O anchetă sumară, efectuată atunci, a stabilit la 1274 cazuri cercetate, pagube de „

382.900.000

Lei 21.258.073.565

Cifrele de mai sus nu sunt decât exemple dintre puținele cari au putut fi stabilite, unele cu precizie, altele cu aproximație. Ele nu cuprind imensele sume păgubite prin lichidările forțate sau așa numitele „românizări” a întreprinderilor; nici pagubele pricinuite de părăsirea gospodăriilor de zecile de mii de evacuați și deportați; nici cele cauzate prin schimbul forțat, la cursuri arbitrare, a numerarului, devizelor, aurului și bijuteriilor; nici cele produse de taxele militare cari măreau impozitele directe cu 40% și, în unele cazuri, cu 400%; nici cele îndurate de întreaga populație evrească — în special cea nevoiașă — care a fost obligată să plătească pâinea cu un preț mai mare decât dublul celui plătit de ceilalți locuitori; nici cele suferite de zecile de mii de evrei excluși din dreptul la muncă.

Ele reprezintă o mărunță parte a pagubelor suportate de evrei. Totuși, totalul de peste 21 miliarde lei, la valoarea oficială de atunci a dolarului, este egal cu mai mult de 100 milioane dolari, iar la valoarea medie de bursă a dolarului în acea vreme, reprezintă aproape 70 milioane dolari.

SINTEZĂ A SUFERINTELOR POPULAȚIEI EVREEȘTI DIN ROMÂNIA DELA 6 SEPTEMBRIE 1940 — 23 AUGUST 1944.

I. Asasinate și masacre.

În timpul guvernării legionare (6 Septembrie 1940—24 Ianuarie 1941), au fost omorâți: 4 evrei la *București* în cursul lunii Noembrie; 11 evrei la *Ploști*, în noaptea de 27—28 Noembrie; 1 evreu la *Hârșova* (Constanța), la 17 Ianuarie 1941 și 120 evrei la *București*, între 21—24 Ianuarie 1941, în zilele și nopțile rebeliunii.

În zilele de 29 și 30 Iunie 1941, au fost omorâți la Iași, la chestura de poliție, pe străzi și în case, de către poliști și soldați,

români și germani, câteva mii de evrei. ¹⁾). Dintre bărbații salvați din acest măcel, au fost expediați 4400 ²⁾), în două trenuri, spre un lagăr de concentrare din Muntenia. Din cauza sufocării, fiind înghesuiți câte 150—180 oameni, în vagoane plumbuite și cu orificiile de aerisire astupate; din cauza emanațiilor otrăvitoare ale unor rămășițe de carbid păstrate în unele vagoane; din cauza lipsei de apă și din cauza rezistenței organice diminuate a victimelor, cari cu o zi înainte fuseseră violent maltratate, au murit pe drum aproape două treimi din evacuați și anume;

Din primul tren au fost coborâte, la Podul Iloaiei, după 20 km., parcurși în 12 ceasuri, 1194 cadavre ³⁾).

Din cel de al doilea tren au fost coborâte la Tg. Frumos (40 km.) 650 cadavre ⁴⁾ la Mircești (85 km.) 327 cadavre ⁴⁾, la Săbăoani (95 km.) 172 cadavre ⁵⁾, la Roman (110 km.) 53 cadavre, la Inotești (370 km.) 40 cadavre ⁶⁾, și în sfârșit la gara de destinație Călărași Ialomița (563 km.) 25 cadavre, 69 muribunzi și 1011 oameni vii ⁷⁾). Dintre aceștia din urmă au mai murit în lagărul Călărași, 128 oameni.

De-a-lungul drumurilor de înaintare ale trupelor române și germane în Bucovina și Basarabia, a fost exterminată între 22 Iunie și 30 Iulie 1941, aproape întreaga populație evrească din mediul rural. Astfel: la *Noua Suliță* 800 uciși, la *Herța*, 100 ostateci împușcați și îngropați în 3 gropi comune, la *Ciudei*, întreaga populație evrească în număr de cca. 500 suflete, la *Vișnița* 21 evrei, la *Rostochi* 140, la *Edineți* 500, la *Văscăuți* 20, la *Hârbova* toți cei 10 locuitori evrei, la *Banila pe Siret* numai câțiva evrei uciși, dar tăiați în bucăți, *pentru ca cu sângele lor să se ungă osiile căruțelor*, la *Hlînița* și *Drosnița*, 90% din populația evrească, la *Pârliți*, 10 evrei uciși în condițiuni cari au stârnit revolta chiar a armatei

¹⁾ Cifra exactă nu a fost stabilită. Din declarațiile unui ministru din guvernul român de după 23 August 1944 (I. Hudiță), primul care a vizitat Iași după armistițiu, rezultă că pogromul dela Iași și din trenurile morții, au produs peste 12.000 victime.

²⁾ Raport No. 4457 din 6 Iulie 1941 al Inspectoratului de Jandarmi Iași Biroul III Poliție, către Inspectoratul General al Jandarmeriei.

³⁾ Idem.

⁴⁾ Idem.

⁵⁾ Raportul No. 1324 din 4 Iulie 1941 al Legiunei de Jandarmi Roman, către Inspectoratul General al Jandarmeriei.

⁶⁾ Raportul No. 10952 din 6 Iulie 1941 al Legiunei de Jandarmi Prahova, către Inspectoratul General al Jandarmeriei.

⁷⁾ Procesul verbal întocmit la 6 Iulie 1941 la Călărași, de către Sublt. Triandaf Aurel, conducătorul trenului și autoritățile civile și militare locale.

germane, care a adresat un protest Marelui Stat Major Român ¹⁾, la *Briceni* și *Lipcani*, cifră nedeterminată, la *Teura Nouă* 50 evrei (42 adulți și 8 copii), uciși de asemeni în condițiuni cari au adus un nou protest al armatei germane ²⁾, la *Coțmani*, 10 evrei în frunte cu rabinul, la *Lipcăuți* 40, la *Ceplăuți*, întreaga populație evrească de 180 suflete, la *Zoniachie* 139, la *Răpujineț* 37, la *Mărculești* întâiu 18 evrei în frunte cu rabinul, iar după 2 zile alți 600.

La orașe, masacrele au fost masive și executate cu deosebită sălbăticie. La *Storojineț*, în ziua ocupării (3 Iulie), au fost uciși 300 evrei și după 2 zile, alți 15; la *Cernăuți* au fost uciși, pe străzi și în case, peste 2000 evrei în ziua ocupării (5 Iulie) și alți 300 în frunte cu șeful rabin, au fost împușcați după 2 zile; la *Hotin*, în prima zi de ocupație (7 Iulie), au fost uciși aproape toți evreii locuind la periferia orașului (cca. 2000). Masacrul a continuat însă în oraș trei zile de-a-rândul.

La *Chișinău*, au fost omorâți în ziua de 17 Iulie, de-a-lungul celor două drumuri de pătrundere în oraș a armatelor române și germane, mai mult de 10.000 evrei.

La *Bălți*, ocupat la 9 Iulie, Gestapoul a împușcat la 11 Iulie, 10 ostateci evrei; la 15 Iulie alți 56, între cari întregul comitet al Comunității și la 16 Iulie, alți 20 ostateci evrei.

Cifrele de mai sus sunt numai exemple din localitățile unde s'au putut întreprinde cercetări. Proporțiile masacrului au fost mult mai mari. Un singur exemplu dă o imagine apropiată de realitate. În județul *Bălți* trăiau, potrivit statisticei oficiale, 31.916 evrei. După ocuparea întregului județ de către trupele române și germane, marele prețor al armatei raporta Marelui Cartier General

¹⁾ Protestul poartă data de 11 Iulie 1941. Este semnat de Șeful de Stat Major al Armatei XI-a germană și a fost transmis Marelui Pretor (General Ion Topor), de către Marele Cartier General Român, cu ordinul No. 1411 B din 17 Iulie 1941. Protestul este însoțit de copiile unor constatări la fața locului și un proces verbal de ședință al poliției secrete germane de campanie.

²⁾ Protestul poartă data de 14 Iulie 1941, este semnat de șeful de Stat Major al Armatei XI-a germane și a fost transmis Marelui Pretor, cu ordinul No. 1665 B, din 19 Iulie 1941, al Marelui Cartier General Român.

Protestul, însoțit de un raport al martorilor oculari și un altul al poliției secrete germane de campanie, cuprinde și următorul pasaj:

„Atitudinea (comportarea) arătată în raport, a unor reprezentanți ai trupelor române, servește numai pentru a scădea prestigiul armatei române „și în același timp al armatei germane, în fața opiniei publice mondiale.

Cu toate acestea, afacerea a fost clasată, deoarece concluziile anchetei întreprinse — cuprinse în raportul No. 258 din 14-August 1941 al Legiunei de Jandarmi Bălți către Inspectoratul Jandarmeriei Chișinău, — nu indicau nicio vinovăție sau răspundere.

la 17 Iulie 1941 ¹⁾, că pe cuprinsul județului nu se mai aflau decât 8481 evrei, închiși în trei lagăre. După cum s'a arătat mai sus — potrivit cifrelor cuprinse în recensăminte și numărători oficiale — au pierit în Basarabia și Bucovina până la 1 Septembrie 1941, 166.497 evrei, bărbați femei bătrâni și copii.

După terminarea operațiunilor militare, deși a fost stabilită oarecare ordine, uciderile și masacrele de evrei au continuat.

La 1 August 1941, un locotenent german însoțit de 3 soldați, au ridicat din *ghettoul Chișinău*, 411 intelectuali evrei, cari au fost împușcați la 2 km. afară din oraș ²⁾.

La 7—8 August 1941, alți 525 evrei au fost ridicați din *ghettoul Chișinău* și conduși în gara Ghidighici. Dintre ei s'au întors numai 200, cari au povestit cum au fost uciși ceilalți ³⁾.

La 6 August 1941, jandarmii din compania de poliție Chișinău, au executat 200 evrei, pe cari i-au aruncat în apa Nistrului ⁴⁾.

La 9 August 1941, jandarmii din Legiunea Chilia, au împușcat 451 evrei din *lagărul Tătăraști* ⁵⁾.

Din convoaiele de evrei ce peregrinau din ordinul autorităților în nordul Basarabiei, au murit de foame, de epuizare, prin împușcare și înnece, multe mii de evrei. Dintr'un singur convoiu de 25.000 suflete, trecut peste Nistru în Ucraina și reîntors apoi în Basarabia, au murit 4000 de oameni, în trei săptămâni.

Un grup de 300 evrei, condus de un caporal și 2 jandarmi români, a fost exterminat la *Volcineț*, la trecerea Nistrului, prin împușcare și înnece ⁶⁾.

¹⁾ Raport No. 223 din 17 Iulie 1941.

²⁾ Raport de anchetă No. 2 al Comisiunei instituită pentru cercetarea neregulilor dela *ghettoul* din Chișinău. Comisiunea a fost compusă din D-nii : General C. Niculescu. General Magistrat St. Stroe, Președinte al Curții de Apel, L. Preoțescu, Procuror General Traian Niculescu. Inspector General al Băncii Naționale L. Păunescu și Lt. col. Magistrat A. Mădărjac.

³⁾ Idem.

⁴⁾ Raport telefonic No. 80 din 13 August 1941 al Inspectorului de Jandarmi Chișinău (Col. T. Meculescu), către Marele Pretor al Armatei.

⁵⁾ Idem precum și procesul verbal încheiat la 9 August 1941 de către SS Untersturmführer subloc. Heinrich Fröhlich și căpitan Vetu Gheorghe Ioan din Legiunea de Jandarmi Chilia Nouă, din care se constată că primul a transmis celui de al doilea ordinul de execuție în numele Generalului Antonescu, iar acesta a executat. Căpitanul Vetu a fost trimis mai târziu în judecată, dar nu pentru că a masacrat atâția oameni nevinovați, ci pentru că cu acest prilej a săvârșit unele găinării, furând câteva ceasornice și inele.

⁶⁾ Cu raportul No. 121239 din 17 Septembrie 1941 al Pretorului Armatei III-a (Lt. col. Jean Poitevin) către Marele Pretor, se înaintează rezultatul cercetărilor întreprinse de Legiunea de Jandarmi Soroca, cu privire la acest masacru. Pe acest raport se află următoarea mențiune :

„22 Septembrie 1941. Chestiunea privește împușcarea celor 200 evrei „la Nistru, care s'a cercetat de d-l General Topor și clasat la dosar. ss indes-„cifrabil.

În lagărele din Basarabia, în care au fost adunați evrei înainte de deportare (Securenii, Edineți, Vertujeni, Mărculești), mureau câteva sute în fiecare zi ¹⁾.

De-a-lungul drumurilor de deportare (Septembrie 1941 pentru evreii din lagărele din Basarabia și Octombrie, Noembrie pentru evreii din Bucovina, jud. Dorohoi și ghetoul Chișinău), mii de evrei au murit de istovire, boală, foame și frig. Dintr'una din coloanele pornite din Edineți, au murit înghețați în noaptea de 15 Octombrie, în satul Corbu 860 evrei, dintre cari multe femei cu copii în brațe.

Alții au fost omorâți de către jandarmii ce păzeau convoaiele. Ordinele autorităților militare române, prevedeau împușcarea tuturor celor rămași în urma convoaielor ²⁾. Unii evrei au fost vânduți sătenilor și apoi împușcați, pentru ca cumpărătorii să primească îmbrăcămintea victimelor.

¹⁾ Câteva mărturii extrase din actul de acuzare întocmit de Tribunalul Poporului (dos. No. 23/945, cab. VII, împotriva criminalilor de război, foști comandanți ai lagărelor de evrei Vărtujeni și Mărculești :

Din declarația col. Alexandru Constantinescu :

„Evreii în număr de 21—23.000, aduși din Bucovina și Basarabia de „către Legiunile de Jandarmi, nu puteau fi încartiruiți toți în micul târgușor Vărtujeni, astfel că ei constituiau o îngrămădire nepermisă de ființe „omenești, neputându-se garanta nici locul de odihnă pentru fiecare. Totul „într'o promiscuitate de nedescris, femei, copii, fete, bărbați, oameni bolnavi, oameni în agonie, femei lehuze și, în plus, fără puțința de a se hrăni. „Consecința, o mortalitate din ce în ce mai mare“.

Din declarația Lt. Dr. Epurescu Alexandru :

„Oamenii aceștia au fost aduși dintr'un alt lagăr amenajat într'o pădure, într'o stare deplorabilă, cu hainele rupte și nealimentați. *Mortalitatea „creștea“*.

Din declarația martorului Ștefan Dragomirescu :

„Când am sosit la Mărculești, am găsit acolo mii de deportați, cari „ trăiau într'un hal de mizerie indescriptibilă. *Peste tot, prin pioniți, șanțuri, curți, zăceau cadavrele deportaților*.

²⁾ Raportul de anchetă al Comisiunii instituită pentru a cerceta neregulile din ghetoul Chișinău, citat mai sus (pag. 27 No. 2), cuprinde în această privință, următorul pasaj :

„Acest consemn special, i-a fost comunicat de către comandantul Legiunii Hotin, Maiorul Drăgulescu, care i-a spus că din ordinul Marelui Căpitan General, *evreii cari nu se vor putea ține de convoaie, fie din neputință, fie din boală, să fie executați*. În acest scop, i-a ordonat să trimită, cu două „zile înainte de plecarea fiecărui convoiu, câte un reangajat pe traseu, care „cu ajutorul posturilor de jandarmi din localitățile pe unde urmau să treacă „evreii să facă din zece în zece km. câte o groapă pentru cca. 100 persoane, „unde vor fi adunați acei rămași de coloane, împușcați și înhumați. La facerea „gropilor și înhumarea celor împușcați, trebuiau să ajute și premilitarii din „satele aflate pe traseul de evacuare.

„Locotenentul Roșca a executat în tocmai dispozițiunile date, cari au „avut drept rezultat împușcarea a 500 evrei, dintre cei evacuați pe traseul „Securenii-Cosăuți

Acelaș sistem a fost întrebuintat și pentru convoaiele din traseul „Edineț-Cosăuți, unde executarea evacuărilor a avut-o locotenentul Popovici „din aceeași unitate de sub ordinele locotenentului Roșca Augustin“.

În prima iarnă de trai în Transnistria, se presupune că au murit, dintre deportații evrei din România, peste 50.000 de oameni, de frig, foame, istovire și boli epidemice (febră tifoidă, tifos exantematic, dezinterie, etc.).

Mulți dintre deportați au fost însă uciși. Câteva exemple:

La *Grozdovca*, în luna Octombrie 1941, zeci de evrei deportați erau împușcați zilnic, la întâmplare, de soldați români.

La 19 Decembrie 1941, pretorul raionului *Sargorod-Moghilev* întâlnind 6 tineri evrei pe șosea, a ordonat să fie împușcați, ceea ce s'a executat imediat în cimitirul satului. A doua zi, din ordinul aceluiași pretor au fost împușcați alți 2 evrei, unul pentru că ar fi furat 2 kgr. de zahăr, iar celălalt pentru că ar fi vândut carne clandestin.

La 9 Martie 1942, soldați germani din comunele Mostovoi și Zavadovca au ridicat din *lagărul Cihrin* (jud. Berezovca), un număr de 772 evrei, cari au fost împușcați la marginea comunei ¹⁾.

La 16 Martie 1942, un grup de 16 soldați germani aparținând formațiunilor SS. din comuna Nova-Candelli (jud. Berezovca), au ridicat din *lagărul* din comuna *Catousca* 120 evrei, pe cari i-au ucis prin împușcare în marginea comunei ²⁾.

La 4 Aprilie 1942, la *Râbnița*, au fost împușcați 48 deportați evrei, din ordinul comandantului Legiunii de jandarmi, pentru că au ieșit din ghetto.

Între 27—30 Mai 1942, au fost uciși în colhozul *Suha-Verba* (jud. Berezovca), 1200 evrei de către poliția germană SS. din colonia Lichtenfeld ³⁾.

La 29 Septembrie 1942, au fost împușcați la *Rastadt* (jud. Berezovca), de către un grup SS. sub conducerea unui ofițer, 598 evrei deportați din București; pentru a rotunji cifra, au fost ridicați și 400 evrei localnici, cari deasemenea au fost omorâți ⁴⁾.

¹⁾ Nota informativă Nr. 185 din 25 Martie 1942, a Inspectoratului de jandarmi Transnistria (Col. E. Broșteanu), către Inspectoratul General al Jandarmeriei.

²⁾ Nota informativă Nr. 187 din 24 Martie 1942 a Insp. Transnistria (Col. E. Broșteanu), către Insp. General al Jandarmeriei.

³⁾ Nota informativă Nr. 189 din 16 Iunie 1942, a Insp. Jand. Transnistria, către Inspectoratul General al Jandarmeriei.

⁴⁾ Se pare că din acești 598 deportați evrei, 16 au reușit să-și salveze viața. În tabloul nominal al acestei categorii de evrei, trimis Ministerului Afacerilor Interne, de către Inspectoratul General al Jandarmeriei, cu raportul No. 42411 din 16 Iunie 1943, acești 16 evrei sunt menționați ca fiind „în viață în Transnistria”, în timp ce ceilalți 582 sunt arătați ca „dispăruți”.

La 10 Octombrie 1942, soldați din formațiuni SS., au ales din *lagărul Cîrîcov*, 80 copii și 40 femei și bătrâni, cari au fost conduși într-o pădure și împușcați.

În aceeași zi au fost împușcați în *lagărul Krasnopolsk* 80 evrei, femei, bătrâni și copii.

La 14 Octombrie 1942, au fost împușcați 230 evrei, femei bătrâni și copii din *lagărul Geisen*.

La 16 Octombrie 1942, un oberfeldwebel, însoțit de câțiva soldați germani, au ridicat din *lagărul Peciora*, 150 fete evreice, cari după ce au fost maltratate și unele batjocorite, au fost conduse într-o pădure între Bar și Vinița, unde au fost împușcate.

La 6 Noembrie 1942, au fost uciși 1000 deportați evrei din *lagărul Geisen*.

În aceeași zi un masacru a lichidat aproape toată populația evreească deportată la *Brailov*. S'au salvat prin fugă 250 de evrei, cari au fost însă prinși peste o lună și împușcați la 5 Decembrie.

La 27 Ianuarie 1943 au fost împușcați, pe motiv că au fugit din ghetto, 72 evrei deportați la *Iampol*.

La 16 Martie 1944, au fost masacrați în închisoarea din Râbnița 68 evrei, dintre deportații comuniști.

Masacrele înșirate mai sus sunt numai exemple din numărul imens de omoruri făptuite de armatele germane și române, în Bucovina, Basarabia și Transnistria.

II. Bătăi, maltratări, chinuri.

În timpul guvernării legionare, mii de evrei din toată țara, au fost bătuiți, chinuiți, terorizați și torturați de poliția legionară, gărzile legionare, Corpul Muncitoresc Legionar, etc.

Maltratările au fost atât de sălbatice, încât unele victime au murit în mijlocul bătăilor, alții au sfârșit chinurile prin sinucidere; unii au zăcut luni de zile în spitale, alții au rămas infirmi pe toată viața. Metodele de tortură au fost cele mai oribile din câte se cunosc din evul mediu până în timpurile moderne, la cari s'au adăugat cele însușite dela teroarea hitleristă și cea fascistă italiană. Au fost oameni bătuiți cu ciomege, cu rângi de fier, vine de bou și instrumente speciale de tortură; întinși pe dușumea sau pe mese în pielea goală și bătuiți cu frângii ude de către 4 bestii, cari alterneau loviturile ca fierarii cari bat fierul „la patru ciocane”; oameni bătuiți cu sticle cari se spărgeau pe trupul lor și siliți apoi să lingă sângele, de pe mâinile călăilor sau de pe podea; oameni căroră li

se dădea să mănânce săpun și dacă rezistau, li se împingea săpunul pe gât cu vâna de bou; oameni închiși în etuvă până ce aburii îi opăreau sau îi asfixiau; oameni siliți să înghită doze masive de purgative (100 gr. sulfat de sodiu în amestec de oțet și benzină) și apoi ținuți sub pază 70 de ore cu consemnul de a nu fi lăsați să iasă afară, pentru ca să înnoate în propria lor murdărie; oameni țintuiți în piețele publice „la stâlpul infamiei” înconjurați de copii, cari svârleau cu pietre și le smulgeau părul din cap ș. a. m. d.

Mai târziu mulți evrei au fost bătuți și chinuiți în detașamentele de muncă de folos obștesc, bătaia fiind prevăzută chiar prin ordinele Marelui Stat Major ¹⁾).

De asemenea au fost bătuți și maltratați evreii în lagărul de concentrare dela Tg.-Jiu, în lagărele și ghettourile din Basarabia și Bucovina, în trenurile și convoaiele de evacuare sau deportare.

În special au fost grele suferințele în trenurile de evacuare în cari, înghesuți câte 150 de evrei în fiecare vagon plumbuit, au călătorit 6 zile în căldură de Iulie, fără a avea voie să primească un strop de apă. Uneori se deschideau ușile vagoanelor și se aduceau până sub ochii însetaților, căldări de apă, cari erau vărsate peste șine ²⁾).

III. Jafuri.

Din primele zile ale guvernării fasciste și până în ultima clipă înainte de prăbușirea regimului, populația evreească din România a fost obiectul jafului continuu, de proporții neînchipuite, condus și executat de indivizi și autorități, dela cele mai mărunte până la cele mai înalte.

¹⁾ Extras din Instrucțiunile Generale No. 55500 din 27 Iunie 1942 ale Marelui Stat Major Secția I, prin care se reglementa „munca obligatorie” § „D. 8 f. Pentru abaterile de mică importanță (întârziere la apel, delăsare, „atitudine nedisciplinată etc.), efectuate în cadrul detașamentelor de lucru, co-„mandanții respectivi vor aplica pedeapsa corporală”.

Extras din ordinul No. 98.500 din 12 Septembrie 1942 al Marelui Stat Major Secția I, cuprinzând „lămuriri și completări” la Instrucțiunile Generale No. 55500.

„Dorința d-lui Mareșal este ca munca aceasta să nu fie trivializată, ci „efectuată cu toată seriozitatea. De aceea s'au prevăzut și pedepse severe : „bătaia aplicată regulamentar și trimiterea în Transnistria”.

²⁾ Certificatul No. 22088 din 25 Iunie 1941, al Chesturii Municipiului Bacău confirmă că organele poliției au trebuit să coboare din tren o evreică din Darabani care în timpul călătoriei spre lagăr, a înebunit.

1. Jaful legionar.

Legionarii au desfășurat o acțiune vastă de jaf brutal, jaf de tâlhari, executat de indivizi izolați sau de bande organizate, din îndemnul, cu sprijinul și participarea tuturor organelor cari într'un stat civilizat au în sarcină paza avutului și vieții cetățenilor. Printre cele mai importante dintre jafurile legionare, sunt următoarele:

a) *Ajutorul legionar.*

Instituție cu caracter filantropic interlegionar, a jefuit dela evrei prin teroare și chinuri, zeci — sau poate sute — de milioane, în numerar și mărfuri, în special la Piatra Neamț, Buhuși, Tg. Neamț, Iași, București (în special Primăria S. III Albastru), Ploiești, Târgoviște, etc.

Iniințată atunci când teroarea bătea în plin, și-a putut atinge ușor obiectivul, deoarece evreii timorați și sleiți, au cedat repede în fața ciomegelor amenințătoare și a revolverelor întinse. Din avere evreească au răsărit toate instituțiunile legionare cu caracter social: cooperative legionare, cantine legionare, magazine legionare, etc.

b) *Confiscări de întreprinderi și magazine.*

O acțiune ce a fost condusă de însuși Vice-Președintele Consiliului de Miniștri și a cărei supraveghere a avut-o Ministrul Afacerilor interne, a început în luna Octombrie 1940 și până în Ianuarie 1941, a cuprins întreaga țară, tinzând la jefuirea tuturor evreilor de avutul comercial, industrial și imobiliar¹⁾. Prin mijloace sălbatice de terorizare și chinuire, s'a reușit a se acapara, pe preț de 5—10% din valoare — care în 90% din cazuri nu s'a plătit — aproape întregul comerț evreesc din Ardeal (afară de Timișoara), totalitatea comerțului evreesc din Oltenia (afară de 2 întreprinderi din Craiova), întregul comerț evreesc din unele orașe izolate (Turnu Măgurele, Constanța, Giurgiu, Slatina, Găești, Urziceni, Călărași, etc.) și foarte multe întreprinderi comerciale și industriale din București și restul țării. Valoarea jafului nu va putea fi niciodată stabilită, dar este de presupus că întrece cu mult 2 miliarde lei. O parte, puțin însemnată, din averea jefuită, s'a întors în posesia proprietarilor, după prăbușirea regimului legionar.

c) *Jefuirea gospodăriilor.*

O altă acțiune de proporții mai mici, s'a desfășurat în aceeași vreme împotriva averii casnice evreiești. Cu aceleași mijloace de te-

¹⁾ Ministrul Afacerilor Interne, Generalul Petrovicescu numea această acțiune „bătălia cumpărării prăvăliilor și imobilelor jidănești”. Cf. adresa din 18/XII/1940 către M. St. M., citată mai departe în acest volum (Anexa).

roare și chinuire, gospodării întregi au fost jefuite până la ultimul scaun, ultima cămașă și ultima pernă, fără a mai pomeni de valoarea imensă a numerarului, bijuteriilor, obiectelor de artă și a bibliotecilor furate.

d) *Rebeliunea.*

În cele trei zile de rebeliune au fost jefuite, incendiate sau devastate în București: sinagogi, instituțiuni evrești, întreprinderi și gospodării, producându-se pagube de aproape 400 milioane. Refacerea comerțului distrus și opera de ajutorare a văduvelor și orfanilor, au încărcat mult sarcinile asistenței sociale obștești.

2. Jefuirea evacuaților.

Populația evreească din țară a fost jefuită și mai târziu cu prilejul evacuărilor din târguri și sate, executate odată cu deslănțuirea războiului.

Convoaiele de evacuați erau oprite fie la ieșirea din localitatea de origină, fie înainte de orașul de destinație, iar jandarmii și căruțașii jefuiau tot ce era de valoare, în boccelele pe cari nenorociții le-au putut lua în pribegie. În multe localități opera de jefuire a fost completată de populație, cu îngăduința autorităților. Casele evrești au fost deschise după plecarea evreilor și jefuite de tot conținutul, până la giurgiuvelele ferestrelor și tinicheaua acoperișurilor. În unele localități s'au furat până și pietrele de morminte din cimitirele evrești, pentru a fi așezate ca trepte la ușile de intrare ale locuințelor.

Mai târziu, o lege a atașat chiar Statul la această operă, dispunând vânzarea prin licitație publică a averilor evacuaților, considerate ca părăsite.

3. Jefuirea deportaților.

Mult mai gravă și cu consecințe mai distrugătoare, a fost opera de jaf a deportaților, săvârșită cu dușmănie sălbatică și lăcomie nesăturată, de către autoritățile însăși (Centrul Național de Românizare, Banca Națională a României, Prefecturi, Primării, etc.), funcționarii însărcinați cu executarea deportărilor și paza convoaielor (ofițeri, comisari de poliție, jandarmi, gardieni, etc.) și de populația ariană localnică.

Evreii au fost jefuiți la intrarea trupelor de ocupație, apoi cu prilejul strângerii lor în lagăre și ghettouri, după aceea în timpul peregrinărilor lungilor și tristelor convoaie, pe urmă la trecerea Nistrului și, în sfârșit, în ghettourile și lagărele din Transnistria.

a) *Jaful gospodăriilor.*

Avutul casnic al deportaților a fost jefuit aproape total, ca și cel al evacuațiilor, până la ultimul scaun și ultima pernă. Ceea ce a scăpat de a fi prădat de trupele de ocupație, a fost confiscat de autorități, deoarece evreii nu aveau voie a duce în ghettouri sau în deportare decât cel mult ceea ce puteau purta fiecare în spălare și în multe cazuri, nici măcar atâta. Ordonanțe severe opreau, sub pedeapsa morții, pe localnicii arieni să cumpere ceva din avutul evreilor deportați ¹⁾).

Ceea ce a scăpat din acest jaf al Statului, a fost prădat la acele câteva vămi pe unde evreii deportați au trecut în țara calvarului nesfârșit. Cei mai mulți au ajuns acolo „cu ce a fost pe ei” ²⁾).

b) *Jaful numerarului, aurului și bijuteriilor.*

O dispoziție luată de Banca Națională a României, de acord cu autoritățile superioare, a obligat pe toți evreii supuși deportării, să depună la ghișeele băncii tot numerarul (lei și devize străine), aurul și bijuteriile, primind în schimb ruble sovietice sau mărci germane R. K. K. S. (Reichskreditkassenschein), monedă fără nici o acoperire, valabilă numai în teritoriile ocupate ³⁾).

¹⁾ De exemplu: Ordonanța Nr. 38 din 11 Octomvrie 1941 semnată de Gen. Corneliu Calotescu, guvernatorul Bucovinei.

²⁾ O notă informativă cu privire la jaful practicat la punctul de trecere Otaci, poartă Nr. 116 din 31 Octomvrie 1941 (fără semnătură și fără indicarea autorității dela care emană). A fost primită de Marele Pretor al Armatei la 2 Noemvrie 1941 și cuprinde între altele, următoarele:

„Din informații primite dela jandarmii localnici, s'a ridicat aur dela „evrei cu kilogramele, precum și dolari sau alte obiecte de valoare. După tre- „cerea Nistrului la Moghilev, la evrei li s'a luat și baloturile cu efecte ce mai „aveau și le-au depozitat într'o remiză mare, așa că ei au plecat numai cu ce „a fost pe ei și fără bani“.

Pe marginea notei informative, Gen. Ion Topor, Mare Pretor al Armatei a notat: „Cred că cele denunțate pot fi adevărate“ și a ordonat o anchetă, care nu a dus însă la niciun rezultat.

³⁾ Avutul în numerar al evreilor din teritoriile afectate de deportări masive a suferit în curs de un an și câteva luni, următoarele transformări :
Iulie 1940. Administrația sovietică obligă întreaga populație a schimba numerarul lei în ruble, la cursul de 40 lei rubla.

Iulie 1941. Administrația românească obligă întreaga populație, a schimba numerarul ruble în lei, la cursul 1 rublă=1 leu.

Octomvrie 1941. Banca Națională a României obligă populația evreească a schimba numerarul lei în ruble, la cursul de 40 lei= 1 rublă.

Mai târziu, în Transnistria, rublele au fost preschimbate în mărci germane (Reichskassenschein), la cursul de 60 ruble= 1 marcă.

În felul acesta evreul, care la 1 Iulie 1940 a avut o agoniseală de 1.000.000 lei, a primit în schimb 25.000 ruble, pentru cari în Iulie 1941, i s'au plătit 25.000 lei, iar în Octomvrie 1941 i s'au preschimbato în 600 ruble, cari mai târziu au fost preschimbate în 10 mărci R. K. K. S., adică valoarea de atunci a unei pâini.

Estimațiunea obiectelor de preț a fost arbitrară și dușmănoasă și schimbul a fost făcut la valori derizorii.

c) *Jefuirea ajutoarelor trimise pentru deportați.*

Vreme îndelungată, autoritățile — din ordinul lui Ion Antonescu — au refuzat să îngăduie trimiterea de ajutoare, individuale sau colective, cari să ușureze ceva din suferința deportaților. Cu toate pericolele, s'au făcut nenumărate încercări trimițându-se clandestin alimente, îmbrăcăminte, bani etc. Nici a suta parte din acestea nu a ajuns la destinație, pe de o parte din răutatea binevoitorilor cari s'au oferit să ducă coletele și și-au însușit conținutul, pe de altă parte din cauza organelor de pază cari urmăreau cu deosebită vigilență acest trafic și confiscau tot ce descopereau.

Mai târziu, când în sfârșit s'a acordat hatârul de a se autoriza trimiterile de ajutoare ¹⁾, acestea au fost îngăduite numai prin intermediul Băncii Naționale care — în mod arbitrar — socotea o marcă R. K. K. S. la valoarea de 60 lei, în timp ce cursul în bursă era de 12—15 lei.

4. Bacșișurile și șperțurile.

Un mijloc — folosit pe scară întinsă — pentru însușirea unei părți din avutul evreesc, l-au constituit bacșișurile și șperțurile. Oricine deținea o cât de mică părticică a autorității publice în legătură cu prigoana contra averilor, putea să o exploateze în beneficiul său. Evreii au trebuit să plătească sume mari și mici, cari totalizate ajung la miliarde, uneori pentru a li se face servicii, dar în cele mai multe cazuri pentru a împiedeca, a micșora sau înlătura o suferință. Au luat bani dela evrei miniștrii, secretari generali, prefecți, ofițeri superiori și inferiori, magistrați și funcționari din toată scara administrativă. Tarifele șperțurilor încasate dela evrei, erau nerușinate. Pentru o scutire de muncă de câteva zile se plătea până la 50.000 lei; pentru o autorizație de călătorie dintr'un oraș în altul, până la 200.000 lei; pentru o autorizare de

¹⁾ Deși deportările din Basarabia au început în luna Septembrie, iar cele din Bucovina la începutul lunii Octombrie, aprobarea principială a trimiterilor de ajutoare s'a dat abia la 10 Decembrie (adresa Președinției Consiliului de Miniștrii No. 259 C. B. B. T. către Federația Uniunilor de Comunități) iar realizarea măsurilor de ajutorare a fost posibilă abia după 10 Februarie 1942, când s'a primit la Centrala Evreilor din România adresa No. 04687 din 5. II. 1942 a Guvernământului Transnistriei, prin care s'au dat primele indicațiuni concrete cu privire la procedura trimiterii de ajutoare. La această dată, însă muriseră deja în Transnistria, aproape 50.000 deportați evrei de frig, foame, boală și mizerie.

evacuare în timpul bombardamentelor, până la 1.000.000 lei; pentru un carnet de scutire de muncă obligatorie, până la 500.000 lei; pentru readucerea din deportare din Transnistria, a unei familii evreiești, până la 5.000.000 lei.

În foarte multe cazuri s'au estorcat banii, fără a se face serviciul promis.

5. Jafuri macabre.

Cadavrele evreilor uciși în prima noapte a rebeliunii, cele coborâte din trenurile de evacuați dela Iași, cele presărate pe drumul pribegiei transnistriene ¹⁾, au fost jefuite dela îmbrăcăminte, până la dinții de aur din gură.

S'a întâmplat uneori ca din convoaiele de deportați, să fie desprinși evrei cari erau vânduți sătenilor, pe preț de 2—3.000 lei, pentru a fi omorâți și jefuiți de ceea ce se mai afla pe ei.

IV. Exproprieri.

Prin legile de expropriere, au fost trecute în patrimoniul Statului, fără a se plăti nicio despăgubire, următoarele:

a) Proprietățile rurale, adică terenuri arabile, fânețe, islazuri, terenuri neproductive, bălți, iazuri, vii, conacuri, parcuri, livezi de pomi fructiferi, pepiniere, crescătorii de animale și pasări, stupării, grădini de zarzavat, grădini de flori, împreună cu întregul inventar viu și mort și stocurile de cereale și nutrețuri, aflate pe aceste proprietăți ²⁾.

b) Pădurile împreună cu toate construcțiunile, instalațiile unelte, liniile ferate etc.; morile de orice fel, situate chiar în orașe; pivele și teascurile țărănești de ulei; pivele țărănești de postav împreună cu terenul, inventarul viu și mort și toate stocurile de produse și materii prime; fabricile de spirt situate chiar în orașe, cu terenuri, construcțiuni, instalațiuni, inventarul viu și mort

¹⁾ Raportul de anchetă al Comisiunii, instituită pentru a cerceta neregulile din Ghetoul Chișinău, citat mai sus (pag. 27 No. 2), cuprinde în această privință, următorul pasaj:

„Din cauza procedurii urmate pentru facerea gropilor și executarea înhumărilor, au luat cunoștiință de evenimentele cari urmau să se întâmple, țărani din satele depe traseu cari așteptau pe la margine de drumuri, prin porumburi și diferite ascunzișuri, faptul executărilor, pentru a se arunca asupra cadavrelor spre a le jefui. Din declarația verbală a locotenentului Roșca Augustin, reiese că operațiunea de pregătire și mai ales executarea ordinelor date, au înregistrat momente așa de dramatice încât cei ce au luat parte, vor purta multă vreme impresiunile reținute în acele împrejurări“.

²⁾ Decret-lege Nr. 3347, publicat în M. O. Nr. 253 din 5 Octomvrie 1940.

și toate stocurile de produse și materii prime; industriile forestiere cu toate construcțiunile, teren, instalații etc. ¹⁾).

c) Vasele sau plutitoarele maritime sau fluviale ²⁾).

d) Imobilele urbane și drepturile de suprafață ³⁾).

e) Studiourile și laboratoarele cinematografice ⁴⁾).

f) Fermele, brutăriile, instalațiile de prelucrat paste făinoase; orice industrii anexe ale morilor; fabricile industriale de spirt, spirt de vin, rafineriile de alcool și distileriiile de categoria I-a și a II-a; cazanele de orice categorie pentru fabricarea rachiului și țuiceii; fabricile de produse și substanțe medicamentoase; drepturile asupra subsolului, dacă solul aparținea unui evreu; materialele lemnoase aparținând proprietarului sau exploatatorului de păduri sau de industrii forestiere, indiferent dacă se aflau în pădure, în depozit, sau în curs de transport; inventarul viu și mort, unelte, instalațiuni, linii de căi ferate, etc., ale tuturor celor de mai sus ⁵⁾).

g) Acțiunile evreilor în societăți de voiaj și turism ⁶⁾).

h) Creanțele ipotecare și privilegiate asupra imobilelor aparținând evreilor ⁷⁾).

i) Bunurile aparținând Comunităților Evreiești, inclusiv multe temple, sinagogi și cimitire ⁸⁾).

j) Intreprinderile comerciale și industriale aparținând evreilor din Basarabia și Bucovina ⁹⁾).

Nu se cunoaște valoarea exactă a averilor evreiești expropriate.

V. Confiscări.

Au fost confiscate prin legi sau măsuri administrative:

Instalațiile medicale din spitale și cabinetele medicilor, în special ale dentiștilor și radiologilor.

¹⁾ Decret-lege Nr. 3810, publicat în M. O. Nr. 271 din 17 Noemvrie 1940.

²⁾ Decret-lege Nr. 3968, publicat în M. O. Nr. 286 din 4 Decembrie 1940.

O decizie a Ministerului Apărării Naționale, publicată în M. O. Nr. 143/1941, ordonă înscrierea în parcul vaselor N. F. R. (Navigația Fluvială Română), a 100 vase și plutitoare, expropriate dela evrei și anume:

6 remorchere cu putere totală de 2410 H. P.

3 elevatoare cu putere de 50 H. P. fiecare

80 șlepuri cu un tonaj de 100.000 tone

8 ceanuri cu un tonaj de 6562 tone

3 tancuri cu un tonaj de 2758 tone

Totalul vaselor și plutitoarelor expropriate, a fost de 152. O parte din ele au fost puse la dispoziția navigației germane, prin Soc. D. D. S. G. „Erste Donau Dampfschiffahrtsgesellschaft“.

³⁾ Legea Nr. 254 publicată în M. O. Nr. 74 din 28 Martie 1941.

⁴⁾ Legea Nr. 326 publicată în M. O. Nr. 82 din 5 Aprilie 1941.

⁵⁾ Legea Nr. 391 publicată în M. O. Nr. 102 din 3 Mai 1941.

⁶⁾ Legea Nr. 843 publicată în M. O. Nr. 228 din 26 Noemvrie 1941.

⁷⁾ Legea Nr. 902 publicată în M. O. Nr. 240 din 10 Octomvrie 1941.

⁸⁾ Legea Nr. 499 publicată în Mo. O. Nr. 152 din 3 Iulie 1942.

⁹⁾ Decret-lege Nr. 791 publicat în M. O. Nr. 209 din 4 Noemvrie 1941.

Aparatele de radio ¹⁾).

Bicicletele ²⁾).

Schiurile ³⁾).

Lanternele, binoclurile, aparatele fotografice (numai în unele localități).

Întreprinderile comerciale sau industriale, condamnate în procesele de camuflaj al proprietății ⁴⁾).

Drapelele naționale, precum și cele germane și italiene, confecționate și arborate din ordin, de către comercianții și proprietarii de imobile evrei în ziua de 10 Mai 1941, au fost confiscate de către ofițeri de poliție cari, prevăzuți cu camioane rechiziționate, au colindat străzile Bucureștilor în acest scop ⁵⁾).

VI. Rechiziții.

Începând încă din vremea legionarilor, s'au rechiziționat fără a se plăti nimic:

Aproape toate școlile evreiești din toată țara;

Aproape toate spitalele evreiești din toată țara;

Aproape toate azilurile de bătrâni și orfelinele;

Foarte multe sinagogi au fost rechiziționate și transformate în depozite, săli de gimnastică, etc.

Toate autovehiculele aparținând evreilor.

VII. Isgoniri.

Concomitent cu jafurile și violențele legionare în multe localități din țară — în special în Oltenia și Muntenia — autoritățile sau indivizi izolați, au procedat la isgonirea evreilor. Situația creată de legionari, s'a menținut și după prăbușirea regimului. Acolo unde violența legionară a fost mai pronunțată (Târgoviște, Giurgiu, Turnu Măgurele, Caracal), n'a mai rămas nici 20% din populația evrească existentă înainte de 6 Septembrie 1940. De asemenea au fost isgoniți evreii din Panciu, cu prilejul cutremurului care a distrus orașul la 10 Noembrie 1940.

Isgoniri masive s'au mai făcut în timpul legionarilor și de către jandarmi, în special din satele județelor Bihor și Suceava.

¹⁾ Legea Nr. 409 publicată în M. O. Nr. 106 din 7 Mai 1941.

²⁾ Ordonanță a Prefecturii Poliției Capitalei din 18 August 1942.

³⁾ Ordin No. 215905 din 29 Noembrie 1941 al Marelui Stat Major al Armatei.

⁴⁾ Legea Nr. 106 publicată în M. O. Nr. 63 din 14 Martie 1942.

⁵⁾ Se spune că aceste drapele au fost păstrate și au însoțit trupele de invazie în Basarabia și Bucovina, unde au servit la pavoizarea orașelor cucerite.

VIII. Evacuări.

Odată cu declararea războiului și în primele două săptămâni următoare, toată populația evreească rurală și toți locuitorii evrei din aproape toate târgurile au fost evacuați, din ordinul Conducătorului Statului ¹⁾. Peste 40.000 suflete au luat drumul pribegiei. Aproape o jumătate din ei, au fost transportați — în condițiuni oribile — la sute de kilometri distanță, unde au dus vreme de peste două luni, o viață mizerabilă. De-a-lungul anilor de război, situația nu s'a îmbunătățit, neîngăduindu-se decât sporadic, reîntoarcerea evacuaților în localitățile de origină.

IX. Internări, ostateci.

Incepute încă din timpul legionarilor, prin trimiteri individuale de evrei în lagărul dela Tg. Jiu, internările au fost continuate în proporții mult mărite, după declararea războiului. Au fost internate populațiuni întregi (Constanța, Siret, Darabani), toți bărbații valizi (Galați, Ploești, Huși, Dorohoi), o mare parte din bărbați (Piatra Neamț, Focșani, Fălticeni, Buzău etc.).

În toată Moldova și într'o bună parte din restul țării, au fost internați sute de evrei cu titlu de ostateci, răspunzători cu viața de fapele coreligionarilor lor ²⁾. Internările de ostateci au durat dela 30 Iunie 1941, până la 23 Ianuarie 1942.

X. Ghetouri.

Îndată după terminarea ocupării Basarabiei și Bucovinei, pe la începutul lunii August, au fost adunate resturile omenеști rămase în viață din populația evreească din aceste provincii, concentrându-le în 5 centre. La 1 Septembrie 1941, situația era următoarea:

Ghetto Securenii și Edineți (Hotin)	20909	} ³⁾
Ghetto Mărculești (Soroca)	10737	
Ghetto Vârtujeni (Soroca)	24000	
Ghetto Chișinău	10096	
Orașul Cernăuți	49497 ⁴⁾	

¹⁾ Ordin circular Nr. 4147 din 21 Iunie 1941 al Ministerului Afacerilor Interne semnat de Ministrul Subsecretar de Stat Gen. I. Popescu.

²⁾ Ordin circular No. 4599 din 30 Iunie 1941 al Ministerului Afacerilor Interne.

³⁾ Aceste cifre extrase din datele inventarierii populației din Basarabia și Bucovina, efectuată la 1 Sept. 1941, nu a fost confirmate oficial. Ele ex-

XI. Deportări.

Între Septembrie 1941 și Octombrie 1942, a fost deportată peste Nistru, a treia parte din populația evrească, rămasă în viață între granițele țării. Averele deportaților a fost confiscată, jefuită sau distrusă. Condițiunile de deportare au fost de asemenea natură că o mare parte din cei deportați au murit pe drum, iar o jumătate din cei ajunși în lagărele sau ghettourile Transnistriei, au murit în prima iarnă. Supraviețuitorii au dus timp de aproape trei ani viața cea mai mizerabilă ce se poate imagina, înconjurați de boală, foame și lipsuri de tot felul, terorizați de prigoană necontenită și îngroziți la tot pasul de amenințarea morții.

XII. Excluderi din dreptul la muncă.

Încă înainte de instituirea regimului legionar, s'a pregătit prin statutul juridic al evreilor, excluderea evreilor din cât mai multe domenii de activitate.

a) *Profesii libere.*

Cu foarte puține excepții, s'a luat dreptul de exercitarea profesiei tuturor avocaților, inginerilor, arhitecților, ziariștilor, exper-

primă însă fără îndoială realitatea și aceasta se constată ușor, dacă sunt comparate cu cele cuprinse în diverse ordine și rapoarte oficiale din acea vreme. Astfel :

— Raportul No. 7151 din 1 Sept. 1941 al Inspectoratului de Jandarmi Cernăuți către Marele Pretor, arată următoarea situațiune pentru lagărele din jud. Hotin:

	<u>Numărătoarea jandarmilor</u>	<u>Numărătoarea autori- tăților comunale</u>
Lagărul Edinița	12.248	11.224
Lagărul Securenii . . .	10.201	8.302
Total . .	22.449	19.526

— Raportul Nr. 1140 din 30 Aug. 1941 al Inspectoratului de Jandarmi Basarabia, către Marele Pretor, arată că la acea dată se găseau în Lagărul Vertujeni 22969,

— Situația prezentată de către Marele Pretor al Armatei, Gen. Ion Topor, ca urmare a ordinului Nr. 5023 B. din 4 Sept. 1941 al Marelui Cartier General, păstrează aceeași cifră de 22969 pentru lagărul Vertujeni, dar arată 10556 evrei închiși la Securenii 11762 la Edinița și 10400 la Chișinău. Pe baza acestei situațiuni s'au dat ordinele de deportare în Transnistria. Totuși în Instrucțiunile relative la deportarea evreilor din lagărul Vertujeni, comunicate la 11 Sept. 1941 de către Inspectoratul de jandarmi Chișinău (Col. T. Meulescu), se vorbește numai de 22150 evrei aflați, în acest lagăr.

⁴⁾ Evreii din Cernăuți au fost închiși în ghetto la 11 Oct. 1941, în urma ordinului Nr. 37 din 10 Oct., al Gen. Corneliu Calotescu, Guvernatorul Bucovinei.

ților și farmaciștilor evrei. Prin legea medicilor s'a redus mult câmpul de activitate al medicilor evrei.

b) *Salariați publici și particulari.*

Prin legea legionară de românizare a personalului din întreprinderi, s'a pornit o acțiune viguroasă, care a dus la concedierea majorității funcționarilor evrei din întreprinderi particulare ¹⁾.

Statutul juridic al evreilor realizase anterior punerea în disponibilitate a tuturor funcționarilor publici evrei.

c) *Meseriași.*

Prin legi draconice și decizii — dintre cari multe ilegale — ale Ministerului Muncii, s'au anulat brevetele de meșteri, carnetele de lucrători și contractele de ucenicie ale meseriașilor evrei.

Deși prin îngăduinți individuale, o parte din aceștia au păstrat dreptul de lucru, totuși acesta a rămas iluzoriu, din cauza utilizării, aproape unanime și permanente, la munca de folos obștesc a meseriașilor evrei.

d) *Comerț și industrie.*

Prin Statutul juridic al evreilor și printr'un sistem de legi ulterioare, s'a comprimat din ce în ce domeniul de activitate economică a evreilor. Au fost excluși din consiliile de administrație ale societăților anonime, din comerțul rural, din cel de băuturi alcoolice și monopoluri, din cel de imprimate românești, din comerțul de pielărie, de fier, de cereale, de turism și voiaj, de cinematograf etc. Prin legea, de înscriere a firmelor, s'a lăsat posibilitatea de a nu se mai înscrie nici o nouă firmă evreească, ceea ce s'a și realizat.

Prin măsuri administrative de contingentare, de radiere din lista importatorilor și exportatorilor, de acordare sau neacordare de deize, prin interzicerea deplasărilor dintr'un oraș în altul, etc., s'a făcut imposibilă viețuirea mai departe a multor întreprinderi — în special din provincie — cari s'au văzut nevoite să lichideze, să vândă sau să „românizeze“ industriile sau comerțul lor.

¹⁾ Un raport al Ministrului Muncii Dr. C. Dănulescu, din Martie 1943 arată următoarele etape în acțiunea de excludere a salariaților evrei :

La 16 Noembrie 1941 existau		8126 întreprinderi care utilizau	28225 salariați evrei		
" 1 August	1941	" 8005	" 23157	" "	" "
" 13 Dec.	1941	" 7647	" 16292	" "	" "
" 1 Martie	1943	" 4301	" 6506	" "	" "

Pe acest raport Ion Antonescu a notat următoarea rezoluție :

„Foarte bine. Să se continue acțiunea. Oricare ar fi greutățile circumstanțelor actuale, să se meargă până la românizarea totală. Terminarea războiului trebuie să ne găsească cu opera înfăptuită. Ministerul Muncii trebuie să facă toate eforturile în această privință, găsind modalitatea cea mai eficientă. Are toată latitudinea în găsirea modalității.

XIII. Munca de folos obștească.

Începută încă din toamna 1940, prin abuzuri ale prefecților și primarilor, munca de folos obștească a evreilor (intitulată mai târziu, prin lege specială, „muncă obligatorie“), a fost instituită ca obligație legală în Decembrie 1940 și organizată — în cadru militar — dela 1 August 1941¹⁾. Trei ani, aproape fără întrerupere (o singură pauză apreciabilă în iarna 1941—1942), peste 150.000 evrei, bărbați și femei, au fost siliți să execute munci grele, uneori extenuante (șosele, drumuri de fier, cariere de piatră, măturatul străzilor, curățitul zăpezii, scoaterea cadavrelor sau răniților de sub dărămurile bombardamentelor, degajarea bombelor neexplodate etc.). Deși prin legi, vârsta celor obligați la muncă a fost limitată între 18—50 ani, prin abuzuri administrative, ea a fost extinsă în sus și în jos, înglobând copii de 16 ani și bătrâni de peste 70 ani.

Dispozițiile legale și administrative pentru plata muncii și ajutorarea familiilor muncitorilor, au rămas literă moartă.

Regimul la care erau supuși evreii din detașamentele de muncă, era dintre cele mai severe, condițiunile de trai erau mizerabile, iar serviciile igienice și medicale indispensabile erau inexistente, ceea ce a sdruncinat adânc sănătatea muncitorilor. Mulți s'au îmbolnăvit de tuberculoză și alte boli sociale.

Din cauza lipsei de organizare, de control și de răspundere, s'au întâmplat și accidente grave cari au produs moartea unora și infirmitatea altora, dintre cei ce prestau munca obligatorie.

Sancțiuni severe, mergând dela pedeapsa corporală și deportarea cu familia în Transnistria, până la pedeapsa cu moartea, amenințau permanent pe evreii supuși obligațiunilor de muncă²⁾.

¹⁾ Primul ordin în această privință emană dela Ion Antonescu. El a fost transmis sub semnătura Subsecretarului de Stat de pe lângă Ministerul Afacerilor Interne, Generalul I. Popescu (Jack) — pe care moartea l-a ajuns înainte de a-și ispăși păcatele — cu ordinul Nr. 5811 din 18 Iulie 1941, în următorul cuprins :

„Domnul General Antonescu, Conducătorul Statului, a dat dispoziții „formale ca toți evreii ce se găsesc în lagărele de muncă și prizonieri, să fie „puși la muncă grea.

„Dacă fug, se împușcă unul din zece.

„Dacă nu muncesc cum trebuie, nu li se dă de mâncare, nici nu sunt „lăsați să primească sau să cumpere.

„Luați măsuri de executare“.

Ministru Subsecretar de Stat

General de Divizie (ss) I. Popescu

²⁾ Instrucțiunile generale pentru reglementarea muncii prestate de evrei, comunicate de Marele Stat Major, sub Nr. 55500 din 27 Iunie 1942, ordonau următoarele sancțiuni, cuprinse în § D. 8.:

„f. Pentru abaterile de mică importanță (întârziere la apel, atitudine

XIV. Contribuții excepționale.

Populația evreească, exclusă în bună parte dela dreptul la muncă, sărăcită prin cascada de împovărări și suferințe expuse mai sus, a fost obligată toată vremea la uriașe sacrificii financiare, dintre cari unele sunt menționate în prima parte a acestui capitol.

XV. Diverse.

De-a-lungul celor 4 ani, s'au hotărât — prin legi sau pe cale administrativă — o serie de măsuri, cari se întreceau între ele pentru a mări apăsarea și suferința populației evrești și cari au contribuit la pauperizarea acestei populații.

Legionarii au organizat boicotul întreprinderilor evrești, fie prin placardarea inscripțiilor „magazin jidovesc” ș. a., fie prin postarea legionarilor înarmați în fața întreprinderilor și interzicerea intrării.

Guvernul legionar a închis porțile școlilor de Stat și ale Universităților, tuturor elevilor și studenților evrei. Au trebuit organizate școli noi de toate gradele și aceasta a fost cu atât mai împovăraător, cu cât au fost rechiziționate aproape toate localurile de școli evrești, iar profesorii au fost mai toată vremea hârțuiți de obligațiile de muncă de folos obștească. Prin lege s'a retras valabilitatea certificatelor eliberate de școlile evrești.

S'a interzis evreilor de a mai poseda aparate de radio ¹⁾ a se folosi de servitori creștini ²⁾, a se aproviziona în piețe înainte de

„nedisciplinată etc.), efectuate în cadrul detașamentelor de lucru, comandanții „respectivi vor aplica evreilor pedeapsa corporală, conform regulamentului.

„g. Vor fi sancționați cu trimiterea în Transnistria la muncă grea sau „în ghetouri, împreună cu familiile lor (tatăl, mama, soția și copiii), toți „evreii cari comit următoarele infracțiuni:

— Repetă abaterile arătate la punctul f. de mai sus.

— Nu execută conștiincios serviciul la muncă sau se sustrag dela lucru „prin înșelăciune cumpărare, intervenție, neprezentare la chemările făcute „pentru munca obligatorie, părăsire fără voie a lucrului etc.

— Nu anunță Cercului de Recrutare, schimbarea domiciliului, fie în „oraș, fie dintr'un oraș în altul, chiar dacă au aprobarea Ministerului Afacerilor Interne.

— Vor avea relațiuni intime cu româncele.

„În cazul când bărbații infractori nu se prezintă de bună voie sau nu „sunt descoperiți de către organele polițienești, vor fi trimise în Transnistria „familiile lor“.

¹⁾ Legea Nr. 409, publicată în M. O. Nr. 106 din 7 Mai 1941.

²⁾ Ordin personal al lui Ion Antonescu din 19 Septembrie 1942.

anumite ore ¹⁾, a circula între anumite ore sau în anumite cartiere (în unele orașe ²⁾, a frecventa băile, strandurile ³⁾ și unele localuri publice, a călători dintr'un oraș în altul, a se aproviziona direct dela țărani ⁴⁾. etc.

În unele orașe s'a impus evreilor a purta un semn distinctiv și aceasta a fost o sursă de incidente grave, care a paralizat toată activitatea celor ce mai puteau avea o activitate ⁵⁾.

Cartelele de alimente ale evreilor au fost barate, fiind valabile pentru cantități reduse, uneori numai la 20% din rația celorlalți locuitori. Populația evreească a fost cu desăvârșire exclusă dela unele rații alimentare, în special făinoase. O lungă perioadă de vreme, evreii au fost obligați să plătească pâinea cu un preț mai mare decât dublul celui plătit de restul locuitorilor.

Evreii locatari ai imobilelor expropriate dela evrei, au fost siliți la început să plătească chirii mai mari decât cele ce se pretindeau celorlalți chiriași, iar apoi li s'a refuzat prin lege, prelungirea contractelor și au fost evacuați, aproape fără excepție toți chiriașii, chiar și foștii proprietari, chiar și proprietarii exceptați de legile de expropriere. Chiriașii evrei în general, locuind în imobile ce aparțineau proprietarilor creștini, au fost excluși până în Aprilie 1943, dela beneficiul legilor de prelungire a contractelor și lăsați în alternativa de a plăti chirii exorbitante sau de a fi evacuați.

Cimitire evreești, vechi de sute de ani (București, Iași, Buzău, Moinești, Berești, Siret, etc.), au fost distruse, osemintele deshumate și — în cele mai multe cazuri — pietrele aruncate sau întrebuințate pentru pavatul străzilor sau curților.

¹⁾ Nenumărate ordine și ordonanțe locale, în special în orașele din Moldova. Bunăoară: Ordonanța No. 8096 din 24 Septembrie 1941 a primarului orașului Vaslui, Gen. Ion Rășcanu. Mai târziu, fiind numit primar general al municipiului București, Gen. Rășcanu a ordonat și în Capitală aceeași măsură.

²⁾ Măsură a fost aplicată în orașele din Moldova, fiind comunicată prin ordonanțe locale. De exemplu: Ordonanța Nr. 7 din 6 August 1941 a Comandamentului Militar al municipiului Iași.

³⁾ Ordin al Ministerului Afacerilor Interne Nr. 17638 din 26 August 1941.

⁴⁾ Ordin circular al Ministerului Afacerilor Interne Cabinet Nr. 18899 din 5 Noembrie 1942.

⁵⁾ Portul semnului distinctiv a fost extins în toată țara prin ordinul Nr. 8368 din 3 Septembrie 1941 al Ministerului Afacerilor Interne, asupra căruia însă s'a revenit în ziua de 8 Septembrie la intervenția energetică a Președintelui Federației Uniunilor de Comunități Evreești.

Vina și răspunderile cumplitelor și dezastruoaselor lovituri suferite de populația evreească, o poartă Statul Român, prin conducătorul său Ion Antonescu împreună cu cele două guverne ale sale și o parte a națiunii române, în special mica burghezie orășenească, cuprinzând aparatul administrativ, armata, presa, magistratura, preoțimea, învățătorii, colegiile profesionale și liberii profesioniști și negustorimea.

I. *Dictatorul și miniștrii săi*, sunt vinovați și răspunzători, pentrucă:

1. Au pregătit, prin propagandă deșanțată, cu ajutorul unei prese dirijate, atmosfera în care să se poată desfășura nestăvilite, masacrele și jafurile.

2. Au tolerat și sprijint, prin nefastă operă legislativă și administrativă, tâlhăriile, crimele și nelegiuirile regimului legionar.

3. Au organizat jaful avutului evreesc, legiferând exproprierea bunurilor esențiale.

4. Au ordonat evacuarea evreilor din sate și târguri, sortindu-i unei bejenii inutile și distrugătoare.

5. Au tolerat și încurajat sălbăticiile comise de armatele invadatoare, cari au dus la masacrarea a peste 150.000 evrei.

6. Au dat girul — printr'un comunicat mincinos — pentru masacrul dela Iași din 29—30 Iunie 1941.

7. Au ordonat deportările din Basarabia și Bucovina, cari au ucis mai mult de două treimi din populația evreească, ce mai rămăsese în aceste provincii după masacre. Au refuzat vreme îndelungată autorizarea ajutorării deportaților și nu au îngăduit-o decât după ce epidemiile cuibărite acolo, începuseră opera de distrugere a evreilor și amenințau restul populației.

8. Au tolerat și apoi au legiferat jaful averilor acestor deportați.

9. Au ordonat și executat represalii sângeroase, cari au ucis peste 20.000 oameni nevinovați — în majoritate evrei, — cu prilejul unei explozii dela Odesa, presupusă a fi un act de sabotaj.

10. Au legiferat și ordonat „munca obligatorie“, muncă silnică de sclavi, la care au trimis timp de trei ani, peste 150.000 oameni, bărbați, femei, bătrâni și copii.

11. Au ordonat și legiferat taxe și contribuții masive, la care au obligat numai populația evreească sărăcită, înfruptându-se de multe ori din produsul lor.

12. Au exclus aproape întreaga populație evreească a țării din unul din drepturile esențiale ale omului: dreptul la muncă.

13. Au isgonit pe toți elevii evrei din toate universitățile, din școlile publice și din cele particulare creștine și au încercat să distrugă și școala evreească.

14. Au introdus în legislația română spiritul și litera legislației rasiale hitleriste.

15. Au desființat conducerea tradițională a obștiilor evreești substituindu-i o organizație polițienească, după modelul introdus de nemți în Europa ocupată, cu sarcina de a curăți România de evrei.

16. Au legiferat pedeapsa cu moartea pentru unele infracțiuni dacă erau comise de evrei și au cuprins în această pedeapsă până și pe copiii de 15 ani. ¹⁾

17. Au întreținut timp de 4 ani o atmosferă de panică și teroare, care a măcinat sufletește și fizicește întreaga generație de evrei cari au reușit să-și salveze viața din acest măcel.

II. *Aparatul administrativ* al țării, predispus prin tradiție să oprească pe cei slabi și în special pe evrei, a executat cu slugarnică ascultare, ordinele și măsurile pe cari conducerea criminală a Statului le hotărâra împotriva populației evreești. De multe ori, inițiative proprii, — peste ordinele sau chiar împotriva ordinelor dela centru — veneau să mărească intensitatea prigoanei.

În fruntea vinovaților din aparatul administrativ, stau guvernatorii provinciilor ocupate (Basarabia, Bucovina ¹⁾ și Transnistria) și toți prefecții din cele două serii cari s'au succedat sub dictatura fascistă.

¹⁾ Legea No. 698 publicată în M. O. No. 221 din 22 Septembrie 1942, pedeapsea cu moartea pe toți evreii de ambele sexe, peste 15 ani, deportați în Transnistria, cari ar reveni în țară, în mod fraudulos.

Pe raportul Inspectoratului General al Jandarmeriei No. 36945 din 10 Mai 1944, referitor la trecerea frontierei de către evrei fugiți din iadul din Ungaria, dictatorul Antonescu a pus următoarea rezoluție:

„Comunicat public.

„Evreii trecuți fraudulos să fie împușcați și ei și cei care-i găzduiesc și nu-i divulgă

„Lege în 24 ore.

„— Am cerut d-lui Ministru von Killinger să numească la punctele de frontieră controlori germani cari împreună cu ai noștri să facă controlul tuturor cari trec

„Dacă nu vor numi se va face tuturor controlul cu forța.

„Trebuie supravegheată bine toată frontiera

„Trebuie razii periodice în țară.

Rezoluția a fost comunicată Ministerului Afacerilor Interne cu ordinul No. 205396 M 2 din 16 Mai 1944 al Cabinetului Militar al Conducătorului Statului.

Legea de pedepsire cu moartea purtând No. 301 a fost publicată în M. O. Nr. 123 din 29 Mai 1944.

²⁾ Dintre cei trei guvernatori ai Bucovinei, învinuirile privesc numai pe Generalul Corneliu Calotescu. Deasemenea pentru guvernământul Transnistriei, vinovat și răspunzător este numai primul guvernator, prof. G. Alexianu.

Guvernatorii poartă vina și răspunderea pentru conducerea și executarea ucigătoarelor deportări, precum și pentru regimul de mizerie, teroare și înfometare, la care a fost supusă populația evrească deportată.

Prima serie de prefecți — cei legionari — s'au întrecut unul pe celălalt în crearea și întreținerea atmosferei de panică și teroare și în conducerea acțiunilor violente de jaf a averilor evrești. Cei din a doua serie — aproape exclusiv militari — au fost executanții — de cele mai multe ori foarte zeloși — ai măsurilor prigonitoare pornite odată cu războiul: evacuările din sate și târguri, arestarea și internarea ostategilor, impunerea portului semnului distinctiv, organizarea primelor detașamente de muncă, îngrădirea orelor de circulație a evreilor, îngrădirea orelor de aprovizionare, îngrădirea perimetrelor de circulație etc.

Un rol important în acțiunea de prigoană a evreilor, l'au avut primarii și chestorii de poliție.

III. *Armata* a fost în toate timpurile un cuibar de dușmănie antisemită. Pseudodemocrația românească păstrează răspunderea de a fi sprijinit și întreținut în mijlocul acestei elite a națiunii, atât dușmănia împotriva evreilor cât și cea împotriva curentelor democratice și progresiste. Legionarismul și războiul au favorizat dezvoltarea acestei dușmăanii, care s'a manifestat violent și sălbatec și cu consecințe oribile. Presupunând sau pretextând injurii sau ofense ce s'ar fi adus acestei armate de către evrei, cu prilejul retragerii din teritoriile cedate în 1940, Armata Română, recucerind aceste teritorii în 1941, a săvârșit o operă de răzbunare jositnică, exterminând cu furie barbară, în numai câteva săptămâni, peste 150.000 evrei, bărbați, femei, bătrâni și copii. O sete de sânge nesatisfăcută de desfășurarea operațiunilor militare, a fost revărsată împotriva nevinovaților lipsiți de apărare. Toată erarhia militară, dela comandanții marilor unități până la simplii soldați, a avut nenumărați reprezentanți în bandele de criminali în uniformă.

Un rol odios a păstrat armata în organizarea și supravegherea muncii de sclavi a evreilor, în organizarea și conducerea deportărilor din 1941, în pregătirea unor deportări masive — în parte executate — în toamna anului 1942 și în aplicarea măsurilor speciale antisemite în zona din apropierea frontului (Semnul distinctiv, isgonirile dela sate, restricțiile de circulație etc.).

IV. *Magistratura*, nu a dat criminali de război, în înțelesul generic al cuvântului și unii din slujitorii săi au căutat să mențină

principiile. A strălucit la începutul prigoanei prin carență totală de justiție, fiind cu totul absentă în timpul teroarei legionare, dar în schimb a fost extrem de vigilantă și harnică în aplicarea — ad literam și peste literă — a legiurilor rasiale. Influențată de legionarism, mai ales în cadrele tinere, a avut un rol important în dezvoltarea acestei mișcări, prin impunitatea acordată tuturor fărădelegilor comise încă înainte de 1940.

Magistrații ca și ofițerii, au dat un procent însemnat printre profitorii legiurilor rasiale, provocând în special izgonirea evreilor din locuințe, pentru a le lua locul.

V. *Presa*, s'a pus total și fără rezerve, în slujba dictaturii fasciste. De altfel, regimul a avut grija înlăturării — prin suprimare și prigoană — a tuturor ziarelor și ziariștilor, cari ar fi putut manifesta ostilitate, independență sau măcar rezervă, față de acțiunea guvernului. Rolul nefast de otrăvire permanentă a opiniei publice, a fost îndeplinit de întreaga presă cu deosebită sânguință. Campanii deșanțate de calomnii, ură și incitare la jaf și crimă, s'au desfășurat fără întrerupere, întreținând climatul apăsător, prielnic dezvoltării acțiunilor criminale ale guvernului. Este de prisos a se cita nume de ziare sau ziariști. Nu se exagerează de loc dacă se acuză întreaga presă apărută în țară între 1940—1944, că a fost unul din agenții principali — adevărata coloană a V-a — ai propagandei naziste și antisemite în România.

VI. *Preoțimea și dăscălimea*, au avut o sarcină importantă în opera de intoxicare a maselor. Din amvon și de pe catedră, s'a predicat ura care a provocat mai târziu sângeroasele masacre și distrugătoarele jafuri și devastări. Mulți preoți și mulți învățători, au fost agenții direcți ai jafului și crimei și profitori ai acțiunilor criminale.

VII. *Colegiile și asociațiunile profesionale*, ca și marea masă — aproape unanimă — a liberilor profesioniști, au avut manifestări desgustătoare de oportunism, profitând din plin de conjuncturile create de regimul politic.

Indată după instaurarea dictaturii fasciste în România, aproape toate organizațiunile, publice sau particulare, cari sub orice formă reprezentau colectivizări, fie profesionale, fie științifice, culturale etc., au pornit o întrecere pentru a dovedi mai curând încadrarea în noua ordine, prin isgonirea membrilor evrei. Lista lor cuprinde quimtezența intelectualității românești ¹⁾.

¹⁾ A se vedea această listă la pag. 58.

Singura breaslă intelectuală care a îngăduit membrilor săi evrei să continue întrucâtva activitatea profesională, a fost cea a medicilor. Aceasta însă numai după isgonirea prin lege, a evreilor din sânul colegiului public medical și izolarea lor într'un soi de ghetto profesional. Exercițiul profesiei a fost reglementat pe principii rasiale, dintre cari cele mai absurde opreau pe medicii evrei de a îngriji bolnavi creștini, iar pe cei creștini de a îngriji bolnavi evrei.

VIII. *Negustorimea*, destinată prin jocul conjuncturilor a fi marea profitoare a regimului antisemit, s'a aflat permanent în fruntea inițiativelor și acțiunilor prigonitoare.

Jafurile legionare din avutul comercial evreesc, au fost împărțite frățeste, între negustorii — instigatori din umbră — și bandiții executanți. Cascada de măsuri economice împotriva evreilor — motivate toate de necesitatea promovării elementelor românești — și-au avut obârșia în oficinile de sfat și studiu ale negustorimii române. După fiecare măsură nouă care izgonea sau făcea imposibilă existența în viața comercială, a câte unei categorii de negustori evrei, apăreau binevoitorii cari se ofereau să ia sub scutul lor arian, întreprinderile evreilor. Marea majoritate a acestor binevoitori, îmbogățită pe spinarea evreilor, a avut o purtare oribilă atunci când a fost vorba să restituie ceva din bunurile încredințate.

* * *

Așa s'a desfășurat teroarea și prigoana antievrească în România, izvorâtă din îndemnurile nebune semănate de dușmanii omenirii, inițiată și ordonată de o conducere criminală a țării și sprijinită și executată de o parte a națiunii române, nu cea mai numeroasă dar, — pentru mentalitatea și vremurile acelea — cea mai reprezentativă.

GUVERNUL LEGIONAR
6 Septembrie 1940—21 Ianuarie 1941

Chemarea Generalului Ion Antonescu la Preșidenția Consiliului de Miniștri al României în ziua de 5 Septembrie 1940, urmată a doua zi de încredințarea conducerii Statului cu puteri dictatoriale, a fost o scoatere din anonimat.

Până a se desmetici din halucinanta surpriză, provocată de vertiginoasa desfășurare a evenimentelor, opinia publică a țării a stat nedumerită și încurcată, în fața acestui salvator necunoscut.

Foarte puțini erau acei cari îi remarcaseră prezența, efemeră și fără răsunet, în câteva guverne reacționare; mai puțini încă, cei cari îi cunoșteau activitatea pe la unele instituțiuni superioare militare. Se spunea doar că este un militar energetic și autoritar, dar nehotărît și ușor influențabil; se șoptea că ar fi vanitos, orgolios și foarte sensibil la laude și lingușiri; peste toate se știa că e un impulsiv cu apucături violente și un om rău. „Câinele roșu“ fusese porecla ce l-a însoțit dealungul întregii cariere.

Dacă țara întreagă, surprinsă de iureșul amețitor al evenimentelor, zăpăcită de haosul politic și hipnotizată de dibacea regisare a atmosferei generale, a păstrat numai o îndoială nemărturisită, îmbrăcată în indiferența și scepticismul tradițional, o parte din populație, a avut dela început imaginea implacabilă a pericolului. Hanibal ciocănea zgomotos și amenințător, la poarta corturilor lui Israel.

Deja ultimele două luni aduseseră semne prevestitoare de furtună. Pogromul dela Dorohoi, cu anexele mai mărunte din târgurile și satele Bucovinei de Sud; asasinatele de evrei în trenuri, prin asvârliri în timpul mersului; scăpărările de ură și incitare

la asasinat din întreaga presă¹; rânjetul prezenței în guvern a lui Horia Sima și Radu Budișteanu și în sfârșit infamul statut juridic al evreilor, împodobit cu perfida expunere de motive a Ministrului de Justiție I. V. Gruia, urmat de imediate și samavolnice aplicări, formau vârtejul care prinsese năpăstuita populație evreească, lăsând-o numai să vadă venind norii groși și negri, ce aveau să acopere orizontul, vreme de 4 ani.

Se scurg zilele, se desfășoară evenimentele. Generalul Antonescu este șef de guvern, conducător de țară cu puteri dictatoriale, legionarii sunt din ce în ce mai mult stăpânii străzii, defilează, patrulează, cântă — mai ales cântă — cântecele lor de ură, de sânge și de moarte și totuși cerul nu se cutremură și pământul nu se despică să înghită pe toți evreii cari așteptau „implacabilul destin“.

Pretutindeni, aproape liniște. Doar ici colo câte o bagatelă, un platonism sau — pe limba Generalului — „romantism și entuziasm“.

Sporadice bătăi de evrei pe stradă, câteva jafuri pe la evreii înstăriți, ba chiar încercări de organizare a boicotului economic, aduc o circulară a lui Horia Sima către organizațiile legionare, în care se recunoaște după numai 5 zile de guvernare (la 11 Septembrie 1940) că „în țară s’au întâmplat incidente, fără importanță de altfel, ca urmare a schimbării de regim“.

Conducerea politică evreească se sesizează dela început și prin glasul președintelui Federației Uniunilor de Comunități Evreiești, se adresează direct Generalului Antonescu, chiar în prima săptămână după înscăunare. În audiența din 14 Septembrie, Dr. W. Filderman, înfățișează Generalului abuzurile și fărădelegile — fie ale borfașilor, fie ale miniștrilor — îngrămădite numai în 8 zile de guvernare. La acest prim contact între doi conducători ce aveau să se înfrunte de aci înainte într’o luptă lungă, inegală și fără cruțare, Generalul arată numai amabilitate și bunăvoință. Se miră de tot ce află, promite îndreptări, dă ordine bunăoară pentru ridicarea unor afișe cu inscripția „MAGAZIN JIDOVESC“, ordonă Ministrului de Culte să înlăture decizia de desființare a

¹) Pamfil Șeicaru bunăoară, spunea răspicat și fără înconjur într’un „Apel către Români“ în „Curentul“ din 2 Iulie 1940 :

„În lunile Iulie și August să manifestăm un maxim de disciplină națională“ Evreii însă să gândească lucid la ziua de mâine. La acel „mâine“ care se apropie cu fulgerări de furtună. Să nu fie acel mâine al „crâncenelor răfuei, să nu fie acel mâine al scrâșnirilor de dinți, al re-mușcărilor văicărite Răbdare și liniște pentru acel mâine care „vine implacabil ca și destinul“.

cultului mozaic, urlă la telefon către Ministrul de Interne: — „Petrovicesculee! băieții tăi s’au apucat de năzbâții; mă fac de răs“ și în cele din urmă cere sprijinul evreilor, rugându-i ca nimeni să nu lichideze întreprinderile și fiecare să-și vadă de ocupațiile sale și lasă nădejdea că nici o schimbare esențială și nici un eveniment grav nu se va produce. Promisiunile sale sunt chiar cristalizate după 2 zile, printr’o adresă a Președinției Consiliului de Miniștrii, Cabinetul Conducătorului, trimisă Federației Uniunilor de Comunități Evreești, în care se spune, între altele:

„Asigur pe D-l Filderman că dacă coreligionarii D-sale „nu vor sabota pe față și din culise regimul, nici pe planul „politic nici pe planul economic, populația evreească nu va „avea nimic de suferit. Cuvântul Generalului Antonescu este „cuvânt ¹⁾“.

Deși „cuvântul Generalului Antonescu este cuvânt“, totuși aproape de dânsul, în Capitala țării, abuzurile se întetesc, bătaile în stradă se înmulțesc, evreii își văd percheziționate locuințele din care se jefuesc în special alimentele pregătite pentru iarnă, automobilele evreilor sunt luate cu forța din garaje sau din stradă, astfel că Ministerul de Interne se vede obligat să publice comunicatul din 27 Septembrie, care nu ascunde rușinoasa situație:

„Se atrage atențiunea tuturor că actele abuzive cari s’au „comis zilele acestea, au fost puse la cale de elemente străine „de mișcarea legionară, pentru a compromite acțiunea de or- „dine și îndreptare întreprinsă de Guvern“.

Ceva mai întreprinzători decât în Capitală, au fost „băieții“ în provincie.

La Buzău de pildă, poliția legionară arestează vreo 20 de tineri sioniști între 16—20 ani și, după ce-i chinuște, pentru a obține mărturisirea că sunt comuniști, îi trimite în judecata Curții Marțiale. Firește că au fost achitați, dar au trebuit să plătească scump mai târziu această glumă legionară. Au rămas „stigmatizați“ în fișele Siguranței Generale, ceace a determinat mai târziu deportarea lor în Transnistria, unde aproape toți au fost omorâți.

La Arad, vreo 40 de evrei, aleși printre fruntașii obștei, sunt arestați fără motiv, bătuți și maltratați și ținuți câteva zile la poliție.

La Călărași, Urziceni, Buzău, Râmnicul Sărat, Roman etc., firmele și vitrinele evreești, se împodobesc cu inscripțiile: „MAGA-

¹⁾ Adresa No. 44 C. C. din 16 Septembrie 1940.

ZIN JIDOVESC“ și îndemnuri de boicot. La Buzău se postează chiar patrulare legionare, cari împiedică prin amenințări și violențe, intrarea în magazinele evreiești. Tot acolo s'a produs în aceste prime zile și un atac îndreptat de o bandă de legionari împotriva unei sinagogi, unde credincioșii, găsiți la rugăciune, s'au văzut percheziționați, jefuiți și apoi arestați o noapte întreagă.

La Iași, leagănul huliganismului cuzist și mai târziu al legionarismului codrenist, teroarea se desfășoară sălbatec, din primele zile. Sute de evrei sunt azvârliți în beciurile poliției sau în cuiburile legionare, unde sunt bătuți, maltratați și jefuiți. Mai târziu s'a aflat că scopul dezlănțuirii teroarei, a fost estorcarea de bani. În adevăr, după ce s'a convenit cu conducătorii organizației legionare să li se plătească o sumă de 6.000.000 lei, teroarea s'a potolit pentru o bună bucată de vreme.

Mai harnici ca borfașii, s'au arătat în primele zile unii din „băieții“, ajunși miniștri.

Radu Budișteanu, Ministrul Școalelor, care simțea cât e de șubred fotoliul său ministerial, încearcă să-și lege numele de o ispravă răsunătoare, prin celebrele decizii din 11 Septembrie 1940, cari alungă cultul mozaic din rândul cultelor recunoscute, înlăturându-i posibilitatea de manifestare.

Acelaș ministru care, încă înainte de 6 Septembrie, s'a făcut călăul școlilor evreiești, prin decizia din 31 August 1940, are grijă înainte de plecare, să isgonească artiștii evrei din toate teatrele naționale și particulare și să interzică achiziționarea obiectelor de cult dela furnizori evrei. El își încheie cariera politică la 14 Septembrie 1940, după o discuție lungă cu conducătorul obștiilor evreiești Dr. W. Filderman și Șeful Rabin Dr. Al. Șafran, când se vede nevoit a anula propriile sale dispoziții, suspendând măsurile ce le luase împotriva cultului mozaic. A doua zi nu mai era ministru.

Succesorul său la Ministerul Școalelor, profesorul Traian Brăileanu, își supralicitează înaintașul. Reglementează un soi de ghetto artistic evreesc, cu compunere și titlatură obligatorie de „Teatru Evreesc“¹⁾ și organizează boicotul librăriilor evreiești, interzicând funcționarilor, corpului didactic și chiar elevilor, de a se mai aproviziona din aceste magazine. Se vede însă și el obligat, să pronunțe anularea măsurilor ce se luaseră pentru distrugerea cultului mozaic.

¹⁾ Decizia No. 44400/940.

Ministrul Justiției, profesorul I. V. Gruia, cu cămașa mai puțin verde decât a colegilor săi, culege încă lauri pentru faimosul său „statut juridic al evreilor“. Roadele le va culege ceva mai târziu, ca avocat plătit scump de evrei, în nenumărate procese sprijinite pe legea făurită de dânsul. Deocamdată se grăbește să isgonească din funcții pe toți magistrații și avocații publici evrei și să interzică — prin lege specială — avocaților evrei, să ocupe posturi în forurile conducătoare ale barourilor și să exercite profesiunea înaintea instanțelor militare.

Pigmeii își fac și ei datoria cu prisosință. Prin toate ministerele, secretărașii generali — numiți chiar înainte de constituirea definitivă a Guvernului — isgonesc ultimele resturi de evrei și pregătesc în culise și în cartoane, loviturile cele mari. Astfel, la Departamentul Agriculturii și Domeniilor, unde ministru este Inginerul Nicolae Mareș, care mai târziu avea să se scuture de legionarism ca de satană, dar unde subsecretarii și secretarii generali sunt legionari, get-beget se prepară cu sânguință prima lege scelerată, aceea a exproprierii bunurilor rurale evreești. De teamă ca nu cumva — aflându-se secretul — să scape vreo bucată de pământ prin vânzare, Ministerul Agriculturii anunță încă dela 27 Septembrie, că vânzările de terenuri rurale evreești trebuiesc supuse în prealabil acestui departament pentru exercitarea eventualului drept de preemțiune, ceea ce făcea imposibilă orice încercare de înstrăinare.

* * *

Harnice cu adevărat, s'au dovedit, în această primă lună din viața Statului Național-Legionar, organizațiile profesionale, mai cu seamă cele intelectuale. Pomelnicul e lung, rușinos de lung, dar se cuvine a fi înregistrat.

Inceputul îl face „primul Barou al Țării“. Odată cu înscăunarea noului regim la 6 Septembrie 1940, Baroul Capitalei își fabrică și el ziua sa istorică, printr'o primă decizie de radiere a primului lot de avocați evrei cari înaintaseră actele potrivit statutului juridic. Dacă în această zi nu au fost isgoniți decât 55 avocați, vina e numai a consilierilor, cari au obosit.

Oboseala primei zile a fost însă compensată prin muncă sporită, dat tot atât de pripită, superficială și abuzivă, care a făcut ca în șase ședințe (la 6, 7, 10, 11, 12 și 13 Septembrie), să se lichideze totalitatea avocaților evrei: din 1479, au păstrat exercițiul profesiei numai 177.

Baroului i-a urmat, la distanță de numai o săptămână, AGIR-ul (Asociația Generală a Inginerilor Români), care la 13 Septembrie a radiat un prim lot de ingineri evrei, având grije să sublinieze că nu a ținut seamă de nici un fel de dispozițiune care ar fi permis unora să-și păstreze drepturile și să anunțe că lotul al doilea și ultimul va urma în curând, pentruca Asociația să fie „curățată” complet de evrei (ceea ce de altfel s'a și produs în ședința următoare dela 10 Octombrie).

După aceea s'a pornit totul în torent nestăvilit. La 20 Septembrie, *Federația Sporturilor* anulează permisele ziariștilor evrei; la 21 Septembrie, *Casa Asigurărilor Sociale* înlătură furnizorii evrei și în aceiași zi *Opera Română* elimină întregul personal evreesc. La 25 Septembrie *Sindicatul Ziariștilor* exclude membrii săi evrei, la 27 *Uniunea Ziariștilor Profesioniști* elimină pe evreii săi și la 29 *Consiliul Uniunii Sfaturilor Negustorești* „omogenizează conducerea cu elemente românești”.

Întârziată rușinați¹⁾ se grăbesc și ei, în cursul lunii Octombrie și la începutul lunii Noembrie. La 4 Octombrie, *Societatea Scriitorilor Români*, la 6, *Sindicatul Ziariștilor din Bucovina*, la 7 *Asociația Electricienilor autorizați*, la 10, *Adunarea Generală a Medicilor Stomatologi* și tot atunci *Asociația Antreprenorilor de Lucrări Publice*, iar a doua zi *Societatea Arhitecților* (cu prilejul solemn al serbării jubileului de 50 de ani), apoi *Sindicatul Artelor Frumoase* (12 Octombrie), *Societatea Română de Oto-Rino-Laringologie* (12 Octombrie), *Asociația Generală a Chimistilor* (17 Octombrie), *Asociația de Turism „România Pitorească”* (26 Octombrie), *Sfatul Negustoresc din Câmpina* și *Societatea de endocrinologie* (30 Octombrie), *Breasla măcelarilor din abatorul Capitalei* (30 Octombrie), *Asociația Publiciștilor Români* (5 Noembrie), *Directoratul de box, lupte etc.* (8 Noembrie) și în sfârșit — last but not least — la 10 Noembrie *Adunarea Generală a Asociației Generale a Docenților Universitari* și *Asociația surdo-muților*, elimină colegii sau membrii evrei.

Luna Septembrie s'a încheiat cu un răsunător interview, acordat de Generalul Antonescu unui trimis al ziarului italian „Stampa”, pe care ziarele din București îl reproduc la 30 Septembrie, cu comentarii ample, cu elogiuri la adresa „conducătorului”, cu insulte și revărsări de ură la adresa evreilor.

Pentru întâia oară generalul atacă public și în plin problema

¹⁾ În adunarea generală a Colegiului Medicilor s'a reproșat această rușinoasă întârziere.

evreească și zvârle primele sale amenințări: Substituiți, înlăturări, exproprieri, expulzări e tot ce aduce Conducătorul Țării în primele sale declarații referitoare la o populațiune de 400.000 de suflete, care de sute de ani își are rădăcinile în această țară, la a cărei propășire a contribuit într'o măsură uriașe ce nu suferă comparație cu contribuțiile tuturor celorlalte populațiuni minoritare.

Textual, generalul a spus:

„În România, evreii ocupă toate posturile economice, posedă capitaluri și au avut monopolul creditului. Cum guvernul român nu s'au îngrijit să organizeze creditul și piața economică, adevărații români au sfârșit prin a fi înlocuiți de către străini. Dar noi avem în România întreprinderi conduse de români, întreprinderi cari pot mărturisi calitatea rasei noastre.

„Eu voi rezolva problema evreească în cursul reorganizării Statului, substituind încetul cu încetul pe evrei cu Români și în primul rând cu legionari, cari între timp se vor pregăti. Bunurile evreilor vor fi în mare parte expropriate, în schimbul unor indemnizații. Evreii cari au venit în țară după 1913, cu alte cuvinte după a doua parte a războiului balcanic, vor fi înlăturați de îndată ce aceasta va fi cu putință, chiar dacă au devenit cetățeni români, în vreme ce ceilalți, o repet vor fi substituiți încetul cu încetul. Evreii vor putea trăi, dar nu vor putea fi beneficiarii resurselor și bogățiilor acestei țări. În România trebuie să trăiască și să fie puși în valoare mai întâi Românii; ceilalți, dacă rămân locuri libere, vin după ei“.

* * *

Dacă prima lună a stăpânirii legionare, a fost o epocă de încercări și lătonări dezordonate, cea de a doua a fost destinată pregătirii temeinice și organizării tuturor domeniilor, în vederea țelurilor ceva mai depărtate, urmărite de Mișcarea Legionară și Reichul German.

A fost epoca infiltrărilor legionare în cele mai adânci cute ale organismului de stat și în toate ramurile activității economice; a fost epoca invaziei elementelor dubioase și nepregătite, în calitate de comisari de românizare, în toate marile întreprinderi comerciale și industriale; a fost epoca în care Ministrul de Interne și Directorul General al Siguranței Statului, organele supreme de pază a ordinei și liniștei publice, înlocuiau la Chesturile și Șe-

fiile de Poliție din toată țara, pe polițiștii de carieră, prin elemente fără nici o pregătire (licențiați în litere, absolvenți de școală comercială etc.), dar cari prezentau garanția că vor executa fără scrupule și cu toată sălbătecia necesară, teroarea ce se punea la cale și rebeliunea ce se întrezărea; a fost mai ales epoca elaborării și sancționării legilor scelerate ce au format mai târziu — chiar după distrugerea legionarismului — piatra de temelie pe care s'a sprijinit opera de jaf și impilare împotriva populației evreiești.

După un plan dinainte întocmit, cu un dozaj calculat pentru a întreține în permanență încordarea și panica victimelor, s'a succedat ciclul de legi rasiale ale regimului legionar, ca o avalanșă neîntreruptă de suferințe. Lipsite de orice principiu de drept sau dreptate, lipsite de etică și logică juridică, lipsite chiar și de o ideologie conducătoare — fie ea naționalistă sau supernaționalistă — legislația rasială legionară rămâne numai ca un rușinos instrument de jaf de care Statul și conducerea sa s'au servit, tot așa cum borfașii de rând se servesc de bătă și pistol, împotriva victimelor lipsite de apărare.

Expunerile de motive ale acestor legi, cari au servit de model, vreme de patru ani, tuturor scribilor făuritori de legi, vor rămâne monumente de prostie juridică, de falsificare a adevărului și de cinică batjocorire a moralei și a bunului simț.

Ritmul de avalanșe cu care a pornit legislația rasială legionară, nu s'a menținut vreme îndelungată și nici nu a cuprins toate sectoarele ce erau dela început amenințate. Cauza nu trebuie căutată nici într'o binevoitoare întârziere a conducerii legionare, nici în vreo rezistență specială conducerii Statului. Rapacitatea legionară și pofta de acaparare, nu au fost suspendate nici o clipă în răstimpul dintre 6 Septembrie 1940 și 24 Ianuarie 1941. Dar, pe de o parte experiența legislativă a dat rezultate prea slabe, căci prada a trebuit să fie împărțită cu însuși patrimoniul Statului, căruia i-a revenit partea leului, iar pe de altă parte, teroarea deslănțuită paralel cu legislația, s'a dovedit mult mai eficace, întrucât înlătura concurența Statului, și procura indivizilor, lesne și imediat, orice ar fi poftit sau ochit. Astfel se explică voita suspendare a activității legislative rasiale legionare pe la mijlocul lunii Noembrie, când teroarea începuse a da roade și mai ales se lămuresc motivele pentru cari legionarii nu au procedat la exproprierea imobilelor urbane evreiești și nici a întreprinderilor comerciale și industriale.

Legislația scelerată legionară, începe la 3 Octombrie 1940 cu un decret-lege care — privit în ansamblul legilor ce au urmat —

e cu totul lipsit de importanță. Deși aducea ruină și jale în mijlocul unei categorii întregi de profesioniști, legea de isgonire a arendașilor evrei de drogerii și farmacii din întreprinderile lor, atingea un număr atât de restrâns de indivizi, încât apare justă presupunerea că a fost dictată de unele meschine interese individuale imediate.

Legile serioase, temeinice, de prădăciune organizată și dirijată, încep să vină abia peste două zile. Cu prilejul sărbătoarei pregătită de legionari, pentru ziua de 6 Octombrie, întru prăznuirea împlinirii unei luni dela îngenuncherea țării, Generalul Antonescu a oferit „băieților“ mai multe daruri.

A schimbat pe prefectul Poliției Capitalei, înlocuind pe Generalul Dona, membru în Senatul Legionar, prin Colonelul Ștefan Zăvoianu, ale cărui aptitudini criminale puteau fi folosite în deslănțuirea teroarei ; a apărut la serbarea legionară în cămașe verde ; a promulgat legea exproprierii bunurilor rurale evreiești și cea de instituire a comisarilor de românizare.

Este caracteristică și semnificativă apariția simultană a acestor două legi, cari dau semnalul legal al începutului acțiunii de jaf și prădăciune.

După aceste legi capitale, urmează la scurtă distanță legea din 14 Octombrie care organizează ghetto-ul școlăresc, apoi câteva legi mărunte, prin care se răpesc evreilor tot felul de drepturi (de pildă slujbele de contencios ale puținilor avocați evrei rămași în barouri; autorizările de desfacere a produselor monopolizate acordate invalizilor, văduvelor și orfanilor de război evrei etc).

Două legi de mare importanță apar consecutiv la 15 și 16 Noembrie : Legea medicilor și cea a românizării personalului din întreprinderi.

Toate statisticile și unanimitatea studiilor de specialitate erau de acord pentru a stabili ceea ce constituie o problemă de bază a societății românești : lipsa de medici, cu consecințele dezastruoase pentru poporul românesc, ce decurg din aceasta. Răspândirea îngrijorătoare a așa ziselor boli sociale, mortalitatea infantilă depășind cu mult media din alte țări. fuseseră denunțate cu elocință și belșug de documente de toți cei pe cari îi preocupa problema aceasta capitală a sănătății poporului român ; și leacul, oricât de variate ar fi fost concepțiile politice sau sociale ale cercetătorilor, recomandat în primul rând, era înmulțirea numărului medicilor la sate și la orașe și o mai mare atenție de dat preocupărilor de ordin sanitar.

În situația aceasta, s'a găsit totuși un guvern românesc, cel legionar, care nu numai că nu făcea nimic pentru a remedia răul endemic atât de des semnalat, dar care, pentru a da satisfacție unor porniri bestiale ale unora dintre membrii săi, excludea dintr'odată, prin efectul unui simplu decret-lege, din Corpul medicilor, o bună parte dintre cei cari îl formau, micșorând astfel într'o proporție dezastruoasă numărul și așa destul de redus al acelorora cărora le era încredințată îngrijirea sănătății națiunii.

În adevăr, prin legea din 15 Noembrie 1940, se interzicea, sub sancțiuni severe, medicilor evrei să îngrijească bolnavi ne-evrei; și, pentru ca nici o confuzie să nu fie posibilă, se impunea medicilor evrei, oricare ar fi fost calificarea lor profesională — foști conferențieri, docenți sau asistenți universitari — să specifice în toate rețetele sau reclamele lor, spre știința obștească, această situație specială a lor de „medic evreu“.

Mai mult : Se interzicea tuturor acestora libertatea de a colabora sau edita publicații științifice, știința medicală românească renunțând superb la orice ar fi putut fi aportul evreesc — oricare ar fi fost valoarea acestuia — într'un domeniu care — cel puțin până atunci — nu cunoscuse discriminări rasiale.

Mai crudă încă, fiindcă cei loviți erau de data aceasta mult mai numeroși, — întreaga categorie a funcționarilor particulari evrei — avea să se dovedească legea care a căpătat numele autorului ei, parcă pentru a desolidariza pe toți ceilalți de vreo răspundere în alcătuirea ei, legea Iascinski din 16 Noembrie 1940, așa zisa lege a românizării.

Prin această lege, toate întreprinderile civile sau comerciale, de orice natură, erau obligate să concedieze, într'un anumit termen, care nu putea depăși pe acela de 31 Decembrie 1941, pe toți salariații evrei, „oricare ar fi modul de salarizare și durata sau condițiunile de prestare a serviciului, inclusiv ucenicii, practicanții și cei care lucrează pentru patron fără a primi vreun salariu“.

Nu interesa, firește, pe făuritorul legii nici o preocupare de ordin umanitar, cum de altfel era natural, la cineva care se reclama dela doctrinele și practicele legionarismului : nu se acorda în majoritatea cazurilor, nici o despăgubire salariatului lăsat la discreția patronului. Dar nu era vizibilă nici cea mai depărtată grijă pentru însăși soarta întregii economii naționale, sdruncinată adânc prin ceea ce constituia o turburare structurală a tuturor rosturilor ei ; aplicarea legii însemna înlocuirea rapidă a unei cate-

gorii sociale încheigate prin ani de experiență, cu elemente lipsite în marea majoritate a cazurilor, de orice pregătire dacă nu și de bună voință.

În fapt, aplicarea legii avea să însemne cu timpul, o împovărare pentru întreprinderile nevoite să plătească salarii așa zișilor dublanți, de cele mai multe ori simpli sinecuriști și un pretext de îmbogățire pentru cei numiți să supravegheze aplicarea dispozițiilor polițiste ale legii ; dar, în orice caz, ea avea să aducă pentru mulțimea funcționarilor evrei opresiunea morală a unei primejdii permanente de concediere — cu toate consecințele distrugătoare inerente — și obligația, nu mai puțin permanentă, de a satisface pretențiile diverșilor inspectori așa ziși de românizare, de bunăvoința sau supărarea cărora depindea menținerea sau concedierea.

La toate acestea avea să se adauge curând, problema scutiilor de muncă, a unei munci care avea să reprezinte în anii aceștia, forma modernă a unei robii de mult ieșite din deprinderile lumii civilizate.

Ultima lege scelerată legionară, apărută chiar în ziua deslănțuirii rebeliunii, transformă obligațiunile militare ale evreilor în obligațiuni fiscale și obligațiuni de muncă de folos obștesc.

Ceeace până atunci constituise o obligație cetățenească, devenea acum o sarcină fiscală ; legiuitorul impunea la taxe progresive pe toți evreii între 18 și 50 de ani, după o scară care făcea ca tinerii până la 24 de ani să plătească taxe nu numai în raport cu veniturile lor — dacă acestea existau — ci și cu acelea ale părinților și eventual soției lor, menționând această impunere asupra veniturilor soției la toate categoriile de impozabili. În felul acesta un comerciant care ar fi avut nefericita inspirație să mărturisească un venit anual de 1.000.000.— lei urma să plătească, la acest capitol al taxelor militare. lei 249.235 lei, în afara celor 415.392 lei impozite și supracotă.

* * *

Firește că activitatea legislativă legionară nu a împiedicat desfășurarea acțiunii borfașilor, tâlharilor și bestiiilor, pentru pregătirea climatului necesar ceva mai târziu, în momentul declanșării teroarei propriu zise. Atât în Capitală cât și în cele mai depărtate colțuri ale țării, se succed, neîntrerupte și nestăvilite, acte de violență și de hoție menite să slăbească puterea de rezistență individuală și colectivă a populației evreești.

La 31 Octombrie — după o consfătuire cu președinții obștiilor din țară — conducătorul populației evreești, doctorul W. Filderman are o nouă audiență la generalul Antonescu. Cu aceeași amabilitate ipocrită ca și în trecut, generalul are grijă să remarcă că este desigur singurul dintre conducătorii statelor din Axă care păstrează raporturi de asemenea natură cu conducătorul populației evreești. După aceea, convorbirea s'a desfășurat cam în felul următor :

— Știu de ce ai venit. Am auzit că s'au întâmplat unele abuzuri, dar am luat măsuri și nu se vor mai repeta. Văd că ai adus iarăși o întreagă bibliotecă ; nu era nevoie însă de atâtea dosare și atâtea plângeri, pentru că nimic nu se va mai întâmpla.

— Domnule General, mi-ați cerut ca populația evreească să continue activitatea și nimeni să nu lichideze. V'am ascultat cu toții, dar iată că vin legionarii cari lichidează prin teroare, cu revolverul. La Cerna-Vodă de pildă, chiar autoritățile au obligat pe cei câțiva evrei de acolo să predea întreprinderi în valoare de milioane, pentru câteva zeci de mii de lei. Cei ce au rezistat au fost bătuți, chinuiți, femeile au fost tunse și apoi toți isgoniți din oraș.

— Domnule Filderman, nu se va mai repeta.

— Ați dat ordin să înceteze placardarea afișelor „MAGAZIN JIDOVESC“. Ordinele n'au fost respectate; dimpotrivă, boicotul se întinde din ce în ce mai mult, lovind nu numai în evrei, ci în însăși economia națională. S'au placardat asemenea afișe la Călărași, Buzău, Turnu Măgurele, Urziceni, Orăștie și alte orașe. La Râmnicul Vâlcea stau în permanență echipe de legionari înaintea magazinelor evreești și nimeni nu are voie să intre. S'a reclamat prefectului care a răspuns : „N'aveți decât să lichidați“.

— N'avea grijă, Domnule Filderman. Nu se va mai întâmpla.

— În trenuri, evreii nu mai pot călători. Deplasarea dintr'un oraș în altul a devenit un calvar. De pretutindeni primesc scrisori și telegrame în cari se arată jafurile și chinurile la cari sunt supuși evreii, sub ochii organelor de control sau de pază.

— Știu. Mi s'a raportat, dar nu se va mai repeta.

— Alaltăieri legionarii au năvălit cu revolverele întinse în imobilul din București în care este instalată Comunitatea Evreilor de rit Spaniol. Au isgonit din locuința sa pe Șeful Rabin, au evacuat birourile Comunității, Conservatorul de Muzică și pe toți locatarii apartamentelor și s'au instalat, fără nici un titlu și fără nici o formă.

— Domnule Filderman, nu se va mai întâmpla.

— La țară, nu numai că se procedează cu severitate excesivă — ba chiar cu brutalitate — la luarea în primire a pământurilor expropriate, dar se comit abuzuri cari merg până la jafuri nerușinate. La Săveni, s'au luat negustorilor de animale vii, cari nu au și nu au avut niciodată pământuri agricole, cirezi întregi de vite cari erau destinate consumului imediat. La Brăila, s'a format o comisiune sub conducerea subprefectului, care a blocat în port sute de vagoane de cereale, proprietate a exportatorilor evrei, cari deasemenea nu au și nu au avut vreun teren agricol sau rural. Legiunile de Jandarmi lucrează acum la inventarierea bunurilor mobile ale evreilor din sate și târguri. În unele locuri — la Ceica în Bihor și la Bălăceanca în Suceava — au sechestrat și au și ridicat aceste bunuri. La Câmpulung-Bucovina, Primăria a mutat raza orașului la numai 300 de metri distanță de centru, pentru ca tot restul orașului să fie considerat rural și în consecință proprietățile evreilor să fie expropriate.

— Sigur că e un abuz. Legea exproprierii o vom aplica treptat și cu încetul. Să știi însă că toate abuzurile o să înceteze.

— Tot în legătură cu legea exproprierii, autoritățile comit și altfel de abuzuri. Au procedat bunăoară la exproprierea cimitirelor cari — din motive lesne de înțeles — sunt așezate la marginea orașelor, astfel că le-au considerat terenuri rurale. Așa s'a procedat la Ploești, Buzău, Vaslui, ba chiar și la București. La Bacău, agronomul Primăriei, fără să facă vreo formă de expropriere, a pus de s'a arat întregul cimitir ca să crească pâine din osemintele evreilor.

— Nu trebuia să facă asta. Iată, dau ordin să se restituie cimitirul din București, dar nu se va mai întâmpla.

— Domnule General, știți că copiii noștri au fost isgoniți prin decizii și legi, din școlile Statului. Domnul Ministru Brăileanu ne-a spus cu dispreț că nu-l interesează problema învățământului nostru; să ni-l organizăm cum putem. Iată însă că școlile noastre sunt rechiziționate, prin călcarea legii, sau preluate prin violență. S'a luat școala din Bucecea, cea din Hârlău, din Vaslui și câteva din București.

— Nu se va mai repeta.

— Domnule General, la Orăștie...

— Nu se va mai întâmpla. Nu se va mai repeta. Nu, nu, nu!...
Am dat ordine...

.
A doua zi a început teroarea.

* * *

Ultimele trei luni de guvernare legionară, au fost o vreme de neîncetată groază pentru întreaga populație evrească a țării. Se aflau în timpul acela în cuprinsul României, aproape 400.000 de oameni scoși de sub scutul autorității statului. Nu numai că pierduseră siguranța vieții și a avutului, dar, mai mult, simțeau permanent și pretutindeni amenințarea. Cel ce era lovit sau chinuit nu avea cum să se apere, cel ce era prădat și jefuit nu avea cui să se plângă. În orice colț al țării, evreul plecat dimineața la treburile, nu știa dacă seara se va întoarce sub acoperișul său. Cei ce rămâneau acasă, tresăreau la fiecăre sgomot, se îngrozeau la orice bătaie în ușă. La sate ca și la orașe, în blocurile din centru, ca și în bordeiele sărace, în biroul bancherului sau industriașului ca și în maghernița covrigarului sau lângă taraba ambulantului, evreul oricât de puternic, fie prin averea sa, prin numele sau legăturile sale, fie prin prestigiul culturii sau chiar prin tăria mușchilor, trăia în zbucium neîntrerupt, cu grije permanentă, de zi și noapte, pentru avutul și viața sa sau a celor din jurul său.

Sute și mii de evrei au suportat în vremea aceea chinuri dintre cele mai oribile în beciurile prefecturilor Polițiilor sau Primăriilor, la sediile sau cuiburile legionare, în propriile lor locuințe, pe străzi, pe drumul mare, pe întinsul câmpiilor sau în desișul pădurilor. Sub oblăduirea sau din inițiativa și sub supravegherea și conducerea directă a tuturor organelor cari într'un stat civilizat au sarcina pazei avutului și vieții locuitorilor, s'au comis toate asasinările și jafurile.

Începând cu ministrul de interne, Generalul Constantin Petrovicescu, ajutat de șeful său de cabinet, maiorul Stelian Marinescu, cărora însă nu li s'a alăturat subsecretarul de Stat lt. col. Alexandru Rioșianu, continuând cu directorul general al Siguranței Statului Alexandru Ghica, ajutat și el de directorul Maimuca și de inspectorul de poliție Baciuc; urmând apoi cu cei trei prefecți cari s'au succedat la conducerea Poliției Capitalei, General Dona, Colonel Ștefan Zăvoianu și Radu Mironovici, precum și cu toți prefecții României numiți prin decretul din 17 Septembrie 1940, a căror listă s'a modificat numai din pricina unei sinucideri și a unor destituiri pentru incorectitudine și sfârșind cu aproape toți chestorii polițiilor din țară în fruntea cărora au strălucit: Ilie Stângă (București), Paul Cojocaru (Ploiești), Mazilu (Brăila), Hanu (Alba-Iulia), Ion Crișovan și Dr. Preda (Arad), Jura (Lugoj), Vespasian Lene (Sighișoara), Bucur Stăvrescu (T. Măgurele), Vătășescu (Târgoviște), Petre Zegheanu (Caracal), V. Ștefănescu (Brașov), Radu Popian (Râmnic Vâlcea), etc., toți fără nici o excepție

s'au întrecut unul pe celălalt, pentru a lovi fără de milă sau a prăda fără vreun scrupul.

Firește că uriașa activitate de terorizare, nu a putut fi împlinită fără ajutorul unei armate întregi de mercenari, profesioniști sau nu ai bătei, pistolului și a tuturor celorlalte unelte sau mijloace de tortură. Au fost recrutați din toate păturile și straturile populației, funcționari din toate autoritățile publice (în special ministere și primării), funcționari particulari, negustori, muncitori din fabrici, avocați, apași, ingineri, tâlhari, medici, haimanale. Toți aceștia, fie că lucrau sau nu sub cămașa verde, se intitulau emfatic legionari și săvârșeau isprăvile lor sălbatice în numele „Mișcării Legionare” unica reprezentanță politică a țării, consacrată ca atare prin decretul regal Nr. 3151 din 14 Septembrie 1940.

În masa mare a inconștienților, să nu fie uitată niciodată bestiile: Mircea Petrovicescu, starostele Centrului de tortură din pivnițele Primăriei București Sect. III Albastru, Ștoia, comandant legionar (Constanța), Ilie Colhon (Alba Iulia), Grigoraș Constantin, primar la Tg. Neamț, Dr. Silviu Crăciunaș (P. Neamț), Ing. Ștefan Georgescu-Gorjan (Petroșani), Olteanu, ajutor de primar (Aiud), Dr. Ștefan Milcoveanu, Dr. Popovici Lupa, Dr. Ruptureanu (București), Avocat Zozo Grigorescu (Ploești), Mitică și Ion Dăncilă (Turda), Willy Janischewsky (Vice-Președintele Camerei de Comerț Craiova), C. Pivniceru (Vaslui), Ion Bolfan (Primar al comunei Hârlău), Nicodem Borca (Ajutor Primar Deva), N. Craioveanu (primar la Lupeni), D. Ifrim, (Vice-Președintele Camerei de Comerț București), profesorul Wertz (Arad), etc.

În mijlocul acestei pustiiri de ură și sălbătecie, nu s'a auzit de nicăiri niciun glas de revoltă, nici o șoaptă de nădejde. Firește că nu putea fi vorba de manifestări prin presă sau în întruniri publice. Dar nici măcar în liniștea întâlnirilor dintre oameni cari înainte fuseseră colegi sau prieteni, nu se auzea vreun murmur de mângâiere.

Pe masa Generalului s'au adunat unele proteste. Au fost numai ale acelor cari, deși români, au avut personal de suferit și cari — chiar în durerea lor — nu uită să reverse venin peste durerea evrească. Fostul ministru din vremea pseudo-democrației Voicu Nițescu, povestind durerea de a-și fi aflat copilașul de șase ani sub teroarea revolverelor legionare, are grijă să înceapă protestul prin a aduce Generalului felicitări de ziua sa și nu uită să arate că la Ministerul Muncii a activat pentru naționalizarea muncii și „îndepărtarea din câmpul ei a elementelor ce împiedecau afirmarea muncii naționale”. Mai departe se scutură de legă-

turi evreiești, precizând că „nici din întreprinderile economice conduse de semiți sau cu capital semit n'am făcut și nu fac parte“.

Zvonul public a mai înregistrat pe vremea aceea un protest, care se referea însă tot la suferințe personale. Un fost președinte de consiliu și consilier regal, și-a văzut dulapurile din cămară golete de o bandă de legionari, cari crezuseră șoaptele despre originea etnică evrească a acestuia. Se spune că i-ar fi scris generalului: „Mi-ai fost subaltern și am știut că vei ajunge un conducător. N'am crezut însă vreodată că vei ajunge conducătorul unei bande de tâlhari“.

Nu se poate trece însă cu vederea un protest pe care fostul președinte al Consiliului de Miniștri d. Iuliu Maniu l-a înaintat Generalului Antonescu la 3 Decembrie 1940, cinci zile după asasinarea oamenilor politici, printre care se găsea și intimul său colaborator Virgil Madgearu. Firește că durerea și indignarea se referă la aceste asasinate. Dar memoriul conține și următorul pasagiu:

„Din parte-mi, Domnule General, vă adresez rugămin-
„tea — și acesta este scopul principal al rândurilor de față —
„să nu întârziati nici o clipă în a restabili autoritatea pute-
„rilor constituite în stat, să dați serviciile de menținerea or-
„dinei în mâini competente și să faceți prin toate mijloacele
„ca cetățenii de orice categorie să redobândească siguranța
„averii și a vieții lor, pentru ca astfel să poată continua munca
„productivă atât de necesară organismului social și economic ¹⁾).

Teroarea legionară a îmbrăcat formele cele mai sălbatice pe cari le-a înfățișat vreodată istoria tuturor neamurilor și a tuturor vremurilor. Incepând cu percheziții și arestări samavolnice, isgoniri, bătăi, violuri, chinuri, ținuturi la stâlpul infamiei, jafuri individuale și colective, a culminat în timpul rebeliunii cu formele înspăimântătoare ale devastărilor generale, ale incendierilor de lăcașuri sfinte, întreprinderi și gospodării și ale măcelului în masă.

Teroarea a fost organizată de „Mișcarea Legionară“ și de unii miniștri în frunte cu Vicepreședintele Consiliului, Horia Sima, încurajată de restul guvernului prin toleranță și impunitate și înlesnită de însuși Conducătorul Statului, printr'o inconștientă operă legislativă și administrativă.

¹⁾ Înregistrându-se această manifestare a președintelui Partidului Național-Țărănist, nu se poate trece cu vederea caracterul ei echivoc și confuz care duce fatal la întrebarea dacă, în gândul și conștiința d-sale, d-l Iuliu Maniu a cuprins și pe evrei printre „cetățenii de orice categorie“.

Obiectivele principale ale teroarei legionare, difereau după elementele asupra cărora era exercitată. Populația creștină a țării trebuia ținută într'o stare de timorare care să paralizeze orice inițiativă de trezire a puținelor conștiințe ce ar fi putut alcătui un soi de opinie publică. Populația evreească trebuia înlăturată din orice poziție economică și jefuită de toate bunurile cari, trecând fie în patrimoniul „Mișcării Legionare“, fie în cel al membrilor săi, aducea o armă nouă, foarte puternică, ce înlesnea atingerea obiectivului final: Preluarea puterii și a conducerii Statului, exclusiv de către legionari.

Era firesc ca toată greutatea puterii acaparate de legionari să cadă asupra populației evreești. Lupta era foarte ușoară și rezultatele atât pentru indivizi cât și pentru Legiune, meritau osteneala.

Semnalul deslănțuirii teroarei se pare că s'a dat la 1 Noembrie. La început haidamacii au fost lăsați să lucreze după bunul lor plac sau, cel mult, potrivit inițiativelor și directivelor locale. Conducerea legionară tatona în felul acesta atât rezistența evreilor cât și reacțiunea eventuală a Conducătorului Statului. Acțiunile din primele 8 zile, deși prezintă aspecte din cele mai violente, ajungând până la asasinat, sunt totuși izolate. La Turda sunt chinuiți câțiva evrei, pentru a se prelua o distilerie de mult jinduită, la Caracal și Corabia se jefuesc câteva prăvălii și victimele sunt isgonite din oraș, la Găești se încearcă prin maltratări a se prelua câteva întreprinderi, la București încep arestări din ce în ce mai masive și maltratări din ce în ce mai sălbatice ș. a. m. d. În aceste zile cade prima victimă evreească, un copil din București, ucis în chinuri la Prefectura Poliției.

Curând însă conducerea legionară a constatat că victimele nu opun rezistență, iar Conducătorul Statului se mărginește la dojană părintească, în Consiliul de Miniștri și atunci a hotărât deslănțuirea teroarei organizate. S'a ales pentru aceasta o zi istorică, ce intrase de mult în tradiția poliției românești. Aniversarea revoluției ruse a fost totdeauna un prilej de prigoană împotriva evreilor. În preajma zilei de 8 Noembrie au pornit echipe de polițiști și legionari cari au ridicat la întâmplare orice evreu întâlnit. La București, convoaie de sute de oameni au fost conduse la aresturile poliției sau la cuiburile legionare. Centrele de tortură cele mai înspăimântătoare au fost în vremea aceia la Prefectura Poliției Capitalei și la cuiburile legionare din str. Traian Nr. 1, str. Cercului și str. Roma. Fără motiv, fără pretext, evreii arestați erau

bătuți, chinuiți, schingiuiți și jefuiți, apoi eliberați pentru ca alții să le ia locul.

Cutremurul catastrofal care a sdruncinat în noaptea următoare pământul țării, departe de a fi socotit ca un semn ceresc de către cei ce împodobeau sălbătecia lor cu misticism și dumnezeire, este dimpotrivă ales ca un nou prilej de prigoană și teroare. La Panciu, în regiunea epicentrală a cutremurului, evreii au fost isgorniți din ruinele locuințelor lor și timp de 4 ani nimeni nu a mai putut să se reîntoarcă.

La București, medicii evrei veniți să-și ofere serviciile pentru îngrijirea răniților, au fost bătuți și chinuiți de către colegii lor creștini.

La Ploești, prefectul a adunat cu arcanul pe toți evreii valizi, dela salahor până la intelectual, pentru a-i supune la munci grele de dărâmare și cărat moloz. Cu mână evreească, a dărâmat aproape toate casele de rugăciune și instituțiunile de cultură evrești. Pentru ca spaima să paralizeze orice încercare de rezistență sau opunere a victimelor, acelaș prefect tolerează ca șeful poliției legionare să aresteze, în timpul slujbei la sinagogă, un grup de 60 de evrei, cari sunt chinuiți sălbatic vreme de 2 săptămâni. Dintre aceștia s'au ales jertfele evrești, în noaptea răzbunării legionare. În timp ce în închisoarea dela Jilava erau măcelăriți înalții demnitari ai țării, cari ridicaseră glasul sau brațul, împotriva nebuniei legionare, la Ploești 11 evrei luați la nimereală, dar având în frunte pe rabinul comunității, au fost împușcați și aruncați în șanțurile șoselelor din jurul orașului. Ura legionară a amestecat în noaptea cea durerea evreească cu durerea țării. Pe dușumelele legiunii de jandarmi Prahova și-a dat sufletul — între rabinul Friedman și covrigarul Șmil Șmilovici — Nicolae Iorga, apostol al culturii românești și — intermitent — al intoleranței antisemite.

Paralel cu acțiunea de înspăimântare a populației evrești prin amenințări, bătaie, schingiuire și asasinate, s'a organizat și acțiunea de jaf în massă. După cele gâteva găinării făptuite la începutul lunii Noembrie pomenite mai sus, urmate de altele similare la Aiud, Ineu, Orăștie, Turnu-Severin, se pornește un atac de proporții mari. În ziua de 16 Noembrie, după ce ocupă cu forța toate instituțiile de cult și cultură evreească, legionarii din Brașov, ridică din magazine o seamă de comercianți evrei, cărora le pretind a semna acte de vânzarea întreprinderilor, fie pe numele „Mișcării Legionare“, fie pe cel al membrilor săi. Cei ce au încercat să reziste, au fost chinuiți fără întrerupere până au semnat.

Acțiunea condusă cu repeziciune, a reușit aproape complet.

În cinci zile, 80% din întreprinderile comerciale evreești din Brașov, erau în stăpânirea jefuitoarelor. O încercare de acaparare făcută de organizația economică a sașilor „Deutsche Handels Gremium zu Kronstadt”, a fost paralizată prin vigilența legionară.

După această izbândă ușoară, „bătălia prăvăliilor și imobilelor evreești” — numită așa chiar în adresele oficiale — continuă cu furie și violență crescândă și se întinde în suprafață și adâncime pe întreg cuprinsul țării. Începând cu Ardealul de Sud, care până la sfârșitul lunii Decembrie a fost aproape complet lichidat — excepție ciudată a rămas numai Timișoara — continuând cu Oltenia, operată toată în ziua de 10 Ianuarie și urmând mai departe pe tot întinsul României, acțiunea pregătită și dirijată de Consiliul Economic Legionar de sub conducerea lui Gârneață, stimulată și sprijinită de Horia Sima cu întreg aparatul administrativ și polițienesc, atingea în preajma rebeliunii aproape toate obiectivele vizate.

* * *

Populația evreească a țării, înspăimântată, lovită și în parte sărăcită și mai ales amenințată de o apropiată și totală exterminare, nu avea în vremea aceea nici un organ politic, dinăuntru sau dinafară, dela care să poată nădăjdui un sprijin.

Despre o protecție decurgând din Tratatul minorităților, nu mai putea fi vorba atunci când stăpânirea nazistă se întindea dela Brest până dincolo de Vistula și dela Narvik până peste Mediterana și când Wehrmacht-ul se instala, din ce în ce mai stăruitor, pe teritoriul României.

Partidele politice românești nu au oferit niciodată un azil durerilor evreești, decât în măsura intereselor electorale și a conjuncturilor politice de moment. În orice caz, în 1940 ele nu aveau existență legală și personalitățile politice păstrau o rezervă foarte prudentă, spre a nu se angaja în atitudini ce eventual ar fi putut deveni compromițătoare.

Organizațiile politice evreești tradiționale: „Uniunea Evreilor Români” și Partidul Evreesc, fuseseră dizolvate încă în 1938, odată cu instaurarea dictaturii regelui Carol al II-lea.

Prin miracol, sau poate prin îndemânarea conducătorilor săi, Organizația Sionistă și-a păstrat ființă legală pe timpul regimului legionar, ba chiar multă vreme după aceea, până în August 1942. Firește însă că prin caracterul său special, nu putea fi organul de apărare al evreilor din țară. Era deci natural să păstreze o atitudine pasivă.

Au rămas numai organizațiile obștești, comunitățile și Uniunile de comunități, singurele instituțiuni copleșite de nemăsurata sarcină de a încerca, dacă nu înlăturarea suferințelor, cel puțin ușurarea lor.

În prevederea pericolelor, s'a încercat încă în luna Mai 1940, creierea unui organ central puternic, în stare de a desfășura o activitate politică și de asistență socială. Prin voința și energia unui singur om, Federația Uniunilor de Comunități Evrești, a funcționat mai bine de un an de zile ca singur zid de apărare al durerii evrești împotriva torentului de ură ce se revărsa din toate părțile.

Firește că în timpul teroarei legionare, când și puterea executivă și cea judecătorească erau sub carență totală, nu se putea nădăjdui prea mult din activitatea conducerii evrești. E drept că s'a înfiripat foarte repede contactul cu Conducătorul Statului. Iarba chiar s'au obținut, ici colo, unele hatăruri cari — sporadic și efemer — aduceau din când în când ceva liniște în unele sectoare ale vieții evrești. Dar așa biceșnice cum erau, aceste hatăruri meritau osteneala unei activități neîntrerupte. Cu un aparat administrativ redus, cu un buget sărăcăcios, lovindu-se în tabăra evrească de indolență tot atât de periculoasă pe cât era în tabăra dușmană ura și înverșunarea, conducerea evrească de atunci, a angajat lupta cu regimul legionar. Luptă inegală, în care deoparte era puterea, bâta și pistolul și de cealaltă conștiința și demnitatea evrească. Și totuși, — cu sacrificii enorme de vieți și averi evrească — în prima etapă a prigoanei fasciste, acestea din urmă au învins. Regimul legionar s'a prăbușit în sânge și cenușe și unul din elementele care au contribuit la această prăbușire a fost activitatea conducerii evrești.

Se știa dela început că cei doi factori politici fundamentali ai țării, Antonescu și Mișcarea Legionară, nu aveau comun decât cămașa verde exhibată țănoș la toate paiațeriile publice și dușmănia împotriva evreilor. Incolo, totul îi despărțea: ideologie, metode, obiective etc. Încă în luna Octombrie, numai după câteva săptămâni de guvernare laolaltă, Antonescu și Horia Sima își trimiteau reciproc în scris, amenințări cu falimentul regimului și al țării și asvârleau, unul asupra celuilalt, răspunderea dezastrului. Discordia aceasta trebuia cu orice preț întreținută. Chiar dacă se întrezăreau pericolele și suferințele pe cari o eventuală convulsie le-ar abate asupra tuturor, ea trebuia provocată, pentru că în acel moment cealaltă alternativă era prăbușirea țării și exterminarea totală a populației evrești.

Sutele de memorii cari cuprindeau dureri și suferințe evreești din toate colțurile țării, și arătau toată groaza și oroarea, lăsate pretutindeni de legionarismul ucigător și distrugător, nu erau menite să umanizeze pornirile sălbatice ale Conducătorului Statului, dar puteau avea darul de a limpezi orizontul acestui ambițios, pentru a vedea cum se zdruncinau temeliile Statului, periclitându-se astfel situația lui personală. Pe unul din memorii — din 9 Decembrie 1940 — prin care i se aduceau la cunoștință vreo 400 crime și nelegiuiri, făptuite în 35 localități, Generalul Antonescu a pus următoarea rezoluție:

„Ministerul de Interne împreună cu un legionar din Fœrul Legionar, desemnat de d-l Sima, vor cerceta urgent toate „aceste cazuri. Constatările vor fi consemnate într'un articol „care îmi va fi prezentat în cel mai scurt timp cu putință. „In măsura în care se va constata exactitatea plângerilor, va „lua dispozițiuni direct și pe propria răspundere ca tot „ce m'am angajat față de cetățenii acestei țări că voi respecta „și tot ce s'a angajat Legiunea față de mine este o realitate, „iar nu simple vorbe. Dacă astfel de acte continuă, eu nu pot „tolera la infinit desordinele, care dau peste cap țara. D-l Ministru de Interne mă asigură zilnic că este liniște și nu se „petrece nimic. Eu nu protejiez pe jidanii care sunt vinovați „în mare parte de nenorocirile care s'au abătut asupra acestei „țări. Dar nu pot să tolerez ca Șef al Guvernului, acte care „compromit acțiunea de redresare prin liniște și prin ordine, „pe care o duc și care este zilnic contracarată de acte ușuratece a unor oameni cari nu-și dau seama cât rău fac Țării „și Mișcării Legionare. Atrag o ultimă oară atenția tuturor „ca să facă pe legionari — unii prin autoritatea pe care trebuie „s'o aibe în cadrul Legiunii și a altora (Ministrul de Interne) „prin răspunderea, pe care o are în Stat — să renunțe la aceste sisteme, care compromit totul și nu dau nimic.

„D-l General Petrovicescu îmi va comunica astăzi în „scris că a luat act de acest ordin și măsura pe care a luat-o „de executarea ei imediat“.

Firește că practic și imediat, rezoluția nu a adus nici o îmbunătățire. Ba dimpotrivă! ¹⁾ Dar s'a mai rupt un fir din legăturile

¹⁾ S'a procedat la un simulacru de anchetă efectuată de însuși vinovații și câteva zeci de evrei, dintre care unii mai purtau urmele cruzimilor suferite, au trebuit să suporte din nou teroarea din cuiburile și oficinele legionare. Ancheta s'a terminat cu declarații de... mulțumire date de toți evreii anchetați, afară de Președintele și secretarul general al Federației Uniunilor de Comunități, cari firește au refuzat să se supună cererilor legionare.

subrede dintre General și Mișcarea Legionară. Conducerea evrească a continuat această acțiune până în ultimul moment¹⁾. A contribuit prin aceasta la hotărîrea Generalului din ziua de 19 Ianuarie de a desființa instituția comisarilor de românizare și de a înlătura din fruntea treburilor publice, câțiva din principalii agenți ai teroarei și anume: Ministrul de Interne, Directorul General al Siguranței Statului și Prefectul Poliției Capitalei. A fost semnalul așa numitei „rebeliuni”, care a adus doliu, jale și ruină în mijlocul populației evrești, dar a închis un capitol infernal din istoricul suferințelor evrești.

* * *

Sunt greșite și poate chiar vinovate, gândurile ce presupun că Generalul Antonescu ar fi avut vreodată — în intervalul dintre 6 Septembrie 1940—23 August 1944 — preocupări de ordin sufletesc cari să ascundă solitudinea, bunăvoința sau îngrijorare, cu privire la soarta din ce în ce mai dureroasă, a populației evrești din România. Sunt cu atât mai greșite și încă mai vinovate, concluziile ce se trag din această premisă falsă, cari duc până la afirmarea ridicolă că, datorită acțiunii sale, au fost salvate o parte din viețile evrești dintre granițele țării. Firește că cei ce judecă cu mentalitatea artificială, evident falsificată, care a stăruit peste Europa întreagă dealungul celor 5 ani și potrivit căreia cel ce cruța viața unui evreu era socotit înger, sunt dispuși să explice, să justifice sau să absolve. Dar cugetul și conștiința omenească, neatimse de influențele efemere, nu pot înlătura adevărul etern că cel ce chinuște sau ucide un om nevinovat și lipsit de apărare, este un ticălos. Generalul Antonescu a început prin a tolera, cu bună știință, agresiunea, tortura, jaful și crima împotriva populației evrești, căreia nu-i putea aduce alte învinuiri decât cele proclamate sgomotos și stăruitor de demagogia național-socialistă și a sfârșit prin a iniția, autoriza sau ordona măsuri ce duceau inevitabil la jefuirea și uciderea în masă a aceleiași populațiuni.

Din cele 400.000 victime evrești, înghițite de hidra hitleristă pe pământul României, mai mult de 250.000 încarcă conștiința Generalului Antonescu.

Deaceea, provocând rebeliunea, care în acel moment periculos a salvat populația evrească de exterminare, Generalul An-

Redactarea ultimului memoriu, care înregistra peste 300 crime și nelegiuiri, a fost întreruptă prin arestarea secretarului general al Federației Uniunilor de Comunități, în prima zi a rebeliunii.

tonescu nu a fost însuflețit de vreun îndemn generos sau umanitar cu privire la cei ce erau atunci cele mai apăsate victime ale legionarismului.

A provocat rebeliunea pentrucă avea nevoie de dânsa.

Mișcarea legionară își însușise aproape întreaga avere evrească și prin aceasta devenea o forță prea puternică, pe care mai târziu, cu greu ar fi putut să o înlăture. Teroarea legionară amenința acum sectoare economice românești și îngrijora o pătură din populație, de sprijinul căreia dictatorul nu se putea dispensa. Fuseseră deacum „legionarizate” cu bâta și revolverul, întreprinderi importante românești ca: Fabrica de hârtie „Letea”, fabrica textilă „Dorobanțul”, institutele grafice „Adevărul” etc.

Peste toate acestea, pentru consolidarea dictaturii sale, Generalul avea nevoie de o manifestare de forță personală, asemănătoare aceleia care la 30 Iunie 1934, a consolidat dictatura lui Hitler.

Se pare că Generalul a căutat să desfacă cârdășia cu bandele legionare încă dela începutul lunii Decembrie, îndată după masacrul dela Jilava. N’a găsit însă ocazie prielnică nici în ordinul de desființare a poliției legionare, pentrucă măsura a putut fi ușor eludată, nici în scandalurile pe cari le provoca în toate raporturile cu conducătorii legionari și în special în ședințele Consiliului de Miniștri, când condamna cu ipocrită vehemență, nelegiuirile legionare pe cari după mai puțin de un an, avea să le ordone singur ¹⁾).

La 11 Ianuarie, după ultimul consiliu de miniștri al guvernului legionar, hotărârea sa era luată. Situațiunea de vasalitate îi impunea însă, în prealabil, o consfințire din partea Führerului său, sau cel puțin o întărire a poziției sale politice, printr’o nouă dovadă de încredere. A plecat foarte grăbit la Berchtesgaden, a făcut plecăciunile de rigoare în fața lui Hitler la 14 Ianuarie și, încă mai grăbit decât plecase, s’a întors în țară.

¹⁾ Extras dintr’una din rodomontadele sale din Consiliul de Miniștri (ședința din 11 Ianuarie).

„Domnule General Petrovicescu, au venit ieri aici Procurorii din țară. „Am raportul lor. A asistat la cele raportate și D-l Horia Sima. Se petrec „lucruri groaznice pe toată suprafața țării. Țara este bolșevizată. Au intrat „bolșevicii în Mișcarea Legionară. Astfel la Brăila s’au scos în timpul sărbătorilor toți jidanii, — intelectuali, avocați, medici, rabini, tineri, batrâni, — „fără nici o deosebire și fără nici o considerație și au fost puși la curățatul „zăpezii în oraș”.

„La Buzău un rabin bătrân a fost scos la curățatul zăpezii.

„Sunt lucruri oribile care se petrec în țară”.

„Se duc la prăvăliile jidanilor și iau fondul de comerț, distrugând „astfel comerțul și creditul. În această situație ne vom pomeni peste două „luni cu o catastrofă economică”.

„Fabricile nu mai trimit materiale fabricate pentrucă jidanii care au prăvălii nu mai cumpără marfă”.

O serie de măsuri era din vreme pregătite de către oamenii săi de încredere. Două din ele erau hotărâtoare:

1. Desființarea comisarilor de românizare, corp de tâlhari legionari, cari măcinau în interes propriu sau numai pentru a distruge întreaga economie națională ¹⁾ și

2. Inlocuirea principalilor agenți ai teroarei legionare: Ministrul de Interne, Directorul General al Siguranței Statului și Prefectul Poliției Capitalei ²⁾.

De aci încolo, totul a mers dela sine. O zi și o noapte. Capitala țării a fost în ebulițiune pregătitoare. Intrumiri, manifestații, cântece, discursuri — în fața mulțimilor sau din ascunzișul microfonului — aclamații, huiduieli, vuet și alergături de mașini și motociclete — în special curieri motocicliști — și... arestări de evrei. Ambele tabere rivale făceau preparativele de atac și apărare. Cea de a treia, nu putea decât să aștepte neputincioasă desfășurarea catastrofei.

Încăerarea n'a durat mult. Dela o amiază la cealaltă, rebelii au fost lăsați să sburde în voie, să răstoarne câteva tramvaie, să incendieze câteva cisterne, ba chiar să atace unele autorități și să comită atrocități împotriva soldaților. Când însă Generalul s'a hotărât să lichideze rebeliunea, n'a avut nevoie decât de câteva ceasuri; dela orele 2 p. m. până spre înnoptat ³⁾.

Nu a fost nevoie de cine știe ce desfășurare de forțe. Câteva unități soldățești mărunte, însoțite de cașe mici de luptă, bine înarmate, bine încadrate și având ordin categoric să tragă în toți ticăloșii, au luat pe rând cele câteva centre de rezistență legionară ⁴⁾ și — după câteva schimburi de focuri — le-au redus la tăcere. Hârțuieli au mai continuat ici-colo toată noaptea, până pe la 5 dimineața când, din vizuina sa, Horia Sima a lansat comunicatul de capitulare.

Așa s'a desfășurat rebeliunea în sectorul nordic al Capitalei țării, printre impunătoarele clădiri ale autorităților și palatele mărețe ale protipendadei românești. Câteva victime căzute de o parte

¹⁾ Măsura seamănă aidoma cu concedierea armatei de S. A. a lui Roehm, ordonată de Hitler în ajunul „rebeliunii” sale dela 30 Iunie 1934.

²⁾ Ca măsură de prevedere au fost convocați toți prefecții din țară la o conferință de către Ministerul Coordonării Economice. În plină ședință aceștia au fost declarați arestați, ceea ce a desorientat organizațiile provinciale și a împiedecat întinderea rebeliunii în țară.

³⁾ S'a dovedit atunci mai mult decât oricând cât de ușoară este pentru un guvern sarcina de a înlătura o mișcare demagogică de stradă, atunci când vrea cu tot dinadinsul s'o înlăture.

⁴⁾ Prefectura Poliției Capitalei, Direcțiunea Generală a Siguranței Statului, Cazarma Gardienilor Publici, Casa Verde din Str. Roma, Sediul C.M.L. (Corpul Muncitoresc Legionar) din Calea Călărașilor etc.

și de alta în luptă dreaptă, câteva geamuri sparte, câteva ziduri zdrelite de schije, un oficiu public jefuit și incendiat ¹⁾, câteva birouri publice răvășite și câteva mii de brațe ridicate peste fețe pleoștite de bărbați, femei și copii, împleticindu-se în lungi și desgustătoare convoaie printre sentinele, au marcat sfârșitul „erei legionare“, pe care Horia Sima o anunțase emfatic, numai cu trei săptămâni înainte, în mesajul său de anul nou.

Cu totul altfel s'a desfășurat rebeliunea în cealaltă emisferă a orașului, acolo unde bolnave tradiții au făcut să se îngrămădească, una lângă alta, așezările evreești. Aici bandele nu au avut să înfrunte nici care de luptă, nici gloanțele soldaților și nici măcar gârbaciul poliștilor. Aici au avut de luptat numai cu privirile înspăimântate din fețele livide, cu implorările din gurile uscate, cu lacrimile femeilor și copiilor și, din când în când, cu câte o ușa care se opintea efemer dar zadarnic, topoarelor și târnăcoapelor sălbatice.

Deși sectorul cel mai amenințat, știut ca atare de cei ce au făcut totul ca rebeliunea să izbucnească, totuși nimeni nu s'a îngrijit să ia din vreme vreo măsură de pază, dacă nu a avutului, cel puțin a vieților omenești. Din indolență sau cu dinadinsul, o populație de aproape o sută de mii de oameni, a fost lăsată pradă bestiiilor deslănțuite.

Cartierele evreești au fost invadate de bandele ucigătoare și jefuitoare, odată cu primele semnale ale răzmeriței, ba chiar mai înainte. Incepând de Marți, pe la vremea prânzului, până către revărsatul zorilor de Vineri, deci multă vreme după capitularea rebelilor, bunurile și viețile evreești au stat sub puterea pistolului, a târnăcopului și călcâiului legionar. Aproape 70 de ore, o masă ce cuprindea câteva zeci de mii de oameni, bărbați, femei și copii, n'au avut altă preocupare decât maltratarea, distrugerea, incendierea, furtul și asasinatul.

Atacul s'a produs concomitent în toate cartierele și împotriva tuturor obiectivelor. Trecătorul, care în după amiaza zilei de 21 Ianuarie, parcurgea câteva sute de metri în vreunul din cartierele evreești, putea vedea aici un templu pe care îl mistuiau flăcările, în timp ce în jurul său se desfășura, în muzica sălbatică a „sfintei tinereți legionare“, sau a „echipei morții“, o sarabandă fantastică și desgustătoare; dincolo putea zări câțiva evrei, incon-

¹⁾ Administrația Financiară a Sectorului I Galben.

jurați de pistoale întinse și tărați în brânci și ghionți către vreun sediu legionar sau centru de teroare; mai departe, cortegiul camioanelor ducând zeci de evrei spre abator, Băneasa, Jilava, etc., unde aveau să cunoască o moarte sălbatică. Și în tot timpul acesta, orgia jafului și a distrugerii pe tot întinsul străzilor evreești, rămase fără apărarea celei mai plăpânde paze polițienești.

Periferia a revărsat în zilele acestea spre mahalalele evreești, pe toți amatorii de bunul altuia, sub scutul celei mai sigure impunități. Cine ar fi putut rezista ispitei unei îmbogățiri ușoare, când rezistența era nulă, iar primejdia unei pedepse viitoare, inexistență?.

Nici măcar nu exista riscul unei confuzii, cu privire la origina etnică a celui ce urma să fie jefuit sau torturat; la apartamentele neevreilor, indicații clare arătau că acolo tâlharii n'aveau ce căuta. „Proprietate creștină“, era inscripția care îndepărta bandele, în timp ce denunțatori benevoli, recrutați din lumea oamenilor de serviciu și a timizilor, cari nu îndrăzneau să opereze singuri, atrăgeau atenția asupra prăvăliilor sau gospodăriilor ce puteau fi atacate pentru că aparțineau evreilor. În cele 3 zile cât a durat progromul, nicio casă creștină nu a fost turburată de trupele rebeliunii; victimele au fost numai evrei.

Psihologii, mai mult decât criminologii, susțin că infractorii de orice fel, independent de tarele lor ereditare, pierd — în momentul desăvârșirii actului delictuos sau criminal — controlul complet al simțului moral. Instincte amorțite, din străbuni, din gorilă sau poate chiar din monștrii încă mai vechi, se trezesc deodată, transformând nu numai psihicul, dar chiar și trăsăturile fizice ale individului. Cu atât mai mult o masă criminală, necontrolată, care nu întâmpină rezistență, se lasă îmboldită de cupiditate. târâtă de frenezia distrugerii, amețită de beția sângelui și devine o turmă animalică, bestială, capabilă de cele mai oribile acțiuni. Numai așa s'ar putea explica, faptul că, din mijlocul unui popor a cărui primă caracteristică este blândețea, s'a putut detașa această masă de bestii, care să comită înfricoșătorul progrom din București, ce înscrie prima pagină a ororilor pe cari popoarele fasciste le-au însemnat în istoria tragică a celui de al doilea război mondial.

Vineri 24 Ianuarie, în timp ce furgoanele militare cărau din împrejurimile orașului. maldăre de cadavre evreești, desbrăcate, spintecate și desfigurate, în timp ce triste convoaie de femei și

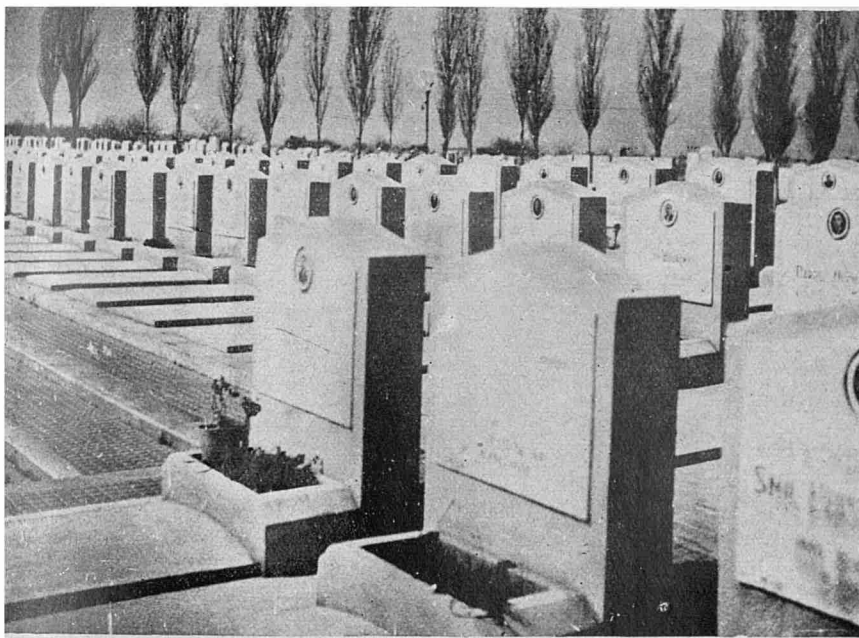
copii colindau locurile de strângere a morților, pentru a căuta dispăruții pe cari numai aveau să-i vadă vreodată, în timp ce ruinele bisericilor și locuințelor evreești mai fumegau, descindea în Capitala țării, baronul Manfred von Killinger, sub titlul de ministru al Reichului în România.

Se închisese primul capitol al pătimirilor evreești. Ura teutonică venea să-l deschidă pe cel de al doilea.

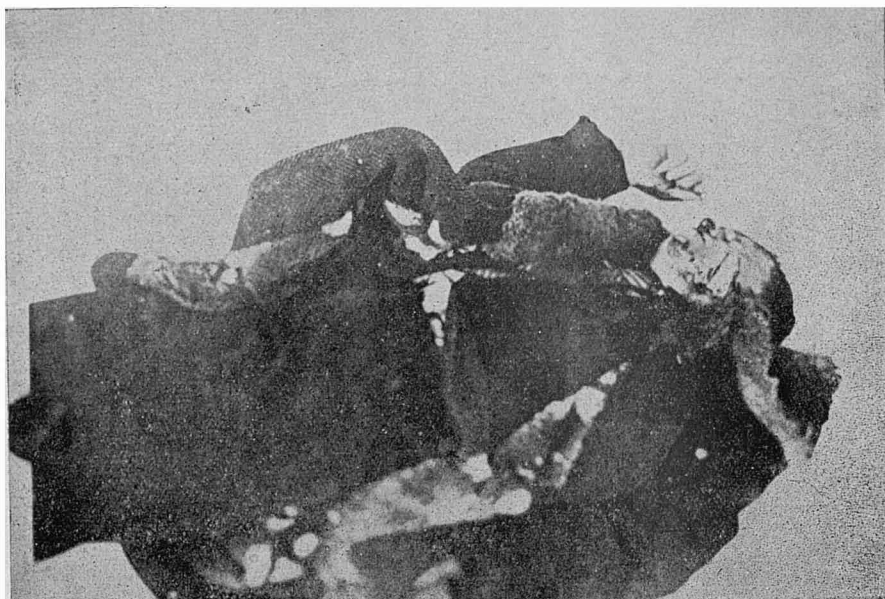
TEROAREA LEGIONARĂ

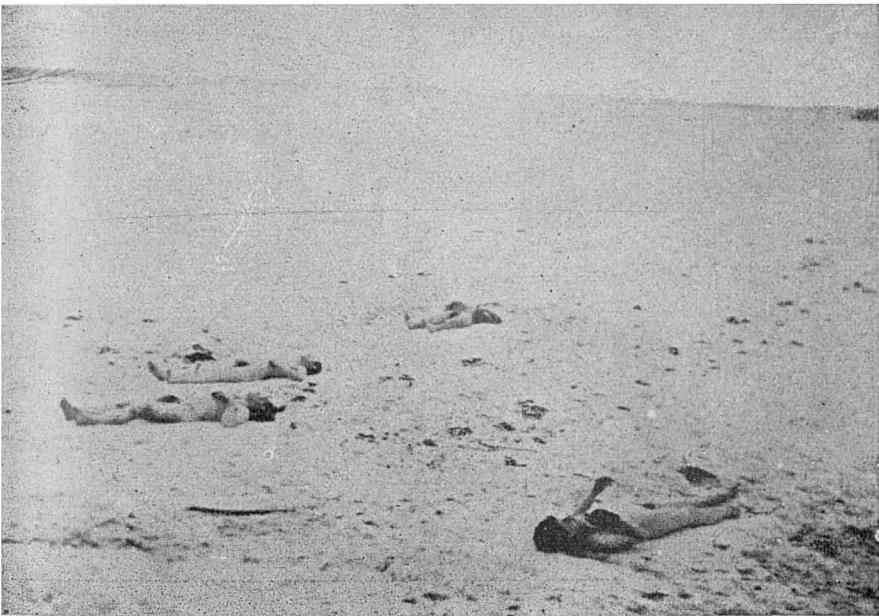
INCEPUTUL... Legământul Ion Antonescu-Horia Sima. 6 Octombrie 1940.

SFARȘITUL... Aleia martirilor pogromului în cimitirul din Șos. Giurgiului.
24 Ianuarie 1940.

SABARULUI

Colț al pădurii, cu zăpada presărata de cadavre evreești.

Alt colț al pădurii.

JILAVA

In ziua de 22 Ianuarie, cadavrele mai erau învelite în vestminte.

In ziua de 23 Ianuarie, vestmintele erau jefuite și dinții de aur smulși din gură.

V

Cadavru neidentificat scos din canalul colector al Abatorului.

Încă un colț al pădurii blestemată.

LA MORGĂ

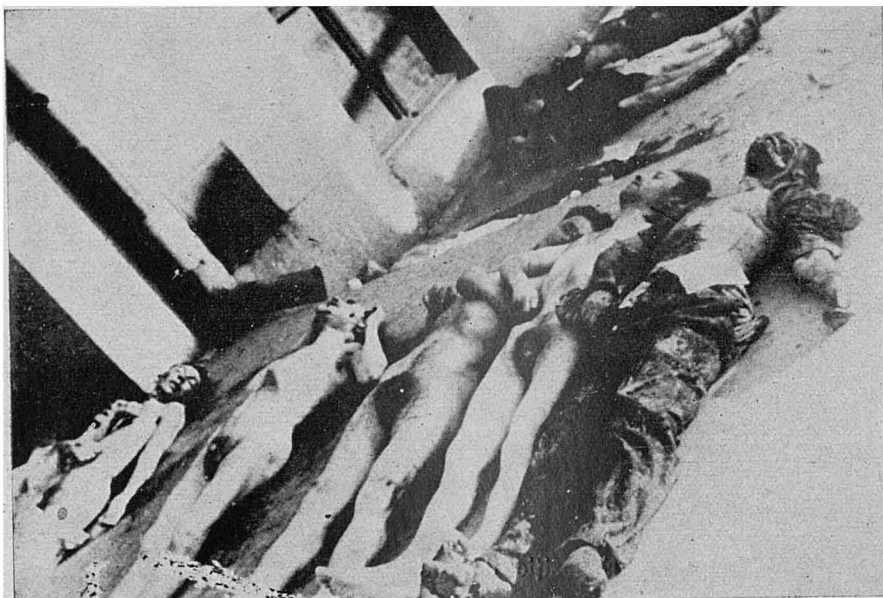

Expoziție de cadavre evrești.

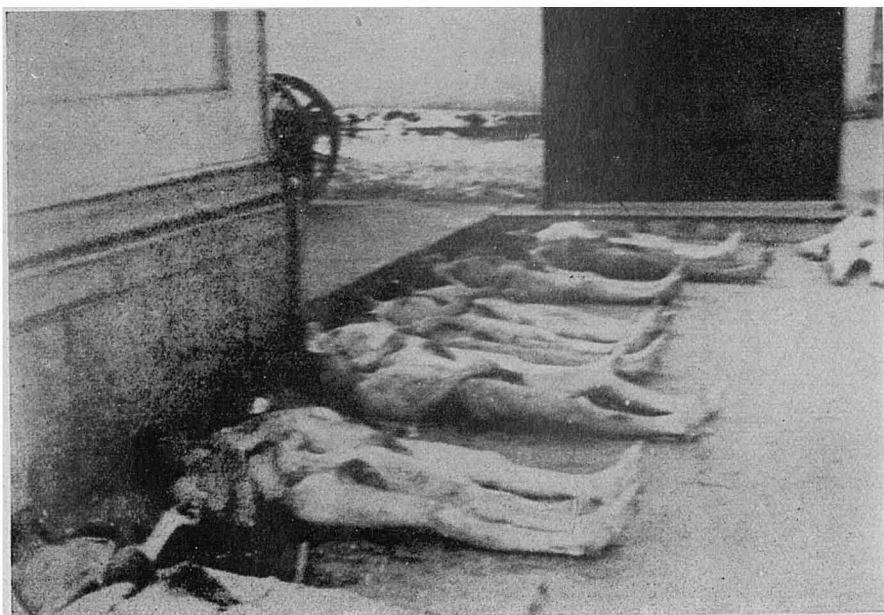

Umbre ariene și cadavre evrești.

LA MORGĂ

Pe lespezile Institutului Medico-Legal din București...

alături de tomberonul care le-a cărat.

CRONOLOGIA LEGISLATIVA

**Măsuri de prigoană luate prin decrete legi, regulamente și deciziuni ministeriale dela 6 Septembrie 1940
21 Ianuarie 1941.**

1940

11 Septembrie
Dec. Nr. 42352
M. C. Ed. Naț.
M. O. Nr. 216

Cultul mozaic este eliminat dintre cultele istorice protejate și autorizate (art. 1), el ne-mai având decât o existență de fapt (art. 2) — contrar legii cultelor care îl recunoaște cult istoric. El nu se va putea deci manifesta decât potrivit Deciziilor Ministerului Cultelor.

Notă. Ministru: Radu Budișteanu.

11 Septembrie
Dec. Nr. 42354
M. C. Ed. Naț.
M. O. Nr. 216

Cultul mozaic se poate manifesta numai dacă nu contravine principiului de bază a noului așezări a Statului (art. 1), drept care nici o sinagogă existentă nu mai poate funcționa până ce nu va obține autorizarea Ministerului (art. 2), pe baza unei cereri înaintată prin Prefectura Județului (art. 3), autorizare subordonată constatării administrației Prefecturii locale că deservește 400 familii evrești în comunele urbane și 200 în cele rurale (art. 4).

Se va interveni la Ministerul de Interne pentru imediata închidere a caselor de rugăciune cari nu satisfac condiția numărului de enoriași, iar localurile vor trece în patrimoniul Statului, pentru ajutorarea cultelor creștine locale (art. 5—7).

Acolo unde nu va exista o sinagogă, se va desființa și Comunitatea (art. 6).

Slujitorii cultelor creștine cari vor tolera sau ascunde pe cei ce înfrâng dispozițiile acestei decizii, vor fi destituiți (art. 8).

Notă. Ministru: Radu Budișteanu.

11 Septembrie
Dec. Nr. 42181
M. Cult. și Art.
M. O. Nr. 211

Tot personalul evreesc dela teatrele Naționale sau particulare, chiar nesubvenționate de Stat, sau dela orice înjghebări sau formațiuni cu caracter artistic sau teatral, este exclus fără nici o excepție (art. 1).

Aceleași norme se aplică beneficiarilor direcți sau indirecti ai agențiilor teatrale și artistice precum și personalului evreesc și tuturor celor cari participă sau colaborează pe orice cale la orice manifestare artistică sau teatrală organizată, din inițiativă particulară sau oficială (art. 2).

Notă. Ministru: Radu Budișteanu.

11 Septembrie
Dec. Nr. 42180
M. C. Ed. Naț.
M. O. Nr. 216

Se interzice achiziționarea, pentru toate cultele creștine din țară, direct sau indirect dela orice întreprindere evreească, indiferent de forma ei, a obiectelor de cult, vestimente și alte articole în legătură cu cultul.

Notă. Ministru: Radu Budișteanu.

14 Septembrie
D. R. Nr. 3151
M. O. Nr. 214 bis

Se decretează noul caracter al Statului Român:

1. Statul Român devine Stat Național-Legionar.

2. Mișcarea legionară este singura mișcare recunoscută în noul Stat, având ca țel ridicarea morală și materială a poporului român și dezvoltarea puterilor lui creatoare.

3. D-l General Ion Antonescu, este Conducătorul Statului Național-Legionar și Șeful Regimului Legionar.

4. D-l Horia Sima, este Comandantul Mișcării Legionare.

5. Cu începere dela data acestui Înalt Decret, orice luptă între frați încetează.

21 Septembrie
Dec. Nr. 43931
M. C. Ed. Naț.
M. O. Nr. 220

Se suspendă aplicarea Deciz. Nr. 42.352 și Nr. 42.354/940 și se anulează orice decizie și dispozițiune sau măsură luate pe baza acestor decizii.

Notă. Ministru: Traian Brăileanu.

22 Septembrie
Dec. Nr. 44400
M. Cult. și Art.
M. O. Nr. 221

Artiștii evrei pot juca pe scenele trupelor particulare evreești autorizate, iar personalul administrativ va putea fi evreesc (art. 1).

Teatrele și trupele vor purta obligator mențiunea de „teatru evreesc“, putând reprezenta piese în limba română cari nu vor avea caracter antinaționalist și antiromânesc. Se interzice a se juca opere ale auto.ilor sau compozitorilor români. (art. 2).

Notă. Ministru: Traian Brăileanu.

3 Octombrie
D. L. Nr. 3294
M. O. Nr. 231

Se interzice arendarea farmaciilor și drogheriilor de orice categorie, evreilor și se desființează pe data apariției legii, contractele în curs (art. 1 și 4), proprietarii fiind obligați a lichida într'o lună raporturile cu arendașii. Evreii nu pot fi întrebuințați decât în farmaciile evreești (art. 2). Diriginții, precum și administratorii evrei, vor fi înlocuiți în termen de o lună.

5 Octombrie
D. L. Nr. 3347
M. O. Nr. 233
Exproprierea rurală

Evreii de orice categorie nu mai pot stăpâni, dobândi sau deține, sub nici un titlu și nici o calitate: proprietari, uzufructuari, asociați sau administratori, proprietari rurale (art. 1), adică terenuri arabile, fânețe, islazuri, terenuri neproductive, bălți, iazuri, vii, conacuri, parcuri, livezi de pomi fructiferi, pepiniere, crescătorii de animale și păsări, stupării, grădini de flori, indiferent dacă acestea sunt situate în perimetrul municipiilor, comunelor urbane, suburbane sau rurale (art. 3).

Toate acestea trec în patrimoniul Statului împreună cu întregul inventar viu și mort, stocurile de cereale și nutrețuri, aflate pe aceste

proprietăți sau oriunde, dacă sunt destinate exploatarea acestora (art. 4).

Se declară nule de plin drept toate contractele de arendare, asociație și administrare între un proprietar neevreu și un arendaș, asociat sau administrator evreu (art. 10).

Sunt exceptate bunurile expropriate în limitele strict indispensabile așezării și funcționării industriilor evrești; terenurile din jurul locuințelor evrești situate în vetrele satelor și târgurilor, în întindere de cel mult 2.000 m. p.; grădinile imobilelor urbane și terenurile nearabile dela orașe. Sunt de asemenea exceptate mobilierul și obiectele casnice aflate în locuințele expropriate; cerealele și fănețele cumpărate cu acte cu dată certă pentru a fi vândute (art. 5).

Statul preia și folosința pe data D. L., dar indemnizația o va plăti după ce se va stabili pe baza venitului brut fiscal — adică de 15 ori venitul cel puțin — în rentă blocată purtătoare de o dobândă de 3% (art. 8).

Evreii, cari nu vor depune, în 30 zile, declarații că posedă averi expropriabile, se consideră că le-au abandonat și deci pierd orice drept la indemnizare (art. 6).

5 Octombrie
D.L. Nr. 3361
M.O. Nr. 233
Legea Comisarilor de
romanizare

Ministerul Economiei Naționale poate numi, oricând va socoti necesar, fără motivare, comisari de românizare, pe lângă orice întreprindere (art. 1). Toate actele de gestiune vor fi supuse aprobării prealabile și nemotivate a comisarului, care supraveghează și actele de administrație (art. 2).

Acțiunile la purtător se nominalizează și se stampilează în termen de 30 zile. Inscrisura titlurilor în registrele de acționari, se va face numai cu aprobarea comisarului, pe bază de acte de proprietate cu dată certă anterioară datei de 9 August 1940 (art. 3). Acțiunile la purtător se blochează pe data numirii comisa-

rului, până la nominalizare (art. 4). Abaterile sunt sancționate cu pedepsele din D. L. Nr. 3122 (M. O. 14 Septembrie 1940), referitor la sabotajul economic (art. 6).

12 Octombrie
Dec. Nr. 49782
Min. Justiției
M. O. Nr. 239

Se interzice firmelor evrești de a participa la licitații publice și a trata prin bună învoială cu direcțiile penitenciarelor.

Notă. Ministru: Mihai Antonescu.

14¹/₂ Octombrie
D. L. Nr. 3438
M. O. Nr. 240

Evreii își pot organiza școli proprii de grad primar și secundar în cadrul legii învățământului particular (art. 1), putând funcționa numai pentru evrei și cu personal evreesc (art. 2), deci se interzice profesorilor români de a mai preda orice materie în școlile evrești.

Cei născuți din ambii părinți evrei sau numai tată evreu, indiferent de religie, sunt excluși din personalul didactic și administrativ și nu sunt admiși ca elevi sau studenți, în întreg învățământul de Stat, particular sau confesional, al oricărei unități etnice creștine. În mod excepțional, Ministerul va putea permite copiilor botezați până la 2 ani, din mamă creștină de orice altă origine etnică și tată evreu botezat să frecventeze școlile particulare sau confesionale (art. 3).

Sunt exceptați dela dispozițiile legii: urmașii voluntarilor, invalizilor și morților din războiul dela 1877, dacă sunt actualmente creștini; invalizii, cei decorați pentru fapte de arme săvârșite pe front în 1916—1918; urmașii direcți al celor de mai sus, dacă la 9 August 1940 erau creștini (art. 4).

Se îndepărtează din școală cei ce intră în prevederile art. 3 și se ridică dreptul de publicitate școlilor evrești (art. 6).

16 Octombrie
Dec. Nr. 191730
M. C. Ed. Naț.
M. O. Nr. 242

Corpul didactic de origină etnică română nu va putea publica în viitor lucrări didactice sau științifice la edituri evrești.

Notă. Ministru: Traian Brăileanu.

17 Octombrie
D. L. Nr. 3487
M. O. Nr. 243

Avocații evrei rămași în barouri — categoria II-a — nu mai pot presta servicii de orice natură, ca reprezentare în Justiție, redactări de acte, consultațiuni, etc., decât numai pentru coreligionari, persoane fizice (art. 1).

Sunt exceptați invalizii, orfanii de războiu și cei decorați pentru fapte de arme cu „Virtutea Militară” sau alte ordine cu panglică de „Virtute Militară” (art. 2).

Locurile avocaților evrei din contencioase, se vor ocupa de avocați creștini (art. 3). Nerespectarea prevederilor, se sancționează cu amendă și închisoare.

Notă. În expunerea de motive a legii, Ministrul Justiției, Mihai Antonescu spune între altele:

„D. L. de față este izvorât din noua concepție politică ce stă la baza Statului Național-Legionar. Inspirat din principii naționale, el are rostul de a face ca elementul român să reîntre și pe acest țărâm în drepturile lui legitime.

„De altă parte, în împrejurările actuale, când mulți avocați români din teritoriile cedate și-au părăsit căminurile, D. L. vine să aducă o ușurare în suferința lor, permițându-le să aibă acces în contencioasele ocupate până acum de profesioniști evrei.

„În fine, elementul evreesc reprezentând o neînsemnată minoritate în cadrul comunității românești, este firesc ca exercițiul profesiei de avocat să fie limitat, pentru avocații evrei, numai la afacerile coreligionarilor lor”.

2 Noembrie
D. L. Nr. 3627
M. O. Nr. 257

Crescătoriile de porumbei călători nu pot fi autorizate decât pentru cetățeni etnici români (art. 9).

7 Noembrie
D. L. 3713
M. O. 261

Membrii Consiliului Barourilor trebuie să fie de rit creștin.

9. Noembrie
D. L. Nr. 151696
Min. Justiției
M. O. Nr. 263

Se radiază din tabloul antreprenorilor cadastrali și al ajutorilor de antreprenori, 41 persoane ca fiind de origine etnică evrească.

Notă. Ministru: Mihai Antonescu.

10 Noembrie
D. L. Nr. 3758
M. O. Nr. 264

Se anulează autorizațiile de debit pentru vânzarea produselor monopolizate C. A. M. deținute de evrei, independent de categoriile din Statutul juridic (art. 1), deținătorii autorizațiilor urmând să lichideze cantitățile de produse ce posedă în termen de 30 zile (art. 2) deci sunt eliminați și invalizii, văduvele și orfanii de războiu evrei.

13 Noembrie
D. L. Nr. 3801
M. O. Nr. 267

Când infracțiunile referitoare la D. L. pentru reprimarea întrunirilor sau infracțiunilor cu caracter de uneltire împotriva ordinii sociale existente în Stat, se comit de persoane de altă origină etnică decât română, pedeapsa este dublă (art. 1 și 3).

13 Noembrie
D. L. Nr. 3802
M. O. Nr. 267

Când cei ce determină sau iau parte la întruniri sau manifestațiuni cu caracter politic potrivit prevederilor D. R. Nr. 3151 din 14 Septembrie 1940 (Statul român devine Stat național-legionar), sunt persoane de altă origine etnică decât româna, pedeapsa e dublă (art. 1 și 2).

13 Noembrie
D. L. Nr. 3804
M. O. Nr. 369

Se interzice funcționarilor publici sau ai instituțiilor având acest caracter, căsătoria cu persoane de origină etnică străină.

15 Noembrie
D. L. Nr. 3789
M. O. Nr. 269
Legea medicilor

Medicii de religie mozaică sau creștinați și femeile medici de origine evrească, fie că sunt creștinate sau căsătorite cu români, sunt excluși din Colegiul Medicilor (art. 39).

Ei vor forma o asociație condusă de un singur Președinte, numit sau revocat de către Comitetul Județean al Colegiului Medicilor

(art. 40) până la data rezolvării radicale a problemei evreești.

Medicii evrei vor putea profesa provizoriu în cadrele D. L. (art. 39 al. 2), dar numai în localitățile unde au domiciliul real, fiindu-le interzis a practica în stațiile balneare sau climaterice sau de a face consult cu medicii creștini (art. 46).

Medicii evrei vor îngriji numai bolnavi evrei (art. 42).

Nu vor putea practica medicina în viitor decât evreii cetățeni români, cari la data D. L. au fost înscriși în Colegiul Medicilor și dacă au fost stabiliți în România înainte de 1 Iunie 1919 (art. 43).

Medicii evrei vor fi obligați să poarte o insignă după modelul stabilit de Colegiu, și firma, rețetele și reclamele lor vor fi însoțite de inscripția „medic evreu“ (art. 45 și 53).

Se interzice medicilor evrei sau asociațiilor lor de a edita sau colabora la reviste sau publicații științifice sau profesionale, sau de a fi membrii sau a asista la ședințele asociațiilor științifice (art. 55).

Medicilor creștini li se interzice de a îngriji pe bolnavii evrei, cu excepția cazurilor de urgență (art. 7), sub pedeapsa închisorii dela 5—15 zile și amenzii dela Lei 500—1000.

16 Noembrie
D. L. Nr. 3825
M. O. Nr. 270
Legea românizării

Toate întreprinderile civile sau comerciale de orice natură, aparținând persoanelor fizice sau juridice, cu sau fără scop lucrativ, precum și asociațiunile, fundațiunile și stabilimentele de orice fel — cu excepția instituțiilor evreești cu caracter strict religios sau cultural — sunt obligate să concedieze până la 31 Decembrie 1941, salariații evrei, la datele ce se vor stabili de Ministerul Muncii prin Decizii (art. 1—2) — cu excepția patronului (art. 5), oricare ar fi modul de salarizare și

durata sau condițiunile de prestare a serviciului, inclusiv uceniciei, practicanții și cei cari lucrează pentru patron fără a primi vreun salariu (art. 5), adică inclusiv copiii, soția și ascendenții patronului, aceștia având numai dreptul să-l reprezinte în atribuțiunile lui, în caz de împiedicare și numai pe durata ei (art. 5 § 3—4).

Sunt evrei în înțelesul legii de față acei născuți din ambii părinți evrei sau numai din tată evreu, indiferent de religie. Copiii naturali urmează condiția juridică a mamei (articolul 6).

Nu vor fi concediați urmașii direcți ai voluntarilor, invalizilor și morților din războiul din 1877, dacă actualmente sunt creștini; invalizii din războiul de întregire și orfanii celor morți în războiul de întregire (art. 7).

Vor fi deci concediați, salariații urmași ai voluntarilor, invalizilor și morților din războiul din 1877, dacă sunt evrei, invalizii din războiul balcanic; orfanii celor morți din războiul balcanic; toți decorații citați cu ordine de zi, răniții neinvalizii, etc. din războiul de întregire, etc.

Prin derogare dela dreptul comun și dela legile speciale, salariații evrei concediați nu vor avea dreptul la nici o despăgubire, cei concediați după primele 3 luni de aplicare; cei concediați în primele 3 luni vor avea dreptul la despăgubiri, salariul pe 15 zile, 1 lună, 2 luni sau 3 luni, după vechimea lor de 5, 10, 20 sau peste 20 de ani, fără ca despăgubirea să depășească 60.000 lei (art. 8).

Patronii cari vor acorda despăgubiri mai mari sau vor acorda despăgubiri celor cari nu au dreptul — concediați după 3 luni de aplicare — vor fi condamnați la o amendă egală cu de 10 ori suma sau echivalentul plătit în plus (art. 8).

În vederea formării de elemente românești, se va putea impune întreprinderilor evreești, angajarea de personal român pe lângă salariații specialiști evrei sau străini care vor fi retribuiți cu cel puțin 50% din salariul evreului sau străinului în primul an și 75% în anii următori (art. 10).

Dublarea poate fi prelungită dela caz la caz din 6 în 6 luni, prin Decizie Ministerială (art. 10).

Întreprinderile cari nu vor concedia salariații evrei până la 31 Decembrie 1941, precum și toate asociațiunile și fundațiunile, care în genere nu se vor conforma legii sau deciziilor ministeriale, vor fi preluate pentru exploatare de către Stat, potrivit D. L. Nr. 3518 din 18 Octombrie 1940 (art. 23) sau se vor pune în lichidare (art. 16).

Notă. Legea este semnată în afară de Generalul Ion Antonescu, de d-nii: V. Iascinski, Ministrul Muncii, Sănătății și al Ocrotirilor Sociale, Mircea Cancicov, Ministrul Economiei Naționale, G. Cretzeanu, Ministrul Finanțelor și Mihai Antonescu, Ministrul Justiției.

16 Noembrie
Dec. Nr. 218585
M. Ed. Naț.

Toți studenții evrei născuți din ambii părinți evrei sau numai tată evreu, indiferent de religia studentului, sunt excluși dela avantajile acordate de Stat pentru schimbul valutar, în vederea continuării studiilor în străinătate (art. 1).

Restricțiunile nu se aplică urmașilor creștini ai voluntarilor, invalizilor și morților din războiul din 1877; invalizilor din războaiele de întregire, decoraților pentru fapte de arme, orfanilor celor căzuți în războiul de întregire și urmașilor lor (art. 2).

Notă. Ministru: Traian Brăileanu.

Se expropriează dela evrei — persoane fizice sau societăți.

Pădurile împreună cu toate construcțiunile, instalațiile, uneltele, liniile ferate, etc.

Morile de ori ce fel, situate chiar în orașe.

Pivele și teascurile țărănești de ulei.

Pivele țărănești de postav, în comunele rurale și suburbane, împreună cu terenul, inventarul viu și mort și toate stocurile de produse și materii prime.

Fabricile de spirt — situate chiar în orașe — cu terenul, construcțiunile, instalațiunile, inventarul viu și mort și toate stocurile de produse și materii prime.

Industriile forestiere, cu toate construcțiunile, teren, instalații, etc.

Stocurile de cereale, uneltele și recoltele ce s'au găsit pe proprietățile evreești rurale expropriate prin D. L. Nr. 3547 din 5 Octombrie 1940.

Intregul inventar viu și mort, precum și recoltele de orice natură, cari au servit sau rezultat din exploatarea imobilelor rurale, cari au făcut obiectul contractelor declarate nule prin D. L. din 5 Octombrie 1940.

Se interzice pe viitor evreilor și societăților evreești de a dobândi sau deține bunuri expropriate din acelea prevăzute de acest D. L. și de cel din 5 Octombrie 1940.

Sunt societăți evreești acelea în care majoritatea capitalului aparține evreilor.

Acțiunile societăților cari dețin bunuri din cele interzise evreilor conform D. L. din 5 Octombrie 1940, devin nominative, formalitățile îndeplinindu-se în 30 de zile.

Societățile în nume colectiv, comandită simplă sau cu răspundere limitată, sunt considerate evreești, dacă unul din asociați este evreu.

Contractele de exploatare a pădurilor în curs, se mențin numai dacă arendașul nu e evreu. Exploatările morilor vor putea fi continuate, cu obligația pentru exploatator de a întreține construcțiunile și instalațiunile de orice natură, sub sancțiunea penalităților din legea sabotajului din 1 Noembrie 1940 (articolul 4).

Contractele cu dată certă anterioară datei de 5 Octombrie 1940, pentru morile, pivele și teascurile țărănești, se mențin dacă arendașul nu este evreu (art. 5).

Art. 8 are caracter interpretativ, arătând că proprietăți rurale, în sensul art. 1 al D. L. din 5 Octombrie 1940, sunt și acele aparținând societăților civile și comerciale.

**18 Noembrie
Regulament
M. O. Nr. 272**

Prin regulamentul aprobat cu decizia Nr. 55.117, se interzice evreilor calitatea de membri ai sindicatelor sau organizațiilor profesionale de artiști, fiind însă obligați a plăti taxele și cotizațiile spre a li se acorda permisul de lucru (art. 2).

Se interzice artiștilor dramatici, lirici, instrumentiști sau diletanți precum și personalului administrativ și tehnic, de origină etnică română să se producă în trupe sau orchestre evreești sau în localuri deținute de evrei.

Artiștii evrei se pot produce numai în formațiuni și localuri evreești, având pe firmă mențiunea „teatru sau local evreesc“ (art. 4).

**19 Noembrie
D. L. N. 3850
M. O. Nr. 274**

Se retrag autorizațiile date evreilor de orice categorie — înrăutățindu-se Statutul juridic care exceptează pe cei din categoria II-a — pentru funcționarea sălilor de cinema-

tograf și casele de filme și birourile comerciale de voiaj și turism (art. 1 și 6), numindu-se comisari de românizare până la data când se vor da autorizații românilor (art. 2).

Sunt socotiți evrei cei născuți din unul sau ambii părinți evrei, indiferent dacă ei sau părinții lor sunt sau nu botezați în altă religie decât cea mozaică (art. 1).

Acțiunile societăților cari exploatează cinematografe sau case de filme, se blochează și se nominalizează în 30 zile (art. 3). Evreii — sau societățile în care evreii sunt interesați — sunt obligați să închirieze sălile lor pe cel puțin un an, persoanelor autorizate de Ministerul Propagandei, care va fixa și chiria, în caz de desacord între părți (art. 5).

Se amnestiază infracțiunile de trecere clandestină sau frauduloasă a frontierei săvârșită de evrei, ce sunt în curs de judecată, cercetare, instruire sau definitiv judecate (art. 1).

Notă. Aceste prevederi creiază consecințe în vederea expulzării refugiaților din alte țări, cari ar trebui altfel să execute întâi pedeapsa.

Se hotărăște că:

„Toate magazinele alimentare și anume: „măcelăriile, mezelăriile, lăptăriile, brutăriile, „pescăriile, prăvăliile de zarzavat, fructe, vân- „zările de ouă și păsări, cafenelele, restauran- „tele, berăriile, bodegile și cârciumile, cari „aparțin evreilor sau sunt conduse de evrei, „precum și magazinele de aceeași natură cari „desfac produsele societăților cu capital evre- „esc, vor fi închise în zilele de Duminecă și „sărbători legale“.

Notă. În expunerea de motive a deciziunii se arată că această măsură a fost luată „în vederea promovării comerțului românesc“.

Ministru: V. Iascinsky.

26 Noembrie
D. L. Nr. 3902
M. O. Nr. 279

28 Noembrie
Dec. Nr. 64258
M. O. Nr. 281

4 Decembrie
D. L. Nr. 2968
M. O. Nr. 286
Legea de Expropriere
a vaselor și pluti-
toarelor

Se expropriează vasele sau plutitoare, maritime sau fluviale, de orice natură sau denumire sub pavilion român, aparținând evreilor sau societăților evreești, (art. 3) cari nu vor mai putea deține în viitor asemenea bunuri (art. 1).

Toate contractele de închiriere, asociație sau administrație, încheiate între un proprietar neevreu și un evreu, se anulează de plin drept (art. 8).

Acțiunile la purtător ale societăților vizate de D. L., se transformă de plin drept în acțiuni nominative (art. 2).

O comisie va stabili cuantumul indemnizației care se va plăti în obligații blocate producând 3%, iar coindivizarii neevrei ai vaselor expropriate vor primi o indemnitate în numerar plătită în 5 ani cu 3% (art. 6).

Sarcinile sau obligațiile ce grevează proprietatea sau folosința vaselor, se vor plăti din indemnitatea proprietăților expropriate (articolul 8).

Notă. În expunerea de motive semnată de D-l Amiral Koslinski, se spune:

„Navigațiunea este o activitate de o covârșitoare importanță pentru economia și apărarea națională, iar trecerea sa în mâini românești este o garanție că ea va fi desfășurată în interesul exclusiv al națiunii“.

Aceasta nu l-a împiedicat pe semnatarul expunerii de motive, ca după 2 zile, să pună primele vase expropriate dela evrei, la dispoziția unei societăți nemțești.

5 Decembrie
D. L. Nr. 3984
M. O. Nr. 287
Statutul militar al
evreilor

Se exclud toți evreii, fără deosebire, dela serviciul militar (art. 1) și dela premilitărie (art. 10) — deci se modifică Statutul juridic din 9 August 1940, care admitea pe cei din categoria II-a la serviciul militar și premilitar — obligându-se premilitarii de a plăti taxe mi-

litare (art. 10), iar militarii de a plăti taxe militare și a presta munci de folos obștească (art. 1), taxe ce se vor plăti și de cei inapți pentru serviciul militar (art. 2) care însă nu vor fi chemați la munci dacă devin insolvăbili (art. 7 § 2), pe când cei apți și insolvăbili vor presta tot timpul munca (art. 7).

Pe timp de concentrare, mobilizare și războiu, evreii pot fi utilizați în folosul armatei sau la munci de folos obștească, iar specialiștii cu titluri academice, vor fi rechiziționați și plătiți cu o diurnă, fiind asimilați cu gradele militare (art. 8). În timpul prestării muncii de folos obștească, sunt supuși regimului și jurisdicțiunii militare (art. 9).

Se elimină din armată ofițerii și subofițerii evrei activi sau de rezervă, maștrii, submaștri, gagiștii și se șterg din controale, contrariu Statutului juridic care menținea pe cei din categoria II-a (art. 11). Cei proveniți din activitate, primesc solda pe 3 luni după care vor fi pensionați dacă au cel puțin 10 ani de serviciu (art. 13).

6 Decembrie
Dec. 924 M. A. N.
M. O. N. 288

Subsecretariatul de Stat pentru Marină decide ca 27 șleपुरi și 5 remorchere, expropriate dela evrei, să fie puse la dispoziția Primei societăți de navigație pe Dunăre D. D. S. G. (Donauer Dampf Schiffahrt Gesellschaft).

Notă. Ministru: Amiral Koslinsky.

6 Decembrie
Dec. 935 M. A. N.
M. O. N. 290

Subsecretariatul de Stat pentru Marină decide ca 8 șleपुरi, expropriate dela evrei, să fie puse la dispoziția Primei societăți de navigație pe Dunăre D. D. S. G. (Donauer Dampf Schiffahrt Gesellschaft).

Notă. Ministru: Amiral Koslinsky.

9 Decembrie
Dec. Nr. 246961
Min. Ed. Naț.
M. O. Nr. 290

Diplomele studenților evrei obținute în Germania și Italia, precum și în orice altă țară, nu vor putea fi echivalate decât conform art. 4 din D. L. Nr. 3438/940, referitor la situația evreilor din învățământ (art. 4 și 5).

Notă. Ministru: Traian Brăileanu.

24 Decembrie
Dec. Nr. 67794
Min. Muncii
M. O. Nr. 303

Se suspendă înregistrarea contractelor de ucenicie ale ucenicilor evrei, anulându-se cele făcute după 16 Noembrie 1940.

Notă. Ministru: V. Iascinsky.

24 Decembrie
Dec. Nr. 64504
Min. Muncii
M. O. Nr. 303

Se suspendă eliberarea și preschimbarea titlurilor de capacitate profesională meșterilor și lucrătorilor evrei.

Notă. Ministru: V. Iascinsky.

Ambele aceste decizii sunt date cu violarea legilor în ființă.

1941

10 Ianuarie
L. Nr. 19
D. L. Nr. 33
M. O. Nr. 8

Se modifică art. 93 din legea burselor, cerându-se ca primă condițiune pentru a fi numit mijlocitor oficial, calitatea de român, cu toate drepturile politice și civile, adică se exclud evreii din toate categoriile.

15 Ianuarie
L. Nr. 34
D. L. Nr. 67
M. O. Nr. 12

În cadrul recensământului general al României pe 1941, se organizează un recensământ special al evreilor (art. 2) cu colaborarea și supravegherea Mișcării Legionare (art. 4), pentru lucrările cu caracter special, putându-se angaja experți străini (art. 11).

19 Ianuarie
L. Nr. 50
D. L. Nr. 121
M. O. Nr. 16
Desființarea Comisariilor de românizare

Se desființează comisarii de românizare (art. 1) interzicându-se întreprinderilor unde aceștia au existat, orice acte de de dispoziție ca: cumpărări și vânzări de imobile, constituirii de drepturi reale, desființarea întreprinderii, contracte de asigurare pe viață, constituirii de rente viagere, locațiunea fondului de comerț, transacțiune, compromis, renunțări și recunoașteri de drepturi, renunțări la succesiuni sau legate, închirieri sau arendări pe mai mult de 5 ani, reînnoiri de contracte — fără autorizarea Ministerului Economiei Naționale (art. 2), cele făcute fără autorizare declarându-se nule (art. 4).

Obligațiunile premilitare și militare ale celor scoși din armată se transformă în obligațiuni fiscale și obligațiuni de muncă de folos obștesc.

Sunt supuși obligațiunilor fiscale toți evreii arătați în Statutul juridic, indiferent de categorie, inclusiv cei improprii și excluși, scutirea acordându-se numai pentru cei proveniți din activitate (art. 2).

Obligațiunile fiscale se cumulează cu cele de muncă de folos obștesc, cei rechiziționați în întreprinderi nefiind scutiți de ele. Se scad totuși pentru timpul cât sunt utilizați, în epoca concentrărilor prelungite, mobilizare și războiu, numai când sunt reținuți efectiv în acest scop (art. 3).

Taxele sunt: între 18—21 ani, Lei 6.000 anual, datorate de tânăr și părinți; între 21—24 ani, Lei 5.000 anual fix și 30 % din impozitele directe ale veniturilor tânărului, părinților și soției; între 24—41 ani Lei 3.000 fix și 20 % din impozitele directe ale veniturilor sale și ale soției; între 41—50 ani, 15 % din impozitele directe ale veniturilor sale și ale soției (art. 4). Toate taxele se majorează cu 50 % în caz de mobilizare și se dublează în timp de războiu (art. 5).

Nu se pot acorda suspendări și eşalonări pentru aceste debite (art. 15), ele transformându-se după 6 luni în obligațiuni de muncă de folos obștesc, cu exceptarea celor improprii.

În temeiul acestei legi un tânăr între 21—24 ani având un venit brut anual de lei 250.000, plătea 40.716 lei impozit militar, în afară de 67.860 lei impozit, adică în total 108.576.

Un comerciant cu un venit de 1.000.000 lei anual, plătea 415.392 lei impozit și supra cota plus 249.235 lei taxe militare proporționale.

CRONOLOGIA ISTORICĂ

**Măsuri prigonitoare, luate pe cale administrativă, de către autorități inferioare: prefecturi, primării, chesturi de poliție, autorități militare, autorități fiscale, colegii profesionale, etc., precum și măsuri de fapt: abuzuri, arestări, maltratări, omoruri, confiscări, rechiziții, jafuri, izgoniri săvârșite de aparatul administrativ și Mișcarea Legionară prin diversele sale organizații: Ajutorul Legionar, cuiburi legionare, poliție legionară, Corpul Muncitoresc Legionar etc., dela 6 Septembrie 1940
21 Ianuarie 1941**

1. 6 Septembrie 1940.

Regele Carol al II-lea abdică dela Tronul României și încredințează Generalului Ion Antonescu, conducerea Statului, acordându-i puteri dictatoriale.

2. 6 Septembrie 1940.

Consiliul Baroului Ilfov procedează la examinarea actelor depuse de avocații evrei și decide radierea cu efect imediat a acestora cari n'ar fi întrunind condițiunile prevăzute de Statutul Juridic al evreilor, pentru a fi menținuți în Corpul Avocaților.

Notă. — Cercetarea este superficială și extrem de severă, acordându-se cu multă parcimonie dreptul de continuare a exercitării profesiei.

3. 7 Septembrie 1940.

Baroul Ilfov izgonește un al doilea lot de avocați evrei.

4. 10 Septembrie 1940.

Baroul Ilfov izgonește un al treilea lot de avocați evrei.

5. 11 Septembrie 1940.

Un comunicat al Preșidenției Consiliului de Miniștrii anunță că „în țară s'au întâmplat incidente fără importanță de altfel, ca urmare a schimbării de regim“.

6. 11 Septembrie 1940.

Baroul Ilfov izgonește un al patrulea lot de avocați evrei.

7. 12 Septembrie 1940.

Baroul Ilfov izgonește un al cincilea lot de avocați evrei.

8. 13 Septembrie 1940.

Baroul Ilfov izgonește ultimul lot de avocați evrei.

Din totalitatea avocaților evrei de 1.479, au păstrat exercițiul profesiei numai 177 avocați.

9. 13 Septembrie 1940.

Asociația Generală a Inginerilor Români, radiază o parte din membrii săi evrei, fără a mai face vreo distincțiune potrivit criteriilor sau categoriilor prevăzute de Statutul Juridic al evreilor.

Notă. — Ziarul „Timpul” anunțând aceasta, adaugă că va urma un al doilea lot de radiați, astfel că A. G. I. R. va reuși să „curețe” cadrele sale de evrei.

10. 14 Septembrie 1940.

Ministerul Economiei Naționale ordonă tuturor burselor din țară, să verifice situația evreilor ce ocupă funcțiile de agenți sau mijlocitori în comitetul bursei, îndepărtând pe cei ce nu îndeplinesc condițiunile cerute de Statutul Juridic al evreilor.

11. 14 Septembrie 1940.

Generalul Antonescu numește membrii guvernului său.

Afară de conducătorii departamentelor economice (Finanțe, Economie Națională și Agricultură) cari sunt oameni de încredere ai Generalului, toți ceilalți miniștri sunt legionari.

12. 14 Septembrie 1940.

La Călărași (Ialomița), organizația legionară afișează cu forța, pe vitrinele și ușile magazinelor evreești, placarde imprimate cu inscripția „MAGAZIN JIDOVESC”.

13. 14 Septembrie 1940.

Generalul Antonescu, Conducătorul Statului, primește în audiență pe d-rul W. Filderman, Președintele Federației Uniunilor de Comunități Evreești. În timpul discuțiilor, scuză violențele legionare din primele zile, arătându-le ca „manifestări romantice ale unui tineret înăbușit”, ordonă suspendarea unor măsuri abuzive (Decizia de desființare a cultului mozaic și placardarea inscripțiilor „Magazin jidovesc”) și cere populației evreești să continue activitatea. Într-o adresă trimisă Federației Uniunilor de Comunități Evreești ca urmare a acestei audiențe (No. 44 C. C. din 18 Sept.) Generalul spune textual: „Asigur pe D-l Filderman că dacă coreligionarii D-sale nu vor sabota pe față și din culise regimul, nici pe planul politic, nici pe planul economic, populația evreească nu va avea nimic de suferit. Cuvântul Generalului Antonescu este cuvânt”.

14. 17 Septembrie 1940.

Ministerul Educației Naționale interzice instituțiilor pendinte de acest departament, precum și tuturor elevilor, să-și procure furnituri și rechizite școlare și de birou, dela întreprinderile evreești. Totodată dispune anularea contractelor în curs.

Notă. — Ministru: Traian Brăileanu.

15. 20 Septembrie 1940.

Se numesc prefecți în toată țara, aleși exclusiv dintre legionari.

16. 20 Septembrie 1940.

Federația Sporturilor anulează permisele de intrare pe arenele sportive, ale ziariștilor evrei.

17. 21 Septembrie 1940.

Casa Asigurărilor Sociale înlătură pe furnizorii săi evrei.

18. 21 Septembrie 1940.

Opera Română elimină întregul său personal evreesc.

19. 25 Septembrie 1940.

Comitetul Sindicatului Ziariștilor exclude pe toți membrii evrei ai sindicatului.

20. 27 Septembrie 1940.

Ministerul Agriculturii comunică că nici o vânzare de terenuri rurale evreești nu va fi valabilă, dacă nu va fi supusă în prealabil avizului acestui departament, pentru exercitarea dreptului de preempțiune.

Notă. — Măsura este ordonată pentru a nu se putea înstrăina din aceste terenuri, înaintea apariției legii de expropriere, care e în curs de elaborare.

21. 27 Septembrie 1940.

Uniunea Ziariștilor profesioniști elimină pe toți membrii săi evrei.

22. 27 Septembrie 1940.

Un comunicat al Ministerului de Interne anunță între altele: „Se atrage atențiunea tuturor că actele abuzive cari s’au comis zilele acestea, au fost puse la cale de elemente străine de mișcarea legionară, pentru a compromite acțiunea de ordine și îndreptare, întreprinsă de guvern“.

23. 29 Septembrie 1940.

Consiliul Uniunii Sfaturilor Negustorești hotărăște omogenizarea conducerii cu elemente române și încadrarea în Statul Legionar.

Notă. — „Omogenizarea conducerii“, înseamnă excluderea evreilor.

24. 30 Septembrie 1940.

Intr'un interview acordat ziarului italian „Stampa“ Generalul Ion Antonescu, Conducătorul Statului, declară că „înarmat cu experiența guvernului Goga, va înlocui „încetul cu încetul“ pe evrei cu români, începând cu evreii veniți în țară după 1913 și numai după înlăturarea acestora va începe substituirea celorlalți care se va face tot „încetul cu încetul“. Substituirea se va face cu legionari, cari între timp se vor pregăti.

Interviewul se sfârșește cu declarația că „evreii vor putea trăi în România, dar nu vor putea fi beneficiarii resurselor și bogățiilor țării“.

25. Septembrie 1940.

La Piatra Neamț, autoritățile nu îngăduie nici o înhumare în cimitirul evreesc, până ce nu se plătește o sumă de bani pentru „Ajutorul Legionar“.

26. Septembrie 1940.

Poliția legionară din Buzău arestează o seamă de tineri evrei sioniști, în vârstă de 16-20 ani. Toți sunt chinuiți pentru a li se smulge mărturisirea că ar fi comuniști.

27. Septembrie 1940.

40 fruntași evrei din Arad sunt arestați și numai o parte din ei sunt eliberați a doua zi, iar ceilalți sunt menținuți în arest câteva zile fără motiv.

28. Septembrie 1940.

În diferite orașe (Buzău, Râmnicul-Sărat, Roman, Urziceni etc.) comercianții evrei sunt obligați, sub amenințarea de devastare, să lipească afișe cu text ostil și jignitor, pe vitrinele magazinelor.

29. Septembrie 1940.

Echipe de legionari patrulează în fața magazinelor evreiești din Buzău și împiedică cumpărătorii creștini de a intra. Cei ce reușesc a pătrunde în vreun magazin, sunt izgoșiți cu forța.

30. Septembrie 1940.

La Iași teroarea legionară împotriva evreilor se deslănțuie din primele zile ale regimului. Sute de evrei sunt arestați și chinuți în beciurile poliției legionare, sub motive imaginare sau în urma înscenărilor.

31. Septembrie 1940.

Facultatea de Medicină din București interzice înscrierea studenților evrei de orice categorie.

32. Septembrie 1940.

Un grup de evrei din Buzău cari rosteau rugăciunile în sinagogă, sunt percheziționați și jefuiți de o echipă de legionari și reținuți apoi toată noaptea, până la ora 8 dimineața.

33. Septembrie 1940.

O seamă de temple și sinagogi din Capitală și provincie, sunt închise în mod arbitrar de diverse autorități. Ministerul Interior promite redeschiderea lor.

34. 1 Octombrie 1940.

Consiliul de Miniștri hotărăște că avocații evrei rămași în barouri, nu vor mai putea pleda decât procesele coreligionarilor lor.

35. 4 Octombrie 1940.

Comitetul de conducere al Societății Scriitorilor Români decide eliminarea din sânul societății, a tuturor scriitorilor evrei.

36. 4 Octombrie 1940.

Consiliul de Miniștri hotărăște a se retrage tuturor evreilor, titlul de „Furnizori ai Curții Regale“. Pe viitor această „onoare“ se va acorda numai comercianților creștini.

37. 4 Octombrie 1940.

Consiliul de Miniștri hotărăște ca toți evreii intrați clandestin în țară în ultimii 5 ani, să plece în termen de 2 luni.

Cei ce nu vor pleca vor fi internați în lagăre ce se pregătesc în acest scop și în cari vor fi întreținuți cu mijloace proprii sau de Comunitatea Evreească, „statul neavând bani disponibili pentru asemenea cheltuieli“.

38. 5 Octomvrie 1940.

Bursa de efecte, acțiuni și schimb din București hotărăște revocarea agenților oficiali de schimb evrei: Achille Șaraga, Iancu Focșaner, I. Cociu Eskenasy, Sebastian Wechsler și Sigmund Schumann.

39. 5 Octomvrie 1940.

Un nou comunicat semnat de Conducătorul Statului, arată stare_a de amenințare permanentă în care se găsește populația evreească. Textual, comunicatul spune, între altele:

„Unele elemente îmbrăcate clandestin în cămașe verde și altele cu false tocuri de ziariști la ureche, merg din casă în casă și din întreprindere în întreprindere, în Capitală și în țară, pentru a amenința, a teroriza și a stoarce bani”.

Mai departe comunicatul înfierează pe cei cari „încearcă să profite, în interes personal, prin șantaj și prin amenințări, de o situație care este evident încă turbure, pe urma răsturnărilor totale care s’au produs în ultima vreme și a măsurilor de repunerea Nației noastre în drepturile ei naturale, pe care nu trebuie să le piardă niciodată.

Să nu se pripească nimeni și să fie toți siguri că Generalul Antonescu, va înfăptui această mare și dreaptă operă românească”.

Notă. — „Drepturile naturale ale Nației” așa cum le înțelegea Antonescu, erau bunurile evreilor.

40. 6 Octomvrie 1940.

Sindicatul Ziariștilor din Bucovina elimină membrii evrei.

41. 7 Octomvrie 1940.

Asociația Electricienilor Autorizați din București elimină membrii evrei.

42. 10 Octomvrie 1940.

Adunarea Generală a Medicilor Stomatologi exclude din asociație membrii săi evrei.

43. 10 Octomvrie 1940.

Asociația Generală a Inginerilor Români (A. G. I. R.), exclude restul de membrii evrei.

44. 10 Octomvrie 1940.

Asociația Antreprenorilor de Lucrări Publice și Particulare hotărăște eliminarea membrilor evrei.

45. 11 Octombrie 1940.

Direcția Penitenciarelor interzice evreilor de a mai depune oferte sau a participa la licitații.

46. 11 Octombrie 1940.

Primăria Municipiului București hotărăște anularea formelor de adjudecare ale compartimentelor deținute de evrei în halele și piețele municipiului.

47. 11 Octombrie 1940.

Societatea Arhitecților Români, întrunindu-se pentru a serba jubileul de 50 ani de existență, hotărăște eliminarea din societate a arhitecților evrei.

48. 11 Octombrie 1940.

Prefectul județului Câmpulung ordonă ridicarea autorizațiilor de funcționare și închiderea magazinelor proprietatea evreilor *Iacob Apter, Solomon Rosenberg, Nusăm Katz, Marcus Werner, Marcus Altschuler și David Ellenbogen*, pe motiv că în ziua de 5 Octombrie (Roș Hașana) în timpul rugăciunii de pomenire a morților, au închis magazinele pe timp de un ceas, pentru a merge la sinagogă.

În ziua următoare, 12 Octombrie (Ion-Kipur), se pornește o acțiune de teroare sălbatică, din inițiativa comandantului legionar Vistic Erhan, cu concursul autorităților, în frunte cu prefectul Av. Cristea Russu și comandantul garnizoanei, Col. Mociulski.

În fața locuințelor evrești sunt postate sentinele din garnizoana locală, la adăpostul cărora, bande amestecate, formate din funcționari ai chesturii de poliție și membrii ai Mișcării Legionare, arestează, chinuesc și jefuesc populația evrească. O mare parte din averea casnică, a fost încărcată în căruțe și transportată la „Casa Verde”, sediul legionar. Printre altele a fost jefuită și distrusă, biblioteca — deosebit de prețioasă — a Rabinului Moses Iosif Rubin. Rabinul însuși — după ce a fost chinuit în templu, pentru a i se smulge o declarație prin care să recunoască că a ascuns în sinagogă dinamită pregătită pentru atentate — a fost plimbat între sentinele cu revolverele întinse, prin tot orașul, iar apoi a fost înhămat împreună cu fiul său la una din căruțele ce transportau avutul său furat.

Sinagogile orașului au fost prădate de toate podoabele de preț.

49. 12 Octombrie 1940.

O parte a cimitirului evreesc din Șos. Giurgiului din București, este declarată expropriată de un delegat al Ministerului Economiei Naționale, care a încuiat poarta și a luat cu sine cheia.

50. 12 Octombrie 1940.

Sindicatul Artelor Frumoase exclude pictorii și sculptorii evrei sau cei căsătoriți cu evrei.

51. 12 Octombrie 1940.

Societatea Română de Oto-Rino-Laringologie exclude pe membrii săi evrei.

52. 13 Octombrie 1940.

În portul Brăila au fost declarate blocate mari cantități de mărfuri ale cerealiștilor evrei.

53. 13 Octombrie 1940.

Primăria Municipiului București ordonă Uniunii Comunităților Evreiești din Vechiul Regat și Uniunii Comunităților de rit spaniol, să evacueze de îndată cimitirele din str. Sevastopol, B-dul Filantropia și Șerban-Vodă-Bellu.

54. 15 Octombrie 1940.

Președintele Comunității Evreilor din Sibiu Alfred Felter este ridicat de o bandă de legionari și condus în „Dumbravă” (o pădurice de lângă oraș), unde e bătut și maltrat, iar apoi silit să semneze o declarație de demisie din conducerea Comunității.

Declarații similare de demisie au fost obligați să dea și Vice-Președintele Dr. Neumann și Președintele girant Dr. Matyas Lazăr. Acesta din urmă a fost mai întâi bătut chiar în locuința sa de o bandă de legionari conduși de croitorul Isianu.

55. 16 Octombrie 1940.

Se anunță că autorizațiile antreprenorilor evrei de cinematografe cari expiră la 26 Octombrie 1940, nu vor mai fi reînnoite.

56. 17 Octombrie 1940.

Ministerul Finanțelor retrage avantajile vamale unor întreprinderi evreiești.

57. 17 Octombrie 1940.

Ministerul Educației Naționale a intervenit la Ministerul Economiei Naționale pentru ca acesta din urmă să oblige librăriile evreiești să-și schimbe emblemele și firmele, urmând a se menționa numai numele proprietarului și felul comerțului.

58. 17 Octomvrie 1940.

Asociația Generală a Chimiștilor din România exclude pe membrii săi evrei.

59. 18 Octomvrie 1940.

O echipă de legionari se prezintă la Comunitatea Evreească din Târgul Bucecea, de unde ia cheile localului școlii, declarând că deacum înainte ei sunt stăpâni ai acestui imobil.

60. 18 Octomvrie 1940.

Agresiunile legionare se întesc și devin din ce în ce mai violente. La București cele mai multe se petrec, cu prilejul perchezițiilor pentru căutarea de alimente. O asemenea percheziție s'a făcut la comerciantul *Simon Bick* din str. Ceauș Radu Nr. 2. de unde o echipă de legionari a ridicat:

1.257.000 lei

1¹/₂ liră sterlină

350 fr. frs.

Diverse monede metalice franceze.

100 acțiuni Letea

O cutie cu bijuterii de valoare

Un brevet de decorație

Certificat de înregistrarea firmei comerciale

O ladă cu 25 Kg. zahăr.

2 saci cu 140 Kg. făină

După făptuirea jafului, victima a fost adusă la poliție, pentru a fi cercetate următoarele chestiuni:

a) Unde a îngropat 25.000 lire sterline?

b) Din ce organizație comunistă face parte?

c) De ce a ofensat legionarii, spunându-le bețivi?

La Prefectură a fost chinuit în mod îngrozitor vreme de 3 zile. Ținut mereu cu capul în jos și picioarele în sus, a fost bătut atât de crunt, încât la examinarea medicală făcută de d-rul Vasile Budu la 21 Octombrie, prezenta:

„Echimoze violacee a ambelor orbite și a regiunii faciale și temporale stângi, contuzii și echimoză întinsă pe ambele brațe și antebrățe și pe articulația metacarpiană, contuzie și echimoză întinsă a regiunii scapulo-humerală dorsală stângă. Membrele inferioare echimozate, articulațiile și gambele cu echimoze multiple, picior propriu zis tumefiat. Toate leziunile, echimozele, tumefieri și oedeme, sunt cauzate prin lovire cu un corp contondent“.

La Prefectură a mai fost jefuit de 25.000 lei ce avea cu sine, dar la eliberare, la 20 Octombrie au fost restituite soției sale, următoarele obiecte: 1 piepten, 1 creion, 1 cravată, carnetul de identitate și livretul militar.

61. 18 Octombrie 1940.

Incepe teroarea legionară la Alba-Iulia. Un număr de 35 evrei, fruntași ai orașului, sunt aduși noaptea la chestura poliției, unde sunt luați în primire de o bandă compusă din chestorul Traian Hanu, inspectorul legionar Ghimbășanu, gardianul Mărgineanu Ion și legionarul Crețu Ion. Toți au fost bătuti și maltratați sălbatec. Cu deosebită cruzime au fost chinuiți Glück Andrei și bătrânul și bogatul comerciant Ferdinand Fuchs, proprietarul celei mai importante întreprinderi de comerț de textile din Ardeal. Când bandiții au crezut că acesta e epuizat, i-au cerut să semneze un act al cărui conținut nu-l cunoștea. Bătrânul a refuzat. A fost chinuit din nou în special de Ghimbășanu care în batjocură i-a desenat cu creion chimic pe chelie semnul gărzii de fier.

Bătrânul a căzut leșinat și când s'a trezit istovit, în fața noilor amenințări, a semnat hârtia pe care i-au înfățișat-o călăii săi. A fost eliberat dar a rămas ținut patului pe urma suferințelor îndurate. A aflat atunci că actul semnat era o renunțare la întreaga sa avere.

62. 20 Octombrie 1940.

Comercianții evrei din Sibiu sunt obligați să placardeze pe ușile și vitrinele magazinelor, inscripția: „Prăvălie jidovească“.

63. 21 Octombrie 1940.

Poliția legionară operează o percheziție la fabrica textilă Philip Birmann & Co., proprietatea Președintelui Comunității Evreilor din București. Găsind cu prilejul acesta un vagon de zahăr destinat aprovizionării lucrătorilor, confiscă întreaga cantitate, care apoi este distribuită în felul următor: 2380 kg. pentru lucrătorii fabricii și 7420 kg. pentru „Ajutorul Legionar“.

64. 21 Octombrie 1940.

O echipă de legionari percheziționează pe evreii din gara Vaslui, înainte de trecerea trenului. La tânărul *Iancu Menahim*, care însoțea pe tatăl său, mare negustor de vite, se găsește suma de 450.000 lei. Amândoi sunt arestați și conduși la poliția legionară, unde victimele și banii sunt predați șefului poliției Gheorghescu asistat de legionarii Voitinovici, Ștefănescu, Tiglea, Pa-

vlov Richard și Pivniceru. Fiul este eliberat iar tatăl cercetat asupra provenienței celor... 250.000 lei.

Bătrânul refuzând să cadă în cursă și să se lase jefuit de jumătate din bani, a fost bătut întâi în biroul poliției și apoi în pivniță.

A doua zi bătrânul, cu toate chinurile îndurate, continuă să reziste. Atunci a fost din nou arestat fiul, după ce au fost strecurate, între bagaje, manifeste comuniste „Către țărani și proletari”. Chinuit la rândul său ceasuri întregi, între lovituri de pumn și ciomag, tânărul Menahim acceptă să declare tot ce i se cere. Sub dictatul legionarilor numește pe colegii săi de clasă, ca autori ai manifestelor.

Sunt arestați în miez de noapte: *Zighi Segall, Friedman Iosef, Weintraub Solomon, Silberman Ficu, Flis Adolf, Candel Alfred, Cahane Saie și Simon Gold*. Toți aceștia sunt chinuiți timp de 5 zile, cu mijloace îngrozitoare: bătaie, smulgerea părului din cap, strivirea degetelor între două uși etc. În special au fost maltratați în ziua de 24 Octombrie când legionarii s’au întors dela cimitir, unde și-au făcut o sărbătoare, deshumând câteva cadavre de legionari executați, în urmă cu un an din ordinul guvernului. Setea de răzbunare i-a făcut să lovească atât de sălbatec, încât una din victime, Z. Segall, disperat și-a deschis vinele dela mâini cu o lamă de ras.

65. 22 Octombrie 1940.

În urma unui Consiliu de Miniștri, se publică un comunicat cu privire la o seamă de reclamațiuni adresate Guvernului de către Federația Uniunilor de Comunități Evrești. Comunicatul cuprinde textual următoarele:

„S’a constatat că s’au făcut Guvernului numeroase reclamațiuni cari au fost găsite neadevărate”.

„Astfel Președintele Federației Uniunilor de Comunități Evrești din țară, dl. Dr. W. Filderman a reclamat că la Piatra-Neamț nu se dă voie să se înmormânteze nici un evreu până nu se plătesc taxe în folosul mișcării legionare”.

„Rabinul-șef din Piatra-Neamț și Președintele Comunității Evreilor locale au dat declarații în scris că afirmația nu este adevărată”.

„Dl. Filderman a mai reclamat că la Negrești (Vaslui), au fost sigilate magazinele de cereale ale comercianților evrei”.

„S’au făcut cercetări și s’a constatat că au fost blocate conform legii numai cerealele provenind de pe moșiile expropriate.

Dealtfel toți au dreptul „legal“ de a face contestație în fața justiției“

„Tot Dl. Filderman a mai reclamat că la Răducăneni (Fălciu) au fost închise magazinele evreești și această afirmație este inexactă“.

„S'a hotărît ca pe viitor toți care fac reclamațiuni de această natură să fie duși împreună cu organele anchetatoare la fața locului și dacă se va constata netemeinicia reclamației, să fie trimiși în judecată pentru răspândire de știri false și tendențioase“.

Notă. — Comunicatul constituie răspunsul la 33 reclamațiuni adresate Guvernului de F. U. C. E. Deci 30 din ele au fost găsite exacte, dar nu s'a luat nici o măsură de îndreptare.

În ceea ce privește cele 3 reclamațiuni menționate în comunicat, cercetările ulterioare ale F. U. C. E. au dovedit că faptele erau exacte.

Declarațiile scrise ale conducătorilor evrei au fost luate prin amenințări și teroare. Sistemul teroarei pentru obținerea de declarații scrise a fost dealtfel utilizat tot timpul regimului legionar. Așa bunăoară la Orăștie însuși Prefectul județului Hunedoara a venit să ceară evreilor bătuți, maltratați și jefuiți, declarații că nu au a se plânge de nimic. La București, Prefectul județului Ilfov, delegat de forul legionar, să ancheteze o serie de reclamațiuni ale F. U. C. E. adresate Conducătorului Statului, a cerut declarații de retraegre a plângerilor însuși Președintelui F. U. C. E. și Secretarului General. Fapte similare sunt confirmate chiar de Generalul Antonescu („Pe marginea prăpastiei“ vol. I. pag. 224).

66. 23 Octomvrie 1940.

Ministerul Finanțelor dispune anularea brevetelor de băuturi spirtoase, aparținând evreilor, indiferent de categoria Statului Juridic din care fac parte

67. 24 Octomvrie 1940.

Subsecretariatul de Stat al Presei și Propagandei, atrage atenția bibliotecilor publice că până la apariția legii privitoare la naționalizarea și protecția imprimatului românesc, este nevoie de a se opri folosirea sau consultarea lucrărilor datorite autorilor evrei. Se anunță chiar întocmirea unui tablou de autori evrei ce va fi trimis tuturor bibliotecilor.

Notă. — Tabloul a fost întocmit ceva mai târziu și afișarea lui a fost obligatorie în locuri vizibile, nu numai la bibliotecile publice, ci la toate librăriile importante din țară.

68. 25 Octomvrie 1940.

Spiritul legionar se manifestă violent și cu consecințe îngrijorătoare, în armată. Puținii evrei încă neexcluși din cadre, au de îndurat suferințe morale și fizice. Soldații evrei sunt insultați și bătuți de superiori; ofițerii evrei se văd persecutați de superiori, disprețuiți de camarazii egali în grad și insultați de subalterni și chiar de soldați cari nici nu-i mai salută. La Urziceni-Ialomița, soldații dintr'un pluton de grăniceri comandat de un sublocotenent evreu, instigați de un legionar în cămașe verde, ce trecea pe șosea, se răsvrătesc împotriva ofițerului pe care-l atacă pe la spate. Sub puterea loviturilor, ofițerul cade grămadă. Este ridicat de soldați cari îl leagă strâns cu o frânghie și-l închid într'o magazie. În aceeași noapte, jumătate din efectivul plutonului, a dezertat. Raportând comandantului de companie, ofițerul evreu s'a văzut la rândul său raportat comandantului de regiment că „prin propagandă comunistă, a îndemnat soldații din plutonul său să dezerteze“.

69. 26 Octomvrie 1940.

Politia legionară din Bârlad arestează și trimite la Vaslui pe *Lică Grünberg, Ricu Dressner, Ficu Herșcovici, Frații Dodel* și fetița *Mimi Horodniceanu*, deoarece au fost identificați pe o fotografie găsită la unul din elevii arestați cu 5 zile în urmă. Ei sunt chinuiți în acelaș mod ca și camarazii lor din Vaslui de către comisarii Vizitiu și Constantinescu, pentru a li se smulge declarații de participare la acțiuni comuniste.

Notă. — Chinurile acestor 15 tineri s'au sfârșit abia la 19 Decemvrie, când au fost judecați de Curtea Marțială din Galați și achitați în unanimitate.

70. 26 Octomvrie 1940.

Asociația de Turism „România Pitorească“ elimină pe membrii evrei.

71. 27 Octomvrie 1940.

Marele Stat Major comunică că evreii de orice categorie ce urmau să fie încorporați cu contingentul 1941, vor fi lăsați la vatră, fiind excluși dela serviciul militar.

72. 29 Octomvrie 1940.

Chestorul Poliției Arad, Dr. Preda, ordonă închiderea celor 6 tipografii evreiești: *Eugen Lefkovits, Samuel Reisman, Lu-*

dovic Bloch, Adalbert Reiner, Maxim Kallai și Kain Ijac și cere proprietarilor să predea instalațiile către legionarul Ing. Matei. Victimele reclamă prefectului care sfătuiește pe fiecare să-și asocieze elemente creștine, ceea ce chestorul nu admite. Atelierele rămân închise.

73. 29 Octomvrie 1940.

Legionarii evacuează și ocupă imobilul proprietatea Comunității Spaniole din București, Str. Negru Vodă Nr. 3, precum și multe alte localuri de școli, instituții evreiești și case de rugăciuni din București.

74. 29 Octomvrie 1940.

Legionarii Burada, Constantin Casiadi și Ioan Serghie se prezintă la depozitul de cherestea *Mates Simca Maier* din comuna Răușeni (județul Botoșani), unde după ce au bătut pe vânzătorul *A. Schwartz*, au luat în primire depozitul pe numele „mișcării legionare“.

75. 29 Octomvrie 1940.

Un bătrân voiajor evreu în vârstă de 85 ani, *Paul Leibovici* din București str. Vultur Nr. 115, este prins de legionari în comuna Teișani, jud. Prahova, unde după ce este bătut la Primărie și dus în pădure, unde este amenințat cu spânzurătoare, este jefuit de mărfuri cumpărate prin sate (160 Kg. fasole și 30.000 nuci).

76. 29 Octomvrie 1940.

Poliția din Sibiu trimite tuturor evreilor somații de evacuarea imediată a locuințelor. Unele somații sunt executate de îndată (*Aladar Stein*, str. Trei Stejari Nr. 4).

77. 30 Octomvrie 1940.

Sfatul Negustoresc din Câmpina a hotărât ca în mijlocul său să nu mai fie decât comercianți români creștini.

78. 30 Octomvrie 1940.

Breasla măcelarilor din Abatorul Capitalei a hotărât excluderea angroșiștilor evrei.

79. 30 Octomvrie 1940.

O echipă de legionari compusă din legionarii Scuturici, Doane Ștefănescu, Diaconu și Drăgoiu, jefuiesc toate mărfurile

din magazinul de haine al comerciantei *Toni Zaharia* din Corabia (jud. Romanați). După 2 zile jaful continuă la celelalte două magazine evreiești din oraș: *Sami Buton*, comerciant de manufactură și *Victor Pacovici*, ceasornicar.

80. Octomvrie 1940.

O echipă de legionari compusă din I. A. Chirculescu ajutor de primar, Cocuță Sigmund, Ing. Popescu, directorul școalei de meserii, Sică Constantinescu, șeful poliției legionare, Avanes Deceamian, armean supus turc, Panait Teologu, supus grec și Fabian supus italian, silesc sub amenințarea revolverelor pe comerciantul *Herman Naftuli Beinglas* din Cerna-Vodă, jud. Constanța să le predea magazinul în care avea mărfuri de peste 2.000.000 lei, pentru suma de 20.000 lei.

Rezistând la început, Beinglas a fost bătut, iar membrii familiei sale, bărbați și femei, au fost tunși. În cele din urmă, la capătul rezistenței, a cedat și magazinul a fost imediat preluat de banda de legionari, iar familia Beinglas a fost isgonită din oraș.

81. Octomvrie 1940.

Poliția din Dorohoi rechiziționează samavolnic toate școlile evreiești din oraș și anume: Școala primară de băieți, școala primară de fete și liceul teoretic.

82. Octomvrie 1940.

Douăsprezece familii evreiești de origină străină, au fost expulzate și conduse la frontieră. Ungaria a refuzat primirea lor, iar autoritățile românești au refuzat reprimirea, astfel că oamenii au rămas în câmp, sub cerul liber, între cele două bariere, în țara nimănuui.

83. Octomvrie 1940.

Din ordinul Legiunilor de jandarmi se procedează în diverse colțuri de țară la inventarierea, ba uneori chiar la sechestrarea bunurilor mobile evreiești.

84. Octomvrie 1940.

Toți evreii, proprietari sau chiriași, domiciliați în cartiere din București, declarate zone militare, sunt încunoștiințați că trebuie să evacueze locuințele.

85. Octomvrie 1940.

Agronomul Primăriei Bacău, împreună cu mai mulți funcționari, au arat și însămânțat în cimitirul evreesc, locul destinat înhumărilor.

86. Octomvrie 1940.

Călătoria evreilor pe căile ferate, a devenit un adevărat calvar. În trenuri sunt interogați, percheziționați, jefuiți, batjocoriți sau molestați sub ochii organelor de pază sau control și uneori chiar de către aceștia.

87. Octomvrie 1940.

La Iași teroarea legionară continuă. Între alții au fost arestați *frații Lerner*, proprietarii unei fabrici de săpun, de către o echipă condusă de legionarul Cristian, care a confiscat suma de lei 4.500.000. Fabricanții au fost chinuiți pentru a renunța la orice pretenții cu privire la această sumă.

88. Octomvrie 1940.

Legionarii au ridicat și distrus la Ploești busturile ctitorilor evrei de așezăminte culturale și filantropice, Mendel Predingher și Luca Moise.

89. 1 Noemvrie 1940.

Se începe jefuirea întreprinderilor evreiești din Turda. Prima victimă este însuși Președintele Comunității, *Alexandru Princz*, al cărui depozit de vinuri și licheruri din Piața Mihai Viteazul în valoare de peste 4.000.000 lei este luat cu forța de o bandă compusă din frații Mitică și Ion Dăncilă, mari proprietari din oraș, Sușman, comisar al Gărzii Financiare, Victor Moga și Pop Amos Horație (cârciumar, fost vizitiu) comandant legionar al județului. Întreprinderea este preluată fără nicio formă, banda isgonind numai pe proprietar și schimbând firmele.

90. 1 Noemvrie 1940.

O bandă de 9 legionari asistată de notarul comunei și un jandarm invadează prăvălia evreului *Maximilian Breuer* din Beliu (jud. Bihor) cerându-i să predea imediat întreprinderea cu mărfuri în valoare de 1.800.000 lei pentru suma de 100.000 lei și amenințându-l că de nu se va supune, va fi trecut peste graniță chiar în noaptea următoare. Speriat evreul a cedat totul legionarilor care i-au spus că ei știu că suma nu reprezintă valoarea bunurilor luate, ci numai din generozitate îi lasă un mijloc de existență până când vor fi isgoniți toți evreii din țară.

Cu aceleași mijloace a fost jefuit și comerciantul *Iszak Iuliu* din aceeași comună, de o casă în valoare de 400.000 lei.

Ambele bunuri au intrat în patrimoniul Cooperativei Bihor, filiala Beliu, condusă de legionarul avocat Ilieș Anton.

91. 2 Noembrie 1940.

Incepe jefuirea întreprinderilor comerciale evreești din Caracal. O bandă de indivizi din poliția legionară se prezintă la magazinul de stofe și haine al comerciantului *Wolff Besen*, în timp ce acesta se afla concentrat la regimentul său. Fără nicio formă au ridicat marfa din prăvălie împreună cu casa de bani. După acelaș sistem, au jefuit în zilele următoare pe toți ceilalți comercianți evrei și anume: *M. Barat* (librărie), *frații Haber* (depozit de vinuri), *Marcel Grünberg*, *Simon Schwalb*, *I. Segall*. Victimele au fost apoi isgonite din oraș.

92. 2 Noembrie 1940.

Poliția legionară din București arestează pe stradă pe copilul *Lucian Rosen* în vârstă de 15 ani și-l conduce la Prefectura Poliției. După două zile, Institutul Medico-Legal, predă familiei cadavrul copilului străpuns de gloanțe și oribil mutilat.

Notă. — Desbaterile procesului asasinatelor dela Jilava au dovedit că acest copil a fost arestat de ofițerii de poliție legionară Gheorghe Crețu, Petre Grimalsky și Topliceanu Nicolae, sub pretextul că copilul ar fi fost văzut, lipind pe stradă manifeste cu caracter comunist. Magistratul-instructor a stabilit că nici măcar acest lucru nu era adevărat. Tot magistratul-instructor constată că copilul a fost bătut peste față, peste corp și membre, cu un instrument de tortură, alcătuit dintr'o țevă din care ieșeau trei arcuri din ce în ce mai mici și care se sfârșeau la capăt cu o bilă de metal, care lovea puternic, crunt și rapid. Din când în când copilul, al cărui corp sângera puternic dela creștet la picioare, era scos din beciurile Prefecturii, pentru a fi spălat și înviorat, cu scopul de a mai putea rezista torturilor la care era supus.

În cele din urmă copilul a fost strangulat, apoi asvârlit dela etajul V. al Prefecturii Poliției Capitalei, într'o mașină ce staționa în stradă și era condusă de un ofițer de poliție legionară și transportat la Institutul Medico-Legal, de unde cadavrul a fost predat familiei.

93. 2 Noembrie 1940.

Comisarii de românizare exercită atribuțiunile lor din ce în ce mai abuziv. Terorizează pe patroni și funcționari, înstrăi-

nează sau fură bunurile întreprinderilor și când nu mai au ce fura pentru ei, fură pentru alții.

Așa de pildă, comisarul de românizare la editura Ciornei, oferă Comisariatului General al Refugiaților din Basarabia și Bucovina, 12 locuri de funcționari și 1 loc de avocat.

94. 2 Noembrie 1940.

O funcționară din București, *Betty Schwartz*, din B-dul Mă-rășești Nr. 93 este arestată pe stradă de poliția legionară și condusă la un cuib legionar, unde este bătută atât de crunt, încât a trebuit să zacă 7 zile în spitalul „Caritas” cu echimoze ale membrilor, ale regiunii fessiere, ale regiunii molare și palpebrale stângi.

95. 3 Noembrie 1940.

O unitate militară rechiziționează samavolnic, localul școlii evreești din Odobești.

96. 3 Noembrie 1940.

Prin amenințări, maltratări și teroare, o bandă de legionari compusă din indivizii Teodosiu, Heberling, Voiculescu, Malcov și avocatul Sică Florescu au reușit să silească pe evreii din Tur-nu-Măgurele, să vândă mărfurile, magazinele, ba chiar și restul avutului, inclusiv mobila din casă și îmbrăcămintea, pe prețuri derizorii de 5-10% din valoare. Cumpărătorii au fost comercianții creștini locali. (De ex. Sebastian Crăciunescu).

Victime: *Iancu Albert, A. Gologan, Ilie Goldenberg, C. Nürnberg, M. Silberman, T. Segall, Haim Haimovici, Solomon Iacoby, R. Aschendorf*.

O parte din evrei au fost siliți să părăsească orașul.

97. 4 Noembrie 1940.

O unitate militară rechiziționează samavolnic școala primară a Comunității Evreilor din Buzău.

98. 5 Noembrie 1940.

Incepe jefuirea avutului evreilor din Urziceni (jud. Ialomița). Primul atacat este comerciantul de cherestea *Sigmund Kahane*, căruia poliția legionară îi ridică toți banii din casă, 80.000 lei, pe care îi distribue imediat: 45.000 oamenilor de serviciu și 35.000 pentru „Ajutorul Legionar”. Apoi negustorul este terorizat pentru a fi silit să vândă depozitul. Infricoșat vinde unui cumpărător ales de dânsul, dar acesta nu e pe placul poliției legionare. Victima este ridicată dela București, unde fugise între

timp, dusă la 20 Noemvrie în pădure și obligată să taie lemne, iar apoi silită prin teroare să vândă depozitul și imobilul la un preț fixat de legionari. Din preț s'a reținut 150.000 lei pentru „Ajutorul Legionar“, dar chitanța s'a emis pe numele cumpărătorului, deoarece evreii nu sunt admiși, în aparență, să contribuie la acest fond.

Toți ceilalți comercianți evrei din oraș: *Lazăr Solomovici, Iuster, Schapira, Ligi, Moscovici* au fost prădați într'o noapte de tot avutul, de bande din poliția legionară, care amenințând cu revolvele, au ridicat din magazine și locuințe tot ce au găsit. Apoi toți evreii au fost isgoniți din oraș, afară de un dentist care a fost obligat să rămână la dispoziția localnicilor. fiind singurul dentist din toată regiunea.

99. 5 Noemvrie 1940.

Asociația publiciștilor români elimină pe membrii săi evrei.

100. 5 Noemvrie 1940.

Chestorul Poliției Arad, Dr. Preda, invită în biroul său pe comercianții evrei *Scheer Elemer, Leibnicker Andrei* și *Szedelyi Ștefan*, proprietarii hotelului și restaurantului „Dacia“ și le cere să vândă întreprinderea lor indivizilor Sereș Dumitru, Pantoș și Cristescu, pe preț de 1.000.000 lei, deși aceștia oferiseră anterior 3.000.000 lei.

Față de refuzul proprietarilor, chestorul însoțit de 25 polițiști, face percheziții atât în hotel cât și restaurant și la domiciliile proprietarilor și dispune închiderea și sigilarea localului. Apoi arestează pe proprietari, pe cari îi ține închiși timp de 5 zile, în frig și fără mâncare. Epuizați de suferință, victimele cedează și pentru facerea actelor este adus notarul public Dr. Silviu Pășcuțiu, care la orele 2 noaptea, primește la sediul legionar consimțământul vânzătorilor arestați. Prețul de 1.000.000 lei a fost reținut de notar pentru plata datoriilor, astfel că proprietarii, deposezați de o avere de 4.000.000, nu au primit nici un ban.

101. 6 Noemvrie 1940.

După ce pe toate întreprinderile evreești din Orăștie (jud. Hunedoara), au fost placardate inscripții cu textul: „Atențiune! Prăvălie jidovească, Creștinii nu intră!“; legionarii Olariu Ioan, Terne Petru și Ciundărescu, însoțiți de un garian public, au închis următoarele magazine: *Ludwig Mahler, Grünfeld Simion, Manghel Wilhelm, Nicolae Rosenfeld, Ignér Samuile, Ignér Desideriu* și *Benea Carol*. Tuturor li s'a pus în vedere că în termen de 15 zile

trebuie să vândă întreprinderile unui cumpărător etnic român, ba chiar s'a precizat că trebuie să vândă numai cumpărătorilor legionari.

A doua zi organele de urmărire fiscală au sechestrat o parte din mărfuri pentru asigurarea plății impozitelor pe trimestrul... Ianuarie-Martie 1941.

Toți locuitorii evrei din Orăștie au fost somați de o comisie legionară, ca până la 1 Decembrie 1940 să părăsească orașul.

Notă. — Rezultatul acestei acțiuni a fost că în intervalul 6-25 Noembrie, 8 din cei 14 comercianți evrei din Orăștie au vândut întreprinderile. Prăvăliile acestora au fost redeschise. Faptele fiind reclamate Direcțiunii Generale a Siguranței Statului de către Federația Uniunilor de Comunități Evrești, s'a ordonat o anchetă care a fost făcută la 25 Noembrie de către Prefectul județului, conducătorul din umbră al întregii acțiuni. Anchetatorul a dojenit pe evrei că s'au plâns la București, a cerut tuturor declarațiuni că nu au nimic de reclamat și a smuls celor 6 negustori care încă nu au lichidat avutul, făgădueli, consemnate într'un proces verbal, că vor vinde totul imediat. Magazinele lor au rămas închise.

Paralel cu acțiunea de jaf a avutului comercial, poliția legionară a confiscat toate aparatele de radio aflate în posesia evreilor *Albert Rubinștein, Ludwig Mahler, Grünfeld Simion și Roth Desideriu*.

102. 6 Noembrie 1940.

În preajma zilei aniversării revoluției sovietice, bande de legionari sau de agenți ai așa numitei „Poliții legionare“ din București, arestează în stradă sute de evrei, cari conduși la Prefectura Poliției sau la cuiburile legionare sunt bătuți și chinuiți sălbatec. Două puncte dintre cele mai frecventate de evrei, devin extrem de periculoase: Incrucișarea străzii Traian cu calea Dușești și a străzilor Labirint și Căuzași cu Calea Văcărești.

Câteva exemple:

Iosef Bercovici, comerciant de cereale, Câmpul Moșilor Nr. 24, a fost ridicat de o bandă de legionari, pe Calea Moșilor, în momentul când cobora din tramvai. Dus la sediul central legionar din str. Roma, a fost bătut până ce i s'a spart capul și s'au inflamat ochii. Apoi a fost trimis sub pază la Prefectura Poliției, unde a fost reținut 5 zile și bătut în fiecare zi. După eliberare a zăcut

10 zile în spitalul „Iubirea de Oameni“, având: „contuzii pe fesse și regiunea dorsală a coapselor, echimoze palpebrale“.

Moise Schweitzer, lucrător tipograf din Parcul Berindei, Str. G. No. 1, ridicat de o bandă de legionari, care patrula pe Calea Dudești, a fost dus la Prefectura Poliției unde a fost bătut crunt încât, după ce a fost eliberat, a trebuit să zacă 6 zile în spitalul „Iubirea de Oameni“, având: „echimoze și plăgi contuze în regiunile fessiere — fața dorsală a coapselor și gambelor — pe ambele membre superioare și la nivelul arcadei orbitale“.

Luri Goldstein, student în medicină, Calea Dudești Nr. 29. Ridicat din casă de o bandă de legionari a fost dus întâi la un cuib legionar instalat în str. Traian Nr. 1. După o primă bătaie, s'a format aci un convoi de 100 evrei cari, sub pază legionară, au fost conduși la sediul central legionar din str. Roma, în celălalt capăt al orașului. Fără motiv și fără vreo învinuire, toți au fost bătuți și torturați de dimineață până seară, când au fost eliberați. Din cauza maltratării suferite a zăcut 9 zile la spitalul „Iubirea de Oameni“ cu: „echimoze și plăgi contuze pe ambele fesse și coapse“.

Leon Livadaru, comerciant din Str. Triumfului Nr. 15, a fost ridicat de o patrulă legionară, pe Calea Dudești și dus la un cuib legionar pe lângă Foișorul de Foc de unde apoi a fost transportat la sediul legionar din Str. Roma, într'o sală de tortură în care se aflau peste 100 de evrei cari erau incontinuu bătuți. A fost ținut vreme de 27 ore, în permanență în aceeași poziție: în picioare cu fața la perete, primind din când în când lovituri unde se nimerea.

Jean Iscovescu, copil de 16 ani din Calea Dudești Nr. 215, a fost ridicat la miezul nopții din casa părinților săi de o bandă legionară, care l-a dus la Prefectura Poliției, unde a fost reținut și bătut timp de 10 zile, pentru a declara că este comunist.

Marcu Fruchtman, electrician, Parcul Mica Str. A Nr. 12, a fost arestat pe str. Carol de o bandă de 7 legionari, cari l-au dus la Prefectura Poliției unde a fost bătut atât de crunt, încât a zăcut la spitalul „Caritas“ 5 zile cu: „abces în regiunea posterioară a antebrațului drept, deschis spontan, escoriații ale gambelor, echimoze ale fesselor și coapselor“.

Marcus David, negustor ambulant, Str. Foișor Nr. 23, a fost ridicat din stradă pe motiv că autorizația de ambulant ar fi în

neregulă. Conducut întâi la Primăria Sec. III Albasrtu, a fost închis împreună cu încă vreo 30 evrei, apoi cu toții au fost duși la Prefectura Poliției unde au fost bătuți și chinuiți oribil. A fost desbrăcat, pus cu capul între picioare, atât cât încheieturile permit această poziție și bătut cu vâna de bou până când a căzut în nesimțire. După eliberare, a zăcut în spitalul „Caritaș“ dela 7-13 Noembrie, cu: „plăgi contuze cu echimoze pe ambele fesse, pe partea dorsală dreaptă a toracelui, greutate în respirație și dureri în hemitoracele stâng“.

David Mann, ziarist din Str. Olimpului Nr. 27, arestat pe stradă de 2 legionari, este dus întâi în curtea Poștei Centrale, într-o cameră dela subsol unde, după ce este bătut, i se înfățișează un manifest cu caracter comunist pe care el l-ar fi aruncat în stradă. I se face percheziție corporală și, găsindu-se un pașaport ale cărui mențiuni arată o recentă întoarcere din Anglia, este dus sub escortă puternică la Prefectura Poliției, unde este bătut și chinuit timp de 2 zile într-o cameră cu etuvă dela subsol. A fost eliberat numai după ce a plătit legionarului care îl maltrata: 100 lire sterline, 400 fr. frs. și 45.000 lei.

103. 7 Noembrie 1940.

O unitate germană rechiziționează școala primară evrească din Râmnicul-Sărat

104. 7 Noembrie 1940.

Continuă evacuările sălbatice a locuințelor evrești din Sibiu. Au fost evacuate 34 familii între cari: *Dr. Alex Antal*, medic din Str. Carmen Sylva Nr. 12, *Moise Rosenthal* din Str. Regele Carol, *Emerich Goldberger* din Str. Franciscanilor.

105. 8 Noembrie 1940.

Poliția legionară rechiziționează școala și Templul Ronetti Roman din București pentru Comandamentul legionar al evacuaților din Bucovina de Nord.

106. 8 Noembrie 1940.

Camera de Comerț și Industrie din Brașov publică un tablou conținând 35 firme evrești ce urmează a fi radiate.

107. 8 Noembrie 1940.

Directoratul de box, lupte etc. a radiat pe boxeurii evrei, interzicându-le accesul în sălile de sport.

108. 9 Noembrie 1940.

Se radiază din tabloul antreprenorilor cadastrali și al ajutorilor de antreprenori, 41 persoane ca fiind de origine etnică evrească.

109. 10 Noembrie 1940.

Poliția legionară năvălește în sinagoga din Ploești a rabinului Friedman din Str. Municipală Nr. 4, unde erau adunați vreo 60 de evrei la rugăciune. În acea zi se afla în sinagogă un număr mai mare de credincioși ca de obicei, deoarece cu câteva ceasuri înainte un groaznic cutremur de pământ, distrusese o parte din oraș, avariind și cele 2 temple principale. Sub pretext că evreii s'au adunat pentru o întrunire comunistă, toți au fost ridicați și conduși la Chestură unde au fost bătuți și chinuiți oribil, apoi închiși într'un grajd. Printre aceștia au fost.

1. *David Friedman*, Rabin 42 ani Str. Municipală Nr. 4.
2. *Max Mendel Strul*, Frizer 19 ani Str. Malul Roșu Nr. 42.
3. *Șmil Șmilovici*, Ambulant 49 ani, domiciliu necunoscut.
4. *Iosif Avram*, Student 25 ani Str. C. Spirescu Nr. 25.
5. *Mendel Mayer*, Dentist 20 ani Str. Rudului Nr. 72.
6. *Joffre Margulius*, Student 25 ani Str. București.
7. *Margulius*, Comerc. 70 ani (avea cu el 175.000 lei).
8. *Harry Iosepovici*, Funcț. 26 ani Mag. „*Royal Shoe*”.
9. *Șteinberg*, Cafegiu invalid de războiu.
10. *Ițic Ițicovici*, Funcț. 27 ani Mag. „*Zimmer*”.
11. *Carol Blum*.
12. *Nicu Perlmutter*.
13. *Lony Kaufman*.
14. *Simchas*.
15. *Neumann*.
16. *I. Habat*.
17. *Marcel Weissman*.
18. *Moscovici Papagal*
19. *Landman*.
20. *Frații Spinner*.
21. *Fruchter*.
22. *Herșcu Leibovici cu soția*.
23. *D-na Șmilovici cu copiii*.
24. *Löwensohn*.
25. *Aladjem*.
26. *Davidsohn*.
27. *Sol. Schwartz*.
28. *Victor Victor*.
29. *Soliman Jr.*
30. *Strul Psalt*.
31. *Iosub Iosefsohn*.
32. *Strauch*.
33. *Sechter Sr.*
34. *Friedmann Sr.*
35. *Leon Leibovici*.

110. 10 Noembrie 1940.

Tribunalul Vaslui ocupă, fără vreun ordin de rechiziție și fără să îndeplinească vreo formă, localul școalei primare evrești.

111. 10 Noembrie 1940.

Adunarea generală a Asociației docenților universitari, hotărăște eliminarea membrilor săi evrei.

112. 10 Noembrie 1940.

Societatea surdo-muților izgonește dintre membrii săi, pe toți evreii.

113. 10 Noembrie 1940.

La București, teroarea legionară devine din ce în ce mai violentă. Sute de evrei sunt ridicați de bande legionare de pe străzi, din magazine și din locuințe, transportați la sedii legionare (în special la Casa Verde din str. Roma și cuibul din str. Cercului Nr. 1 sau la Prefectura Poliției), unde — fără vreo învinuire — sunt bătuți crunt, torturați cu instrumente speciale și jefuiți de tot ce au asupra lor.

Câteva exemple:

Avocat Leopold Filderman, Str. Maria Rosetti Nr. 36, arestat de poliția legionară a fost dus la Prefectura Poliției, bătut sălbatec, apoi desbrăcat în pielea goală și silit să danseze într'un picior. Arătând că e bolnav și îi lipsește un rinichi, a fost bătut cu predilecție în regiunea renală.

Ing. Leon Filderman, Str. Maria Rosetti Nr. 36, fratele celui de mai sus, arestat și condus la Prefectura Poliției a fost bătut atât de sălbatec, încât după eliberare, medicul său creștin, examinându-l a izbucnit în plâns. În special a fost bătut în regiunea abdominală, deoarece s'a plâns că este grav bolnav de stomac.

Dr. G. Cucos, Calea Rahovei Nr. 36, medic plutonier în rezervă, s'a prezentat pentru a da ajutoare sanitare victimelor din blocul Carlton, imobil în 10 etaje dărâmat în întregime de cutremur. Aici a fost atacat de o bandă de legionari în frunte cu medicul Dr. Ruptureanu, condus în pumni până la Prefectura Poliției unde, într'o cameră dela etajul V., o altă bandă de 8 legionari i-au aplicat 25 lovituri cu vâna de bou peste fesse, spate, cap și mâini, sub pretext că a venit să spioneze șantierul Carlton.

114. 11 Noembrie 1940.

Un grup de legionari din Turnu-Severin, în frunte cu legionarul Potop, operează o percheziție în casa de bani a comercian-

tului *M. Löwenstein*, de unde ridică — fără a lăsa vreo dovadă — diverse acte personale și toți bani găsiți — în total 471.000 lei — din cari 100.000 lei aparțineau Comunității, iar restul reprezenta singura sa avere. După ce au luat și cheia cassei de bani, au plecat, lăsând victimei 500 lei pentru cheltuieli.

115. 13 Noembrie 1940.

Legionarii din Brașov, dau primul atac împotriva întreprinderilor comerciale evreești din Brașov. O bandă condusă de chestorul de poliție V. Ștefănescu, năvălește în atelierul cismarului *Fischman Maurițiu* din Calea Victoriei Nr. 46, de unde ridică toate mărfurile, sculele, încălțăminte gata și chiar cea aflată în lucru.

Cismarul opunându-se, a fost ridicat și transportat la Chestură unde a fost bătut și torturat până ce a consimțit să semneze un act de donațiune a întregului său avut, către „Ajutorul Legionar“, după care a fost eliberat, dar somat să părăsească și locuința. În aceeași zi au fost placardate pe toate întreprinderile evreești din oraș. afișe mari cu inscripția „Magazin Jidovesc“.

116. 13 Noembrie 1940.

La Ocna Mureșului (Uioara), orașel din jud. Alba, este arestat comerciantul *Eugen Cohn* și funcționarul său *Hirsch Geza* de o bandă compusă din 6 polițiști și 15 legionari cari l-au condus la Primărie, unde au fost bătuți și chinuiți timp de 9 zile. pentru a da o declarație că în urmă cu 4 ani l-ar fi insultat pe Corneliu Codreanu, căpitanul Legiunii. După ce Eugen Cohn a semnat declarația, a fost eliberat și a fugit la București, unde a fost internat în spitalul „Iubirea de Oameni“, având încă după 18 zile dela arestare (27 Noembrie): „echimoze în regiunea interscapulară, contuziuni și echimoze în regiunea fessieră“.

Toată această acțiune de teroare a fost o răzbunare pregătită de unul din teroriștii legionari, Groza, care având din 1936 o datorie neachitată față de Cohn, acesta l-a dat în judecată.

117. 14 Noembrie 1940.

Horia Sima, Vicepreședintele Consiliului de Miniștri însoțit de Alexandru Ghica, directorul Poliției și al Siguranței Statului, în trecere prin Ploești, ordonă eliberarea evreilor arestați la 10 Noembrie. Chestorul poliției legionare Cojocaru, refuză să execute ordinul și evreii rămân mai departe arestați.

118. 15 Noemvrie 1940.

Echipe de legionari (delegați de organizația „Ajutorul Legionar”) evacuiază cu forța și ocupă localurile cercurilor și cluburilor evreiești din București: „Unirea titraților evrei”, „Union” și „Mutualitatea”, toate în Str. Spătarului și cercul „Sefard” din Calea Călărașilor, punând stăpânire pe mobilier și mai ales pe biblioteci, cari cuprind peste 10.000 volume.

Notă. — Mai târziu după prăbușirea regimului legionar, cărțile din aceste biblioteci, se găseau de vânzare prin anticăriile din București.

Cu prilejul evacuării cercului „Unirea” încasatorul *Marcus Solomon*, str. Udricani Nr. 8, a fost bătut și torturat încât a trebuit să se interneze în spitalul „Iubirea de Oameni”, cu o plagă tăiată în regiunea parietală dreaptă.

119. 15 Noemvrie 1940.

Se dispune că autorizațiile de funcționare ale anticăriilor, trebuiesc a fi vizate de anticăria legionară.

120. 15 Noemvrie 1940.

Incepe teroarea legionară în județul Bihor. În intervalul de timp între 15 și 26 Noemvrie, din inițiativa și ordinul Comandantului Legionar Ioan Georgescu și sub supravegherea legionarilor Ioan Banda din Hidișel, Codariu Augustin, notar comunal din Dobroești, Coman Ioan, șeful postului de jandarmi din Dobrești, Brimbescu și Ionaș Gheorghe, brigadierii silvici, Valer și Mircea Moga, avocați etc., locuitorii evrei de pe întreg cuprinsul plasei Ceica, au fost amenințați, bătuți și maltratați, iar apoi expulzați din locuințe și comune, jefuindu-li-se întregul avut (case, mărfuri, mobile, vestminte, bijuterii, numerar, fără a se cruța nimic, nici măcar jucăriile copiilor).

Câteva exemple:

1. *Văduva lui Adalbert Niederman*, din Dobrești a trebuit să semneze un act de vânzare a casei pe prețul de 500 lei, dar nici aceștia nu i-au fost plătiți.

2. *Eugen Schwartz*, comerciant din Dobrești, a trebuit să semneze că vinde comunei Dobrești casa și grădina pentru suma de 5.000 lei din care s'a scăzut o datorie de 4.597 lei la Banca Națională și i s'au achitat 403 lei.

Apoi i s'a sigilat și prăvălia.

3. *Văduva lui Kacz Maximilian* din Dobrești, a fost depozitată la 25 Noembrie de casă, prăvălie, mărfuri, mașină de sifon și 200 sticle, plătindu-se suma de 5.000 lei.

Această avere a fost preluată de Tirluță Dumitru, care la 26 Noembrie i-a mai luat perdelele, așternutul, mobilele din casă și 1.900 lei.

4. *Richtman Emanuel*, din Ceica, în vârstă de 75 ani, a fost jefuit la 29 Noembrie de o cantitate de fân și lemne de foc și două vaci, toate în valoare de 25.000 lei și o prăvălie în care se aflau mărfuri de 100.000 lei.

5. *Iosif Züssman*, din Ceica, a fost jefuit la 27 Noembrie de casă, prăvălie și grădină de 390 stânjeni pătrați, mărfuri, mobile, vestminte și 600 lei.

6. *Iulius și Alexandru Gottlieb*, din Ceica, au fost jefuiți la 26 Noembrie, de suma de 120.000 lei, un aparat de radio, un serviciu de tacâmuri (62 piese), două ceasornice de aur, o verighetă și două perechi de cercei.

7. *Nicolae Rosenbaum*, din Ceica, a fost jefuit de: 35.000 lei, un ceas de aur, un aparat de radio nou, un aparat de radio vechiu, trei acumulatori, o față de masă, un serviciu de tacâmuri și un cinematograf-jucărie a copiilor.

8. *Kalos Beniamin*, din Ceica, a fost jefuit de: fabrica de sifon în valoare de 250.000 lei, prăvălia cu mărfuri de cca. 250.000 lei, o vacă, paie în valoare de 15.000 lei și numerar 8.000 lei.

A fost crunt bătut, el și fiul său.

9. *Ludovic Weiss*, avocat din Ceica, a fost alungat din comună după ce i s'au luat: numerar 18.000 lei, 10 kg. zahăr, 25 bucăți săpun, 4 metri stofă, un aparat de radio, un serviciu de tacâmuri, o mașină de scris.

10. *Andrei Walerstein*, frizer din Ceica, a fost isgonit din casă și din prăvălie, care a fost preluată cu toată instalația pe preț de 1.000 lei, de către ucenicul său Pașca Adam.

11. *Arpad Richtman*, din Beiuș, a fost jefuit la 26 Noembrie de mărfuri de pielărie în valoare de 250.000 lei.

12. *Iacob Herman*, din Uileac de Beiuș, a fost isgonit din prăvălia în care avea mărfuri de 300.000 lei la 28 Noembrie, fără a i se da vreo dovadă sau a i se plăti contravaloarea.

Notă. — Mai târziu, la 17 Decembrie a fost invitat în casa brigadierului silvic Ionaș Gheorghe, unde după ce a fost maltratat, a fost obligat sub amenințarea revolverului, să semneze o chitanță și să primească suma de 58.000 lei.

13. *Schwartz Adolf*, din Câmpani, a fost isgonit la 24 Noembrie din prăvălie și casă, lăsând pe loc tot avutul.

14. *Israel Melchior*, din Vălani, găsit bolnav în pat, a fost isgonit din casă, după ce i s'au confiscat 9.200 lei și un inel de aur și i s'a sigilat prăvălia.

Soția sa a fost obligată să semneze un act de vânzare a casei și să primească suma de 8.000 lei.

15. *Wald Leopold*, din Sitani, a fost obligat să semneze un act prin care vinde casa în valoare de 130.000 lei, mărfurile și mobilele în valoare de 136.000 lei, totul pentru 5.000 lei.

16. *Vădulele lui Weiss Mihai și Weiss Alexandru*, din comuna Lunaspra au fost jefuiți la 22 Noembrie de următoarele: un contract cu cooperativa „Deșteptarea” prin care se recunoaște o datorie de 76.000 lei, o cassă de bani, un aparat de radio, două inele de aur, numerar 61.132 lei.

La 25 Noembrie, prin amenințări și teroare, Weiss Alexandru a fost silit să semneze un act prin care vinde toată averea mobilă și imobilă, a sa și a mamei sale în valoare de 700.000 lei, pe prețul de 10.000 lei, ce nu i-a fost plătit.

17. *Văduva lui Nasch Alexandru*, din comuna Hidișel, a fost isgonită din casă și din comună după ce la 22 Noembrie i s'a luat suma de 50.000 lei iar la 23 Noembrie i s'a luat un aparat de radio și bijuterii în valoare de 26.000 lei. I s'a sigilat prăvălia în care se aflau mărfuri de 80.000 lei. În casă și prăvălie s'au instalat Sferlea Ioan Ilie, primar în Hidișel, care a vândut mărfurile, însușindu-și valoarea.

A fost silită să semneze un contract în alb, prin care vinde întreaga avere mobilă și imobilă în valoare de 500.000 lei, pentru 10.000 lei.

18. *Brisce Artur*, din comuna Ceica, Rabinul Comunității, a fost groaznic maltratat.

19. *Freberger*, din comuna Ceica, a fost expulzat din comună, după ce a trebuit să predea tot avutul, casă și prăvălie de co-

loniale în valoare de 150.000 lei, pentru 50.000 lei, din cari nu i s'au plătit decât 10.000 lei.

20. *Süssman*, din comuna Ceica, a fost silit să vândă prăvălia de coloniale apreciate la o valoare de 200.000 lei, pe preț de 30.000 lei.

121. 15 Noembrie 1940.

Se dispune că autorizațiile de funcționare pentru trupele de teatru evreești, nu se pot da decât cu avizul Comandamentelor militare.

122. 15 Noembrie 1940.

O bandă compusă din legionarii: Herbei Iosif, Pantea Meda Ion, calfă de cizmar, Albu Adam, calfă de tâmplar, Lucea Salvin și Cociuba Tudor zis Băbescu, colindă magazinele evreești din Ineu (Jud. Arad) și somează pe proprietari să facă inventar, să semneze acte de vânzare și să predea magazinele.

Față de refuzul comercianților, magazinele au fost închise și sigilate timp de 8 zile. La redeschidere, magazinele au fost ocupate de legionari.

123. 16 Noembrie 1940.

O bandă de legionari din Brașov evacuează și ocupă cu forța imobilele din str. Mureșeni Nr. 31-33, proprietatea Comunității evreilor neologi, în cari se află instalate: Templul Comunității, birourile Comunității, școala primară, școala mixtă industrială și locuința Șefului Rabin.

Notă. — Imobilele au fost întrebuințate pentru sediu și cămin legionar. Tablele legii de pe frontispiciul Templului au fost asvârlite, iar templul propriu zis a fost transformat în sală de gimnastică. Mai târziu a fost așezată în curtea templului o troiță.

După răsturnarea regimului legionar, imobilele — inclusiv templul — nu au fost restituite Comunității, ci a fost instalată — prin abuz tolerat de autorități — o școală comercială, care a rămas acolo până după armistițiul din August 1944.

124. 16 Noembrie 1940.

Bande de legionari organizate și instruite, sub conducerea generală a chestorului de poliție V. Ștefănescu, a comandantului legionar Avram și a avocatului Mușcatel, încep jefuirea întreprinderilor comerciale și industriale evreești din *Brașov*.

Sistemul de jaf este aproape același pretutindeni. Șeful ban-

dei intrând într-o întreprindere, prezintă proprietarului un act de vânzare gata imprimat, prin care magazinul, industria sau atelierul, este vândut „Mișcării Legionare“ sau „Ajutorului Legionar“ pe un preț ce reprezintă 20-40% din valoarea facturată a inventarului de mărfuri, fără a se ține seamă de valoarea instalațiilor, edecurilor, a vadului comercial etc.

În jurul șefului stau legionarii cu priviri amenințătoare și cu revolvere întinse. Actul trebuie semnat imediat, pentru că altfel începe cortegiul de chinuri: arestare, conducere la cheștură, bătaie, tortură etc.

În această situațiune, aproape toate semnăturile au fost smulse fără împotrivire. Pe măsura semnării actelor, legionarii s'au instalat în întreprinderi, preluând cheile, cassele de bani și chiar numerarul găsit. În 5 zile între 16-21 Noemvrie, aproape toate întreprinderile evreești din Brașov, au trecut în patrimoniul legionar, pe prețuri ridicole cari, în majoritatea cazurilor, nici nu au fost plătite.

Imprejurarea, creată de teroarea legionară, a stârnit poftele sașilor din Brașov. Prin organizația lor economică „Deutsche Handel Gremium zu Kronstadt“, sași au fost sfătuiți să profite de conjunctură, cumpărând întreprinderile evreești, chiar dacă au fost preluate de „Mișcarea Legionară“.

Câteva exemple de întreprinderi jefuite:

a) La magazinul de manufactură și pantofărie *Rosemberg*, un grup de legionari au prezentat proprietarei un contract de vânzare-cumpărare, adus gata imprimat, somând-o să semneze imediat și să predea magazinul. La refuzul victimei, au ridicat-o și transportat-o la sediul legionar, unde au terorizat-o o zi întreagă, până când a venit soțul și a rugat-o să înceteze rezistența, semnând contractul. A semnat și în magazin s'au instalat legionarii.

b) Magazinul „*Wolf, Gäntz, Sütz*“, proprietatea Solomon Sütz, a fost preluat de legionari fără inventar și cu o simplă evaluare la 3.000.000 — lei a mărfurilor, care în realitate valorau 6.000.000 lei.

c) Farmacia „*Singer*“ a fost vândută prin acte autentice în regulă, unui farmacist refugiat din teritoriul cedat. Cu toate acestea, în ziua de 17 Noemvrie la orele 9,30 dimineața, s'au prezentat farmacistului, sasul Fiedler împreună cu doi legionari, cari l-au somat pe proprietar să le predea farmacia imediat, fără nici o condiție, urmând ca ulterior să se stabilească un preț. N'au ținut seamă de actul de vânzare ce le-a fost prezentat și s'au in-

stalat în farmacie. S'au făcut reclamațiuni la Parchet, dar n'au avut nici un rezultat.

d) La magazinul de coloniale „*Farcaș*“, cel mai mare din Brașov, s'au prezentat în ziua de 17. Noemvrie: chestorul poliției legionare, Ștefănescu, șeful legionarilor Avram, avocatul Mușcatel și o domnișoară, cari au înfățișat proprietarului spre semnare un contract de vânzare-cumpărare, somându-l — cu ceasul pe masă — ca în două minute să semneze și să predea magazinul Mișcării Legionare. În caz de refuz trebuia să-i urmeze la sediul legionar. Infricoșat, comerciantul a semnat și imediat s'au instalat legionarii, atât la centrală, cât și la cele trei sucursale ale firmei.

125. 16 Noemvrie 1940.

26 evrei din Ocna Mureșului (Uioara), au fost chemați în această Sâmbătă seară la percepție. Printre cei chemați se aflau:

Rabinul Meisels Iosif, hahamul Spitzer Beniamin, (în vârstă de 70 ani, care de atunci a rămas bolnav), *Schroartz Hermann, Kohn Samoilă, Schroartz Alexandru, Solomon Ernest, Hirsch Wilhelm, Goldenfeld Manoil, Glück Mauritziu, Sander Saul, Friedmann Geza* și *Hirsch Martin*.

Inchiși într-o cameră a percepției, au fost scoși unul câte unul în altă cameră și bătuți sălbatec, fără motiv și fără pretext de către o bandă compusă din: receptorul Romul Cazacu, subprimarul Vlad Aurel, agentul sanitar Vodă Vasile și legionarul Ion Boldea. După ce fiecare evreu și-a primit porția de bătaie, a fost eliberat prin ușa de din dos a percepției.

126. 17 Noemvrie 1940.

Bande de legionari în uniformă, atacă în mijlocul nopții, principalele temple și sinagogi din București, producând următoarele stricăciuni.

a) *La Templul Coral* din Str. Sf. Vineri, s'au spart vitrourele și cristalele, unele la 8 m. de sol.

b) *La Sinagoga Mare* din Str. Dr. Schachman, s'a forțat ușa de fier, s'a distrus insigna de fier și s'au spart vitrourele la 3 ferestre și geamurile la 15 ferestre.

c) *La Templul Fraterna* din Str. Mămulari, s'au spart vitrourele la 18 ferestre.

d) *La Templul „Unirea Sfântă”* din Str. Mămulari, s'au sfărâmat marchiza din sticlă riglată și vitrourele dela 3 ferestre.

Pagubele totale au fost de 340.000 lei.

127. 17 Noemvrie 1940.

Bande de legionari, organizate de prefectul județului Prahova și chestura de poliție, atacă, devastează, jefuesc și distrug așezămintele de cult și cultură ale Comunității evreilor din Ploești.

a) *Templul cel Mare* din Str. Ștefan Greceanu a fost dărâmat, iar obiectele de cult, mobilierul și odoarele sfinte au fost aruncate în curte. Nu s'a permis eforilor să ridice decât sulurile sfinte și perdelele.

b) *Templul Spaniol* din Str. Vlad Tepeș a fost devastat, scoțându-se în curte tot mobilierul, obiectele de cult și odoarele sfinte.

c) *La școala de băieți Luca Moise* din Str. Basarabilor, a fost dărâmat etajul II., s'au scos ușile, ferestrele și instalațiile de calorifer dela etajul I., iar obiectele aflate acolo — inclusiv arhiva și cărțile — au fost cărate cu căruțe de către legionari.

Notă. — Dărâmăturile s'au făcut sub pretextul avariilor suferite de aceste imobile pe urma cutremurului de pământ din 9 Noemvrie. Arhitecții Primăriei Ploești constataseră însă că acestea erau minime, iar Comunitatea evreilor luase obligația să înceapă lucrările de reparații în ziua de 18 Noemvrie. Pofta de distrugere care a inițiat aceste dărâmări s'a evidențiat la așezământul cultural „Luca Moise“, unde nu a fost dărâmată școala de fete, care în adevăr fusese distrusă și nu mai putea rămâne în picioare, ci a fost dărâmat imobilul școalei de băieți care nu avea nevoie decât de reparațiuni neînsemnate la etajul II.

128. 17 Noemvrie 1940.

Arestările și maltratările de evrei continuă fără întrerupere la București. Intre mulți alții, au avut de suferit următorii:

Isac Croitoru, zugrav din str. Siminoc Nr. 4, arestat noaptea, în casă, de poliția legionară și condus întâi la Circ. XIII poliție și apoi la Prefectura Poliției Capitalei. Deși la cazierul judiciar și la cel al poliției politice și sociale, nu s'a găsit nicio fișă pe numele său, a fost reținut 7 zile în care timp a fost bătut — întins pe ciment cu fața în jos — și lovit cu vâna de bou, cu ranga de fier și baston de cauciuc; a fost băgat în etuvă și s'a dat drumul la aburi; în fiecare zi a fost obligat să mănânce săpun care i se împingea pe gât cu vâna de bou; năvălindu-i sân-

gele prin nas și prin gură și înroșind cimentul și mâna celui ce îl chinuia, a fost obligat să le lingă. Trecând apoi în cercetarea unui comisar din Poliția propriu zisă de Stat, a fost găsit nevinovat și eliberat.

Dr. S. I. Aronovici din str. Vultur Nr. 131, a fost arestat de poliția legionară sub pretextul că ar fi scuipat un legionar. Conducus la Prefectura Poliției, a fost întins pe ciment cu fața în jos și bătut cu violență pe fesse și pe palmele mâinilor. După bătaie, i s'a tăiat părul cu foarfeca, lăsându-i-se peste tot capul niște linii care reprezentau insigna „Gărzii de Fier” și a fost obligat a merge așa, cu capul gol, acasă.

129. 18 Noembrie 1940.

Începe acțiunea legionară de teroare și jaf împotriva evreilor din comuna Lupeni (Hunedoara). Proprietarii evrei de imobile sunt încunoștiințați prin somațiuni trimise de Mișcarea Legionară, că până la 1 Decembrie trebuie să evacueze locuințele, deoarece acestea au trecut în patrimoniul Statului, contractele de închiriere au fost denunțate, iar chiriile pe luna în curs trebuiesc depuse la organizația legionară locală.

O asemenea somațiune a primit bunăoară *văduva lui Solomon Kohn*, căreia i s'a acordat termen de evacuare până la 10 Decembrie, adăugându-se însă că atât imobilul cât și prăvălia, precum și toată averea mobilă au trecut în patrimoniul Statului.

130. 18 Noembrie 1940.

Autoritățile din orașelul Vama (Jud. Câmpulung) ordonă prin legionarii: *Alexandru Lucian*, *Miluț Cotlarciuc* și *G. Preoteșcu*, ca populația evreească să părăsească localitatea în termen de 5 zile, deoarece orașelul a fost transformat în comună rurală.

131. 19 Noembrie 1940.

Adunarea generală a anticarilor creștini, hotărăște boicotul editurilor evrești.

Notă. — Până la venirea regimului legionar, nu exista nici un anticar creștin. În cursul lunii Octombrie, prin violențe și amenințări, legionarii au evacuat pe toți anticarii evrei, instalați în „Casa Anticarilor” și astfel a luat naștere comerțul de anticariat creștin.

132. 20 Noembrie 1940.

Conducerea Uzinelor Comunale București, a înlăturat întreprinderile evrești dela orice fel de furnituri și lucrări.

133. 20 Noembrie 1940.

În baza unui ordin al Direcțiunii Generale a Siguranței Statului, organele polițienești din Piatra-Neamț, interzic Comunității evreiești locale de a mai aduna orice fel de fonduri sub formă de: donații, cotizații, contribuții directe etc.

134. 20 Noembrie 1940.

O seamă de evrei, cunoscuți ca oameni cu stare, din orașul Aiud (jud. Alba), au fost ridicați noaptea, din pat de către chestorul poliției Alba Iulia, Traian Hanu și ajutorul de primar din Aiud, Olteanu. De pildă: comerciantul *Emanuel Hartman*, din Piața Elisabeta Nr. 15, după ce a fost dus la poliție, a fost condus în parcul orașului unde, sub amenințarea revolverelor, a trebuit să plătească 100.000 lei pentru a nu fi bătut și a fi eliberat.

În același mod s'a procedat cu ceilalți evrei bogați din oraș.

135. 20 Noembrie 1940.

● Izbucnește teroarea legionară în jud. Neamț. Sub conducerea comandantului legionar al județului, Dr. Silviu Crăciunaș, ajutat de comandanții sau autoritățile locale, se pornește în același timp în cele 3 orașe din județ (Piatra-Neamț, Târgu Neamț și Buhuși) și chiar în unele comune rurale, o acțiune de maltratare și jefuire a evreilor, de o violență neîntâlnită.

La Piatra-Neamț, acțiunea a fost condusă de legionarii Mircea Pop, Amariuc și Coman. Evreii înstăriți erau vizitați sau poftiți la poliția legionară, de o bandă înarmată. Sub amenințarea revolverelor, după o primă bătaie, se cereau bani. Fiecare era obligat să semneze un angajament de a plăti o sumă dinainte fixată — la care încăpea însă și tocmeală — sumă din care o parte se achita pe loc, iar restul eșalonat. Astfel:

Samuel Marcus, veteran și decorat al războiului de reîntregire, a fost obligat să dea 300.000 lei.

După tocmeală s'a angajat să plătească 200.000 lei, din cari a dat șefului legionar Amariuc la 20 Noembrie	100.000 lei
și altui șef, Mircea Pop, la 30 Noembrie.	50.000 „

<i>Pincu Weinberg</i> . S'a pretins suma de 200.000 lei din care a plătit legionarului Coman	150.000 lei
--	-------------

<i>Lupu Weinrauch</i> . S'a pretins 400.000 lei. A plătit	100.000 lei
---	-------------

Solomon Drimer. S'a pretins 500.000 lei. A plătit lui Mircea Pop 150.000 lei

Șmil Herșcu. A semnat că va plăti 200.000 lei. A plătit lui Mircea Pop 70.000 lei

Moise Laufer a plătit lui Mircea Pop 50.000 lei

Lesner și Făinaru. Au plătit lui Mircea Pop 100.000 lei

Ilie Horovitz. S'a pretins 500.000 lei, s'a angajat să plătească 350.000 lei din cari a achitat 150.000 lei

Adolf Abramovici. A semnat pentru 75.000 lei. A plătit lui Mircea Pop 15.000 lei

I. Rothenberg. A semnat pentru 200.000 lei. A plătit lui Mircea Pop 50.000 lei

M. Landau. S'a pretins 100.000 lei. A plătit 21.000 lei

Froim Moscovici a plătit la Poliția Legionară 15.000 lei

Herșcu Ianovici. S'a pretins 50.000 lei. A plătit 15.000 lei

Iancu Eșanu, a plătit 10.000 lei

Herșcu Herșcovici, a plătit 35.000 lei

Comunitatea Ebreilor din Piatra Neamț. Sub amenințarea revolverelor, conducătorii Comunității s'au văzut obligați să verse legionarilor toate fondurile disponibile în sumă de 626.500 lei

Celor ce nu dispuneau de numerar, li s'au luat cu forța, fie mărfuri, fie obiecte personale. Astfel:

Moise Laufer, Șeful legionar Mircea Pop i-a cerut bani. Declarând că nu are, a fost buzunărit și jefuit de un ceas de aur, un lanț de aur și un toc rezervor.

Hunea Leibușor. A fost jefuit de următoarele mărfuri: 50 metri pânză, 5.000 kg. ovăz, 300 kg. secară, 180 kg. floarea soarelui, 300 kg. brânză și 400 kg. fasole.

Josef Wolf Pescaru. Arestat de legionarul Mircea Pop și nevând bani, a fost jefuit de 15 butoaie murături, pe cari poliția legionară le-a vândut cooperativei „Albina” pe preț de 20.000 lei.

I. Rottenberg. Jefuit, de o bandă sub conducerea legionarului Borzughideanu, de mărfuri în valoare de 30.000 lei.

Froim Moscovici. Deși a dat 15.000 lei numerar, a fost jefuit de legionarul Chirculescu, care i-a luat 58 m. stofă în valoare de 40.000 lei.

Pincu Nathanson. Legionarii Mircea Pop, Gătej, Fărcășeanu și Ungureanu, l-au jefuit de mărfuri în valoare de 40.350 lei.

Ilie Horovitz. A fost jefuit de poliția legionară, care i-a luat mărfuri în valoare de 10.000 lei.

Berla Froim Făinaru. A fost jefuită de mărfuri în valoare de 100.000 lei.

La Buhuși, acțiunea de jaf a legionarilor s'a exercitat în special asupra conducătorilor Comunității, cari, pentru a scăpa de amenințare și pentru a ocroti obștea, au trebuit să verse legionarilor suma de 400.000 lei.

La Târgu-Neamț, teroarea legionară a fost încă mai violentă ca în restul județului. Acțiunea a fost condusă de comandantul legionar al județului Neamț, Dr. Silviu Crăciunaș și de primarul târgului Grigoraș Gheorghiiță (sau Grigoraș Constantin), asistați de ajutorul de primar Ștefan Butnariu și legionarii Dumitru Adamescu, Fărcășeanu, Petre Armenuc, Petre Ștefan Budnariu, Verde. Savin, Petruț, Alexandrescu, Gheorghii și Pandele Arhip. Au fost arestați toți fruntașii evrei ai târgului, conducătorii Comunității, medici, farmaciști, comercianți, cari au fost chinuiți sălbatec, pentru a fi jefuiți de bani sau pentru a li se smulge acte de vânzare imobilelor.

Astfel:

1. *Farmacistul Leon Ștern,* lt.-col. în rezervă, Președinte al Comunității Evreilor, a fost arestat de poliția legionară și condus la sediul legionar, unde i s'a cerut să depună suma de 500.000 lei.

Neavând acești bani, a fost bătut groaznic, cravașat i s'a smuls părul din cap, a fost tuns și lovit cu mașina de tuns în cap. Amenințat apoi cu împușcarea s'a văzut silit a semna două acte de vânzare a imobilelor proprietatea Comunității, către Dr. Silviu Crăciunaș. Actele au fost autentificate de către judecătorul ocolului Tg. Neamț în ziua de 21 Noemvrie, orele 8 seara, cu procesele verbale Nr. 828 și 829/940, stipulându-se valorile de

16.000, respectiv 20.000 pentru imobile a căror valoare reală era de 4—500.000 lei. Nici prețul prevăzut în acte nu a fost achitat. Pentru autentificare a fost silit să plătească avocatului Emil Anton un onorariu de 5.000 lei, iar pentru tuns a plătit 500 lei.

2. *Bernard Froim*, comerciant, fost director de bancă, arestat de poliția legionară la 20 Noemvrie, a fost bătut și torturat până a doua zi, pentru a fi determinat să plătească suma de 500.000 lei. Neavând banii, pentru a scăpa de chinuri, s'a văzut obligat a semna și autentifica, fără a primi un ban, un act de vânzare a imobilului, proprietatea sa către Dr. Silviu Crăciunaș, prevăzându-se în act o valoare de 40.000 lei în locul valorii reale de 250.000 lei.

3. *Dr. Herman Morgenstern*, a fost arestat și după ce a fost groaznic bătut, a fost condus între revolvele întinse până la domiciliul său, unde a plătit primarului suma de 50.000 lei, obligându-se să mai plătească încă 100.000 lei (pe cari i-a și dat a doua zi). A mai fost obligat să semneze o scrisoare prin care confirmă că a dat o sumă de bani, de bună voie, pentru Ajutorul Legionar. De pe urma loviturilor a rămas cu o infirmitate la urechea dreaptă.

4. *Avram Goldenberg*, comerciant, arestat, bătut și chinuit pentru a plăti 300.000 lei, a vărsat 120.000 și a semnat o scrisoare că va achita în termen de 15 zile, restul de 180.000 lei. Martor al acestor operațiuni a fost Căpitanul Bostan din Vânătorii de Munte.

5. *Cerbu Solomon*, agent de asigurare, bolnav în pat, s'a văzut silit — în fața revolverelor — să plătească 100.000 lei ce se aflau în casa Soc. „Dacia Română“, pe care o reprezenta în Tg.-Neamț.

6. *David Herșcovici*, comerciant, după ce a fost chinuit, a trebuit să plătească suma de 50.000 lei.

7. *Buium Avram* a fost crunt bătut și obligat să plătească 20.000 lei.

8. *Avocat Comanșter* a trebuit să dea ultimii bani din casă — 50.000 lei — și mașina de scris.

9. *Moise Leib Bercovici*, a fost dus la poliția legionară de gardianul Stachie și un legionar și i s'au pretins 50.000 lei, din cari a dat șefului poliției Dumitru Adamescu, 40.000 lei.

10. *David Mendelovici* a fost bătut până ce a rămas în nesimțire. Când și-a revenit, a trebuit să semneze o obligație de plată pentru 100.000 lei, din cari a plătit 50.000 lei.

11. *Iosif Greif*. I s'a pretins 200.000 lei, din cari a dat legionarilor Dumitru Adamescu și Răchieru 50.000 lei.

12. *H. Gottfried*. După ce a fost bătut și amenințat cu revolverele, a trebuit să semneze o obligație de plată pentru 200.000 lei, sumă pe care a și plătit-o.

13. <i>Iancu A. Iancu</i>	A trebuit să plătească . . .	50.000 lei
14. <i>Beniamin Săpunaru</i>	" " " "	. . . 50.000 "
15. <i>Solomon Bevinler</i>	" " " "	. . . 25.000 "
16. <i>Surica Gross</i>	" " " "	. . . 20.000 "
17. <i>Cecilia Zelicovici</i>	" " " "	. . . 10.000 "
18. <i>Sally Gherșin</i>	" " " "	. . . 5.000 "

136. 21 Noemvrie 1940.

În cursul nopții, bande de legionari din București au lipit pe vitrinele și ușile întreprinderilor evreiești din centru și din cartierul evreesc, afișe cu inscripția „MAGAZIN JIDOVESC”. Deși s'a reclamat Direcțiunii Generale a Siguranței Statului, care a ordonat ruperea afișelor, acestea au fost menținute, sub pază legionară.

137. 21 Noemvrie 1940.

Poliția legionară ridică dela domiciliul părinților, pe copilul *Teodor Gerber*, în vârstă de 16 ani, din Str. Traian Nr. 85. După o zi întreagă de maltratări, copilul a fost eliberat.

138. 21 Noemvrie 1940.

Centrala Legionară a anticarilor, interzice tuturor anticarilor, vânzarea cărților de autori evrei.

139. 21 Noemvrie 1940.

Primăria Municipiului București înlătură pe industriași și meseriași evrei dela o ofertă pe care o cere, pentru furnizarea unei însemnate cantități de efecte de corp și îmbrăcăminte.

140. 21 Noemvrie 1940.

O ordonanță a prefectului legionar al județului Prahova (Stănescu), obligă pe toți evreii din Ploiești — indiferent de vârstă sau ocupație — să se prezinte la muncă de dărâmări și cărat moloz. Au fost ridicați de acasă prin poliție, intelectuali (*Dr. P. Emanuel, Președintele Comunității, Dr. Brezis, Dr. Coniver*), ne-

gustori, profesori, meseriași etc. și siliți la munci grele în fața co-fetăriei Angelescu și la templele din str. Ștefan Greceanu și str. Vlad Țepeș. O echipă a fost trimisă la Văleni.

141. 21 Noembrie 1940.

Bande de legionari ocupă cu forța toate prăvăliile evreești din orașul Făgăraș. Proprietarii au fost izgoniți și magazinele închise, lipindu-se afișe cu inscripția: „Acest magazin se va redeschide Lumi, sub conducere legionară“. Bandiții rămași stăpâni, au alcătuit simulacre de inventare, apoi sub amenințări cu revolverul, au silit pe proprietari să semneze contracte de vânzare în alb.

În felul acesta au fost luate prăvăliile următorilor comercianți:

1. <i>Văduva lui Samuel Cohn</i>	8. <i>Adolf Gewölb</i>
2. <i>Löbl Marcu</i>	9. <i>Bernard Kaufmann</i>
3. <i>Mendel Oscar</i>	10. <i>Albert Licht</i>
4. <i>Andor Hodoș</i>	11. <i>Regina Ehrenwald</i>
5. <i>Elena Gewölb</i>	12. <i>Frații Neumann</i>
6. <i>Iacob Grünfeld</i>	13. <i>Iacob Gewölb.</i>
7. <i>Heinrich Neumann</i>	

Ministerul Coordonării Economice a ordonat restabilirea în drepturi a comercianților evrei, dar ordinele nu au fost respectate de Prefectura județului.

142. 22 Noembrie 1940.

Poliția legionară din București arestează pe comerciantul *Solomon Klein*, în vârstă de 58 ani din Calea Văcărești Nr. 82. A doua zi, cadavrul său a fost restituit familiei de către morga Institutului Medico-Legal, cu indicațiunea că s'ar fi sinucis, aruncându-se în curte de pe fereastra etajului III al Prefecturii Poliției.

În momentul arestării avea la dânsul suma de 1.500.000 lei, destinați plății unor datorii ale creditorilor săi germani, sumă ce nu a mai fost restituită familiei. În ziua arestării, poliția legionară a efectuat o percheziție domiciliară, ridicând întregul conținut al cassei de bani.

143. 22 Noembrie 1940.

Continuă teroarea legionară la Piatra Neamț. Președintele Comunității, *Dr. H. Fischer*, este arestat împreună cu fiica sa și urcați ambii într-o mașină care-i duce la Tg. Neamț. Aci au fost

bătuți și chinuți timp de 3 zile, pentru a fi determinat să semneze și să autentifice, un act de vânzare al imobilului proprietatea sa din Piatra Neamț, către Dr. Silviu Crăciunaș, comandantul legionarilor din județ. Cu toate brutalitățile suferite, a rezistat și nu a semnat. În cele din urmă a fost eliberat în urma ordinelor primite dela Direcția Generală a Siguranței Statului și numai după ce a semnat și predat legionarilor:

1. O scrisoare prin care făgăduiește că va dona imobilele sale din Tg. Neamț, Mișcării Legionare.

2. O scrisoare prin care declară că nu a fost ridicat și arestat, ci a lipsit din oraș în interes personal.

144. 22 Noembrie 1940.

La Pungești (comună rurală, din jud. Vaslui), o seamă de evrei înstăriți printre cari: *Isac Casiel, Kisil Casiel, Iancu Abramovici, Lupu Sin Lupu, Marcu Rosenzweig* ș. a. sunt chemați la Primărie, unde legionarul Jack Marcopol, mare proprietar din comună, le pune în vedere că:

a) Până la 10 Decembrie să părăsească comuna.

b) Dacă nu vor executa ordinul, el, Jack Marcopol, va da drumul nebunilor și va fi vai de ei.

c) Dacă se vor muta în alte case din târg, el, Jack Marcopol, va incendia locuințele.

d) Toate mărfurile din prăvălii, trebuiesc puse la dispoziția sa, primindu-se în schimb un bon.

Toți cei convocați au trebuit să semneze câte o declarație, arătând că vor părăsi târgul de bună voie și nesiliți de nimeni, iar dacă nu vor pleca nu vor avea nimic de reclamat în cazul unei evacuări silite.

145. 22 Noembrie 1940.

Toate aparatele de radio aparținând evreilor din târgul Brad, au fost ridicate de legionarul Oprișan, funcționar la Soc. Mica.

146. 22 Noembrie 1940.

Toate aparatele de radio, aparținând evreilor din Aiud (jud. Alba), cca. 40, în valoare fiecare de 15-20.000 lei, au fost ridicate de către comandantul legionar Maior Augustin, care le-a vândut pe preț de 3.000 lei bucata, însușindu-și banii.

147. 22 Noembrie 1940.

Izbucnește teroarea legionară la Călărași (jud. Ialomița). În mijlocul nopții au fost ridicați din casele lor toți bărbații evrei (cca. 45), printre cari:

1. <i>Moise sin Faibiș Goldenberg</i> ,
rabinul Comunității	14. <i>Moritz Segall</i>
2. <i>Dr. Silviu Cohn</i> , medic	15. <i>Leon Elias</i>
3. <i>Rubin Făinaru</i> (76 ani)	16. <i>Isac Elias</i>
4. <i>Sigmund Goldstein</i>	17. <i>Heinrich Goldenberg</i>
5. <i>Ludwig Goldstein</i>	18. <i>Leon Moscovici</i> .
6. <i>Zindler Rabinovici</i>	19. <i>Meimicu Weintraub</i>
7. <i>Isidor Hărtopeanu</i>	20. <i>Nissim Soif</i>
8. <i>Zalig Pomârleanu</i>	21. <i>Nissim Sonana</i>
9. <i>Iancu Goldenberg</i>	22. <i>Ilie Sonana</i>
10. <i>Andel Berman</i>	23. <i>Gustav Elias</i>
11. <i>Iancu Milștein</i>	24. <i>Jaques Finți</i>
12. <i>Adolf Milștein</i>	25. <i>Pișcu Ventura</i>
13. <i>Iosef Goldstein</i>	26. <i>Simantof Iarchi</i>
	27. <i>Moscu Leroy</i> .

Toți aceștia au fost înghesuiți într'o hrubă la sediul legionar, unde timp de 2 zile și 2 nopți au fost bătuți aproape fără întrerupere, întinși pe scânduri cu fața în jos și bătuți pe pielea goală cu frângerii ude, de către echipe de câte 4 legionari, care se schimbau pe măsura oboselii.

Rabinul Moise sin Faibiș Goldenberg a fost chinuit cu mai multă sălbătecie decât ceilalți, pentru a fi determinat să scrie 2 scrisori (una în românește și alta în idiș) adresate medicului Dr. Silviu Cohn, dăruia i-a cerut să salveze neamul, omorînd 3 legionari.

Toți au fost obligați să semneze o scrisoare în alb.

Tuturor li s'a pus în vedere că trebuie să părăsească orașul în termen de 5 zile, neavând însă voie a pleca la București, Ploești, Brăila, Galați sau Constanța.

În ziua de 25 Noembrie au fost eliberați, dar o parte au fost reținuți, din ordinul ajutorului de primar Nistor, pentru a mătura străzile.

Medicul Dr. Silviu Cohn, de două ori rănit în războiul de întregirea neamului, a fost dus în centrul orașului, legat de un stâlp al infamiei și în timp ce farmacistul Duțescu îl pălmuia și sângele curgea șiroaie pe obraz, copii și haimanalele orașului dansau în jurul lui și rupeau fire sau smocuri de păr din cap.

Îndată după eliberare au început presiuni și amenințări adre-

sate comercianților pentru a-i sili să predea întreprinderile lor, legionarilor. Astfel comerciantul *Iancu Leroy*, din str. Sf. Niculae Nr. 32, invalid din războiul de întregire a neamului, (mâna amputată în urma luptelor dela Tatlageac) a fost somat să predea asociatului său, Tudor Velich, toate drepturile sale asupra întreprinderii ce aveau în tovărășie, pe preț de 20% din valoare.

148. 23 Noemvrie 1940.

Bătrânul comerciant din Alba Iulia, *Ferdinand Fuchs*, care fusese bătut și maltratată oribil la 18 Octomvrie de către o bandă legionară și care, din cauza suferințelor de atunci, mai zace bolnav în pat, este vizitat acasă de o nouă bandă legionară, condusă de chestorul Poliției Traian Hanu și Petre Paștiu, comisarul de românizare numit de Ministerul Economiei Naționale la întreprinderea sa. În fața amenințărilor se vede forțat să semneze o ofertă de vânzare a acțiunilor „Societății Generale Transilvănene pentru Comerț pe acțiuni” (13020 acțiuni proprietatea lui Fuchs și a copiilor săi din străinătate). Prețul impus nu reprezintă nici un sfert din cel real. Pentru un activ de 45.000.000, urma să se plătească 15.000.000 lei, din care victima trebuia să achite datorii de 4.000.000 lei.

După 2 zile, aceeași bandă revine cu contractul definitiv de vânzare, cu condițiunile modificate în desavantajul lui Fuchs, care totuși, datorită noilor amenințări, este nevoit să semneze. Beneficiarii acestui jaf sunt prevăzuți în actul de vânzare:

Ilie Colhon, șeful organizației legionare Alba . . .	5000 acțiuni	
Petre Paștiu, comisarul de romanizare al întreprinderii	3500	„
Traian Hann, chestorul poliției Alba Iulia	3500	„
Cacoveanu Remus	255	„
Gligor Emil	255	„
Sivan Vasile	255	„
Rizolu Ilie	225	„

		Total 13020 acțiuni

Notă. — După episoade dramatice, banda de tâlhari a pus stăpânire pe toată această avere, agonisită prin munca a câteva generații de negustori vrednici și s'a bucurat în liniște timp de 5 ani, de rezultatele acțiunii lor criminale. Bătrânul Fuchs, nu a primit nici măcar acel preț ridicol „convenit”, s'a văzut apoi jefuit și de alte bunuri, ba chiar și de mobila din casă și în cele

din urmă, scârbit de viață și de oameni, bolnav și istovit, a plecat din țară.

149. 23 Noemvrie 1940.

Poliția legionară din București arestează pe copilul *Teodor Gerber*, care fusese arestat și la 21 Noemvrie și eliberat în aceeași zi. După două zile, la 25 Noemvrie, cadavrul copilului a fost predat părinților de către Institutul Medico-Legal.

150. 23 Noemvrie 1940.

Incepe teroarea legionară la Râmnicul Vâlcea. Câțiva din cei mai de văză comercianți evrei (*Samoil Ciment, Israel Grabois, Ilie Adler, Isac Șmilovici, Lupu Avram, L. Taubmann, M. Loebell*), au fost ridicați din prăvăliile lor, conduși la sediul legionar și bătuți sălbatec — lui Isac Șmilovici i s'au scos și dinții din gură — iar după 2 zile (la 25 Noemvrie) au fost eliberați cu obligația de a părăsi orașul — abandonând bunurile și mărfurile — și de a nu reclama cele întâmplare.

151. 25 Noemvrie 1940.

Teroarea legionară continuă neîntrerupt la București.

Zilnic sunt arestați zeci de evrei, luați la întâmplare, de pe stradă, din locuințe, dela ocupațiile lor. Uneori fără pretext, alte ori pe motive bine întemeiate (vreun servitor necinstit ce a fost dat afară, sau vreun datornic care nu și-a plătit datoria), evreii sunt bătuți și chinuiți la Prefectura Poliției sau la sediile și cuiburile legionare. Victimele nu numai că nu au curajul să reclame autorităților, dar nu îndrăznesc nici să povestească familiilor tot ce au pățit, îngroziți de perspectiva repetării suferințelor. Deși cazurile sunt din ce în ce mai numeroase, cunoașterea lor este mai anevoioasă:

Exemple:

Bucă Weiss, comerciant din str. Negru Vodă Nr. 2, a fost arestat de poliția legionară și condus la Prefectură unde a fost bătut timp de 3 zile — până la 27 Noemvrie — sub pretext că autorizația de funcționare a fabricii sale de mezeluri, ar fi, prea veche. În tot timpul deținerii a fost chinuit oribil, cam în felul următor: A fost întins cu fața în jos pe masă, bătut cu vâna de bou și obligat să numere loviturile până la 20. La cea din urmă lovitură i se spunea că a greșit intenționat numărătoarea și i se dădeau alte 60 lovituri. După aceia era bătut la tălpi până ce se învinețeau. A treia zi a fost bătut cu scânduri și lovit cu o sticlă în cap, până ce a fost umplut de sânge.

Offel Marcus, din str. General Florescu Nr. 8, arestat de poliția legionară, a trebuit să se interneze după eliberare, la spitalul „Iubirea de Oameni“, constatându-se „contuzii în regiunea nazală și endorsă a labei piciorului drept“.

Sam Tarter, comerciant de cherestea din B-dul Tache Ionescu Nr. 1, a fost chemat la Primăria Sect. III. Albastru unde a fost bătut pe tot corpul și pe cap până a fost plin de sânge, iar apoi a fost eliberat, după ce a plătit 10.000 lei pentru „Ajutorul Legionar“.

152. 25 Noembrie 1940.

La Ploești, echipe de legionari rechiziționează imobilul în care se află instalat sediul Comunității și declară blocate lemnele destinate ajutorului de iarnă al nevoiașilor, ridicând o parte din ele.

153. 25 Noembrie 1940.

Chestorul Poliției Brăila, Gh. Mazilu, împreună cu o echipă de polițiști legionari, pătrund cu forța în localul băii publice „Fundațiunea L. Predingher“, proprietatea Comunității Evreilor din Brăila, pun stăpânire pe imobil, alungă personalul și cu revolverul în mână, silesc epitropia comunității să doneze instituția Mișcării legionare.

Notă. — Baia Predingher a trecut mai târziu în proprietatea Primăriei Municipiului Brăila, dar nici după prăbușirea regimului legionar — deși se cunoșteau mijloacele oribile prin care a intrat în patrimoniul Primăriei — nu s'a mai putut obține restituirea ei.

154. 26 Noembrie 1940.

În cursul nopții (la orele 2) evreii înstăriți din comuna Uioara-Ocna Mureș (Jud. Alba), sunt chemați la primărie, unde o bandă compusă din Traian Hanu, chestorul de poliție din Alba-Iulia, Vlad Aurel, subprimar la Uioara și legionarii Paștiu și Coza, cere fiecăruia să depună o sumă de bani, amenințând în caz contrar cu bătaia, tortura sau uciderea. Cei ce au plătit sumele pretinse, au fost eliberați. Cei ce au încercat să reziste, au fost reținuți și chinuiți.

Printre aceștia din urmă: *Beniamin Francisc* (care a fost bătut și apoi băgat într'un butoi cu apă în care a fost ținut timp de 3 ore), *Leeb Martin*, *Farmacistul Béla Gál*.

155. 27 Noembrie 1940.

Un nou sistem de jaf începe a fi folosit de legionari la București: O bandă puternic înarmată năvălește într-o casă proprietate evreească, izgonește locatarii și lucrurile lor și instalează vreun cuib legionar, vopsind imediat fațada în verde (culoarea legionară). Când operațiunile sunt terminate, se prezintă proprietarului un „binevoitor“ care se oferă să cumpere imobilul, dar la un preț care să țină seamă de situațiunea creiată. Foarte multe imobile au fost vândute astfel de evreii înspăimântați de teroarea legionară.

În aceste condițiuni de exemplu, a vândut imobilul său din Parcul Berindei (Calea Dudești), medicul *Dr. Leon Sussman*, mutat la Brăila, Str. Sf. Petru Nr. 27.

De altfel izgonirea evreilor din locuințe pentru instalare de cuiburi legionare sau preinși refugiați, e un fapt foarte frecvent. Au fost cazuri, în cari evreii plecați dimineața la treburi, nu au mai avut unde să se adăpostească seara, deoarece între timp casa a fost ocupată.

Astfel d-na Eva Goldenberg, din Aleea Modrogan Nr. 9, revenind din oraș acasă, a găsit instalat în apartamentul său un grup de refugiați cari luaseră în stăpânire tot mobilierul, covoare, îmbrăcăminte, lingerie, veselă etc. în valoare de peste 3.000.000 lei, neîngăduind locatarii nici măcar accesul în casă.

156. 27 Noembrie 1940.

Comitetul Bursei de efecte din București hotărăște să intervină la agenții oficiali de schimb pentru ca aceștia să se servească în legătură cu birourile comitetului, numai de funcționari români.

157. 27 Noembrie 1940.

Un fapt foarte semnificativ se petrece la Mediaș. În lipsa din oraș a conducătorilor autorităților — ocupate cu primirea generalului Antonescu într'un colț îndepărtat al județului — organizațiile săsești ocupă 10 prăvălii evreești cumpărate anterior dela proprietarii respectivi, cari speriați de teroarea legionară, căutau să lichideze avutul în condițiuni cât mai puțin rele. Acțiunea sașilor a dat naștere la conflicte cu organizațiile legionare, supărate că le-a scăpat din mână o parte din pradă. De aceea acțiunea locală pentru ceea ce Ministrul de Interne numește „bătălia cumpărării prăvăliilor și imobilelor jidănești“ devine încă mai violentă pe tot întinsul județului Târnava Mare, unde sunt

jefuite, fără excepție, toate întreprinderile evreești din Sighișoara, Mediaș și comunele rurale.

La Sighișoara, comercianții și proprietarii de imobile evrei, sunt convocați sau aduși cu forța la Chestura Poliției unde, după ce sunt ținuți arestați — unii chiar bătuți și chinuiți — se văd obligați în fața revolverelor întinse ale chestorului Vespasian Lene și ale șefului organizației legionare Avocat Bârsan, să semneze acte de vânzare a întregului avut, fără să primească vreun ban.

Un caz care ilustrează metodele teroriștilor legionari din Sighișoara, este cel al fraților *Max, Iosif, Ignat și Adolf Fried*. Proprietari ai imobilului și fabricii de oțet și sifoane din str. Regele Ferdinand Nr. 42, au fost convocați la chestură unde sub amenințările lui Vespasian Lene și ale avocatului Bârsan, primii doi au fost siliți să semneze un act de vânzare ce le-a fost prezentat, fără să cunoască nici conținutul actului, nici cumpărătorul, nici prețul. În același timp, li s'a pus în vedere să îngrijească de venirea din București a celorlalți doi frați, fără de cari vânzarea nu era valabilă.

La 4 Decembrie au fost arestați din nou, deoarece frații din București nu sosiseră. De data aceasta au fost ținuți în arest două zile, supuși la tot felul de vexațiuni și în cele din urmă eliberați, după ce au semnat un nou act de vânzarea unui automobil în valoare de 300.000 lei, pe preț de 40.000 lei.

Arestați pentru a treia oară în ziua următoare pe motiv că frații nu veniseră, sunt bătuți și chinuiți timp de 6 zile până la 11 Decembrie, când în urma intervențiilor oficiale făcute de Poliția din Sighișoara la Prefectura Poliției Capitalei, cei doi frați din București sunt arestați și trimiși sub escortă la Sighișoara, cu adresa Nr. 239658 a Poliției Sociale București.

În urma amenințărilor repetate și față de dâșii și văzând halul în care se aflau frații lor, cei doi aduși din București și-au dat seama că orice rezistență este inutilă și au semnat tot ce li s'a prezentat. Firește că toți frații au fost imediat eliberați. Din cauza chinurilor suferite, Iosif Fried a fost internat în spital, iar Max Fried a fugit cu ceilalți la București, unde, prezentându-se medicului legist al Tribunalului Ilfov Dr. I. Stănescu, acesta a constatat la 14 Decembrie:

„Regiunile fessiere ca și fețele posterioare ale coapselor sunt intens echimozate, dureroase spontan și la presiune, constituind o dificultate foarte accentuată în mers și în a păstra pozițiunea șezândă.

În regiunea sprâncenoasă dreaptă se găsește o excoriațiune măsurând 10 mm/3 mm., acoperită cu crustă de sânge; regiunea aceasta este ușor edemațiată.

Aceste leziuni datând de 3-4 zile, au fost făcute de un corp tare și vor avea nevoie, afară de cazul unor eventuale complicațiuni, de 7-8 zile îngrijire medicală“.

La Mediaș, zeci de evrei au fost maltratați pe motiv că unii dintre ei au vândut întreprinderile lor, sașilor.

Printre cei grav bătuți au fost: *Grünfeld Desideriu, Deutsch Maurițiu, Deutsch Sigismund, Dr. Suranyi, Spitz Rubens, Czitron Emanoil, Sandor Isidor și Karr Iosif* (cei din urmă, directori la Soc. I. R. T. I.).

Cu deosebire au fost chinuiți rabinul *Moise Reich* și hahamul *Drach*, cărora li s'au tăiat și bărbile. O bună parte din evrei au plecat din oraș, iar cei rămași, înspăimântați, nu au mai părăsit locuințele până la prăbușirea regimului. Într'o adresă oficială însuși Ministerul de Interne, recunoaște nelegiuirile comise, pe cari le califică însă: „atitudine mai aspră față de evrei“.

158. 27 Noembrie 1940.

- Incepe teroarea legionară la Brad (jud. Arad) unde nu sunt decât 100 evrei. La orele 8 seara toți evreii proprietari de imobile au fost ridicați de la locuințele lor și duși la Primărie unde, sub teroarea revolverelor și a amenințărilor legionarilor: Popa Mihai, primarul târgului, Rodica Dumitru, șeful organizației legionare, Rusu Cornel, profesor de liceu, Dr. Mircea Popovici, medic veterinar, Rișcuță, avocat și altor, s'au văzut obligați a semna acte de vânzarea averilor fără să cunoască pe cumpărători, fără să știe conținutul actelor și la un preț ridicol fixat de teroriști. În felul acesta, au fost jefuiți de averile lor, între alții, următorii:

1. *Sigismund și Geza Kugel*, proprietarii fabricii de liqueruri și sifoane în valoare de 5.000.000 lei au fost siliți să semneze că au vândut toată averea profesorului Cornel Rusu, pe preț de 500.000 lei.

2. *Văduva lui Maximilian Kugel și Ludovic Kugel* au fost siliți să semneze că au vândut legionarului George Cămărzan, cele 2 imobile proprietatea lor, în valoare de 1.400.000 lei, pe preț de 250.000 lei.

3. *Dr. Erdös Ignățiu*, proprietarul unui imobil în valoare de 1.000.000 lei a fost silit să semneze că l-a vândut legionarului Giurgiu Constantin pe preț de 200.000 lei.

4. *Văduva lui Kugel Desideriu*, proprietara unui imobil în valorea de 550.000 lei, a fost silită să semneze că l-a vândut legionarului Sârbu, pe preț de 150.000 lei.

Numai bătrânul *Weisz Eugen*, în vârstă de 72 ani, a rezistat și nu a semnat actul de vânzare ce i se cerea.

159. 28 Noembrie 1940.

În preajma panoramei pregătită de legionari pentru „Ziua Căpitanului” (înhumarea presupuselor rămășițe ale lui Corneliu Codreanu), teroarea legionară atinge un maximum de intensitate ce nu va fi întrecut decât după 2 luni, în zilele rebeliunii. După ce în ajun, regia legionară a organizat o paiațerie juridică care a reabilitat la Curtea de Casație, memoria ucigașului Codreanu, în cursul nopții s'a procedat la masacrarea demnitarilor urmăriți de răzburarea legionară, închiși în închisoarea Jilava și la răpirea și uciderea fostului ministru de finanțe Virgil Madgearu și a apostolului culturii românești și — cu intermitențe — al urei antișemite, Prof. Nicolae Iorga. Supraveghind 'această acțiune și în special asasinarea lui Nicolae Iorga, Horia Sima, Vicepreședintele Consiliului de Miniștri, însoțit de Alexandru Ghica, Directorul Siguranței Generale a Statului, au sosit în miez de noapte la Ploești, unde au dat ordine și cu privire la cei 60 evrei, arestați în sinagogă în ziua de 10 Noembrie. Urmarea a fost că o parte din aceștia au fost eliberați, dar 11 dintre ei au fost împușcați, iar cadavrele lor aruncate în șanțurile șoselelor din jurul orașului.

Pe dușumelele Legiunii de Jandarmi Prahova, s'a amestecat în ziua aceea sângele Prof. Nicolae Iorga și a *Rabinului David Friedman*, iar trupurile reci s'au așezat alături de covrigarul *Șmil Șmilovici*, frizerul *Max Mendel Strul*, dentistul *Mendel Mayer* și studenții *Iosif Avram* și *Joffre Margulius*.

Tabloul era completat prin lugubră ironie, de cadavrele a 2 comisari de poliție, uciși și ei de ura legionară.

160. 28 Noembrie 1940.

Se termină acțiunea de jaf întreprinsă de legionarii din Caracal asupra averilor evreești, la începutul luni. Singurul rămas nejezuit, comerciantul de cereale *Milan Emanuel*, din str. Unirii Nr. 11, se pomenește atacat de o bandă de legionari cari golesc magaziiile de cereale și saci, în cari se aflau mărfuri în valoare de 400.000 lei. Totodată au ridicat mobilierul din birou și arhiva comercială pe care au transportat-o la sediul Mișcării Legionare.

Bandiții au năvălit și în locuința victimei de unde, după ce au izgonit pe proprietar, au instalat sediul „Frăției de Cruce“.

La festinurile date la acest sediu, la care participau prefectul județului Libert Târnoveanu și primarul Constantinescu, au consumat păsările, alimentele și proviziile de iarnă ale victimei. Separat au ridicat din casă covoare, lingerie de pat și corp, îmbrăcăminte, veselă și obiecte de valoare, transportându-le cu geamantanele în oraș și în localitățile vecine, unde le-au vândut. Valoarea jafului din locuință s'a ridicat la 300.000 lei.

161. 29 Noemvrie 1940.

Medicul primar al orașului Râmnicul-Vâlcea, inspectează toate prăvăliile evreești și numai prăvăliile evreești și ordonă ca toate să fie închise ca insalubre, ceea ce se și execută, fără a se dresa procese verbale, spre a nu se putea face apel la justiție.

A doua zi după închiderea magazinelor, șeful poliției legionare Radu Popian, a chemat pe fiecare comerciant evreu în parte, cerând tuturor să inventarieze mărfurile, predându-le legionarilor, iar apoi toți să părăsească orașul.

162. 29 Noemvrie 1940.

Legionarul Trifan Nicolae zis Cula din Brad, confiscă toate bicicletele și mașinile de scris proprietatea evreilor, fără a plăti vreo contravaloare, sau a lăsa vreo dovadă de primire.

163. 29 Noemvrie 1940.

La Lupeni (Jud. Hunedoara) continuă acțiunea de jaf a averilor evreești. Bande de 10-15 legionari, conduse de primarul M. Craioveanu, comandantul legionar Sârbu și notarul comunal, năvălesc în prăvăliile evreilor și sub amenințarea revolverelor, silesc pe proprietari să semneze acte de vânzarea avutului. Cei ce rezistă sunt pur și simplu expulzați din prăvălii, luându-li-se cheile ușilor și ale caselor de bani.

O asemenea rezistență a opus bunăoară *văduva lui Salomon Kohn*, care a refuzat să semneze actul de vânzare a casei de locuit în valoare de 300.000 lei și a prăvăliei de fierărie cu mărfuri în valoare de 1.000.000 lei.

A fost izgonită din prăvălie și în locul ei s'au așezat legionarii cari au continuat vânzarea, încasând veniturile.

După trei zile, trei legionari au pătruns în camera în care victima zăcea bolnavă cu temperatură și în situația asta, au constrâns-o să semneze acte al căror conținut nu-l cunoștea. La plecarea bandiților s'a constatat că au lăsat pe masă 20.000 lei.

În felul acesta au fost jefuite toate întreprinderile evreești, cari au rămas în stăpânirea bandiților și în special a cooperativei legionare „Biruința”, până în anul 1945.

164. 30 Noembrie 1940.

Din ordinul chestorului legionar Zighianu, sunt arestați la Caracal, Președintele Comunității Evreilor *Dr. Emil Porn*, *Rabinul Schleffstein* și episcopii *M. Barat*, *Schwalb*, *Falonică Aron* și *Gross*, pe motiv că au distribuit între internații evrei din lagărul Caracal, o sumă de 50.000 lei, primiți dela Uniunea Comunităților Evreești din Vechiul Regat. Acuzați de acțiune comunistă, sunt reținuți 3 zile și chinuiți pentru a preda cifrul pe care l-ar avea cu Uniunea Comunităților din București.

165. Noembrie 1940.

Sinagoga din Ceica (jud. Bihor) a fost devastată și distrusă în întregime de bande legionare.

166. Noembrie 1940.

Acțiunea legionară de teroare și jaf începută la Piatra Neamț, s'a întins pe întregul teritoriu al județului, cuprinzând și comunele rurale. Puținii locuitori evrei ai acestor sate au fost bătuți, jefuiți de tot avutul, apoi izgoniți din comune.

Câteva exemple.

Leon Simberg, Comuna Fărcașa, a fost silit să plece din sat de primarul Profir, care i-a confiscat diverse lucruri și unelte casnice.

Naftule David, Comuna Bălțătești, izgonit de legionari cari i-au reținut lucruri de lei 6.000

Iosup L. Marcu, Tibucani, izgonit de Vasile Ion Poiană, oprindu-i-se mărfuri de lei 8.900.

Mendel Simon, Podoleni, izgonit de legionari, din sat, unde a lăsat un imobil și o sută de prăjini teren arabil.

Iancu Segaller, Ceahlău, izgonit din comună, de Gheorghe Marcovici, reținându-i-se mobilele și sculele.

David Kalman, Dragomirești, veteran și decorat din campaniile 1913, 1916—1918, a fost izgonit din comună, unde a lăsat o casă în vatra satului.

Abram Lupu, Fărcașul Părăul Pântei, izgonit de Vasile Găină și Simion Pavel, cari i-au luat 60 m. cubi de lemne din comuna Sâbata și le-au vândut la Piatra-Neamț.

Marcu Lămășanu, Comuna Mărgineni Calu Iapa, căruia 5 legionari i-au luat grâu și blămurii în valoare de lei 20.000.

Șmil Țapu, Comuna Bodeștii Precista, fiu de veteran, izgonit de legionarii Dumitru Delin, Gheorghe Vasile Oană și Popa, reținându-i-se lucruri casnice, mărfuri și edecuri de 120.000 lei. A reclamat Parchetului și Prefecturii fără rezultat.

David Diamand, Broșteni, i s'au luat lucruri de lei 6.000.

Moritz Șmilovici, Broșteni, izgonit din comună, luându-i-se mărfuri de lei 9.600.

Ițic Hollinger, Comuna Călugăreni, izgonit din satul în care s'a născut și în care a trăit 60 ani, de primarul Anton Almășanu, luându-i-se mărfuri de lei 40.000. A reclamat Parchetului, dar a fost silit de Poliția Legionară să retragă plângerea.

Ițic Bercu, Călugăreni, a fost izgonit din satul în care s'a născut și în care familia sa se afla de 100 ani. Primarul Anton Almășanu, împreună cu jandarmul P. Iftimie și 3 legionari, i-au luat mărfuri de 100.000 lei.

A reclamat parchetului, dar silit de Poliția Legionară, a trebuit să retragă plângerea.

167. Noemvrie 1940.

La București continuă acțiunea de distrugere a învățământului evreesc, prin rechiziționarea imobilelor, în care funcționează școlile evreiești. În cursul lunii Noemvrie au mai fost ocupate.

Liceul teoretic particular (Director Arno Kahane) din Calea Moșilor No. 128, ocupat de Mișcarea Legionară.

Căminul studenților evrei, Fundațiunea Mina și Aron Schuller din Str. Sf. Ion Nou No. 45, unicul cămin studențesc evreesc, ocupat cu forța de studenți creștini refugiați.

Se continuă deasemenea cu rechizițiile arbitrare de școli evreiești în toată țara (Buzău, Tecuci, Săveni, etc.).

168. Noemvrie 1940.

Primăria orașului Ploești a somat Comunitatea Evrească să desființeze partea nouă a cimitirului, instalat pe un teren vândut Comunității chiar de Primărie, tocmai în acest scop.

169. Noemvrie 1940.

Din inițiativa preotului Leșu, paroh al bisericii Poștei și din ordinul ajutorului de primar Ciopală, se procedează la distrugerea și exproprierea cimitirului evreesc din Buzău, înființat în anul 1834. Au fost furate sau distruse toate pietrele funerare — afară de 2 cari au rezistat daltelor și ciocanelor legionare — grilajele mormintelor, ușile, ferestrele și plăcile de marmoră din capelă și în cele din urmă și gardul cimitirului, transformându-se acest loc de odihnă al morților într'un maidan de popas al căruțelor, plin cu gunoaie, coceni de porumb și baligă.

Materialele furate au fost adunate de preotul Leșu și destinate reconstrucției bisericii din parohia sa. Mai târziu însă, probabil că preotul s'a răsgândit și le-a dat altă destinație, căci toate materialele — însumând o valoare considerabilă — au dispărut.

170. Noemvrie 1940.

Primăria orașului Vaslui somează Comunitatea Evreilor să procedeze de îndată la evacuarea osemintelor din cimitirul evreesc, care datează de mai bine de 150 ani.

171. Noemvrie 1940.

Primăria orașului Piatra-Neamț a întocmit formele pentru desființarea și exproprierea cimitirului evreesc.

172. Noemvrie 1940.

Legionarii confiscă aproape în toată țara aparatele de radio aflate în posesia evreilor. Fără, nicio formă, vreo dovadă de primire, ci pur și simplu unul sau mai mulți legionari intrau în casa evreului, ridicau aparatul și apoi fie dă îl depuneau la poliție sau la vreun sediu legionar, fie că îl foloseau personal sau îl vindeau, păstrând contravaloarea. În felul acesta s'au furat aparatele de radio ale evreilor la Botoșani, Vaslui, (aparate în valoare de peste 2.000.000 lei), Turnu Măgurele, Caracal, Bucecea, Orăștie (*Albrecht Rubinstein, Ludwig Mahler, Grunfeld Simon, Roth Desideriu*), Pașcani (42 aparate), Sulița *Eva Pincas, Herman Ițicovici, Tauba Gottesman*, (aparate ridicate de legionarul M. Catană) Petroșani (50 aparate) Lupeni, Buhuși, Piatra Neamț etc. Se pare că la baza acestui jaf, a fost un ordin circular al Ministerului Afacerilor Interne, care dispunea ridicarea apa-

ratelor de radio aflate în posesiunea evreilor „suspecți”. Un asemenea ordin a primit bunăoară șeful poliției de siguranță din Piatra Neamț, care s'a pomenit foarte încurcat, deoarece pe listele sale de „suspecți” nu se afla niciun evreu posesor de aparate de radio. Pentru a executa însă ordinul, s'a întrunit în conferință cu dirigintele poștei, care avea listele abonaților la radio, a extras de acolo numele abonaților evrei și a declarat „suspecți” jumătate din ei, hotărând să ridice aparatele tuturor cari în ordinea listei alcătuite de el, purtau numere fără soț, ceea ce a și executat.

173. *Noembrie 1940.*

Toate mărfurile din toate prăvăliile evrești din Găiești (Jud. Dâmbovița) au fost ridicate prin violență și amenințări de legionari. Numai câțiva comercianți au reușit să salveze și să transporte o parte din mărfuri, plățind în schimb sume enorme de bani. Proprietarii de imobile au fost siliți să vândă proprietățile pe sume derizorii, tot în urma violențelor și amenințărilor legionare.

Astfel comerciantul *Leiba Chaim Săpunaru*, s'a pomenit cu o bandă de legionari în frunte cu Ion Ghițescu cari — cu revolverele întinse — i-au cerut să le vândă proprietatea sa din B-dul Olănescu Nr. 27 în valoare de 1.500.000 lei pe preț de de 250.000 lei. Rezistând în primul moment, a reușit să fugă la București. Ghițescu a arestat atunci pe toți evreii rămași la Găiești, în frunte cu rabinul, pe care i-a bătut și chinuit, pentru a afla adresa lui Săpunaru din București. Pentru a curma această nenorocire, Săpunaru s'a predat lui Ghițescu și a semnat actul de vânzare pe numele ficei lui Ghițescu, Maria și a logodnicului ei Stan Niculai.

Din prețul de 250.000 lei, Ghițescu a mai reținut 45.000 pentru a lăsa victima să plece la București. Din restul avutului victimei, Ghițescu a mai furat mărfuri și obiecte din casă în valoare de 300.000 lei.

După aceea toți evreii ce se mai aflau în Găiești, au fost izgoniți, astfel că din 137 suflete nu a mai rămas în oraș niciunul.

174. *Noembrie 1940.*

Aproape în toată țara, prăvăliile evrești sunt împodobite pe vitrine și ușile de intrare, cu afișe purtând inscripțiile „Magazin jidovesc” sau „Prăvălie jidovească” sau „Nu cumpărați dela Jidani” sau „Atențiune! Prăvălie jidovească! Creștinii nu intră” sau chiar „Judisches Geschäft” (Călărași, Turnu Măgurele, Plo-

ești, Buzău, Sibiu, Făgăraș, Urziceni, Orăștie, Oltenița, Roman, București etc), În unele orașe (Buzău, R. Vâlcea) acțiunea capătă forme violente, legionarii împiedecând cu forța — prin patrulare permanente — intrarea creștinilor în magazinele, a căror proprietari sunt evrei

175. Noemvrie 1940.

La începutul lunii, un grup de tineri evrei din Brăila — majoritatea elevi de școală — au fost ridicați din stradă și duși la Poliția Legionară, unde din ordinul chestorului Mazilu, au fost bătuți și chinuiți oribil, pentru a semna declarații că sunt comuniști. Cei ce au rezistat maltratărilor, au fost eliberați după 2, 3, sau 4 zile. Cei care n'au putut rezista îndeajuns și au semnat declarațiile impuse de chinuitorii lor, au fost trimiși — în stare de arest — în judecata Tribunalului Militar Constanța.

176. Noemvrie 1940.

Templul Comunității Evreilor din Focșani a fost dărâmat și incendiat de o bandă de legionari, sub pretext că avariile cauzate de cutremurul din 10 Noemvrie, puneau în pericol circulația.

177. Noemvrie 1940.

Către sfârșitul lunii, toți comercianții evrei din Petroșani (Jud. Hunedoara) au fost chemați la sediul legionar de către legionarul Georgescu-Gorjan, inginer la Soc. „Petroșani“, care i-a primit individual, somându-i ca în termen de 2 zile să vândă prăvăliile unor cumpărători creștini. După trecerea celor 2 zile, prăvăliile au fost invadate de bande de legionari, care le-au luat în stăpânire și le-au închis. Proprietarii au fost chemați apoi în biroul avocatului Zano Moldovan, unde au fost constrânși să semneze contracte provizorii de vânzare a întreprinderilor către legionarii instalați în prăvălii, fără a se fixa un preț concret, ci stipulându-se că mărfurile se vor plăti cu 50% din valoarea facturată a prețului de cost. După semnarea acestor contracte, prăvăliile s'au redeschis sub conducerea noilor proprietari, asistați însă și de foștii proprietari, cari au rămas în calitate de salariați.

În felul acesta au fost jefuiți de avutul lor, următorii comercianți:

Nr. crt	NUMELE ȘI PRNUMELE	Obiectul comerțului	Valoarea reală	Situația ulterioară
1	<i>Goldberger Emanuel</i>	Textile	6.000.000	Reluat în Martie 1941, dar jefuit 3/4 din mărfuri.
2	<i>Succ. Bieber Iacob</i>	„	6.000.000	Idem
3	<i>Bieber Eugen</i>	Coloniale	3.000.000	Reluat dar românizat și jefuit în întregime.
4	<i>Bieber Osias</i>	Parfum.	2.000.000	
5	<i>Vegh Herman</i>	Pielărie	1.000.000	Reluat dar jefuit, apoi lichidat de O. R. A. P.
6	<i>Vegh Moise</i>	Textile	450.000	
7	<i>Weitzer Josefina</i>	„	1.000.000	Reluat dela legionarul Niculae Popovici după 23. I. 1941, dar jefuit de 50% din mărfuri.
8	<i>Schreber Moise</i>	„	2.000.000	Reluat cu lipsuri.
9	<i>Văd. Gruber Israel</i>	Bonbonerie	200.000	Jefuită complet.
10	<i>Herscovits L.</i>	Coloniale	300.000	Idem
11	<i>„Jiul“ Horvat Ion</i>	Măcelărie	700.000	Reluat fără pagube.
12	<i>Lipner Maria</i>	Prăvălie mixtă	500.000	Reluat dar apoi depor- tată în Transnistria și jefuită de întregul avut.
13	<i>„Fibra“ Goldstein Marcus</i>	Confecțiuni	2.000.000	Reluat, dar românizat și jefuit de întreaga avere cu concursul Ministerului Muncii.
14	<i>Baruch Adalbert</i>	Hotel	500.000	Jefuit complet.
15	<i>Weiczner Emanuel</i>	Textile	500.000	
16	<i>Wolf și Izsak</i>	Pielărie	1.000.000	Reluat dar lichidat și jefuit de O. R. A. P.
17	<i>Frații Haemli</i>	Confecțiuni	500.000	Reluat dar lichidat și ruinat prin evacuare.
18	<i>Ritter Berta</i>	Librărie	300.000	Idem

Câteva magazine au fost vândute pe prețuri mai bune, dar tot sub valoarea reală, unor negustori sași, cari au fost înlesniți prin creditele puse la dispoziție de organizațiile economice germane.

Acestea sunt:

<i>Israel Eugen</i>		drogherie	Lei	1.000.000
<i>Bandel Armin</i>		coloniale	„	2.000.000
<i>Bronstein Maurițiu</i>		„	„	1.000.000
<i>Grünberger Ludovic</i>		mode	„	1.000.000
<i>Simon & Sternberg</i>		pielărie	„	2.000.000

178. Noemvrie 1940.

Din inițiative locale, în mod arbitrar și ilegal, în unele localități, evreii sunt supuși la munci grele.

La Bârlad, au fost ridicați toți evreii valizi, (medici, profesori, negustori), și constituiți în detașamente de muncă.

La Pungești (Jud. Vaslui), toți evreii, indiferent de sex și vârstă (bărbați, femei, bătrâni, copii), au fost constituiți într'un detașament de muncă și întrebuințați pentru măturatul străzilor, curățitul coșurilor, construirea unui drum. O parte din ei au fost puși la dispoziția bogătașului Jack Marcopol.

La Urziceni — Ialomița, toți evreii au fost scoși la tăiatul lemnului în pădure.

179. Noemvrie 1940.

În aplicarea legii de expropriere a imobilelor rurale evrești, agenții de executare, delegați de Ministerul Economiei Naționale numai dintre legionari, comit cu bună știință, tot felul de abuzuri.

Au declarat bunăoară expropriate, averile comercianților de vite cari nu au avut vreodată proprietăți rurale. Astfel:

Comerciantului *Mendel Simon Simionovici* din Botoșani, i s'au ridicat 242 oi, 4 boi și 4 butoaie (450 kg.) cu brânză.

Comerciantului *Iosif Isăcescu* din Hârlău i s'au ridicat 400 oi.

Comercianților *Frații Săpunaru* din Bucecea li s'au ridicat 1200 oi.

Comercianților *Frații Wechsler* din Botoșani li s'au ridicat 400 oi.

Deasemenea se comit abuzuri de către delegați, sau chiar de autorități, cu prilejul expropriierilor de case de locuit.

La Câmpulung-Bucovina, capitală de județ, s'au expropriat ca rurale, proprietățile evreilor *Leib Schäffer*, din str. Iancu Flondor și *David Drach* de pe Șoseaua Națională, situate în imediata apropiere a centrului orașului. Pentru a se consolida abuzul, s'a fixat raza orașului la numai câteva sute de metri de centru, iar restul teritoriului a fost considerat rural.

180. Noemvrie 1940.

Primăria oraşului Dorna Vatra a pus în vedere celor 2 comercianţi de librărie din oraş: *Simon Landau* şi *S. Zimmet*, că nu mai au voie să vândă cărţi şi rechizite şcolare şi ca atare le-a ordonat să predea această ramură a comerţului lor, primul către legionarul Paulescu, fratele primarului iar al doilea unui tânăr din Bucureşti, cari vor exercita comerţul după norme hotărâte de primărie.

181. Noemvrie 1940.

Către sfârşitul lunei, o comisiune formată din Traian Hanu, chestorul de poliţie din Alba Iulia, Olteanu, ajutor de primar din Aiud, Maior Augustin, comandantul legionar şi şeful poliţiei din Aiud, colindă toate magazinele evreeşti din Aiud, punând în vedere proprietarilor „că din ordin de sus, toate prăvăliile evreilor, trec în patrimoniul statului“.

În consecinţă la fiecare magazin s'a pus un delegat al Mişcării legionare, cu misiunea de a conduce magazinul — patronii rămânând simplii salariaţi — de a păstra cheile magazinului şi ale casei de bani, de a încasa toate sumele provenite din vânzare şi de a face după bunul plac, cumpărăturile şi plăţile. După 5 zile „comisiunea“, căreia i s'a alăturat şi Ilie Colhon, comandant legionar al judeţului Alba, revine cu ordinul ca fiecare comerciant să inventarieze mărfurile şi să facă oferte de vânzare, deoarece „din ordin de sus“ toate magazinele evreeşti urmează să fie preluate, căci în judeţul Alba nu mai pot rămâne comercianţi evrei.

În felul acesta s'a pregătit jefuirea, între alţii, a următorilor comercianţi:

1. *Israel Adolf* şi *fiul*, magazin de fierărie, Piaţa Elisabeta No. 15.
2. *Emanuel Hartman*, magazin de manufactură Piaţa Elisabeta No. 15.
3. *Weiss Andrei*, droguerie.
4. *Bella Bercovici & Fiu*, magazin de manufactură.
5. *Fischer Iacob & Fiu*, magazin de manufactură.
6. *Marton Ioan*, magazin de manufactură.
7. *Fenichel Andrei*, magazin de coloniale.

La magazinul lui *Israel Adolf*, banda a făcut un fel de percheziţie şi constatând în neregulă autorizaţia de funcţionare a magazinului, deoarece nu erau prevăzute biciclete în obiectul co-

merțului, au confiscat toate bicicletele găsite, în valoare de 200.000 lei, pe cari după câteva zile le-au vândut aceluiaș comerciant.

182. Noemvrie 1940.

Cu prilejul dărâmării templelor și imobilelor comunității din Ploești și a teroarei dezlănțuite concomitent, bandele legionare au jefuit obștea evreească din Ploești de următoarele bunuri:

1. Imobilul Comunității din Str. Vlad Țepeș, cu mobilierul arhiva și casa de bani.

2. Mobilierul și odorele sfinte, aflate în templele și școalele dărâmate.

3. 50.000 kg. lemne, destinate ajutorării populației nevoiașe în timpul iernii.

4. 2 lăzi cu îmbrăcăminte destinate aceleiași populații nevoiașe.

Ordinele de restituire date de prefectul județului, nu au fost executate, nici de primarul, nici de chestorul poliției.

183. Noemvrie 1940.

Toți comercianții evrei din Târgoviște, au fost poftiți la Chestură, unde chestorul de poliție Vătășescu, le-a pus în vedere că trebuie să lichideze comerțul. După câteva zile, o comisiune compusă din Președintele Federalei Cooperativelor locale, Directorul Federalei, doi avocați și doi legionari, au colindat magazinele evrești, procedând la inventarierea mărfurilor și motivând că pentru aceasta, este „ordin de sus”.

184. Noemvrie 1940.

După ce la toate vitrinele și ușile prăvăliilor evrești din Deva, s’au lipit afișe cu inscripția „Prăvălie evreească”, Președintele Comisiei Interimare a Camerei de Comerț a jud. Hunedoara, Victor Crișan, a numit comisari de românizare la toate întreprinderile evrești, salariați cu 3-12.000 lei lunar.

185. Noemvrie 1940.

Camera de Comerț din Turnu Severin invită pe comercianții evrei să-și clarifice situația în legătură cu Statutul Juridic, iar pe unii din ei să-și lichideze comerțul.

186. Noemvrie 1940.

Populația evreească a Iașilor, terorizată, maltrată și jefuită timp de 2 luni. capătă puțină liniște în schimbul sumei de lei 6.000.000, plătită comandantului legionar al județului, Vlad Sturza.

187. 1 Decembrie 1940.

Ministerul Afacerilor Interne ordonă desființarea Poliției legionare în toată țara. Măsura nu micșorează intensitatea și violența teroarei, deoarece în unele părți ale țării, ordinul nu e ascultat iar în celelalte, este eludat, prin încadrarea membrilor poliției legionare în Poliția de Stat.

188. 2 Decembrie 1940.

Acțiunea sistematic organizată de Mișcarea Legionară pentru jefuirea întreprinderilor comerciale și industriale evrești, se întinde în toată țara. La București apar primele încercări. Astfel la magazinul de manufactură „Papagalul alb“ din Calea Griviței colț cu str. Buzești, proprietatea *Iosif Baier*, s'a prezentat legionarul Dumitru Dermengiu zis Dinu, cerând să i se predea întreprinderea. După primul refuz a plecat liniștit, dar a revenit violent și amenințător, însoțit de legionarul Emil Hotăranu, șeful unui cuib legionar.

189. 2 Decembrie 1940.

Organizația Mișcării Legionare din comuna Ineu (jud. Arad), pune în vedere prin somațiuni scrise, tuturor comercianților evrei din comună, că activul din prăvăliile lor va fi preluat de Mișcarea Legionară și orice contractare separată este nulă și va atrage sancțiuni drastice.

Au fost luate toate întreprinderile. Câteva cazuri:

Ungar Iacob și Fii, proprietarii unei librării și tipografii, au fost jefuiți de activul din prăvălie în valoare de lei 800.000.

Rado Adolf, proprietarul unui magazin de alimente, a trebuit să predea mărfurile în valoare de 125.000 lei legionarului Lucea Sabin.

Czitron Eugen, a trebuit să predea depozitul său de cherestea legionarului Cociuba Teodor zis Băbeanu.

Vertes Ignatie a fost jefuit de un depozit de cherestea în valoare de 300.000 lei.

Pless Maximilian a fost jefuit de un magazin de coloniale.

Sachs Ignatie, a fost jefuit de mărfuri (alimente), în valoare de 80.000 lei, cari au fost transportate la cantina legionară.

190. 4 Decembrie 1940.

Un pluton de jandarmi ocupă o casă de rugăciuni a Comunității Evreilor din Suceava.

191. 4 Decembrie 1940.

Camera de Comerț din București hotărăște desființarea comerțului ambulant al evreilor și înlocuirea tuturor reprezentanților de comerț evrei din ramura textile.

192. 4 Decembrie 1940.

Sfântul Sinod a opinat — în legătură cu evreii, botezați de mai bine de 30 ani — că botezul primit chiar cu atât timp în urmă, nu poate înlătura dispozițiile în vigoare pentru ocrotirea rasei.

193. 5 Decembrie 1940.

La Piatra Neamț, teroarea legionară ia forme din ce în ce mai violente, iar jaful devine general. În locul poliției legionare desființată în urma masacrului dela Jilava, iau ființă „Gărzile Legionare“, formate din macedoneni refugiați, înarmați cu baionete, revolvere și carabine. Sub conducerea legionarului Ștefan Verșescu, gărzile patrulează prin oraș, lipind pe ușile și vitrinele magazinelor evreiești, afișe mari cu inscripția:

„Cine cumpără dela jidani este trădător ; va fi fotografiat și publicat. Intrarea oprită la jidani“.
„Gărzile de fier legionare“.

A doua zi, membrii ai gărzilor au revenit la prăvăliile evreiești, au deslipit afișele de boicot, au lipit peste firmele comerciale, afișe mari cu propriul lor nume și s'au instalat în prăvălii, uii în calitate de stăpâni, alții ca tovarăși cu proprietarii evrei. Aproape pretutindeni au luat cheile caselor de bani și și-au însușit conținutul. În felul acesta au fost jefuiți între alții, următorii comercianți:

Lupu Weinrauch la care s'a instalat legionarul Dumitru Veriota, luând cheile dela casa de bani și lipind peste firmă un afiș cu numele său.

Solomon Drimmer la care s'a instalat legionarul Mircea Pop, punând pe firmă numele său.

Bercu Loebelsohn la care s'a instalat un macedonean.

Rafael Goldenberg, A. Nacht, I. Gârcu, D. Davidovici, I. Herșcu, H. Șapșe, Florin Moscovici, Ana Silberman, M. Kanner, Victor Hascalovici, Ede Rivel, Ana Kaufman, Ușer Goldștein, R. Blechner, D. Fray, I. Winkler, Samuel Feingold, I. Rotenberg,

M. Hascalovici, A. Cuperman, M. Herșcovici, Nută Isac, S. M. Fischer, Pesa Leia Zanoniu, Strul Lazarovici, Maria Fischer, Landau, Moise Leibovici, H. Hascalovici, Ilie Horovitz, Leon Iablonover, Abram L. Abram, Iancu Horovitz, Elias Herșcovici.

194. 5 Decembrie 1940.

Comercianții evrei din Târgoviște, ale căror mărfuri fuseseră inventariate cu câteva zile înainte, sunt chemați la chestuură, unde li se cere predarea magazinelor, în schimbul unui preț ce reprezintă 10-20% din valoare.

Față de amenințările legionare și uneori numai după chinuri cari duceau victimele până la stare de nesimțire, au semnat actele de vânzarea avutului lor între alții următorii:

Ghidale Nachmias, veteran și decorat de război, citat primul ordin de zi pentru bravură, a semnat 6 hârtii al căror conținut nu-l cunoștea și cari cuprindeau vânzarea casei ce l'a costat 2.500.000 lei și a mărfurilor în valoare facturată de 3.700.000 lei, pe preț de 700.000 lei, din cari i s'au numărat numai 540.000 lei.

Rubin Rauchvarger, veteran și decorat de război, chinuit toată ziua, până a căzut leșinat, s'a pomenit vizitat la 12 noaptea, de o bandă legionară și pe patul de suferință a trebuit să semneze că vinde imobilul evaluat la lei 1.400.000, pe preț de 95.000 lei și mărfurile în valoare de 1.650.000, pe preț de 220.000 lei.

Văduva lui Iancu Rosenthal, a trebuit să vândă mărfurile evaluate la lei 300.000, pe preț de lei 20.000.

Frații Iancu și Mișu Davidsohn au fost jefuiți de magazinul de manufactură.

Menahim Rabinovici veteran și decorat de război, a fost jefuit de magazinul de manufactură.

Sami Iacobsohn veteran și decorat de război, a fost jefuit de magazinul de pielărie.

Simon Marcus, veteran de război, a fost jefuit de magazinul de aparate electrice și radio.

Iosif Bercovici, veteran de război, a fost jefuit de magazinul de manufactură.

Henri Perl, veteran de războiu, a fost jefuit de toate mărfurile din magazinul său de încălțăminte, care au fost transportate la magazinul „Dermata“.

Solomon Zaharia, a fost jefuit de un mic magazin de galanterie.

Iancu Haimovici, a fost jefuit de magazinul de pielărie.

195. 5 Decembrie 1940.

Toți comercianții evrei din Deva (Jud. Hunedoara), sunt declarați arestați la primărie, unde ajutorul de primar Nicodem Borca, asistat de legionarii Crișan Victor și Iancu Lazăr, i-au silit să semneze contracte de vânzare a întreprinderilor, fără să cunoască nici prețul, nici pe cumpărători. Operațiunea a durat 18 ore, până a doua zi, 6 Decembrie, când „cumpărătorii“ au apărut și au luat în primire magazinele, fără ca victimele să primească vreun ban. Mai târziu au primit mici acțiuni variind între 1.000-10.000 lei.

În felul acesta s'au confiscat următoarele întreprinderi:

Nr. crt.	N U M E L E ȘI PRONUMELE	Obiectul comerțului	A D R E S A	Valoarea activului
1	<i>Breier Rudolf și William . . .</i>	sticlărie coloniale	Str. 6 Septembrie Nr. 3	400.000
2	<i>Cziranyi Alexandru</i>	Bijuterie ceasornicărie	Piața Unirii	400.000
3	<i>Deutsch Ladislau .</i>	mobile	Str. Regina Maria	200.000
4	<i>Farkas Serena . .</i>	zarzavat	Piața Unirii	20.000
5	<i>Gal Armin</i>	Piese de auto	„ „	400.000
6	<i>Gal Bela</i>	sticlărie	„ „	600.000
7	<i>Max Godel</i>	radio și fierărie	„ „	300.000
8	<i>Gergely Geza . . .</i>	prăvălie mixtă	Str. Horia	30.000
9	<i>Hirsch Iolanda . .</i>	„	Str. 6 Septembrie	40.000
10	<i>Hirsch Desideriu .</i>	„	Str. Horia	20.000
11	<i>Hollos Antonie . .</i>	librărie papetărie	Piața Unirii	150.000

Nr. crt.	NUMELE ȘI PRNUMELE	Obiectul comerțului	A D R E S A	Valoarea activului
12	<i>Ioszeſ Copel . . .</i>	textile rămășițe	6 Septembrie	40.000
13	<i>Kahan Wilhelm . .</i>	fierărie	Str. Regele Ferdinand	400.000
14	<i>Kappel Rozalia . .</i>	textile	6 Septembrie	300.000
15	<i>Laufer Wiliam . .</i>	tipografie librărie	Str. Regina Maria	2.500.000
16	<i>Max Maurițiu . .</i>	coloniale și mixte	6 Septembrie	200.000
17	<i>Mahler Emanuilă .</i>	dep. de lem- ne și mat. de clădit	Decebal 7	
18	<i>Naftali Mihail . .</i>	prăvălie mixtă	Piața Unirii	100.000
19	<i>Pollak & Co. . .</i>	manufactură	Str. 6 Septembrie	150.000
20	<i>Pollak Herș . . .</i>	opinci și cauciucuri	Str. 6 Septembrie	10.000
21	<i>Roth Ignatie . .</i>	confecțiuni	Str. Regina Maria	300.000
22	<i>Văd. Salomon Leo- pold</i>	prăvălie mixtă	Str. Horia	30.000
23	<i>Salomon Wiliam . .</i>	"	Str. 6 Septembrie	30.000
24	<i>Steinherz Emanuil .</i>	făină	Str. 6 Septembrie	20.000
25	<i>Stössel Samuilă .</i> <i>Suc. Herskovits</i>	piei brute	Str. Sturza	9.000.000
26	<i>Samuel Emeric . .</i>	prăvălie mixtă	Str. 6 Septembrie	50.000
27	<i>Frații Schächter . .</i>	camionaj	Str. Mihai Viteazu	800.000
28	<i>Schmidt Ludovic .</i>	făină	Decebal	80.000
29	<i>Schneeweiss Herman</i>	mode	Str. Regina Maria	80.000
30	<i>Stern Ana</i>	textile rămășițe	Str. 6 Septembrie	5.000
31	<i>Berkovits Bernat .</i>	prăvălie mixtă	I. Creangă	50.000
32	<i>Szendrovits Simion .</i>	textile	Str. 6 Septembrie	1.500.000
33	<i>Văd. Schwarcz Au- relia</i>	prăvălie mixtă	Str. Regele Ferdinand	40.000

În același timp și cu aceleași mijloace, au fost confiscate următoarele imobile evreiești.

Nr. crt.	NUMELE ȘI PRONUMELE	ADRESA IMOBIL.	Valoarea imobil	Prețul
1	<i>Văd. lui Blum Sigismund</i> (Beneficiar Bembe Nicolae, socrul șefului organizației legionare)	Str. Saguna	2.000.000	200.000
2	<i>Breier Rudolf</i> . . .	„ Regele Ferdinand	300.000	
3	<i>Cziranyi Alexandru</i>	„ A. Vlaicu	200.000	
4	<i>Fodor Ignatie</i> . . .	„ Spitalului 7	150.000	
5	<i>Fodor Francisc</i> . . .	„ Eminescu	400.000	
6	<i>Fürst David</i> . . .	„ Horia	500.000	
7	<i>Fürst Simion</i> . . .	„ 6 Septemvrie	400.000	
8	<i>Gombo Ignatie</i> . .	„ I. Creangă	200.000	75.000
9	<i>Văd. I. Glück Eduard</i> Benef: Cosma Aurel, avocat)	„ Regina Maria	3.000.000	250.000
10	<i>Goldstein Wiliam</i> .	„ 6 Septemvrie	600.000	150.000
11	<i>Inginer Ioan Kalman</i>		1.500.000	
12	<i>Văd. Laufer Iulia</i> .	Str. Horia	600.000	
13	<i>Dr. Marton Adolf</i> .		600.000	
14	<i>Văd. Mahler Ignatie și fiul</i>	„ Saguna	1.000.000	
15	<i>Kasstner Nicolae</i> .	„ Decebal	1.500.000	
16	<i>Preisich Pincas</i> . .	„ Gh. Coșbug	400.000	
17	<i>Berkovits Bernat</i> .	„ I. Creangă	400.000	
18	<i>Văd. Dr. Szegö Ernest</i>	Piața Unirii	5.500.000	80.000
19	<i>Solomon Geza</i> . .	„ Horia	500.000	200.000
20	<i>Steinberger Bela</i> .	Str. 6 Septemvrie	2.500.000	200.000
21	<i>Solomon Samuil</i> . .		100.000	
22	<i>Samuel Emeric</i> . .	„ I. Creangă	400.000	} 100.000
23	<i>Schechter Ludovic</i> .	„ Gh. Barițiu	120.000	
24	<i>Schechter Desideriu</i>	„ M. Viteazu	800.000	100.000
25	<i>Salomon Adolf</i> . .	„ M. Viteazu	600.000	150.000
26	<i>Dr. Weinmann Viliam</i>		600.000	
			400.000	175.000

196. 5 Decembrie 1940.

Autoritățile comunale din București, închid conductele de apă la instituțiile publice evreiești, între cari câteva școli și spitalul „Caritas Noua Maternitate”, cel mai important așezământ spitalicesc al Comunității Evreilor din București.

197. 5 Decembrie 1940.

La consfătuirea comercianților de coloniale dela Camera de Comerț din București, se anunță că Ministerul Economiei Naționale a dispus ca untdelemnul să fie împărțit numai comercianților români.

198. 6 Decembrie 1940.

La miezul nopții o bandă de legionari pătrunde în locuința Rabinului *Abraham Schönfeld* din Aiud, pe care-l ridică cu forța și-l duc într-o pădure din apropierea orașului, unde-l chinuesc tot timpul până a doua zi, atât de sălbatec încât victima a trebuit să se interneze în sanatoriul din Timișoara, unde a zăcut mai mult de 3 săptămâni.

199. 6 Decembrie 1940.

La București teroarea legionară continuă neîntrerupt. Zilnic sunt ridicați din case, din magazine sau de pe stradă zeci de evrei, luați la întâmplare, cari sunt conduși la sedii legionare unde sunt bătuți, chinuiți și jefuiți, apoi puși în libertate. Cel mai înspăimântător centru de tortură funcționează la Primăria Sectorului III Albastru, sub conducerea legionarului Mircea Petrovicescu, nepotul ministrului de interne.

În subsolul primăriei a fost amenanțată o cameră specială de tortură, unde au fost folosite cele mai oribile mijloace. Între altele era înspăimântător jocul lui Mircea Petrovicescu, care așeza victima cu partea de sus a corpului proiectată pe un panou iar dânsul desena cu focuri de revolver conturul corpului.

Între mulți alții, au fost maltratați următorii:

Marcovici domiciliat în Calea Dudești Nr. 9, ridicat din stradă și dus la Primăria Sectorului III Albastru, a fost schingiuit în bățai, sub pretext că ar fi ascultat postul de radio Moscova. A fost condamnat să primească 100 lovituri cu vâna de bou, după cari au urmat alte 50, pe motiv că numărătoarea primelor lovituri nu a fost exactă.

Croitoru comerciant din Calea Văcărești Nr. 8, ridicat din prăvălie, a fost bătut sălbatec cu vâna de bou, pe motiv că nu ar fi marcat prețul unui obiect din magazin.

Hezer Aronovici comerciant ambulant din str. Bradului Nr. 5, a fost ridicat din str. Carol de un legionar care l'a dus la Primăria Sect. III Albastru, unde a fost bătut până a semnat că donează pentru Ajutorul Legionar, toată marfa și suma de 4000 lei ce avea cu sine.

Alexandru Brauner, domiciliat în Calea Rahovei Nr. 93, s'a prezentat la Primăria Sectorului III Albastru, Oficiul de închiriere, spre a răspunde unei invitații trimisă patronului său I. Grünberg. A intrat însoțit de un avocat, la legionarul Stoenescu, șeful serviciului. Avocatul a fost poftit să plece și imediat după aceasta, Brauner a fost bătut în mod îngrozitor, aplicându-i-se 72 lovituri pe cap, fesse și picioare. A fost eliberat, după ce patronul său a acceptat să primească 2 legionari în apartamentul său. Victima a ieșit din localul primăriei cu capul vânăt și aproape desfigurat, din cauza violenței loviturilor la cap.

Jean Albini, administrator al imobilului din str. Filiti No. 6, a fost chemat de legionarul Stoenescu, șeful Oficiului de închiriere al Primăriei Sect. III Albastru. Aflând ce au pățimit evreii cari trecuseră înaintea lui prin același birou, a oferit dela început o garsonieră la dispoziția unui legionar, indicat de Oficiu și astfel a scăpat de bătaie.

I. Abramovici, proprietarul imobilului din B-dul Maria Nr. 60, împreună cu chiriașii săi evrei, *Saló Melun*, *Iulian Singer*, *Grünfeld*, *Leon Iancovici*, *Hoffer* și *Halpern*, au fost poftiți seara la Poliția de speculă a Primăriei Sect. III Albastru, unde au fost bătuți până au semnat declarații că de bună voie consimt la rezilierea contractelor de închiriere și că se vor muta chiar a doua zi din apartamentele ce ocupă. Au trebuit să execute imediat promisiunea dată în mijlocul bătăilor și în locul lor s'au mutat legionarii: Constantin Beacă, Maior Matei, Ilarion Matei, Dr. Năstase și locotenent Voicilă, cari în timpul maltratărilor așteptau în biroul primăriei, ca să vadă eficacitatea mijloacelor de convingere legionare.

Simon Gredinger, comerciant, domiciliat în Parcul Zamfirescu Nr. 24, a fost atras într-o cursă, cerându-i-se de un client să-i aducă la o anumită oră niște mărfuri. Venind în prăvălia clien-

tului, a fost luat în primire de 3 legionari, care îl așteptau, urcat într-o mașină și dus la sediul legionar din str. Cercului Nr. 1 bis, unde după ce l-au bătut, i-au furat mărfurile și suma de 12.000 lei ce avea la dânsul, iar apoi l-au eliberat.

200. 6 Decembrie 1940.

O comisiune formată din 2 ofițeri și un agent de poliție, au rechiziționat Școala de meserii „Ciocanul“ din Calea Dudești

201. 6 Decembrie 1940.

Sfântul Sinod hotărăște rezilierea contractelor de închiriere a imobilelor parohiale deținute de evrei.

202. 8 Decembrie 1940.

Poliția orașului Rădăuți (Bucovina), somează cele 70 familii de evrei refugiați din județele Suceava, Câmpulung și Rădăuți, să părăsească orașul în 24 de ore.

203. 8 Decembrie 1940.

Comercianții evrei din Hațeg (Jud. Hunedoara) sunt convocați la Primărie unde o bandă legionară înarmată cu revolvere, în frunte cu primarul Tigarea Ion, asistat de legionarii Sânzean Nicolae, Munteanu Ion. Herban Gheorghe, Suciu Alexandru. Oancea Lăscuți, Biriș Ion, Pături N. funcționar P. T. T., Teodosie Liviu și alții îi somează să semneze acte de vânzarea avuturilor lor. Actele erau dinainte pregătite pe biroul primarului, alături de câteva revolvere și cartușiere și conțineau numele așa numiților „cumpărători“ și prețuri ce variau între 10-30% din valoarea mărfurilor. Față de rezistența unora, s'a pus pază la ușe și unul câte unul evreii au fost introduși într-o cameră alăturată, unde au fost terorizați până au semnat.

Soțul comerciantului *Fischer Riza* din str. Grecilor Nr. 30 a fost silit să semneze cu numele său și al soției sale că vinde prăvălia cu mărfuri în valoare de 1.000.000 lei, pe preț de 280.000 lei legionarului Munteanu Iuliu. A doua zi „cumpărătorul“ a luat în primire prăvălia și în scurtă vreme a irosit tot avutul. În felul acesta au fost jefuiți de tot avutul lor, toți comercianții evrei din Hațeg.

204. 9 Decembrie 1940.

Toți proprietarii de case evrei din Petroșani (Jud. Hunedoara), au fost aduși la sediul legionar, unde după ce au fost ținuți 18 ore în frig, amenințați și violențați individual, s'au văzut siliți să semneze contracte de vânzarea imobilelor către cum-

părători necunoscuți, pe prețuri derizorii fixate de fruntașii legionari: Ing. Georgescu-Gorjan, Ing. A. Petrovici, Ing. Ștefănescu, învățătorul Suciș și avocat Zeno Moldovan. Din prețul fixat s'au plătit proprietarilor numai mici acțiuni.

Intre alții au fost jefuiți de proprietățile lor, următorii:

Nr. crt.	N U M E L E PROPRIETARULUI	Valoarea reală	Prețul fixat	Beneficiarul
1	<i>Marek Maurițiu</i>	3.000.000	400.000	Ing. Georges- cu-Gorjan Un legionar dela spital
2	<i>Marek Maurițiu</i>	1.500.000	200.000	
3	<i>Goldberger Emil</i>	4.000.000	240.000	
4	<i>Schäffer Leopold</i>	3.000.000	600.000	
5	<i>Kontz Herman</i>	1.000.000	200.000	
6	<i>Văd. Dr. Weiss Iosif</i>	800.000	60.000	
7	<i>Văd. Pick Samoil</i>	250.000	50.000	
8	<i>Kohn Lazăr</i>	1.000.000	80.000	
9	<i>Herșcovici L.</i>	600.000	100.000	
10	<i>Lipner Maier</i>	800.000	100.000	
11	<i>Succ. Lieber Iacob</i>	2.000.000	300.000	
12	<i>Riegerhaupt Alex.</i>	800.000	200.000	
13	<i>Dr. Molnar Eugen</i>	1.500.000	400.000	
14	<i>Feldman Iosif</i>	3.000.000	400.000	
15	<i>Berkovits Nathan</i>	400.000	50.000	
16	<i>Bieber Eugen</i>	1.000.000		
17	<i>Bendel Armin</i>	1.000.000		
18	<i>Bonstein Maurițiu</i>	1.000.000		
19	<i>Bieber Osias</i>	700.000		

20. *Schäffer Leopold*, proprietar al unei treimi a hotelului „București”, în valoare de 1.000.000 lei, a fost silit să semneze un contract prin care donează partea sa comunei Petroșani.

205. 9 Decembrie 1940.

După ce cu zece zile în urmă, toate magazinele evreiești din Râmnicul Vâlcea, au fost închise ca insalubre de către medicul șef al orașului, Prefectul județului Bărbulescu, convoacă pe proprietarii acestor magazine, amenințându-i cu trimiterea în judecata Tribunalului pentru sabotaj economic, pentru că au întrerupt activitatea comercială.

În aceeași seară, comercianții evrei au fost chemați la poliția orașului, unde au fost luați în primire de legionarii Victor Belici, Radu Popian, Victor Păunescu, Gh. Paraschivescu și Ion Weber, toți înarmați cu revolvare, cari sub amenințarea uciderii, i-au silit să procedeze imediat la inventarierea mărfurilor, în vederea predării magazinelor.

Înainte de terminarea tuturor inventarelor, alcătuite de câțiva băieți de prăvălie (Ion Brașoveanu, Adam Stăniloiu și alții, comercianții au fost aduși din nou în noaptea de 16-17 Decembrie înaintea acelorași bandiți, la sediul legionar din str. Doamna Florica unde, după ce au fost insultați, bătuți și iarăși amenințați cu revolverele, au fost siliți să semneze acte de vânzarea avutului lor pe preț de cca. 10% din valoarea mărfurilor. Tot atunci au fost obligați să semneze și cereri de radierea firmelor comerciale.

A doua zi toate magazinele au fost redeschise de către bandiții legionari, cari în bandă au constituit societatea cooperativă „Desrobirea” în care fiecare membru a adus ca aport câte o întreprindere evreească jefuită și anume:

Magazinul *A. S. Taubman & Co.* soc. în nume colectiv din str. Traian Nr. 124 și 150 comerț de manufactură și mărunțișuri cu un activ de peste 4.000.000 lei și o vechime de peste 50 ani precum și toate celelalte 14 întreprinderi evreiești din oraș ale următorilor:

Maier Simovici, Iosif Schächter, Heinrich Waldmann, Iosif Koch-Sică, Idel Avram Succ., Emil Fussmann, Lili Waldmann, Margot Solomon, Mina Berger, Tuli Herșcovici, Simion Blayer, Israel Grabois, Samoil Ciment și Cafeneaua Glück.

Activul acestor întreprinderi însuma peste 10.000.000 lei.

206. 10 Decembrie 1940.

Din ordinul Direcțiunii Cenzurii Presei, sunt suprimate toate periodicele evreiești și anume: „*Curierul Israelit*”, „*Renașterea Noastră*”, „*Ecoul Evreesc*”, „*Cuvântul Evreesc*” și revista „*Cultura*”.

207. 10 Decembrie 1940.

După ce o echipă de agenți ai poliției a plasat o serie de manifeste cu caracter comunist în curțile și casele câtorva evrei din Giurgiu, se procedează la percheziție în locuințele acestora, se găsesc manifestele și 18 evrei, bărbați și femei, sunt aduși la poliție, unde sunt anchetați și bătuți de șeful poliției Joga și

comisarul Ispir. Printre aceștia: *Bătrânul comerciant Kreisel cu fiul său avocatul Kreisel-Cosla, frații Abramovici, Radu Lustgarten, Leo Abramovici-Chiristigiu, etc.* Toți arestații sunt închiși în închisoarea militară Jilava și trimiși în judecata Curții Marțiale București.

Notă. — Judecați la 23 Decembrie, toți au fost achitați în unanimitate prin deciziunea 1782/940.

208. 11 Decembrie 1940.

O comisiune formată din 3 ofițeri și comisarul circ. XIII poliție din București rechiziționează în baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne Nr. 1445 din aceeași zi, imobilul în care se află instalată școala de fete „Instrucțiunea Goldfarb” din str. Poetul Cerna Nr. 1 care adăpostește peste 2000 eleve.

După 2 ore imobilul a fost ocupat de Liceul Militar Muzical.

209. 11 Decembrie 1940.

Incepe acțiunea de teroare și jaf a legionarilor din Reșița. O comisie sanitară vizitează toate magazinele evreești și numai magazinele evreești, dresând tuturor proprietarilor procese verbale de insalubritate cu concluzii de închidere, dacă nu se fac reparațiuni radicale în termen de 8 zile. În această atmosferă de firească îngrijorare, se fac comercianților evrei, propuneri de a vinde magazinele sau mărfurile pe prețuri derizorii.

Asemenea propuneri au primit în aceeași zi comercianții:

Klein Desideriu, Deutsch William, Klein Eugen, Tauber Eugen, Philip Ladislau, Schwartz Geza, Löwy Sigismund, Gnicker Anna, Beck Alexandru, Grünberger Ludovic, Darany Francisc, Babars Ladislau, Löwenfeld Iuliu, Trener Ana, Steiner Francisc, Goldstein Oscar, Deutsch Ludovic, Deutsch Iosef.

Această primă încercare nu a dat rezultate. A doua zi au fost arestați pentru intimidare, comerciantul *Iosif Deutsch* și contabilul său *Fischer*, iar după alte două zile comerciantul *Francisc Deutsch*. După aceasta, teroarea s'a pornit nestingherită. 14 comercianți au fost aduși la poliție unde, după ce au fost groaznic maltratați, au trebuit să semneze contracte în alb de vânzarea întreprinderilor lor. Restul de 23 comercianți evrei au fost amenințați că vor suferi același tratament și în cele din urmă vor trebui să cedeze, astfel că s'au văzut siliți deasemenea să semneze contractele de vânzare. Actele au fost întocmite și semnate noaptea în biroul avocatului Gh. Georgescu. Prețurile de vânzare

au variat între 10-15% din valoarea mărfurilor, plătit bil treptat din vânzarea zilnică.

În felul acesta jaful evreilor din Reșița a fost total, așa încât la 25 Decembrie ziarul local „Reschitzaer Wochenschau“ (Nr. 50/1940, pag. 4) putea anunța că în oraș nu mai existau decât 50 magazine germane și 37 românești.

210. 12 Decembrie 1940.

Consiliul de Miniștri autoriză Ministerul Afacerilor Interne de a stabili domiciliu obligator pentru 139 persoane, dintre care 62 evrei.

Notă. — „Domiciliul obligator“ înseamnă internare în lagărul dela Tg. Jiu.

211. 12 Decembrie 1940.

O anchetă platonică, ordonată de Direcțiunea Generală a Siguranței Statului, pentru a stabili împrejurările în cari au fost jefuiți evreii din Târgoviște, supără pe legionarii locali. Pentru a se răzbuna, din ordinul chestorului de poliție Vătășescu, toți evreii din oraș, fără deosebire de vârstă sau poziție socială sau intelectuală (rabinul, farmacistul, dentistul, comercianții, veterani sau decorați de război), au fost scoși la muncă și puși să curețe noroiul și să măture străzile.

Deasemenea s'a interzis evreilor să părăsească orașul fără o aprobare specială.

Pentru a sfida chiar autoritățile superioare, legionarii termină acțiunea de jaf a averilor evreești, silind pe ultimii evrei încă nejeftuiți *Abram Faibovici* și *S. Marcus* să vândă bunurile lor, primul un imobil în valoare de 2.000.000 lei pe preț de 140.000 lei, iar al doilea un imobil și mărfuri în valoare totală de 2.000.000 lei pe preț de 200.000 lei.

A rămas în felul acesta în Târgoviște un -singur imobil, proprietate evreească, nejeftuit, acel al *ing. Samoil Sapir* *Olchenițchi* din str. Matei Basarab Nr. 15. După ce a fost prădat de covoare și obiecte casnice de către legionari cari au luat și cheile, proprietarul s'a văzut obligat a-l vinde medicului căpitan Petre Maziliu pe preț de 400.000 lei, adică mai puțin de jumătate din valoare, actele fiind întocmite de avocatul Aurel Ionescu, șeful legionar al jud. Dâmbovița.

212. 12 Decembrie 1940.

La miezul nopții, o bandă de legionari năvălește în imobilul din Iași, str. Cuza Vodă Nr. 83 și sub amenințarea revolve-

relor, silește pe administratorii imobilului și pe toți chiriașii evrei să semneze declarațiuni de rezilierea contractelor de închiriere.

După câteva ore, o bandă mai mare, de 30 legionari, au forțat evacuarea tuturor locatarilor și a ocupat imobilul.

213. 13 Decembrie 1940.

La București, teroarea legionară se manifestă sub cele mai variate forme. La miezul nopții, se întorceau — împreună cu soțiile — spre casele lor: *Dr. C. Alfred* medic din str. G-ral Manu No. 33 bis, *Dr. P. Draht* medic din Str. Buzești No. 33 și *Josef Dunkelblum* din str. Paleologlu No. 17 bis. Opriți în drum de câțiva indivizi în cămăși verzi, comandați de legionarul Dimancea, au fost duși întâi la fabrica „Dâmbovița” iar de aci la un sediu al Corpului Muncitoresc Legionar din Str. Vaselor. Acolo au mai găsit vreo șase evrei culeși tot de pe stradă.

După o primă bătaie sălbatecă, toți au fost jefuiți de banii ce aveau asupra lor, 140.000 Lei. Au fost siliți să scrie declarații că se sinucid de bună voie, după care chinuitorii lor au încărcat revolverele, i-au legat la ochi și fiecare a fost poftit să arate ultima dorință. S’au răsgândit însă și după o nouă ploaie de lovituri, i-au eliberat, amenințându-i că vor avea de suferit și mai mult, dacă vor povesti ce au pățit.

214. 13 Decembrie 1940.

Legionarii din București fac încercări și pregătiri de tot felul în vederea acțiunii violente de jefuire a întreprinderilor evreiești, ce se va declanșa câteva săptămâni mai târziu. Agenți foarte potriviți pentru această acțiune, sunt comisarii de românizare. Aleși fără discernământ, numai în baza statelor de serviciu legionare, toți nepricepuți și cei mai mulți declasați, întrebunțează puterea ce le dă legea, pentru a se pricopsi sau a servi intențiile oribile ale Mișcării legionare.

La fabrica de pungi, proprietatea *B. Leibovici* din Str. Sf. Apostoli No. 40 e numit comisar de românizare legionarul Remus Boeru. Chiar la prezentare, pune în vedere proprietarului întreprinderii că trebuie să predea fabrica în câteva zile, unui legionar. După două zile a și venit însoțit de legionarii Tică Popescu și Marin Ion, cari i-au comunicat, că s’a hotărât de comitetul..... lor, să se preia activul fabricii pe preț de 400.000 lei. Instalațiile fabricii costaseră 2.000.000 lei, iar materiile prime și mărfurile dublau această valoare.

215. 13 Decembrie 1940.

O acțiune teroristă, extrem de violentă, e pornită de către legionarii din Constanța în vederea jefuirii întreprinderilor comerciale evreiești de acolo. Bande înarmate, constituite în special din macedoneni refugiați, atacă cele două străzi comerciale ale orașului, pătrund în magazinele evreiești și cu revolvele întinse somează pe proprietari să semneze acte de vânzarea întreprinderilor, iar apoi îi alungă din prăvălie. Aceste nelegiuiuri s'au petrecut sub ochii Vice Președintelului Consiliului de Miniștri Horia Sima, care în aceste două zile se afla la Constanța.

O reclamație a Federației Uniunilor de Comunități Evreiești, prezentată direct lui Horia Sima, avu darul de a readuce puțină ordine, deoarece autoritățile judiciare au intervenit cu oarecare energie și au izbutit să reintegreze în drepturile lor o parte din victime și anume pe cei cari fuseseră izgoniți din întreprinderi, dar nu apucaseră să semneze contracte de vânzare.

216. 13 Decembrie 1940.

La miezul nopții, președintele Comunității Evreilor din Hațeg (Jud. Hunedoara) *Dr. Ludovic Deak*, este ridicat din pat și dus la primărie, unde o bandă legionară înarmată îl somează să semneze o declarație de cedare a întregii averi a Comunității, (numerar, imobile, valori) către Statul Român.

La obiecțiunea sa că o asemenea declarație nu ar fi valabilă fără aprobarea Comitetului, i s'a dat răgaz de 8 zile pentru a obține această aprobare.

217. 13 Decembrie 1940.

Se anunță prin presă, că arena sportivă „Ciocanul“, proprietatea Comunității Evreilor din București, urmează să treacă în stăpânirea Clubului sportiv legionar „Colțea“.

218. 15 Decembrie 1940.

Societatea „Mărășești“ a foștilor luptători, consideră retrași pe toți membrii evrei, indiferent de categorie.

219. 16 Decembrie 1940.

La Brăila, teroarea legionară începută încă din luna Noembrie, atinge maximum de violență, sub conducerea chestorului de poliție Mazilu.

Toți comercianții evrei sunt convocați sau duși cu forța la sediul legionar (Casa Aloman din B-dul Cuza) unde șeful „legiunei economice“ Brăilă, le impune să primească un fel de comisar

legionar în fiecare prăvălie. De exemplu: *Mendel Herșcovici*, comerciant de coloniale din Str. Regală 78 a trebuit să primească pe legionarul Russu cu un salariu de 10.000 lei lunar.

Pentru intimidare și înfrângerea eventualelor rezistențe, se pune la cale o primă acțiune violentă. Din ordinul chestorului Mazilu, sunt arestați comercianții *Izidor Solomonide*, *Ionas Schwartz*, (61 ani) și *Leon Abramovici* (68 ani). Interogați asupra unei pretense ascunderi de aur, au fost chinuiți de către legionarii Brăilă și Oarză, întreaga noapte. Au fost desbrăcați și bătuți cu vâna de bou pe pielea goală, fără întrerupere dela 1—5 noaptea și dela 8—10 dimineața. Apoi au fost duși dela Casa Verde la Chestură și reținuți până la 19 Decembrie.

Chinurile înspăimântătoare suferite de victime sunt consemnate în actul medico-legal întocmit la 19 Decembrie ca și în dosarul anchetei efectuată în aceeași zi de către Procurorul general al Curții de Apel Galați Zamfirescu și Primul Procuror al Tribunalului Brăila, Oprișan.

220. 17 Decembrie 1940.

La Buzău, teroarea dezlănțuită chiar dela venirea regimului legionar, s'a desfășurat tot timpul, fără întrerupere. Magazinele evreești au fost toată vremea împodobite cu placarde purtând inscripția „MAGAZIN JIDOVESC”; înaintea prăvăliilor patrulau bande legionare înarmate cari interziceau intrarea cumpărătorilor și evreii erau arestați, cu sau fără motiv sau pretext și conduși la poliție unde erau bătuți și chinuiți. Sub o învinuire banală, a fost arestat bunăoară, *Zaharia Solomon*, fost președinte al Comunității. La poliție s'a descoperit însă că arestarea se datorează unei confuzii. Asta nu a împiedecat să fie bătut și percheziționat. La percheziție s'a găsit însă asupra sa o listă de subscripție pentru asistența juridică a câtorva tineri evrei, triniși anterior în judecata Curții Marțiale, sub învinuirea de comunism. Din această cauză au fost îndată arestați toți cei 40 fruntași evrei cari figurau pe această listă. După ce toți au fost bătuți sălbatec în beciurile poliției, o parte au fost eliberați, iar patru dintre ei: *Zaharia Solomon*, *Jacques Adler*, *Sebastian Eschenasy* și *Adolf Zaharia*, au fost reținuți și trimiși în judecata Curții Marțiale, pentru sprijin dat comunismului.

221. 17 Decembrie 1940.

În urma unor ordine superioare, bandiții legionari și macedoneni ce se instalaseră cu forța în prăvăliile evreești din Piatra-Neamț la 5 și 6 Decembrie, au fost izgoniți de poliție. Văzând

astfel paralizată acțiunea de jaf, autoritățile locale legionare, încearcă o altă metodă. Sub semnătura primarului orașului, Vultur Orendovici, se trimit tuturor negustorilor evrei ordine scrise (de ex. ordin No. 14929 din 17/XII/1940 adresat comerciantului Solomon Raufman din str. Cuza Vodă Nr. 139) prin care li se cere să primească de îndată în prăvălii pe macedonenii, ce le-au fost repartizați. Ordinul este dat în numele Ministerului de Interne și sunt anunțate sancțiuni severe pentru cei ce la inspecția pe care primarul amenință că o va face personal, vor fi găsiți că nu s'au conformat. Cei mai mulți comercianți s'au lăsat jefuiți și au trebuit să împartă avutul și câștigul cu acești macedonenii. Au fost însă și unii cari au rezistat. Aceștia (*Froim Moscovici, Debora Șmilovici, Pincu Mendel, Solomon Raufman, M. Kraemer Weismann etc.*) s'au pomenit peste câteva zile aduși la prefec-tură, unde însuși prefectul i-a obligat să execute ordinul în două ore, căci altfel magazinele lor vor fi închise.

222. 17 Decembrie 1940.

Se rechiziționează fabrica de azime a Comunității Evreilor din București.

223. 17 Decembrie 1940.

Facultatea de medicină din București, aduce la cunoștința studenților evrei din ultimul an, că nu le mai permite continua-rea studiilor.

224. 17 Decembrie 1940.

Primăria Municipiului București hotărăște schimbarea numelor la 9 străzi, cari purtau nume evrești.

225. 17 Decembrie 1940.

La miezul nopții, poliția din Târgul Frumos a ridicat toate aparatele de radio ale evreilor.

226. 19 Decembrie 1940.

Pornind acțiunea pentru jefuirea întreprinderilor evrești, Prefectul Județului Putna, somează trei bătrâni negustori din Focșani, (*Elias Goldenberg, Mihail Avram și Paul Rubinștein*) să evacueze imediat prăvăliile. Aceștia rezistând au fost arestați sub învinuirea că în zilele de 8, 13 și 15 Decembrie ar fi făcut „acte de vădit comunism“. Simultan cu arestarea, ordonă o per-chiziție domiciliară ce a fost făcută de procurorul Ionescu, asistat de poliția orașului. În procesul verbal întocmit cu acest prilej, procurorul Ionescu ajunge la următoarele concluzii:

„Suntem convinși că denunțul ce se pretinde că s'a făcut contra lor, nu este decât o înscenare, pornită din ură de rasă și răzbunare și nu are la bază niciun pic de adevăr“.

Cu toată această categorică demascare a acțiunii prefec-tului, cei 3 bătrâni au fost ridicați în aceeași zi și trasportați în lagărul de internare dela Caracal.

227. 19 Decembrie 1940.

Un al doilea lot de fruntași evrei din Giurgiu, bărbați și femei, este arestat de poliția orașului sub învinuirea de deținere și colportaj de manifeste comuniste. Lotul a fost compus din următorii: *Jean Moscovici, Isidor Muhlman, Leo Garfunkel*, (ridicat dela București de inspectorul legionar Remetea) *I. Carp, Lazăr Abramovici, Adolf Michel, Marian Sasson, Rebeca Sasson, Jean Moscovici, Marcu Segall, Harieta Segall, Dr. Andrei Lengyel, Dr. Sever Albulescu, Nicolae Breazu, Avram Paiss, Nuta Aron, Roza Abramovici, Jaques Iosefovici, Mișu Iosefovici, Solomon Jean Weiss, Iosif Semo, Moise Semo, Artur Leibovici, Efraim Offner, Manoil Weissmann, Jean Leiter și Leon Aron.*

Arestați în mijlocul nopții de către comisarii Joga și Ispir. după ce o echipă de agenți a pătruns în secret în locuințe, aruncând ici și colo manifeste comuniste, au fost închiși într'o cameră distrusă de cutremur și neîncălzită, pe un ger năpraznic și acolo au fost maltratați oribil timp de două zile și două nopți, pentru a li se smulge declarații că în adevăr au distribuit manifestele. În mod cu totul deosebit au fost chinuiți: *Rebeca Sasson, Roza Abramovici, Leo Garfunkel, Jean Moscovici, Avram Paiss, Efraim Offner și Marian Sasson.* Constatarea medicală a urmelor maltră-tărilor îndurate de aceștia, este consemnată în condica de vizită medicală a Corpului II de Armată.

După terminarea așa zisei anchete, arestații au fost trimiși la închisoarea militară Jilava, spre a fi judecați de Curtea Marțială. Cercetați din nou de magistrați militari, toți au fost găsiți nevinovați. Toată această acțiune de teroare a fost pusă la cale pentru a îngădui legionarilor din Giurgiu, jefuirea evreilor din oraș de tot avutul lor. În timpul deținerii la poliție și la Jilava, toate întreprinderile și gospodăriile evreiești au fost prădate în condițiuni ce rezultă din următoarele exemple:

1. *Leon Abramovici.* O bandă de legionari s'a instalat la depozitul său de chereștea, vânzând marfa în grabă — mai mult pe credit — la rude și prieteni, iar sumele rezultate le-au încasat fără

vreo socoteală sau control. În acelaș timp, legionarii au forțat ușa locuinței și au ridicat toată gospodăria, care a fost împărțită în oraș la diferiți necunoscuți.

2. *Jaques Iosefovici* a fost prădat de atelierul fotografic cu toate instalațiile și materiale în valoare de 300.000 Lei, plătin-du-i-se 28.000 Lei. Legionarii i-au scos din degete, 2 inele de valoare și din buzunar un ceas de aur, eliberându-i o dovadă că acestea au fost primite pentru Mișcarea Legionară.

3. *Rubin Goldenberg* proprietarul unui magazin de mărunțișuri nu a fost arestat printre așa zișii comuniști, dar a fost bătut și silit să predea prăvălia cu mărfuri în valoare de 150.000 Lei pentru..... 4.000 lei, semnând totodată și o declarație că a predat de bună voie.

4. *S. Michel*. Nici el nu a fost arestat, dar după chinuri sălbatece a trebuit să predea legionarilor mașinile de cusut și materialul de lingerie, în valoare de 300.000. Lei, ce aparțineau fiicelor sale și unor clienți.

5. *Haim Atias*, tinichigiu, a fost obligat să predea atelierul și mărfuri în valoare de 100.000. Lei. primind ca preț.... 4000 Lei.

6. *Samuil Marcus* a trebuit să predea un magazin cu mărfuri „evaluate” arbitrar de legionari la 96.000 lei, pentru suma de 13.000 lei

7. *Solomon Jean Weiss*. În timpul arestării, legionarii au pus lacăte atât la prăvălie cât și la locuință, iar după eliberare, din cauza teroarei, nu a îndrăznit să se reîntoarcă în Giurgiu și să rupă lacătele, astfel că a rămas cu soția și copiii la București, având numai îmbrăcămintea de pe ei.

8. *Jean Leiter* idem.

9. *Aoram Paiss*. În timp ce era arestat, bandiții legionari au spart ușa locuinței și au jefuit toată gospodăria, care a fost transportată în locuri rămase necunoscute.

10. *I. Carp*. În timpul arestării o femeie de serviciu a vrut să-i ducă haine și rufe, dar a fost întâlnită de legionari, cari, i-au furat geamantanul cu tot conținutul.

11. *Dr. Sever Albulescu*. În timp ce era arestat, soția sa a fost silită să predea mobilierul, primind suma de 30.000 lei și semnând

o declarație că a predat de bună voie. Odată cu mobilierul, bandiții au ridicat și argintăria, biblioteca, vestimentele, o colecție de monezi și un album filatelic de valoare.

228. 20 Decembrie 1940.

Organizația legionară din Darabani (Jud. Dorohoi) întocmește formalități pentru dărâmarea unui număr de 25 imobile proprietate evrească, pe motiv că closetele acestora sunt prea aproape de biserică.

229. 21 Decembrie 1940.

După deposedarea prin violență și jaf a proprietarilor evrei din Deva, un număr de 17 victime au reclamat parchetului. Înainte de desbaterea cererilor, chestorul poliției Corneliu Brădian, a convocat pe reclamanți, cerându-le să retragă plângerile. Aceștia au rezistat la început, dar în cele din urmă au trebuit să se supună după ce — pentru intimidare — câțiva dintre ei (*Fürst Eugen, Fürst Simon, Szelei Alexandru și Steinberg Adalbert*) au fost bătuți și maltratați în arestul poliției.

230. 21 Decembrie 1940.

Comisiunea interimară a Bursei de Efecte din București hotărăște excluderea tuturor întreprinderilor evrești din Asociația Bursei și îndepărtarea tuturor remizierilor evrei.

231. 22 Decembrie 1940.

La Alba Iulia, teroarea legionară s'a exercitat în 2 etape, fiecare având obiectivul dinainte determinat. Comerțul de manufactură din oraș și aproape tot comerțul de manufactură din Transilvania, gravita în jurul Societății „Comerțul Ardelean“, proprietatea lui *Ferdinand Fuchs*, jefuit încă la 27 Noiembrie. Avutul considerabil al acestuia, a deschis primele poște ale legionarilor din Alba Iulia, astfel că toată greutatea primelor acte de teroare au căzut asupra sa. E drept că simultan cu maltratarea lui Fuchs, au fost chinuți și alți evrei. Aceasta însă numai în măsura necesară intimidării și timorării, pentru a înfrânge rezistența lui Fuchs.

Odată averea acestuia jefuită s'a putut trece la cel de al doilea obiectiv: jefuirea restului de comercianți evrei.

În mijlocul nopții, toți comercianții evrei au fost aduși la poliție unde erau așteptați de întreaga bandă, care a operat în județul Alba: Ilie Colhon, șeful organizației legionare, Traian Hanu chestorul poliției, inspectorul Ghimbășeanu și câțiva din așa numiții comisari de românizare, ce fuseseră instalați anterior la întreprinderile evrești. După ce s'au amintit suferințele îndurate

de Fuchs, care în cele din urmă a trebuit să se supună, s'a cerut tuturor comercianților să semneze acte de vânzare, fără să cunoască conținutul. Neputincioși în fața puterii teroriștilor, toți au trebuit să cedeze. Au fost astfel jefuiți toți comercianții evrei din Alba Iulia, printre cari:

1. *Magazinul de sticlărie și depozit de aparate de radio Maurișiu Rubinștein* din piața Mihai Viteazu, cu mărfuri de peste 3.000.000 Lei a fost preluat de legionarul Popa pe preț de 800.000 lei, din care nu a plătit nimic.

2. *Magazinul de coloniale și făină Izidor Lobstein* din Str. I. G. Duca cu mărfuri de 2.000.000 lei, a fost preluat pentru 300.000 lei, fără a se plăti vreun ban.

3. *Magazinul de textile Eugen Iudovici* din piața Mihai Viteazu, cu mărfuri de 2.000.000 lei, a fost preluat pentru suma de 500.000 lei, din care s'a plătit un mic avans din banii pe cari jefuitorii i-au găsit în casa de bani a victimei.

4. *Magazinul de textile Pasternak Lupu* din piața Mihai Viteazu, cu mărfuri în valoare de 1.200.000 lei, a fost preluat pentru 400.000 lei.

5. *Magazinul „Popular“, proprietar N. Szegó* cu mărfuri în valoare de 1.500.000 lei, a fost preluat pentru 450.000 lei.

6. *Magazinul de coloniale Nathan Adalbert* din str. Dorobanților cu mărfuri în valoare de 1.500.000 lei a fost preluat pe prețul de 400.000 lei.

Deși în toate contractele de mai sus s'au stipulat prețuri, aproape nici una din victime nu a primit vreun ban. La fel s'a procedat și cu ceilalți comercianți, la cari în așteptarea inventarelor, nu s'au precizat prețurile. De exemplu:

7. <i>Frații Grünfeld</i> , confecțiuni, piața Mihai Viteazu, mărfuri în valoare de	Lei 2.000.000
8. <i>Izrael Adolf & Fii</i> , fierărie mărfuri în valoare de	„ 3.000.000
9. <i>Firma Klarman</i> , postăvărie din piața Mihai Viteazu, mărfuri în valoare de	„ 1.500.000
10. <i>Herz Samuilă</i> mărunțișuri, piața Mihai Viteazu, mărfuri în valoare de	„ 1.500.000
11. <i>Kertesz Arnold</i> , coloniale, piața Mihai Viteazu, mărfuri în valoare de	„ 300.000
12. <i>Deutsch Nicolae</i> , textile, piața Mihai Viteazu, mărfuri în valoare de	„ 400.000
13. <i>Abraham Bernat</i> , sticlărie, piața Mihai Viteazu, mărfuri în valoare de	„ 1.500.000

232. 22 Decembrie 1940.

O acțiune foarte violentă, patronată din umbră de prefectul județului Turda, Petre Hanu și primarul orașului Turda Dr. Șerbu Ioan și condusă de comandanții legionari Popp Amos Horație, cârciumar, fost vizitiu la un evreu din Luduș, ajutat de Borș, subprimar, Olteanu, comandantul poliției legionare, Victor Coman, comisar legionar, frații Mitică și Ion Dăncilă, mari proprietari. Coroiu, Susman, Ing. Drăgan, și alții, a avut ca rezultat jefuirea aproape a tuturor comercianților evrei din Turda, de întregul lor avut.

Bandiții din Turda au uzat de un sistem original. Prăvăliile ce urmau a fi jefuite, erau închise, pe motive sanitare, din ordinul subprimarului Boroș. A doua zi o bandă legionară năvălea și pune stăpânire pe mărfuri, iar proprietarii erau siliți să semneze actele de vânzare. Cei ce rezistau erau aduși la primărie unde erau bătuți și chinuiți, până când istoviți, cedau.

În felul acesta au fost jefuiți aproape toți comercianții evrei din oraș, printre cari:

1. *Elek Emmerich* (depozit de manufactură din piața Mihai Viteazu) a cărui prăvălie cu mărfuri în valoare de 1.500.000, după ce a fost închisă de primărie, a fost ocupată de legionari, cari au năvălit apoi noaptea în locuință și l-au silit să semneze actul de vânzare către controlorul financiar Coroiu.

2. *Seiller Emmerich* (magazin de încălțăminte din piața Mihai Viteazul) a trebuit să predea prăvălia cu mărfuri în valoare de 600.000 lei pantofarului Ceclan Ion, care împreună cu o bandă de legionari a năvălit noaptea în locuința victimei, sîlindu-l să semneze actul de vânzare. Neprimind nici un ban din preț, a arătat că nu are din ce trăi. Răspunsul a fost că i se va plăti 20 de lei, pentru o funie de spânzurat.

3. *Czitron Rozalia* (magazin de manufactură din piața Mihai Viteazul) a trebuit să predea prăvălia cu mărfuri în valoare de 2.000.000 lei, cooperativei legionare „Zorile“ fără a primi vreun ban din preț.

4. *Ungerleider Vasile* (parfumeria „Centrală“ din piața Mihai Viteazu) a fost somat de legionarul Olteanu să-i predea prăvălia cu mărfuri în valoare de 1.500.000 lei. Rezistând a fost ridicat și dus la poliție, unde, după o primă bătaie, a fost eliberat. Seara au năvălit în locuința sa 6 legionari cari au bătut-o pe soția sa, iar pe dânsul l-au ridicat din nou și l-au dus într-o pivniță unde

l'au bătut și chinuit până ce a semnat câteva acte fără să le cunoască conținutul. Mai târziu a aflat că vânduse magazinul, Cooperativei legionare.

5. *Farkaș Leopold* (bodegă) a fost arestat de comisarul legionar Coman, sub pretext că ar fi traficant cu valute străine. Cu prilejul acesta, comisarul i-a furat 84.000 lei. Apoi l'a bătut până ce a semnat în alb, un act de vânzarea prăvăliei.

6. *Perl Filip*, atelier de confecțiuni, a fost preluat de Totu Vasile

7. *Fränkel Martin*, magazin de încălțăminte, a fost preluat de Suci Teodor.

8. *Ausländer Iosif*, magazin de mode, a fost preluat de Bucur Ioan.

9. *Czitrom Arthur*, magazin de manufactură, a fost preluat de Cooperativa legionară.

10. Depozitul fabricii de bere „Ursus”, concesionat lui *Ausländer Herman*, a fost preluat de frații Dăncilă.

11. *Depozitul și fabrica de cherestea a lui Papp Filip* a fost preluată de o bandă de legionari, cari l'au bătut pe proprietar, pentru că verificând contabilitatea întreprinderii, au găsit în casă o lipsă de 38.000 lei.

Pentru complectarea acțiunii de jaf, banda legionară din Turda s'a deplasat și în județ, unde au fost deasemenea prădate toate întreprinderile evreiești.

a) La Ludușul de Mureș întreprinderile *Heller* și *Farkaș* au fost preluate de frații Dăncilă.

b) La Câmpia Turzii, legionarul Duca Lica, fratele primarului, împreună cu 6 legionari a silit pe *Glück Alexe* să-i vândă casa în valoare de 500.000 lei, pe preț de 150.000 lei, din care n'a primit decât 10.000 lei; *Frenkel Sigismund* a fost bătut împreună cu soția sa și copiii, ca să semneze un act de vânzare a casei, evaluată la 400.000 lei pe preț de 130.000 lei.

c) La Viișoara *Feder Henric*, a fost arestat și bătut de comandantul poliției legionare din Turda, Olteanu, până ce a semnat un act de donație a mărfurilor ce valorau atunci 200.000 lei.

d) La Căməraș, bătrânul *Erczman Adolf*, amenințat cu moartea, s'a lăsat prădat de o bandă de legionari, cari i-au ridicat 3

garnituri de treierat, 3 tractoare și 3 vagoane de cereale în valoare de 150.000 lei.

Notă. — După patru ani, la 16 Septembrie 1944, după ce regimul legionar se prăbușise de mult, după ce prin armistițiul dela 23 August a fost înlăturat și regimul de dictatură fascistă a lui Antonescu, bătrânul Erczman Adolf, nu și-a mai putut salva viața. A fost omorât împreună cu alți 125 de evrei din satul său, într'un măcel dintre cele mai oribile, organizat de trupe maghiaro-hitleriste, cari năvăliseră în această regiune.

233. 23 Decembrie 1940.

La Ploești, teroarea legionară care se potolise după masacrul din noaptea de 27-28 Noembrie, reîncepe cu egală violență, în vederea unui nou obiectiv: jaful întreprinderilor industriale și comerciale evreiești.

Prima victimă este fabricantul *M. Loewenstein* din Str. Vlad Tepeș Nr. 16. care a fost poftit de o bandă legionară, la biroul de distribuie al ziarului „Cuvântul” oficiul Mișcării legionare. A venit însoțit de soția sa, fiica și avocatul său, Acesta din urmă a fost alungat, iar Loewenstein a fost constrâns, să semneze un act de vânzare către ziarul „Cuvântul” a imobilului Hotel Carol — Palace, pe preț de 7.000.000 lei, fără să primească vreun ban.

După ce au terminat cu succes această tâlhărie, pofta de jaf a legionarilor din Ploești, s'a deschis mai nesățioasă. L'au arestat din nou pe Loewenstein și după o deținere de câteva zile, l'au silit prin aceleași mijloace, să semneze un act prin care închiriază Federalei Băncilor Cooperative din Jud. Prahova, fabrica de pălării „Aurora”, cu o chirie anuală de 140.000 lei, urmând ca materiile fabricate, mărfurile și debitele clienților săi, în valoare totală de 15.000.000 lei. să fie lichidate, pe măsura fabricării, vânzării și încasării. S'a plătit suma de 70.000 lei, chiria pe un semestru, dar nu i s'a mai dat nici o centimă din debite, materii prime și mărfuri.

Cu acelaș sistem al arestării și amenințării cu moartea, a fost jefuit magazinul „Hora Țărănească” proprietatea lui *Gabriel Papp*, cea mai importantă întreprindere de manufactură din oraș.

234. 23 Decembrie 1940.

Acțiunea de jaf întreprinsă la Aiud încă în luna Noembrie, de către banda legionară care a operat în tot județul Alba (Ilie Colhon, Traian Hanu, Olteanu etc.) este reluată și terminată într'o singură zi. Toți comercianții evrei au fost vizitați de bandiți cari

i-au obligat să predea avuturile. Știind ce pătimiseră înainte și ce au pățit în restul județului cei ce au încercat, fără succes, să reziste, evreii s'au supus.

Câteva exemple:

1. *Israel Adolf*, proprietarul magazinului de fierărie din piața Elisabeta Nr. 15, a fost obligat la 23 Decembrie, să predea „Societății Transilvăneană din Alba Iulia”, întregul activ în valoare de lei 3.500.000 pe preț de lei 400.000.

2. *Berkovitz Adalbert*, proprietarul magazinului de stofe și confecțiuni din Piața Regele Ferdinand, a fost obligat a preda activul comercial în valoare de lei 2.000.000 pe preț de lei 400.000. În magazin au fost instalați preotul Morușin și croitorul Maxim Gheorghe.

3. *Hartman Emanuil*, proprietarul magazinului de manufactură din Piața Elisabeta Nr. 15, a fost obligat a preda activul de lei 3.000.000 pe preț de lei 400.000. În magazin s'au instalat legionarul Alexandru Gruia, funcționar la penitenciarul Aiud.

4. *Fischer Iacob*, proprietarul magazinului de manufactură din str. Elisabeta, a fost obligat a preda activul de lei 600.000 pe preț de lei 160.000

5. *Wolf Alexandru*, proprietarul magazinului de încălțăminte și galanterie din Str. Mihai Viteazu, a fost obligat a preda activul de lei 600.000 pe preț de lei 110.000.

6. *Fenichel Andrei*, proprietarul magazinului de coloniale din str. Elisabeta, a fost obligat a preda activul de lei 600.000, pentru prețul de lei 160.000

8. *Otto Berger*, proprietarul fabricii de oțet din str. Avram Iancu, a fost silit a preda fabrica în valoare de lei 700.000 pe preț de lei 300.000, unui anume Blindea.

235. 23 Decembrie 1940.

După ce o primă încercare a legionarilor din Constanța de a jefui întreprinderile evreești, a eșuat în parte la 16 Decembrie, în urma unei ciudate intervenții a lui Horia Sima, acțiunea re-începe mai violentă și e dusă până la capăt.

Toți comercianții evrei au fost convocați la Camera de Comerț unde Președintele Camerei, Vicepreședintele Teoforescu și comandantul legionar Gheorghe Stoia le-au pus în vedere să pre-

dea imediat întreprinderile lor, legionarilor ce vor veni să le ceară. Dacă vor rezista, nu se poate garanta liniștea și viața lor și în orice caz să țină seamă toți că „marea e mare și mută”.

Pentru intimidare și înfrângerea eventualelor rezistențe, în aceeași zi și în zilele următoare, bande legionare înarmate au cointat prăvăliile evreești, au ridicat la întâmplare diverși negustori pe cari i-au dus într'o casă părăsită a germanului Mauch, unde au fost chinuiți, bătuți cu vâna de bou pe pielea goală, descălțați apoi și bătuți la tălpi, până au semnat contractele de vânzare.

Astfel, au fost, unii chinuiți și toți jefuiți de întreprinderile lor, următorii:

Nr. crt.	NUMELE VICTIMEI	A D R E S A	Valoarea jafului
1	<i>Isac Matatia</i> (Victima a și murit după câteva luni, din cauza bățăilor suferite. Întreprinderea a intrat în stăpânirea legionarului Cornel Butărescu).	Str. Atelierelor Nr. 9	1.500.000
2	<i>Haimovici Sura</i>	„ Mitrop. Șaguna 35	1.020.000
3	<i>Haimovici Malca</i>	„ „ „	500.000
4	<i>Galbinsky Moise</i>	„ Miron Costin 63	280.000
5	<i>Gruberg Heinrich</i>	„ Mihail Cogălniceanu 14	250.000
6	<i>Bercovici Marcu</i>	„ Daciei 68	3.500.000
7	<i>Grunberg Lupu</i>	„ Ștefan Cel Mare 52	2.618.000
8	<i>Isovici Ana</i>	„ Bolintineanu 8	500.000
9	<i>Cohn Moise</i>	„ Cuza Vodă 34	15.000
10	<i>Bercovici Avram</i>	„ Ștefan cel Mare 123	250.000
11	<i>Copel Adolf</i>	„ Tomis 18	150.000
12	<i>Solomon Tili</i>	„ „ „	230.000
13	<i>Schärf Abraham</i>	„ Ion Lahovari 14	100.000
14	<i>Rudic Ionel</i>	„ Bolintineanu 11	60.000
15	<i>Herșcovici Rașela</i>	„ Ștefan cel Mare 114	500.000
16	<i>Ianchel Sraier</i>	„ Granilor 31	502.000
17	<i>Goldenberg Iancu Marcel</i> . .	„ Griviței 47	40.000
18	<i>Roizman Efraim</i>	„ Decebal 18	30.000
19	<i>Serter Rubin</i>	„ Carol 58	1.250.000

Nr. crt.	NUMELE VICTIMEI	A D R E S A	Valoarea jufului
20	<i>Fainstein Zissu</i>	„ Tomis 13	85.000
21	<i>Haim Pincu</i>	„ I. G. Duca 19	15.000
22	<i>Panici Jack</i>	„ Ștefan cel Mare 58	500.000
23	<i>Bercovici Elias</i>	„ Mangaliei 110	600.000
24	<i>Grunberg Nachman</i>	„ G-ral Manu 19	200.000
25	<i>Lemy Solomon</i>	„ Ștefan cel Mare 31	200.000
26	<i>Antoș Zoltan</i>	„ Călărași 4	1.500.000
27	<i>Cohen Isaia</i>	„ Vântului 7	800.000
28	<i>Eigher Saie</i>	„ V. Brătianu 33	180.000
29	<i>Naftali Herman</i>	„ Mihai Viteazu 8	2.500.000
30	<i>Friedman Heinrich</i>	„ Olteni 11 bis	125.000
31	<i>Iuster Clara</i>	Șos. Mangalei 14	20.000
32	<i>Herșcovici Iancu</i>	Str. Călugăreni 7	35.000
33	<i>Herșcovici Mihai</i>	Bd. Ferdinand 51	200.000
34	<i>Davidsohn Beniamin</i>	Str. V. Brătianu 33	50.000
35	<i>Davidsohn Moise</i>	„ „ „	200.000
36	<i>Steinberg Moise</i>	„ Jack Lahovary 15	150.000
37	<i>Steinberg Bella</i>	„ „ „	10.000
38	<i>Blumenfeld Zeida</i>	„ Cuza Vodă 39	30.000
39	<i>Goldenberg Mișu</i>	„ Ștefan cel Mare 100	1.800.000
40	<i>Lazarovici Moritz</i>	„ Bolintineanu 10	120.000
41	<i>Herșanu Marcu</i>	„ Mercur 7	150.000
42	<i>Silber Ezra</i>	„ V. Brătianu 24	180.000
43	<i>Galbinschi Israel</i>	„ Anghel Saligny 16	4.000.000
44	<i>Galbinsky Hună</i>	„ „ „ 16	400.000
45	<i>Galbinsky Sara Leia</i>	„ „ „	280.000
46	<i>Bercovici Bercu</i>	„ V. Brătianu 22	150.000
47	<i>Tonberg Mircea Vasile</i>	„ Cuza Vodă 82	20.000
48	<i>Blum Carol</i>	„ Ion Rațiu 48	1.000.000
49	<i>Păsculescu Rubin</i>	„ Cuza Vodă 65	100.000
50	<i>Romașcanu Isac</i>	„ Mihăileanu 26	50.000
51	<i>Israelovici David</i>	„ Daciei 40	26.000
52	<i>Matația B. Moise</i>	„ Mihai Viteazu 9	800 000
53	<i>Rosenfeld Iosif</i>	„ V. Brătianu 47	5.000
54	<i>Rotman Marcu</i>	Bd. Ferdinand 20	50.000
55	<i>Perișovici Ihil Filip</i>	Str. G-ral Manu 17	110.000
56	<i>Snitter Surica</i>	„ Carol 235	180.000

Nr. crt.	NUMELE VICTIMEI	A D R E S A	Valoarea jafului
57	<i>Ciprut Calo</i>	„ Ștefan cel Mare 110	20.000
58	<i>Friedman Sara</i>	„ G-ral Manu 55	250.000
59	<i>Haimovici Avram</i>	„ Carol 153	300.000
60	<i>Hananel David</i>	„ Scarlat Vârnav 26	1.000.000
61	<i>Margulies Nathan</i>	„ Miron Costin 22	150.000
62	<i>Bringer Solomon</i>	„ G-ral Manu 69	400.000
63	<i>Diner Moise</i>	„ C. Negri 62	150.000
64	<i>Matatia Nissim</i>	„ Șt. cel Mare 100	1.500.000
65	<i>Hariton Buium</i>	„ T. Maiorescu 44	3.000.000
66	<i>Idelsohn Marcu</i>	„ Șt. cel Mare 27	100.000
67	<i>Heller Sofia</i>	„ Miron Costin 24	500.000
68	<i>Spiler Bercu</i>	„ Jupiter 10	3.000.000
69	<i>Grünberg Aron</i>	„ Mitrop. Șaguna 21	600.000

236. 24 Decembrie 1940.

La București teroarea legionară, în special cea exercitată de către Primăria Sectorului III Albastru, sub conducerea legionarilor Vasile Mailat, ajutor de primar și Mircea Petrovicescu, continuă neîntreruptă și nestăvilită, ajungând la proporții înspăimântătoare. Activitatea teroristă s'a intensificat deoarece și obiectivul a devenit mai important.

Vasta acțiune de jefuire a averilor evreești din toată țara, sprijinită prin toleranță, impunitate și impulsivitatea autorităților superioare, a ajuns în Capitală. Incepe jefuirea comercianților și industriașilor evrei din București.

Zeci de oameni sunt aduși zilnic la sedii legionare, în special la Primăria Sectorului III Albastru, unde funcționează așa numita Poliție Comunală a speculei. După o primă bătaie, li se cere de către șeful serviciului, Mircea Petrovicescu, să predea de îndată magazinul, atelierul sau fabrica. Cei ce rezistă sunt coborâți în pivniță, într-o cameră de tortură, special amenajată și chinuiți până la istovire. Ajunși în această stare, cei mai mulți cedează.

1. *Marcus Lazarovici*, proprietarul depozitului de lemne din Cal. Moșilor Nr. 158, a fost invitat la acest birou la începutul lunii. I s'a cerut să doneze pentru „Ajutorul Legionar“ 2¹/₂ vagoane de lemne. S'a supus. Rechemat după câteva zile, i s'a cerut să pre-

dea depozitul cu mărfuri în valoare de 260.000 lei către legionarii Aurel Alexe și Căpitan Cristu, pe preț de 80.000 lei. Pentru a scăpa de bătaie a promis, dar a vândut depozitul altcuiva. Drept pedeapsă a fost ridicat la 24 Decembrie, adus la biroul lui Petrovicescu și în mijlocul petrecerii ce acesta organizase pentru sărbătorirea Crăciunului, a fost bătut cu vâna de bou pe cap, pe corp și pe picioare, până a căzut în nesimțire. Ca să-l trezească l'au bătut apoi cu palmele și cu sticle de vin. Tortura a durat dela orele 4 p. m. până la 12,30 noaptea când, eliberat a trebuit să se interneze în spital.

2. *Leon Bereșteanu*, comerciant de sticlărie din Șos. Mihai Bravu Nr. 1 și 7 a fost invitat de Petrovicescu care i-a cerut să predea unui legionar, unul din magazinele sale. I s'au cerut și 50.000 lei pentru „Ajutorul Legionar“, pe cari i-a depus imediat. Până să se hotărască dacă să se lase jefuit de unul din magazine, a fost bătut atât de sălbatec încât a trebuit să fie ridicat de serviciul de salvare și dus direct la sanatoriul „Central“ în stare gravă cu palmele umflate și vinete, fessele și pulpele negre și maxilarul inferior deplasat și umflat.

3. *David Bereșteanu* comerciant de sticlărie din Șos Mihai Bravu Nr. 5, a fost invitat de Petrovicescu să predea magazinul, legionariilor Băltărețu și Tănăsescu și să plătească 100.000 lei pentru „Ajutorul Legionar“. A plătit banii și a scăpat astfel de bătaie. A fugit și s'a ascuns și în lipsa lui, legionarii au închis și sigilat prăvălia.

4. *Mayer Bachmann*, proprietarul fabricii de săpun din Șos. Vitan Nr. 6, a fost vizitat de legionarul Bogdan, care i-a cerut să-i predea fabrica, pentru că alfel „îi va părea rău“. În adevăr după câteva zile a fost chemat la Primăria Sectorului III Albastru unde a fost întâi crunt bătut, apoi a trebuit să semneze o declarație că nu a avut nimic de suferit și în cele din urmă, a fost silit să predea legionarului Costin, fabrica cu instalațiunile în valoare de 700.000 lei, pe preț de 70.000 lei, din cari nu i s'a plătit decât jumătate.

237. 24 Decembrie 1940.

La Petroșani (Jud. Hunedoara) autoritățile locale legionare au declarat rechiziționați pentru muncă o seamă de tineri evrei, cari au fost obligați să lucreze la amenajarea unui teren de patinaj. În a doua zi de Crăciun, un grup de 40 evrei, (medici, avocați, comercianți) au fost constituiți în detașamente de muncă și

trimiși la defileul Bumbești-Livezeni, unde au fost constrânși a munci 2 zile, fără mâncare și fără plată, la curățirea zăpezii.

238. 27 Decembrie 1940.

Două zile după o vizită făcută la Lugoj de către Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri, apare o schimbare importantă în conducerea autorităților locale. Chestorul poliției Dr. Neamțu, este înlocuit prin legionarul Jura, în vârstă de 24 ani. Explicația acestei numiri au avut-o evreii din Lugoj a doua zi când comercianții evrei s'au pomenit chemați la poliție unde chestorul, asistat de alți 2 legionari cu revolvare întinse, i-au constrâns a semna acte de vânzare a întreprinderilor pe preț de 25% din valoarea mărfurilor, plătitibil eșalonat în 18 luni, într'un cont blocat la Banca Carașană. Cei ce au schițat gesturi de rezistență, au fost conduși în arestul poliției cu amenințarea că vor sta acolo până vor semna, astfel că în cele din urmă toți cei ce se aflau atunci acolo au cedat și au semnat. A doua zi „cumpărătorii” în majoritate băieți între 20—25 de ani, măcelari, plugari, calfe de bărbieri și femei fără ocupație, s'au prezentat și au luat în primire întreprinderile.

În felul acesta au fost jefuiți de avutul lor, toți comercianții evrei din Lugoj și anume:

<i>Deutsch Adalbert</i>	<i>Herman Linenberger</i>
<i>Oskar Kohn</i>	<i>Emerich Karman</i>
<i>Emanuil Gal</i>	<i>Văd. Friderich Friedländer</i>
<i>Alexandru Brauch</i>	<i>I. Blum și Fii</i>
<i>Eduard Neuman</i>	<i>Frida Hegyesi</i>
<i>Klein Bernat</i>	<i>Starus Victor</i>
<i>Hirschl Armin</i>	<i>Bronfeld Alexandru</i>
<i>Türkl Elemer</i>	<i>Vilhelm Huszar</i>
<i>Eugen Karman</i>	<i>Ludovic Sziklai</i>
<i>Amalia Kirschner</i>	<i>Klein Selma</i>
<i>Simion Poper</i>	<i>Iacob Neuman</i>
<i>Sigismund Pick</i>	<i>Eleonora Ringwald</i>
<i>Văd. Iuliu Schwartz</i>	<i>Pavel și Alexandru Epștein</i>
<i>Fischner Iacob</i>	<i>Weksler și Klein</i>
<i>Iuliu Gerő</i>	<i>Reichenbach Isidor</i>
<i>Sigismund Iarovitz</i>	<i>Francisc Kurtag</i>
<i>Messing Emanoil</i>	<i>Arcadie Holtzer</i>
<i>Blanka Kurtag</i>	<i>Robert Szameth</i>
<i>Mikes Marcel</i>	<i>W. Dreichlingher</i>
<i>Reisz Marton</i>	<i>Braun și E. Hirschl</i>

O singură rezistență tenace s'a putut opune teroarei legionare din Lugoj. Comerciantul de textile *David Spitzer* a avut „norocul” să fie grav bolnav de cancer și tocmai în vremea aceea se internase într'un sanatoriu din Timișoara pentru a fi operat. Cum semnătura sa era indispensabilă pentru perfectarea jafului, bandiții legionari au încercat toate mijlocele pentru a-l aduce. A fost arestat fiul său, avocatul *Dr. Filip Spitzer*, chiar în incinta tribunalului, chestorul a venit personal să-l aresteze pe bătrân, prefectul a trimis o telegramă sub proprie semnătură, amenințând că dacă bătrânul nu se prezintă, întreprinderea va fi confiscată, ca fiind abandonată etc. În cele din urmă, văzând că încercarea a eșuat, prefectul — Tiberiu Mitar — a delegat un legionar care s'a instalat în prăvălie, supraveghind activitatea întreprinderii și păstrând cheile dela cassa de bani.

239. 28 Decembrie 1940.

Se confiscă — fără liberare de dovadă, — toate aparatele de radio ale evreilor din Lugoj.

240. 28 Decembrie 1940.

Primăria municipiului Constanța comunică Comunității Evreilor că „potrivit dispozițiilor în vigoare, este cu totul oprit ca familiile jidovești să angajeze personal de serviciu creștin”.

241. 28 Decembrie 1940.

A doua zi, după o vizită făcută de Horia Sima, Vicepreședintele Consiliului de Miniștrii la Caransebeș, începe jefuirea întreprinderilor și imobilelor evreești. Toți comercianții și proprietarii de imobile au fost ridicați de gardieni publici, din locuințe, din prăvălii sau depe stradă și conduși la poliție, unde o comisiune compusă din legionarii Valeriu Miloiu, șeful poliției, Târu funcționar C. F. R., Cârpan Ion și Ianculovici, avocați, le-a pus în vedere, sub amenințări și uzând de violență, că trebuie să predea imediat magazinele, obligându-i să semneze contracte de vânzare, cu conținut necunoscut. Cei ce au încercat să reziste, au fost conduși în beciul poliției și trimiși într'o încăpere umedă, fără căldură și fără mâncare, până când — la capătul puterilor — au cedat și au semnat. Pe măsură ce se semnau actele, fiecare evreu era eliberat și condus de așa numitul cumpărător, care primea cheile și intra în stăpânirea avutului jefuit.

În felul acesta au fost jefuiți toți comercianții și proprietarii de imobile evreești din Caransebeș și anume:

Nr. crt.	N U M E L E ȘI PRONUMELE	A D R E S A	Valoarea reală	Prețul impus
1	<i>Frații Pollack</i> . . . Beneficiari: Gh. Babuți și Dragota	Piața Unirii	10.000.000	1.200.000
2	<i>Frații Pollack</i> . . . Benef.: N. Ștefănescu funcț. C. F. R.	" "	1.500.000	250.000
3	<i>Frații Pollack</i> . . . Beneficiar: Francisc Stoll, calfă	" "	300.000	70.000
4	<i>Violeta Strausz</i> . . . Benef.: Stolojescu funcț.	" "	2.000.000	400.000
5	<i>Sigismund Wiener</i> . Beneficiar: Gh. Bujor, tâmplar	Str. Banul Borbelli	2.140.000	250.000
6	<i>Robert Halle</i> . . . Benef.: Kurt Krepple, bucătar și Gh. Tismă- nariu, calfă	" Regele Mihai	3.000.000	500.000
7	<i>Emanoil Grünberg</i> Beneficiar: Dimitrie Berariu, pens. C. F. R.	Piața Unirii	2.000.000	400.000
8	<i>Eugen Donner</i> . . . Beneficiar: Ioan Olariu, croitor	Str. Episcop Poparu	2.000.000	280.000
9	<i>Ana Goldschmidt</i> . Beneficiar Popovici, funcționar C. F. R.	Bd. Regele Mihai, 6	1.000.000	200.000
10	<i>Ghera și L. Grün- berger</i> Beneficiar: D. Berariu, pensionar C. F. R.	Piața Unirii	2.000.000	500.000
11	<i>Eugen Friedmann</i> . Benef.: Ioan Caraula	Str. Ardealului 13	900.000	130.000
12	<i>Adalbert Princz</i> . .	" Lugojului 10	880.000	200.000
13	<i>Andrei Salgo</i> . . . Benef.: Dimitrie Cârpan	" Paul Chinezu 1	800.000	110.000
14	<i>Avram Stern</i> . . . Benef.: Ștefan Drăgan, tăbăcar	" Ovid	800.000	
15	<i>Elena Friedman</i> . . Benef.: Const. Nicoară	Bd. Regele Mihai 7	500.000	80.000
16	<i>Adalbert Englaender</i> Benef.: Nicolae Cristoi, tăbăcar	" Regele Mihai 15	350.000	85.000
17	<i>Isabela Berkovitz</i> . Beneficiar: Balsiescu calfă - rotar	Str. Paul Chinezu 9	250.000	
18	<i>Simion Loewenfeld & Co.</i> , Benef.: Nicolae Cristoi, tăbăcar	" Ardealului	250.000	50.000
19	<i>Margareta Halle</i> . .	" Episcop Poparu	200.000	65.000
20	<i>Ghizela Pollak</i> . .	" Ardealului	25.000	

După terminarea acestei acțiuni o parte din bandă s'a deplasat în comuna apropiată Chaba-Bistra, unde împreună cu primarul comunei, Moise Roi, au jefuit în toiu nopții, uzând de aceleași mijloace, pe evreii de acolo și anume:

Edmund Koos a trebuit să predea imobilul evaluat la 350.000 și prăvălia cu mărfuri în valoare de 200.000 lei, lui Pamfil Drăguț, funcționar la Soc. Lomaș, pe preț total de 100.000 lei.

Pollak Alexandru a trebuit să „vândă” unui necunoscut imobilul în valoare de lei 400.000, pe preț de 80.000 lei

În aceeași zi, o altă parte a bandei legionare din Caransebeș, a jefuit și pe evreii din Comuna Caransebeș-Nou și anume:

Weisz Adolf, deși încă la 12 Decembrie vânduse prăvălia către comerciantul Iuliu Lepși pe preț de lei 720.000, a trebuit să semneze din nou că vinde aceeași prăvălie, unui necunoscut, pe preț de lei 200.000.

Andor Maximilian, a trebuit să „vândă” imobilul în valoare de lei 500.000 pe preț de lei 125.000 fără să știe măcar cine e cumpărătorul.

242. 29 Decembrie 1940.

Toți evreii refugiați din județele limitrofe în orașul Rădăuți (70 familii) au fost aduși la poliție, ținuți arestați o zi și o noapte și apoi eliberați după ce au semnat declarațiuni că în 2 zile vor părăsi orașul.

243. 31 Decembrie 1940.

O comisiune formată dintr'un ofițer român, un ofițer german și un legionar, vizitează imobilul din Calea Dudești Nr. 24, în care e instalat sediul Comunității Evreilor din București, interesându-se de numărul încăperilor și cubajul camerilor.

În aceeași zi sunt declarate rechiziționate și ocupate de trupe germane, italiene și române toate școalele evreiești, ce au mai rămas libere și anume:

1. Școala profesională și liceul de fete „Filip și Rașela Focșăneanu”, din Str. Anton Pan No. 44.
2. Liceul Comercial „Cultura” din Str. Zborului 13.
3. Liceul teoretic „Cultura” din Str. Mircea Vodă, 20.
4. Școala primară și complementară „Malbim Mischontzniky” din Str. Prelungirea Trinității.

5. Școala primară „*Iacob și Carolina Löbel*“ din Str. Mircea Vodă No. 20.

6. Școala primară „*Moria A. E. Gaster*“ din Str. Epureanu.

7. Școala primară de fete „*Fraternitatea Zion*“ din Str. Sf. Vineri No. 13.

8. Școala primară de fete „*Progresul Culturei*“ din Str. Salvator.

9. Școala primară „*Cultura Max Aziel*“ din Str. Sevastopol.

244. Decembrie 1940.

Primăria Municipiului Constanța ordonă evacuarea imobilului în care se află instalat azilul de bătrâni „*Alinarea*“ din B-dul Maria Nr. 65

245. Decembrie 1940.

La Ițcani-gară, comună din județul Suceava, locuită de cca 300 evrei, teroarea este condusă de primarul Strobl.

Prima victimă este avocatul *Dr. I. Goldstein*, fost primar, care a fost bătut și amenințat cu moartea chiar de Strobl, pentru că la o anchetă întreprinsă de șeful postului de jandarmi, a declarat că i s'au ridicat ilegal toate găinele din gospodărie.

Din ordinul aceluiaș primar Strobl au fost aduși la primărie în zi de Sâmbătă o seamă de evrei habotnici, între cari: *Burăh Haham Wolf, Mayer Goldenberg, Leib Brander, Moses Windisch, Abraham Katz, Feimel Mayer, Schama Alter Silber* din Suceava, și alții cărora li s'au tăiat bărbile. Victimele au îndrăznit să reclame parchetului care a ordonat o anchetă, dar față de teroarea exercitată de Strobl, s'au văzut constrânși să declare procurorului că, din propria lor voință au venit la Primărie și au rugat să li se taie bărbile. Tot din ordinul lui Strobl, s'au confiscat diverse bunuri dela locuitorii evrei și anume:

N. Lupovici, birjar. I s'au luat 2 cai, o sanie, tot fânul din grajd și diverse unelte. A rămas fără niciun mijloc de existență.

Brettschneider, i s'au luat caprele de lapte.

Wachs, idem.

Salomon Peritz, i s'a confiscat o importantă sumă de bani din cari i s'a restituit mai târziu numai o parte. Totodată i-a fost închisă prăvălia.

Marcus Blei. Din ordinul primarului, i-a fost închisă prăvălia.

Moise Mordche Wald. Idem.

În cele din urmă primarul a comunicat locuitorilor evrei prin președintele comunității *Dr. Hellmann*, că în baza unor „ordine verbale“ ce ar fi primit dela autoritățile superioare, popu-

lația evreească va fi evacuată din comună. De aceea a „sfătuit” ca fiecare să plece benevol, din vreme, pentrucă altfel evacuarea va fi subită și nimeni nu va putea să mai ducă ceva din lucruri.

246. Decembrie 1940.

Din ordinul autorităților inferioare locale, în diferite orașe, (Brăila, Buzău, Constanța, Târgoviște, Petroșani) evreii din toate păturile sociale (rabini, profesori, medici, comercianți, meseriași etc.) au fost ridicați cu forța și obligați să curețe zăpada de pe străzi.

Notă. — În ședința Consiliului de Miniștri din 11 Ianuarie 1941, Conducătorul Statului s'a arătat revoltat de această barbarie, ceea ce nu l'a împiedicat ca în iarna următoare să ordone el însuși această măsură pentru toată țara, ordin executat cu mai multă sălbăcie decât chiar în vremea legionarilor.

247. Decembrie 1940.

În unele orașe din țară (Brăila, Târgoviște etc.) evreii nu pot părăsi localitatea fără autorizații speciale.

248. Decembrie 1940.

Organele poliției ridică fără a prezenta vreun ordin și fără a lăsa vreo dovadă, cele 15 aparate de radio ce se aflau în posesiunea evreilor din Blaj. O parte din ele au fost vândute prin oraș pe prețuri ieftine. Deasemenea au fost confiscate 170 aparate de radio aparținând evreilor din Buhuși.

249. Decembrie 1940.

La Sibiu, teroarea legionară, deslănțuită chiar dela instaurarea regimului și accentuată în primele zile ale lunii Noemvrie, s'a desfășurat neîntreruptă, căpătând cele mai variate forme întâlnite în restul țării. Arestări nedrepte și maltratări — la poliție și în pădurea „Dumbrava” — izgoniri din locuințe, boicot al magazinelor evrești și în sfârșit jefuirea tuturor întreprinderilor evrești cari au fost vândute silit pe prețuri derizorii unor așa numiți „cumpărători” români și germani.

Între multe altele, s'au prădat întreprinderile următoare:

1. *Frații Polak*, magazin de făină.
2. *Friedman Marcus*, magazin de textile.
3. *Friedman Herman*, magazin de încălțăminte.
4. *Friedman Ferdinand*, magazin de încălțăminte.
5. *Hollaender Bernat*, magazin de vopsele.
6. *Rieger Henrik*, magazin de coloniale.

7. *Aschner Alfred*, magazin de confecțiuni.
8. *Isac Bernhard*, magazin de confecțiuni.
9. *Grünberger Iosif*, magazin de tricotaje.
10. *M. Berkovits*.

250. Decembrie 1940.

În pregătirea unei vaste acțiuni banditești, tinzând la aca-pararea întregului comerț evreesc din București, acțiune ce se va desfășura în primele zile ale anului 1941, intră în arenă noi organe legionare, între cari mai de seamă este Camera de Comerț și Industrie a județului Ilfov. De acord cu președintele Dumitru Garibaldi, vicepreședinții Dumitru Ifrim și Petre Bolintineanu, invită pe rând pe comercianții evrei — mai târziu îi vor aduce cu forța — și le pun în vedere că Legiunea a hotărât ca întreprinderile lor să fie predate unor legionari ce vor fi indicați ulterior. Printre primii au fost poftiți o serie de comercianți de încălțăminte și anume.

D. Negreanu, proprietarul magazinului din Calea Victoriei No. 2.

Armand Popper, proprietarul magazinului „American Shoe” din Str. Lipscani Nr. 53.

Segall, proprietarul magazinului „Run Over” din Str. Lipscani Nr. 70.

Comercianții Wolf și Ițicovici, proprietarii magazinului de muzică „Gramofonul” din B-dul Regele Albert Nr. 7, s’au văzut obligați, în urma presiunilor, să cedeze magazinul unui legionar.

Deasemenea proprietarul depozitului de cherestea „Hangu” din Calea 13 Septembrie Nr. 128, *Natan Weintraub*, după ce a refuzat a preda întreprinderea sa legionarului Banu, s’a pomenit cu depozitul închis de Serviciul Sanitar, care nu a îngăduit redeschiderea decât după ce proprietarul a hotărât să cedeze. Legionarul a devenit proprietarul depozitului.

O acțiune violentă a dus în câteva zile la lichidarea comerțului evreesc de hoteluri din București. Din 25 de hoteluri exploatate de evrei, unul a fost rechiziționat pentru a se instala prefectura județului Ilfov (Esplanade), alte două au fost rechiziționate pentru armata germană (Grand-Lafayette și Europa), unul a fost cedat quasi de bunăvoie (Majestic) iar toate celelalte au fost preluate prin violențe, amenințări, bătaii, cruzimi, de către refugiați macedoneni.

Antreprenorul hotelurilor „Marna, Nissa, New-York, și Gociman”, *S. P. Zissu*, a fost adus la Prefectura Poliției, biroul po-

liției sociale unde a fost bătut cu vâna de bou și cu răngi de fier până când, învinețit și desfigurat, a acceptat să predea primele 3 hoteluri. Cel de al patrulea, a fost luat chiar de proprietarul imobilului care a izgonit personalul hotelului și s'a instalat, continuând exploatarea fără a da nimănui socoteală.

Cu aceleași mijloace au fost prădate și celelalte hoteluri și anume:

Brașov		<i>Exploatarea Nissim</i>
Coroana	"	<i>Schapira</i>
Carpați	"	<i>Dr. Schachmann</i>
Continental	"	<i>D-na Crețeanu</i>
Concordia	"	<i>Căhănescu</i>
Viena	"	<i>Carol Aronovici</i>
Victoria	"	<i>Mittelman</i>
Carol	}	" <i>Mișu Rosenzweig</i>
Luvru		
Lux		
Princiar		
Veneția	}	" <i>Braunstein</i>
Gabroveni		
Unirea	}	" <i>Weintraub</i>
Roma		
Regina		
România	}	" <i>Nudelman</i>

251. Decembrie 1940.

Din ordinul legionarului Gaftoiescu, dela „Ajutorul Legionar” se declară sechestrat și se ridică un depozit de efecte uzate de îmbrăcăminte, trimise de evreii din America spre a fi distribuite evreilor nevoiași din România.

252. Decembrie 1940.

Primăria Municipiului București ordonă Comunității evreilor din București să desgroape o seamă de cadavre de origine etnică evrească (între altele osemintele fruntașului socialist Ion Dobrogeanu-Gherea) și să le reîngroape în cimitirele evrești.

253. Decembrie 1940.

Organe ale poliției din Turnu Severin, confiscă toate aparatele de radio aparținând evreilor. La comerciantul *M. Loevenstein*, proprietarul unui magazin de librărie și articole fotografice, au fost confiscate și aparatele de fotografiat precum și materialele fotografice.

254. 1 Ianuarie 1941.

Incepe la Vaslui acțiunea de teroare sălbatecă pentru jefuirea întreprinderilor evreești, acțiune condusă de șeful organizației legionare C. Pivniceru, polițaiul orașului A. Zabłowski, șefii legionari C. Gheorghescu și P. Tiglea, ajutați de legionarii C. Lazăr, Sandu Ștefănescu, Puiu Ștefănescu, Gh. Archieri, Gh. Bujor Voitinovici, Slamate și Dima.

Un număr de 23 comercianți evrei dintre cei mai importanți, au fost ridicați dela domiciliile lor și conduși la atelierul de croitorie legionar din str. I. C. Brătianu unde, după ce au fost bătuți și amenințați cu tot felul de chinuri și cu moartea și după ce, pentru a fi intimidați s'au tras mai multe focuri de armă în aer, toți au fost nevoiți a semna chitanțe de vânzare a întregului avut comercial, în totalitatea sa, (fond de comerț, mărfuri, edecuri), fără vreo specificație sau inventar și fără să cunoască prețul sau să primească vreun ban.

Ulterior, cu aceleași mijloace, aceeași comercianți au fost obligați a semna acte scrise la mașină al căror conținut nu l-au cunoscut, dar li s'a atras atenție, că vor trebui să se prezinte la Tribunal pentru autentificare iar în caz de refuz, toți vor fi împușcați pe loc, iar membrii familiei deasemeni omorâți.

În felul acesta au avut de suferit următorii:

1. *Solomon Leibovici*, Str. Hagi Chiriac No. 24.
2. *Iosef Marcus*, Str. Hagi Chiriac No. 63.
3. *Moise Davidovici*, Str. I. C. Brătianu No. 34.
4. *S. L. Moscovici* și *S. Staimann*, Str. Hagi Chiriac No. 59.
5. *Isac Mayer*, Str. Hagi Chiriac No. 11.
6. *Oișie Mendel*, Str. Principea Maria No. 18.
7. *David Horovitz*, Str. Hagi Chiriac No. 57.
8. *Israel Segall*, Str. Hagi Chiriac No. 15.
9. *Moritz Aronovici*, Str. Hagi Chiriac No. 17.
10. *Marcel Șmilovici*, Str. Principele Nicolae No. 4.
11. *Strul Guttmann*, Str. Principele Nicolae No. 22.
12. *David Steinberg* & *David Schechter*, Str. Brătianu Nr. 28.
13. *Samuel Epstein*, Str. Principele Nicolae No. 2.
14. *Israel D. Zuckermann*, Str. I. C. Brătianu No. 7.
15. *Samuel Haberman*, Str. I. C. Brătianu No. 22.
16. *Iosef Goldenberg*, Str. Ștefan cel Mare No. 117.
17. *David Braunstein*, Str. Hagi Chiriac No. 60.
18. *Rebeca Dulberg*, Str. Hagi Chiriac No. 60.

19. *Leiba Cais*, Str. I. C. Brătianu No. 48.
20. *Rașela H. Cais*, Str. I. C. Brătianu No. 42.
21. *Paulina L. Cohn*, Str. Principesa Maria.
22. *Mașa S. Goldenberg*, Str. Ștefan cel Mare.
23. *Pincu Goldstein*, Str. I. C. Brătianu No. 50.

Profitorii acestor operațiuni sunt oameni fără nicio pregătire, din preajma celor ce au organizat jaful.

Astfel:

Aneta Solomon, sora lui Pivniceru, a devenit proprietara a trei magazine dintre cele mai importante: *Solomon Leibovici*, (valoare cca 4 milioane); *I. Marcus*, (valoare cca 4 milioane) și *I. Marcovici*.

C. Gheorghescu, șef legionar a devenit proprietarul magazinelor: *Moise Davidovici* (valoare 2.500.000 lei) și *Pincu Goldstein* (valoarea 1.500.000 lei).

P. Țiglea, șef legionar, a căpătat trei magazine și anume: *Israel Segall* (valoare cca 700.000 lei), *Moritz Abramovici* (valoare 600.000 lei) și *David Horovitz* (valoare 800.000 lei).

Până și președintele Camerei de Comerț Alexe Onceanu, s'a pretat la aceste operațiuni de jaf, însușindu-și magazinul *Rașela H. Cais*, cu mărfuri de 700.000 lei, pe preț de lei 80.000 din cari nu a dat decât 30.000.

În urma unor reclamațiuni adresate Siguranței Generale a Statului, s'a făcut o anchetă de către D-1 Chestor Marinciu. Primele cercetări au decurs normal luându-se declarațiunile victimelor *Strul Moscovici* și *Martha Goldenberg*.

După ce a fost audiat însă comerciantul *David Steinberg*, a fost condus într'o cameră alăturată unde un grup de 10—12 legionari l-au bătut atât de crunt, încât soția sa aflând de cele ce s'au petrecut, a înebunit și a fost internată în spital.

După acest incident, ancheta nu a mai continuat.

255. 1 Ianuarie 1941.

Hotărîndu-se crearea unei cooperative legionare la Râmnicul-Sărat, s'a cerut comercianților evrei *J. Grünberg* și *M. Zindelovici* să dăruiască fiecare mărfuri de câte un milion. Refuzând

la început, s'au pomenit cu percheziții domiciliare pentru căutare de arme și manifeste comuniste, percheziții executate sălbatec, mergând până la ridicarea parchetelor și a dușumelelor. Apoi primul dintre ei a fost ridicat din stradă și dus la legionarul Vasiliu unde a fost bătut și torturat, până a fost determinat să semneze o declarație prin care se obligă să predea mărfurile cerute. În fața acestei situațiuni, și cel de al doilea a cedat și a doua zi mărfurile au fost ridicate.

256. 2 Ianuarie 1941.

Văduva *Rozalia Reininger*. (în vârstă de 71 ani) din Arad, a fost adusă bolnavă la Prefectură, unde a fost constrânsă a semna contracte de vânzare a imobilelor sale din Arad, B-dul Ferdinand Nr. 22, 48 și 63-65 și str. Gh. Lazăr Nr. 23, către legionarul Ing. Matei Vasile, cu prețul „ce se va conveni cu ocazia predării“. Încercând să reziste a fost amenințată că va fi închisă și după ce i s'a refuzat chemarea unui medic, căci i se făcuse rău, s'a văzut silită să cedeze și a semnat.

257. 3 Ianuarie 1941.

Din ordinul Direcțiunei Generale a Siguranței Statului se operează o percheziție severă la locuința D-rului W. Filderman, Președintele Federației Uniunilor de Comunități Evreești din Țară.

Cu acest prilej se ridică aproape întreaga sa arhivă politică și profesională.

258. 3 Ianuarie 1941.

Toți comercianții evrei din Tulcea, (*Moise Taller, Leib Grunberg, Frații Seidler, Elly Sanft și I. Finkelstein*), au fost poftiți la Camera de Comerț a județului și obligați, prin amenințări, să predea întreprinderile, către necunoscuți indicați de legiune, pe prețuri derizorii.

259. 3 Ianuarie 1941.

La Hârlău, (Jud. Botoșani) se desfășoară neînterupt o acțiune de teroare violentă condusă de o bandă legionară în fruntea căreia se află primarul orașului cizmarul Ion Bolfan, ajutorul de primar Botezatu, dirigintele oficiului P. T. T. Grămadă, șeful poliției legionare Rașca, medicul veterinar Dr. Pantelimon Scripca și medicul spitalului Dr. Tibuleac. Cu prilejul unor percheziții făcute în casele câtorva notabili evrei (*Dr. Louis Rosen, Dr. H.*

Poplicher, avocat Rozen, Iosef Nachman, Frații Văraru, etc.), au fost împrăștiate de agenții legionari, manifeste comuniste, în baza cărora, toți cei pecheziționați au fost arestați, bătuți și — după câteva zile de „cercetări” — trimiși în judecata Tribunalului Militar Iași care, găsindu-i nevinovați, i-a eliberat.

260. 4 Ianuarie 1941.

În satele din sudul Bucovinei, bandele legionare terorizează populația evreească pentru a o determina să fugă, părăsind avutul.

O asemenea bandă compusă din legionarii Simion Răzan, Valdi Sindelar și Ion a lui Mihai Chicifoi, a năvălit în casa lui *Osiat și Cipora Liquornik* din Bălăceana (jud. Suceava). Soții *Liquornik* și copila lor în vârstă de 9 ani, au fost bătuți cu ciomege și o bucsă de căruță și au trebuit să zacă un timp îndelungat din cauza fracturilor și a luxațiilor.

O altă bandă condusă de legionarii Simion Ștefan Ciuhan și Mihail Pavel Sasu a atacat în aceeași noapte casa lui *Rubin și Gusta Tennenhaus* din aceeași comună, au spart geamurile, au forțat ușa și i-au bătut pe proprietari cu ciomege și nuiiele până ce i-au lăsat în nesimțire, cu vânătăi și fracturi. A doua zi victimele împreună cu restul evreilor din Bălăceana, au fost isgoniți din sat.

La fel s'a întâmplat la Ilișești unde, după ce a fost bătut evreul *Ehrlich*, toți evreii au fost isgoniți, neavând voie să ducă cu ei mărfurile, ci numai câteva obiecte de gospodărie pentru transportul cărora, primarul i-a obligat să plătească o taxă de 2500 lei.

În comuna Scheia (jud. Suceava) primarul legionar Nicolae Vasile Cristureanu a isgonit familia *Moise Redlich* (8 persoane), declarând că pentru aceasta a primit ordine verbale, dar că dacă se vor plânge cuiva „vor fi împușcați ca iepurii”.

Tot așa au fost isgoniți *Ancel și Schulim Fleischer*, singurii locuitori evrei din Comuna Corlata-Drăgoești.

261. 5 Ianuarie 1941.

• Se operează din ordinul Prefecturii Poliției Capitalei a doua percheziție la domiciliul d-rului W. Filderman, ridicându-se restul arhivei sale politice și profesionale.

262. 6 Ianuarie 1941.

Se operează o seamă de percheziții în casele evreilor din Craiova.

263. 6 Ianuarie 1941.

Pe înserat și târziu noaptea au fost ridicați de legionari, din case, din sinagogi sau de pe stradă, vreo 30 evrei din Hârlău, printre cari: *Iancu G. Schwartz, Moise Zeitingner, Zeilig Ițicescu, Moise Ițicescu, Iancu Kaufman, Michel Halpern, Heinic Baraș, farmacistul Bittman, Zaharia Baraș, Avram Rosenthal, Marcus Ițicescu, Sulim Argintaru, Leiba Abramovici, Iancu Burăh, etc.*

Duși la corpul de gardă al Regimentului 2 Artilerie Călărească, au fost întâi perchiziționați și jefuiți, iar apoi desbrăcați în pielea goală, întinși pe un cal de lemn pentru instrucție și în poziția aceasta, bătuți până la sânge cu centiroanele și cu patul armelor, încât unii au rămas în nesimțire.

În atmosfera astfel pregătită, bandele legionare au năvălit în prăvăliile și locuințele evreilor și au luat în stăpânire cu forța — uneori după bătăi și maltratări — aproape întregul avut. Tânărul *Heinic Baraș* a refuzat să predea cheia magazinului tatălui său și a fost bătut până i-a fost ruptă o coastă.

Au fost jefuiți de avutul din prăvălii și gospodării, următorii:

Ușer Segall, Simon Butnaru, Zeilig Grünberg, Frații Văraru, Iouven Baraș, Iosef Lozner, Nathan Idelovici, Isac Schapira, Mendel Ichil, David Zaharovici, Rafael Honig, Safir Herman, Livadaru Meilich, Zeilig Iosub, Aronesei Oişie, Leiba Abramovici, Zillier Riven, Bacal Faibiș, Caufman, Aron Aronsohn, Şulăm Wolf, Fişel David, Marcu Ițic Solomon.

Alții au fost prădați numai de o parte din mărfuri, de obiecte personale sau de gospodărie. Bunăoară:

Meilic Livadaru, i s'au furat 25 butoaie cu brânză.

Simon Iuftaru, i s'a furat ceasul de aur.

Herman Rosen, i s'a furat calul și căruța.

Motel Sapirin, idem.

Iosub Moscovici, Horovitz Froim, Schönfeld Noise, au fost prădați de toate mărfurile din prăvălie. Mai târziu o parte a fost restituită iar pentru rest au trebuit să semneze declarații că le-au dăruit pentru „Ajutorul Legionar“.

Moritz Gătlan, i s'a furat o mașină de cusut.

Herșcu P. Cohn, idem.

Până la prăbușirea regimului legionar, populația evreească, cca. 2000 suflete a trăit în permanentă panică, suportând în afară de teroare violentă, tot felul de restricții pe cari autoritățile locale legionare le-au impus. Unii evrei au fost isgoniți din oraș, (farmacistul *Bittman* alungat de polițaiul orașului Simu, prin amenințare cu moartea). Alții au fost opriți de a ieși din oraș, (*Rosen, d-na Silber, d-na Argintaru*, coborâte din tren sau din autobuz).

Moara locală, expropriată dela un evreu și condusă de legionari, a încetat a mai furniza făină brutarilor evrei, iar brutarii creștini nu aveau voie a vinde pâine evreilor.

Băcanilor evrei nu li s'a mai distribuit cota de untdelemn, iar băcanii creștini nu au avut voie să vândă acest aliment evreilor.

264. 8 Ianuarie 1941.

Comercianții evrei din Brăila cari încă de la 16 Decembrie au fost obligați de poliție să primească în prăvălii legionari salariați, cu titlu de comisari de românizare, sunt invitați la Chestură de unde sunt trimiși la Casa Verde, iar aci legionarul Brăilă, șeful legiunii economice, le cere să predea magazinele.

Unii din ei rezistând (băcanul *Mendel Herșcovici* din str. Regală Nr. 78, proprietarul hotelului „Bristol“ etc.) au fost bătuți. Apoi așa numiții comisari de românizare, au închis prăvăliile și au reținut cheile.

265. 8 Ianuarie 1941.

La Craiova sunt arestați, sub învinuire de sabotaj economic, comercianții evrei *Leon H. Leon, Moritz Levy* și *Martin Hertz*.

Arestarea a fost făcută din ordinul Prefectului, pregătinduse astfel atmosfera în care să se desfășoare o violentă acțiune de teroare și jaf ce urma să izbucnească după 2 zile.

266. 10 Ianuarie 1941.

Toți comercianții evrei din Craiova, sunt convocați printr'o adresă semnată de vicepreședintele Camerei de Comerț, Willy Ianischewsky, la sediul Camerei, la o consfătuire pentru a se discuta „chestiuni în legătură cu comerțul exercitat”. S'au pomenit adunați într'o cameră în care se aflau: Vicepreședintele Willy Ianischewsky, Chestorul poliției Vâlcu și câțiva legionari înarmați. S'au încuiat ușile și s'a cerut celor prezenți să predea întreprinderile și în acest scop toți au fost constrânși — prin diverse amenințări printre cari se aminteau mereu perchezițiile operate cu 4 zile înainte și arestările dela 8 Ianuarie — să semneze câte 2 acte și anume:

1. O cerere adresată Camerei de Comerț pentru radierea firmei comerciale.

2. O declarație de predare a magazinului, către persoane necunoscute, la un preț arbitrar fixat ce urma a se plăti eşalonat în 12 luni, începând din luna Aprilie.

Intimidați de atmosfera de panică ce de 4 zile domnea în oraș ca și de neputința în care se găseau față de puterea autorităților constituite în bandă, negustorii evrei au semnat. Comisarul Vâlcu sfătuia pe fiecare să cedeze imediat, pentru că altfel vor avea de îndurat suferințe groaznice. Între altele a mai adăugat: „Astea toate vi le spun din puținul omenesc ce mai e în mine”.

În timpul discuției dela Camera de Comerț, s'a operat radierea firmelor și nouii proprietari s'au prezentat și au luat în primire întreprinderile, după ce s'a făcut un simulacru de inventar. S'au inventariat numai mărfurile, deși s'au preluat edecurile (unele foarte costisitoare), mobilierul și chiar banii găsiți în cassele de fier. Comerciantul *L. Aronovici* a fost prădat de suma de 420.000 lei, deși a dovedit că o parte din bani aparțineau unei școli al cărei casier era.

Au fost jefuiți de avutul lor comercial:

EVREUL JEFUIT	ADRESA	LEGIONARUL PROFITOR
Jacques Rosenfeld .	Str. Kogălniceanu 3	Tănăsescu Nicolae
Bertha Rottenberg .	" Lipscani 10	Constantin Dascălu și Ilie Porumb
Mayer Grünberg . .	" Buzești 8	Mihail Călinescu
Iancu Solomon . . .	Unirii 80	Const. Stâncălie
Avram Solomon . .	" " 72	D-na Dr. I. Trifan
Albert Brill	" Madona Dudu 5	Alex. D. Botilă
Marton Wilhelm . .	" Cuza Vodă 8	Borlea Crăciun
Hermann și Iancu Herșcu	" Madona Dudu 11	Ion Gh. Cruceanu
Richard Weintraub	" Unirii 53	Ileana Cușneriuc
Solomon Segal . . .	" Lipscani 20	Gh. Gavrilescu
Solomon Segal . . .	" " 26	Const. Ganea
Penchas Brull . . .	" I. C. Brătianu 2	Gh. Fulgușin și Ion Duduță
Moise Solomon . . .	" Lipscani 38	Nicolae Neagoe
Michel Leibovici . .	" Unirii 29	Motea Costică
Rosina Löbel Ciano- vici	" Copertari 3	Margareta Mirescu
Marton Francisc . .	" Lahovari	Gavrilă Moldovan
Martin Hertz . . .	" Unirii 114	Ilie Drăgan
Sami Danitti	" Madona Dudu	H. Müller
Bercu Cohn	" Calomfirescu	Ion Voicu, șeful po- liției legionare
Oscar Grünberg . .	" Carmen Sylva 9	Traian Mărculescu
Oscar Feldstein . .	B-dul Carol 38	Poliția legionară
Jean Hodar	Str. Unirii 66	Const. Stâncălie
Gabriel Ioel	Comuna Brabova	Mitică Stănescu și Ștefan Popescu
Iulius Ioel	Str. Buzești	Virgil Pârvulescu
Iosef Solomon . . .	" Lipscani	Preotul Ștefan Stoica
Sami Flachs	" Buzești	
Morel Galimir . . .	" Lipscani	
Marcu Moscovici . .	" " "	
O. Nachmansohn . .	" Unirii	
David Lehrer	" " "	
Heinrich Salom . .	" " "	
Lazăr Sanft	" Lipscani	
Savu Salom		
Abraham Medina . .		
L. Aronovici		
D. Nachman		

Toate aceste nume sunt citate cu titlu de exemplu, căci au fost jefuite toate cele 106 întreprinderi evreești din Craiova. Excepție au făcut numai reprezentanții întreprinderii de bijuterii *Moise Mendel & Fii* și comerciantul *Geza Deutsch*. În aceeași zi *Mauriciu* și *Lazăr Mendel* ca și *Geza Deutsch* au fost arestați sub învinuirea de sabotaj economic și au fost plimbați pe jos prin centrul orașului, legați ca borfașii ordinari. Li s'au înscenat procese de sabotaj economic, dar Tribunalul i-a achitat, în condițiuni oarecum dramatice. Izbucnise rebeliunea și încă nu se știa cine va învinge. Procesul a fost prelungit până ce s'a putut afla dela București că rebeliunea a fost înăbușită și atunci Tribunalul a pronunțat achitarea.

267. 10 Ianuarie 1941.

Toți cei 40 comercianți evrei din Turnu Severin, au fost chemați la Camera de Comerț unde președintele Camerei și șeful poliției Hâncu, le-a pus în vedere că în acel moment magazinele sunt ocupate de legionari și că la întoarcerea acasă, fiecare e obligat a preda avutul comercial, persoanelor indicate de Legiune.

Sub diverse amenințări s'au smuls tuturor celor prezenți cereri de radierea firmelor, taxele de radiere și declarațiuni prin cari se obligă a rămâne pe lângă magazine pentru a iniția pe noii proprietari, în noua lor meserie.

La înapoierea dela Camera de Comerț, comercianții evrei au găsit în adevăr toate prăvăliile ocupate și s'au alcătuit inventarele, din valoarea cărora urma să se plătească 30% în numerar, iar restul în polițe blocate timp de 12 luni.

Câteva exemple de comercianți jefuiți, deși toate întreprinderile au fost preluate, „cumpărătorii” încasând din prima zi tot produsul vânzării.

M. Loevenstein, librărie și magazin universal.

A. Elias, bijutier.

D. Farchi, magazin de perii.

Goldsmith, magazin de confecțiuni.

M. Moise, magazin de manufactură.

I. Marcus, curelar și caretaș.

D. Athias, depozit de lemne.

E. Elias, ceasornicar.

R. Cohen, magazin de manufactură.

Davidovici & Co., depozit de cereale.

R. Haim, magazin de manufactură.

Moşt. David de Mayo, magazin de manufactură.

M. Suzin, mag. de manufactură.

I. de Mayo, mag. de manufactură.

A. Solomon, depozit de lemne.

I. Goldenberg, agentură şi comision.

268. 10 Ianuarie 1941.

Organe ale poliţiei din Bucureşti, recrutate din membrii ai fostei poliţii legionare desfiinţate, operează numeroase şi severe percheziţii în case evreeşti, în special în cele ce aparţin foştilor membrii ai lojelor masonice sau ordinului Bnei Brith. Pretextul este căutarea de arme şi acte privind siguranţa statului. Pretutindeni locatarii sunt imobilizaţi într'un colţ sub paza unui legionar cu revolverele întinse, în timp ce ceilalţi membrii din bandă scotocesc pretutindeni şi ridică tot ce socot de valoare: numerar, devize străine, bijuterii etc.

O asemenea percheziţie s'a operat în locuinţa industriaşului *Wilhelm Blumenfeld* din str. Avram Iancu No. 16. Operaţia a durat dela orele 10 seara până la 4 dimineaţa. Fireşte că nu s'au găsit nici arme şi nici documente privind siguranţa statului. În schimb legionarii au ridicat suma de 4.000.000 lei, acţiuni în valoare de cca. 3 milioane, o cutie cu bijuterii şi un aparat fotografic. După multă caznă, după câteva conciliabule telefonice cu chestorul legionar Ilie Stângă, s'au putut răscumpăra cele de mai sus în schimbul unei importante sume de bani.

Notă. — După prăbuşirea regimului legionar s'a operat o percheziţie şi la domiciliul lui Ilie Stângă. S'au găsit cu acest prilej:

1.901.064 lei în bancnote româneşti.

92.300 franci francezi în bancnote.

6.000 franci francezi în monezi de aur.

340 lire otomane.

1.415 dolari

1.615 lire sterline.

145 franci elveţieni.

500 leva.

3.400 dinari.

Este de presupus că totalitatea acestor valori au fost însuşite cu prilejul descinderilor operate de Stângă şi subalternii lui în casele evreeşti.

269. 11 Ianuarie 1941.

Organele poliției Craiova ridică — fără a lăsa vreo dovadă — toate aparatele de radio ce aparțin evreilor din oraș.

270. 11 Ianuarie 1941.

Toți comercianții evrei din Slatina, sunt convocați la Camera de Comerț, unde sub amenințarea revolverelor, sunt constrânși să semneze cereri de radiere a firmelor și acte de cedarea întreprinderilor către necunoscuți, pe prețuri derizorii.

271. 11 Ianuarie 1941.

Incepe acțiunea de confiscare a întreprinderilor evreești din Pitești. Prin violențe și amenințări bande de legionari au reușit să ia în stăpânire magazinul de stofe și furnituri de croitorie *Millis* și depozitele de vinuri *Abramovici* și *Leibovici*.

272. 11 Ianuarie 1941.

Incepe acțiunea de confiscare a întreprinderilor evreești din Tecuci. Din ordinul autorităților au fost închise 10 magazine, cele mai importante din oraș, impunându-se proprietarilor ca până în 5 zile acestea să fie predate.

Notă. — Rebeliunea urmată de prăbușirea regimului legionar. a împiedicat ca acest jaf să se realizeze.

273. 13 Ianuarie 1941.

La Sibiu teroarea a continuat neîntreruptă din prima până în ultima zi a regimului legionar. La începutul lunii Ianuarie „bătălia întreprinderilor jidănești“ era complet câștigată. Unii evrei apucaseră însă să predea magazinele lor unor negustori sași, în condițiuni mai puțin dezastruoase decât cei jefuiți de legionari. Acest lucru nu a fost pe placul legionarilor cari n’au întârziat să se răzbune.

Umul din cei ce predaseră întreprinderea sașilor, a fost și marele comerciant *Josef Grünberger*. A fost întâi poțtit la poliție, de unde i s’a dat drumul. Pândit însă de legionari la poarta poliției, a fost ridicat și condus la un sediu legionar, unde a fost bătut și cihnuit de Luni până Vineri.

A doua zi după arestarea lui Grünberger, o bandă de legionari a năvălit în casa comerciantului *Iacob Melamed* pe care l-au ridicat împreună cu 3 medici ce se aflau în casă: *Dr. Antal*, *Dr. Grünhut* și *Dr. Hönig*. Numai ultimul a fost eliberat în ziua următoare în schimbul unei mari sume de bani. Ceilalți au rămas arestați și chinuiți până Vineri 17 Ianuarie.

VICTIME ALE POGROMULUI

Sigmund Collin.
Fruntaș al obștei evreiești.

Ioscf Weissman.
Fruntaș al comerțului românesc.

Oscar Andrei.

Ing. Peppi Ionel Hirsch.
SOCRU ȘI GINERE.

VICTIME

Av. Leon Blimes.

Dr. Elias Berghof.

CUMNAȚI.

Iosef Guttman.

Iancu Guttman.

FRĂȚI.

X

ALE POGROMULUI

Av. Millo Beiller.

Maior Sami Röder.

Moise Mariazis, institutor.

Cantor Ozias Kopstück.

VICTIME

Lazăr Bălan.

Sandu Katz.

Leon Neubauer.

Mișu Kaufman.

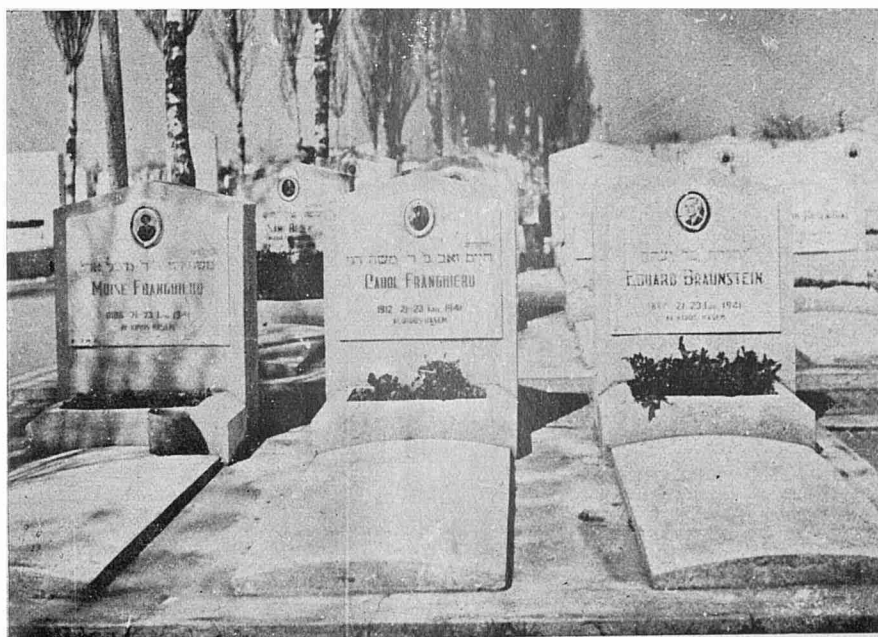
ALE POGROMULUI

Leon Goldenberg.
Elev inginer.

Lucian Rosen (16 ani)
ucis la 2 Noembrie de poliția le-
gionară.

Trei morminte: Moise Frânghieru, Carol Frânghieru, Eduard Braunstein
Un singur ucigaș: Mircea Petrovicescu.

XIII

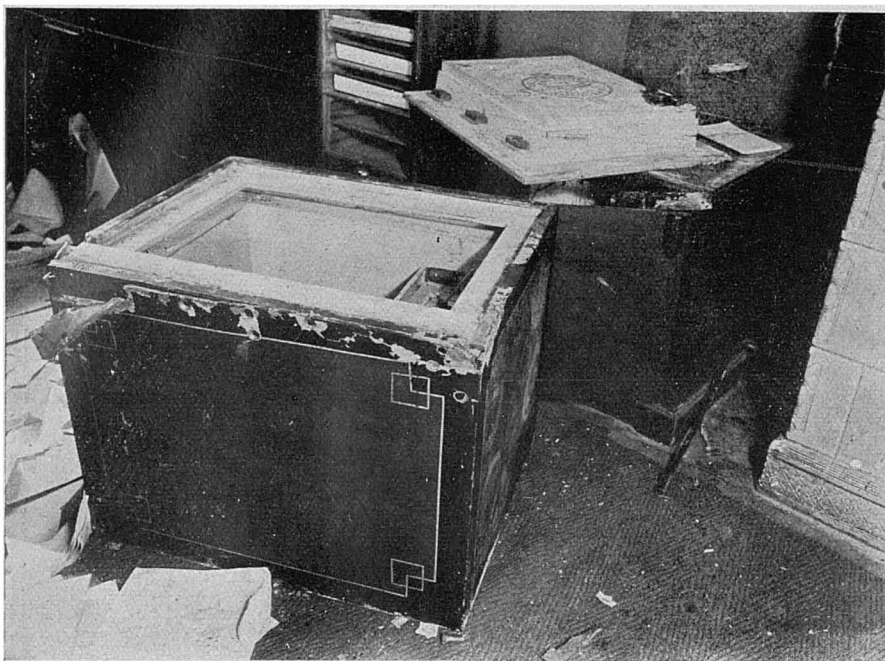

Templul „Beth Hamidrash Vechiu“. P-ța Sf. Gheorghe. Jefuit și incendiat.
A ars în întregime.

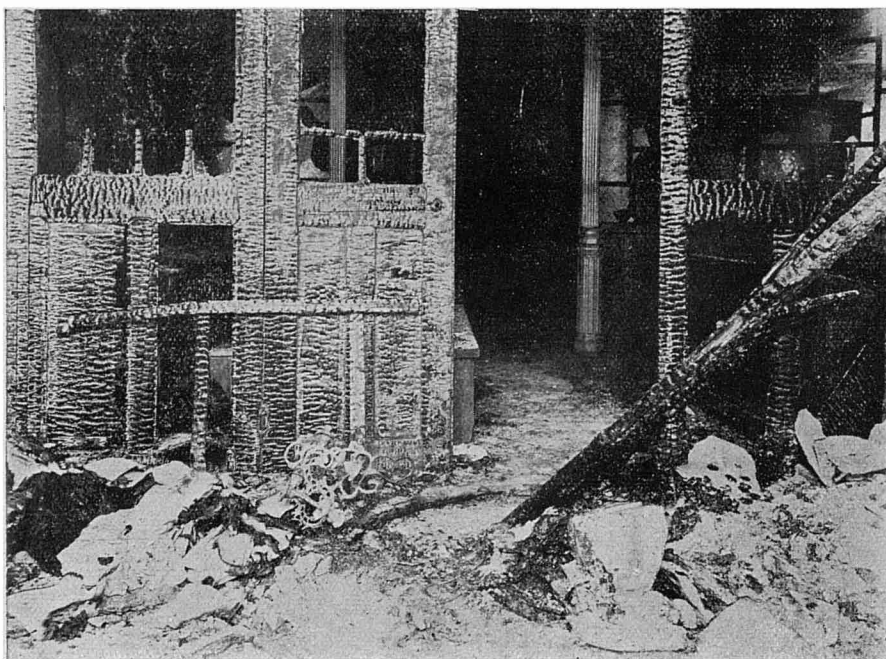
INCENDIATE

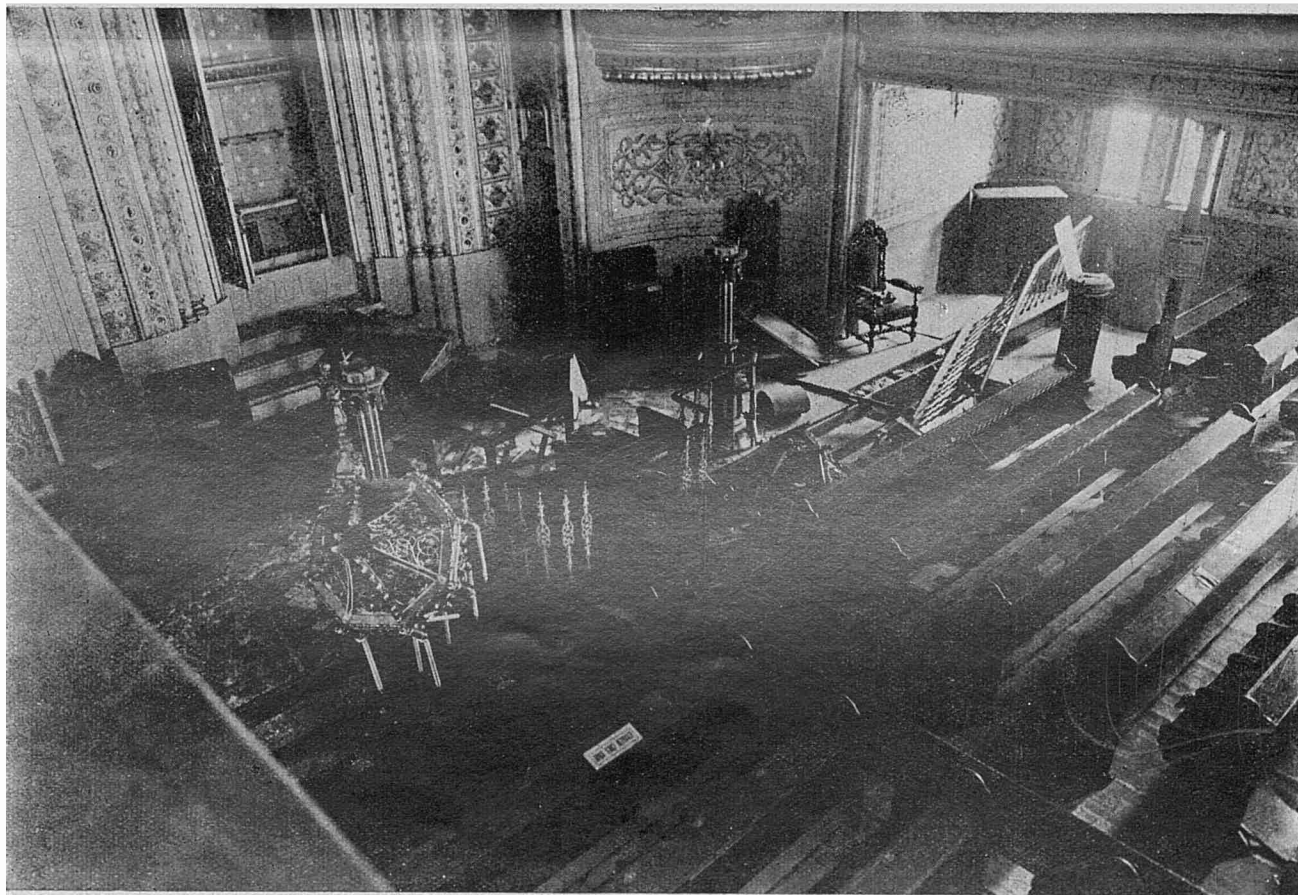
Templul Spaniol din Str. Negru Vodă. Jefuit și apoi incendiat.

Cassa de bani a Templului Coral din Strada Sf. Vineri. Sfărâmată cu sculele tâlharilor legionari și goliță de tot conținutul.

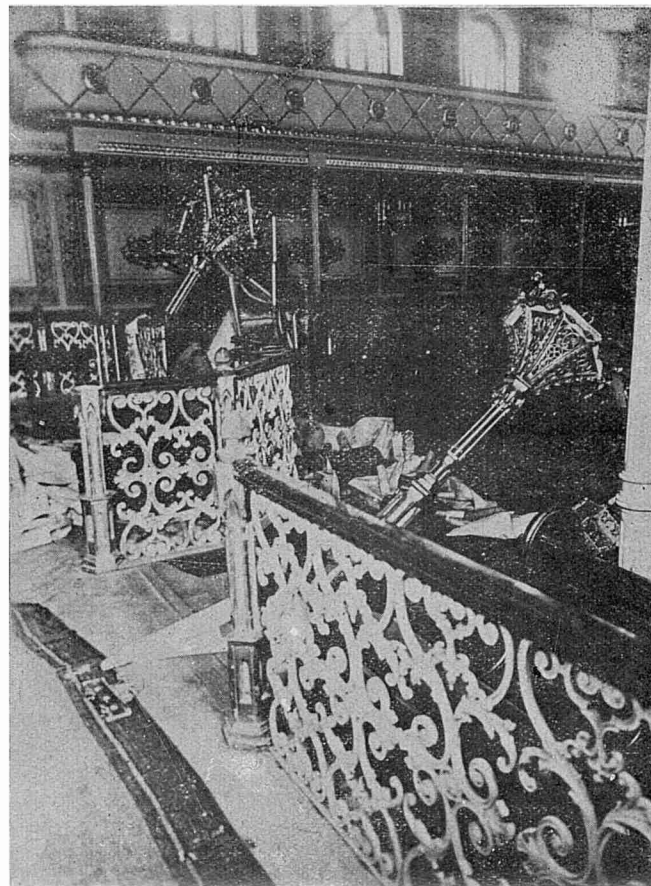
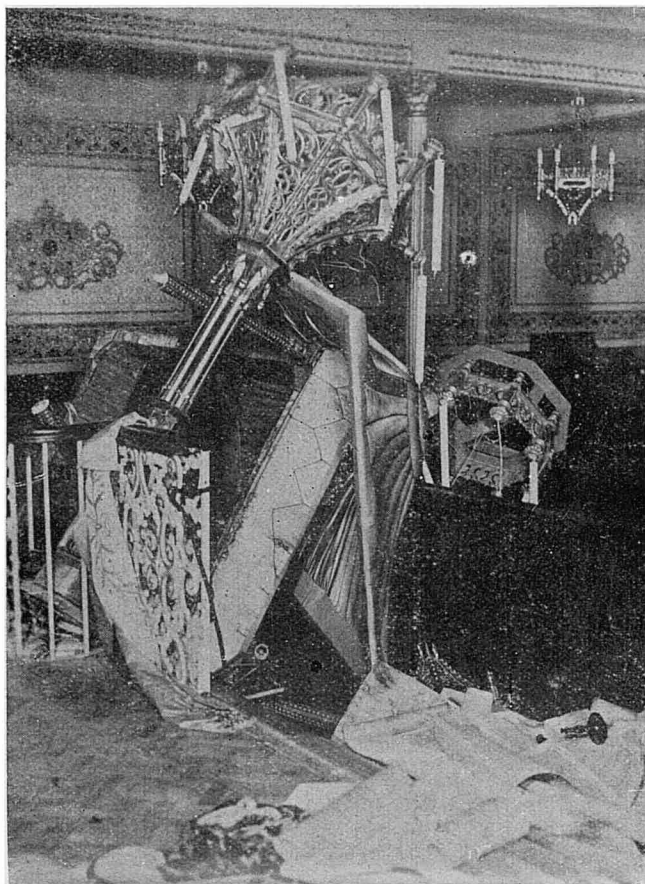

Vestibulul Templului „Fraterna” din Str. Mămulari. Devastat, stropit cu benzină și incendiat. Focul s'a oprit la intrarea în biserică.

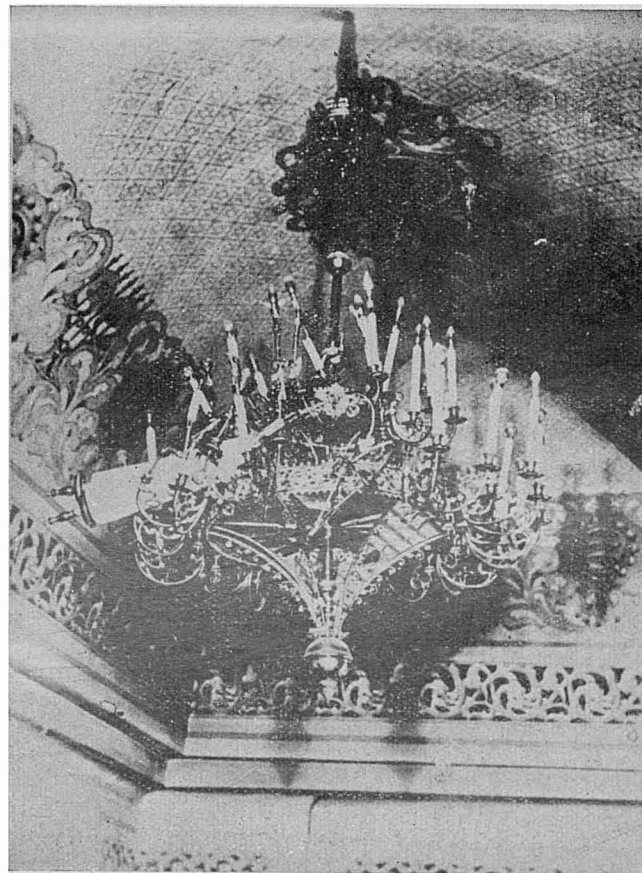
Amvonul distrus și altarul golit al templului „Fraterna“.

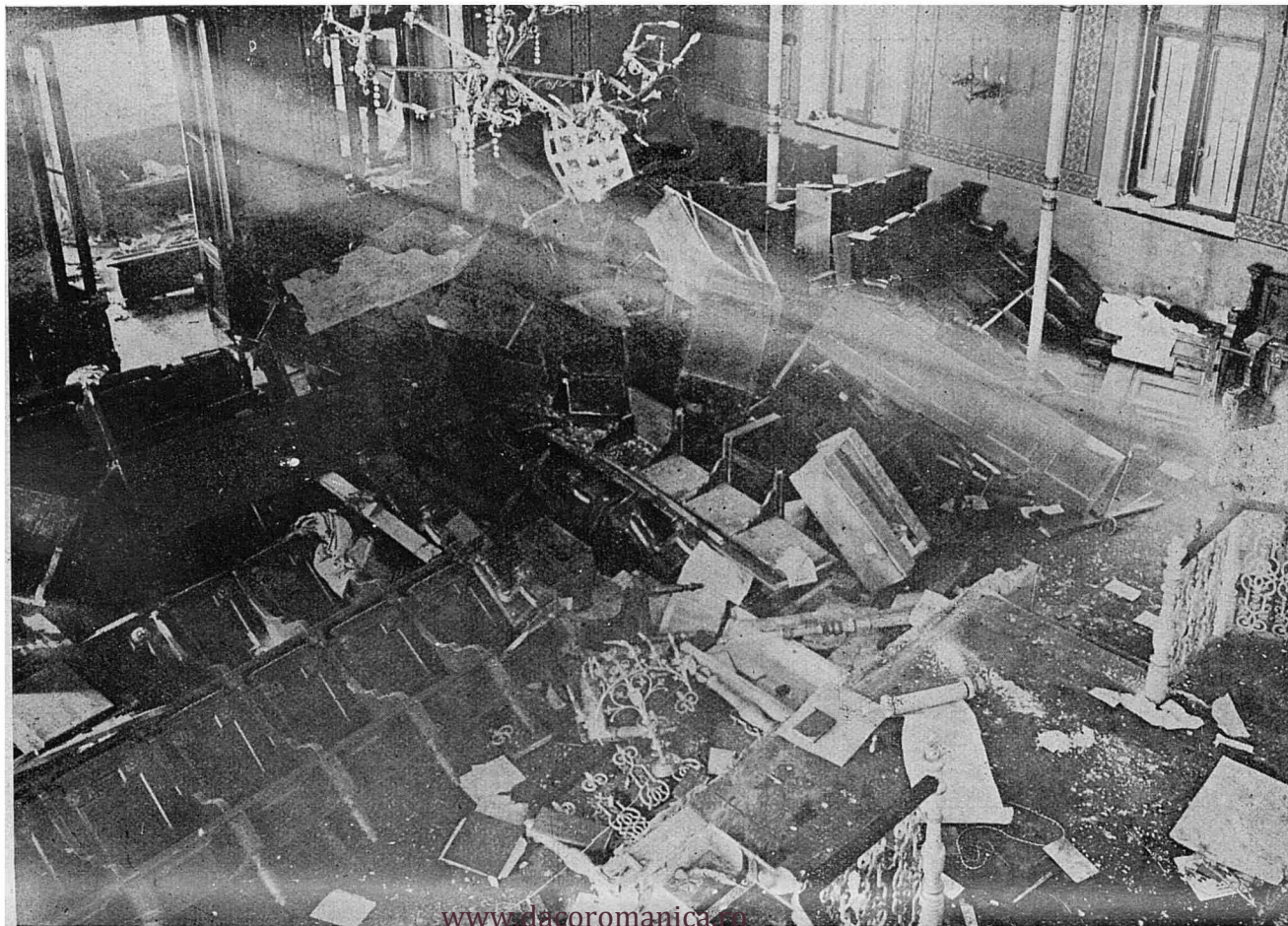
SINAGOGA MARE

Altarul,

Templul Spaniol din Str. Spaniolă. Devastat și în parte distrus.

LOCUIŢE ŞI GOSPODĂRII DEVASTATE ŞI JEFUITE

Locuinţa unei văduve de război. Bellina Dr. Wolfshaut, Calca Dudeşti No, 59.

LOCUINȚE DEVASTATE

M. Klar, Str. Col. Orero No. 11, Sufrageria.

Idem. Dormitorul.

ȘI JEFUITE

M. Rabinovici, Calea Dudești No. 178.

Bercu Moise; Str. Laborator No. 97.

MAGAZINE INCENDIATE

Laboratorul, „Ehrlich“ Dr. W. Hornstein. Ghidale Croitoru, băcănie.
Calea Văcărești No. 29.

Alexandru Goldman, galanterie, Calea Văcărești No. 44.

Odată cu aceste arestări s'au operat o seamă de percheziții în case evreești, însoțite toate de violențe, bătăi și jaf.

Astfel: la comerciantul de făină *Pollak* s'a ridicat suma de 500.000 lei. În timpul percheziției a intrat în casă ceaușul Comunității având la el 8500 lei încasați pentru Societatea Sacră. Și acești bani au fost luați.

La comerciantul *Heinrich Rieger* s'a deschis cassa de bani și s'au furat numerar, efecte și bijuterii în valoare de 300.000 lei.

Toți cei percheziționați au fost ridicați și duși la un sediu legionar, unde au fost bătuți și maltratați până Vineri, când au fost eliberați odată cu ceilalți evrei.

274. 18 Ianuarie 1941.

O bandă de legionari compusă din Andrei Georgescu, Ion Geambașu, Vasile Manu, Ion Ionescu și alții, conduși de șeful sectorului legionar Hârșova, Petre Ion, ridică dela domiciliul său din Constanța pe comerciantul *Alexandru Spiegel*, și-l transportă cu o mașină de piață la Hârșova, în celălalt capăt al județului.

Victima este închisă într-o cameră a sediului legionar, unde 2 țărani cari înainte fuseseră bătuți de legionari, sunt obligați la rândul lor să-l bată pe Spiegel. Nemulțumiți de loviturile acestora, au mai adus și pe un al treilea țaran arestat și el și în cele din urmă i-au înlăturat pe toți și în locul lor au trecut Petre Ion și ajutoarele sale.

Alexandru Spiegel, desbrăcat de pantaloni și fără ghete, a fost întins cu fața în jos pe o masă, bătută în cuie de dușumea ca să nu se miște și legat cu frânghii de masă, peste picioare și peste umeri. În această poziție a căpătat câteva sute de lovituri, pe tot corpul și la tălpi. Loviturile erau date în ritm de patru, de către patru bătauși deodată, așa cum se bate fierul cald „la patru ciocane“. Ultimele lovituri de cravașe, după ce victima a fost deslegată, au fost date peste organele genitale.

A doua zi de dimineață, Spiegel, împreună cu trei țărani au fost scoși în stradă, legați la un „stâlp al infamiei“ și ținuți astfel până pe înserat, pe un ger năpraznic care obliga paznicii legionari să se schimbe din 2 în 2 ore. Spiegel era desculț, pentru că picioarele se umflaseră din cauza bătăii și nu s'a mai putut încălța.

În jurul stâlpului au fost adunați copiii de școală și îndemnați să arunce cu bulgări de zăpadă. Din cauza suferinței, Spiegel nu mai putea ține capul ridicat și deaceia i s'a trecut întâi un laț în jurul gâtului, iar mai târziu i s'a proptit o țepușă sub bărbie.

La ora 9 seara Spiegel a murit și Petre Ion se mândrea că va fi decorat pentru că „a omorât un jidan“.

275. 19 Ianuarie 1941.

Acțiunea legionară pentru acapararea comerțului evreesc din Ploești, începută încă din luna Decembrie, capătă o deosebită amploare în cursul lunii Ianuarie, sub conducerea legionarilor avocat Zozo Grigorescu și Preoteșcu. În 20 zile, aproape toate întreprinderile evrești au trecut în stăpânire legionară, fără plată și cu promisiunea că se va achita mai târziu 10% din valoarea mărfurilor. Sistemul aproape uniform, utilizat de legionarii din Ploești, era: năvala unei bande înarmate în magazine, isgonirea proprietarului evreu și a personalului, închiderea în vederea inventarului pe care-l întocmeau după bunul plac și în sfârșit redeschiderea sub noii stăpâni, cari vindeau mărfurile, însușindu-și sumele încasate.

Câteva exemple:

Ing. M. H. Lupescu avea un magazin de piese de automobile în str. Tache Ionescu. După ce, la începutul lunii Ianuarie, i s'au ridicat mărfuri în valoare de 200.000 lei, în numele Legiunii, pe la 10 Ianuarie magazinul a fost ocupat de o bandă de legionari, închis de ei câteva zile pentru facerea inventarului, după terminarea căruia a fost redeschis de aceeași legionari, cari au pornit să vândă mărfurile, împărțind între ei sumele încasate.

Iosif Habat avea librăria din str. Kogălniceanu No. 8. După o încercare neizbutită de a jefui prăvălia la 3 și 4 Ianuarie, legionarii, sub conducerea avocatului Zozo Grigorescu, au revenit în câteva rânduri, mulțumindu-se cu o găinărie: au furat stilouri în valoare de cca. 17.000 lei.

La 17 Ianuarie au venit în număr mare, înarmați și în lipsa proprietarului care — amenințat în ajun cu moartea — fugise la București, au isgonit personalul, au ocupat prăvălia, au tras obloanele și au început să întocmească inventarul.

Notă. — N'au apucat însă decât să fure ceva din mărfuri, pentru că rebeliunea izbucnită peste 4 zile, a împiedicat perfectarea jafului.

Frații Goldenberg, aveau magazinul „Moara de Aur“ din Piața Independenței. Magazinul a fost ocupat de o bandă de legionari, cari l-au ținut închis câteva zile, pentru a „face inven-

tarul“, iar apoi l-au redeschis, vânzând mărfurile și încasând prețurile.

Cei de mai sus s'au plâns Parchetului Tribunalului Prahova și Parchetului General al Curții de Apel București, cari au încercat să facă ordine, dar n'au izbutit.

Incurajați de primele succese, bandele legionare din Ploești au aplicat sistemul la toate întreprinderile evreești, reușind să ia în stăpânire până la rebeliune — între altele — următoarele magazine.

<i>Dan Eschenasy</i> . . .	mag. galanterie „Papagal“	Str. Unirii
<i>Frații Feller</i> . . .	mag. vopsele „Cămila“	Piața Fructelor
<i>D. Feldmann</i> . . .	mag. vopsele „Monopol“	„ „
<i>Klein</i>	ceasornicărie „Ora fixă“	
<i>Marcu Weissler</i> . .	mag. galanterie „Victoria“	Str. Franceză
<i>Max Aronovici</i> . . .	articole dentare	
<i>H. Friedmann</i> . . .	mag. galanterie „Mănușa Albă“	„ Lipscani
<i>Horovitz</i>	mag. galanterie „Lira de Aur“	„ „
<i>I. Marchitz</i>	mag. galanterie „Monica“	„ Unirii
<i>Grün</i>	mag. galanterie „Crinul Alb“	Piața Fructelor
<i>Braunstein și Abramovici</i>	postăvărie	
<i>Frații Brickmann</i> . .	dep. cherestea	
<i>Cahane</i>	postăvărie	Str. Franceză
<i>Herșcovici</i>	parfumerie „Ninon“	„ „
<i>Guttman</i>	băcănie „Economia“	„ Lahovary
<i>Filip Simion</i>	pielărie	„ Română
<i>Samuil Jean Hellenbrand</i>	mag. încălțăminte „Londra“	

La acesta din urmă, legionarii înarmați au pătruns în prăvălie în seara de 12 Ianuarie, cerând facerea inventarului pentru a prelua magazinul. Patronul, ținut tot timpul sub teroarea revolverului, de către legionarul Ion Rădulescu, a cedat și a predat magazinul către „Mișcarea Legionară“ prin av. Caracaș. Pentru un activ de 1.500.000 lei s'a plătit prețul de 30.000 lei, dar Mișcarea Legionară a preluat în scris obligația de a plăti creditorii întreprinderii, inclusiv datoriile la fisc. După câteva zile banda de legionari a năvălit noaptea în locuința victimei unde, tot sub teroarea revolverelor, a reluat scrisoarea. Din această cauză co-

merciantul Hellenbrand, sărăcit prin jaful legionar, s'a pomenit și cu mobila și rufăria din casă sechestrată și ridicată de fisc, pentru garantarea plății impozitelor datorate.

276. 19 Ianuarie 1941.

Dealungul primelor 3 săptămâni ale anului 1941, teroarea legionară s'a accentuat în toată țara, dar a luat formele cele mai violente în Capitală. Se pornise în plin „bătălia“ întreprinderilor evreești din București. Inițiativele particulare cari obținuseră succese în lunile anterioare, au fost oprite. Chiar și acțiunea începută de Camera de Comerț și Industrie, a fost lăsată pe un plan secundar.

Planurile de organizare a jafului au fost elaborate la așa numitul Consiliu Economic Legionar, de către comandantul Ilie Gârneață, iar executarea a fost încredințată unei instituțiuni proaspete: Corpul Muncitoresc Legionar (C. M. L.) condus de o brută încercată, Dumitru Groza, autorul masacrului dela Jilava, care lucra sub ordinele directe ale lui Horia Sima, Vicepreședintele Consiliului de Miniștri și Alexandru Ghica Directorul General al Siguranței Statului. La vechile centre de tortură, în fruntea cărora au rămas sediul central legionar din str. Roma și Primăria Sectorului III Albastru, s'au adăugat centre noi cum a fost cel din str. Cobălcescu Nr. 1 cuibul „Spărgătorilor de fronturi“ și mai ales sediul central C. M. L. din Calea Călărașilor Nr. 37. Au mai funcționat și centre periferice printre cari trebuie subliniat cel dela primăria comunei suburbane Șerban-Vodă, condus de fiorosul primar, preot. Ștefan Mihăiță.

Cu toată energia depusă de executanții acțiunii, rezultatele obținute până în ziua rebeliunii au fost de minimă importanță, pe de o parte din cauza rezistenței opuse de comercianții evrei, încurajați și sprijiniți de conducerea politică evreească, pe de altă parte din cauză că în toiul acțiunii a survenit rebeliunea.

Sute de comercianți evrei au fost invitați sau duși cu forța la centrele legionare unde, după ce s'a cerut predarea magazinelor, au fost amenințați, bătuți și chinuiți până când — unii din ei, epuizați de suferință — au cedat.

Printre mulți alții, au pățimit următorii:

Marcu Iosopp, era proprietarul unei tipografii din str. Vasile Lascăr Nr. 47. Pe la începutul lunii, lucrătorii săi, aproape toți legionari, au formulat pretenții bănești cu privire la presupuse diferențe de salariu, din urmă cu 10—12 ani. Patronul terorizat,

a acceptat satisfacerea tuturor cererilor, dar atunci lucrătorii, încurajați de primul succes și sprijiniți de o bandă trimisă de Mișcarea Legionară, au năvălit la 15 Ianuarie în atelier și au pus stăpânire pe întreprindere.

Patronul, împreună cu fiul său, *Victor Iosopp* și asociatul *Moise Alperin*, au fost duși la sediul legionar din Str. Cercului Nr. 1 bis, unde, după ce au fost maltratați în celule separate, au fost aduși într'un birou în care s'au adunat și lucrătorii și aci au trebuit să le cedeze tipografia și să se angajeze a le plăti 212.000 lei, reprezentând pretențiile pe trecut și 120.000 ca fond de rezistență pentru noua conducere.

Marcu Iosopp a plecat, sub paza unui legionar, pentru a aduce banii și în aceeași zi, cadavrul său, oribil mutilat, a fost găsit în curtea imobilului din Splaiul Unirii Nr. 1.

Heinrich Hardt, proprietarul depozitului de cherestea „Bistrița” din șos. Olteniței Nr. 202, a fost chemat în seara de 17 Ianuarie la Primăria suburbană Șerban-Vodă, unde primarul Mihăiță, legionarul Ing. Ștefănescu și alții i-au cerut să predea depozitul cu mărfuri în valoare de 1.200.000 lei, pe preț de 80.000 lei, majorat apoi la 200.000 lei, din care însă victima trebuia să plătească datoriile întreprinderii de 320.000 lei.

Încercând să reziste a fost bătut, chiar în biroul primarului, până a acceptat să semneze.

D. Wincigster, proprietar al țesătoriei mecanice „Franca” din str. Inclinață Nr. 1, a fost ridicat în ziua de 13 Ianuarie din fabrică, de o bandă de legionari, cari l-au dus la unul din sediile C. M. L. din șos. Viilor Nr. 25, unde a fost bătut și constrâns să scrie soției sale că se sinucide din cauza jenei financiare.

De aci a fost dus la sediul central legionar din str. Roma unde, după ce a fost din nou bătut, a fost silit de comandantul legionar Tudor Rădulescu, să semneze un act de transmitere a fabricii către Mișcarea Legionară.

De aci, însoțit de un legionar înarmat, a fost trimis la sediul central C. M. L. din calea Călărașilor Nr. 37, unde din ordinul șefului legionar Tudose, a fost din nou bătut cu palme, pumni și bastoane timp de 3 zile, până la 15 Ianuarie, orele 12 noaptea când a fost eliberat, după ce a semnat un nou act prin care vindea legionarului Ovidiu Teodorescu din str. Banu Udrea Nr. 13, fabrica cu toate instalațiile, materiile prime și mărfuri în valoare de câteva milioane, pe preț de 530.000 lei. Cheile fabricii au fost luate de „cumpărător”, care s'a instalat imediat ca proprietar.

Matei Atias, proprietarul magazinului de articole muzicale „Barbu Lăutaru” din B-dul Regele Albert Nr. 5, a rezistat vreme îndelungată amenințărilor și presiunilor exercitate de o bandă condusă de legionarul Carol Scheffler din str. Precupeții Vechi Nr. 34, care voia să ia întreprinderea. La 14 Ianuarie o bandă înarmată, a năvălit în prăvălie, a tras obloanele și a început inventarierea mărfurilor. Proprietarul a fost ridicat și dus la Camera de Comerț de doi legionari cari după ce l-au lăsat sub pază, în hall, vreo 30 minute, au revenit și l-au urcat într’o mașină, spunând că merg spre magazin. Mașina a pornit însă spre marginea orașului și pe tot parcursul, victima a fost chinuită și amenințată, până ce a semnat un act de vânzarea magazinului.

Samuel Schärf, proprietarul magazinului de articole muzicale „Gama” din B-dul Regele Albert Nr. 7, a fost terorizat și amenințat de aceeași bandă de legionari în frunte cu acelaș Carol Scheffler. A reușit să întârzie executarea jafului până la rebeliune și astfel a scăpat fără pagube.

Josef Leichner, proprietarul magazinului de blănuri din str. Soarelui, a fost vizitat în ziua de 15 Ianuarie, de doi legionari cari s’au prezentat în numele organizației C. M. L. și în lipsa proprietarului, au isgonit personalul și au luat în stăpânire magazinul, punând pe ușe o firmă cu inscripția: „Organizația C. M. L. Ing. Gh. Clime”.

Mișu Grünberg, proprietarul unui depozit de fier vechi din calea Moșilor Nr. 253, a fost vizitat în ziua de 10 Ianuarie de un legionar, care i-a declarat, în numele comandantului legionar al fierului vechi, că mărfurile și încasările sunt blocate și trebuiesc ținute la dispoziția Legiunii. Legionarul s’a instalat în locul proprietarului, însușindu-și și sumele provenite din vânzare.

Cu acelaș sistem au fost jefuiți toți cei 15 comercianți evrei de fier vechi. Acțiunea a fost condusă de avocatul legionar Demetrescu dela Comandamentul fierului vechi din str. Cobălcescu Nr. 1.

Adolf Wald, proprietarul magazinului de textile din str. Oituz Nr. 7, a fost ridicat de o bandă legionară care l-a condus la sediul central C. M. L. din calea Călărașilor, unde a fost bătut câteva zile, pentru a fi constrâns să predea întreprinderea.

Iancu Meirovici, proprietarul magazinului de manufactură din șos. Mihai Bravu Nr. 12, a fost atacat la 17 Ianuarie în prăvă-

lie, de o bandă de legionari cari l-au bătut iar după aceea au tras obloanele, au făcut un fel de inventar și au luat întreprinderea fără a plăti vreun ban.

În ultimele zile înaintea rebeliunii, organizația C. M. L. a dat un asalt masiv în centrul comercial din Piața Sf. Gheorghe. Bande legionare, în fruntea cărora se afla legionarul Câmpeanu (fost vânzător la magazinul Dinischiotu), au luat la rând prăvăliile evreești, cerând proprietarilor să prepare inventare pentru predarea magazinelor. Cuprinși de panică, față de tot ce vedeau că se petrece în jurul lor, negustorii au încercat unii să vândă mărfurile sub prețul de cost, alții să lichideze în pripă tot activul.

Au avut de suferit între mulți alții, următorii:

<i>Rașela Wechsler</i> . .	mag. galanterie	Str. Bărăției 36
<i>Solomon Fischman</i> .	mag. biciclete	„Lipscani 104
<i>Leon Feldman</i> . .	fotograf	Calea Văcărești 6
<i>Marcel Horovitz</i> . .	mag. de căciuli și pielărie	Str. Carol 84
<i>Marcu Finkelstein</i> . .	„ „ „ „ „	Calea Văcărești 4
<i>Iosif Lazăr</i> . . .	mag. de vopsele	B-dul Maria 2
<i>Milu Steinberg</i> . .	mag. art. muzicale	Str. Bărăției 44
<i>Jacob Presser</i> . . .	mag. de lingerie	B-dul Regele Albert 7
<i>Leon Blumenfeld</i> . .	mag. „Leosil”	„ „ „ 9
<i>Schermann</i>	mag. „Izvorul Cămășilor”	„ „

277. 19 Ianuarie 1941.

Speriat de proporțiile atinse de teroarea legionară care terminase aproape cu jefuirea evreilor și începuse să atace comerțul și industria românească, Generalul Antonescu se hotărăște să intervie cu energie. Printr'un decret-lege desființează comisarij de românizare și în aceeași zi demite pe Ministrul de interne, pe Directorul general al Siguranței Statului și pe Prefectul poliției Capitalei. Coincidența face ca în aceeași zi să fie ucis—din motive banale — un ofițer superior german. Al fost semnalul rebeliunii, ce avea să izbucnească două zile mai târziu, aducând cu sine do-liu și ruină în mijlocul populației evreești din București.

REBELIUNEA

Pogromul desfășurat la București în zilele de —23 Ianuarie 1941, din inițiativa unora din membrii guvernului român în frunte cu Vice-Președintele Consiliului de Miniștri, a fost organizat și executat de aparatul polițienesc al Ministerului de Interne, al Siguranței Statului și al Prefecturii Poliției Capitalei, precum și de toate organizațiile politice cu ființă legală în acel timp (Mișcarea Legionară, Cuiburile legionare, Corpul Muncitoresc Legionar, Consiliul Economic Legionar, etc.), la cari s'au adăugat o bună parte a tineretului (studenți și elevi de școală), o mică parte a muncitorimii și drojdia mahalalelor.

Ororile comise atunci au avut aspectele cele mai diverse, dintre cari mai importante: I. *Arestările și maltratările*; II. *Asasinatele și masacrele*; III. *Jafurile, devastările, dărâmările și incendiierile de temple, sinagogi și instituțiuni evreești*; IV. *Devastările, incendiierile și jafurile întreprinderilor și gospodăriilor evreești*.

I. ARESTĂRI, MALTRATĂRI.

În timpul rebeliunii au fost arestați și maltratați în București câteva mii de evrei. Ridicați din case, din stradă, din sinagogi, dela instituțiunile evreești etc., fără deosebire de sex, vârstă (copii dela 15 ani și bătrâni de peste 70 ani, ba chiar și de 85), au fost adunați la nenumărate centre de tortură, dintre cari cele mai importante au fost următoarele :

Prefectura Poliției Capitalei.

Sediul C. M. L. „Ing. Gh. Clime”, din Calea Călărași Nr. 37
Comisariatul XV de Poliție, din Str. Matei Basarab.

Comisariatul XII de Poliție, din Calea Moșilor.

Sediul Uniunii Comunităților Evreești, Str. Dr. Burghilea Nr. 3

Sinagoga „Malbim”, din Str. Bravilor Nr. 4.

Sediul Central Legionar, din str. Roma.
Sediul Legionar, din str. Cercului Nr. 1.
Moara Străulești, dela Bucureștii Noi.
Primăria comunei Jilava.

a. Maltratările dela Prefectura Poliției Capitalei.

Aci au fost adunați și chinuiți câteva zeci de evrei arestați încă în ziua de 20 Ianuarie și unii aduși dela alte centre (de exemplu: Circ. XII de Poliție). Intre alții, următorii:

1. *Sigmund Goldfarb*, Președinte al Comunității Evreilor din București.

2. *Moise Orecovsky*, Conducător al Oficiului Palestinian (Oficiul de emigrare).

3. *Dr. M. Cotic*

4. *M. Lindner*

5. *A. Schapira*

6. *C. Haimovici*

} Membrii în comitetul Oficiului Palestinean.

7. *Dr. Albert Aftalion*, Medic din B-dul Elisabeta Nr. 61.

8. *David Aschenazy*, B-dul Mărășești.

9. *Heinrich Sabetay*, din Str. Raion Nr. 23.

10. *Meier Weiner*, din Focșani.

11. *Iancu Aron*, Str. Sordony Nr. 6.

12. *Iancu S. Aron*, Str. Sordony Nr. 6.

13. *Lazăr Aron*, Str. Sordony Nr. 6.

14. *Av. Pincu Katz*, Str. Sordony Nr. 6.

15. *Iuliu Rauch*, Hotel Boulevard.

Toți au fost chinuiți în mod îngrozitor. Bătuți, fără întrerupere, cu ce se nimerea, cu palme, pumni, pat de armă, cască militară, vână de bou etc., au ajuns în asemenea stare încât la un moment dat doi dintre deținuți: *D. Aschenazy* și *Dr. A. Aftalion*, au sărit pe fereastră, dela etajul al III-lea, primul rămânând mort pe loc, iar al doilea, grav rănit, a zăcut multă vreme după aceea.

În dimineața zilei de 23 Ianuarie, un număr de 15 arestați, aleși la întâmplare, au fost încărcăți într'un autocamion, legați cu mâinile la spate și conduși pe Splaiul Unirii în dreptul Abatorului Comunal, puși cu fața la zid și împușcați.

b) Maltratările și jafurile dela Circumscripția XV de Poliție.

La circumscripția XV de Poliție din Str. Matei Băsarab, s'a organizat maltratarea evreilor de către comisarii legionari Robescu

și Jipescu, ajutați de o echipă de cca. 40 legionari, în vârstă de 15—25 ani, în majoritate lucrători la fabrica „Parcomet”. Cel mai fioros dintre dâșii a fost un anume Ignătescu.

Victimele au fost ridicate din case, de pe stradă și dela Organizația Sionistă din Str. Anton Pan etc.

Printre cei arestați:

Horia Carp, fost senator, fost secretar-general al Comunității Evreilor din București, ziarist și publicist de valoare, în vârstă de 72 ani.

Matatias Carp, Secretar-general al Federației Uniunilor de Comunități Evreiești din România, fiul celui de mai sus.

Jean Vereanu, din Aleea Ceauș Radu Nr. 6, veteran și decorat de războiu.

Jack Vereanu, fiul celui de mai sus.

Samuel Albala, din Str. Ceauș Radu Nr. 5.

B. Albala, fiul celui de mai sus.

Felner, din Str. Parfumului.

Harry Rosental, din Str. Vișinilor Nr. 2.

Spiner, din Str. Ceauș Radu.

Buzatu Haim Iosub.

Davidsohn, din Târgul Lespezi.

S. Semilian, din Str. Negru Vodă Nr. 11, ziarist.

Un grup de 20 tineri între 16—21 ani, ce urmau să plece în Palestina, au fost ridicați dela Organizația Sionistă din Str. Anton Pan. În total au fost adunați la acest centru de tortură peste 150 de evrei.

Toți aceștia au fost bătuți aproape în permanență, începând din ziua de 21 Ianuarie orele 18, până în ziua de 23 Ianuarie orele 13.

Au fost jefuiți de tot ce s'a găsit asupra lor: acte, bani, ceasornice, bijuterii (chiar și verighetele din deget), stilouri, batiste, fulare etc.

Toți au fost tunși cu o foarfecă de tăiat iarbă.

Tuturora li s'au vârit cu forța, pe gură, cantități masive (100-150 grame) de sare amară, într'un amestec de petrol, benzină și oțet. După ce au înghițit doze atât de puternice de purgative, toți au fost adunați într'un spațiu îngust din pivniță și ținuți vreme îndelungată sub pază strictă, pentru ca nimeni să nu poată ieși de acolo. Au înnotat în propria lor murdărie, până la eliberare.

În tot timpul celor 46 ore de deținere, veneau la fiecare ceas vizitatori dela alte centre legionare, rămâneau numai 10—15 minute, în care timp băteau pe toată lumea și apoi plecau. Cel mai sălbatic dintre aceștia, a fost un oarecare Pilton, care cu țeava și cu patul revolverului a lovit fără cruțare pe cine și unde mimesea.

Fiecărui deținut i s'a găsit un cap de acuzație pentru care a fost pedepsit cu 50—100 lovituri cu vâna de bou.

Bunăoară:

Horia Carp a fost acuzat că a strâns sute de milioane prin cutia fondului național.

Matatias Carp a fost acuzat că în calitate de Secretar-general al Uniunii Comunităților Evreiești a mituit cu 100.000.000 lei pe Subsecretarul de Stat Rioșianu. Cu toate chinurile, nu s'a putut obține o recunoaștere scrisă a acestei învinuiri, călăii mulțumindu-se, în cele din urmă, cu o declarație de sinucidere din motive familiare.

B. Albala a fost învinuit că a furat 268.000 lei dela Colectura Gheorghe Stănoiu și neputând acoperi suma a „declarat că se sinucide“.

Declarații de fapte imaginare și de sinucidere ca și cereri către Procuror de a nu se autopsia cadavrele, s'au smuls aproape tuturor evreilor arestați la acest centru de teroare.

În cele două zile și două nopți de rebeliune, s'au desfășurat în birourile și pivnița acestui comisariat de poliție, scene de o cruzime și sălbăticie încă neîntâlnită. Oameni, cercetați în pielea goală pentru a fi loviți peste părțile de trup, nebrăzdate încă de loviturile sau rănilor anterioare; bărbați dezbrăcați până la goli-ciune completă de femei cari băteau numai organele genitale; părinți întinși pe masa de tortură alături de copiii lor; un tată silit să întindă fiului său revolverul pentru a se sinucide ș. a. m. d.

În trei rânduri s'au făcut pregătiri de executare în massă, în felul următor: au fost adunați toți evreii din cele trei celule din pivniță într'una singură, prin ale cărei gratii se putea împușca. S'au adus lămpi de petrol spre a fi luminate victimele. S'a dat tuturor apă cu indicațiunea că e o caritate pentru condamnați. S'a ordonat tuturor rugăciunea din urmă, pentru biruința legionară. S'au tras câteva focuri în aer, iar apoi s'a spus că s'a amânat executarea. Cea de a treia încercare a dat tuturor impresia irevocabilă a sfârșitului. În ultimul moment a intervenit un miracol salvator: vizita unui grup de legionari străini de grupul care a operat,

cari au provocat o nouă amânare și puțin după aceea a venit eliberarea.

Birourile comisariatului au fost folosite și ca depozit pentru mărfurile jefuite din locuințele și prăvăliile evreești din cartier.

c) *Maltratările și jafurile dela Sediul C. M. L. „Ing. Gh. Clime” din Calea Călărașilor Nr. 37.*

Aci au fost adunați aproximativ 200 evrei.

Printre aceștia:

1. *Sigmund Collin, casier al comitetului Comunității Ebreilor din București.*

2. *S. Rivensohn, secretar-general al Comunității.*

3. *Izidor Goldștein, secretar administrativ.*

4. *Moise Mariazis, institutor.*

5. *Rabin H. Gutman*

6. *Iancu Gutman*

7. *Iosef Gutman* } fiii celui de mai sus.

8. *Isac Gruber, din Str. Bradului Nr. 24.*

9. *David Grünberger, din Cal. Moșilor Nr. 110.*

10. *Tiberiu Grünberger, din Str. Pictor Luchian Nr. 12.*

11. *Mayer Marcus, intendentul Templului Coral.*

12. *Fany Marcus, soția sa.*

13. *Cantorul Ozias Copstück.*

14. *Dr. Weissberg, din Str. Logofătul Udriște Nr. 14.*

15. *I. Weissman, din Str. Mihai Vodă Nr. 21.*

16. *Jean Jacques Adlersberg.*

17. *Iancu Leibovici, din Fundătura Pipăilă Nr. 3 A.*

18. *François Heller, din Str. Sf. Vineri Nr. 19.*

19. *D-na Heller, mama celui de mai sus.*

20. *Jules Zimand, nepotul celei de mai sus, și alții.*

Introduși întâi, unii într-o cușcă din podul casei, alții în subsol, după ce au fost jefuiți de toate obiectele de valoare, au fost transportați în nenumărate rânduri jos și sus, trecând prin ploaie de lovituri cu ciomege, scânduri, vergi de fier etc., căci pe fiecare treaptă a scărilor se aflau indivizi cari loveau în permanență, unde și pe cine nimereau.

Femeile au fost duse întâi la subsol și bătute cu vâna de bou pe față și pe corp, iar apoi eliberate.

Bărbații au fost bătuți și chinuți în permanență dela orele 19 până în zorii zilei. Bătaia cea mai cruntă a fost aplicată în camera numită „baia mică” unde o femeie și trei tineri voinici, băteau întâi cu palmele, apoi cu vâna de bou și cu vergi de alamă, pe mâini, pe față, pe fese și la tălpile picioarelor.

În scurtele pauze dintre bătăi, arestații trebuiau să facă exerciții de gimnastică în genunchi, culcat, etc.

Dacă cineva a cerut să bea apă, i s'a dat o oală în care rabinul Gutman se spălase de sângele ce-i curgea dintr'o rană la cap.

În zorii zilei de 22 Ianuarie, arestații dela acest sediu au fost distribuiți la întâmplare în două grupuri și transportați în autocamioane:

Primul grup în pădurea Jilava unde au fost împușcați; al doilea grup la Bucureștii Noi, la „Ferma Căpitanului” (Moara Străulești).

d) *Maltratările și jafurile dela Moara Străulești.*

Aci au fost aduși 79 evrei.

Au fost ținuți două zile și o noapte fără altă mâncare decât o optime dintr'o pâine.

Toți au fost bătuți și încontinuu amenințați cu moartea, prin vorbe și prin gloanțe trase peste capul lor.

După două zile de chin, jefuiți de vestminte și încălțăminte, desculți, cu capul gol și numai în cămașă, au fost scoși în zăpadă la drumul mare și eliberați, după ce s'au mai tras câteva gloanțe după dânșii. În halul acesta au trebuit să umble 16 km., până în oraș.

e) *Maltratările dela Primăria Jilava.*

Aci au fost aduși cei ce scăpaseră cu viață din masacrul din pădurea Jilava.

Printre alții:

1. Rabinul H. Gutman.	3. Sapsă Dascal.
2. Cantorul Osias Copstuck.	4. Corneliu Solomon.
5. Dr. Eugeniu Solomon, care venise să-și caute fratele.	

Nu se cunosc toate chinurile suferite de cei ce au fost adunați la acest centru de tortură, căci aproape toți au fost din nou împușcați și au murit.

Rabinul H. Gutman, care în două rânduri a scăpat de gloanțele ucigașilor, a fost însă batjocorit, bătut și i s'a smuls părul din cap și din barbă.

f. Maltratările și jafurile dela Sinagoga Malbim.

Sinagoga Malbim din Str. Bravilor Nr. 4, situată în plin cartier evreesc, a fost ocupată din seara de 21 Ianuarie până în dimineața zilei de 23 Ianuarie, de un grup de cca. 40 rebeli, din care se pare că făceau parte următorii membrii ai cuibului legionar Rarău Bourul:

Mihailiu Gh., Str. Florilor Nr. 34; Sandu D-tru C-tin, Prel. Mărțișor; Biron C-tin, Cal. Văcărești Nr. 336; Roșoagă D-tru, Livedea cu duzi Nr. 47; Vâlceanu Ilie, Str. Morilor Nr. 13; Anton Voinea, Str. Cărmidarii de jos Nr. 20; Anghelache Radu, Prel. Mărțișor, Alea 10; Soceanu Marin, Str. Albinelor Nr. 59; Matei C-tin Euminea, Str. Salter Nr. 14; Epure Stelican, Fund. Văcărești Nr. 11; Stanciu Niculai, Str. Viorele Nr. 59; Ratu Vasile, Str. Lănăriei Nr. 76; Mitroi Ioan, Str. Sulter Nr. 5.

După ce au escaladat gardul, au chinuit și jefuit pe servitorul *Haim Blănaru*, s'au instalat în biserică de unde au furat tot ce au socotit de preț, au distrus restul și au transformat lăcașul de rugăciune, într'un centru de îngrozitoare torturi.

O parte din rebeli stăteau postați la colțul străzii Văcărești și acostau trecătorii evrei, pe cari cu forța îi aduceau în biserică, unde erau luați în primire de cei dinăuntru, cari îi jefuiau de tot ce aveau asupra lor (bani, ceasuri, bijuterii, acte etc.) și apoi îi chinuiau bătându-i cu răngi de fier, vergele de alamă, drugi de lemn etc., iar apoi îi eliberau, ca să facă loc altora.

În felul acesta, au fost jefuiți și chinuiți, la acest centru de teroare, vreo 300 evrei.

Câteva exemple:

Nr. crt.	Numele și Pronumele	Domiciliul	Sumele jefuite Lei	Alte bunuri jefuite
1	Gabriel Schwartz	Str. Olteni, 68	16.300	O verighetă, un ceas tellus
2	Clica Iosef	" Cantemir, 13	548	Toate actele
3	Iancu Stoleru	" Poetul Cerna, Nr. 11 etaj	846	Toate actele, mănuși, stilo
4	Lazăr Zisu	" Văcărești, 109	4.850	Toate actele
5	Visel Samuel	" Turturele, 32	1.200	Toate actele
6	Miliu Solomon	" Al. Vlăhuta Nr. 28 bis	1.800	Toate actele, verigheta și ceasul
7	Geringer Adolf	" Spl. Unirii 38 apart. 16	62.000	Toate actele și un ceas de aur
8	Max Herman	" Lănăriei, 6	—	Un ceas de aur mare și acte
9	Mărcu Nadler	" Aurora, 10	2.500	Toate actele
10	Iosub Nachiu	" Bucur, 7	15.000	Un ceas de argint Omega, două costume și toate actele
11	Lupu Redler	" Stelea, 24	6.500	Ceas, inel, lanț, toate actele
12	Gerșcovici Boris	" Spl. Unirii, 75	1.600	Toate actele
13	Anșel Iancu	" Vlahuță, 28 bis	—	Buletinul Populației
14	Farm. Herșcovici	" Bravilor, 10	4.500	Un ceas, un toc de aur și toate actele
15	Almășanu Leon	" Pitagora, 11	—	Toate actele și diverse obiecte
16	Iancu Binder	" I. Procopiu, 30	15.000	Acte
17	Solomon Schwartz	Cal. Șerban-Vodă Nr. 81	10.000	Toate actele și un port-țigaret
18	David Catz	Str. Sarsailă, 2	750	Toate actele
19	Guralnic Iosub	" Florilor, 42	4.850	Toate actele și diverse obiecte
20	Solomon Aron	" Bucur, 19	15.000	Toate actele, un ceas și verigheta
21	Ilie A. Wechsler	" Trinității, 2	1.000	Toate actele
22	Lupu Iosef	" Cantemir, 84	—	Toate actele
23	Taub Moise	" Mircea Vodă, 27	550	Un ceas de aur și toate actele
24	Weisbrun Adam	Aurora 13	3.000	Toate actele
25	Casvan Avner	Mihai Vodă, 27	600	Un ceas, stiloul și toate actele
26	Arnold Herșcu	" Banu Mărăci-ne, 5	800	Ceas, toc, toate actele
27	Goldenberg Mayer	Cal. Dudești 202	55.000	Inel cu briliante și safir, verigheta, toate actele
28	Iulius Bacălu	Str. Bucur, 25	5.000	Verigheta, actele
29	Lica Bacălu	" Bucur, 25	2.000	Un inel, actele
30	Meilich Volevici	" Anton Pan, 13	1.000	Acte
31	Sane Benglovski	" Bravilor, 12	2.000	Actele și o servietă
32	Marcel Kahane	" Rovine, 3	800	Ceas Longines, portmo-neul, toate actele
33	Solomon Litman	" Buzești, 54	200.000	Toate actele, un toc și un ceas Longines
34	A. Iancovici	" Col. Orero	18.000	Un ceas și toate actele
35	Grosman Jacques	" D-na Chiajna Nr. 6	2.600	Verigheta și actele
36	Leibovici Herman	Calea Văcărești 71	8.300	Un ceas și actele

Nr. Nr.	Numele și Pronumele	Domiciliul	Sumele jefuite Lei	Alte bunuri jefuite
37	Leibovici Iulius	Calea Văcărești 71	1.400	Actele
38	Barasch Mendel	Str. Spaniolă, 3	1.240	Actele și două inele
39	Barasch David	„ Spaniolă 3	1.130	Actele
40	Haim Blănaru	„ Bravilor, 4	—	3 costume, 2 pardesiuri, 1 palton, rufărie și toate actele
41	Favel Blănaru	„ Bravilor, 4	16.500	2 costume, 2 perechi ghete și acte
42	Iulia Blănaru	„ Bravilor, 4	—	Actele și toată îmbrăcămintea
43	Boris Isac	„ Bravilor, 16	5.000	Un ceas Longines, două tocuri și actele
44	Moses Solomon	„ 14 Martie, 20	7.600	Un pardesiu
45	Smil Fischer	Calea Dudești, 17	1.400	Un ceas Doxa, actele și dantura
46	Iacobsohn Jaques	Str. Țepeș-Vodă 66	12.600	Ceas, inel, stilo și acte
47	Adolf Durhofer	B-dul Mărășești, 135	28.000	Un ceas Doxa, portvizit și toate actele

Doi dintre cei maltratați aci, *Maximilian Hertzberg* și *Lazăr Rudich*, au fost conduși probabil la sediul C. M. L. „Ing. Gh. Clime”, din Calea Călărașilor Nr. 37, căci cadavrele lor au fost găsite la Jilava.

g) Maltratările și jafurile dela sediul Federației Uniunilor de Comunități Evrești, Str. Dr. Burghilea Nr. 3

Sediul Federației Uniunilor de Comunități Evrești a fost invadat de o bandă de 24 legionari, în frunte cu C. Măruntu, în noaptea de 21—22 Ianuarie. După ce au escaladat gardul și au spart o ușă, au pătruns în birouri unde au devastat tot ce au găsit. Au urcat apoi în locuința Șefului Rabin Dr. Alex. Șafran, unde deasemenea au devastat apartamentul, jefuind tot ce era de preț. După ce au terminat, au urcat mai departe în apartamentul locuit de proprietarul imobilului, Ing. C. Solomon cu soția și fiica, pe cari i-au coborât în pivniță, în timp ce o parte din bandă distrugea toată gospodăria și jefuia lucrurile de valoare.

Incepând de a doua zi dimineăta, bandiții au arestat în pivniță pe toți cei ce au intrat în curtea imobilului sau pe evreii întâlniți în stradă. Intre alții, au fost închiși aci :

Sarah Dr. Șafran; Soția Eminenței Sale Șeful Rabin Dr. Al. Șafran.

Av. A. Schrefelberg, Conducătorul operei de asistență a Federației Uniunilor de Comunități.

F. Aderca, scriitor.

Ing. Solomon, cu soția și fiica.

Sotirescu, industriaș.

H. Solomon, Casierul Federației Uniunilor de Comunități, care a fost adus de acasă pentru a deschide cassa de bani, din care au furat tot conținutul.

Toți au fost jefuiți de obiectele de valoare ce aveau asupra lor. Unii au fost rău bătuți (Ing. Solomon, fiica sa și F. Aderca).

În cele 2 zile și 2 nopți cât au ocupat imobilul, birourile au fost transformate în depozit în care s'au adunat deavalma, lucruri furate din casele evreești din cartier.

II. ASASINATE ȘI MASACRE

În cele trei zile de rebeliune au fost uciși 120 evrei.

Majoritatea uciderilor s'au săvârșit în pădurea Jilava. Altele s'au operat pe Splaiul Unirii în dreptul Abatorului Comunal, pe șoseaua Fundeni, pe șoseaua Pantelimon, la Bucureștii Noi, pe stradă sau în case particulare.

S'au ucis fără cruțare doi, trei sau chiar patru membrii din aceeași familie:

TATĂ ȘI FIU : Bernard și Iacob Kaufman; Herman și Tully Morgenstern; Moise și Haim Frânghieru; David și Tiberiu Grünberger.

SOCRU ȘI GINERE: Oscar Andrei și Ing. Peppi Ionel Hirsch.

FRĂȚI: Iancu și Iosef Guttman.

CUMNAȚI: Av. Leon Blimes și Dr. Elias Berghoff.

SOȚ, SOȚIE, FIU ȘI GINERE: Leon, Rebeca și Henry Rosenthal și ginerele lor Lazăr Bălan.

Câteva exemple de modul cum au fost omorâți:

A. Masacrul din pădurea Jilava

După ce au fost torturați, fără motiv și fără vreo învinuire, o noapte întreagă la sediul C. M. L. „Ing. Gh. Clime” din B-dul Domniței Nr. 53, condamnații la moarte, aproximativ 90, au fost încărcăți în autocamioane, înghesuiți până la refuz și transportați pe șoseaua Giurgiului. Pe teritoriul comunei Ferdinand, în drep-

3

tul pădurii Jilava, camioanele s'au oprit și victimele au fost coborâte și împușcate cu revolverele dela doi pași. Fiecare a primit 1, 2 sau 3 gloanțe — mai ales în cap — atât cât asasinii socoteau necesar.

După terminarea macabrei operațiuni, ucigașii au plecat. Câteva victime cari, prin miracol, fuseseră numai rănite, au reușit să fugă și să se salveze.

A doua zi ucigașii sau tovarăși de ai lor, au revenit la locul masacrului, jefuind cadavrele de tot ce le mai rămăsese: vestminte, încălțăminte și dinții de aur din gură.

După restabilirea ordinei, în pădurea blestemată ¹⁾ au fost găsite 86 cadavre svârlite în zăpadă în pielea goală, iar toți cei ce avuseseră dinți de aur, aveau gura oribil mutilată și dinții scoși.

a) Uciderea celor doi copii ai Rabinului H. Gutman.

În ultima mașină a transportului trimis dela sediul C. M. L. „Ing. Gh. Clime“ se aflau Rabinul H. Gutman cu cei doi fii ai săi, Iancu și Iosef.

Când camionul s'a oprit în marginea pădurii, s'au auzit împușcăturile cari proveneau dela masacrarea evreilor din primul transport.

Rabinul a coborât împreună cu copiii săi. Ținându-i de mână pe amândoi, au fost culcați la pământ, cu fața în zăpadă. S'au tras mai multe gloanțe în toți trei. Tatăl nu a simțit nimic în trupul său, dar în mâinile cari strângeau mâinile copiilor, pulsurile acestora au bătut din ce în ce mai încet, până s'au oprit.

Ucigașii plecaseră și se coborîse liniștea în această împărăție a morții. Rabinul, singurul în viață printre zeci de cadavre, s'a ridicat de lângă trupurile reci ale copiilor și, ieșind în șosea, a întâlnit doi jandarmi, cari l-au îndemnat să plece.

Mergând în neștire pe șosea, a fost zărit de sentinele germane cari l-au dus la primăria Jilava. Aci se mai găseau încă 7 evrei dintre cari 4 răniți.

Toți au fost opriți la primărie toată ziua de Miercuri, iar seara duși din nou în pădure, culcați cu fața la pământ și împușcați. Pentru a doua oară, rabinul nu a fost atins. A rămas în întuneric printre cadavre până ce au venit doi legionari înarmați, cari au desbrăcat și jefuit vestmintele morților. Aceștia au voit din nou

¹⁾ O parte din victime, cele aduse de primul camion, au fost ucise în câmpie, lângă podul de pe Sabar.

să-l împuște, dar în cele din urmă l-au iertat, îndemnându-l să iasă din pădure spre satul Dărăști.

Spre ziuă a ajuns iarăși la primăria Jilava. Infuriați de faptul că nu murise, legionarii de aci l-au chinuit toată ziua de Joi. A fost batjocorit, bătut și i s'a smuls părul din cap și din barbă, spunându-i-se că noaptea va fi din nou împușcat și că de data aceasta nu va mai putea face nici o minune ca să scape.

Între timp a fost eliberat de jandarmi. Însoțit de un locotenent s'a reîntors în pădure, unde printre zeci de cadavre despuiate complet de vestimente, și-a regăsit copiii. Cu un creion chimic al ofițerului și udând cu propria sa salivă pielea rece a cadavrelor, a scris numele lor pentru a fi identificate.

b) *Uciderea lui Oscar Andrei și a ginerelei său
Ing. Peppi Ionel Hirsch.*

Oscar Andrei și ginerele său *Ing. Peppi Ionel Hirsch*, locuiau în acelaș imobil în Str. Petre Locusteanu Nr. 4.

În prima noapte a rebeliunii, la miezul nopții, un grup de rebeli au atacat casa. Bătăile în ușă și strigătele lor au deșteptat din somn pe locatarii casei, cari s'au întrunit în apartamentul dela etaj spre a se șfătui. Se aflau acolo *Oscar Andrei* cu soția, *Peppi Ionel Hirsch* cu soția și cu copilul de 8 luni și încă o fiică a primului. Auzind loviturile de topor din ce în ce mai violente, cari spărgeau obloanele și ușile apartamentului de jos, toți cei prezenți înspăimântați, au urcat în pod iar printr'o lucarnă au ieșit pe acoperiș și în întuneric, au trecut într'un imobil vecin, intrând într'un alt pod și coborînd până la apartamentul unor locatari cari au refuzat să deschidă. Acești locatari, între cari o domnișoară *Periețeanu*, fostă secretară a Conservatorului de muzică, i-au isgonit cu strigăte feroce de „afară, afară”, pe cei ce se aflau în fața lor în culmea desnădejzii și apoi au chemat pe rebeli cari continuau să spargă ușile.

Victimele, — între cari una păstra în brațe copilașul scos din leagăn — și bandiții, au coborît în apartamentul lui *Oscar Andrei* pe acelaș drum, cățărându-se pe acoperiș prin zăpadă.

În apartamentul lui *Oscar Andrei*, totul era răvășit. Tâlharii se ospătaseră și jefuiseră ceea ce au avut la îndemână; ceasuri, ine, portofelul de pe noptieră.

Au bătut victimele, apoi câțiva au ridicat pe *Oscar Andrei* și pe *Ing. Peppi Ionel Hirsch*. Nu se știe ce au mai suferit aceștia până când au fost omorâți. Cadavrele lor au fost găsite Vineri

dimineată lângă Jilava, în dreptul podului de pe Sabar, unul lângă altul, despuiați de vestminte.

Între jefuitori, se afla și servitorul atelierului „Foto Luvru”, proprietatea lui Oscar Andrei.

B. Masacrul dela Abator.

În zorii zilei de 23 Ianuarie, un autocamion al fabricii Pod-sudeck, încărcat cu 15 evrei luați la întâmplare dintre arestații ce se aflau la Prefectura Poliției Capitalei, a oprit pe Splaiul Unirii în dreptul Abatorului comunal.

Printre aceștia :

Moise Orecoosky, Str. En. Văcărescu 45, Conducătorul serviciului de emigrare al Oficiului Palestinian.

Iancu Aron, Aleia Sardony 6.

Iancu S. Aron, Aleia Sardony 6, vărul celui de mai sus.

Lazăr Aron, Aleia Sardony 6, fratele celui de mai sus.

Dr. Elias Berghoff, Str. Voinicului 8.

Av. Leon Blimes, Str. Voinicului 8, cumnatul celui de mai sus.

Heinrich Sabetay, Str. Raion 23.

Meier Weiner, Focșani.

Iulius Rauch, Hotel Bulevard.

Victimele au fost coborâte cu mâinile legate la spate, puse cu fața la gard și împușcate, fiecare primind mai multe gloanțe dintre cari cele mai multe în cap și gât.

După terminarea macabrei operațiuni și după ce au mai tras câteva gloanțe în cei ce păreau că mai mișcă, ucigașii au plecat¹⁾. Au scăpat cu viață, dar grav răniți: Lazăr Aron și Meier Weiner.

¹⁾ Ororile săvârșite cu rămășițele acestor martiri, întrec puterea de imaginație a unui creier omenesc. Descrierea lor este o sarcină nespus de grea. S'a încumetat s'o facă cel care — în calitate de procuror militar — a avut sarcina încă și mai grea, de a ancheta imediat după comiterea lor, masacrele făptuite de bestiile legionare. Căpitanul de rezervă, avocat *I. N. Vlădescu*, procurorul militar, evocând scenele cele mai înspăimântătoare ce i-a fost dat să vadă, redă următorul sugestiv tablou:

„LA ABATOR. Sub pretextul unei mișcări cu caracter politic, legionarii „au ucis în masă la Jilava, la abatorul comunal, la Băneasa.

„*Trupurile celor uciși la abator au fost atârinate de ceață, în cârligele „folosite de parlagii.*

„Au fost astfel asasinați, peste o sută de oameni.

„Așa i-a fost dat să moară avocatului Millo Beiler, ridicat de acasă, din „mijlocul familiei sale, de către un comisar șef de poliție, legionar.

„Aceiași soartă au avut-o frații *Iuliu și Heinrich Rauch*, ridicați din „camerele lor dela hotelul Bulevard.

„Reamintesc numele acestor trei nenorociți, fiindcă toți trei au fost gă-

a. *Uciderea celor doi cumnați, Dr. Elias Berghoff
și Av. Leon Blimes.*

Fostul avocat *Leon Blimes*, în vârstă de 57 ani, nu mai practica de multă vreme profesiunea, deoarece începând din primăvara 1939 până în toamna 1940, a fost aproape toată vremea concentrat ca ofițer de rezervă la unitatea sa. Nu a putut cunoaște îndeajuns nici bucuria de părinte, căci copilul său s'a născut când a început concentrarea.

Când a desbrăcat haina militară, era de o lună radiat din Barou.

În seara de 21 Ianuarie a fost deșteptat din somn de o cumnată, care disperată, l-a anunțat că fratele soției sale, *Doctorul Elias Berghoff*, a fost ridicat de rebeli și că s'ar putea obține eliberarea acestuia cu o sumă de bani, dacă ar veni cineva la o întâlnire ce fusese stabilită la o simigerie de pe Calea Văcărești.

Nu a ezitat să înfrunte pericolele cari în seara aceia pândeau la tot pasul în cartierul Dudești-Văcărești. A adunat cum a putut suma de lei 100.000 și s'a dus să-și salveze cumnatul.

Nu se știe unde a fost, cu cine s'a văzut și ce a suferit până când a apărut împreună cu cumnatul său într-o celulă a Prefecturii Poliției Capitalei, unde se mai aflau câțiva evrei: Pavlovici, Schapira, Lindner, etc.

Se știe numai că au fost groaznic maltratați toată ziua de 22 Ianuarie, iar în dimineața de 23 Ianuarie au fost încărcăți în camionul care i-a dus la Abator, unde au fost împușcați.

b) *Uciderea celor doi veri, Iancu Aron și Iancu S. Aron
și a avocatului Pincu Katz.*

Iancu Aron, proprietarul magazinului „Zebra” din Str. Bărăției Nr. 27, locuia în aleia Sardony Nr. 6, în imobilul în care la etajul III locuiau verii săi, *Iancu și Lazăr S. Aron*, iar la etajul 2, avocatul *Pincu Katz*.

În ziua de 22 Ianuarie, pe la ora 6 seara, auzind sunând la apartamentul locuit de *Iancu Aron*, frații I. și L. Aron au încercat să coboare. Pe scară au fost întâmpinați de un grup de rebeli înarmați, cari i-au obligat a suna la apartamentul avocatului *Pincu*

„șiți cu pântecele spintecate adânc, de către mârșavii asasini, cari folosind un „cuțit de măcelărie în acest scop și maeștri în arta de a chinui, au prins „intestinele pe cari le-au smuls din trupurile victimelor și le-au înodat cravată „la gâtul celor asasinați. („Jurnalul de dimineață” No. 57 din 21 Ianuarie 1946).

Katz. Acesta deschizând, au intrat toți înăuntru, unde au găsit și pe Iancu Aron cu soția, pe soția lui Katz bolnavă în pat și pe copilășul acesteia.

Au pătruns în apartament întregul grup de rebeli (10—12) și au început a bate fără milă până la sânge, în cap, pe față, în burtă, pe Iancu Aron. Vărul său încercând să intervină, a fost împușcat în umărul drept.

După aceasta toți bărbații au fost urcați într'un taxi și conduși la Prefectura Poliției Capitalei unde, în brânci și lovituri, au fost coborâți și rostogoliți pe scări până la subsol.

Aici, după ce au fost percheziționați și jefuiți de tot ce aveau asupra lor, au fost bătuți cu vâna de bou pe cap, pe trup, pe picioare, în câteva rânduri.

Pela orele 4.30 dimineața, au fost urcați într'un autocamion, fiecare cu mâinile legate la spate, duși la Abator și împușcați. Cadavrele lui Iancu Aron, Iancu S. Aron și Pincu Katz au fost găsite a doua zi la Morgă.

Lazăr Aron, cu două gloanțe în cap, s'a putut târî până în oraș și a fost internat la spitalul Caritas-Noua Maternitate.

C. Masacre în case particulare

Afară de masacrele în massă dela Jilava și Abator, s'au mai săvârșit în zilele rebeliunii și masacre și ucideri în case particulare :

a) *Masacrul din familia Moise Frânghieru.*

În apartamentul din Intrarea Colentina Nr. 15, se aflau în ziua de 22 Ianuarie:

Moise Frânghieru, capul familiei, veteran și decorat al războaielor 1913 și 1916-1919 — de 54 ani.

<i>Malca Frânghieru</i> , soția sa — 53 ani,	}	copiii săi.
<i>Haim (Carol) Frânghieru</i> — 28 ani.		
<i>Hoișie Frânghieru</i> — 19 ani		
<i>Aron Frânghieru</i> — 16 ani		
<i>Haia Frânghieru</i> — 14 ani		

Pe la orele 8.45 seara, după ce au escaladat gardul, un grup de 4—5 rebeli înarmați au pătruns în casă cu revolverele întinse, conduși de o vestită bestie Mircea Petrovicescu, nepot al ministru-

lui de Interne, fost conducător al unuia dintre cele mai înspăimântătoare centre de tortură, cel dela Primăria Sectorului III Albastru.

După câteva întrebări, au cerut lui Moise și Haim Frânghieru să treacă la perete pentru a fi împușcați. Aceștia refuzând, au fost împușcați acolo unde se aflau. Haim Frânghieru a murit imediat, iar tatăl său s'a chinuit până la 4 dimineața, când și-a dat sufletul.

Apoi, șeful bandei, a tras în ceilalți membrii ai familiei, răbind cu patru gloanțe pe bătrâna Malca Frânghieru (un glonte i-a trecut prin plămâni, iar altul i-a sfărâmat brațul stâng) și cu trei gloanțe pe Hoișie Frânghieru.

Pentru a completa masacrul, au mai tras câteva gloanțe în patul în care se aflau sub plapumă copiii Aron și Haia, cari însă nu au fost nimeriți.

A doua zi dimineața (Joi 22 Ianuarie, orele 10.30) patru indivizi dintre cari unul din ucigași și trei îmbrăcați în sergenți de stradă, au venit din nou și, amenințând pe cei prezenți cu moartea, au ridicat cadavrele, pe cari le-au transportat cu mașina „Le-grain” Nr. 16.358.

Cadavrul lui Moise Frânghieru, oribil mutilat, a fost găsit după 10 zile la gura canalului colector dela Abator.

Cadavrul lui Haim Frânghieru nu a fost găsit.

În cimitirul din Șos. Giurgiului, pe aleia martirilor, alături de mormântul bătrânului Moise Frânghieru, străjuiește de 5 ani, o piatră la căpătâi, cu numele lui Carol Haim Frânghieru. Ea acoperă pământ gol, fără oseminte, mormânt al nimănuia și al tuturor celor fără de mormânt.

b) *Masacrul din familia Eduard Braunștein.*

Ucigașii cari au săvârșit crimele sălbatice din casa Frânghieru, au intrat după o oră (22 Ianuarie ora 21) în casa din Intrarea Colentina Nr. 4, unde locuia familia *E. Braunștein* și unde se mai afla un cumnat al acestuia, *Solomon Fischer*.

Au procedat la fel ca la primul masacru. Au escaladat gardul, au pătruns în casă, au pus câteva întrebări și au început să tragă.

După primele gloanțe s'a prăbușit Solomon Fischer, cu maxilarul inferior fracturat.

Imediat după aceia a fost împușcat *E. Braunștein*, care s'a mai chinuit până la miezul nopții. Soția și fiul său au scăpat ascunzându-se.

A doua zi, aceiași „sergenți” cari au ridicat cadavrele din casa Frânghieru, au ridicat și cadavrul lui Braunștein.

c) *Uciderea copilului Rodrigues Maurras Brickman.*

Jaques Brickman, veteran și rănit în războiul de întregire, locuia în imobilul din Str. Mihai Vodă Nr. 9, etajul I, în spatele Prefecturii Poliției Capitalei.

În ziua de 25 Ianuarie, pe la orele 11, soția și fiul său *Rodrigues Maurras* se aflau în camera dinspre stradă, când după o detunătură puternică, d-na Brickman și-a văzut copilul prăbușindu-se și sângele curgând abundent din tâmplă.

Tatăl a alergat disperat jos după un medic, dar a fost întâmpinat de un legionar înarmat, care l-a întors în apartament și fără a ține seamă de durerea părinților, a amenințat pe locatari cu împușcarea, dacă vor povesti cuiva cele întâmplate.

După ce s'a ospătat, a luat vreo 300 lei și, sub amenințarea revolverului, a mînat pe cei ai casei prin toate odăile ca pe o turmă de vite și a plecat.

Între timp copilul murise. Cadavrul său a fost examinat în seara de 24 Ianuarie de către medicul legist, care a îngăduit înmormântarea.

Glonțul a fost tras de sus în jos, căci în traiectoria sa a găurit fereastra interioară mai jos decât cea exterioară.

D. Cîteva crime izolate

a) *Masacrarea familiei Rosenthal.*

Familia *Leon Rosenthal*, compusă din *Leon Leib*, tată, *Rebeca*, mamă, *Henry*, *Nathan* și *Roza* căsătorită Bălan, copii, locuia în B-dul Elisabeta Nr. 6, deasupra cinematografului Trianon.

În ziua de 23 Ianuarie, pe la orele 11 dimineața, o bandă de rebeli, în frunte cu un anume Ștefănescu, directorul cinematografului Trianon, au pătruns în casă, pe care au devastat-o și prădat-o de tot conținutul: mobile, îmbrăcăminte, bijuterii, servicii, așternut, numerar 120.000 lei, lăsând-o complet goală.

Rebelii au ridicat întreaga familie pe care, sub amenințarea revolverelor, au condus-o în stradă. În învălmășeală, copiii *Nathan* și *Roza*, au reușit să dispară. Ceilalți membrii ai familiei au fost conduși într-o direcție necunoscută, iar cadavrele lor (mamă, tată și fiu), au fost găsite asvârlite în stradă la Bariera Moșilor.

Din aceeași familie a mai fost omorît, în alte împrejurări, cu o zi înainte, și *Lazăr Bălan*, ginerele lui *Leon Rosenthal* (soțul fiicei sale *Roza*).

b) *Cadavrele din mașina fabricii de pâine Grozăvescu.*

Izi Galanter, 29 ani, domiciliat în Str. Apostoli Nr. 59.

Leon Marcus, 32 ani, domiciliat în Str. Sf. Apostoli Nr. 68.

Victimele de mai sus au fost ridicate de acasă de bande de rebeli și conduse în direcții necunoscute.

Cadavrele lor au fost găsite într-o mașină a fabricii de pâine Grozăvescu, pe șoseaua Bonaparte.

c) *Uciderea maiorului Sami Röder.*

Sami Röder, farmacist, maior în rezervă provenit din activitate, veteran al războiului de întregire a fost ridicat în noaptea de 21—22 Ianuarie de o bandă de legionari, cari l-au condus în direcția comunei Fundeni.

A doua zi, cadavrul maiorului Röder a fost găsit de lucrătorii din fabrica sa, în comuna Fundeni, lângă un pod de pe șosea, străpuns de opt gloanțe, fără palton și desculț.

d) *Uciderea comercianților Bernard și Jacques Kaufman.*

Bernard și Jacques Kaufman, tată și fiu, din Str. Termopile Nr. 4, au fost atacați în noaptea de 21—22 Ianuarie de o bandă de cca. 30 rebeli, înarmați cu revolvare, cari au forțat ușa dela intrare, au maltratat groaznic victimele în casă și apoi le-au ridicat cu forța, pornind într-o direcție necunoscută.

Cadavrele lor (*Bernard Kaufman* împușcat în gât și *Jacques Kaufman* strangulat, cu urmele maltratărilor, cu dinții scoși din gură), au fost găsite Sâmbătă 25 Ianuarie la Morgă.

După săvârșirea crimei, banda de rebeli s'a înapoiat și a jefuit întreaga casă de tot ce era mai de preț, mobile, covoare, argintărie, vestimente, lingerie, obiecte de valoare și probabil și o importantă sumă de bani.

e) *Jefuirea și uciderea industriașului Iosef Weissmann.*

Iosef Weissmann, fruntaș al comerțului românesc, era proprietarul întreprinderii tehnice și samitare, din Str. Mihai Vodă 21, cea mai importantă în această ramură de comerț. Inzestrat cu aptitudini deosebite, își crease un nume respectat atât în țară cât și în străinătate și o situație de mulți invidiată.

Când s'a pornit și în București „bătălia întreprinderilor jidănești“, a fost printre primii atacați. Pe la mijlocul lunii Decembrie, l'au vizitat doi legionari: Ing. Hossu și Traian Boeru, secretar general al Institutului Național al Cooperației, asasin al prof. Nicolae Iorga și V. Madgearu. I-au cerut să le predea întreprinderea, acordându-i un răgaz de gândire. Când au revenit, după o săptămână, Iosef Weissmann le-a răspuns că atâta vreme cât legea nu-l obligă, el nu predă nimic. Boeru i-a replicat atunci: „Regret că nu am ajuns la înțelegere, dar în curând d-ta ai să regreti acest lucru“.

A trecut o lună. Weissmann a rămas statornic la hotărîrea sa, dar frământat mereu de amenințarea bestiei. A rezistat totuși sfaturilor celor din jurul său, cari îl îndemnau să plece. Nu a uzat de pașaportul și vizele, obținute cu multă greutate, la stăruința unor industriași străini. Nici măcar în ziua blestemată, nu a voit să-și părăsească soția bolnavă și căminul, pentru a-și apăra vieța.

Marți 21. Ianuarie, pe la orele 7 seara, o patrulă legionară s'a interesat dacă Weissmann e acasă. După 3 ceasuri, a venit o bandă întreagă. Să fi fost 20—25 de bestii. Toți îmbrăcați la fel, cu scurte de aba și cisme, toți înarmați cu revolve și purtând pe piept lanterne mari electrice, aproape toți cu figuri înfiorătoare, împodobite cu plete lungi, destrăbălate. Se pare că banda era formată din membrii ai poliției legionare centrale, ai circumscripției XXI și lucrători dela Monitorul Oficial și că era condusă de un anume Popov.

Din curte, bandiții s'au împărțit în 2 echipe: una a invadat birourile întreprinderii dela parter, iar cealaltă a pătruns, pe ușa de din dos, la etaj, în apartamentul lui Weissmann. Ambele echipe au jefuit tot ce le-a fost la îndemână și au distrus tot ce n'au putut transporta. Au furat și au cărat cu ei toată îmbrăcămintea, încălțăminte, lingerie, covoare, tablouri, obiecte de artă, bijuterii etc. Au fărâmat în bucățele toată mobila, oglinzile, cristalurile, etc.

Pe Iosef Weissmann l'au coborît întâiu jos în birouri, iar apoi l'au dus la sediul Corpului Muncitoresc Legionar (C. M. L.), din Calea Călărașilor).

Aici l'au chinuit vreo 2 ceasuri și pe la miezul nopții l'au readus acasă, cu fața brăzdată de lovituri și cu dâre lungi de sânge, prelingându-se din gură. I s'a cerut să deschidă cassele de bani. Cu greu i-a convins că nu avea cheile la dânsul, deoarece erau păstrate de procuristul său Daniel Merlaub. Doi bandiți au fost trimiși în Str. Schitul Maicilor, la domiciliul acestuia, dar s'au întors curând pentru că Merlaub se baricadase în casă și a refuzat să deschidă. O parte din bandă l'a tărit pe Weissmann la Merlaub, silindu-l să ceară el singur cheile. Merlaub s'a supus și a trebuit să

suporte și el o percheziție, dar fără efecte supărătoare. Tâlharii erau grăbiți să se reîntoarcă acolo unde nădăjduiau o pradă substanțială.

Au revenit în Mihai Vodă, în mijlocul bandiților ce rămăseseră pe loc, cari se căzneau zadarnic să sfărâme cassele de bani. Având acum cheile, au putut să jefuiască tot conținutul, atât al cassei de bani din birou cât și a celei din locuință. Ambele conțineau atunci peste 8.000.000 lei, pentru că Weissmann — sfătuit insistent de comisarul de românizare Paul Sterpu — retrăsese toate depozitele dela bănci, păstrând la dânsul toți banii.

Către dimineață bandiții au plecat, luându-l cu ei și pe Iosef Weissmann, pe care l'au împușcat. Cadavrul său, gol și desculț, străpuns de 7 gloanțe în cap, a fost găsit de jandarmii din comuna Cățelu, pe Șoseaua Pantelimon, în dreptul comunei Balta Albă.

III. INCENDIERI, DĂRÂMĂRI, DEVASTĂRI ȘI JEFUIRI DE TEMPLE ȘI SINAGOGI

În acelaș timp cu maltratările și omorurile, echipe numeroase, ce păreau organizate dinainte, au atacat aproape toate templele și sinagogile evreești.

Toate bisericile atacate au fost jefuite de odorele scumpe, iar apoi unele au fost incendiate, altele dărâmate, iar restul devastate și jefuite.

Sistemul de lucru utilizat în toate operațiunile, dovedea pregătirea și executarea întocmai a unor ordine. În adevăr, toate templele și sinagogile au fost atacate în două reprize. În prima zi s'a operat jaful și în a doua zi devastarea, distrugerea sau incendierea.

După evaluări sumare, făcute imediat după rebeliune, pagubele cauzate prin incendierea, distrugerea și jefuirea lăcașurilor sfinte, întreceau suma de 35 milioane lei, la valoarea de atunci.

1. *Templul Spaniol* din Str. Negru Vodă, a fost atacat de un grup numeros în seara de 21 Ianuarie, când a fost jefuit de tot ce era de preț.

A doua seară a fost atacat din nou de o bandă numeroasă venită împreună cu o cisternă de petrol. Clădirea a fost stropită cu petrol și s'a dat foc. A ars până în temelii ¹⁾.

¹⁾ Procurorul militar, av. I. N. Vlădescu, zugrăvește tabloul înfiorător al incendiilor de lăcașuri sfinte, făptuite de păgânele bande legionare:

„Toate sinagogile din Capitală au fost depedate de podoabele lor „scumpe și în urmă, aproape toate au fost date pradă focului.

„Sunt și astăzi impresionat, când scriu aceste rânduri, de ceea ce am văzut în bezna nopții din 22—23 Ianuarie 1941.

2. *Sinagoga „Beth Hamidraș Vechiu“* din Calea Moșilor Nr. 78, a fost atacată de un grup care a arestat pe credincioșii găsiți la rugăciune, ducându-i la sediul C. M. L. „Ing. Gh. Clime“. Agresorii au jefuit toate obiectele de preț și apoi au dat foc. A ars întreaga clădire.

3. *Templul „Podul Mogoșoaia“* din Str. Atena, înființat în anul 1840, a fost dărâmat cu topoare, târnăcoape, răngi de fier etc. Deși au rămas pereții exteriori și acoperișul, nu se deosebește cu nimic de bisericile incendiate. Cu deosebită sălbătecie a fost dărâmat amvonul. Au fost arse și rupte sulurile sfinte, cărțile de rugăciune și odorele cultului. Tot ce era de preț: argintărie, numerar 142.000 lei, rente lei 25.000, a fost furat.

Au mai fost jefuite și ruinate și câteva camere ce alcătuiau un azil de bătrâni în curtea templului.

4. *Templul Coral* din Str. Sf. Vineri Nr. 13, înființat în anul 1866, a fost atacat în prima zi a rebeliunii, pe la orele 5 de o bandă de cca. 30 rebeli. Credincioșii veniți la rugăciunea de seară, au fost reținuți și apoi conduși, câte doi, la sediul C. M. L. „Ing. Gh. Clime“ din Calea Călărășilor Nr. 37, unde au suferit îngrozitoare maltratări. O parte din ei au fost duși apoi în pădurea Jilava și împușcați.

Au fost astfel uciși:

Cantorul Ozias Kopstük care la ora 5, sub paza rebelilor, a mai oficiat ultimul serviciu divin.

Coristul Klerman Andrei.

Jean Jacques Adlersberg care venise să rostească rugăciunea pentru odihna sufletului mamei sale, decedată câțva timp în urmă.

Pincas Elias.

Maier Marcus, intendentul templului.

François Heller.

Nathan Herșcovici.

„Templul Spaniol din Str. Negru Vodă, era o imensă torță, ce lumina „lugubru, centrul Capitalei.

„Legionarii înălțuți într'un imens cerc, dănuiau drăcește în bătaia „focului, cântând aria „Tineretii Legionare“, în timp ce isbeau în furia lor „sălbatecă, cu tocurile ciubotelor, trei femei despuiate, pentru a le da pradă „flăcărilor.

„Nenorocitele victime, în dureroasa lor desperare, tăiau văzduhul cu „urlete de sfâșietoare durere.

„Cine ar crede că spun adevărul, când evoc aceste scene de barbarie ale „agenților plătiți ai lui Hitler, legionarii dragi ai lui Ion Antonescu!“.

(„Jurnalul de dimineață“ No. 57, din 21 Ianuarie 1945).

În aceeași seară banda de rebeli a revenit cu un camion și au prădat mobilier de tot felul, au devastat biroul, au spart casele de fier și au furat bani, argintărie și odoare sfinte.

5. *Templul „Fraterna“* din Str. Mămulari Nr. 10, înființat în anul 1858, a fost devastat, jefuit și incendiat de o bandă de rebeli în noaptea de 22—23 Ianuarie.

După ce au jefuit ceea ce era de valoare, rebelii au distrus altarul, au rupt și ars suluri sfinte, filacterii, cărți de rugăciune și obiecte de cult.

Apoi au stropit cu benzină și au dat foc. A ars ușa și întregul vestibul, dar incendiul s'a oprit la intrarea templului.

6. *Templul „Unirea Sfântă“* din Str. Mămulari Nr. 3, înființat în anul 1836, a fost atacat prima oară în după amiaza zilei de 21 Ianuarie, de vreo zece indivizi înarmați, cari au jefuit tot ce era de preț.

După ce au devastat și prădat locuințele cantorului și intendentului, s'au întors în templu unde au rupt, spart și distrus tot ce au găsit, dela obiectele sfinte până la faianța closetelor. Au scos în stradă și au rupt și svârlit în noroi, sulurile sfinte, cărțile de rugăciune, etc.

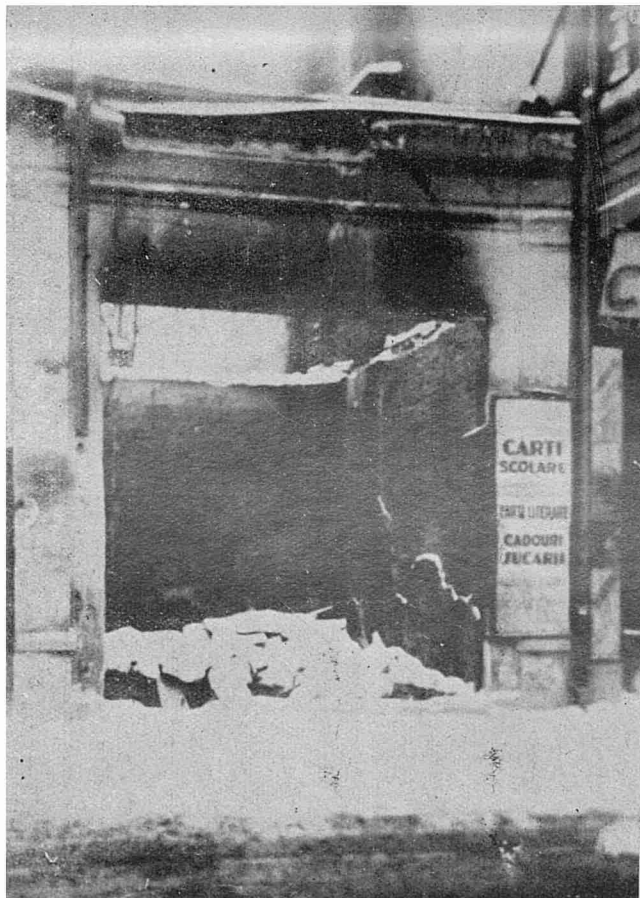
A doua zi au revenit și după ce au chinuit intendentul ca să deschidă biserica, au împrăștiat benzină și au dat foc. Cu toate acestea focul nu s'a întins, ci a putut fi stins repede.

După terminarea păgânei operații, rebelii au mai furat ce mai rămăsese după jaful din prima zi și apoi au plecat.

7. *„Sinagoga Mare“* din Str. Dr. Beck Nr. 11, înființată în anul 1845, a fost centru de teroare și obiect de jaf și distrugere, în tot timpul rebeliunii.

Începând din după amiaza zilei de 21 Ianuarie, când o primă echipă a terorizat cu revolvele pe credincioșii veniți la rugăciunea de vecernie și până la înăbușirea rebeliunii, bande cari se schimbau din când în când, au operat prădăciunile și distrugerile. Au distrus cancelaria și arhiva (conținând documente vechi de peste 100 ani), sala festivă, interiorul templului mare și al celui mic. Tot ce a fost de preț au furat.

La un moment dat au voit să dea foc, dar au renunțat, impresionați de lacrimile servitoarei creștine Lucreția Canjea. S'au mulțumit numai să distrugă cu sălbătecie violentă, altarul, baldachinul, lampadarele aurite ce străjuiau altarul, candelabrul, orga mare și mică, vestmintele clerului, vitrourele, sulurile sfinte și cărțile de rugăciune. Totul a fost rupt și prefăcut în țandări.

David Reinstein, librărie, Calea Dudești No. 80

Max Margulies, Ma. de manufactură. Calea Dudești, 178.

MAGAZINÉ DEVASTATE ȘI JEFUITE

www.sedacoromanica.ro

Al. Solomon, farmacie, Calea Ducești No. 28,

Aurel Weissman, Mag. de încălțăminte, Str. Bărăției No. 46.

Moise Moritz. Băcănie. Str. Col. Orero No. 8 bis.

TATE ȘI JEFUITE

Bereu S. Moise, frizerie, Str. Al. Ciupei No. 5.

A. Frischländer, Mag. de arme și articole de sport, Stradela Lipscani.

MAGAZINE DEVASTATE ȘI JEFUITE

XXX

www.dacoromanica.ro
Filip Locker, hăinărie, Str. Patriei No. 4,

Maria Apter, Str. Foișor No. 75, galanterie.

HAIDAMACII

Grupuri de pogromiști, dintre cei ce au
bătut, chinuit și ucis suflete evrești.

...și au devastat, incendiat și jefuit odoare sfinte și bunuri evrești.

Ultima echipă venită numai pentru furt și jaf în noaptea de 22 Ianuarie, s'a căznit în zadar să spargă casa de bani și nereușind, au distrus-o.

8. *Sinagoga „Malbim”* din Str. Bravilor Nr. 4, înființată în anul 1864, a fost ocupată de o bandă de rebeli cari au transformat-o timp de două zile într'un centru de teroare, jaf și maltratare.

Un număr de cca. 300 evrei acostăți în stradă sau ridicați din locuințele din împrejurimi, au trecut prin pumnii, ciomegele, răngile de fier și vergelele rebelilor instalați în sfântul lăcaș. În afară de aceste sălbăticiii, rebelii au distrus arhiva și cancelaria bisericii, au smuls din perete cutia milelor și au jefuit tot ce era de preț.

9. *Sinagoga „Beth El”* din Str. Emigratului Nr. 3, a fost distrusă în întregime. Cu sălbătecie îngrozitoare s'a distrus cu topoare și târnăcoape, altar, mobilier, ziduri, uși, ferestre etc. S'au rupt în bucăți suluri sfinte și odoare bisericești. S'au furat obiectele de preț.

10. *Sinagoga mică* a Comunității Evreilor spanioli, din Str. Spaniolă, a fost de asemenea devastată. Rebelii au încercat să o incendieze, dar au renunțat, la stăruința vecinilor creștini, cari se temeau ca un eventual incendiu să nu ia proporții.

Au rupt și sfărâmat totul, dela altar până la ușe.

11. *Sinagoga Cizmarilor* din Str. Labirint Nr. 10, înființată în anul 1861, a fost ocupată de rebeli încă în după amiaza zilei de 21 Ianuarie și transformată în centru de teroare și jaf. Credincioșii găsiți la rugăciune, ca și trecătorii acostăți în stradă, au fost jefuiți de tot ce aveau asupra lor.

A doua zi rebelii au revenit, au jefuit obiecte de preț și au ars în mijlocul bisericii suluri sfinte, cărți de rugăciune și obiecte de cult.

12. *Sinagoga „Poalei Zedek”* din Str. Cantemir Nr. 10, înființată în anul 1859, a fost devastată și jefuită. Au fost arse suluri sfinte, cărți de rugăciune și obiecte bisericești.

Au fost furate obiecte de preț.

Cu aceeași sălbătecie au fost devastate și jefuite următoarele lăcașuri sfinte:

13. *Sinagoga „Ajutorul”,* Parcul Mica, Aleia Eisenberg.

14. *Sinagoga „Baron M. Hirsch”,* Str. Bradului Nr. 55.

15. *Sinagoga „Craiover Ruvo”,* Str. Halfon Nr. 14.

16. Sinagoga *Tinichigiilor*, Str. V. Cârlova Nr. 1.
17. Sinagoga „*Credința*“, Parcul Radorim Str. A. Nr. 48. E
18. Sinagoga „*Talmud Tora*“, Str. Traian Nr. 5.
19. Sinagoga „*Voința*“, Str. G. D. Pallade.
20. Sinagoga „*Matmiach Eșua*“, Calea Moșilor Nr. 273.
21. Sinagoga „*Unirea Fraterna*“, Str. Olteni Nr. 84.
22. Sinagoga „*Eisig Ilie*“, Fund. Vânători Nr. 9.
23. Sinagoga „*Beth Iehuda*“, Str. Pascal Nr. 42.
24. Sinagoga „*Dr. W. Filderman*“, B-dul Basarab Nr. 173.
25. Sinagoga „*Hudoș*“, Bucureștii Noi, distrusă în întregime.

Instituțiuni evreești jefuite și devastate

Comunitatea Ebreilor din București, Calea Dudești Nr. 24, a fost atacată în după amiaza zilei de 21 Ianuarie de o bandă de rebeli cari, după ce au ridicat pentru a maltrata și ucide pe unii dintre cei prezenți, au devastat câteva birouri și au furat registre, dosare și 5 mașini de scris.

Mai târziu, au adus, sub amenințarea revolverului, pe casierul Comunității *Sigmund Collin*, l-au silit să deschidă casa de bani și au furat tot conținutul.

Pagube: numerar	lei 2.128.300.—
mașini de scris	„ 100.000.—
obiecte de preț	„ 61.700.—
Total Lei	2.290.000.—

Uniunea Comunităților Evreești, Str. Dr. Burghilea Nr. 3, a fost atacată de o bandă de rebeli cari au ocupat localul 2 zile, transformându-l într'un centru de teroare și jaf.

Afară de ceea ce au prădat dela trecătorii acostăți pe stradă și duși cu forța în birouri, au adus, sub amenințarea revolverului, pe casierul Uniunii *H. Solomon* și l-au silit să deschidă casa de bani din care au furat tot conținutul de lei 45.000.—

IV. INCENDIERI, JEFUIRI, ȘI DEVASTĂRI DE MAGAZINE ȘI LOCUINȚE EVREEȘTI

În toate cele trei zile de rebeliune, au fost distruse și prădate nenumărate locuințe și magazine evreești. Fără cruțare, cu sălbăticie neînchipuită, străzi întregi, atât din cartiere comerciale cât și din mahalale sărace, au fost devastate, jefuite sau incendiate.

Pe *Calea Văcărești*, dela B-dul Maria până la capăt, pe toată Strada *Colonel Orero*, pe toată *Calea Dudești*, nu a rămas o prăvălie evrească nedevasată.

Aproape la fel s'a operat pe *Calea Rahovei* dela Str. Antim până la barieră, pe *Calea Moșilor* dela Str. Traian până la Câmpul Moșilor, pe *Șos. Mihai Bravu*, *Șos. Pantelimon*, *Șos. Colentina* etc.

1. Magazine și locuințe incendiate.

Multe locuințe și prăvălii, după ce au fost jefuite, au fost incendiate. Agresorii erau pregătiți pentru a da foc căci au venit utilizați cu cisterne de petrol, cu bidoane cu benzină și chiar cu grenade incendiare.

Câteva exemple de incendii:

1. Cinematograful „Gloria” din *Calea Văcărești*.
2. Imobilul din *Calea Văcărești* Nr. 29, peste drum de cinematograf, unde se aflau mai multe magazine între cari laboratorul de analize medicale ale *D-ului W. Hornstein*.
3. Imobilul din Str. *Colonel Orero* Nr. 18, proprietatea *Posmantir*.
4. Imobilul din Cal. *Dudești* Nr. 1, în care se afla tipografia *Diamant*.
5. Imobilul din Cal. *Dudești* Nr. 74, în care se afla magazinul *I. Weinfeld*.
6. Imobilul din Cal. *Dudești* Nr. 79, în care se afla magazinul *A. Weinfeld*.
7. Imobilul din Cal. *Dudești* Nr. 83, în care se afla magazinul *S. Weinfeld*.
8. Imobilul din Cal. *Dudești* Nr. 131, în care se afla magazinul *M. Rechnitz*.
9. Imobilul din Cal. *Dudești* Nr. 152, în care se afla magazinul *M. Gherșin*.
10. Imobilul din Cal. *Dudești* Nr. 167, proprietatea *Bachiș*, în care era instalată fabrica „Opinca de cauciuc”.
11. Imobilul din Cal. *Dudești* Nr. 178, proprietatea *Adolf Barat*. Parterul în care se aflau câteva magazine și etajul cu locuințe, au fost mistuite în întregime. Pompierii veniți la locul sinistrului, au fost împiedicați să intervină.
12. Imobilul din Str. *Raion* Nr. 64, în care se afla magazinul *Iulian Beniamin*.

13. Imobilul din Str. Popa Nan Nr. 173, în care se afla magazinul *Amalia Blauștein*.

14. Imobilul din Cal. Văcărești Nr. 44, în care se afla magazinul *Alexandru Goldman*.

15. Imobilul din Str. Mircea Vodă Nr. 71, în care se afla atelierul și locuința lui *Herman Knapp*.

16. Imobilul din Cal. Dudești Nr. 117, în care se afla magazinul *Penchas Ignatz*.

2. Magazine și locuințe devastate și jefuite.

Devastările și jafurile au început în prima seară a rebeliunii, și au continuat de-a-lungul celor 3 zile, până târziu în noaptea de 23 Ianuarie.

Fără vreo deosebire, de-a-valma, prăvălie cu prăvălie, locuință cu locuință, casa bogatului și a săracului, dela magazine cu ridicata până la coșul cu covrigi al ambulantului, dela apartamentul înstăritului până la bordeiul cerșetorului, nimic nu a scăpat de urgia toporului devastatorului și de camioanele jefuitoarelor.

INDICATOR NOMINAL
al victimelor devastărilor, jafurilor și incendierilor
din zilele pogromului legionar

a. In Calea Dudești

1. MARTHA SILBERSTEIN, Cal. Dudești Nr. 1, tinichigerie, impozite anuale lei 17.600. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei 150.000		
locuința „	117.000	Lei	267.000
2. ZISSU DIAMAND, Cal. Dudești Nr. 1, tipograf impozite anuale lei 24.600. Veteran al campaniei 1916-1918 decorat cu „Crucea comemorativă“ 4 barete. Incendiat și jefuit tipografia, pagube			
		Lei	150.000
3. RACHELLE WECHSLER, Cal. Dudești Nr. 1, atelier fotografic, impozite anuale lei 5.500. Devastat și jefuit atelierul pagube			
locuința „	Lei 100.000 30.000	Lei	130.000
4. MAX HERȚAN, Cal. Dudești Nr. 4, băcănie, impozite anuale lei 26.000. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei 700.000		
locuința „	160.000	Lei	860.000
5. HASCAL BOLDUR, Cal. Dudești Nr. 6, mezeluri, impozite anuale lei 23.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	170.000
6. RUBIN SILBERMAN, Cal. Dudești Nr. 6, magazin de galanterie, impozite anuale lei 17.375. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	300.000
7. I. WEINER, Cal. Dudești Nr. 7, bonbonerie, impozite anuale lei 33.000. Veteran al campaniei 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	310.000
8. ARON IANCOVICI, Cal. Dudești Nr. 8, chelner. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	1.100
9. IOSEF WEBER, Cal. Dudești Nr. 10, măcelar, impozite anuale lei 34.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	67.000
10. ISAC HERȘCOVICI, Cal. Dudești Nr. 10, croitor. Devastat locuința, pagube			
		Lei	4.000

11. IOSUB COHN, Cal. Dudești Nr. 10, coloniale, impozite anuale lei 23.320. Veteran din războiul 1916—1918. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 345.000		
locuința „	„ 44.000	Lei	389.000

12. MENDEL SCHWARTZ ROMAȘCANU, Cal. Dudești Nr. 11 bis, croitor, impozite anuale lei 10.600. Veteran al campaniei 1916—18 decorat cu „Crucea comemorativă” 4 barete. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 80.000		
locuința „	„ 50.000	Lei	230.000

13. SAMY IUSTER, Cal. Dudești Nr. 11 bis, galanterie și mărunțișuri, impozite anuale lei 15.500. Fiu de veteran decorat. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 450.000		
locuința „	„ 150.000	Lei	600.000

14. PAULINA și Dr. ZISSU OPINCAR, Cal. Dudești Nr. 11 bis, jefuit locuința, pagube

Lei	80.000
-----	--------

15. ȘMIL BLANK, haham, Cal. Dudești Nr. 14. Devastat și jefuit locuința, pagube

Lei	45.000
-----	--------

16. HAIM ARONESEI, Cal. Dudești Nr. 14, frizer, impozite anuale lei 16.500. Devastat și jefuit frizeria, pagube

Lei	130.000
-----	---------

17. SIMON COHN, Cal. Dudești Nr. 14, boiangiu. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	15.000
-----	--------

18. PINCU PENCHAS, Cal. Dudești Nr. 15, încălțăminte, impozite anuale lei 20.000. Devastat și jefuit magazin, pagube:

marfă	Lei 405.000		
numerar „	„ 65.000	Lei	470.000

19. LAZĂR GROSS, Cal. Dudești Nr. 17, magazin de coloniale, impozite anuale lei 10.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	60.000
-----	--------

20. AVRAM MOSCU, Cal. Dudești Nr. 17, chelner. Jefuit îmbrăcăminte de

Lei	4.000
-----	-------

21. ALTER FĂGĂDĂU, Cal. Dudești Nr. 20, cafenea, impozite anuale lei 25.000. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—1918. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 24.000		
locuința „	„ 21.500	Lei	45.500

22. SOLOMON ABRAMOVICI, restaurator, Cal. Dudești Nr. 20, impozite anuale lei 25.000. Devastat restaurantul, pagube

Lei	8.000
-----	-------

23. NAHMAN HENIG, Cal. Dudești Nr. 21, ceasornicar, impozite anuale lei 10.800. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 150.000		
locuința „	„ 42.000	Lei	192.000

24. MIȘU HELLER, Calea Dudești Nr. 24, portar, Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	20.000
25. ETY BRAUNSTEIN, Cal. Dudești Nr. 24, ambulantă, jefuită:		
mărfuri pagube	Lei	5.000
locuința „ „	Lei	15.000
26. HAIM S. COGAN, Cal. Dudești Nr. 26, ceasornicar, impozite anuale lei 21.000. Jefuit și devastat magazinul, pagube	Lei	350.000
27. AL. SOLOMON, Cal. Dudești Nr. 28, farmacie, moștenire Al. Solomon, colonel de rezervă și rănit în războiul din 1916—1918. Devastat și jefuit farmacia, pagube	Lei	600.000
28. ILIE TEICHMAN, Cal. Dudești Nr. 29, cofetar, impozite anuale lei 12.000. Veteran al campaniei 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	32.300
29. ȚIPRA CROITORU, Cal. Dudești 31, modistă, impozite anuale lei 19.000. Devastat atelierul, pagube . . .	Lei	35.000
30. BETTY GLÜCKMAN, Cal. Dudești Nr. 32, fotograf, impozite anuale lei 26.500. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	100.000
31. ARON SCHAPIRA, Cal. Dudești Nr. 32, galanterie și mărunțișuri, impozite anuale lei 31.886. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	520.000
32. HAIM BOIANGIU, Cal. Dudești Nr. 32, colec-tură (loterie), impozite anuale lei 20.000. Devastat și jefuit: magazinul pagube	Lei	115.000
locuința „ „	Lei	175.000
33. SOLOMON FAIBIȘ, Cal. Dudești Nr. 33, furni-turi de croitorie. Devastat și jefuit locuința, pagube . .	Lei	198.000
34. SOLOMON FAIBIȘ, Cal. Dudești Nr. 33, galanterie, impozite anuale lei 15.000. Veteran al războiului 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube . . .	Lei	630.000
35. FEIGHELES ISRAEL, Cal. Dudești Nr. 34, ma-gazin de încălțăminte, impozite anuale lei 17.700. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	458.000
36. CAROLINA SCHAPIRA, Cal. Dudești Nr. 34, ga-lanterie, impozite anuale lei 23.000. Devastat și jefuit: magazinul pagube	Lei	251.000
locuința „ „	Lei	5.000
37. BELA BERCOVICI, Calea Dudești Nr. 34, meze-luri, impozite anuale lei 16.600. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	200.000
38. IOSIF MENDEL, Cal. Dudești Nr. 34, ceasor-nicar, impozite anuale lei 16.000. Devastat și jefuit: magazinul pagube	Lei	300.000
numerar „ „	Lei	60.000

39. MOISE BLUMENFELD, Cal. Dudești Nr. 35, magazin de coloniale, impozite anuale lei 12.450. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 81.000		
locuința „	„ 42.000	Lei	123.000

40. SOLOMON SPRINTZ, Cal. Dudești Nr. 36, pălărier, impozite anuale lei 6.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	120.000
-----	---------

41. RUHLA BLUMENFELD, Cal. Dudești Nr. 37, ceainărie, impozite anuale lei 21.000. Văduvă de veteran. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 150.000		
locuința „	„ 150.000	Lei	300.000

42. LUCIA GRÜNBERG, Cal. Dudești Nr. 38, fierărie, impozite anuale lei 48.300. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 1.200.000		
locuința „	„ 360.000	Lei	1.560.000

43. MORITZ STEINFELD, Cal. Dudești Nr. 40, cofetar, impozite anuale lei 12.000. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube .

Lei	35.000
-----	--------

44. AVRAM PERL, Cal. Dudești Nr. 42, parfumerie, impozite anuale lei 9.700. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	75.000
-----	--------

45. BERNARD MEIEROVICI, Cal. Dudești Nr. 44, mezeluri, impozite anuale lei 16.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	40.000
-----	--------

46. SOLOMON SEGAL, Cal. Dudești Nr. 45, industriaș. Devastat imobilul, pagube

Lei	30.000
-----	--------

47. ELIAS MEIER LEVY, Cal. Dudești Nr. 46, cofetar, impozite anuale lei 17.200. Decorat din război. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	60.000
-----	--------

48. NATAN WEINTRAUB, Cal. Dudești Nr. 48, mezeluri, impozite anuale lei 21.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	100.000
-----	---------

49. MORITZ HARTMAN, Cal. Dudești Nr. 49, măcelar. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	18.000
-----	--------

50. ZIGU WEISSMAN, Cal. Dudești Nr. 50, funcționar, veteran al campaniei 1916—18. Devastat și jefuit locuința, pagube

Lei	30.000
-----	--------

51. SIMON GRÜNBERG, Cal. Dudești Nr. 50, chelner. Devastat și jefuit locuința, pagube

Lei	11.000
-----	--------

52. ANA COHN, Cal. Dudești Nr. 50. Devastat și jefuit locuința, pagube

Lei	7.000
-----	-------

53. SIMON FEIGA MARCOVICI, Cal. Dudești Nr. 53, croitoreasă. Devastat și jefuit locuința, pagube:

Lei	24.000
-----	--------

54. HERMAN P. IACOBSONH, Cal. Dudești Nr. 53, galanterie, impozite anuale lei 31.500. Veteran al campaniei 1916—1918, decorat. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	240.000
55. MORITZ MARGULIUS, Cal. Dudești Nr. 55, galanterie, impozite anuale lei 18.000. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 400.000		
locuința „ „ 45.000	Lei	445.000
56. SIMON NEUMAN, Cal. Dudești Nr. 55, pielărie, impozite anuale lei 44.000. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—1918, rănit la Turtucaia. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	200.000
57. KATZ IOȘCA, Cal. Dudești Nr. 56, ceasornicar, impozite anuale lei 24.000. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 630.000		
locuința „ „ 200.000		
numerar „ „ 42.000	Lei	872.000
58. BENO CATZ, Cal. Dudești Nr. 56, tâmplar. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	40.000
59. ISAC ROSSMAN, Cal. Dudești Nr. 59, furnituri de croitorie, impozite anuale lei 21.000. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 500.000		
locuința „ „ 53.000	Lei	553.000
60. BELLINA Cpt. Dr. WOLFSHAUT, Cal. Dudești Nr. 59, văduvă de războiu. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	105.000
61. LEON GOLDENBERG, Cal. Dudești Nr. 60, pielărie, impozite anuale lei 54.000. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube . .	Lei	500.000
62. SOFIA CHEFNER, Cal. Dudești Nr. 60, frizerie, impozite anuale lei 12.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	40.000
63. NATAN BLUM, Cal. Dudești Nr. 61, pălărier. Veteran al campaniei 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	42.000
64. IOSIF HELLMAN, Cal. Dudești Nr. 63, electrician, impozite anuale lei 9.400. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	70.000
65. ISAC LEIBOVICI, Cal. Dudești Nr. 63, vopselărie, impozite anuale lei 17.375. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 300.000		
locuința „ „ 175.000	Lei	475.000
66. TONI LANGHAUS, Cal. Dudești Nr. 64, galanterie, impozite anuale lei 15.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	250.000
67. TONY IANCOVICI, Cal. Dudești Nr. 65. Devastat și jefuit locuința pagube	Lei	10.000

68. BERNARD SCHWARTZ, Cal. Dudești 68, magazin de coloniale, impozite anuale lei 36.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	65.000
69. SOLOMON B. LUPU, Cal. Dudești 70, galanterie, impozite anuale lei 17.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	700.000
70. SANVIL HERȘCU, Cal. Dudești Nr. 73, cismar, impozite anuale lei 9.000. Devastat și jefuit:		
atelierul pagube	Lei	56.000
locuința „ „	Lei	86.000
71. NICU ȘMILOVICI, Cal. Dudești Nr. 73, ceasornicar, impozite anuale lei 14.800. Rănit din războiu. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	340.000
locuința „ „	Lei	450.000
72. HAIM I. DAVID, Cal. Dudești Nr. 73, funcționar. Jefuit locuința, pagube	Lei	74.500
73. OZIAS ROSEN, Cal. Dudești Nr. 73, șepcar, veteran al campaniilor 1913 și 1916—18. Jefuit:		
locuința pagube	Lei	100.000
numerar „ „	Lei	118.500
74. SILVIO ISMAILINEANU, Cal. Dudești Nr. 75, artist. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	10.000
75. IANCU WEINFELD Cal. Dudești Nr. 75, magazin de galanterie, impozite anuale lei 14.600. Jefuit și incendiat magazinul pagube	Lei	500.000
76. HAIM MARCOVICI, Cal. Dudești Nr. 75, tinichigiu, impozite anuale lei 22.600. Veteran al campaniei 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	28.000
77. ANA ABRAMOVICI, Cal. Dudești Nr. 75, devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	24.000
78. MARCU AVRAM, Cal. Dudești Nr. 75, sticlărie, impozite anuale lei 11.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	214.000
79. SOLOMON MANDLER, Cal. Dudești Nr. 76, funcționar, devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	20.000
numerar „ „	Lei	28.000
80. MARCEL GRÜNBERG, Cal. Dudești Nr. 78, fierărie, impozite anuale lei 60.000. Veteran din războiul 1916—18, decorat. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	185.000
locuința „ „	Lei	365.000
81. VAISLER MAIER, Cal. Dudești Nr. 78, băcănie, impozite anuale lei 20.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	250.000

82. ILIE DAVID ILIE, Cal. Dudești Nr. 78, magazin de coloniale, impozite anuale lei 26.000. Veteran al campaniei 1916—18, decorat. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	100.000
83. VAISLER HERȘCU, Cal. Dudești 78, funcționar. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	66.000
numerar „	Lei	36.000
84. AVRAM VEINFELD, Cal. Dudești Nr. 79, galanterie, impozite anuale lei 20.700. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	1 000.000
locuința „		480.000
numerar „	Lei	100.000
85. GROSS HAIM, Cal. Dudești Nr. 80, cismar, veteran al campaniei 1916—18, ars:		
scule, pagube	Lei	8.000
rufăria „	Lei	20.000
86. FANY SCHÖNES, Cal. Dudești Nr. 80, arșă gospodăria, pagube	Lei	20.000
87. HAIMOVICI IOSIF MOISE, Cal. Dudești Nr. 80, fotograf, veteran al campaniei 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	40.000
88. DAVID REINSTEIN, Cal. Dudești Nr. 80, librar, impozite anuale lei 29.800. Incendiat și jefuit magazinul, pagube	Lei	1.500.000
89. HERMAN PERL, Cal. Dudești Nr. 82, mezeluri, impozite anuale lei 21.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	100.000
90. HERȘ HERMAN, Cal. Dudești Nr. 82, galanterie, impozite anuale lei 16.975. Veteran din campaniile 1916—1918, decorat cu „Avântul Țării”. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	150.000
locuința „	Lei	500.000
91. SIMON WEINFELD, Cal. Dudești Nr. 83, magazin de galanterie, impozite anuale lei 9.600. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	236.000
locuința „	Lei	39.000
92. IACOB MOISE WEISBUCH, Cal. Dudești Nr. 83, ceasornicar, impozite anuale lei 13.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	300.000
93. SIMELIA SEGAL, Cal. Dudești Nr. 83, croitoreasă. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	23.000
94. SABINA BERCOVICI, Cal. Dudești Nr. 89, lingereasă. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	15.000
95. DAVID COJOCARU, Cal. Dudești Nr. 92, galanterie, impozite anuale lei 8.400. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	60.000

96. JEANNA ZISSU, Cal. Dudești Nr. 102, profesoară. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	178.400
97. FILIP MARCOVICI, Cal. Dudești Nr. 103, ambulant. Jefuit, pagube:		
marfă	Lei	3.800
numerar	„	800
98. CLARA SEGALL, Cal. Dudești Nr. 103, ambulantă. Jefuit marfă de	Lei	4.600
99. SAMUEL WECHSLER, Cal. Dudești Nr. 105, galanterie și corsete, impozite anuale lei 12.200. Veteran din campania 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	6.000
100. AVRAM GRECU, Cal. Dudești Nr. 105, boianerie, impozite anuale lei 10.000. Veteran al războiului 1916—18. Jefuit magazinul pagube	Lei	25.000
101. AIZIC MARCUSOHN, Cal. Dudești Nr. 107, magazin de coloniale, impozite anuale lei 16.000. Devastat și jefuit:	Lei	40.000
magazinul pagube	Lei	120.000
locuința „	Lei	100.000
102. SOLOMON ABRAMOVICI, Cal. Dudești Nr. 107, croitor, impozite anuale lei 6.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	100.000
locuința „	Lei	30.000
103. BERCU GRÜNBERG, Cal. Dudești Nr. 117, croitor, impozite anuale lei 10.000. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	130.000
104. PENCHAS IGNATZ, Cal. Dudești Nr. 117, florar, impozite anuale lei 12.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	100.000
105. F. PASCAL, Cal. Dudești Nr. 117, lingerie, impozite anuale lei 16.500. Devastat și jefuit:	Lei	450.000
magazinul pagube	Lei	800.000
locuința „	Lei	100.000
106. IULIUS BLUMENFELD, Cal. Dudești Nr. 119, tinichigiu, impozite anuale lei 28.000. Veteran din campania 1916—1918. Devastat magazinul, pagube	Lei	900.000
107. PEISICH OIȘIE, Cal. Dudești Nr. 123, coloniale, impozite anuale lei 19.400. Devastat și jefuit:	Lei	10.000
magazinul pagube	Lei	200.000
locuința „	Lei	60.000
108. HAIM CEAUȘU, Cal. Dudești Nr. 123. Veteran al campaniei 1916—1918. Jefuit locuința, pagube	Lei	260.000
109. BLIMA BERCU, Cal. Dudești Nr. 129, frizerie, impozite anuale lei 7.500. Devastat și jefuit:	Lei	15.000
frizeria pagube	Lei	35.000
locuința „	Lei	30.000
110. SOLOMON SPRINTZ, Cal. Dudești Nr. 129, boianerie, impozite anuale lei 12.100. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	65.000
	Lei	150.000

111. HAIM ISAC, Cal. Dudești Nr. 129, fotograf, impozite anuale lei 10.000. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	30.000	
locuința „	„	40.000	Lei 70.000
112. MANOLE REICHNITZ, Cal. Dudești Nr. 131, magazin de coloniale, impozite anuale lei 24.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube:			
	Lei	350.000	
113. MARCU LEHRER, Cal. Dudești Nr. 131, instalator, impozite anuale, lei 7.800. Veteran din războiul 1916—1918, rănit. Devastat și jefuit atelierul, pagube . .			
	Lei	40.000	
114. AVRAM STENTZLER, Cal. Dudești Nr. 131, ceasornicar, impozite anuale lei 6.600. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	20.000	
115. SIMON REICHMAN, Cal. Dudești Nr. 131, frizer, impozite anuale lei 9.000. Jefuit și devastat magazinul, pagube			
	Lei	15.000	
116. IOIL HIRSCH, Cal. Dudești Nr. 133, vopselărie, impozite anuale lei 22.000. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	600.000	
locuința „	„	615.000	Lei 1.215.000
117. MORITZ HERSCOVICI, Cal. Dudești Nr. 133, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	183.000	
118. AIZIC GHEBTER, Cal. Dudești Nr. 133, librărie și manufactură, impozite anuale lei 8.000. Veteran al campaniei 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube . .			
	Lei	70.000	
119. MOISE PASCAL, Cal. Dudești Nr. 133, jefuit locuința, pagube			
	Lei	170.000	
120. HERȘ ROSENBLUM, Cal. Dudești Nr. 133. Devastat și jefuit:			
locuința pagube	Lei	130.000	
numerar „	„	20.000	Lei 150.000
121. SAMI ABRAMOVICI, Cal. Dudești Nr. 134, voiajor, jefuit numerar			
	Lei	9.000	
122. DAVID SCHAPIRA, Cal. Dudești Nr. 137, cu-relar, jefuit scule, pagube			
	Lei	15.000	
123. IANCU GRASSIAN, Cal. Dudești Nr. 137, ceasornicar, impozite anuale lei 14.755. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	100.000	
124. ARON VULIS, Cal. Dudești Nr. 142, cioclu, jefuit îmbrăcăminte pagube			
numerar „	„	1.800	Lei 11.800
125. SCHWARTZ TICA, Cal. Dudești Nr. 142, măcelar, impozite anuale lei 23.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	50.000	
126. DAVID ABRAMOVICI, Cal. Dudești Nr. 143, mezeluri, impozite anuale lei 36.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	250.000	

127. MATILDA KORNBLUM, Cal. Dudești Nr. 144, mărunțișuri. Devastat și jefuit magazinul, pagube . . .	Lei	12.000
128. IANCU BRAUNSTEIN, Cal. Dudești Nr. 147, restaurant, impozite anuale lei 22.800. Veteran al campaniei 1916—1918. Devastat și jefuit restaurantul, pagube .	Lei	120.000
129. ȘAPSĂ IOSUB, Cal. Dudești Nr. 149, mezeluri, impozite anuale lei 12.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	40.000
130. TEODOD GRÜNBAUM, Calea Dudești Nr. 152, someur, funcționar izgonit din slujbă. Devastat și jefuit: locuința pagube Lei 315.000		
numerar „ „ 40.000	Lei	355.000
131. BERNARD SCHWARTZ, Cal. Dudești Nr. 152, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	40.000
132. ISRAEL SCHWARTZ, Cal. Dudești Nr. 152, magazin de galanterie, impozite anuale lei 13.500. Veteran al campaniei 1916—18. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 300.000		
numerar „ „ 50.000	Lei	350.000
133. SILVIA REICHMAN, Cal. Dudești Nr. 154, magazin de galanterie, impozite anuale lei 13.500. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 170.000		
locuința „ „ 65.000	Lei	235.000
134. ENRIC BRANOVER, Cal. Dudești Nr. 154, droguerie, impozite anuale lei 15.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	200.000
135. IOSEF SCHWARTZ, Cal. Dudești Nr. 154, cismar, impozite anuale lei 5.500. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 20.000		
locuința „ „ 17.000	Lei	37.000
136. MIȘU KRAFT, Cal. Dudești Nr. 156, vopselărie. Veteran al campaniei 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	400.000
137. SANDU GROSS, Cal. Dudești Nr. 156, fiu de veteran, frizerie. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 50.000		
locuința „ „ 60.000		
numerar „ „ 35.000	Lei	145.000
138. ANA IANCU, Cal. Dudești Nr. 156. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	30.000
139. PAUL SCHÖNFELD, Cal. Dudești Nr. 156, contabil. Devastat și jefuit: locuința pagube Lei 40.000		
numerar „ „ 10.000	Lei	50.000
140. DEBORA BERCOVICI, Cal. Dudești Nr. 156. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	4.000

141. JOLLES WOLKENFELD, Cal. Dudești Nr. 160, rabin. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	400.000
142. RUDI KATZ, Cal. Dudești Nr. 160, instalator, jefuit scule, pagube	Lei	6.000
143. BACHIȘ, „Opinca de cauciuc“, Cal. Dudești Nr. 167, fabrică de opinci. Devastat, jefuit și incendiat întreaga fabrică, pagube	Lei	35.000.000
144. SABINA BERNSTEIN, Cal. Dudești Nr. 168, galanterie, impozite anuale lei 8.700. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	80.000
145. IȚIC DAVIGNER, Cal. Dudești Nr. 177, măcelar. Veteran din războaiele dela 1913, 1916—1918. Decorat cu „Avântul Țării“ și „Crucea Comemorativă“, impozite anuale lei 24.000. Jefuit magazin, pagube	Lei	60.000
146. FROIM WEISSBACH, Cal. Dudești Nr. 177, pie-lărie, impozite anuale lei 10.000. Devastat și jefuit maga-zinul, pagube	Lei	80.000
147. HERMAN SEGAL, Cal. Dudești Nr. 178, șomeur, veteran al campaniilor 1913 și 1916. Devastat și jefuit: locuința pagube Lei 60.000 numerar „ „ 30.000	Lei	90.000
148. RUBIN PETREANU, Cal. Dudești Nr. 178, șo-meur. Devastat și jefuit: locuința pagube Lei 370.000 numerar „ „ 75.000	Lei	445.000
149. MORITZ RABINOVICI, Cal. Dudești Nr. 178, cojocar, Veteran al campaniilor 1913 și 1916, rănit, decorat cu „Avântul Țării“. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 450.000 locuința „ „ 300.000 numerar „ „ 150.000	Lei	900.000
150. ADOLF BARAT, Cal. Dudești Nr. 178, magazin de manufactură, impozite anuale lei 26.000. Veteran al războaielor 1913 și 1916—18. Devastat și incendiat: magazinul pagube Lei 1.500.000 locuința „ „ 800.000	Lei	2.300.000
151. BERNARD SINGER, Cal. Dudești Nr. 178, de-pozit de lemne, impozite anuale lei 33.500. Jefuit: depozitul pagube Lei 200.000 locuința „ „ 400.000	Lei	600.000
152. MAX MARGULIUS, Cal. Dudești Nr. 178, galan-terie, impozite anuale lei 15.000. Veteran din războiul 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	250.000
153. HEINRICH BARASCH, Cal. Dudești Nr. 180, magazin de biciclete, impozite anuale lei 10.000. Jefuit: locuința pagube Lei 27.000 numerar „ „ 38.000	Lei	65.000

154. HERMAN MENDELOVICI, Cal. Dudești Nr. 181, frizer, impozite anuale lei 8.500. Devastat și jefuit frizeria, pagube				Lei	60.000
155. SAUL LEIBOVICI, Cal. Dudești Nr. 213, curelar, veteran al campaniilor din 1913 și 1916. Impozite anuale lei 11.800. Devastat și jefuit:					
magazinul	pagube		Lei	400.000	
locuința	„		„	50.000	
numerar	„		„	20.000	Lei 470.000
156. CAROL ISCOVESCU, Cal. Dudești 215, șomeur, veteran al campaniilor 1913 și 1916. Devastat și jefuit:					
locuința	pagube		Lei	60.000	
numerar	„		„	30.000	Lei 90.000
157. SIMON COHN, Cal. Dudești Nr. 219, magazin de manufactură, impozite anuale lei 29.000. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—1918, decorat cu „Crucea Comemorativă“ 4 barete. Devastat și jefuit:					
magazinul	pagube		Lei	725.000	
locuința	„		„	280.000	
numerar	„		„	175.000	Lei 1.180.000
158. MICHEL LEIBOVICI, Cal. Dudești Nr. 219, funcționar. Devastat și jefuit:					
locuința	pagube		Lei	130.000	
numerar	„		„	120.000	Lei 250.000
159. AVRAM BRAUNȘTEIN, Cal. Dudești Nr. 223, frizer, impozite anuale lei 8.500. Devastat și jefuit:					
frizeria	pagube		Lei	28.000	
numerar	„		„	4.000	Lei 32.000
160. MARIA HAIMOVICI, Cal. Dudești Nr. 223, magazin de galanterie, impozite anuale lei 8.200. Devastat și jefuit magazinul, pagube					
				Lei	255.000
161. HERȘCU REBECA, Cal. Dudești Nr. 228, galanterie, impozite anuale lei 6.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube					
				Lei	20.000
162. BERNARD HERȘCOVICI, Cal. Dudești Nr. 241, cismar, impozite anuale lei 7.200. Jefuit scule și marfă, pagube					
				Lei	30.000
163. IANCU BERCOVICI, Cal. Dudești Nr. 245, vopselărie, impozite anuale lei 11.400. Veteran din campania 1916—1918. Devastat și jefuit:					
magazinul	pagube		Lei	80.000	
locuința	„		„	60.000	Lei 140.000

b) În cartierul Dudești

164. SCHEIVA TROBIS, Str. Col. Orero Nr. 4, Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	51.000
165. ISIDOR LÖBELSOHN, Str. Col. Orero Nr. 6, frizer, impozite anuale lei 10.100. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	66.000
166. DIANA WALDMAN, Str. Col. Orero Nr. 6. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	420.000
167. MOISE CIUBOTARU, Str. Col. Orero Nr. 8 bis, funcționar. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	36.000
numerar „	Lei	120.000
168. FANNY MOISE, Str. Col. Orero Nr. 11, coafeză, impozite anuale lei 17.700. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	200.000
169. MARCU KLAR, Str. Col. Orero Nr. 11, blănar, impozite anuale lei 46.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	1.000.000
locuința „	Lei	1.650.000
numerar „	Lei	1.000.000
170. MAYER FINKELSTEIN, Str. Col. Orero Nr. 11, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	330.000
171. MICHEL SCHILLER, Str. Col. Orero Nr. 11, șomeur, veteran, decorat din războiul 1916—1918. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	145.000
172. MOISE HRAMOI, Str. Col. Orero Nr. 11, agen-tură și comision. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	390.000
numerar „	Lei	160.000
173. SAMY NADLER, Str. Col. Orero Nr. 13 A, lin-gerie, impozite anuale lei 6.824. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	62.000
locuința „	Lei	49.000
174. IOSIF KATZ, Str. Col. Orero Nr. 12, șomeur, veteran și decorat din războiul 1916—1918. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	21.000
175. S. DEUTSCH, Str. Col. Orero Nr. 15, rabin. De-vastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	59.500
numerar „	Lei	92.500
176. ROSA FINKELSTEIN, Str. Col. Orero Nr. 16. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	117.800
177. PH. POSMANTIRER, Str. Col. Orero Nr. 18, proprietar. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	750.000

178. MOISE MORITZ, Str. Col. Orero Nr. 8 bis, magazin de coloniale, impozite anuale lei 32.000. Veteran și decorat din războaiele 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei 2.060.000		
locuința „	160.000		
numerar „	1.000.000	Lei	3.220.000
179. KRAMMER RASCHELLA, Str. Col. Orero Nr.			
14. Devastat și jefuit:			
locuința pagube	Lei 40.000		
numerar „	10.000	Lei	50.000
180. HERMAN SCHWARTZ, Str. Col. Orero Nr. 4, comerciant, veteran din războiul 1916—1918. Devastat și jefuit:			
locuința pagube	Lei 250.000		
numerar „	5.000	Lei	255.000
181. LUPU GRÜNBERG, Str. Col. Orero Nr. 11, tapițer, impozite anuale lei 11.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	100.000
182. MORITZ GRÜN, Str. Col. Orero Nr. 11, șomeur. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	15.500
183. OSIAS MELICK, Str. Col. Orero Nr. 19. Devastat locuința, pagube			
		Lei	1.800
184. ZALMAN LAZAROVICI, Str. Col. Orero Nr. 4, șomeur, jefuit locuința, pagube			
		Lei	50.000
185. RASCHELLA LANG, Str. Col. Orero Nr. 24. Devastat și jefuit:			
locuința pagube	Lei 150.000		
numerar „	100.000	Lei	250.000
186. Dr. IOSIF ROSSMAN, Str. Col. Orero Nr. 28. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	125.000
187. IANCU KLEIN, Str. Col. Orero Nr. 1, ziarist, cercetaș, voluntar de războiu. Maltratat la sinagoga cismarilor, jefuit de			
		Lei	5.000
188. IANCU SEGALL, Str. Col. Orero Nr. 11, cismar, veteran din campaniile 1913 și 1916—1918. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	4.000
189. IOSIF SCHWARTZ, Str. Col. Orero Nr. 12, ambulant, jefuit:			
mărfuri pagube	Lei 8.600		
numerar „	4.300	Lei	12.900
190. RACHELLA BLUMENFELD, Str. Col. Orero Nr.			
24. Devastat și jefuit locuința, pagube		Lei	432.000
191. MARCU SIN FROIM, Str. Col. Orero Nr. 4, croitor, impozite anuale lei 9.100. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	60.000
192. HERȘCOVICI FRIEDRICH, Str. Col. Orero Nr.			
3, croitor, impozite anuale lei 10.300. Devastat și jefuit:			
atelierul pagube	Lei 50.000		
locuința „	98.000	Lei	148.000

193. OTILIA HERSCOVICI, Str. Col. Orero Nr. 20, dăntistă. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	50.000
194. EMIL MĂRCULESCU, Str. Col. Orero Nr. 28, fost comerciant. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	81.000
numerar „ „	Lei	48.000
195. MOISE GHESRER, Str. Raion Nr. 31, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	200.000
196. DAVID STURMER, Str. Raion Nr. 28, zugrav, veteran din războaiele 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit, locuința, pagube	Lei	5.000
197. FAIBIȘ GOTTESFELD, Str. Raion Nr. 31, țesător, impozite anuale lei 15.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	200.000
198. IUDITA MĂRCULESCU, Str. Raion Nr. 43. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	30.500
numerar „ „	Lei	4.000
199. SANDU LEIBOVICI, Str. Raion Nr. 34, măcelar. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	56.000
200. FIȘEL BUTNARU, Str. Raion Nr. 43, lucrător. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	51.000
201. AVRAM KANNER, Str. Raion Nr. 53, ambulant. Devastat și jefuit:		
mărfuri pagube	Lei	20.000
locuința „ „	Lei	22.000
202. LEON CROITORU, Str. Raion Nr. 53, croitor. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	30.000
203. MARCU WEISSLER, Str. Raion Nr. 59, magazin de coloniale, impozite anuale lei 13.700. Cercetaș de războiu. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	150.000
locuința „ „	Lei	240.000
204. SURICA ALȘEK, Str. Raion Nr. 19, croitoreasă, jefuit:		
mașina de cusut	Lei	12.000
locuința „ „	Lei	12.000
205. SEGALL MARCU, Str. Raion Nr. 19, croitor, impozite anuale lei 11.500, veteran al campaniilor 1913—1916. Devastat și jefuit:		
atelierul pagube	Lei	5.500
locuința „ „	Lei	14.000
206. IULIAN BENIAMIN, Str. Raion Nr. 64, coloniale, impozite anuale lei 32.000. Jefuit și incendiat magazinul, pagube	Lei	1.000.000
207. BERTHA EININGER, Str. Raion Nr. 53, magazin de galanterie, impozite anuale lei 14.600. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	155.000

208. IRA KANNER, Str. Raion Nr. 53, fost zugrav. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	10.000
209. NATHAN WASSERBLATT, Str. Raion Nr. 64, fost comerciant, rănit în luptele dela Mărășești. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	120.000
210. MORITZ MOSCOVICI, Str. Raion Nr. 101, ma- gazin de coloniale, impozite anuale lei 10.900. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	90.000
locuința „	Lei	156.000
211. HERȘ TIPLITZIG, Str. Raion Nr. 20, servitor. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	12.000
212. MARCUS MAIER, Str. Raion Nr. 43, ambulant, jefuit:		
mărfuri pagube	Lei	100.000
locuința „	Lei	115.000
213. SIGMUND COHN, Str. Raion Nr. 107, tinichigiu, impozite anuale lei 2.400. Veteran al campaniilor 1916—18. Jefuit:		
scule pagube	Lei	12.000
locuința „	Lei	42.500
214. FROIM WECHSLER, Str. Raion Nr. 116, ma- gazin de galanterie, impozite anuale lei 8.600, veteran al războiului 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	100.000
215. BENI GLASSMAN, Str. Raion Nr. 172, articole de voiaj, impozite anuale lei 12.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	320.000
locuința „	Lei	520.000
216. E. SCHWARTZ, Str. Raion Nr. 172, magazin de vopsele, impozite anuale lei 12.400. Devastat maga- zinul, pagube	Lei	80.000
217. OZIAS HABER, Str. Raion Nr. 172, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	200.000
218. CHARLOTTE SOLOMONOVICI, Str. Raion Nr. 176, magazin de galanterie, impozite anuale lei 9.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	250.000
217. JENY SOLOMON, Fund. Raion Nr. 6, ambu- lantă, jefuit mărfuri, pagube	Lei	21.000
218. ȚIMBĂLARU FISCHER, Str. Vitan Nr. 23, fri- zer, impozite anuale lei 10.200. Devastat și jefuit maga- zinul, pagube	Lei	80.000
219. ARON DAVID, Cal. Vitan Nr. 69, șomeur, vete- ran, decorat și rănit din războaiele din 1913 și 1916—1918. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	75.000

meur. Devastat și jefuit:

locuința pagube	Lei 240.000		
numerar „	„ 30.000	Lei	270.000

221. SAMUEL ȘMILOVICI, Cal. Vitan Nr. 77, șomeur. Devastat și jefuit:

locuința pagube	Lei 650.000		
numerar „	„ 28.000	Lei	678.000

222. MIȘULĂM EPȘTEIN, Cal. Vitan Nr. 77, lăcătuș-mecanic. Devastat și jefuit locuința, pagube Lei 90.000

223. LUPU SPIEGLER, Cal. Vitan Nr. 77, funcționar; veteran, decorat din războiul 1916—1918. Devastat și jefuit locuința, pagube Lei 620.000

224. STRUL ȘMIL, Cal. Vitan Nr. 77, magazin de coloniale, veteran și decorat din războaiele 1913 și 1916—1918, impozite anuale lei 18.000. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 300.000		
locuința „	„ 310.000		
numerar „	„ 80.000	Lei	690.000

225. ADOLF IIERȘCOVICI, Cal. Vitan Nr. 17, frizer, impozite anuale lei 17.100. Devastat și jefuit frizeria, pagube Lei 10.000

226. LEON IANCOVICI, Cal. Vitan Nr. 17, frizer, jefuit îmbrăcăminte, pagube Lei 10.000

227. ANA KRUG, Cal. Vitan Nr. 81, lucrătoare. Devastat locuința, pagube Lei 7.000

228. NEUMAN BERNARD, Cal. Vitan Nr. 81, croitor, veteran din campaniile 1913 și 1916. Devastat și jefuit:

atelierul pagube	Lei 10.000		
locuința „	„ 5.700	Lei	15.700

229. ȘLOIM EȘANU, Cal. Vitan Nr. 5, lingerie, veteran al campaniilor 1913 și 1916, decorat cu „Crucea Comemorativă“ 3 barete. Devastat și jefuit magazinul, pagube Lei 46.200

230. MENDEL SCHÄCHTER, Cal. Vitan Nr. 48, croitor. Devastat și jefuit locuința, pagube Lei 39.000

231. IOIL EREMIA, Cal. Vitan Nr. 48, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube Lei 90.000

232. IANCU STERMAN, Cal. Vitan Nr. 77, șomeur. Devastat și jefuit locuința, pagube Lei 170.000

233. LEIBU STERMAN, Cal. Vitan Nr. 77, frizer. Devastat și jefuit:

locuința pagube	Lei 120.000		
numerar „	„ 10.000	Lei	130.000

234. IOSEF COHN, Cal. Vitan Nr. 48, șomeur, veteran al campaniilor 1913 și 1916—1918. Devastat și jefuit locuința, pagube Lei 92.000

235. MAIER ROSENŞTEIN, Cal. Vitan Nr. 34 b, veteran al campaniilor 1913 şi 1916—18. Sticlărie. Devastat şi jefuit:				
magazinul	pagube	Lei	50.000	
locuinţa	„	„	350.000	
numerar	„	„	40.000	Lei 440.000
236. MARCUS DAVID, Cal. Vitan Nr. 61, ambulant.				
Jefuit de marfă,	pagube	Lei	4.000	
237. OLGA LEWY, Cal. Vitan Nr. 77, servitoare, jefuit locuinţa, pagube				
		Lei	25.000	
238. SILBERMAN HASCAL, Cal. Vitan Nr. 201, ambulant, jefuit:				
marfă	pagube	Lei	5.000	
locuinţa	„	„	5.000	Lei 10.000
239. CHARL MOISE, Cal. Vitan Nr. 20, chingi. Devastat şi jefuit atelierul, pagube				
		Lei	20.000	
240. OIŞIE BINDER, Cal. Vitan Nr. 24, tâmplar. Jefuit de scule, pagube				
		Lei	5.000	
241. STRUL AVRAM, Cal. Vitan Nr. 60, tâmplar, impozite anuale lei 16.000. Devastat şi jefuit:				
atelierul	pagube	Lei	100.000	
locuinţa	„	„	230.000	Lei 330.000
242. BURAH VICTOR, Cal. Vitan Nr. 81, ambulant.				
Jefuit de marfă,	pagube	Lei	5.000	
243. CLARISSE RAHMILOVICI, Cal. Vitan Nr. 10, ambulantă. Jefuit mărfuri, pagube				
		Lei	10.000	
244. MAX SCHAPIRA, Cal. Vitan Nr. 77, ambulant. Devastat şi jefuit locuinţa, pagube				
		Lei	50.000	
245. CAROL ROSNER, Str. Vulturi Nr. 73, magazin de coloniale, impozite anuale lei 16.200. Devastat şi jefuit:				
magazinul	pagube	Lei	120.000	
locuinţa	„	„	150.000	Lei 270.000
246. IOSIF ILIESCU, Str. Vulturi Nr. 125, someur. Devastat şi jefuit locuinţa, pagube				
		Lei	5.000	
247. MARCU SILBERMAN, Str. Vulturi Nr. 125, ambulant. Devastat şi jefuit locuinţa, pagube				
		Lei	6.000	
248. STEINBERG GHERŞ, Str. Vulturi Nr. 137, măcelar. Veteran al campaniilor 1913 şi 1916—18. Decorat. Devastat şi jefuit locuinţa, pagube				
		Lei	140.000	
249. ŞULIM IŢICOVICI, Str. Vulturi Nr. 137, colecător (lozuri), veteran din războiul 1916—18. Devastat şi jefuit locuinţa pagube				
		Lei	150.000	
numerar	„	„	24.000	Lei 174.000
250. WILLY SIMON, Str. Vulturi Nr. 70, droguist. Devastat şi jefuit locuinţa, pagube				
		Lei	40.000	
251. ENRIC SCHEIN, Str. Vulturi Nr. 48, someur. Devastat locuinţa, pagube				
		Lei	215.000	

252. JACK WOLFF, Str. Vulturi Nr. 99, magazin de coloniale, impozite anuale lei 7.400. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	240.000
253. GHIZEA GOLDSTEIN, Str. Vulturi Nr. 50, magazin de coloniale, impozite anuale lei 9.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	6.000
254. IANCU HAIMOVICI, Str. Vulturi Nr. 123, croitor. I s'a luat mașina de cusut, pagube	Lei	10.000
255. IACOB HAHN, Str. Vulturi Nr. 125, ambulant Devastat locuința, pagube	Lei	5.000
256. IOSIF NADLER, Str. Vulturi Nr. 130, ambulant. I s'a luat un coș cu marfă de	Lei	2.000
257. HERȘCU RABINOVICI, Str. Vulturi Nr. 125, ambulant. Jefuit locuința, pagube	Lei	4.000
258. HERȘCOVICI JEAN, Str. Vulturi Nr. 123, croitor. Jefuit locuința, pagube	Lei	3.000
259. GOLDA ZEIDNER, Str. Vulturi Nr. 173. Jefuit locuința, pagube	Lei	5.000
260. KAMELINSKY DAVID, Str. Vulturi Nr. 71, ambulant. Jefuit marfă de	Lei	10.000
261. HERMAN LANZET, Str. Vulturi Nr. 94, lemnar. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	10.000
numerar „	„	20.000
	Lei	30.000
262. IANCU FISCHER, Str. Vulturi Nr. 145, frizer, impozite anuale lei 6.800. Jefuit și devastat:		
scule, pagube	Lei	6.000
locuința „	„	10.000
	Lei	16.000
263. HAIM IACOB, Str. Vulturi Nr. 125, ambulant. Jefuit marfă, pagube	Lei	40.000
264. MICHEL SCHWARTZ, Str. Vulturi Nr. 78, lucrător tipograf, jefuit în stradă		
diferite obiecte	Lei	2.500
numerar „	„	20.000
	Lei	22.500
265. M. COHN, Str. Vulturi Nr. 76, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube	Lei	20.000
266. ISIDOR FLITTMAN, Str. Vulturi Nr. 130, măcelar, jefuit mărfuri, pagube	Lei	60.000
267. IȚIC STRULOVICI, Str. Vulturi Nr. 103, magazin de coloniale, impozite anuale lei 14.800. Veteran și decorat din campania 1916—1918. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	70.000
locuința „	„	15.000
	Lei	85.000
268. Dr. LUPU AVRAM, Str. Olteni Nr. 8, medic cercețas de războiu. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	15.500
numerar „	„	4.500
	Lei	20.000

269. ROSENZWEIG SOFIA, Str. Olteni Nr. 60, croitorie, impozite anuale lei 9.000. Devastat locuința, pagube	Lei	35.000
270. MOISE GRÜN, Str. Olteni 68, șomeur. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	20.000
271. HERMAN LÖBELSOHN, Str. Olteni Nr. 65. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	30.000
272. ZALMAN IUSTER, Str. Olteni Nr. 14 bis, sobe. impozite anuale lei 19.150. Veteran, decorat al campaniilor 1913. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	120.000
273. MARIA GOLDȘTEIN, Str. Olteni Nr. 16, ceașornicărie, impozite anuale lei 28.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	27.000
274. ANA ROSEN, Str. Olteni Nr. 65, magazin de manufactură, impozite anuale lei 10.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	100.000
locuința „	Lei	128.000
275. AVNER SCHWARTZ, Str. Olteni Nr. 65, șomeur. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	30.000
276. MARCU GOLDENBERG, Str. Olteni Nr. 52, șomeur. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	17.000
numerar „	Lei	3.000
277. MENDEL ROSENBERGER, Str. Olteni Nr. 68 haham, devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	8.000
numerar „	Lei	18.000
278. MORITZ LITTMAN, Str. Olteni Nr. 65, șomeur. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	15.000
numerar „	Lei	5.000
279. ALEXANDRU BERCOVICI, Str. Olteni Nr. 68, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	6.000
280. RASCHELLE PERLMUTTER, Str. Traian Nr. 4, băcănie, impozite anuale lei 11.300. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	65.000
locuința „	Lei	20.000
281. PINCU SAIA, Str. Traian Nr. 19, băcănie, impozite anuale lei 21.100. Veteran din războiul 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	140.000
282. ESTERA BRENN, Str. Traian Nr. 39, băcănie, impozite anuale lei 16.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	58.000
locuința „	Lei	45.000
283. HANA BITTMAN, Str. Traian Nr. 75, farmacistă, impozite anuale lei 93.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	650.000

284. SOLOMON SEGALL, Str. Traian Nr. 106, magazin de vopsele, impozite anuale lei 17.375. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	200.000	
locuința „	„	148.000	Lei 348.000
285. MOISE S. MARCUS, Str. Traian Nr. 15, simigiu, impozite anuale lei 18.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	3.000	
286. ISAC PELTZ, Str. Traian Nr. 21, scriitor. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	166.000	
287. M. MENDELOVICI, Str. Traian Nr. 26, frizer. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	5.000	
288. BLUM LIPOT, Str. Traian Nr. 27, boiangiu. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	12.500	
289. MARCU KATZ, Str. Traian Nr. 18, ambulant. Jefuit marfă de			
	Lei	15.000	
290. TOKAY SAMUEL, Str. Traian Nr. 16, ambulant. Jefuit numerar			
	Lei	6 000	
291. SCHWARTZ LAZĂR, Str. Traian Nr. 27, paznic. Devastat și jefuit:			
locuința pagube	Lei	25.000	
numerar „		1.800	Lei 26.800
282. RASCHELLA ROȘCU, Str. Traian Nr. 36. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	6 000	
283. HERȘCOVICI S. HERVIAN, Str. Traian Nr. 45, gazetar. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	56.000	
284. HERȘCU MOSCOVICI, Str. Traian Nr. 112, fierărie. Jefuit atelierul, pagube			
	Lei	40.000	
285. CAROL LEIBOVICI, Str. Traian Nr. 6, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube			
	Lei	3.000	
286. LUPU HOROWITZ, Str. Nerva Traian Nr. 102, magazin de galanterie, impozite anuale lei 16.500. Veteran din războaiele 1913 și 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	500.000	
287. HEINRICH COJOCARU, Str. Nerva Traian Nr. 104, croitor, impozite anuale lei 5.000. Veteran și decorat din războiul 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	120.000	
288. HELINKAN WECHSLER, Str. Nerva Traian Nr. 59, frizer, impozite anuale lei 3.000. Voluntar al campaniei 1916—18, decorat. Devastat și jefuit magazinul pagube			
	Lei	20.000	
289. AVRAM MOSCOVICI, Str. Nerva Traian Nr. 34. magazin de coloniale, impozite anuale lei 21.800. Veteran al războiului 1916—1918, decorat cu „Bărbăție și Credință“. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	25.000	

290. MOISE BEINICH, Str. Nerva Traian Nr. 98, farmacie, impozite anuale lei 70.000. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18, rănit. Devastat și jefuit:				
farmacia	pagube	Lei	120.000	
locuința	„	„	200.000	Lei 320.000
291. FERNSTEIN DAVID, Str. Nerva Traian Nr. 93, zugrav. Jefuit locuința, pagube				
		Lei	25.000	
292. FILIP WEISSMAN, Str. Nerva Traian Nr. 62, frizer. Jefuit scule de				
		Lei	1.000	
293. LEON MOSCOVICI, Str. Nerva Traian Nr. 72, galanterie, impozite anuale lei 19.600. Devastat și jefuit:				
magazinul	pagube	Lei	300.000	
locuința	„	„	38.000	
numerar	„	„	40.000	Lei 378.000
294. CAROL HERSCOVICI, Str. Nerva Traian Nr. 86, croitor. Devastat și jefuit:				
atelierul	pagube	Lei	30.000	
locuința	„	„	13.000	Lei 43.000
295. MIȘU SEGALL, Str. Nerva Traian Nr. 87, zugrav. Jefuit:				
scule	pagube	Lei	10.000	
locuința	„	„	16.000	Lei 26.000
296. WOLF STEINBERG, Str. Nerva Traian Nr. 93, croitor. Devastat și jefuit locuința, pagube				
		Lei	30.000	
297. LUPU BURĂH, Str. Nerva Traian Nr. 180. Devastat și jefuit locuința, pagube				
		Lei	30.000	
298. SEGAL HERTZ, Str. Nerva Traian Nr. 66, scriitor. Devastat și jefuit locuința, pagube				
		Lei	20.000	
299. FRIEDMANN MOISE, Str. Nerva Traian Nr. 66, ambulant. Jefuit locuința, pagube				
		Lei	10.000	
300. ILINKA SOLOMON, Str. Cantemir Nr. 5, magazin de coloniale, impozite anuale lei 20.200. Devastat și jefuit:				
magazinul	pagube	Lei	140.000	
locuința	„	„	151.000	Lei 291.000
301. MINA BERMAN, Str. Cantemir Nr. 80. Devastat și jefuit:				
locuința	pagube	Lei	20.000	
numerar	„	„	30.000	Lei 50.000
302. RAFAEL NEUMAN, Str. Cantemir Nr. 90, pie-lărie, impozite anuale lei 24.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube				
		Lei	150.000	
303. MICHEL GOLDENBERG, Str. Cantemir Nr. 2, boiangerie, impozite anuale lei 29.000. Devastat și jefuit:				
magazinul	pagube	Lei	350.000	
locuința	„	„	62.000	Lei 412.000

304. SAMI COHN, Str. Cantemir Nr. 18, depozit de lemne, impozite anuale lei 17.700. Devastat și jefuit:			
depozitul	pagube	Lei	20.000
locuința	„	„	41.000
numerar	„	„	28.000
		Lei	89.000
305. MARCU ROTTMAN, Str. Cantemir Nr. 48, ambulant. Jefuit un coș cu marfă de			
		Lei	800
306. ARON GRUPMAN, Str. Cantemir Nr. 79, ambulant. Jefuit un coș cu marfă de			
		Lei	2.000
307. VALERIU HERȘCOVICI, Str. Cantemir Nr. 86. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	1.300
308. MIȘU MARCUS, Str. Cantemir Nr. 73, electrician. I s'au furat scule de			
		Lei	4.500
309. ANTON CRUPPMAN, Str. Cantemir Nr. 79, ambulant. Jefuit marfă de			
		Lei	2.000
310. MARCU MANOLOVICI, Str. Cantemir Nr. 80, ambulant. Jefuit marfă de			
		Lei	7.000
311. STRUL MORITZ, Str. Cantemir Nr. 80, tâmplar, veteran din campania 1916—18. I s'au furat scule de			
		Lei	10.000
312. HERMAN MIHALEC, Str. Cantemir Nr. 80, curelar. Jefuit scule de			
		Lei	22.000
313. DORA FELDMAN, Str. Cantemir Nr. 1, lingereasă. Jefuit atelierul, pagube			
		Lei	70.000
314. SURA MOISE EISENBERG, Str. Cantemir Nr. 4. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	15.000
315. DAVID SABETAY, Str. Cantemir Nr. 5. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	10.000
316. DAVID IASLOVITZER, Str. Cantemir Nr. 12, cismar, impozite anuale lei 6.500. Devastat și jefuit atelierul, pagube			
		Lei	18.000
317. DAVID MARCUS, Str. Cantemir Nr. 73, ambulant, veteran al campaniilor 1916—18. Jefuit marfă de			
		Lei	3.700
318. SEGALL IANCU, Str. Cantemir Nr. 80, ambulant. Jefuit:			
marfă	pagube	Lei	7.000
numerar	„	„	16.000
		Lei	23.000
319. HALUBARIN ISAC, Str. Cantemir Nr. 84, funcționar. Jefuit de numerar			
		Lei	5.000
320. BENI MANEVICI, Str. Cantemir Nr. 1, ambulant. Jefuit:			
marfă	pagube	Lei	5.000
locuința	„	„	8.000
		Lei	13.000
321. CAROL SCHÖNFELD, Str. Cantemir Nr. 4, chelner. Devastat și jefuit:			
locuința	pagube	Lei	10.000
numerar	„	„	4.000
		Lei	14.000

322. LAZĂR MERCADO, Str. Labirint Nr. 20, librar, impozite anuale lei 18.000. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	11.000	
locuința „	„	35.000	Lei 46.000
323. BRAUNȘTEIN FIFI, Str. Labirint Nr. 34. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	150.000	
324. HERȘCOVICI ISAC, Str. Labirint Nr. 41, industriaș. Devastat și jefuit:			
locuința pagube	Lei	8.300	
numerar „	„	62.500	Lei 70.500
325. ZISSU SCHWARTZ, Str. Labirint 112, funcționar. Veteran și decorat din războaiele 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	200.000	
326. ISAC HELEAWSKY, Str. Labirint Nr. 112, funcționar. Veteran din războiul 1916—1918. Jefuit de numerar			
	Lei	48.000	
327. G. WEINTRAUB, Str. Labirint Nr. 114, fierărie, impozite anuale lei 30.000. Veteran și decorat din războaiele 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	120.000	
locuința „	„	43.000	
numerar „	„	130.000	Lei 293.000
328. MAIER și IANCU ANETER, Str. Labirint Nr. 10 ambulanți. Devastați și jefuiți, pagube			
	Lei	10.000	
392. WEISS LUPU, Str. Labirint Nr. 34, voiajor, veteran al campaniei 1916—18, decorat cu „Crucea Comemorativă“ 3 barete. Jefuit:			
locuința pagube	Lei	50.000	
numerar „	„	270.000	Lei 320.000
330. SOLOMONESCU ARMAND, Str. Labirint Nr. 114, funcționar. Devastat și jefuit:			
locuința pagube	Lei	16.000	
numerar „	„	3.500	Lei 19.500
331. DAVID LEIZER, Str. Labirint Nr. 33, ambulant (fost director de școală). Jefuit de un coș cu marfă de			
	Lei	6.000	
332. SOLOMON ROSENTHAL, Str. Labirint Nr. 33, ambulant. Jefuit:			
marfă pagube	Lei	20.000	
numerar „	„	2.000	Lei 22.000
333. IOSEF SCHWARTZ, Str. Al. Moruzi Nr. 41, șomeur. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	40.000	
334. FANNY KEIȘ, Str. Al. Moruzi Nr. 43. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	50.000	
335. ISAC SCHLESINGER, Str. Al. Moruzi Nr. 43, magazin de coloniale, impozite anuale lei 16.400. Veteran din războiul 1916—1918, decorat cu „Crucea Comemorativă“ 2 barete. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	335.000	
locuința „	„	98.000	
numerar „	„	12.000	Lei 445.000

336. HERMAN PREIS, Str. Al. Moruzi Nr. 59, magazin de coloniale, impozite anuale lei 20.000. Devastat magazinul, pagube	Lei	40.000
337. ARON PENCHAS, Str. Al. Moruzi Nr. 9, librar, impozite anuale lei 18.200. Veteran din războaiele 1913 și 1916. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	25 000
locuința „	Lei	570 000
338. BERCU MENDEL, Str. Al. Moruzi Nr. 43, șomeur. Veteran al războiului 1916—18. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	15.000
339. H. OBERLÄNDER, Str. Al. Moruzi Nr. 43, șomeur. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	73.000
340. IONAS CIUBOTARU, Str. Al. Moruzi Nr. 43, șomeur. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	44.000
numerar „	Lei	1.000
341. AVRAM GRÜNBERG, Str. Al. Moruzi Nr. 45, sifoane, impozite anuale lei 21.700. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	30.000
locuința „		71.000
numerar „	Lei	8.000
342. BERCU ROSENFELD, Str. Al. Moruzi Nr. 41, ambulant. Jefuit marfă de	Lei	1.000
343. FEIG AVRAM, Str. Al. Moruzi Nr. 18, sinigiu, impozite anuale lei 13.900. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	20.000
locuința „		34.000
numerar „	Lei	2.000
344. ISIDOR ISRAEL, Str. Agatha Barseșcu Nr. 32. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	10.000
345. AVRAM HELLER, Str. Agatha Bărsescu Nr. 23, șomeur. Veteran al campaniei 1916—18. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	25.000
346. ESTERA GRÜNBERG, Str. Aurora Nr. 23, băcănie, impozite anuale lei 10.800. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	90.000
locuința „	Lei	75.500
347. IOSUB COHN, Str. Anton Pan Nr. 13, magazin de coloniale, impozite anuale lei 8.200. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	26.000
348. FORSCHMIDT AVRAM, Str. Anton Pan Nr. 20, șomeur. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	75.000
349. IANCU LAUFER, Str. Anton Pan Nr. 39 bis, magazin de coloniale, impozite anuale lei 32.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	500.000
locuința „	Lei	390.000

350. WILHELM SCHÄCHTER, Str. Anton Pan Nr. 20, ambulant, jefuit:			
marfă	pagube	Lei 5.000	
numerar	„	15.000	Lei 20.000
351. RUBIN FEUERSTEIN, Str. Anton Pan Nr. 7. Jefuit, pagube:			
locuința	pagube	Lei 60.000	
numerar	„	10.000	Lei 70.000
352. JEAN SOLOMON, Str. Anastase Panu Nr. 36, funcționar. Devastat și jefuit:			
locuința	pagube	Lei 155.000	
numerar	„	10.000	Lei 165.000
353. DAVID MARCOVICI, Str. Anastase Panu Nr. 36, șomeur. Veteran al campaniilor 1913 și 1916, decorat. Devastat și jefuit locuința, pagube			
			Lei 120.000
354. SOLOMON HERMAN, Str. Dr. Burghilea Nr. 3, inginer, veteran al campaniilor 1913 și 1916—1919. Devastat și jefuit locuința, pagube			
			Lei 1.560.000
355. H. SOLOMON, Str. Dr. Burghilea Nr. 3, funcționar, jefuit de numerar			
			Lei 5.500
356. ARNOLD SCHWEFELBERG, Str. Dr. Burghilea Nr. 9, avocat. Veteran din războiul 1916—18. Devastat și jefuit locuința, pagube			
			Lei 900.000
357. Dr. ALEXANDRU ȘAFRAN, Str. Dr. Burghilea Nr. 3, Șefrabin al Cultului Mozaic din România. Devastat și jefuit locuința, pagube			
			Lei 375.000
358. IANCU AVRAM, Str. Brânduși Nr. 1, șomeur. Devastat și jefuit:			
locuința	pagube	Lei 115.000	
numerar	„	30.000	Lei 145.000
359. ROTSTEIN HERMAN, Str. Brânduși Nr. 18, magazin de coloniale, impozite anuale lei 20.000. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei 154.000	
locuința	„	10.000	Lei 164.000
360. NUHĂM LEIBOVICI, Str. Brânduși Nr. 18, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube			
			Lei 10.000
361. MOISE CIUBOTARU, Str. Bradului Nr. 13, băcănie. Veteran al războiului 1916—18. Impozite anuale lei 21.600. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei 300.000	
locuința	„	100.000	
numerar	„	300.000	Lei 700.000
362. GHERȘIN CERNĂUȚEANU, Str. Bradului Nr. 12, croitor, impozite anuale lei 11.000. Jefuit magazinul, pagube			
			Lei 4.000
363. LEIBU SEGALL, Str. Bradului Nr. 9, șomeur. Devastat și jefuit locuința, pagube			
			Lei 10.000

364. RAȘELA RUBINȘTEIN, Str. Bradului Nr. 44. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	10.000
365. LUPU MOHNBLATT, Str. Ciocanul Nr. 22, ceaprazar, impozite anuale lei 40.000. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	225.000
locuința „ „	Lei	405.000
366. DAVID GOLDENBERG, Str. Ciocanul Nr. 3, ambulant, jefuit de marfă de	Lei	6.000
367. STRUL MOISE IOINĂ, Str. Ciocanul Nr. 27, cismar. Jefuit:		
atelierul pagube	Lei	5.000
locuința „ „	Lei	11.000
367. IOSEF ALPERN, Str. Ciocanul Nr. 26, șofeur, veteran din campania 1916—18. Distrus auto-taxi, pagube	Lei	25.000
368. IANCU BALIMBERG, Str. Ciocan Nr. 1, ambulant. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	20.000
369. BERCU S. MOISE, Str. Al. Ciurcu Nr. 5, frizer, impozite anuale lei 11.500. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	176.000
locuința „ „		72.000
numerar „ „	Lei	288.000
370. KRUG JACK, Str. Al. Ciurcu Nr. 19, tapițer. Jefuit unelte și îmbrăcăminte de	Lei	10.000
371. IONEL ONOFREI, Str. Al. Ciurcu Nr. 19, croitor. Veteran din campania 1916—18, decorat cu „Crucea Comemorativă” cu barete. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	16.000
372. ALEXANDRU STANISLAV, Str. Al. Ciurcu Nr. 19, zugrav. Jefuit:		
unelte pagube	Lei	32.000
locuința „ „	Lei	49.500
373. ARON GRÜNBERG, Str. Al. Ciurcu Nr. 22, fierar. Veteran din campaniile 1913 și 1916—1918. Jefuit unelte de	Lei	7.800
374. MARCU BEINGLASS, Str. Al. Ciurcu Nr. 5, croitor, impozite anuale lei 11.400. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	14.500
375. SIMON SILBERMAN, Str. Al. Ciurcu Nr. 19, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube	Lei	4.000
376. STRUL ILIE, Str. Al. Ciurcu Nr. 26, croitor. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	10.800
numerar „ „	Lei	12.000
377. HERMAN LIEBERMAN, Str. Corbescu Nr. 16, croitor. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	65.000

378. MORITZ SCHLESINGER, Str. Corbescu Nr. 27, someur. Devastat și jefuit:			
locuința pagube	Lei	20.000	
numerar „	„	16.000	Lei 36.000
379. WOLF DRUCKMAN, Str. Corbescu Nr. 31, inginer. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	10.000	
380. HERMAN ROSENTHAL, Str. Corbescu Nr. 31, voiajor. Devastat și jefuit:			
locuința pagube	Lei	400.000	
numerar „	„	600.000	Lei 1.000.000
381. ZEILIG IOSUBACU, Str. Corbescu Nr. 31, funcționar. Veteran și decorat din războiul 1916—1918. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	280.000	
382. WOLF ISRAILOVICI, Str. Corbescu Nr. 43, fost avocat. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	85.000	
383. TOBIAS MARCOVICI, Str. Corbescu Nr. 66, scriitor. Devastat și jefuit:			
locuința pagube	Lei	29.000	
numerar „	„	10.000	Lei 39.000
384. DEUTSCH ABRAHAM MAIER, Str. Corbescu Nr. 43, magazin de coloniale, impozite anuale lei 9.000. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	100.000	
locuința „	„	55.000	Lei 155.000
385. THEODOR GRÜNBAUM, Str. Corbescu Nr. 49, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	245.000	
386. IOSEF SCHWARTZ, Str. Corbescu Nr. 56, cismar. Devastat și jefuit:			
atelierul pagube	Lei	20.000	
locuința „	„	63.000	Lei 83.000
387. SOLOMON IOSEF, Str. Corbescu Nr. 76, coloniale, impozite anuale lei 7.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	40.000	
388. ADELA GRÜNBERG, Str. Cornul Caprei Nr. 12. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	75.000	
389. LEON SEGALL, Str. Cornul Caprei Nr. 33, ambulant. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	5.000	
390. COHN DAVID MAIER, Str. Cornul Caprei Nr. 33, ambulant. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	5.000	
391. CILLY HALSTEIN, Str. Cornul Caprei Nr. 4. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	1.500	
392. BENIAMIN COHN, Str. Cornul Caprei Nr. 43, ambulant. Veteran al războiului 1916—18. I s'a luat un coș cu marfă de			
	Lei	5.000	
393. MOISE ȘAIE, Str. Cultul Patriei Nr. 11, frizer. Veteran al războiului 1916—1918. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	2.000	
locuința „	„	20.000	Lei 22.000

394. MOISE SIN ȘLOIM, Str. Cultul Patriei Nr. 11 bis, frizer, impozite anuale lei 3.800. Jefuit:			
magazinul	pagube	Lei 30.000	
locuința	„	100.000	Lei 130.000
395. ARON RIVEN STRUL, Str. Cezar Boliac Nr. 47, croitor, impozite anuale lei 6.500. Veteran al campaniei 1916—1918. Devastat și jefuit atelierul, pagube			
			Lei 12.000
396. WIESENTHAL SAVILL, Str. Călugăreni Nr. 24, publicist. Devastat și jefuit locuința, pagube			
			Lei 15.000
397. MUNIȘ ABRAMOVICI, Str. Cireșoia Nr. 10, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube			
			Lei 20.000
389. HAIM MINTZER, Str. Crucea de Piatră Nr. 10, legător de cărți. Devastat și jefuit locuința, pagube . . .			
			Lei 5.000
399. LEON MUNCIK, Str. Crucea de Piatră Nr. 4, ambulant, veteran din războiul 1916—1918. Jefuit marfă de			
			Lei 500
400. MENDEL SCRITORU, Str. Campoduci Nr. 41, muncitor. Devastat și jefuit locuința, pagube			
			Lei 5.000
401. ROSEN DAVID, Str. Campoduci Nr. 46, ambulant. Veteran 1916—1918. Jefuit:			
marfă	pagube	Lei 10.000	
locuința	„	7.000	Lei 17.000
402. ISIDOR FREIBERG, Str. Campoduci Nr. 41, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube			
			Lei 25.000
403. HERȘCU ȘULIM, Str. Campoduci Nr. 46, ambulant. Jefuit:			
marfă	pagube	Lei 25.000	
locuința	„	20.000	Lei 45.000
404. IOIL IDEL IAIMOVICI, Str. Campoduci Nr. 52, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube			
			Lei 2.000
405. RUBIN GOLDȘTEIN, Str. Campoduci Nr. 49, ambulant. Veteran și decorat al campaniei 1916—18. Jefuit mărfuri, pagube			
			Lei 6.000
406. IONEL IOSEF GALANTER MĂRCULESCU, Cal. Călărași Nr. 53, inginer. Devastat și jefuit:			
locuința	pagube	Lei 250.000	
numerar	„	205.000	Lei 515.000
407. HAIM COHN, Cal. Călărași Nr. 28, magazin de coloniale, impozite anuale lei 26.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
			Lei 150.000
408. MARCU A. RIGLER, Cal. Călărași Nr. 187, vopselărie, impozite anuale lei 68.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
			Lei 115.000
409. SOLOMON CIFFER, Cal. Călărași Nr. 187, magazin de galanterie, impozite anuale lei 11.400. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
			Lei 120.000

410. MIRON BLUMENFELD, Cal. Călărași Nr. 220, magazin de galanterie, impozite anuale lei 18.000. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	464.000
locuința	„	Lei	58.000
411. TONI I. MORITZ, Cal. Călărași Nr. 288, frizer. Impozite anuale lei 22.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	100.000
412. PINCU PAȘCANU, Cal. Călărași Nr. 232, magazin de frânghii. Devastat și jefuit:			
locuința	pagube	Lei	210.000
numerar	„	Lei	53.000
413. SOLOMON BERCOVICI, Cal. Călărași Nr. 28, frizer, impozite anuale lei 12.300. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	28.300
414. ROZA BRAUN, Cal. Călărași Nr. 3, corsete, impozite anuale lei 24.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	500.000
415. LEIB HERȘ SEGALL, Cal. Călărași Nr. 3, magazin de mărunțișuri, impozite anuale lei 29.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	200.000
416. GRUNBERG AVRAM, Cal. Călărași Nr. 28, galanterie, impozite anuale lei 15.400. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	150.000
417. MARTIN GOLDENBERG, Cal. Călărași Nr. 34, cismar, impozite anuale lei 22.000. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	230.000
locuința	„		25.000
numerar	„	Lei	10.000
418. LEON BERCOVICI, Cal. Călărași Nr. 178, croitor, impozite anuale lei 9.000. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18, decorat. Devastat și jefuit atelierul, pagube			
		Lei	80.000
419. BRAUNȘTEIN IANCU, Str. G. Dem. Teodorescu Nr. 20, croitor, impozite anuale lei 9.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	100.000
420. JEAN WOLFTHAL, Str. Dristorului Nr. 47, voiajor. Jefuit:			
marfă	pagube	Lei	38.000
locuința	„	Lei	25.000
421. MARCEL IOSIF, Str. Florilor Nr. 20, magazin de coloniale, impozite anuale lei 21.500. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	250.000
locuința	„		163.000
numerar	„	Lei	32.000
422. SOLOMON FRIEDMAN, Str. Fleva Nr. 8, ambulat. Jefuit mărfuri de			
		Lei	16.000
423. SEGAL GHERMAN, Str. Foișoreanu Nr. 7. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	30.000

424. SAMI POLINGHER, Str. Filibiliu Nr. 1, magazin de coloniale, impozite anuale lei 17.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	410.000
425. IULIA GOLDSTEIN, Str. Filibiliu Nr. Devastat locuința, pagube	Lei	50.000
426. ARON GOLDSTEIN, Str. Foișor Nr. 26, mezeluri, impozite anuale lei 13.600. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	107.000
427. COPEL COPEL, Str. Foișor Nr. 26, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	76.000
428. AVRAM HANTMAN, Str. Foișor Nr. 26, decorat cu „Coroana României” în gradul de ofițer. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	336.500
429. ISAC SOLOMON, Str. Foișor Nr. 69 bis, frizer, impozite anuale lei 13.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	150.000
locuința „ „	Lei	240.000
430. ERNESTINA FINKELSTEIN, Str. Foișor Nr. 69 bis, vopselărie, impozite anuale lei 12.400. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	80.000
locuința „ „	Lei	230.000
431. MARIA APTER, Str. Foișor Nr. 73, magazin de galanterie, impozite anuale lei 13.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	150.000
locuința „ „	Lei	30.000
432. CALMAN GRISARU, Str. Foișor Nr. 108, croitor. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	23.000
433. PRIEFFER ISAC, Str. Foișor Nr. 13, muzicant. I s'a furat acordeonul de	Lei	10.000
434. HERȘCOVICI AVRAM, Str. Foișor Nr. 2, croitor, impozite anuale lei 15.000. Veteran al campaniei 1916—1918. Devastat și jefuit:		
atelierul pagube	Lei	30.000
locuința „ „	Lei	10.000
435. SOLOMON CROITORU, Str. Foișor Nr. 4, croitor. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18. Jefuit atelierul, pagube	Lei	4.000
436. HERMAN SCHÄCHTER, Str. Foișor Nr. 29, fotograf, impozite anuale lei 6.300. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	10.000
437. TONI TEITELBAUM, Str. Foișor Nr. 39 bis, croitoreasă. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	10.000
438. ROSENBERG IOSIF, Str. Foișor Nr. 4, cauciuchier, impozite anuale lei 15.000. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	60.000

439. ILIE SCHWARTZ, Str. Foișor Nr. 13, chelner. Veteran din campania 1919. I s'au furat hainele și paltonul, pagube	Lei	5.000
440. FANY SCHNECK, Str. Foișor Nr. 24, croitoreasă. Jefuit locuința, pagube	Lei	15.000
441. DAVID HERȘ OBERLÄNDER, Fund. Făurar Nr. 15. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	182.000
442. SANDU ELIAS, Fund. Făurari Nr. 18, zugrav. jefuit locuința, pagube	Lei	2.500
443. SAMUEL BARAȘ, Fund. Făurar Nr. 29, ambulant, veteran al campaniei 1916—18. Jefuit de marfă de	Lei	500
444. AVRAM HERȘCOVICI, Fund. Făurar Nr. 23. haine vechi. Jefuit:		
palton pagube	Lei	3.000
numerar „	Lei	6.000
445. MAIER SOLOMON, Fund. Făurar Nr. 21, pălărier. Veteran al războaielor 1913 și 1916—18. Decorat. Jefuit:		
scule pagube	Lei	25.000
locuința „	Lei	45.000
446. M. H. HERȘCOVICI CORNEN, Fund. Făurar Nr. 23, ziarist. Veteran al campaniei 1918. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	100.000
447. GHERSON SCHWARTZ, Fund. Făurar Nr. 18, zugrav. Jefuit scule, pagube	Lei	1.000
448. IANCU MIHSIL, Fund. Făurar Nr. 25, anticar. Jefuit mărfuri, pagube	Lei	5.700
449. MOTTEL DAVIDOVICI, Fund. Făurar Nr. 25, ambulant. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	15.000
450. MIȘCA MOSCOVICI, Str. Emil Gârleanu Nr. 14, ambulant. Jefuit locuința, pagube	Lei	28.000
451. Dr. SOLOMON GHERTENSTEIN, Str. Fr. Hillel Nr. 10, medic. Devastat și jefuit locuința	Lei	245.000
452. SOLOMON SCHOR, Str. Lupiței Nr. 24, șomeur. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18. Jefuit în stradă un ceas pagube	Lei	500
numerar „	Lei	1.700
453. MATILDA WEISS, Str. Lupiței Nr. 36. Devastat și jefuit locuința	Lei	5.000
454. IANCU WOLFF, Str. Lupiței Nr. 9, căruțaș. Jefuit cal și căruță, pagube	Lei	5.000
455. SAUL WEINTRAUB, Str. Lupiței Nr. 20, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube	Lei	6.000
456. IZU ALTER, Str. Laborator Nr. 39, ambulant. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	15.000

457. AL. ROTHSTEIN, Str. Laborator Nr. 95, magazin de coloniale, impozite anuale lei 14.500. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 120 000		
locuința „	„ 60.000	Lei	180.000

458. BERCU MOISE, Str. Laborator Nr. 97, zugrav, impozite anuale lei 10.000. Devastat și jefuit:

locuința pagube	Lei 90.000		
numerar „	„ 20.000	Lei	110.000

459. HEINRICH ROSE, Str. Laborator Nr. 14, șep-car. Jefuit mărfuri, pagube Lei 4.800

460. IOSIF BRANIȘTE, Str. Laborator Nr. 22, voia-jor. Devastat și jefuit locuința, pagube Lei 7.000

461. A. NÜRNBERG, Str. Lazăr Nr. 5, magazin de haine gata. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 100.000		
locuința „	„ 130.000	Lei	230.000

462. FRIDA SEGALL, Str. Log. Udriște Nr. 3, mo-distă. Devastat atelierul, pagube Lei 5.000

463. SAMUEL HÖNIGSBERG, Str. Log. Tăut Nr. 41, ambulant. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18. Jefuit marfă de : Lei 8.000

464. MORITZ STURM, Str. Logofătul Tăut Nr. 1, zugrav. Desbrăcat și jefuit în stradă de acte și haine, pagube Lei 4.000

465. MALI SOLOMON, Str. Logofătul Tăut Nr. 1. Devastat și jefuit locuința, pagube Lei 10.000

466. FUHRMAN ELY, Str. Logofătul Tăut Nr. 7, ambulant. Jefuit de marfă de Lei 4.500

467. ABA GRISARU, Str. Logofătul Tăut Nr. 29, ambulant. Jefuit marfă, pagube Lei 5.000

468. WOLF LANDESMAN, Str. Logofătul Tăut Nr. 29, ambulant. Jefuit marfă, pagube Lei 10.000

469. SALLAY GUGER, Str. Log. Tăut Nr. 61, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube Lei 41.000

470. ADLER MOISE, Str. Laptelui Nr. 25, ambulant. Jefuit marfă, pagube Lei 10.000

471. DAVID LEIBU, Str. Laptelui Nr. 32, ambulant. Veteran din campaniile 1913 și 1916—18, invalid. Jefuit:

marfă pagube	Lei 2.000		
locuința „	„ 3.000	Lei	5.000

472. LECI IȚIC, Cal. Laptelui Nr. 4, ambulant. Jefuit locuința, pagube Lei 4.000

473. WIZA BEHAR, Cal. Laptelui Nr. 11, lingereasă. Devastat și jefuit:

locuința pagube	Lei 4.500		
numerar „	„ 2.000	Lei	6.500

474. UȘER SOLOMON, Cal. Laptelui Nr. 12, ambulant. Jefuit marfă de	Lei	11.000
475. PAUL HORNSTEIN, Cal. Laptelui Nr. 3, ambulant. Jefuit de mărfuri de	Lei	2.000
476. ADELA WEISS, Cal. Laptelui Nr. 7. Jefuit locuința, pagube	Lei	3.000
477. RAȘELLA LEWY, Cal. Laptelui Nr. 7. Jefuit locuința, pagube	Lei	3.000
478. BETTY WEINSTEIN, Cal. Laptelui Nr. 3, lingereasă. Jefuit locuința, pagube	Lei	4.000
479. ADELA și MATILDA IANCU, Cal. Laptelui Nr. 7. Jefuit locuința, pagube	Lei	3.000
480. DAVID LEIBOVICI, Cal. Laptelui Nr. 3, ambulant. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	8.000
481. IOSEF PICU, Cal. Laptelui Nr. 5, ambulant. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	2.000
482. HEINRICH KATZ, Cal. Laptelui Nr. 16, ambulant. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	6.500
483. HAIM HERȘCOVICI, Cal. Laptelui Nr. 42, ambulant. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	2.500
484. CIUBOTARU MEER, Cal. Laptelui Nr. 45, ambulant. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	2.000
485. SOLOMON MOSCU, Cal. Laptelui Nr. 5, croitor. Jefuit scule, pagube	Lei	10.000
486. ISRAEL SCHAPIRA, Cal. Laptelui Nr. 6, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube	Lei	4.000
487. MARCU MARCOVICI, Cal. Laptelui Nr. 9, frizer, impozite anuale lei 8.500. Devastat frizeria, pagube	Lei	5.000
488. GHIDALE RABINOVICI, Cal. Laptelui Nr. 32, ambulant. Jefuit:		
marfă pagube	Lei	8.500
numerar „	„	5.500
489. FROIM BRAUNSTEIN, Cal. Laptelui Nr. 44. richtuitor, veteran al campaniei 1916—18. Jefuit:		
atelierul pagube	Lei	22.000
locuința „	„	6.000
490. SANDU LAZAROVICI, Str. Morilor Nr. 52, parfumerie, impozite anuale lei 9.700. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	120.000
491. BEER STRUL, Str. Morilor Nr. 53, frizer, impozite anuale lei 7.000. Devastat magazinul, pagube	Lei	20.000
492. GOLDSTEIN SANDU, Str. Micșunele Nr. 22, ambulant. Jefuit marfă de	Lei	500
493. OSIAS FRIEDMAN, Str. Micșunele Nr. 24, comerciant. Jefuit în stradă, pagube:		
diferite obiecte	Lei	3.000
numerar „	„	3.000
	Lei	6.000

494. NATHAN ROSENTHAL, Str. Muzelor Nr. 1, șomeur. Omoriți părinții, un frate și un cumnat. Devastat și jefuit:			
locuința	pagube	Lei	578.000
numerar	„	„	120.000
		Lei	698.000
495. ARNOLD IOSIF, Str. Măcelari Nr. 22, tapițer. Jefuit de scule, pagube			
		Lei	6.000
496. RAȘELA SEGALL, Str. Măcelari Nr. 7, ambulantă. Văduvă de războiu: impozit anual lei 1.000. Jefuit mărfuri, pagube			
		Lei	22.000
497. AVRAM KENER, Str. Măcelari Nr. 26, ambulant, veteran al campaniei 1916—18. Jefuit:			
marfă	pagube	Lei	30.000
numerar	„	„	2.000
		Lei	32.000
498. SAMUEL STARCK, Str. Măcelari Nr. 32, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube			
		Lei	30.000
499. ȘAPSĂ RAFALOVICI, Str. Maior Borocsin Nr. 4, magazin de coloniale, impozite anuale lei 13.100. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	270.000
locuința	„	„	70.000
		Lei	340.000
500. ESTERA NAGEL, Str. Mircea Vodă Nr. 71. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	70.000
501. MANOLE ORDNUNG, Str. Mircea Vodă Nr. 2, librărie, impozite anuale lei 19.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	100.000
502. MOISE STANGHER, Str. Mircea Vodă Nr. 71, șomeur. Devastat și jefuit:			
locuința	pagube	Lei	210.000
numerar	„	„	114.000
		Lei	324.000
503. HERMAN KNAPP, Str. Mircea Vodă Nr. 71, tinichigiu. Jefuit și incendiat:			
magazinul	pagube	Lei	1.000
locuința	„	„	29.000
		Lei	30.000
504. GHITA SCHREIBER, Str. Mircea Vodă Nr. 39, magazin de coloniale, impozite anuale lei 26.670. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	250.000
locuința	„	„	94.000
		Lei	344.000
505. IOSIF GOLDSCHMIDT, Str. Mircea Vodă Nr. 71, lingerie, impozite anuale lei 23.500. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	250.000
locuința	„	„	350.000
		Lei	600.000
506. SULTANA LEWY, Str. Mircea Vodă Nr. 71. Devastat și jefuit:			
locuința	pagube	Lei	692.000
numerar	„	„	260.000
		Lei	952.000

507. SOLOMON ELIEZER, Str. Mircea Vodă Nr. 71.				
Devastat și jefuit:				
locuința	pagube	Lei	242.000	
numerar	„	„	30.000	Lei 272.000
508. JACK HERMAN, Str. Mircea Vodă Nr. 71, comerciant, impozite anuale lei 6.500. Devastat și jefuit:				
magazinul	pagube	Lei	400.000	
locuința	„	„	413.000	
numerar	„	„	30.000	Lei 843.000
509. HERMAN FELDMAN, Str. Nucului Nr. 5, șomeur. Devastat și jefuit:				
locuința	pagube	Lei	95.000	
numerar	„	„	20.000	Lei 115.000
510. MALCA HOROVITZ, Str. Nucului Nr. 7. Devastat și jefuit locuința, pagube				
		Lei	62.000	
511. AVRAM ROSENBERG, Str. Nucului Nr. 17 (Cal. Vitan 99) comerciant, impozite anuale lei 12.000. Veteran din războaiele 1913 și 1916. Devastat și jefuit:				
magazinul	pagube	Lei	65.000	
locuința	„	„	120.000	
numerar	„	„	50.000	Lei 235.000
512 IANCU GOLDSTEIN, Str. Nistor Nr. 1, ambulant. Jefuit:				
mărfuri	pagube	Lei	5.000	
numerar	„	„	5.000	Lei 10.000
513. LANDMAN ZAHARIA, Str. G-ral Nicoleanu Nr. 9, comerciant. Jefuit mărfuri, pagube				
		Lei	65.000	
514. ARON ABRAMOVICI, Str. G-ral Nicoleanu Nr. 314. Devastat locuința, pagube				
		Lei	10.000	
515. AVRAM STRULBERGER, Str. G-ral Nicoleanu Nr. 50, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube				
		Lei	1.500	
516. FANNY MANNHEIM, Str. G-ral Nicoleanu Nr. 6, magazin de coloniale, impozite anuale lei 12.000. Devastat și jefuit:				
magazinul	pagube	Lei	50.000	
locuința	„	„	150.000	Lei 200.000
517. SIMON MĂLĂERU, Str. G-ral Nicoleanu Nr. 31, magazin de coloniale, impozite anuale lei 8.700. Devastat și jefuit:				
magazinul	pagube	Lei	75.000	
locuința	„	„	40.000	Lei 115.000
518. AVRAM ZALERI, Str. G-ral Nicoleanu Nr. 50, șomeur. Devastat și jefuit locuința, pagube				
		Lei	12.000	
519. MONTEL SAMI, Str. G-ral Nicoleanu Nr. 50, ambulant. Devastat și jefuit locuința, pagube				
		Lei	5.000	
520. UȘER SCHWARTZ, Str. G-ral Nicoleanu 50, magazin de coloniale. Veteran din războiul 1916—18, decorat cu „Crucea Comemorativă“ 2 barete. Devastat și jefuit magazinul, pagube				
		Lei	8.300	

521. EZRA LEIZEROVICI, Str. G-ral Nicoleanu Nr. 9, ambulant. Veteran din războiul 1916—18. Jefuit marfă de	Lei	6.000
522. GOLDENBERG ZISSU, Str. G-ral Nicoleanu, Nr. 31, șofeur, impozite anuale lei 12.600. Distrus auto-taxi, pagube	Lei	80.000
523. ZAHARIA LANTZMAN, Str. G-ral Nicoleanu Nr. 40, ambulant. Jefuit marfă de	Lei	20.000
524. LEON IANCU, Str. Pitiș Nr. 47, ambulant. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	24.000
525. MENACHEM SCHWARTZ, Str. Poetul Cerna Nr. 20, coloniale, impozite anuale lei 6.500. Veteran al campaniei 1916—18. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	41.500
locuința „	Lei	90.000
526. ADOLF COHN, Str. Ion Procopiu Nr. 14, veteran al războaielor 1913 și 1916, decorat. Jefuit de numerar	Lei	10.000
527. ADRIAN SARDINGER, Str. Ion Procopiu Nr. 8, ambulant. Devastat și jefuit, pagube	Lei	2.200
528. DANIEL LANGMANTEL, Str. Pascal Nr. 31, șomeur. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	150.000
numerar „	Lei	165.000
529. LEON ZIMBLER, Str. Pascal Nr. 71, tâmplar, veteran din războiul 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	10.000
530. CLARA IEREMIA, Str. Pascal Nr. 71. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	5.000
531. DINA GUTRAZ, Str. Pascal Nr. 71, lucrătoare. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	10.000
532. SEGALL MARCU, Str. Pascal Nr. 71, șomeur. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	5.000
533. SAUL SEGALL, Str. Pascal Nr. 71, șomeur. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	10.000
534. S. H. DAVIDESCU-DAVIDOVICI, Str. Pascal Nr. 19, arhitect. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	5.000
535. STRUL MARCU HAHAM, Str. Pascal Nr. 47, ambulant. Jefuit marfă, pagube	Lei	25.000
536. MOTEL CHITARIU, Str. Pascal Nr. 71, ambulant. Jefuit marfă, pagube	Lei	7.200
537. CHARLOTTE MÔSCOVICI, Str. Parfumului, Nr. 39. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	50.000
numerar „	Lei	200.000
538. SIMON IANCU, Str. Parfumului Nr. 39, șomeur. Jefuit numerar	Lei	10.000

539. FANNY HAIMOVICI, Str. G-ral Papazoglu 110. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	120.000
540. MOISE ARON, Str. Petre Carp Nr. 5, ambulant. Veteran din războiul 1916—18. Devastat și jefuit, pagube	Lei	3.000
541. IACOB HIRSCH, Str. Petre Carp Nr. 10, cismar. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	5.000
numerar „ „	Lei	800
542. HUGO SOLOMOVICI, Str. Petre Carp Nr. 28, șomeur. I s'a tăiat cu foarfeca îmbrăcăminte de	Lei	3.500
543. MAYER SOLOMON, Str. Petre Carp Nr. 33, șep- car. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	4.000
544. MALI BARASCH, Str. Petre Carp Nr. 10. Jefuit:		
locuința pagube	Lei	5.000
numerar „ „	Lei	5.000
545. GHERSON ROTTMAN, Piața Iancului Nr. 11, magazin de galanterie, impozite anuale lei 11.500. De- vastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	183.000
546. NATHAN WEINTRAUB, Parcul Eisenberg Nr. 5, magazin de mezeluri, impozite anuale lei 20.700. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	50.000
547. TOBIAS RAFAILOVICI, Fund. Pipăilă Nr. 1, ambulant, veteran din războiul 1916—18. I s'a luat un coș cu marfă de	Lei	1.000
548. IANCU BERGER, Str. Pipăilă Nr. 8, metale. Jefuit numerar	Lei	20.000
549. NATHAN HAIA RUHĂL, Fund. Pipăilă Nr. 1, ambulantă. Jefuit:		
mărfuri pagube	Lei	7.500
numerar „ „	Lei	4.000
550. CINTILIA COPEL FAIBIȘ, Fund. Pipăilă 3 bis, ambulantă. Jefuit mărfuri, pagube	Lei	25.000
551. MORITZ ROTTMAN, Fund. Pipăilă Nr. 3 bis, comerciant. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	30.000
552. BERNHARD PODGOREANU, Fund. Pipăilă Nr. 8, comerciant. Jefuit numerar	Lei	18.000
553. HERȘCOVICI AIZIC, Str. Pipăilă Nr. 10, am- bulant. Jefuit mărfuri, pagube	Lei	15.000
554. AMALIA BLAUȘTEIN, Str. Popa Nan Nr. 173, coloniale, impozite anuale lei 6.500. Jefuit și incendiat:		
magazinul pagube	Lei	80.000
locuința „ „		23.000
numerar „ „	Lei	25.000
555. HASBER ANGENOMEN, Str. Popa Nan Nr. 101, ceasornicar, impozite anuale lei 5.600. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	50.000

556. GHIDALE BENIAMIN, Str. Popa Nan Nr. 173, magazin de coloniale, impozite anuale lei 8.300. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 80.000		
locuința „	20.000	Lei	100.000

557. DAVID BIRPRAIER, Str. Popa Nan Nr. 172, ambulant. I s'a luat un coș cu marfă de Lei 5.000

558. PINCU SANDULOVICI, Parcul Berindei Nr. 7, curelar, impozite anuale lei 5.800. Orfan de război. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 200.000		
locuința „	100.000	Lei	300.000

559. ARON DASCĂLU, Parcul Berindei, Str. A. Nr. 21, comerciant. Veteran al războaielor din 1916—1918. Devastat și jefuit:

locuința pagube	Lei 800.000		
numerar „	618.000	Lei	1.418.000

560. SAMI ȘMILOVICI, Parcul Berindei Nr. 13, magazin de coloniale, impozite anuale lei 12.000. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 80.000		
locuința „	125.000	Lei	205.000

561. HAIM IOSUB KÖRNER, Parcul Berindei 19, comerciant. Devastat și jefuit:

locuința pagube	Lei 20.000		
numerar „	6.000	Lei	26.000

562. DANIELO GRÛN, Parcul Berindei 27, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube Lei 20.000

563. DAVID BRAND, Parcul Berindei, Str. B, Nr. 37, industriaș. Devastat și jefuit:

locuința pagube	Lei 290.000		
numerar „	96.000	Lei	386.000

564. MAX RABINOVICI, Parcul Berindei 12, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube Lei 18.000

565. LUPU ABRAMOVICI, Parcul Berindei 12, mezelărie, impozite anuale lei 8.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube Lei 40.000

566. PERLA BERCOVICI, Parcul Berindei 16. Devastat și jefuit locuința, pagube Lei 9.000

567. IANCU GRÛNBERG, Parcul Berindei 9, zugrav. Jefuit scule, pagube Lei 6.000

568. SIGMUND CAHANE, Str. Romulus Nr. 75, fost comerciant. Veteran din războiul 1916—18. Jefuit de numerar Lei 250.000

569. MANOLE AIZIC, Str. Romulus Nr. 68, industriaș. Devastat și jefuit:

locuința pagube	Lei 290.000		
numerar „	96.500	Lei	386.500

570. TOBIAS ȘMILOVICI, Str. Reni Nr. 46, ambulant. Jefuit de marfă de	Lei	7.000
571. AVRAM LAZAROVICI, Str. Rotari Nr. 62, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube	Lei	4.000
572. IOSEF ORNSTEIN, Str. Silistra Nr. 82, birjar. Un cal împușcat, pagube	Lei	10.000
573. MOISE IȚIC, Str. Siminoc Nr. 15, ambulant. Jefuit marfă de	Lei	8.500
574. FIKLER FILIP, Str. Trinității Nr. 12, ambulant. Jefuit:		
mărfuri pagube	Lei	10.000
locuința „	Lei	26.000
575. GOTTESMAN ȘULĂM, Str. Trinității Nr. 12, ambulant. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	6.000
576. CORENBERG ILIE, Str. Trinității Nr. 36, ambulant. Jefuit:		
mărfuri pagube	Lei	16.000
locuința „	Lei	53.000
577. ZISSU GORODEȚCHI, Str. Trinității Nr. 33, chelner. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	42.0 0
578. MARCU FELDMAN, Str. Trinității A, Nr. 2, funcționar. Veteran din războiul 1916—18. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	300.000
579. SOLOMON IOSUB, Str. Trinității Nr. 33, magazin de coloniale, impozite anuale lei 18.800. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	350.000
locuința „		190.000
numerar „	Lei	657.000
580. BUTNARU FIȘEL, Str. Trinității Nr. 41, boiangiu. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	100.000
581. EDUARD MAGDER, Str. Trinității Nr. 31, comisionar. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	15.000
582. CAROL LEIBOVICI, Str. Trinității Nr. 41, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube	Lei	2.500
583. MARCU MARCOVICI, Str. Trinității Nr. 60, muzicant. Veteran și rănit din campania 1916—1918. Jefuit:		
instrumente, pagube	Lei	16.000
locuința „	Lei	26.000
584. MANASE GOLDIN, Str. Trinității Nr. 64, cofetar. Jefuit:		
1 ceas	Lei	10.000
numerar „	Lei	146.000
585. HERȘCU SEGALE, Str. Trinității Nr. 140, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube	Lei	12.000

586. NATAN KRAMER, Str. Țepeș Vodă Nr. 5, ambulant. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18, decorat cu „Coroana României” și „Serviciul Credincios”. Jefuit:			
mărfuri	pagube	Lei	9.000
numerar	„	„	25.000
		Lei	34.000
587. SCHWARTZ I. SCHEIN, Str. Turturele Nr. 40, funcționar. Jefuit locuința, pagube			
		Lei	40.000
588. ZANGWILL ARONOVICI, Str. Turturele Nr. 40, cismar. Jefuit:			
scule	pagube	Lei	4.000
locuința	„	„	10 000
		Lei	14.000
589. UȘER SCHWARTZ, Str. Turturele Nr. 40, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube			
		Lei	15.000
590. SOFIA MARGULIUS, Str. Unirii Nr. 23, cofetărire. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	10.000
locuința	„	„	120.000
		Lei	130.000
591. S. L. SRULOVICI, Str. Unirii Nr. 66, profesor. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	43.000
592. GABRIEL FISCHER, Str. Unirii Nr. 88, galanterie și manufactură. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	800.000
593. MITZEL HANA SURA, Str. Unirii Nr. 23. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	1.750.000
594. MARCU HAIMOVICI, Str. Unirii Nr. 23, magazin de coloniale, impozite anuale lei 16.000. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	180.000
locuința	„	„	300.000
		Lei	480.000
595. IANCU STICLARU, Str. Unirii Nr. 28, ambulant. Veteran al campaniei 1916—18. Jefuit:			
mărfuri	pagube	Lei	11.600
locuința	„	„	10.000
		Lei	21.600
596. AVRAM FORSCHMIDT, Str. Unirii Nr. 23, chelner. Jefuit și incendiat locuința, pagube			
		Lei	100.000
597. HERȘCU CHETRARU, Str. Unirii Nr. 24, cismar. Devastat și jefuit:			
atelierul	pagube	Lei	30.000
locuința	„	„	32.000
		Lei	62.000
598. ANA MARCUS, Str. Vlaicu Vodă Nr. 79. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	34.000
599. RAȘELA TIMBALARU, Str. Vlaicu Vodă 71, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube			
		Lei	4.000
600. DAVID COHN, Str. Vlaicu Vodă Nr. 41, ambulant. Veteran și decorat din campaniile 1916—18. Jefuit mărfuri, pagube			
		Lei	8.000

601. LEON HERȘCOVICI, Str. Al. Vlahuță Nr. 34, chelner. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	20.000
602. IANCU KOENIG, Str. Al. Vlahuță 28 bis, pantofar. I s'a luat un palton de	Lei	12.000
603. ȘMIL ALSANEWSKI, Str. Al. Vlahuță 25, jefuit locuința, pagube	Lei	10.000
604. SOLOMON WILLIS, Str. Al. Vlahuță 28, funcționar. Jefuit locuința, pagube	Lei	1.800
605. WILLI BLAUSTEIN, Str. Al. Vlahuță 24, ambulant. Veteran al campaniei 1916—18. I s'a furat marfă	Lei	8.000
606. SAMI ILIESCU, Str. Voinicului Nr. 14, ambulant. Jefuit marfă de	Lei	10.000
607. ZISSU SCHWARTZ, Str. Voinicului Nr. 14, ambulant. Jefuit marfă de	Lei	10.000
608. ȘAIA ALIȘEI, Str. Vasile Cârlova Nr. 2, șomeur. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	16.000
609. AVRAM SOLOMON, Str. Vasile Cârlova Nr. 2 șomeur. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	4.000
610. LUPU MARCOVICI, Str. Vasile Cârlova Nr. 8, băcănie, impozite anuale lei 12.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	125.000
locuința " 	Lei	121.000
611. DAVID GOLDENBERG, Str. V. Cârlova Nr. 1, voiajor, veteran și decorat din campania 1916—18. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	30.000
612. ISRAEL BURĂH, Str. Vlad Dracul Nr. 6, croitor. Jefuit scule, pagube	Lei	20.000
613. ROSBERGER ELEMER, Str. Valeriu Braniște, magazin de coloniale, impozite anuale lei 17.500. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	40.000
locuința " 	"	100.000
numerar " 	"	140.000
614. STREISSFELD SAMI, Str. Valeriu Braniște Nr. 12 bis, tinichigiu. Jefuit:		
scule pagube	Lei	4.000
numerar " 	Lei	5.000
615. ELIZA ABRAMOVICI, Str. Zefirului Nr. 3. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	100.000

c) În calea Văcărești

616. IONEL AFTALION și NAHMAN KORN, Cal. Văcărești Nr. 2, lingerie. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	1.400.000
617. BERCU BERCOVICI, Cal. Văcărești Nr. 4, cioarăpărie, impozite anuale lei 28.200. Veteran al campaniilor 1913—1916. Devastat și jefuit magazinul, pagube .	Lei	440.000

618. IOSIF și MENDEL LEIBOVICI, Cal. Văcărești Nr. 4, pielărie, impozite anuale lei 116.700. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei	800.000	
locuința „	„	300.000	
numerar „	„	20.000	Lei 1.120.000

619. MARCU FINKELSTEIN, Cal. Văcărești Nr. 6, pălării, impozite anuale lei 48.000. Jefuit și incendiat:

magazinul pagube	Lei	1.700.000	
numerar „	„	178.000	Lei 1.878.000

620. FRANZ WEBER, Cal. Văcărești Nr. 9, articole de electricitate, impozite anuale lei 20.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	165.000
-----	---------

621. MIHAIL GRÜN, Cal. Văcărești Nr. 9, măcelar, impozite anuale lei 45.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	80.000
-----	--------

622. IANCU FAIBIȘ, Cal. Văcărești Nr. 10, funcționar. Jefuit lucruri de

Lei	10.000
-----	--------

623. DAVID EPSTEIN, Cal. Văcărești Nr. 10, pălării impozite anuale lei 38.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	1.000.000
-----	-----------

624. MORITZ PISTNER, Cal. Văcărești Nr. 14, mezeluri, impozite anuale lei 75.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	500.000
-----	---------

615. IANCU GRÜNBERG, Cal. Văcărești Nr. 14, ceasornicar, impozite anuale lei 7.700. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	200.000
-----	---------

626. LEIBA LEON TAINGIU, Cal. Văcărești Nr. 14, încălțăminte, impozite anuale lei 19.200 Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	450.000
-----	---------

627. ISAC FINKELSTEIN, Cal. Văcărești Nr. 16, patiserie, impozite anuale lei 37.200. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	12.000
-----	--------

628. CLARA ȘMILOVICI, Cal. Văcărești Nr. 16, mezeluri, impozite anuale lei 16.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	52.000
-----	--------

629. FANY AVRAM SCHWARTZ, Cal. Văcărești Nr. 16, optician, impozite anuale lei 33.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	360.000
-----	---------

630. HEINRICH ȘEGALL, Cal. Văcărești Nr. 16, ceasornicar. Veteran al războiului 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	50.000
-----	--------

631. SIEGFRIED SCHERTZER, Cal. Văcărești Nr. 18, parfumerie, impozite anuale lei 16.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei	270.000
-----	---------

632. I. EUGEN MARCOVICI, Cal. Văcărești Nr. 20, farmacist, impozite anuale lei 125.000. Veteran al campaniei 1916—1918. Devastat și jefuit:			
farmacia	pagube	Lei	400.000
numerar	„	„	208.000
		Lei	608.000
633. SAMUEL BANK, Cal. Văcărești Nr. 21, sticlărie, impozite anuale lei 140.000. Veteran din campania 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	1.000.000
634. AVRAM GOLDNER, Cal. Văcărești Nr. 21, manufactură, impozite anuale lei 12.400. Veteran al campaniei 1916—19, decorat cu „Crucea Comemorativă” cu barete. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	200.000
locuința	„	„	140.000
		Lei	340.000
635. LEON GHERȘCOVICI, Cal. Văcărești Nr. 21, ceasornicar, impozite anuale lei 19.700. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	600.000
numerar	„	„	170.000
		Lei	770.000
636. BERES STERN, Cal. Văcărești Nr. 21, manufactură, impozite anuale lei 7.300. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	300.000
637. ISAC FAIBIȘ, Cal. Văcărești Nr. 21, manufactură, impozite anuale lei 17.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	500.000
638. IOSUB STEINBERG, Cal. Văcărești Nr. 22, brutar, impozite anuale lei 200.000. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	600.000
locuința	„	„	370.000
		Lei	970.000
639. WILLY WININGER, Cal. Văcărești Nr. 24, frizer, impozite anuale lei 19.200. Devastat și jefuit frizeria, pagube			
		Lei	162.000
640. GHIDALE CROITORU, Cal. Văcărești Nr. 29, magazin de coloniale, impozite anuale lei 23.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	380.000
641. GOGU MIHALOVICI, Cal. Văcărești Nr. 29, cofetar, impozite anuale lei 58.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	30.000
642. Dr. WOLFF HORNSTEIN, Cal. Văcărești Nr. 29, laborator de analize, impozite anuale lei 30.000. Incendiat și jefuit laboratorul, pagube			
		Lei	400.000
643. HAIM STERN, Cal. Văcărești Nr. 30, fotograf, impozite anuale lei 9.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	36.000

d) In cartierul Văcărești

614. AVRAM KAHANE, Str. Aurora Nr. 23, croitor. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	20.000
645. ISIDOR SCHWARTZ, Str. Aurora Nr. 23, șo-meur. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	6.500
646. MAX HARDT, Str. Aurora Nr. 52, fost comer-ciant, veteran al campaniilor 1916—18. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	300.000
647. LUDOVIC COHN, Str. Aurora Nr. 54, distiler. Veteran al campaniei 1916—18. Jefuit:		
locuința pagube	Lei	9.000
numerar „	Lei	16.000
648. ARNOLD GOLDHARR, Str. Aurora Nr. 54, in dustriaș. Jefuit:		
locuința pagube	Lei	58.000
numerar „	Lei	72.500
649. SCHWARTZ HIRSCH, Str. Aurora Nr. 56, func-ționar. Veteran al campaniilor 1913 și 1916, decorat. Jefuit locuința, pagube	Lei	15.000
650. EMIL CLARNET, Str. Aurora Nr. 50, funcțio-nar. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	60.000
651. SUCHER LEIB, Str. Aurora Nr. 33, ambulant. Jefuit marfă de	Lei	10.000
652. WOLFIN RUHLA, Str. Aurora Nr. 42, colo-niale, impozite anuale lei 14.400. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	500.000
numerar „	Lei	558.000
653. ISVAN CURS, Str. Aurora Nr. 43 cismar, vete-ran din campania 1916—18. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	6.000
numerar „	Lei	9.000
654. ALBERT FAION, Str. Aurora Nr. 56, avocat, orfan de războiu. Devastat și jefuit locuința, pagube . .	Lei	40.000
655. ILIE SCHEINER, Str. Aurora Nr. 46, funcțio-nar. Veteran din războiul 1916—1918. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	25.000
656. IOSEF KAUFMAN, Str. Aurora Nr. 54, lăcătuș. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	16.000
numerar „	Lei	17.000
657. IDELOVICI TINA, Ștr. Aurora Nr. 67, fostă comerciantă. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	18.000
numerar „	Lei	68.000
658. RAFAEL KLAPPER, Str. Aurora Nr. 52, ate-lier mecanic. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	60.000

659. IDA FISCHMAN, Str. Aurora Nr. 54. Devastat și jefuit:			
locuința	pagube	Lei	37.500
numerar	„	„	8.000
		Lei	45.500
660. OZIAS SENATER, Str. Aurora Nr. 50, croitor, veteran din războaiele 1913 și 1916—18, decorat. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	85.000
661. SALI BRAUNSTEIN, Str. Aurora Nr. 52, fabrică de răcitoare. Devastat și jefuit locuința, pagube . .			
		Lei	312.000
662. FILIP HERȘCOVICI, Str. Aurora Nr. 56, inginer. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	22.500
663. BERCU KAHANE, Str. Aurora Nr. 42, veteran din campaniile 1913 și 1916—18. Jefuit locuința, pagube .			
		Lei	15.000
664. WILLY ZWIRN, Str. Aurora Nr. 73, șomeur, jefuit locuința, pagube			
		Lei	190.000
665. IOSIF SCHECHTER, Str. Apele Minerale Nr. 61. Devastat și jefuit:			
locuința	pagube	Lei	70.000
numerar	„	„	30.000
		Lei	100.000
666. SALO ABSTÄNDER, Str. Alba Iula Nr. 9, fost funcționar, jefuit numerar			
		Lei	15.000
667. WILLY MARCOVICI, Str. Alba Iulia Nr. 9, industriaș. Veteran al campaniei 1916—18. Decorat cu „Crucea Comemorativă” cu barete. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	530.000
668. HAIM BICK, Str. Albinelor Nr. 45, lemnar. Impozite anuale lei 10.800. Jefuit:			
depozitul	pagube	Lei	30.000
numerar	„	„	15.000
		Lei	45.000
669. MARCUS SAMI, Str. Dumitru Anghel Nr. 4, tapițer. Jefuit scule, pagube			
		Lei	1.500
670. AVRAM LESNER, Str. Dr. Botescu Nr. 11, cearnăricar. I s'au furat unelte de			
		Lei	10.000
671. HAIM LEIBOVICI, Str. Bucur Nr. 2, galanterie, impozite anuale lei 16.000. Veteran al campaniei 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	50.000
672. AUREL WEISMAN, Str. Bărăției Nr. 46, magazin de încălțăminte, impozite anuale lei 19.700. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	332.000
673. A. B. ABRAMOVICI, Str. Bărăției Nr. 52, încălțăminte, impozite anuale lei 66.500. Veteran din campania 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube .			
		Lei	45.000
674. LEON MAIER, Str. Bărăției Nr. 51, fierărie, impozite anuale lei 36.000. Devastat și jefuit, pagube . .			
		Lei	45.000
675. HEINRICH KLEIN, Str. Dr. Beck Nr. 18, croitor, impozite anuale lei 7.300. Devastat și jefuit atelierul, pagube			
		Lei	40.000

676. MENDEL MARTIN, Str. Dr. Beck Nr. 4, măcelar. Impozite anuale lei 15.500. Jefuit măcelăria, pagube	Lei	80.000
677. NATHAN LACS, Str. Bravilor Nr. 15, voiajor. Jefuit marfă de	Lei	100.000
678. HAIM BLANARU, Str. Bravilor Nr. 4, intendent la sinagoga „Malbim“. Veteran al campaniei 1916—18. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	103.000
679. IANCU ANDRESTER, Str. Bravilor Nr. 10, șomur. Veteran din campania 1916—1918. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	246.000
numerar „	Lei	276.000
680. SAUL FRIEDMAN, Str. Iuliu Barasch Nr. 19, meseriaș. Jefuit scule și marfă, pagube	Lei	20.000
681. SCHIEFMAN MAX, Str. Cornetului Nr. 6, ceașornicar, impozite anuale lei 7.900. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	250.000
682. AVRAM GUTTMAN, Str. Carol 60, confecțiuni, impozite anuale lei 48.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	100.000
683. B. DAVIDSOHN, Str. Carol Nr. 59, coloniale, impozite anuale lei 120.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	600.000
684. ROZA BRAUN, Str. Calomfirescu Nr. 11 bis, corsete, impozite anuale lei 15.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	400.000
685. JAQUES ROSENTHAL, Str. Călărași Nr. 1. mobile, impozite anuale lei 197.000. Veteran din războiul 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	280.000
686. DAVID REIFFER, Str. Căuzași Nr. 4, fotograf, impozite anuale lei 11.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	150.000
687. I. KOLBER, Str. Căuzași Nr. 1, frizer, impozite anuale lei 13.000. Devastat și jefuit:		
frizeria pagube	Lei	20.000
locuința „	Lei	32.000
688. IANCU ZAHARIA, Str. Căuzași Nr. 5, croitor, impozite anuale lei 11.500. Veteran din campaniile 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	150.000
locuința „		252.000
numerar „	Lei	409.000
689. CLARA BERCOVICI, Str. Căuzași Nr. 1, devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	5.000
690. S. BARAT, Str. Căuzași Nr. 1, parfumerie. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	1.000.000

691. BERNARD ACKERMAN, Str. D-na Chiajna Nr. 24, distilerie de spirt. Veteran al campaniei 1916—1918. Jefuit:

mărfuri	pagube	Lei	188.000	
locuința	„	„	190.000	
numerar	„	„	60.000	Lei 438.000

692. MANASSE SCHRABER, Str. Cerbului Nr. 8, marochiner. Impozite anuale lei 6.500. Jefuit:

atelierul	pagube	Lei	30.000	
locuința	„	„	40.000	Lei 70.000

693. ZISSMAN, Str. Călugăreni Nr. 24, tâmplar, veteran și decorat din campaniile 1913 și 1916—1918. Jefuit locuința, pagube

Lei 15.000

694. ALBERT MASSLER, Str. Decebal Nr. 9, încălțăminte, impozite anuale lei 230.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei 1520.000

695. SAMOIL BERCOVICI, Str. Ion Dobrescu Nr. 3, instalator. Jefuit scule, pagube

Lei 5.000

696. FALIK MAYERSOHN, Str. Florilor Nr. 14, tâmplar. Jefuit scule, pagube

Lei 4.500

697. ARON TEITELBAUM, Str. Florilor Nr. 9, șomeur. Jefuit locuința, pagube

Lei 6.000

698. AMALIA RUBINSTEIN, Str. Florilor Nr. 18, coloniăle, impozite anuale lei 11.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube

Lei 7.000

697. „AVÂNTUL“, Str. Gabroveni Nr. 25, postăvărie. Devastat și jefuit postăvăria, pagube

Lei 165.000

698. DANIEL FESSLER, Str. Herescu Năsturel 4, croitor, impozite anuale lei 16.000. Devastat și jefuit:

locuința	pagube	Lei	14.000	
numerar	„	„	45.000	Lei 59.000

699. SOLOMON LITTMAN, Hanul cu Tei Nr. 24, comerciant. Veteran din campaniile 1913 și 1916—1918, decorat. Jefuit la sinagoga Malbim de:

un ceas Longines	Lei	5.000	
numerar	„	204.000	Lei 209.000

700. SCHWARTZ HAIM, Str. Sft. Ion Nou Nr. 15, croitor. Veteran al campaniei 1916—1918. Devastat și jefuit:

magazinul	pagube	Lei	20.000	
locuința	„	„	20.000	Lei 40.000

701. ESTERA BERGHEL, Str. Sf. Ion Nou Nr. 1, rame și oglinzi, impozite anuale lei 52.000. Devastat magazinul, pagube

Lei 1.200.000

702. IOSIF MENDELOVICI, Str. Sf. Ion Nou Nr. 1, tipograf, impozite anuale lei 32.000. Devastat și jefuit, pagube

Lei 25.000

703. HERȘ MAREMAN, Spl. Independenței Nr. 23, tinichigiu. Jefuit scule, pagube	Lei	5.000
703. NEUMAN AVRAM, Str. Sft. Iosif Nr. 19, mezelar, impozite anuale lei 14.000. Jefuit mezelăria, pagube	Lei	103.000
704. LEIBU SEGAL, Str. Lănăriei Nr. 17. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	10.000
705. SELIG DOCKMAN, Str. Lănăriei Nr. 42, coloniale, impozite anuale lei 10.500. Veteran din războiul 1916—18. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	200.000
locuința „	„	545.000
numerar „	„	150.000
	Lei	895.000
706. ISAC KITMAN, Str. Lazăr Nr. 5, croitor, veteran al campaniei 1916—18. Jefuit locuința, pagube	Lei	20.000
707. SOLOMON FINKELSTEIN, Str. Lazăr Nr. 5, haine vechi, impozite anuale lei 10.500. Veteran al campaniei 1916—18, rănit. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	80.000
locuința „	„	3.000
	Lei	83.000
708. MANASSE WEINTRAUB, Str. Lazăr Nr. 4—6, pielărie, impozite anuale lei 30.526. Veteran din campaniile 1913 și 1916—18, decorat cu „Crucea Comemorativă” cu barete. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	52.000
709. RUBIN BROTTMAN, Str. Lazăr Nr. 3, croitor, veteran din campania 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	12.000
710. LEON ZIMMEL, Str. Lazăr Nr. 5, ambulant, veteran din campaniile 1913 și 1916—18, decorat cu „Virtutea Militară”. Jefuit marfă, pagube	Lei	49.000
711. SAMUEL KÖNIGSBERG, Str. Logofătul Tăut Nr. 41, ambulant. Jefuit marfă, pagube	Lei	8.000
712. HAIM HAIMANN, Str. Logofătul Tăut Nr. 26, ambulant. Devastat și jefuit:		
mărfuri pagube	Lei	8.000
locuința „	„	22.000
numerar „	„	8.000
	Lei	38.000
713. JUSTIN OXENBERG, Str. Legislator Nr. 5, funcționar. Jefuit în stradă de	Lei	98.000
714. STELLA BASS, Str. Legislator Nr. 5. Jefuit numerar	Lei	8.000
715. MARCEL DRAHT, Str. Lipscani Nr. 100, cea-sornicar. Jefuit scule, pagube	Lei	150.000
716. MOZES COLOMAN, Str. Mămulari. Nr. 21, cismar. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	22.000
717. FIȘEL ROSENBERG, Str. Mămulari Nr. 3, cantor. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	85.000
numerar „	„	15.000
	Lei	100.000

718. ISIDOR MOSCOVICI, Str. Milan Nr. 72, șomEUR. Devasat și jefuit locuința, pagube	Lei	50.000
719. DAVID SCHALEK, B-dul Maria Nr. 6, galanterie, impozite anuale lei 24.000. Veteran și decorat din războiul 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube .	Lei	40.000
720. IDEL POLACK, B-dul Mărășești Nr. 147, fost avocat. Jefuit:		
locuința pagube	Lei	30.000
numerar „	Lei	3.000
721. FROIM MEILIC, B-dul Mărășești Nr. 102, frizer, impozite anuale lei 8.400. Devastat și jefuit frizeria pagube	Lei	15.800
722. LÖBEL RAYMOND, B-dul Mărășești Nr. 123. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	24.000
numerar „	Lei	1.000
723. SAMUEL WECHSLER, B-dul Mărășești Nr. 147, fost comerciant. Devastat și jefuit locuința, pagube . . .	Lei	174.000
724. IACOB CAMPUS, Str. Morilor Nr. 29, funcționar. Veteran din războaiele 1913 și 1916—1918. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	232.000
725. ARON ZAHARIA, Str. Morilor Nr. 1, dentist. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	235.000
726. L. STEUERMAN, Str. Morilor Nr. 2, comerciant. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	210.000
727. I. M. KLEIN, B-dul Mărășești Nr. 106, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	90.000
728. BERNARD MAYER, Str. Gh. Mărzescu Nr. 37. ambulant. Jefuit marfă, pagube	Lei	3.800
729. SOLOMON SEMILIAN, Str. Negru Vodă Nr. 11, publicist. Jefuit:		
locuința pagube	Lei	115.000
numerar „	Lei	5.000
730. PINCU SEGALL, Str. Negru Vodă Nr. 22, croitor. Veteran din campaniile 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	13.000
731. ISAC SCHILLER, Str. Olteni Nr. 54, funcționar. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	20.500
numerar „	Lei	3.500
732. GOLDA RUHLA SEGALL, Str. Olteni Nr. 15. Jefuit locuința, pagube	Lei	10.000
733. H. L. RABINOVICI, Str. Oituz Nr. 8, manufactură, impozite anuale lei 60.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	600.000
734. MARCU SCHAPIRA, Str. Pitagora Nr. 32, ambulant. Veteran al campaniei 1916—18. Jefuit de marfă de	Lei	5.300

735. FRIEDRICH HAIMOVICI, Str. Poetul Cerna Nr. 26, frizer. I s'au furat unelte de	Lei	1.000
736. FILIP LOCKER, Str. Patriei Nr. 1, hăinărie, impozite anuale lei 69.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	550.000
737. SIGMUND SCHAPIRA, Str. Papazoglu Nr. 4, curelar. Jefuit atelierul, pagube	Lei	25.000
738. MINA VIANU, Str. Puțul cu Tei Nr. 10. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	21.000
739. AVRAM WOLF, Str. Ion Procopiu Nr. 21, ambulant. Jefuit:		
mărfuri pagube Lei	8.200	
numerar „ „	1.300	Lei 9.500
740. RUFLERS SAMSON, Str. Ion Procopiu Nr. 15, ambulant. Veteran și decorat din campaniile 1913 și 1916—18. Jefuit:		
mărfuri pagube Lei	8.400	
numerar „ „	30.000	Lei 38.400
741. LEINER IANKL, Str. Ion Procopiu Nr. 15. Jefuit marfă de	Lei	11.000
742. PASCAL FINKELSTEIN. Str. Poterași Nr. 26a. anticar, impozite anuale lei 9.040. Jefuit magazinul pagube	Lei	25.000
743. KATZ NATHAN, Str. Dr. Schachman Nr. 1, pie-lărie, impozite anuale lei 30.000. Veteran al campaniei 1916—1918, decorat. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	205.000
744. BLECHEROVICI AVRAM, Str. Dr. Schachman Nr. 3, cantor. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	34.000
745. ILEANA DOBER, Str. Dr. Schachman Nr. 2 bis, blănărie. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube Lei	500.000	
locuința „ „	90.000	Lei 590.000
746. AURORA FRIEDMAN, Str. Dr. Schachman Nr. 2 b. Jefuit:		
trusou pagube Lei	300.000	
numerar „ „	250.000	Lei 550.000
747. MENDEL BARASCH, Str. Spaniolă Nr. 3, tipograf, veteran din războiul 1916—1918, decorat. Devastat și jefuit:		
tipografia pagube Lei	24.000	
locuința „ „	10.000	Lei 34.000
748. SAMI BLUMENFELD, Str. Stelei Nr. 2, croitor, impozite anuale lei 16.500. Veteran al campaniei 1916—1918. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	17.500
749. ROZA POLONSCHI, Str. Șelari Nr. 2, textile, impozite anuale lei 95.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	1.000.000

750. LUPU REDLER, Str. Stelei Nr. 24, veteran din campania 1916—1918 fiu de veteran din 1877. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	25.000
751. ADLOF FLAMM, Str. Șelari Nr. 4, marochinărie, impozite anuale lei 15.000. Veteran al campaniilor 1913 și 1916, rănit și decorat. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	150.000
752. MAYER WEISS, Str. Triumfului Nr. 33, publicist. Jefuit:		
cărți pagube lei 10.000		
numerar „ „ 5.000	Lei	15.000
753. ROZA BLUM, Str. Triumfului Nr. 68. Jefuit locuința, pagube	Lei	22.000
754. FILIP BERNSTEIN, Str. Teleormanului Nr. 55, șomeur. Jefuit locuința, pagube	Lei	130.000
755. BETTY LEIBOVICI, Splaiul Unirii Nr. 87. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	100.000
756. MORITZ DELGEȘTEANU, Str. Udricani Nr. 7, șofeur. Devastat și jefuit locuința	Lei	10.000
757. ALEXANDRU DEUTSCH, Str. Udricani Nr. 4, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	20.000
758. MIȘU MALAERU, Str. Sft. Vineri Nr. 9, mode. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	15.000
759. SAMUEL AL. SPINER, Str. Sft. Vineri Nr. 17, ceasornicar, impozite anuale lei 14.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	70.000
760. ALFRED COHEN, Str. Sf. Vineri Nr. 19, placaje, impozite anuale lei 43.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	70.000
761. BLUM SAMUEL, Str. Sft. Vineri Nr. 37, veteran al războiului 1916—1918. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	50.000
762. ARTHUR SCHAPIRA, Str. Sft. Vineri Nr. 21, măcelar, impozite anuale lei 35.900. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	112.000
763. SIMON OZIAS, Str. Sft. Vineri Nr. 21, patiserie, impozite anuale lei 25.000. Cercetaș de războiu. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	12.700
764. TONI LÖNIG, Str. Sft. Vineri Nr. 21, sticlărie, impozite anuale lei 25.894. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	111.000
765. AMALIA FINKELSTEIN, Str. Sft. Vineri Nr. 20, croitoreasă, impozite anuale lei 9.200. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	62.000
766. MARTIN GOLDENBERG, Str. Sft. Vineri Nr. 11, frizer, impozite anuale lei 25.000. Devastat și jefuit frizeria, pagube	Lei	36.000

767. ANA MARCUS, Str. Vlaicu Vodă Nr. 79. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	35.000
768. IȚICOVICI BERCU, Str. Vlaicu Vodă Nr. 71, ambulant. Jefuit marfă de	Lei	8.000
769. MANOLE CORNBERG, Str. Vlaicu Vodă Nr. 5, ambulant. I s'a furat marfă de	Lei	13.000

e) In calea Moșilor

770. IOSEF LITTMAN, Cal. Moșilor Nr. 90, ceasornicar, impozite anuale lei 25.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	258.000
771. SAIA CROITORU, Cal. Moșilor Nr. 116, frizer, impozite anuale lei 4.200. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	30.000
772. WECHSLER STRUL, Cal. Moșilor Nr. 123, pie-lărie, impozite anuale lei 23.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	1.200.000
773. SOLOMON ROSENFELD, Cal. Moșilor Nr. 127, rame, impozite anuale lei 12.400. Veteran din campania 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	3.800
774. DAVID S. SCHWARTZ, Cal. Moșilor Nr. 131, croitor, impozite anuale lei 13.500. Veteran din campania 1916—1918. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	8.000
775. NAFTULI FEINGOLD, Cal. Moșilor Nr. 135, tapițer, impozite anuale lei 14.200. Veteran și decorat din războiul 1916—18. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	8.500
776. MARTIN SILBERSTEIN, Cal. Moșilor Nr. 145, galanterie, impozite anuale lei 19.600. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 345.000 locuința „ „ 119.500 numerar „ „ 10.000	Lei	474.500
777. DAVID BERCOVICI, Cal. Moșilor Nr. 170, tipograf, impozite anuale lei 12.500. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	6.000
778. LAZAR FEIMAN, Cal. Moșilor Nr. 170, atelier de instalațiuni sanitare, impozite anuale lei 14.600. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	10.000
779. MIȘU GRÜNBERG, Cl. Moșilor Nr. 179, dentist. Devastat și jefuit: cabinetul pagube Lei 86.000 locuința „ „ 134.000 numerar „ „ 80.000	Lei	300.000
781. JEANA GRÜNBERG MOISESCU, Cal. Moșilor Nr. 179, modista, impozite anuale lei 11.800. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 60.000 locuința „ „ 60.000	Lei	120.000

781. MANASE HERȘCOVICI, Cal. Moșilor Nr. 184, croitor, impozite anuale lei 4.000. Veteran. Devastat și jefuit:					
scule	pagube	Lei	30.000		
locuința	„	„	20.000	Lei	50.000
782. S. HEILPERN, Cal. Moșilor Nr. 193, comerciant de saci, impozite anuale lei 38.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube					
		Lei	19.200		
783. SAMUEL ISCOVICI, Cal. Moșilor Nr. 209, tinichigiu, impozite anuale lei 9.800. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18, citat cu ordin de zi. Devastat și jefuit:					
magazinul	pagube	Lei	68.000		
locuința	„	„	44.000		
numerar	„	„	6.000	Lei	118.000
784. BELLA T. SEGALL, Cal. Moșilor Nr. 229, coloniale, impozite anuale lei 13.300. Devastat și jefuit:					
magazinul	pagube	Lei	22.500		
locuința	„	„	27.000		
numerar	„	„	16.000	Lei	65.500
785. I. WEINER, Cal. Moșilor Nr. 231, bombonerie, impozite anuale lei 33.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube					
		Lei	330.000		
786. MOISE GRÜNBERG, Cal. Moșilor Nr. 233, pie-lărie, impozite anuale lei 31.800. Devastat și jefuit:					
magazinul	pagube	Lei	3.600.000		
numerar	„	„	120.000	Lei	3.720.000
787. CZIN IOSEF, Cal. Moșilor Nr. 239, pie-lărie, impozite anuale lei 56.800. Devastat și jefuit:					
magazinul	pagube	Lei	2.150.000		
locuința	„	„	195.000	Lei	2.345.000
788. LAZAR MARCOVICI, Cal. Moșilor Nr. 249, pie-lărie. Devastat și jefuit magazinul, pagube					
		Lei	1.000.000		
789. LAZĂR ECKSTEIN, Cal. Moșilor Nr. 251, care-taș. Devastat și jefuit:					
atelierul	pagube	Lei	3.000.000		
locuința	„	„	2.200.000		
numerar	„	„	220.000	Lei	5.420.000
790. LAZĂR FAIBIȘ, Cal. Moșilor Nr. 252, croitor, impozite anuale lei 18.600. Veteran și decorat din războiul 1916—18. Devastat și jefuit atelierul, pagube					
		Lei	415.000		
791. AVRAM BITTNER, Cal. Moșilor Nr. 266, galan-terie, impozite anuale lei 19.500. Devastat și jefuit:					
magazinul	pagube	Lei	30.000		
locuința	„	„	100.000		
numerar	„	„	8.000	Lei	138.000

792. IANCU GRÜNBERG, Cal. Moșilor Nr. 267, croitor, impozite anuale lei 15.500. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	39.000
locuința	„	„	23.000
		Lei	62.000
793. ARON ESKENASY, Cal. Moșilor Nr. 270, vopselărie, impozite anuale lei 22.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	120.000
794. SCHALEK AVRAM, Cal. Moșilor Nr. 274, galanterie, impozite anuale lei 18.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	120.000
795. BLUMENFELD FEIGA, Cal. Moșilor Nr. 284, galanterie, impozite anuale lei 17.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	390.000
796. BERCOVICI IGNAT, Cal. Moșilor Nr. 291, pie-lărie, impozite anuale lei 19.400. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	600.000
797. MOZES BACHMAN, Cal. Moșilor Nr. 292, galanterie, impozite anuale lei 12.900. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	330.000
locuința	„	„	343.000
		Lei	673.000
798. IACOB HIRSCHHORN, Cal. Moșilor Nr. 306, coloniale, impozite anuale lei 10.900. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	100.000
locuința	„	„	60.000
		Lei	160.000
799. SAIM HAIM, Cal. Moșilor Nr. 294, măcelar, impozite anuale lei 22.000. Veteran din campaniile 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	60.000
800. HALINKAN WECHSLER, Cal. Moșilor Nr. 297, frizer, impozite anuale lei 20.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	30.000
801. IANCU FELDMAN, Cal. Moșilor Nr. 297, frizer, impozite anuale lei 15.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	40.000
802. MARCEL SCHWARTZMAN, Cal. Moșilor Nr. 289, geamantane, impozite anuale lei 18.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	300.000
803. GOLDENBERG MALVINA, Cal. Moșilor Nr. 293, mașini de gătit, impozite anuale lei 23.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	170.000
804. IANCU PECINIC, Cal. Moșilor Nr. 316, pălărier, impozite anuale lei 7.500. Devastat și jefuit:			
atelierul	pagube	Lei	25.000
locuința	„	„	50.000
		Lei	75.000
805. AVRAM GRÜNBERG, Cal. Moșilor Nr. 316, tapițer. Veteran, decorat din campania 1916—18. Devastat și jefuit:			
atelierul	pagube	Lei	9.000
locuința	„	„	10.000
		Lei	19.000

806. LAZĂR și MENDEL BLUM, Cal. Moșilor Nr. 318, pielărie, impozite anuale lei 70.000. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	965.000	
numerar „	„	350.000	Lei 1.315.000
807. IANCU BORDER, Cal. Moșilor Nr. 319, tinichiu, impozite anuale lei 58.000. Veteran din campania 1916—1918. Devastat și jefuit atelierul, pagube			
	Lei	26.000	
808. JEAN RECHNITZ, Cal. Moșilor Nr. 325, hăinărie, impozite anuale lei 15.700. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	300.000	
809. AVRAM LEIZER, Cal. Moșilor Nr. 326, coloniale, impozite anuale lei 10.400. Veteran din campania 1916—1918. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	60.000	
locuința „	„	120.000	Lei 180.000
810. IOSIF SILBERGIESSER, Cal. Moșilor Nr. 326, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	73.000	
811. MOISE FRÂNGHERU, Cal. Moșilor Nr. 328, fierărie, impozite anuale lei 28.000. Veteran și decorat din campania 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	250.000	
812. IANCU LEIBOVICI, Cal. Moșilor Nr. 340, croitor, impozite anuale lei 13.800. Devastat și jefuit:			
atelierul pagube	Lei	50.000	
locuința „	„	50.000	Lei 100.000
813. MOSCOVICI RAȘELA, Cal. Moșilor Nr. 340, ceasornicărie, impozite anuale lei 3.200. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	170.000	
locuința „	„	210.000	Lei 330.000
814. LEON ZILBERSTEIN, Cal. Moșilor Nr. 340, postăvărie, impozite anuale lei 44.000. Veteran din campaniile 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	300.000	
locuința „	„	300.000	Lei 600.000
815. COIN H. COPEL, Cal. Moșilor Nr. 342, vopse-lărie, impozite anuale lei 20.000. Devastat și jefuit maga-zinul, pagube			
	Lei	43.000	
816. HOLITSCH ALFRED, Cal. Moșilor Nr. 350, arti-cole electrice, impozite anuale lei 27.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	230.000	
817. BERNHARD KATZ, Cal. Moșilor Nr. 353 bis, hăinărie, impozite anuale lei 20.100. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	445.000	
818. MOSCOVICI ETTI, Cal. Moșilor Nr. 362, cea-sornicar, impozite anuale lei 23.000. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	430.000	
locuința „	„	290.000	Lei 720.000

819. PERPER ILIE, Cal. Moșilor Nr. 362, lingerie, impozite anuale lei 14.200. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	400.000	
locuința „	„	60.000	Lei 460.000
820. MAX și ADELA GOROVITZ, Cal. Moșilor Nr. 368, hăinărie, impozite anuale lei 38.000. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	600.000	
locuința „	„	250.000	Lei 850.000
821. NICU N. ATIAS, Cal. Moșilor Nr. 372, librărie, impozite anuale lei 26.500. Veteran din campania 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	220.000	
822. BEER STRUL, Cal. Moșilor Nr. 53, frizer, impozite anuale lei 7.600. Devastat și jefuit frizeria, pagube	Lei	40.000	
823. ISRAEL SEGAL, Cal. Moșilor Nr. 133, croitor, impozite anuale lei 18.000. Devastat și jefuit:			
atelierul pagube	Lei	27.500	
locuința „	„	12.000	Lei 39.500
824. BERCOVICI SAMI, Cal. Moșilor Nr. 325, șepcar, impozite anuale lei 11.900. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	110.000	

f) In cartierul Moșilor

825. MARIA BERCOVICI, Str. Avram Iancu Nr. 9, remailleusă. Distrus aparatul de remaillat	Lei	50.000	
826. ARON DAVID GOLDFADER, Intrarea Avrig 4, comerciant. Jefuit mărfuri, pagube	Lei	16.000	
827. SENDER FISCHER, Str. Brașov Nr. 3, ambulant. Jefuit:			
locuința pagube	Lei	30.000	
numerar „	„	50.000	
marfă „	„	150.000	Lei 230.000
828. CALMAN SEGALL, Str. Brașov Nr. 9, curelar, impozite anuale lei 19.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	500.000	
829. SOLOMON SEGALL, Str. Brașov Nr. 9 bis, funcționar, veteran din războiul 1916—18. Devastat și jefuit:			
locuința pagube	Lei	80.000	
numerar „	„	103.000	Lei 183.000
830. HAIA ALBIN, Str. Brașov Nr. 3, brodează. Jefuit atelierul, pagube	Lei	91.000	
831. ROZA HAIMOVICI, Colentina Nr. 29, placaje, impozite anuale lei 27.200. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	200.000	
832. ERNESTINA TAUBMAN, Sos. Colentina Nr. 39, mărunțișuri en-gros, impozite anuale lei 11.700. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	170.508	

833. LAZĂR AISENER, Șos. Colentina Nr. 16, galanterie, impozite anuale lei 8.000. Veteran din războiul 1916—18. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	155.000	
locuința „	„	210.000	Lei 365.000
834. OZIAS GRÜNBERG, Șos. Colentina Nr. 25, tinichigiu, impozite anuale lei 18.000. Veteran al campaniei 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	457.000	
835. MIȘU CREȚU, Șos. Colentina Nr. 29, richtuitor, impozite anuale lei 12.000. Devastat și jefuit atelierul, pagube			
	Lei	145.000	
836. HAIM WEINER, Șos. Colentina Nr. 25, perii și pensule, impozite anuale lei 7.800. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	168.000	
locuința „	„	72.000	Lei 240.000
837. ILIE ABRAMOVICI, Șos. Colentina Nr. 39, cea sornicar, impozite anuale lei 9.500. Veteran din campania 1916—1918, rănit. . Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	260.000	
locuința „	„	110.000	Lei 270.000
838. IANCU ZELINGER, Șos. Colentina Nr. 47, magazin de vopsele. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	60.000	
locuința „	„	138.000	
numerar „	„	6.500	Lei 204.500
839. IOSIF GRÜNBERG, Șos. Colentina Nr. 87, parfumerie. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	210.000	
locuința „	„	205.000	Lei 415.000
840. ILIE CAMPUS, Șos. Colentina Nr. 18, parfumerie, impozite anuale lei 20.000. Jefuit:			
magazinul pagube	Lei	500.000	
locuința „	„	400.000	
numerar „	„	60.000	Lei 960.000
841. DAVID MICHELSON, Șos. Colentina Nr. 34, arhitect. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	450.000	
842. SIGMUND LAST, Șos. Colentina Nr. 37, tinichigiu, veteran din campania 1916—18. Devastat și jefuit:			
atelierul pagube	Lei	10.000	
locuința „	„	5.000	Lei 15.000
843. MOSCU FINCHEL, Șos. Colentina Nr. 124, coloniale, impozite, anuale lei 3.000. Veteran din campaniile 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube .			
	Lei	20.000	
844. ISAC MEIER, Șos. Colentina Nr. 78. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	15.000	
845. IACOB CAHANE, Șos. Colentina Nr. 4, ambulant. Devastat și jefuit mărfuri, pagube			
	Lei	20.000	

846. ISRAEL SCHAECHTER, Bd. Carol Nr. 68, cea-sornicar, impozite anuale lei 14.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	150.000
847. LAZĂR GOROVITZ, Bd. Carol Nr. 45, hăinărie, impozite anuale lei 216.000. Veteran al campaniei 1916—1918, rănit. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	2.070.000
848. MORITZ GRÜNBERG, Bd. Carol Nr. 51, pictor de firme, impozite anuale lei 22.400. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	8.000
849. JAQUES BERCOVICI, Bd. Carol Nr. 63, galanterie, impozite anuale lei 22.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	17.400
850. DAVID SCHON, Str. Cațavei Nr. 12, camionar. I s'a furat un cal de	Lei	5.000
851. REBECA FELDSTEIN, Str. Crivineni Nr. 27, ambulantă. Jefuit mărfuri, pagube	Lei	18.000
852. IOSEF ANCSTER, Str. I. G. Duca Nr. 23, galanterie, veteran al campaniei 1916—18, impozite anuale lei 22.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	85.000
locuința „	Lei	30.000
853. HAVA RACHMUTH, Cal. Dorobanți Nr. 93, coloniale, impozite anuale lei 33.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	120.000
854. MOSCOVICI DAVID, Str. Episcopul Radu Nr. 61, magazin de încălțăminte, impozite anuale lei 21.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	780.000
855. MOISE LEIBOVICI, Str. Episcopul Radu Nr. 39, caretaș. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	180.000
numerar „	Lei	83.000
856. I. SÖRKES, Str. Episcopul Radu Nr. 54, fabrică textilă, impozite anuale lei 148.000. Devastat și jefuit:		
fabrica pagube	Lei	200.000
locuința „	Lei	800.000
857. Dr. SAMY KAUFMAN, Bd. Ferdinand Nr. 108, medic. Jefuit locuința, pagube	Lei	75.000
858. LEIBOVICI SIMON, Bd. Ferdinand Nr. 95, funcționar. Jefuit:		
mărfuri pagube	Lei	3.000
numerar „	Lei	8.400
859. ISAC SIMION, Bd. Ferdinand Nr. 105, funcționar, veteran și decorat din campania 1916—1918. Devastat și jefuit locuința pagube	Lei	80.000
860. LEON SCHWARTZ, Str. Făinari Nr. 36, galanterie, impozite anuale lei 40.000. Veteran al războiului 1916—1918, avansat plutonier pe front. Devastat și jefuit magazinul; pagube	Lei	400.000

861. FANI ANTONIER, Str. D-na ¹ Ghica Nr. 96, camionăreasă. Jefuit:				
camion și cai, pagube	Lei	45.000		
locuința „	„	281.000		
numerar „	„	30.000	Lei	356.000
862. MICHEL HAIM, Str. Ion Maiorescu Nr. 55. Devastat și jefuit:				
locuința pagube	Lei	250.000		
numerar „	„	250.000	Lei	500.000
863. ITTA ZISSU, Șos. Iancului Nr. 45, frizerie, impozite anuale lei 5.900. Devastat și jefuit:				
frizeria pagube	Lei	4.000		
locuința „	„	31.000		
numerar „	„	29.000	Lei	64.000
864. MOISE IOSEFSOHN, Str. Mașina de Pâine Nr. 16, ambulant. Veteran al războiului 1916—1918. I' s'au furat mărfuri de				
	Lei	15.000		
865. EMANOIL GRÜN WALD, Mihai Bravu Nr. 12, fierărie, impozite anuale lei 32.000. Devastat și jefuit:				
magazinul pagube	Lei	2.500.000		
locuința „	„	40.000	Lei	2.540.000
866. MOISE IȚICOVICI, Mihai Bravu Nr. 44, hăi-nărie, impozite anuale lei 36.000. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18, rănit de două ori. Devastat și jefuit:				
magazinul pagube	Lei	2.350.000		
locuința „	„	1.820.000		
numerar „	„	400.000	Lei	4.570.000
867. LUPU SOLOMON, Mihai Bravu Nr. 64, curelar, impozite anuale lei 26.000. Devastat și jefuit:				
magazinul pagube	Lei	220.000		
locuința „	„	67.000		
numerar „	„	15.000	Lei	302.000
868. LEIBU FIȘEL, Mihai Bravu Nr. 78, sticlărie, impozite anuale lei 25.800. Devastat și jefuit:				
magazinul pagube	Lei	225.000		
locuința „	„	20.000	Lei	245.000
869. DAVID SVORIȘTEANU, Mihai Bravu Nr. 128, manufactură, impozite anuale lei 32.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube				
	Lei	650.000		
870. HASCAL SCHWARTZ, Mihai Bravu Nr. 8, hăi-nărie, impozite anuale lei 29.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube				
	Lei	200.000		
871. LEIBOVICI HAIM, Mihai Bravu Nr. 12, magazin de mărunțișuri, impozite anuale lei 9.150. Devastat și jefuit magazinul, pagube				
	Lei	200.000		

872. BETTI ZAHARIA, Mihai Bravu Nr. 16, hăinărie, impozite anuale lei 18.900. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	180.000	
locuința „	„	240.000	Lei 420.000
873. AVRAM SCHWARTZ, Mihai Bravu Nr. 18, hăinărie, impozite anuale lei 21.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	180.000	
874. MOISE WOLFF RACHMUTH, Mihai Bravu Nr. 18, hăinărie, impozite anuale lei 16.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	1.200.000	
875. ESTERA LIBER, Mihai Bravu Nr. 64, hăinărie, impozite anuale lei 20.600. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	180.000	
locuința „	„	110.000	Lei 290.000
876. MATHIAS RIVEN, Mihai Bravu Nr. 20, curelar, impozite anuale lei 11.200. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	100.000	
locuința „	„	165.000	Lei 265.000
877. AVRAM SACHTER, Mihai Bravu Nr. 64, tini chigiu, impozite anuale lei 14.200. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit:			
atelierul pagube	Lei	95.000	
locuința „	„	60.000	Lei 155.000
878. SABIN COHEN, Mihai Bravu Nr. 76, manufactură, impozite anuale lei 14.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	300.000	
879. MORITZ HAIER, Mihai Bravu Nr. 84, ceasornicar, impozite anuale lei 3.100. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	50.000	
880. HERMAN BLUMENFELD, Mihai Bravu Nr. 1. manufactură, impozite anuale lei 28.100. Veteran și decorat cu diverse ordine. Devastat și jefuit, magazinul, pagube			
	Lei	228.000	
881. DAVID LAZAR, Mihai Bravu Nr. 16, hăinărie, impozite anuale lei 20.000. Devastat și jefuit:			
magazinul pagube	Lei	200.000	
alimente „	„	4.000	Lei 204.000
882. AVRAM BUIUMOVICI, Mihai Bravu Nr. 36, galanterie, impozite anuale lei 17.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	150.000	
883. LAZĂR ZVORIȘTEANU, Mihai Bravu Nr. 41, galanterie, impozite anuale lei 15.000. Veteran din campania 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
	Lei	600.000	
884. NATHAN ALTER, Mihai Bravu Nr. 44, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube			
	Lei	20.000	

885. BLIMA HOROVITZ, Mihai Bravu Nr. 44, curelar, impozite anuale lei 21.000. Devastat și jefuit:			
atelierul	pagube	Lei	500.000
locuința	„	Lei	50.000
886. SEGAL WOLFF, Mihai Bravu Nr. 139, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube			
		Lei	120.000
887. LIZA SEGALL, Mihai Bravu Nr. 44, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube			
		Lei	15.800
888. HENNY AURELIA TIȘCU, Oborul Nou 27, văduvă de războiu. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	10.000
889. FROIM FELDSTEIN, Oborul Nou 27, tinichigiu, impozite anuale lei 15.600. Veteran din campaniile 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit:			
atelierul	pagube	Lei	150.000
locuința	„	„	87.000
numerar	„	Lei	19.000
890. MANOLE WEINSTEIN, Oborul Nou 27, curelar, impozite anuale lei 22.000. Devastat și jefuit:			
magazinul	pagube	Lei	400.000
numerar	„	Lei	250.000
891. PINCAS ABRAMI, Precupeții Vechi Nr. 6, ambulant. Jefuit mărfuri, pagube			
		Lei	25.000
892. LEON FACHTER, Precupeții Vechi 70, galanterie, impozite anuale lei 12.600. Veteran al campaniei 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	150.000
893. AVRAM S. ALBU, B-dul Pache Nr. 35, ziarist, veteran al campaniei 1916—1918. Devastat și jefuit:			
locuința	pagube	Lei	30.000
numerar	„	Lei	5.000
894. SIMION WEISSMAN, B-dul Pache Nr. 45, galanterie. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	500.000
895. AIZIC CIURARU, B-dul Pache Nr. 156, vopselărie, impozite anuale lei 12.200. Veteran și decorat din campania 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube			
		Lei	175.000
896. ȘMIL LEIBOVICI, Str. Palade Nr. 66. Intendent. Jefuit de numerar			
		Lei	45.000
897. HENRI PAULMAN, Str. Palade Nr. 67. Devastat și jefuit:			
locuința	pagube	Lei	30.000
numerar	„	Lei	10.000
898. ZEILIG LAZĂR, Sr. Palade Nr. 82, tinichigiu. Jefuit scule, pagube			
		Lei	6.000
899. CAROL ZICKEL, Str. Plantelor Nr. 56, comerciant. Jefuit locuința, pagube			
		Lei	43.000
900. ERNEST WOLFF, Str. Princ. Nicolae Nr. 51, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube			
		Lei	38.100

901. RUBIN GRUNBERG, Str. Princ. Nicolae Nr. 46, tinichigiu, impozite anuale lei 7.200. Veteran și decorat din campaniile 1913 și 1916—1918. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	300.000
902. A. CIURARU, Șos. Pantelimon Nr. 43, vopse-lărie, impozite anuale lei 11.400. Veteran și decorat din campania 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	70.000
903. ANA VICTOR, Șos. Pantelimon Nr. 34, galan-terie, impozite anuale lei 9.000. Devastat și jefuit maga-zinul, pagube	Lei	180.000
904. MOISE CIURARU, Șos. Pantelimon Nr. 43, vopselărie, impozite anuale lei 14.000. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 100.000 locuința „ „ 96.000	Lei	196.000
905. SAMUEL Z. SOLOMON, Șos. Pantelimon Nr. 68, sticlărie, impozite anuale lei 18.900. Veteran din răz-boiul 1916—1918. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 60.000 locuința „ „ 82.000 numerar „ „ 8.000	Lei	150.000
906. GURMAN ARON, Șos. Pantelimon Nr. 62, ga-lanterie, impozite anuale lei 10.300. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	500.000
907. LEOPOLD HIRSCH, Șos. Pantelimon Nr. 68, galanterie, impozite anuale lei 10.300. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	170.000
908. IOSEF RABINOVICI, Șos. Pantelimon Nr. 105, vopselărie, impozite anuale lei 20.000. Veteran al campa-niei 1916—1918. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 20.000 locuința „ „ 160.000 numerar „ „ 15.000	Lei	195.000
909. NATHAN NADLER, Șos. Pantelimon Nr. 113, galanterie, impozite anuale lei 15.600. Veteran al cam-paniei 1916—1918. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 400.000 locuința „ „ 112.000	Lei	512.000
910. DAVID BERCOVICI, Șos. Pantelimon Nr. 120, galanterie, impozite anuale lei 16.700. Veteran din răz-boiul 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	500.000
911. OSCAR GOLDENBERG, Șos. Pantelimon Nr. 199, librar, impozite anuale lei 11.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	78.000
912. IANCU WECHSLER, Șos. Pantelimon Nr. 201, parfumerie, impozite anuale lei 13.800. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 500.000 locuința „ „ 68.000 numerar „ „ 36.000	Lei	604.000

913. PAVEL CIUBOTARU, Șos. Pantelimon Nr. 203, galanterie, impozite anuale lei 15.000. Veteran al campaniei 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube . .	Lei	250.000
914. VICTOR VENIAMIN, Șos. Pantelimon Nr. 247, galanterie, impozite anuale lei 6.000. Veteran și decorat din războiul 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	380.000
915. FILIP GRUNBERG, Șos. Pantelimon Nr. 255, vopselărie, impozite anuale lei 13.000. Veteran din războiul 1916—1918. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	300.000
locuința „	„	50.000
numerar „	„	10.000
	Lei	360.000
916. HERȘCU LESPEZEANU, Șos. Pantelimon Nr. 246, galanterie, impozite anuale lei 16.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	800.000
917. NATHAN WEINBERG, Șos. Pantelimon Nr. 273, funcționar. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	9.500
numerar „	„	2.900
	Lei	12.400
918. MAYER FISCHELSOHN, Șos. Pantelimon Nr. 87, lemnărie. Jefuit:		
lemne pagube	Lei	14.500
locuința „	„	32.000
	Lei	46.500
919. Dr. IOSEF RACHBUCH, Șos. Pantelimon Nr. 222, medic. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	475.000
920. ABRAM SILBERMAN, Șos. Pantelimon Nr. 44, droguerie, impozite anuale lei 31.500. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	400.000
locuința „	„	56.000
	Lei	456.000
921. RUCKENSTEIN B. ARON, Șos. Pantelimon Nr. 222. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	50.000
922. LAZĂR WIEDER, Șos. Pantelimon Nr. 61, chimist. Jefuit numerar	Lei	52.000
923. L. ISRAILOVICI, Șos. Pantelimon Nr. 288, magazin de manufactură, impozite anuale lei 19.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	1.000.000
locuința „	„	500.000
	Lei	1.500.000
924. DAVID DANILOV, Șos. Pantelimon Nr. 225, magazin de manufactură, impozite anuale lei 22.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	1.000.000
numerar „	„	45.000
	Lei	1.045.000
925. NICU ISRAILOVICI, Str. Romană Nr. 160, magazin de manufactură, impozite anuale lei 20.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	300.000

926. AVRAM WECHSLER, Ștefan cel Mare 238, fri- zer, impozite anuale lei 7.500. Devastat și jefuit:				
magazinul pagube	Lei	20.000		
locuința „	„	80.000		
numerar „	„	20.000	Lei	120.000
927. DAVID FELDSTEIN, Ștefan cel Mare Nr. 244, tinichigiu, impozite anuale lei 18.500. Devastat și jefuit:				
magazinul pagube	Lei	156.000		
locuința „	„	17.500	Lei	173.500
928. ISAC GOLDENBERG, Ștefan cel Mare Nr. 200, dentist. Veteran al campaniei 1916—1918, soția sa e or- fană de războiu. Devastat și jefuit:				
cabinetul pagube	Lei	700.000		
numerar „	„	100.000	Lei	800.000
929. ITTA MARCU, Ștefan cel Mare Nr. 242, șepcă- rie. Devastat și jefuit magazinul, pagube				
	Lei	300.000		
930. MICHEL NICHTSORG, Ștefan cel Mare, cea- sornicar, impozite anuale lei 26.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube				
	Lei	253.000		
931. MARCUS LINCKER, Str. Sf. Spiridon 6, pen- sionar. Devastat și jefuit locuința, pagube				
	Lei	500.000		
932. IANCOVICI IANCU, Str. Silistra Nr. 75, am- bulant. Jefuit:				
mărfuri pagube	Lei	30.000		
locuința „	„	30.000	Lei	60.000
933. PASCU GHELBERT, Teiul Doamnei, tinichigiu. Jefuit scule, pagube				
	Lei	17.000		
934. HAIM HARAP, Teiul Doamnei Nr. 46, galan- terie. Devastat și jefuit:				
magazinul pagube	Lei	250.000		
locuința „	„	53.000	Lei	303.000
935. MAYER BRENNER, Teiul Doamnei Nr. 24, parfumerie, impozite anuale lei 18.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube				
	Lei	300.000		
936. FROIM LEIBOVICI, Str. Vaselor Nr. 42, cu- relar, impozite anuale lei 21.600. Veteran al războiului 1916—1918, rănit. Devastat și jefuit magazinul, pagube				
	Lei	900.000		
937. MIȘU WEISSERMAN, Str. Vaselor Nr. 44, croitor, veteran din campaniile 1913 și 1916—1918. Jefuit scule de				
	Lei	18.000		

g) In calea Rahovei

938. BERCU STREIT, Cal. Rahovei Nr. 3, dentist veteran și decorat din campania 1916—1918. Jefuit:				
cabinetul pagube	Lei	40.000		
bijuterii „	„	60.000		
numerar „	„	53.000	Lei	153.000

1055. SIMON MOSCOVICI, Str. Suter Nr. 8, indu- geamantane. Jefuit:			
locuința	pagube	Lei	2.150
numerar	„	„	10.850
940. AVRAM PÂNZARU, Cal. Rahovei Nr. 63, lin- gerie, impozite anuale lei 20.000. Devastat și jefuit:		Lei	13.000
magazinul	pagube	Lei	650.000
locuința	„	„	175.000
941. BERCU FELDSTEIN, Cal. Rahovei Nr. 69, croi- tor, impozite anuale lei 3.500. Devastat și jefuit:		Lei	825.000
magazinul	pagube	Lei	20.000
locuința	„	„	17.000
942. SANDU FĂINARU, Cal. Rahovei Nr. 70, colo- niale, impozite anuale lei 18.500. Devastat și jefuit maga- zinul, pagube		Lei	37.000
943. BERNARD FISCHMAN, Cal. Rahovei Nr. 71, vopselărie, impozite anuale lei 12.100. Devastat și jefuit magazinul, pagube		Lei	12.000
944. SOLOMON RUBINSTEIN, Cal. Rahovei Nr. 73, tinichigiu, impozite anuale lei 9.600. Veteran din campa- nia 1916—1918, decorat cu „Crucea Comemorativă” cu barete. Spart vitrinele, pagube		Lei	11.000
945. SALLI BANNVAL, Cal. Rahovei Nr. 81, spălă- torie. Devastat biroul, pagube		Lei	1.800
946. WOLF COHN, Cal. Rahovei Nr. 103, croitor. Devastat și jefuit locuința, pagube		Lei	9.000
947. DAVID SCHWARTZ, Calea Rahovei Nr. 103, librărie, impozite anuale lei 34.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube		Lei	3.000
948. HAIM MICHEL COHN, Cal. Rahovei Nr. 93, galanterie, impozite anuale lei 5.500. Veteran al campa- niei 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube		Lei	650.000
949. HABOT NATHAN, Cal. Rahovei Nr. 93, frizer, impozite anuale lei 7.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube		Lei	10.500
950. DAVID ISCOVICI, Cal. Rahovei Nr. 96, atelier de vulcanizare, impozite anuale lei 24.000. Devastat ate- lierul și jefuit scule, pagube		Lei	40.000
951. IULIUS GOLDSTEIN, Cal. Rahovei Nr. 15, în- călțăminte. Veteran și decorat din campaniile 1916—1918. Impozite anuale lei 10.500. Jefuit magazinul, pagube		Lei	26.000
952. RIFCA MARCOVICI, Cal. Rahovei Nr. 105, blă- nărie, impozite anuale lei 26.000. Devastat și jefuit maga- zinul, pagube		Lei	400.000
953. ZEILIG WASSERMAN, Cal. Rahovei Nr. 105, galanterie, impozite anuale lei 12.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube		Lei	550.000
		Lei	225.000

954. HASCAL ZWIEBEL, Cal. Rahovei Nr. 105, stofe. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	600.000
955. PASCU KLEIN, Cal. Rahovei Nr. 107, hăinărie, jefuit magazinul, pagube	Lei	40.000
956. FRANTZ ABRAMOVICI, Cal. Rahovei Nr. 137, magazin galanterie. Veteran al campaniei 1916—1918. Impozite anuale lei 42.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	1.500.000
957. IDA KLEIN, Cal. Rahovei Nr. 107, galanterie și manufactură, impozite anuale lei 48000. Jefuit: magazinul pagube	Lei	1.660.000
locuința „ „	Lei	560.000
958. RUHLA LEIA SAMI, Cal. Rahovei Nr. 111, galanterie, impozite anuale lei 21.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	800.000
959. SAMI IOSEF, Cal. Rahovei Nr. 113, manufactură, impozite anuale lei 46.000. Jefuit magazinul, pagube	Lei	1.100.000
960. IOSIF BROTTMAN, Cal. Rahovei Nr. 116, articole de menaj, impozite anuale lei 29.200. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	215.000
961. ȘMIL SILBERSTEIN, Cal. Rahovei Nr. 120, tipograf, impozite anuale lei 20.500. Veteran al campaniei 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	150.000
962. AIZIC LAZAROVICI, Cal. Rahovei Nr. 121, blănărie, impozite anuale lei 17.100. Veteran al campaniei 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	150.000
963. HEINRICH GRÜNBERG, Cal. Rahovei Nr. 123, stofe, impozite anuale lei 41.000. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18, decorat cu „Crucea Comemorativă“ cu barete. Devastat și jefuit magazinul pagube	Lei	650.000
964. ANCEL ZELMAN, Cal. Rahovei Nr. 125, galanterie, impozite anuale lei 12.000. Veteran al campaniei 1916—1918, rănit de două ori. Devastat și jefuit: magazinul pagube	Lei	500.000
numerar „ „	Lei	62.000
965. NACHMAN IOSIF, Cal. Rahovei Nr. 130, încălțăminte, impozite anuale lei 21.000. Veteran 1916—1918. Devastat și jefuit: magazinul pagube	Lei	500.000
locuința pagube	Lei	100.000
numerar „ „	Lei	50.000
966. BERNARD LEIBOVICI, Cal. Rahovei Nr. 126, ceasornicar, impozite anuale lei 10.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	40.000
967. MARTIN COHN, Cal. Rahovei Nr. 134, pielărie, impozite anuale lei 41.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	800.000

968. EMANUEL STERN, Cal. Rahovei Nr. 135, galanterie, impozite anuale lei 40.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	200.000
969. ADOLF BLUMER, Cal. Rahovei Nr. 139, galanterie, impozite anuale lei 41.000. Veteran din războiul 1916—1918. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	1.100.000
locuința „ „	Lei	1.300.000
970. SANDU WELT, Cal. Rahovei Nr. 141, hăinărie. Veteran din campaniile 1913 și 1916—18. Invalid de războiu. Impozite anuale lei 29.000. Jefuit magazinul, pagube	Lei	300.000
971. ISIDOR SOLOMONOVICI, Cal. Rahovei Nr. 142, galanterie, impozite anuale lei 16.100. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	200.000
972. MARCEL WEINBERG, Cal. Rahovei Nr. 147, vopsele, impozite anuale lei 18.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	88.000
973. SIMION MENKES, Cal. Rahovei Nr. 151, galanterie, impozite anuale lei 18.600. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	250.000
974. ISAC BUCSBAUM, Cal. Rahovei Nr. 152, ceasornicar, impozite anuale lei 8.000. Veteran din războiul 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	30.000
975. BENIAMIN GOLDENBERG, Cal. Rahovei Nr. 156, fabrică de ape gazoase, impozite anuale lei 31.000. Jefuit fabrica, pagube	Lei	120.000
976. IOSIF GOLDSTEIN, Cal. Rahovei Nr. 175, galanterie, impozite anuale lei 13.600. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18. Jefuit magazinul, pagube	Lei	50.000
977. ISAC WENIG, Cal. Rahovei Nr. 195, fierărie, impozite anuale lei 80.000. Veteran din războiul 1916—1918. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	300.000
locuința „ „	Lei	700.000
978. IOSIF LEIBOVICI, Cal. Rahovei Nr. 209, vopselărie, impozite anuale lei 18.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	300.000
979. ANA IOSUB, Cal. Rahovei Nr. 228, galanterie, văduvă de războiu, impozite anuale lei 6.400. Jefuit:		
magazinul pagube	Lei	41.300
numerar „ „	Lei	56.300
980. AVRAM LEIBOVICI, Cal. Rahovei Nr. 232, încălțăminte, impozite anuale lei 29.200. Veteran din războiul 1916—1918. Jefuit magazinul, pagube	Lei	50.000
981. LEIBA GRUNFELD, Cal. Rahovei Nr. 239, încălțăminte, veteran din campaniile 1913 și 1916—1918. Devastat magazinul, pagube	Lei	* 850.000

982. HERȘ SCHWARTZ, Cal. Rahovei Nr. 245, fri- zerie, impozite anuale lei 5.200. Jefuit frizeria, pagube . .	Lei	24.000
983. LAZĂR VICTOR, Cal. Rahovei Nr. 245, manu factură, impozite anuale lei 18.000. Jefuit magazinul, pagube	Lei	2.000.000
984. NEUMAN UȘER, Cal. Rahovei Nr. 247, tini- chigiu, impozite anuale lei 7.500. Jefuit atelierul, pagube	Lei	38.000
985. MAIER SEIDMAN, Cal. Rahovei Nr. 253, im- pozite anuale lei 15.000. Jefuit magazinul de sticlărie . .	Lei	15.000
986. IANCU WALTER, Cal. Rahovei Nr. 304, cea- sornicar, impozite anuale lei 5.400. Devastat și jefuit maga- zinul, pagube	Lei	5.000
987. MENDEL COHN, Cal. Rahovei Nr. 399, manu factură, impozite anuale lei 9.300. Jefuit magazinul, pagube	Lei	600.000
988. BURĂH MARGULIES, Cal. Rahovei Nr. 413. galanterie, impozite anuale lei 21.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	1.000.000
989. IULIUS GOLDSTEIN, Cal. Rahovei Nr. 415, manufactură, veteran și decorat din campaniile 1913 și 1916—18. Impozite anuale lei 15.000. Jefuit magazinul, pagube	Lei	600.000
990. MARIA WECHSLER, Cal. Rahovei Nr. 432, ambulant. Jefuit marfă, pagube	Lei	8.000

b) In cartierul Rahovei

991. ARON ISAC, Str. Armoniei Nr. 57, ambulant, veteran și decorat din campaniile 1913 și 1916—18. Jefuit marfă, pagube	Lei	10.000
992. MORITZ KLEIN, Str. Armoniei Nr. 39, cismar. Jefuit:		
scule pagube	Lei	6.000
locuința „	Lei	14.000
993. MOISE BERCOVICI, Str. Armoniei Nr. 3, co- misionar. Jefuit locuința, pagube	Lei	32.000
994. SANDU LAZAROVICI, Str. Antim Nr. 52, tini- chigiu, orfan de războiu. Jefuit:		
atelierul pagube	Lei	100.000
locuința „	Lei	200.000
995. ISAC ALSCHEK, Str. Sf-ții Apostoli Nr. 36, am- bulant. Jefuit marfă, pagube	Lei	5.000
996. ARNOLD VURGRAFT, Str. Sf-ții Apostoli Nr. 41, cerealist. Jefuit locuința, pagube	Lei	600.000
997. ȘMIL POLAK, Str. Antim Nr. 13, intendent al Templului „Ronetti Roman“. Devastat și jefuit locuința pagube	Lei	35.000

998. MOIȘE ȚUDIC, Str. Antim Nr. 13, director de școală. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	48.000
999. GOLDENȘTEIN ISAC, Str. Artei Nr. 9, depozit de petrol, impozite anuale lei 46.000. Jefuit depozitul, pagube	Lei	36.000
1000. HEINRICH BERCOVICI, Str. Arionoaiei Nr. 39, ambulant. Jefuit marfă de	Lei	1.500
1001. BURĂH RABINOVICI, Str. Albă Nr. 14, cantor. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	14.000
1002. Dr. W. FILDERMAN, Str. Sf-ții Apostoli Nr. 16, avocat, veteran al campaniilor 1913 și 1916—1918. Devastat locuința, jefuit obiecte de valoare, blănuri, bijuterii, argintărie, toată îmbrăcămintea și încălțăminte, toată lăngeria de corp și de pat, etc. pagube	Lei	3.500.000
1003. MAURICIU BERMAN, Str. Sf-ții Apostoli Nr. 49, comerciant, veteran al campaniei 1916—18. Decorat „Crucea Comemorativă” cu barete. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	950.000
1004. GUTTMAN MARCUS, Str. Sf-ții Apostoli Nr. 62, industriaș. Jefuit și devastat locuința, pagube:		
locuința pagube	Lei	700.000
numerar „	Lei	226.000
1005. IOSEPH GALANTER, Str. Sf-ții Apostoli Nr. 59, comerciant. Devastat și jefuit:		
locuința pagube	Lei	500.000
numerar „	Lei	1.478.000
1006. AVRAM SCHWARTZ, Str. Bacus Nr. 6, cismar. Jefuit scule și marfă, pagube	Lei	8.000
1007. ILIE LUPĂȘCU, Str. Cuza Vodă Nr. 9, mobile, impozite anuale lei 48.000, Veteran din campania 1916—1918, decorat cu „Crucea Comemorativă” cu barete. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	300.000
1008. GHENZEL MILIAN, Str. Cuza Vodă Nr. 152, fierărie, impozite anuale lei 47.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	4.500
locuința „	Lei	15.000
1009. S. AVRAM BERCOVICI, Str. Cuza Vodă Nr. 4, frizer, impozite anuale lei 11.800. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	40.000
1010. MANOLE GOLDSTEIN, Str. Elena Doamna Nr. 53, galanterie, impozite anuale lei 27.000. Veteran al campaniei 1916—1919. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	216.000
1011. ARON HERȘCU, Str. Elena Cuza Nr. 119, coloniale, impozite anuale lei 7.842. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	30.000
1012. MAXIMILIAN CASTOR, Str. Emigratului Nr. 6, croitor. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	118.000

1013. CASTOR MALVINA, Str. Emigratului Nr. 6. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	98.000
1014. MOISE DASCALU, Str. Emigratului Nr. 6, cantor. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	106.000
1015. SOLOMON BRUCHMAN, Enăchiță Văcărescu Nr. 24, ceasornicar, veteran din campania 1916—1918. Im- pozite anuale lei 19.000. Jefuit magazinul, pagube . . .	Lei	15.000
1016. JEANETTE FELDMAN, Str. Filaret Nr. 5, ga- lanterie, impozite anuale lei 10.900. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	300.000
1017. REGINA BONI, Ferentari Nr. 149, galanterie, impozite anuale lei 10.100. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	200.000
locuința „	„	12.000
numerar „	„	45.000
	Lei	257.000
1018. FROIM LÖBEL, Ferentari Nr. 150, coloniale, impozite anuale lei 16.000. Veteran al campaniei 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	190.000
1019. AVRAM WEINBERG, Ferentari Nr. 120, maga- zin de fierărie. Veteran al războiului din 1916—1918. Jefuit și devastat magazinul și locuința:		
magazinul pagube	Lei	850.000
locuința „	„	600.000
	Lei	1.450.000
1020. HAIM HUNĂ LITTMAN, Ferentari Nr. 145, manufactură, veteran din campania 1916—1918, impozite anuale lei 19.000. Jefuit magazinul, pagube	Lei	1.500.000
1021. LEA BLUMENFELD, Str. Gramont Nr. 16 bis. Jefuit locuința, pagube	Lei	10.000
1022. SLIMA CROITORU, Str. Horia Nr. 34, ambu- lant. Jefuit marfă, pagube	Lei	30.000
1023. BERCU WEISSELBERG, Halelor Nr. 53, cea- sornicar, impozite anuale lei 11.600. Veteran al campa- niilor 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	83.000
1024. BERCU HABOT, Halelor Nr. 67, frizer, impo- zite anuale lei 9.000, veteran din războiul 1916—1918. De- vastat și jefuit frizeria, pagube	Lei	50.000
1025. W. SCHNEIBERG, Str. Ion Țăranu Nr. 5, stofe, impozite anuale lei 24.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	950.000
1026. DAVID SCHULD, Str. Ion Țăranu Nr. 5, ambu- lant. Jefuit marfă, pagube	Lei	15.000
1027 AVI FINK, Str. Justiției Nr. 62, comerciant. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	300.000
1028. IEHUDA BLEICHER, G-ral Mărgineanu Nr. 5, încălțăminte, impozite anuale lei 20.000. Veteran din răz- boiul 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube . .	Lei	600.000

1029. TEGDOR BERCOVICI, Str. 14 Martie Nr. 20 vopselărie, impozite anuale lei 1.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	100.000
1030. NATAN LEIBOVICI, Măgurele Nr. 200, cerea- list, impozite anuale lei 11.000. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 30.000 locuința „ „ 3.000 numerar „ „ 33.000	Lei	66.000
1031. Dr. CASSVAN AVNER, Mihai Vodă, medic. Devastat și jefuit: locuința pagube Lei 9.000 numerar „ „ 31.000	Lei	40.000
1032. MARCUS HERȘCOVICI, Mihai Vodă Nr. 27, fost avocat. Bătut și jefuit în stradă de	Lei	5.000
1033. IOSEF WEISSMAN, Str. Mihai Vodă Nr. 21, întreprindere tehnică și sanitară. A fost ucis. Impozite anuale lei 750.000. Devastat și jefuit depozitul și locuința pagube Lei 6.000.000 numerar „ „ 8.000.000	Lei	14.000.000
1034. DAVID VOGEL, Bd. Maria Nr. 97, fierărie, im- pozite anuale lei 29.000. Veteran din campania 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	400.000
1035. ISAC DAVIDOVICI, Bd. Regina Maria Nr. 93, galanterie, impozite anuale lei 20.000. Veteran din răz- boiul 1916—1918, decorat cu „Crucea Comemorativă“ cu barete. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	100.000
1036. MARCU ROSENBERG ROSEANU, Bd. Regina Maria 39, coloniale, impozite anuale lei 13.000. Veteran din războiul 1916—1918, decorat cu „Crucea Comemora- tivă“ cu barete. Devastat și jefuit: magazinul pagube Lei 120.000 locuința „ „ 40.000 numerar „ „ 30.000	Lei	190.000
1037. MARCU ARON, Bd. Regina Maria Nr. 37, cea- sornicar. Veteran din campania 1916—18, impozite anuale lei 4.400. Jefuit magazinul, pagube	Lei	70.000
1038. IANCU LEIBOVICI, Bd. Mărășești Nr. 39, vul- canizator. Veteran din campania 1916—1918. Jefuit locuința pagube	Lei	12.400
1039. SIMION MOZES, Str. Militari Nr. 11, ambu- lant. Jefuit: mărfuri pagube Lei 5.000 numerar „ „ 900	Lei	5.900
1040. NUHĂM MARCUS, Str. Nicolae Flea Nr. 8. ambulant. Veteran din campaniile 1916—1918. Jefuit: îmbrăcăminte Lei 6.000 numerar „ „ 14.000	Lei	20.000

1041. VETTA ATIAS, Str. Orfeu Nr. 9, lingereasă Jefuit scule, pagube	Lei	8.000
1042. ARON GROSS, Str. Oîțelor Nr. 12, voiajor, ve- teran al războiului 1916—1918. Invalid de războiu. Jefuit locuința, pagube	Lei	32.000
1043. HARRY GRÜNBERG, Principatele Unite Nr. 55, comerciant. Devastat și jefuit locuința, pagube . . .	Lei	250.000
1044. MARCU STARK, Principatele Unite Nr. 55, co merciant, veteran din războiul 1916—18. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	400.000
1045. MOISE VEDMEDIEV, Str. Poenaru Bordea Nr. 16, comerciant. Jefuit locuința, pagube	Lei	60.000
1046. PEPI LUPOVICI, Cal. 13 Septembrie Nr. 95, galanterie. Impozite anuale lei 9.600. Jefuit magazinul, pagube	Lei	40.000
1047. OZIAS LEHRER, Cal. 13 Septembrie Nr. 220, fierărie, impozite anuale lei 33.000. Jefuit:		
fierăria pagube	Lei	1.500.000
locuința „	„	560.000
numerar „	„	490.000
	Lei	2.550.000
1048. LEIBA KATZ, Cal. 13 Septembrie Nr. 11, croi tor, impozite anuale lei 14.300. Veteran al campaniei 1916— 1918, decorat cu „Crucea Comemorativă“ cu barete. De- vastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	60.000
locuința „	„	82.000
	Lei	142.000
1049. ALBERT HEILPERN, Cal. 13 Septembrie Nr. 99 bis, tipograf, impozite anuale lei 15.000. Devastat și jefuit tipografia, pagube	Lei	200.000
1050. RAȘELA MERLAUB, Cal. 13 Septembrie Nr. 107, galanterie, impozite anuale lei 18.000. Jefuit:		
magazinul pagube	Lei	600.000
locuința „	„	100.000
	Lei	700.000
1051. DAVID SCHÄCHTER, Cal. 13 Septembrie 117, galanterie, impozite anuale lei 17.200. Veteran din răz- boiul 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube . .	Lei	800.000
1052. GUSTAV SEGALL, Cal. 13 Septembrie 113, ga- lanterie, impozite anuale lei 17.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	600.000
locuința „	„	100.000
	Lei	700.000
1053. SAUL SPINER, Cal. 13 Septembrie Nr. 90, ti- nichigiu, impozite anuale lei 16.000. Devastat și jefuit atelierul, pagube	Lei	50.000
1054. SUSETTE ATIAS, Cal. 13 Septembrie Nr. 94, fierărie, impozite anuale lei 29.500. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	1.150.000

1055. SIMON MOSCOVICI, Str. Șuter Nr. 8, industriaș. Devastat și jefuit locuința, pagube	Lei	1.340.000
1056. „TEXO“, Str. Sabinelor Nr. 8, fabrică textile. Devastat și jefuit fabrica și depozitul de mărfuri, pagube	Lei	4.000.000
1057. MARIA PÂNZARU, Str. Sabinelor Nr. 2, lin- gerie, impozite anuale lei 18.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	500.000
locuința „ „		50.000
numerar „ „	Lei	14.000
1058. MIHAI GROSS, Str. Salvator Nr. 9, funcționar veteran din campania 1916—18. Jefuit numerar	Lei	10.000
1059. JEAN ADERCA, Str. Salvator Nr. 44, ambu- lant. Veteran din campania 1916—18. Jefuit marfă, pagube	Lei	20.000
1060. STRUL ROSENBERG, Str. Sofia Nr. 55, am- bulant. Jefuit marfă, pagube	Lei	4.000
1061. DEBQRA ROITTMAN, Șerban Vodă Nr. 149 coloniale, impozite anuale lei 22.200. Jefuit băcănia, pagube	Lei	56.000
1062. IULIUS IANCU, Șerban Vodă Nr. 235, cea- sornicar, impozite anuale lei 11.000. Veteran din cam- pania 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	40.000
1063. AVRAM HERȘCOVICI, Șerban Vodă Nr. 235, galanterie, impozite anuale lei 30.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	100.000
1064. SAIA WISSENFELD, Șerban Vodă Nr. 12, cea sornicar, impozite anuale lei 5.500. Distrugerii în atelier, pagube	Lei	3.000
1065. IOSEF GOLDENBERG, Șerban Vodă Nr. 31, croitor, impozite anuale lei 17.000. Veteran din războiul 1916—1918. Jefuit stofă pagube	Lei	8.500
1066. IOSIF ABRAMOVICI, Șerban Vodă Nr. 106. croitor, impozite anuale lei 12.000. Veteran din războiul 1916—1918. Jefuit atelierul, pagube	Lei	1.500
1067. NICU DIAMANT, Șerban Vodă Nr. 106, func- ționar. Jefuit numerar	Lei	8.000
1068. OSCAR LEIBOVICI, Șerban Vodă Nr. 182, ma- nufactură, impozite anuale lei 15.000. Veteran din răz- boiul 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	400.000
1069. LEON GOLDSTEIN, Șerban Vodă Nr. 144, co- loniale, impozite anuale lei 22.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	150.000
1070. MORDHA RABINOVICI, Str. Uranus Nr. 89, droghist, impozite anuale lei 17.000. Devastat și jefuit:		
magazinul pagube	Lei	150.000
numerar „ „	Lei	100.000
1071. SAMI FAIBIȘ, Str. Uranus Nr. 134, galanterie, impozite anuale lei 13.350. Devastat și jefuit magazinul, pagube	Lei	200.000

1072. IANCU L. SPIEGLER, Bd. T. Vladimirescu 17, industriaş. Veteran din războiul 1916—1918. Devastat şi jefuit:

locuinţa	pagube	Lei	300.000		
numerar	„	„	235.000	Lei	535.000

1073. SAMUEL BARZILAY, Str. Vânători Nr. 14, fost avocat. Devastat şi jefuit:

locuinţa	pagube	Lei	260.000		
numerar	„	„	140.000	Lei	400.000

i) Diferite cartiere

1074. JEAN STEINHARDT, Cal. Griviţei Nr. 226, ambulant. Veteran al campaniilor 1913 şi 1916—18, decorat cu „Crucea Comemorativă” şi „Coroana României”. Jefuit:

diverse obiecte,	pagube	Lei	19.000		
numerar	„	„	11.000	Lei	30.000

1075. IANCU GHELBER, Cal. Griviţei Nr. 350, pielar, impozite anuale lei 19.400. Devastat şi jefuit magazinul, pagube

Lei 55.000

1076. BUCĂ HAIMOVICI, Cal. Griviţei Nr. 360, hăinărie, veteran din campania 1916—18, impozite anuale lei 16.500. Jefuit:

magazinul	pagube	Lei	32.100		
numerar	„	„	5.000	Lei	37.100

1077. HEINRICH TEITELBAUM, Str. Dr. Marcovici Nr. 3, ambulant. Jefuit marfă, pagube

Lei 10.000

1078. SAMUEL NEUMAN, Str. Ion Dobrescu 3, instalator. Jefuit scule, pagube

Lei 3.000

1079. MARCEL A. IOSEF, Str. Florilor Nr. 20, magazin de coloniale, impozite anuale lei 14.000. Devastat şi jefuit:

magazinul	pagube	Lei	400.000		
locuinţa	„	„	418.000		
numerar	„	„	32.000	Lei	850.000

1080. CALMAN ULNER, Str. Vlaicu Vodă Nr. 71, ambulant. I s'a furat marfă de

Lei 4.000

1081. RASEL SLAM, Str. Vlaicu Vodă Nr. 71, ambulantă. Jefuit marfă de

Lei 5.000

1082. SOLOMON SOLOMON, Str. Vitejescu Nr. 25, artist. Jefuit locuinţa, pagube

Lei 20.000

1083. IOSIPOVICI LEIBU, Str. Vlad Dracul 6, ambulant. Jefuit mărfuri de

Lei 6.000

1084. PINCU HEINRICH, Str. Scărlătescu Nr. 16, funcţionar. Bătut în stradă şi jefuit de

Lei 25.000

1085. MORITZ GOLDENBERG, Cal. Griviței Nr. 342, galanterie. Veteran al războiului 1913 și 1916—18. Impozite anuale lei 26.000. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 80.000	
numerar „	„ 22.000	Lei 102.000

1086. BORIS REICHER, Str. Jigniței Nr. 20, rabin. Jefuit odăjdii bisericești, pagube Lei 40.000

1087. H. L. RABINOVICI, Str. Oituz Nr. 8, manufactură, impozite anuale lei 60.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube Lei 600.000

1088. ILIE RABINOVICI, Str. Căuzași Nr. 6, vopselărie, impozite anuale lei 51.000. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 100.000	
locuința „	„ 600.000	
numerar „	„ 40.000	Lei 740.000

1089. IGNAT WEINBERG, Str. Căuzași Nr. 3, furnituri de tapițerie, impozite anuale lei 34.000. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 1.480.000	
locuința „	„ 420.000	
numerar „	„ 240.000	Lei 2.140.000

1090. Dr. SAMI LAZĂR COHN, Sf. Ion Nou Nr. 12, medic căpitan în rezervă, veteran al războiului 1916—1918. Devastat și jefuit:

locuința pagube	Lei 740.000	
numerar „	„ 50.000	Lei 790.000

1091. MARCOVICI MORITZ, Str. Lănăriei Nr. 54, galanterie, impozite anuale lei 12.500. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 650.000	
locuința „	„ 185.000	Lei 835.000

1092. PASCAL STEINBERG, Str. Lănăriei Nr. 62, librărie, impozite anuale lei 22.500. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 420.000	
locuința „	„ 16.000	Lei 436.000

1093. ISIDOR WACHMAN, Str. Lazăr Nr. 5, haine vechi, impozite anuale lei 66.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube Lei 412.000

1094. LEIZER LEIZEROVICI, Str. Lazăr Nr. 5, haine vechi, impozite anuale lei 30.000. Devastat și jefuit magazinul, pagube Lei 350.000

1095. RENE ROSENTHAL, Str. Lazăr Nr. 5, haine vechi, impozite anuale lei 19.000. Devastat și jefuit locuința, pagube Lei 80.000

1096. SIMCA DAVID, Str. Lazăr Nr. 5, haine vechi, impozite anuale lei 15.400. Devastat și jefuit:

magazinul pagube	Lei 400.000	
locuința „	„ 100.000	Lei 500.000

1097. ANCEL LEIB, Str. Lazăr Nr. 5, haine vechi. Devastat și jefuit:				
magazinul	pagube	Lei	40 000	
locuința	„	„	20.000	Lei 60.000
1098. B. MIHELSTEIN, Str. Lazăr Nr. 5, haine vechi, impozite anuale lei 12.000. Veteran al campaniei 1916—1918. Devastat și jefuit magazinul, pagube				
		Lei	250.000	
1099. DAVID WELTBERGER, Str. Căuzași Nr. 1, tipograf, impozite anuale lei 20.000. Devastat și jefuit atelierul, pagube				
		Lei	30.000	
1100. SIEGFRIED DIAMANT, Str. Căuzași Nr. 1, frizer. Jefuit:				
scule	pagube	Lei	2.000	
locuința	„	„	6.000	Lei 8.000
1101. SOFIA LAZĂR, Str. Căuzași Nr. 8, coloniale, impozite anuale lei 11.000. Devastat și jefuit:				
magazinul	pagube	Lei	180.000	
locuința	„	„	100.000	Lei 280.000
1102. IANCU WEINTRAUB, Str. Lănăriei Nr. 67, ceasornicar. Jefuit unelte, pagube				
		Lei	10.000	
1103. IUDA IANCULOVICI, Str. Florilor Nr. 20, strungar. Devastat și jefuit locuința, pagube				
		Lei	110.000	
1104. A. B. DAVIDOVICI, Str. Mămulari Nr. 3, funcționar. Devastat și jefuit locuința, pagube				
		Lei	225.000	
1105. ANCEL ADELA, Str. Mămulari Nr. 21, inten-				
dentă la templu. Devastat și jefuit:				
locuința	pagube	Lei	8 000	
numerar	„	„	1.000	Lei 9.000
1106. SOLOMON MEIER, Bd. Mărășești Nr. 162, pălărier, impozite anuale lei 16.900. Veteran al campaniilor 1913 și 1916—18. Devastat și jefuit:				
magazinul	pagube	Lei	25.000	
locuința	„	„	45 000	Lei 70.000
1107. OSCAR ROSENBLATT, Str. Legislator Nr. 5, comerciant. Veteran din campania 1916—18. Devastat și jefuit:				
locuința	pagube	Lei	20.000	
numerar	„	„	7.000	Lei 27.000

A N E X E

**Lista guvernului și a prefecților legionari; Documente
oficiale ; Memorii ale Federației Uniunilor de Comunități:
Declarații ale victimelor; Certificate medicale ;
Acte de vânzare sau predare a întreprinderilor;
Tabloul evreilor uciși în timpul pogromului.**

GUVERNUL LEGIONAR
(Decret din 14 Septembrie 1940)

HORIA SIMA, Vice-Președinte al Consiliului de Miniștri, Ministru fără portofoliu.

Prof. GH. LEON, Secretar de Stat la departamentul Economiei Naționale ¹⁾.

G-ral CONST. PETROVICESCU, Secretar de Stat la departamentul Afacerilor Interne.

Prof. TRAIAN BRĂILEANU, Secretar de Stat la departamentul Educației Naționale, Culte și Arte.

Prof. MIHAI A. ANTONESCU, Secretar de Stat la departamentul Justiției.

Prof. MIHAIL STURZA, Secretar de Stat la departamentul Afacerilor Străine ²⁾.

GEORGE CRETZIANU, Secretar de Stat la departamentul Finanțelor.

Prof. POMPILIU NICOLAU, Secretar de Stat la departamentul Lucrărilor Publice și Comunicații.

VASILE IASCINSKI, Secretar de Stat la departamentul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale.

Ing. NICOLAE MAREȘ, Secretar de Stat la departamentul Agriculturii și Domeniilor.

Locot.-Col. Prof. NIC. DRAGOMIR, Secretar de Stat la departamentul Coordonării și Statului Major Economic.

G-ral GH. DOBRE, Subsecretar de Stat la departamentul Apărării Naționale pentru înzestrarea și administrarea armatei.

G-ral CONST. PANTAZI, Subsecretar de Stat la departamentul Apărării Naționale pentru Armată.

Com. GH. JIENESCU, Subsecretar de Stat la departamentul Apărării Naționale pentru Aer și Marină ³⁾.

¹⁾ Înlocuit mai târziu prin Mircea Cancicov.

²⁾ Demisionat, fără a se numi un alt titular.

³⁾ Înlocuit mai târziu la Marină prin Amiral Koslinsky.

CONSTANTIN PAPANACE, Subsecretar de Stat la departamentul
Finanțe.
PETRE NEMOIANU, Subsecretar de Stat la departamentul Agri-
cultură și Domenii.
CORNELIU GEORGESCU, Subsecretar de Stat la departamentul
Economiei Naționale pentru colonizare și populația evacuată.
V. DIMITRIUC, Subsecretar de Stat la departamentul Economiei
Naționale pentru Petrol și Exploatare Miniere.
Prof. ION PROTOPODESCU, Subsecretar de Stat la departamentul
Finanțe pentru Inventarul Avuțiilor Publice.
ALEX. RIOȘANU, Subsecretar de Stat la departamentul Interne
pentru Poliție și Siguranță.

PREFECȚII REGIMULUI LEGIONAR

(Decret din 20 Septembrie 1940)

Jud.

Alba: BACIU GRIGORE.
Arad: ROTEA ILIE, Av.
Argeș: GEORGESCU MIHAIL, Dr.
Bacău: VASILE STOIAN, Prof.
Baia: GRIGORESCU CONSTANTIN.
Bihor: LUCA CONSTANTIN, Col. rez.
Botoșani: NICULESCU VASILE, Căp. rez.
Brașov: TRAIAN TRIFAN, Av.
Brăila: STERE MIHALEXE, Av.
Caraș: ION VINTAN, Prof.
Câmpulung: CRISTEA RUSU, Av.
Cluj-Turda: VASILE HANU, Prof.
Constanța: NICOLAE SEITAN, Av.
Covurlui: OLTEANU MIHAIL, Av.
Dâmbovița: ST. SPĂTARU, Col. rez.
Dolj: NICOLA ROȘULESCU, Av.
Dorohoi: BARBU STROICI.
Făgăraș: VIRGIL MATEIAȘ, Av.
Fălciu: VICTOR CUBUȚIU, Av.
Gorj: OCTAVIAN ȚUCU, Prof.
Hunedoara: COSTEA IOSIF, Dr.
Ialomița: ION BOGDAN MUNTEANU, Av.
Iași: ALEXANDRU VENTONIC, Medic.
Ilfov: EMIL POPA, Dr.

Mehedinți: CRIS AXENTE, Av.
Muscel: PAUL GĂBĂȘEANU, Prof.
Neamț: EFTIMI GABAN, Farmacist.
Olt: VICTOR GEORGESCU, Av.
Prahova: MARIN STANESCU, fost magistrat.
Putna: PETRE TOCU.
Rădăuți: SULCINĂ NICOLAE.
R.-Sărat: Ing. G. VLAD.
Roman: ION NICULESCU, Av.
Romanați: LIBERT TĂRNOVEANU.
Severin: TIBERIU MITAR, Prof.
Sibiu: Dr. FLEȘERIU ION, Av.
Suceava: GAVRIL IONESCU, Prof.
Târnava-Mare, ION CREANGĂ, Prof.
Târnava-Mică: ION COVRIG NONEA, Prof.
Tecuci: DOBRE ION, Prof.
Teleorman: NICOLAE ZAHARIA, Prof.
Timiș-Torontal: ILIE GHENADIE, Prof.
Tulcea: ȘTEFAN PREDESCU.
Tutova: C. BOLINTINEANU, Col. rez.
Vaslui: Al. COSTĂCHESCU, Col. rez.
Vâlcea: BĂRBULESCU VICTOR, Av.
Vlașca: ANIBAL DOLJANSKI, Col. activ.

CATEVA DOCUMENTE OFICIALE

Răspunsul Generalului Antonescu la 33 reclamațiuni ce i-au fost adresate la începutul lunii Octombrie de Federația Uniunilor de Comunități Evreiești.

Comunicat din 22 Octombrie 1940 al Președinției Consiliului de Miniștrii

S'a constatat că s'au făcut Guvernului numeroase reclamațiuni cari au fost găsite meadevărate.

Astfel Președintele Federației Uniunilor de Comunități Evreiești din țară, d-l Dr. W. Filderman, a reclamat că la Piatra Neamț nu e voie să se înmormânteze niciun evreu până nu se plătesc taxe în folosul Mișcării Legionare.

Rabinul șef din Piatra Neamț și Președintele Comunității Evreilor locale, au dat declarații în scris că afirmația nu este adevărată.

D-l Filderman a mai reclamat că la Negrești (Vaslui), au fost sigilate magazinele de cereale ale comercianților evrei.

S'au făcut cercetări și s'a constatat că au fost blocate conform legii numai cerealele provenind de pe moșiile expropriate. De altfel toți au dreptul legal de a face contestație în fața Justiției.

Tot d-l Filderman a mai reclamat că la Răducăneni (Fălciu), au fost închise magazinele evreiești. Și această afirmație este inexactă.

S'a hotărât ca pe viitor toți cari fac reclamațiuni de această natură să fie duși împreună cu organele anchetatoare la fața locului și dacă se va constata netemeinicia reclamației, să fie trimiși în judecată pentru răspândirea de știri false și tendențioase.

Patronul teroarei legionare, Generalul C. Petrovicescu, Ministrul Afacerilor Interne, numește jaful legionar „bătălia cumpărării prăvăliilor și imobilelor jidănești¹⁾”

București. 18 Decembrie 1940

MINISTERUL INTERNELOR
Cabinetul Ministrului

MARELE STAT MAJOR
Secția 2-a

La Nr. 220,127/940

Am onoare a face cunoscut că, în urma cercetărilor făcute, Prefectul județului Târnava-Mare, raportează:

1. În ziua de 27 Noembrie 1940, pe când se aflau în gara Copșa-Mică, toate autoritățile publice, prefectul, șeful poliției, comandantul Legiunii de Jandarmi, în așteptarea trenului cu care se înapoia d-l General Ion Antonescu, Conducătorul Statului—de față fiind și d-l General Vasiliu și d-l Ministru Rioșanu, sașii din Mediaș au ocupat prin echipe organizate, prăvăliile evreiești din centrul orașului, în număr de 10 (zece), pretextând că au contracte de vânzare-cumpărare cu evreii, când în realitate ei nici până astăzi nu au perfectat aceste contracte.

Puși în fața acestui atac prin surpriză și pentru a nu da loc la conflicte cu minoritatea săsească și după ce prin intervenția Mișcării Legionare s'a provocat creditele necesare, s'a început și de Mișcarea Legionară, *bătălia cumpărării prăvăliilor și imobilelor jidănești, care au mai rămas* în Sighișoara, Mediaș și în restul județului.

La operația aceasta de cumpărare de imobile, se caută a se respecta în totul dispozițiile legale în vigoare. Faptul că românii vor să ajungă în această regiune în proprietatea prăvăliilor și a imobilelor jidănești, explică toată nemulțumirea și agitația sașilor

¹⁾ V. No. 157, pag. 147.

care s'au erijat acum în fervenți agitatori ai jidanilor de pretinsele brutalități la care evreii ar fi supuși din partea autorităților românești. În realitate, ei urmăresc să înlăture pe români dela orice cumpărări de bunuri care aparțin evreilor. Prin lumina acestor date este a se vedea și incidentul din noaptea de 3—4 Decembrie 1940 dela Mediaș.

Organele de control ale Inspectoratului de Poliție din Alba-Iulia, *au avut o atitudine mai aspră față de câțiva evrei din Mediaș, care voiau să cedeze prăvăliile lor exclusiv sașilor.*

Gărzile cetățenești pe care sașii pretind că le-au instituit cu prilejul aceluia incident, pentru apărarea populației, sunt în realitate niște echipe ce fuseseră instalate în fața prăvăliilor și în curțile prăvăliilor evreești cu aproximativ o săptămână înaintea aceluia incident, cu scopul de a opri pe români să intre în tratative cu jidanii pentru cumpărarea prăvăliilor sau imobilelor.

În ziua de 4 și 5 Decembrie, Prefectul județului a fost la București, chemat la Ministerul Coordonării, iar în ziua de 5 Ianuarie 1941, d-l Comandant al Garnizoanei și al Pazei teritoriului județului d-l Lt.-Col. Antohi s'a deplasat la Mediaș, luând măsuri de ordine, comunicând Prefectului că situația nu prezintă nimic grav.

În ziua de 8 Decembrie, Prefectul județului a cercetat personal chestiunea la Mediaș și a constatat că, populația românească este profund indignată de atitudinea sașilor, care sprijinesc pe evrei și nu se împacă deloc cu ideea că, ar putea și românii să cumpere prăvălii ori imobile dela evrei. Ori, în agitația și alarma pe care au dat-o evreii, ca o ironie a soartei, ei se văd apărați și încurajați în aceasta, tocmai de concetățenii noștri sași.

Ministrul Afacerilor Interne,
General (ss) Petrovicescu

***Ordin al Primăriei Constanța, pentru inter-
zicerea întrebuințării de către evrei, a persona-
lului casnic creștin.***

România
Primăria Municipiului Constanța
Nr. 37739 — 28 Decembrie 1940

Domnule Președinte,

Avem onoarea a vă face cunoscut, că potrivit dispozițiilor în vigoare, este cu totul oprit ca familiile jidovești să angajeze personal de serviciu creștin de ambele sexe.

În consecință, vă rugăm să luați măsuri, ca tot personalul creștin, ce se găsește în prezent în serviciul familiilor jidovești, să fie concediat de îndată, plătindu-i-se salariul cuvenit conform legii, iar pe viitor să nu se mai angajeze personal de serviciu creștin.

Primar,
(ss) Traian Puiu

Secretar General,
(ss) Ion Cioroianu

Domniei-Sale
Domnului
Președinte al Comunității Israelite de Rit Occidental
Constanța

***Modelul unei comunicări de confiscare, trimisă
tuturor Comercianților Evrei din Ineu¹⁾***

Mișcarea Legionară
Garnizoana Ineu
Nr. 31
2 Decembrie 1940

Către

Ungar Iacob și Fiul

I n e u

În conformitate cu dispozițiunile primite dela Comandamentul Mișcării Legionare a județului Arad, binevoiți a cunoaște că, materialul din prăvălia Dvs. îl va prelua Mișcarea Legionară.

Astfel, vi se atrage atențiunea că, orice contractare făcută este nulă, iar ceea ce veți face fără cunoștința noastră, atrage după sine aplicarea celor mai drastice sancțiuni contra Dvs.

Șeful Garnizoanei Legionare Ineu:
I. Herbeiu.

¹⁾ V. No. 189, pag. 161.

Modelul unei convocări trimise tuturor celor 106 comercianți evrei din Craiova. Dând ascultare invitațiunii, toți s'au văzut constrânși a semna cereri de radiere a firmelor comerciale și acte de vânzare a întreprinderilor fără a primi vreun ban ¹⁾

România
Camera de Comerț și de Industrie
Craiova
Oficiul Registrului Comerțului
No. 125
9 Ianuarie 1941

Onor

Firma Moisi A. Mendel Fii

Craiova, Strada Unirei Nr. 92.

Având de discutat chestiuni în legătură cu comerțul exercitat de d-v., vă rugăm să bine-voiți a lua parte neapărat în ziua de Vineri 10 Ianuarie a. c. orele 10 dimineața, la consfătuirea ce va avea loc la sediul Camerei noastre din Craiova, Strada Unirei 91 (Birourile dela parter).

Președinte,

(ss) Wilhelm Ianisewsky,

Secretar,

(ss) Tătaru

Șeful Biroului,

(ss) Ioan Popescu

¹⁾ V. No. 266, pag. 204.

***Intervenția personală a Prefectului Județului
Severin, pentru a înlătura rezistența unui comer-
ciant din Lugoj, care a refuzat a preda întreprin-
derea sa, legionarilor ¹⁾***

TELEGRAMA

David Spitzer,
sanatoriul

Bdul Regina Maria 12

Lugoj 1098—40—31—11, 30 31 Dec. 1940

Prezentați-vă imediat la prăvălie în Lugoj dumnea-
voastră sau sotzia stop în cas contrar preluăm pră-
vălia pe seama statului ca fiind părăsită Prefectul
județului Severin Profesor Tiberiu Mitar No. 302.
cabinet.

¹⁾ V. No. 238, pag. 190.

***Două procese verbale de percheziții efectuate
la locuința Președintelui Federației Uniunilor
de Comunități Evrești, Dr. W. Filderman.***

PROCES-VERBAL

Astăzi 3 Ianuarie 1941, orele 16,30 (șasesprezece treizeci), Noi, Panaitescu Aurelian, comisar ajutor în Direcțiunea Generală a Poliției și Siguranței Statului.

Având în vedere ordinul d-lui Director General al Poliției și Siguranței Statului, precum și autorizațiunea Parchetului Tribunalului Ilfov, de a face o perchezițiune domiciliară d-lui Dr. Wilhelm Filderman, de profesiune avocat, domiciliat în București, Str. Sf. Apostoli Nr. 16, în scopul de a găsi acte sau corespondență în legătură cu Siguranța Statului,

Constatăm prin prezentul proces-verbal, că astăzi data și orele de mai sus, împreună cu d-nii Voinea Nicolae și Alexandrescu Chirică, ambii din Direcțiunea Generală a Poliției, ne-am prezentat la domiciliul d-lui Avocat Dr. W. Filderman, din București, Str. Sf. Apostoli Nr. 16, unde punându-i în vedere calitatea și scopul vizitei noastre, am procedat, în prezența numitului și a d-lor S. Gruber, M. Hornștein, Fabi Hornștein, D. Rosenkranz, la o minuțioasă percheziție a locuinței sale, unde am găsit și ridicat următorul material:

1. 49 (patruzeci și nouă) dosare;
2. 7 (șapte) mape de carton;
3. 40 (patruzeci) bibliorafturi;
4. 41 (patruzeci și unu) broșuri diverse;
5. 2 (două) agende pe anii 1939 și 1940;
6. 1 (unu) carnet de legitimație de avocat în alb fără fotografie;
7. 1 (unu) dosar conținând broșura „Asasinul” și diverse acte dela Loja I. O. B. B.

Comisar Ajutor, (ss) A. Panaitescu.

Percheziționat, (ss) W. Filderman.

Martori, (ss) M. Hornștein, D. Rosenkranz, C. Alexandrescu, S. Gruber, F. Hornștein. N. Voinea.

Se menționează că toate dosarele biblioraftele, mapele și celelalte, nu sunt și nu au fost numerotate, șnuruite și parafate.

Se menționează că la punctul 1 al prezentului proces-verbal s'a rectificat de noi, ștergându-se cu X roșu cuvântul „bibliorafte” și înlocuindu-se cu „dosare”.

Tot acest material s'a transportat la Direcțiunea Generală a Poliției.

Drept care am încheiat prezentul proces-verbal spre cele legale.

Comisar Ajutor, (ss) A. Panaitescu.

Percheziționat, (ss) Dr. W. Filderman.

Martori, (ss) M. Hornștein, D. Rosenkranz, S. Gruber, N. Voinea, F. Hornștein, C. Alexandrescu.

Se menționează de noi Panaitescu Aurelian, că prezentul proces-verbal s'a încheiat în dublu exemplar, din care unul s'a lăsat percheziționatului.

Comisar Ajutor, (ss) A. Panaitescu.

Percheziționat, (ss) W. Filderman.

Martori, (ss) M. Hornștein, D. Rosenkranz, C. Alexandrescu, S. Gruber, F. Hornștein, N. Voinea.

PROCES-VERBAL

Astăzi 5 Ianuarie 1941 orele 19.

Noi Pădure Aristide, Comisar Șef în Prefectura Poliției Municipiului București, serviciul Poliției de Siguranță, asistat de Comisarii ajutoari Bicolici Nicolae, Vasiliu Gheorghe, Leonescu Dan și de martorii asistenți mai jos semnați,

Având în vedere delegația dată nouă de domnul Șef al serviciului de a efectua o percheziție la domiciliul d-lui Dr. Wilhelm Filderman, avocat din București, Str. Sf. Apostoli Nr. 16, percheziție autorizată de Parchetul Tribunalului Ilfov prin ordinul telegrafic Nr. 338 din 3 Ianuarie 1941,

Astăzi data și ora de mai sus ne-am prezentat la locuința d-lui Dr. Wilhelm Filderman din București, Str. Sf. Apostoli Nr. 16, pe care l'am găsit prezent la domiciliu și căruia punându-i în vedere scopul venirii noastre, a acceptat fără opunere să i se facă percheziția.

Cu această ocazie s'au găsit la locuința numitului și s'au ridicat de noi următoarele:

1. 20 (douăzeci) mape cu corespondență privind Uniunea Co-

munităților Evreești din Țară, emigrarea evreilor, memorii și scrisori atât personale cât și din partea organizațiilor pe cari le reprezintă, etc.

2. 1 (un) registru de procese-verbale ale Consiliului Central al Evreilor.

Toate acestea s'au ridicat fără a fi numerotate, șnuruite și parafate.

De cele ce preced, am dresat prezentul proces-verbal în dublu exemplar, din care un exemplar s'a luat de noi, iar un altul s'a lăsat percheziționatului.

Comisar, Șef, (ss) Aristide Pădure.

Percheziționat, (ss) Dr. W. Filderman.

Martori, (ss) N. Bicolici, G. Vasiliu, Hornștein, Emilia Dr. W. Filderman, Comisar D. Leonescu.

Notă. Ambele percheziții au fost ordonate a doua zi după ce d-rul Filderman predase generalului un memoriu în care arăta catastrofa spre care era târîtă întreaga țară și-l avertizase că Mișcarea Legionară pregătea un pogrom de exterminare a evreilor, pentru zilele de 6—7 Ianuarie. Răspunsul generalului Antonescu a fost: „Spuneți doctorului Filderman, să nu fie evreu fricos”.

**MEMORII ADRESATE GUVERNULUI
ANTONESCU DE F. U. C. E. ȘI U. C. E.
*Incercare de a salva viața unui grup de evrei
din Ploești*¹⁾**

Uniunea Comunităților Evrești
din Vechiul Regat
Nr. 2034

25 Noembrie 1940

DOMNULE MINISTRU

În ziua de 15 Noembrie a. c., cu prilejul audienței ce d-l Director General al Siguranței Statului a binevoit a acorda Președintelui nostru d-l Dr. W. Filderman, am adus la cunoștință faptul arestării la 10 Noembrie a. c., în orașul Ploești a unui grup de circa 50 evrei, oameni pașnici, împotriva cărora nu se ridică nicio acuzațiune. Arestații, printre cari se găseau veterani și decorați din războiul de întregire, au fost ridicați, parte de pe stradă, iar parte — împreună cu rabinul David Friedman — din sinagogă, în timpul ofierii serviciului divin.

Faptele erau expuse în memoriul nostru Nr. 1988, alăturat în copie, pe care însă nu l-am mai depus întru cât d-l Director General al Siguranței Statului ne-a comunicat că: 1) A fost sesizat de acest fapt; 2) A fost la Ploești însoțind pe d-l Horia Sima, Președinte ad interim al Consiliului de Miniștri și 3) A dat ordin ca 10—11 dintre arestați, bănuți de legături comuniste, să fie trimiși în judecata Curții Marțiale, iar ceilalți să fie imediat eliberați.

La 18 Noembrie a. c., am fost informați că niciunul dintre arestați nu a fost pus în libertate și am încunoștiințat despre aceasta Siguranța Generală a Statului cu memoriul nostru Nr. 1943 pe care de asemenea îl alăturăm în copie.

Întru cât nici până astăzi nu s'a executat ordinul, avem onoare a vă ruga să binevoiți a dispune măsuri urgente și eficace pentru eliberarea celor arestați și pentru prevenirea repetării în viitor a unor asemenea fapte.

Primiți, vă rugăm, d-le Ministru, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte,

Dr. W. Filderman

Secretar-General,
Matatias Carp

Domniei-Sale
Domnului Ministru al Afacerilor Interne.

¹⁾ V. No. 159, pag. 150.

Memoriu pentru înlăturarea boicotului organizat de Mișcarea Legionară.

Federația Uniunilor
de Comunități Evreiești
No. 500

26 Noembrie 1940

DOMNULE MINISTRU

Cu memoriul nostru Nr. 268 din 16 Septembrie a. c., după care alăturăm copie, am adus la cunoștința d-lui General Ion Antonescu, Conducătorul Statului și Președinte al Consiliului de Miniștri, faptul că în orașul Călărași au fost lipite pe vitrinele magazinelor evreiești, afișe cu inscripțiunea „MAGAZIN JIDOVESC”. Pe acest memoriu d-nul General a pus rezoluțiunea, comunicată nouă prin adresa Nr. 44 C. C. din 18 Septembrie 1940, după care de asemenea alăturăm copie. Domnia Sa a dispus ruperea afișelor, ceea ce s'a executat imediat de autorități.

Cu toate acestea faptul s'a generalizat în timp și spațiu cuprinzând orașele: Turnu-Măgurele, Buzău, Sibiu, Orăștie, Craiova, Brașov, Constanța, Ploiești. Am reclamat aceasta cu memoriile noastre Nr. 333 din 16 Octombrie, Nr. 1726 din 21 Octombrie, Nr. 386 din 31 Octombrie, Nr. 398 din 3 Noembrie, Nr. 406 din 5 Noembrie, Nr. 437 din 13 Noembrie, Nr. 464 din 18 Noembrie a. c., d-lui Director General al Siguranței Generale a Statului, fără însă a vedea vreun rezultat în spiritul rezoluțiunii Conducătorului Statului Român. Singurele orașe în cari aceste afișe au dispărut sunt acelea în cari, prin confiscări de mărfuri sau chiar de magazine, s'a ajuns la dispariția comerțului evreesc, adică la Turnu-Măgurele, Corabia, Caracal, Găiești și Brașov.

În ultimele zile faptul s'a produs și la București. Începând din noaptea de 20 spre 21 Noembrie a. c. și continuând în orele de prânz și de seară, au fost lipite pe vitrinele magazinelor evreiești din cartierul comercial ce pornește dela Piața Sf. Gheorghe către Calea Văcărești, afișe verzi de mărimea 60/20 cm. cu inscripția:

**NU INTRAȚI
MAGAZIN JIDOVESC**

Cu București, numărul orașelor în care s'au lipit asemenea afișe, ajunge la 20.

Ne îngăduim să vă atragem atențiunea asupra deosebitei gravități ce prezintă asemenea fapte, subliniind că ele se produc în momentul în care Statul este silit a apăra economia națională prin legi excepționale cum e bunăoară Legea Sabotajului Economic, care califică drept crimă rezultatul acestor fapte.

Avem onoare a vă ruga să bine-voiți a acorda atențiunea cuvenită acestor fapte grave și consecințelor lor periculoase, dispunând măsuri imediate și eficace pentru desființarea afișelor și pentru a preveni repetarea faptelor în alte localități.

Primiți, vă rugăm, d-le Ministru, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte,

Dr. W. Filderman

Secretar-General,
Matatias Carp

Domniei-Sale

Domnului Ministru al Afacerilor Interne.

Cerere de audiență.

Federația Uniunilor
de Comunități Evreiești

26 Noembrie 1940

Nr. 503

DOMNULE GENERAL

În țară se petrec fapte de o gravitate excepțională: oameni maltrăți, unii chiar morți în împrejurări necunoscute, averi confiscate, comercianți deposezați de mărfuri și de magazine, familii întregi evacuate din locuințe și chiar din orașe, temple dărâmate și odoare sfinte pângărite, oameni pașnici arestați și reținuți zile și săptămâni fără învinuire, femei și copii începând dela vârsta de 11 ani, comercianți, profesori, medici, ridicați din case și duși în alte localități pentru a fi puși la munci grele, etc.

Am reclamat amănunțit cazurile d-lui Director General al Siguranței Statului, dar socotim că este necesar a le aduce și la cunoștința Domniei Voastre, pentru a se putea dispune măsurile eficiente de îndreptare.

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a ne acorda cât mai curând posibil o audiență, dispunând a ni se comunica ziua și ora la adresa noastră din Str. Dr. Burghilea Nr. 3, telefon 5.13. 42.

Primiți, vă rugăm, d-le General, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte,

Dr. W. Filderman

Secretar-General,

Matatias Carp

Domniei-Sale

Domnului General Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român

DOMNULE MINISTRU,

Avem onoarea a vă aduce la cunoștință că de pe urma cutremurului de pământ care a distrus orașul Panciu, o bună parte a populației sinistrate s'a refugiat pe unde a putut în județ și în special în Focșani. Autoritățile locale meîngăduind așezarea acestora decât pentru 15—30 zile, dacă nu sunt născuți în județ, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a aprecia situațiunea lor, dispunând ca:

a) Toți cei cari în momentul cutremurului aveau domiciliul în Panciu să rămână oriunde în județ, indiferent de locul de naștere.

b) Cei cari au avut un comerț de orice fel, să-l poată continua în județ.

c) Să se îngăduie celor ce vor și pot, să-și reconstruiască locuințele distruse de cutremur.

Populația panceană este astăzi risipită, în mare majoritate în județul Putna și mai ales în Focșani. Cu multă greutate s'a izbutit ca toți sinistrații să fie plasați și toți au astăzi un adăpost.

Cei ce au putut, au dus cu dâșii bruma de mărfuri salvată dintre dărâmături, pe care vânzând-o pot să aibe o existență. Unii dintre dâșii ar putea ca din agoniseala anilor de muncă, să-și refacă căminurile, contribuind astfel la reclădirea unui oraș de două ori distrus în cursul a două decenii.

Este firesc, este omenesc, este legal să se aprobe aceste cereri ale unei populațiuni care este astăzi cea mai lovită din țară.

De aceea vă rugăm să binevoiți a dispune cele de cuviință autorităților administrative din Focșani și Panciu, intervenind în acelaș timp la Ministerul Coordonării pentru ca, prin Camera de Comerț și Industrie Putna, să se îngăduie comercianților refugiați în Focșani, să continue acolo comerțul lor.

Primiți, vă rugăm, d-le Ministru, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni,

Președinte,

Dr. W. Filderman

Secretar-general,
Matatias Carp

Domniei-Sale

Domnului Ministru al Afacerilor Interne.

Memoriu despre teroarea legionară din Piatra Neamț¹⁾

Uniunea Comunităților
Evreiești din Vechiul Regat

7 Decembrie 1940

Nr. 2158

DOMNUL MINISTRU,

Referindu-ne la memoriul nostru Nr. 2157 din 4 Decembrie a. c., avem onoarea a vă informa că faptele grave dela Piatra-Neamț, se repetă sub diverse forme, prezentând o situațiune din ce în ce mai îngrijorătoare.

În locul desființatei Poliții Legionare, a apărut o nouă instituțiune: „Gărzile Legionare“, a căror constituire a fost anunțată prin afișe, lipite în tot orașul, cu cuprinsul:

„Pe ziua de 27 Noembrie, s'au înființat Gărzile Legionare sub conducerea camaradului Ștefan Verșescu“ (fostul șef al Poliției Legionare).

Aceste gărzi patrulează prin oraș, înarmate cu baionete, revolve și carabine și mulți locuitori au de suferit de pe urma întâlnirilor cu membrii lor.

Incepând din seara de 4 Decembrie, au lipit pe ușile și vitrinele magazinelor evreiești, afișe foarte mari cu cuprinsul:

„Cine cumpără dela Jidani este trădător; va fi fotografiat și publicat. Intrarea oprită la Jidani“.

Unele afișe sunt semnate: „GĂRZILE DE FIER LEGIONARE“.

A doua zi, la 5 Decembrie, au fost postați la intrarea magazinelor evreiești, membrii ai Gărzilor, cari n'au lăsat să intre în prăvălii nici un client, fie creștin, fie evreu, anunțând tuturor că până în două zile magazinele evreiești vor fi preluate.

În seara de 5 Decembrie, aceleași Gărzi au procedat la inven-

¹⁾ V. No. 193, pag. 162.

tarierea mărfurilor din unele magazine evreești, anunțând pe proprietari că aceste mărfuri vor fi vândute Sâmbătă, prin licitație publică.

Dăm cu titlu de exemplu câteva nume de comercianți evrei cari au avut de suferit:.

1. D. Davidovici	11. M. Hascalovici
2. I. Winkler	12. H. Hascalovici
3. Strul Lazarovici	13. Moise Leibovici
4. I. Herșcu	14. Ana Zilberman
5. Samuel Feingold	15. Avram L. Avram
6. Maria Fischer	16. M. Kanner
7. H. Sapse	17. Iancu Horovitz
8. I. Rotenberg	18. Ilie Horovitz
9. Landau	19. Victor Hascalovici
10. Florin Moscovici	20. Elias Herșcovici

Comerciantului Leon Iablonover care posedă un magazin de încălțăminte pe Str. Alexandru cel Bun, i s'a impus să angajeze ca funcționar pe un refugiat macedonean, iar acum a fost obligat să recunoască pe acesta ca asociat.

Comercianții cari n'au putut vinde în ziua de 5 Decembrie nimic din cauza Gărzilor postate la intrare, au fost amenințați că li se vor dresa și procese-verbale de sabotaj, pentru că ar fi ținut magazinele închise în zi de lucru.

Nădăjduim, d-le Ministru, că veți aprecia cum se cuvine gravitatea faptelor expuse mai sus și veți binevoi a ordona de îndată măsuri energice pentru ca această situațiune care ameintă deopotrivă ordinea publică și economia națională, să înceteze.

Primiți, vă rugăm, d-le Ministru, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni,

Președinte,

Dr. W. Filderman

Secretar-general

Matatias Carp

Domniei-Sale

Domnului Ministru al Internelor

Memoriu despre teroarea legionară din Târgoviște ¹⁾

Uniunea Comunităților
Evreiești din Vechiul Regat

16 Decembrie 1940

No. 2242

DOMNULE GENERAL,

În urma reclamațiilor noastre, d-l Director General al Siguranței Statului a binevoit a ordona o anchetă în orașul Târgoviște.

În timpul anchetei, vinovații au amenințat pe evrei chiar față de delegații veniți în anchetă și au pus amenințarea în executare întru cât Joi 12 Decembrie — adică în dimineața zilei următoare anchetei — evreii *au fost scoși și puși să curețe noroiul și să măture străzile*, inclusiv veteranii și decorații de războiu, inclusiv oameni de 60—65 de ani, *inclusiv Rabinul Comunității*.

Lucrul a continuat și a doua zi, iar în ziua de 13 Decembrie pentru ca delicvenții să arate și mai bine că nu se tem de autoritățile și legile Țării, au silit pe veteranul și decoratul de războiu *Abram Faibovici*, să semneze că-și vinde mărfurile și imobilul pentru 140.000 lei, deși ele valorează 2.000.000 lei.

Cum acest fapt este de o excepțională gravitate căci el constituie nu numai o ilegalitate și o neomenie, dar și un act de sabotaj al autorității publice, vă rugăm respectuos să binevoiți a dispune să se ia măsuri de reparație la Târgoviște și de prevenire în celelalte localități reclamate.

Menținem reclamațiile anterioare că oamenii au fost crunt bătuti și schingiuiți, în așa hal încât unii au și fugit din oraș.

Din nenorocire delegații Siguranței Generale au luat decla-

¹⁾ V. No. 211, pag. 173.

rații oamenilor față de cei ce-i bătuseră, așa că de teamă au dat declarații că n'au fost maltratați. Temerea rezultă și din faptul că oamenii cari declară că li s'au luat averi de sute de mii de lei și li s'au dat numai 10%, declară că ar fi fericiți să li se mai dea... 10%.

Vă rugăm respectuos să binevoiți a confrunta delegatul nostru cu delegații Direcției Generale a Siguranței pentru a constata adevărul pe de o parte, iar pe de alta să binevoiți a ordona că: sau mărfurile și imobilele să fie plătite la prețul real, sau să fie restituite.

Primiți, vă rugăm, d-le General, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte,

Dr. W. Filderman

Secretar-general

Matatias Carp

Domniei-Sale

Domnului General Ion Antonescu, Conducătorul Statului și
Președinte al Consiliului de Miniștri.

Memoriu despre teroarea legionară din Râmnicu-Vâlcea ¹⁾

Uniunea Comunităților
Evreești din Vechiul Regat

20 Decembrie 1940

No. 2287

DOMNULE MINISTRU,

Sesizați de locuitorii evrei din Râmnicul-Vâlcea, avem onoare a vă expune următoarele fapte petrecute în acest oraș:

1. *Bătăi la Poliția Legionară.* În zilele de 23, 24 și 26 Noembrie a. c., comercianții Samoil Ciment, Israel Grabois, Ilie Adler, Isac Șmilovici, Lupu Avram (locotenent în rezervă) și Sandu Willner, au fost ridicați dela magazinele lor și duși la sediul legionar și crunt bătuți — *lui Isac Șmilovici i s'au scos și dinții din gură* — după care au fost eliberați cu obligația de a părăsi orașul — abandonând bunurile și mărfurile — și de a nu reclama cele întâmplare.

2. *Închiderea magazinelor.* La 29 Noembrie 1940, în urma unei inspecții a d-lui medic primar, s'au închis *toate* magazinele evreești pentru insalubritate, cu toate că erau în perfectă stare igienică și fără dresare de procese-verbale pentru a nu se putea face apel la justiție.

3. *Înventarierea mărfurilor.* După închiderea magazinelor, Șeful Poliției Legionare, d-l *Radu Popian*, a chemat fiecare comerciant și a cerut să-și inventarieze mărfurile în trei zile și să le predea legionarilor iar ei să plece în orașul lor de origine.

4. *Ordin de evacuare a prăvăliilor.* La 9 Decembrie, comercianții au fost chemați de d-l Prefect, care i-a admonestat că țin prăvăliile închise, fapt constituind un act de sabotaj și i-a încu-

¹⁾ V. No. 150, pag. 145; No. 205, pag. 170.

moștiințat că *populația orașului este nemulțumită pentru că nu are de unde să se aprovizioneze.*

La replica comercianților că magazinele au fost închise de serviciul sanitar, d-l Prefect le-a ordonat să-și evacueze magazinele — *până seara* — și să se mute în alte magazine fapt care nu s'a mai petrecut pentru că nici nu aveau la dispoziție alte magazine, ca și pentru motivul de mai jos.

5. *Legionarii au inventariat și sigilat magazinele*, plătind proprietarilor un preț ce reprezintă între 10—14% din valoarea totală a mărfurilor preluate.

Nădăjduim, d-le Ministru, că veți binevoi a dispune reintrarea în legalitate, restituirea mărfurilor sustrate și pedepsirea vinovaților și vă rugăm să binevoiți a primi asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte,

Dr. W. Filderman

Secretar-general

Matatias Carp

Domnului-Sale

Domnului Ministru de Interne

Memoriu despre teroarea legionară în câteva orașe.

Uniunea Comunităților
Evreești din Vechtul Regat

30 Decembrie 1944

No. 2317

DOMNULE GENERAL,

În Țară continuă a se petrece fapte ce amenință grav ordinea publică.

La Buzău, Brăila, Giurgiu, Constanța etc., au fost arestați sub pretexte imaginare, bătuți sau chinuiți, oameni cunoscuți și respectați de populație, negustori cinstiți, intelectuali, veterani, decorați, invalizi sau mutilați de războiu.

Ne îngăduim a vă semnala câteva cazuri:

La Buzău fuseseră arestați și trimiși în judecată acum câțva timp o seamă de copii, sub acuzare de comunism. Cum unii părinți ai acestor copii nu aveau a plăti onorariile avocaților, Comunitatea Evreilor a strâns o sumă de bani în acest scop.

Curtea Marțială a achitat pe acuzați de învinuirea de comunism.

Or, acum au fost arestați și crunt bătuți fruntașii evrei din Buzău, intelectuali și comercianți — unii veterani și decorați de războiu — pentru că au dat celor achitați puțința de a se apăra contra înscenării celor ce i-au arestat.

Pentru a inveda starea de teroare ce domnește la Buzău, ne îngăduim a arăta că avocatul nostru Constantin Mușat, plecat să verifice adevărul faptelor de necrezut ce ni s'au adus la cunoștință, *nu a fost lăsat să ia contact cu victimele, ci dimpotrivă a fost ținut ca și arestat o jumătate zi, iar apoi condus la gară și supravegheat până la pornirea trenului, de organe ale Poliției.*

La Brăila au fost convocați la 16 Decembrie din ordinul d-lui chestor Mazilu, d-nii Izidor Solomonide, Ionas Schwartz și Leon Abramovici (cei doi din urmă veterani de război în vârstă de 61 respectiv 60 ani). Interogați asupra unei preținse ascunderi de

aur, au fost chinuiți în noaptea de 16—17 Decembrie de către indivizii Brăilă și Oarză, într'un mod care a stârnit revolta d-lui Procuror General al Curții de Apel Galați, Zamfirescu, venit să ancheteze.

Au fost desbrăcați și bătuți cu vâna de bou dela 1—5 noaptea și dela 8—10 dimineața în casa Aloman din B-dul Cuza, sediul legionar, secția economică. Apoi au fost readuși la Chestură și reținuți până la 19 Decembrie.

Chinurile de necrezut suferite de victime ca și constatările medicului legist sunt consemnate în acte dresate în ziua de 19 Decembrie înaintea d-lor Zamfirescu, Procuror General al Curții de Apel Galați, Mosciuski, Inspector General judecătoresc, Oprișan Prim-Procuror al Tribunalului Brăila și Marinescu, Procuror al Parchetului Brăila.

Subliniem că la Brăila s'au petrecut în ultimul timp următoarele:

1. Cu câteva săptămâni în urmă, au fost ridicați din stradă, bătuți și chinuiți, vreo 20 tineri evrei, pentru a declara că sunt comuniști. O parte au fost eliberați, iar cei ce n'au avut suficientă rezistență sufletească și au semnat declarațiile impuse de chinuitorii lor, sunt și acum arestați, așteptând judecata Tribunalului Militar Constanța.

2. Conducătorii Comunității au fost obligați prin amenințări să semneze un act prin care donează Primăriei Brăila, baia Comunității, instalație de valoare considerabilă (cca. 15.000.000 lei).

3. *Niciun evreu nu poate părăsi orașul fără o viză a d-lui Bosinceanu, Șef al Siguranței.*

La Giurgiu toți evreii fără deosebire de vârstă sau de situație socială au fost arestați pentru... comunism. Printre aceștia se află veterani, decorați și rămiți de războiu (Dr. Albulescu, medic colonel în rezervă, I. Carp rănit în luptele dela Coșna, etc.).

Primul lot de 11 arestați au fost judecați de Tribunalul Militar al Corpului II de armată și achitați.

Luni 23 Decembrie, copilul unuia dintre arestați — Leon Abramovici — a fost chemat de către legionarul Cristescu — electrician de profesie — și însărcinat să spună părintelui său că dacă va fi achitat, să trimită procură pentru vânzarea depozitului său de chereștea.

În ziua de 29 Decembrie, un funcționar dela depozit a fost însărcinat să comunice patronului său că dacă până în patru zile acesta nu se prezintă spre a vinde depozitul, se vor trimite patru agenți ca să-l aducă legat pentru a semna actul de vânzare.

Comunicări identice s'au făcut și altora dintre cei achitați.

La Constanța. în vederea confiscării magazinelor evrești, au fost ridicați o seamă de locuitori, din stradă, din case sau din magazine și duși la o casă, părăsită de proprietarul german Mauch, unde au fost bătuți îngrozitor.

Delegatul nostru vizitând câteva victime (Hananel, Dower, Isac Matatia etc.), a văzut „corpuri rănite de lovituri, fesele erau negre și la unii carne vie”.

Șeful legiionar al județului, vorbind comercianților evrei convocați la Camera de Comerț, le-a spus că dacă refuză a preda magazinele, nu garantează de viața lor, iar dacă vor îndrăzni să reclame să știe ce-i așteaptă căci „*marea este mare și mută*”.

Ne îngăduim a sublinia că:

a) Faptele de mai sus sunt pedepsite de lege, care le consideră crime (Decretul-Lege din 28 Noembrie).

b) Ele sunt cu atât mai grave cu cât sunt săvârșite de autorități, în localurile sau văzul autorităților.

Nădăjduim că veți binevoi a dispune măsuri imediate ce veți socoti eficace, pentru reintrarea în ordine și legalitate.

Primiți vă rugăm, d-le General, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte,

Dr. W. Filderman

Secretar-general

Matatias Carp

Domniei-Sale

Domnului General Ion Antonescu, Conducătorul Statului și
Președinte al Consiliului de Miniștri.

Memoriu despre teroarea legionară în întreaga țară.

Federația Uniunilor
de Comunități Evrești

9 Ianuarie 1941

Nr. 629

DOMNULE GENERAL,

Ca urmare la memoriul nostru Nr. 549 din 9 Decembrie 1940, avem onoare a vă înainta alăturat un tablou conținând fapte grave petrecute în Țară după această dată sau ajunse la cunoștința noastră după prezentarea primului tablou.

Impunitatea de care s'au bucurat primii vinovați ca și faptul că nicio măsură nu a intervenit ca să stăvilească ilegalitățile comise, a încurajat pe cei din județele sau localitățile limitrofe și astfel faptele s'au generalizat.

Ne îngăduim a sublinia că ancheta ce ați binevoit a ordona, nefăcându-se de către Parchet, ci în unele localități tocmai de către cei direct vinovați sau de către cei cari, obligați să păstreze ordinea, n'au știut nici să împiedice răul, nici să-l repare după ce s'a produs, victimele au fost silite, sub amenințări, să declare că nu li s'a întâmplat nimic.

În localitățile chiar unde nu culpabilii fac ancheta, aceasta este condusă în așa fel, încât nu poate da un rezultat. Astfel oamenii nu sunt întrebați dacă, de cime, unde și cum au fost maltratați, sau li s'au luat bunuri; sunt întrebați numai dacă au depus vreo reclamație și dacă cer vreo despăgubire, așa că cei veniți să spună adevărul, pleacă neputându-l spune, iar ceilalți nici nu vor să se mai ducă.

Pentru lămurirea Domniei Voastre, ne permitem:

a) A vă ruga să trimiteți de urgență un delegat la Sanatoriile indicate în prezentul tablou spre a vedea ce se întâmplă în București și veți avea o slabă imagine de ceea ce se întâmplă în restul Țării.

b) A vă depune alăturat constatări medicale pentru zece persoane din București, prevăzute în memoriul Nr. 549.

c) A adăoga că însuși Președintele nostru, d-l Dr. W. Filderman, convocat în legătură cu rechiziționarea Căminului Studentesc „Schuller“, pentru că a ținut să se menționeze că cere eliberarea unor efecte ce aparțin administrației Căminului și unor studenți — după ce a fost invitat să renunțe la această parte a declarației întrucât se vor lua măsuri pentru restituirea acestor lucruri — a fost admonestat că depune cu... ură.

d) A vă supune un extras din referatul avocatului nostru care a luat parte la Târgoviște la o anchetă făcută din ordinul Direcțiunei Generale a Siguranței Statului:

„Țin să menționez că declarațiile date nu erau adevărate „în cuprinsul lor, ci toți au declarat la fel, de teamă. Din „informațiunile culese la fața locului, lucrurile s’au petrecut „cu totul altfel, dar de teamă nu vor să declare.

„Chiar în fața comisiei de anchetă, locuitorii au fost „amenințați că vor suferi percheziții și că regretă că nu i-a „băgat în lagăr“.

De aceea avem onoare a vă ruga — în interesul adevărului și pentru îndreptarea răului de care va suferi în primul rând Țara — să binevoiți a ordona ca ancheta asupra faptelor ce semnalăm acum, să fie făcută de Parchetele Tribunalului.

Adăogăm însă că și în acest caz vor trebui date Parchetelor instrucțiuni ca să descopere adevărul cu orice preț, căci unele Parchete când li se depune o reclamațiune, nu au curajul să-i dea urmare și cer în prealabil instrucțiuni Ministerului de Justiție sau Parchetului General.

Primiți, vă rugăm, d-le General, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte,
Dr. W. Filderman

Secretar-general,
Matatias Carp

Domniei Sale
Domnului General Ion Antonescu, Conducătorul Statului și
Președinte al Consiliului de Miniștri.

CATEVA DECLARAȚIUNI ALE VICTIMELOR JAFULUI LEGIONAR

Motivarea unui recurs al lui³ Ferdinand Fuchs din Alba-Iulia
(Redactor: Istrate Micescu)

CUM A OPERAT BANDA

I. Pe la jumătatea lunei Octombrie 1940, ora 10 seara, vine la locuința lui Ferdinand Fuchs chestorul poliției *Traian Hanu* cu mai mulți membrii ai poliției legionare, și-l aduce cu forța la Chestura Poliției unde erau aduși și alți comercianți bogătași. Aici este bătut în arestul Poliției. Din arestul poliției este adus în biroul chestorului Traian Hanu de către comisarul Nicolae Ganciu, din ordinul chestorului, unde este lovit cu pumnii în cap de către inspectorul Ghimbășeanu și apoi este pus jos și bătut cu un baston de cauciuc de către agenții Crețu Ion și Gligor Andrei din ordinul și în fața chestorului Traian Hanu; după bătaie i s'a cerut să semneze un act că renunță la averea sa, dar refuză și atunci este bătut din nou de inspectorul Ghimbășeanu și cade în nesimțire; după ce își revine, inspectorul Ghimbășeanu îi toarnă apă pe cap și cu un creion chimic îi desenează pe chelie semnul gărzii de fier.

Om bătrân, Ferdinand Fuchs astfel maltratată este pus în imposibilitate de a reacționa, din cauza loviturilor primite nu mai poate părăsi patul și conducerea afacerilor sale rămâne pe mâna procuristului său Gavril Crișan și a avocatului N. Tudoran.

Scopul maltratării este ajums și Fuchs este pus în imposibilitate de a-și conduce afacerile.

O împrejurare favorabilă pentru bandă este faptul că apare legea pentru nominalizarea acțiunilor la purtător și astfel la 22 Octombrie 1940 Petre Paștiu, comisarul de românizare, cere ca Ferdinand Fuchs să depună acțiunile la sediul societății și astfel Ferdinand Fuchs depune atât acțiunile sale, cele trecute simulat asupra lui Gavril Crișan, cât și pe cele ale ginerelui său Brigers și ale fiului său Ladislau Halasz.

De astă dată banda era și în posesia acțiunilor, căci Gavril Crișan era conducătorul societății și Petre Paștiu, comisar de românizare, și acum pun la cale perfectarea tâlhăriei.

II. La 23 Noembrie 1940 se prezintă la locuința lui Ferdinand Fuchs — căci maltratările suferite îl țineau la pat — chestorul poliției Traian Hanu, comisarul de românizare Petre Paștiu și ceilalți dela poliția legionară, și-l forțează să semneze o propunere de vânzare a celor 13.020 acțiuni ale societății cu preț de 15.000.000 lei ce aparțineau lui Fuchs și copiilor săi, din care să se scadă o datorie de 3.222.000 lei către o Bancă din Budapesta și 600.000 lei către o firmă din Olanda, bani ce se vor depune la Banca Națională și să se elibereze după ce Ferdinand Fuchs va face dovada degrevării societății de această datorie. Plata prețului să se facă odată cu transcrierea acțiunilor și în felul următor: jumătate din sumă să fie virată în Ungaria și jumătate în Statele-Unite, pe numele copiilor lui Fuchs.

Mai arătau ca tranzacția să fie făcută pe baza situației din 15 Noembrie 1940 — și este de remarcat că această situație este făcută de comisarul de românizare Petre Paștiu, care arăta că averea societății este de lei 38.500.000.

Fuchs sub teroare și amenințare semnează această propunere și i se dă și lui o copie, semnată de către comisarul de românizare Petre Paștiu, cu mențiunea că primește propunerea.

III. La 27 Noembrie 1940 se prezintă din nou la Ferdinand Fuchs aceleași persoane și-i aduc un contract de vânzare, cu alt conținut decât cel din propunere și anume:

Că Fuchs Ferdinand fiind proprietarul a numai 5280 acțiuni, se obligă a obține acte de vânzare pentru restul acțiunilor: 7000 ale lui Ivan Brigers, 460 ale lui Ladislau Halasz și 290 ale altora, pe numele cumpărătorilor, a căror nume apar în act și anume:

Ilie Colhon, șeful organizației legionare cu	5000	acțiun
Petre Paștiu, comisarul de românizare cu	3500	"
Traian Hanu, chestorul poliției Alba-Iulia cu	3500	"
Cacoveanu Remus	} membrii ai poliției legionare	255 "
Gligor Emil		255 "
Sivan Vasile		255 "
Rizolu Ilie		255 "

Total 13020 acțiuni

Că Ferdinand Fuchs este obligat să plătească datoriile societății de 3.222.000 lei și 600.000 lei.

Dar, curios, plata nu mai se face imediat prin virarea sumelor în Ungaria și America — cum era prevăzut în propunerea semnată — și ceea ce caracterizează teroarea ce s'a exercitat, numai după obținerea actelor de transfer a acțiunilor ce nu apar-

țineau lui Fuchs și din suma de 15.000.000 pentru o avere de 45.000.000 se va plăti numai 3.000.000 lei, după ce se va dovedi că a achitat cei 5.822.000 datoriei societății iar restul de 12.000.000 lei în 2 ani, în rate bilunare de câte un milion lei.

Deși jefuit și de aceste 10.000.000 lei, Fuchs nu poate pleca în Ungaria spre a scăpa de teroarea ce se exercită asupra lui, căci banda atotputernică își dădea seama că actele smulse nu au nicio valoare juridică fără consimțământul celorlalți proprietari ai acțiunilor și atunci extind tâlhăria și asupra lui Ladislau Halasz și Ivan Brigers.

Pentru aceasta, chestorul Traian Hanu și comisarul de românizare Petre Paștiu și ceilalți, trimit la Cluj la Halasz pe Isidor Treitel, director al societății, ca să obțină consimțământul pentru vânzarea acțiunilor sale și ale cumnatului său Bigers. Treitel transmite toate amenințările și toate suferințele la care a fost supus Ferdinand Fuchs și perspectiva de a fi chiar omorât.

Fiul amenințat de a-și pierde părinții, consimte și dă ratificarea sub condițiunea că părinții săi vor fi trecuți nevătămați în străinătate.

Primind declarația lui Ladislau Halasz la Alba-Iulia, banda nu este mulțumită cu condițiunile ei și după 4 zile — din ordinul chestorului Traian Hanu, a lui Petre Paștiu și celorlalți inculpați — pleacă la punctul de frontieră Feleac, Malvina Josef, contabila societății, însoțită de un agent al poliției legionare, și-i aduce lui Ladislau Halasz un text pe care i se cere să-l semneze neschimbat, spunându-i-se că numai după ce și *dacă* semnează acest text, mama și tatăl lui vor fi în siguranță și vor avea puțința să treacă frontiera. Intimidat, Halasz semnează acest text.

VI. În posesia ratificării vânzării, i se dă lui Ferdinand Fuchs și soției sale Iolanda, pașaportul pentru a trece în Ungaria.

Isbutită însă și această a treia extindere a tâlhăriei, apetitul bandei crește, vizând ca întreaga avere a lui Ferdinand Fuchs să treacă în patrimoniul lor. Atunci pun la cale o altă tâlhărie.

Insinuând alte incidente probabile până la ieșirea din țară, Ferdinand Fuchs și soția sa Iolanda sunt însoțiți până la frontieră de avocatul N. Tudoran și înainte de a ajunge la Arad, în tren, banda îi prezintă lui Fuchs un act prin care declară că renunță la creanța de 6.000.000 lei ce-i împrumutase personal societății, creanță recunoscută prin bilanțul încheiat chiar de cumpărători. Sub amenințarea că nu i se garantează că va putea trece granița

și că va putea scăpa cu viață și sub teroarea ce continua a fi susținută de avocatul N. Tudoran, Fuchs este constrâns și semnează această declarație, prin care se lasă jefuit în folosul bandei și de această creanță ce era a lui.

Declarație din Caransebeș

Numele firmei: Pollák Alexandru, comerciant, comuna Chaba Bistra Nr. 29.

Valoarea reală a cășii: 400.000 lei.

Suma care s'a oferit pentru casă: 85.000 lei.

Cumpărătorul pretins: nu știu, deoarece n'a fost prezent.

DECLARAȚIE

În noaptea de 28—29 Dec. 1940 pe la orele 2.30 a bătut un gardian public la fereastra locuinței sorei mele din Caransebeș. La întrebarea sorei mele a răspuns, că îl caută pe d-l Sándor să vie imediat la Poliție, că are ordin dacă nu vine de bună voie să spargă ușa și să-l ridice. Sora mea a spus că nu mă lasă să merg noaptea, numai în caz dacă au un mandat de aducere eliberat de procuror. Eu nu am știut despre nimic fiindcă dormeam într-o cameră situată în dosul locuinței. Polițistul pleacă și sora mea veni la mine în cameră și îmi povesti cele petrecute. Peste scurt timp a bătut din nou cineva la fereastră și acum au fost doi gardieni și au spus că au ordin să-l ducă pe d-l Sándor la poliție. Am venit și eu la fereastră și i-am întrebat dacă au un ordin scris sau nu. Au răspuns negativ, dar totuși trebuie să mă duc, și dacă nu vreau de bună voie, atunci vor sparge ușa și mă vor lua cu forța. Eu m'am gândit să mă duc, fiindcă sora mea este o femeie bolnavă, care în mai multe rânduri a fost internată în spital. M'am dus și cunoscând din cele ce s'au petrecut în ziua de 28 Dec. 1940, când toți evreii au fost arestați și siliți să semneze contracte de vânzare fără voia lor, știind mai departe că acela care n'a vrut să semneze a fost depus în arestul din pivnița poliției, m'am hotărât dacă mi se va cere, voi semna și voi protesta mai târziu în contra acestei semnări cu silă. Am găsit acolo — în biroul comisarului Vasilescu — pe d-l Târu și un domn care este angajat la d-l Cârpan. D-l Târu: știți de ce te-am chemat aici. Eu: nu! D-l Târu: ai o casă la Chaba. Eu: da! D-l Târu: cât valorează acea casă. Eu: stau în târguială cu comuna Chaba-Bistra care vrea să cumpere dela mine casa, precum și cele 3 lanțe de pământ cari

sunt blocate. Lor le-am lăsat casa cu 400.000 lei. D-l Târu: trebuie să vinzi imediat casa și primești pentru ea 80.000 lei. Când am vrut să protestez, mi-a tăiat vorba cu cuvintele: nu vorbi mult, semnează fiindcă d-ta știi că noi putem și altcum să executăm ordine superioare. Să iei la cunoștință că la 1 Mai 1941 trebuie să te și muți din acea casă. Mi-a dat în mână condeiul, și eu după ce am declarat că nu semnez din bună voie și mă supun forței, am semnat un contract la care nici nu știu cine este cumpărătorul, nici nu am cetit contractul, că am fost silit să semnez și un imprimat în alb. După semnarea acestui contract forțat, d-l Târu a întrebat cât valorează marfa și mobilierul din prăvălia mea care este în casa mea din Chaba-Bistra. Am declarat că marfa valorează cca. 15.000 lei, iar mobilierul 30—40.000 lei. D-l Târu: primești pentru marfă și mobilier 5000 lei în mai multe rate și cum știi, că noi nu vorbim mult semnează repede. Am protestat și contra acesteia, însă noaptea la orele 3, la poliție în societatea legionarilor, ai gardienilor, un evreu nu poate să facă altceva, decât să subscrie mai ales atunci când știe că are o soră bolnavă, care îl așteaptă cu nerăbdare. După semnare am fost pus în libertate. N'am primit niciun exemplar după contracte.

Asta îmi este declarația pe care o susțin și o semnez.

Înainte noastră:

Indescifrabil.

Pollack Alexandru.

Declarație din Beliu-Bihor.

No. 1770/940.

Domnule Primpretor,

Subsemnatul *Maximilian Breuer*, comerciant, domiciliat în Beliu, îmi permit să mă adresez către d-voastră, ca organul de poliție locală, cu următoarea plângere:

În ziua de 1 Noembrie 1940, la ora mesei, au intrat în prăvălia mea din comuna Beliu, 4 domni legionari necunoscuți de mine, sosind în comună cu automobilul cu numărul de circulație Clj. 1 și 5 domni legionari din Beliu, cu domnul notar comunal și cu un jandarm.

Unul dintre domnii legionari necunoscuți de mine a întrebat cine e proprietarul prăvăliei. Prezentându-mă, mi-a adus la cunoștință că au venit să preia prăvălia mea. Când am întrebat că pe ce bază dorește să facă aceasta și când i-am adus la cunoștință că eu,

conform legii din 9 August 1940, am termen pentru lichidarea prăvăliei mele până la 9 Februarie 1941, mi-a răspuns că n'a venit să discute cu mine chestiuni juridice, ci să preia prăvălia și m'a somat să-i pun la dispoziție imediat cheile magazinelor mele de mărfuri, ca să înceapă imediat inventarierea.

Eu, văzând că la procedeul acesta iau parte și autoritățile locale d-l primar și un jandarm, nu m'am opus, i-am predat cheile cerute și am rugat numai să pot fi și eu reprezentat la inventariere și să-mi pot nota datele inventarierii, — ce mi s'a admis.

După aceasta, domnii legionari din localitate au început inventarierea și domnii legionari necunoscuți de mine, s'au dat în automobil și au plecat din comună.

Inventarierea a durat dela ora 2 după masă a zilei de 1 Noembrie 1940 până la ora 1 după masa zilei de 2 Noembrie, când domnii legionari care plecară din comună, s'au reîntors. La sosirea D-lor a fost inventariat aproximativ 1/3 parte a stocurilor de mărfuri, în valoare de cca lei 600.000, — despre cari am și eu notat datele de inventariere.

Domnii legionari cari s'au reîntors, văzând că inventarierea nu este terminată, au plecat la Primăria locală, unle după un scurt timp am fost chemat și eu.

La Primărie, unul dintre domnii legionari necunoscuți de mine, în prezența d-lui notar și a domnului primar comunal, mi-a comunicat că au adus următoarea hotărîre:

1) Sau îmi plătesc o sumă de lei 100.000 — pentru stocurile de mărfuri și pentru tot ce se găsește în prăvălia mea și în magazinele mele de mărfuri, lăsându-mi mie casa ce o am în Beliu.

2) Sau îmi plătesc lei 130.000, — în care caz îmi iau afară de prăvălie și casa.

Tot atunci mi-au adus la cunoștință că, cu sumele oferite nu-mi plătesc valoarea mărfurilor și a casei, că recunosc și ei că acestea au o valoare cu mult mai mare decât suma oferită, ci îmi dau suma aceasta ca să pot trăi din ea până ce toți evreii vor fi dați afară din țară și întrucât nu voi semna contractul de vânzare redactat de D-lor și nu voi primi una din condițiunile oferite, nu voi ajunge nici eu și nici familia mea ziua de mâine la Beliu, ci în acea noapte vom fi dați peste hotare.

Eu, de o parte de groază, de altă parte văzând că toate acestea se petrec pe lângă asistența autorităților locale, — am semnat

și hotărîrea mi s'a pus pentru semnare și am primit suma de lei 100.000, — fiind totodată dat afară din prăvălia mea, unde de atunci dispun domnii legionari, care au intrat acolo.

Valoarea stocurilor de mărfuri cari mi s'au luat și aranjamentul prăvăliei mele este de peste lei 1.800.000.

Dela întâmplarea cazului și până astăzi, de frica răzbunării nu m'am îndrăznit să mă adresez în scris la vreo autoritate cu plângerea mea, dar pierzând prin cele ce mi s'au întîmplat toată averea, în fine am fost silit să mă hotărăsc de a mă adresa către d-voastră cu plângerea mea, ca să fiu repus în drepturile mele, și având cumpărător serios creștin de origine etnică română care este dispus să cumpere prăvălia mea dacă și pe un preț redus, prin aceasta aş putea asigura existența mea și a familiei mele pe un timp mai îndelungat.

Domnule Primpretor,

Mă adresez d-voastră cu plângerea mea de mai sus și vă rog respectuos să binevoiți a ordona anchetarea cazului și după ce se va constata că cele redată de mine corespund adevărului, *să binevoiți a ordona să fiu repus în drepturile mele și să pot lichida prăvălia mea în termenul legal, având chiar un cumpărător serios, creștin, de origine etnică română.*

Având în vedere că d-voastră nu admiteți ca legile în vigoare să fie călcate și cu asistența autorităților legale să se săvârșească asemenea fărâdelegi de ori și cine, — vă rog respectuos înc'odată să binevoiți a ordona rezolvarea cererii mele de posibilă urgență, că mărfurile luate dela mine se vînd zilnic și în scurt timp nu voi avea ce să primesc înapoi.

Cu profund respect,
Breuer Maximilian.

Onor.

PRETURA PLASEI

BELIU

Declarație din Arad

Arad, 30 XII 1940.

DECLARAȚIE

Subsemnații Scheer Elemér, Leipnicker Andrei și Ștefan Zsédely prop. cafenelei-restaurantului și hotelului „Dacia” din Arad declarăm următoarele:

În ziua de 5 Nov. a. c., am fost chemați la Poliție de către dl. Chestor Preda. D-sa ne-a întrebat dacă vrem să vindem întreprinderea. Am zis că da dacă se găsește un cumpărător pentru 4.000.000 lei. D-sa ne-a somat să o vindem pentru 1.000.000 lei, deoarece avem deja cumpărător pentru prețul de 3.000.000 lei. D-l chestor ne-a oferit 1.000.000 lei și ne-a amenințat.

La o săptămână d-l chestor Preda, a făcut personal și cu organele oficiale 20—25 persoane, percheziție la toți clienții și mai pe urmă nouă. După terminarea percheziției — fără vreun motiv — sau motivare legală — au sigilat localul și l-au declarat închis.

La o săptămână s’au prezentat 3 legionari cari au ordonat deschiderea biroului sigilat și sub pretextul că am fi rupt sigiliile — pe care de fapt le-am ridicat în fața lor și la ordinul lor — ne-au deținut și transportat în pădurea orașului, unde ne-au ținut arestați în localul cinematografului de vară cinci zile nemâncați.

Persoane străine — afirmativ legionari — după 30 ore de arest — nemâncați fiind noi — s’au prezentat și ne-au întrebat dacă suntem de acord a vinde întreprinderea cu 1.000.000 lei s’au nu. Tratatивele acestea au durat 5 zile noi fiind în stare de arest și molestați în continuu ziua-noaptea în diferite forme — am acceptat sub presiune ca să vindem întreprinderea ptr. 2.000.000 lei.

Părea că au acceptat acest preț când deodată ni s’a pus în vedere că dacă nu acceptăm prețul de un milion lei, vom rămânea pe mai departe arestați.

Am acceptat — forțați astfel — și acest preț derizoriu pentru întreprinderea noastră de valoare reală de 4.000.000 lei, să o vindem pentru un milion lei.

Am dat prima dată o declarație pe urmă a trebuit să facem contract autentic la ora 2 noaptea în stare de arest, contract pe care l’a redactat d. dr. Silviu Pascutiu notar public în Arad, care s’a deplasat în cest scop la arestul dela Sediul Legionar. Actul notarial se găsește în original la Not. Public.

Prețul de un milion s'a depus la d-l Notar public, noi am fost imediat eliberați și din prețul cumpărării s'au plătit creditorii întreprinderii, iar noi am rămas fără nimic. Noi n'am ridicat nimic din această sumă.

Întreprinderea a fost cumpărată de un anumit Șereș Dumitru, Pantos, și Cristea refugiați din Oradea, cari mai înainte cu o săptămână ne oferise 3.000.000 lei, preț iar la îndrumarea d-lui chestor Preda au acceptat prețul redus, prin presiuni.

Arad la 30 XII 1940.

*Leipniker Andrei,
Ștefan Zsédely
Elemer Scheer.*

CERTIFICATE MEDICALE

Certificat de spital Spitalul „Caritas-Noua Maternitate“

Foaie de Observație Clinică

No. 4.061

Numele *Croitoru Ițic*¹⁾, etate 19 ani, starea civilă, necăsăt.
Buc. Str. Siminoc 4, zugrav.

Data intrării în Spital 20 Noembrie. Data eșirei 26 Noembrie 1940.

Diagnosticul — Echimoze multiple. Fisură a parietalului stâng (? vezi radiografia).

Starea la ieșirea din Spital... La cererea bolnavului.

OBSERVAȚIUNI

Bolnavul Croitoru Ițic, se internează în serviciul nostru pentru:

1. Dureri în reg. sternală.
 2. Plăgi contuze și tăiate în reg. parietală.
 3. Echimoze în reg. fessieră și dorsală superioară.
 4. Echimoze în reg. deltoidiană stângă și fața interioară a gambei stângi.
 5. Echimoze în reg. palpebrală superioară.
 6. Oedem și hematom la mâna stângă și dreaptă.
 7. Acuitate auditivă scăzută la urechea stângă.
 8. Dureri și echimoze în reg. scrotală.
- A. Pers. — fără importanță.
A. H. C. — fără importanță.

Istoric. În urma lovirii prin corpuri contondente în zilele de 17, 18, 19, 20, bolnavul simte dureri în reg. sternală, parietală stg., unde are și o plagă tăiată, în reg. palpebrală dr. Susține că nu poate să audă corect pe urechea stângă, din care a curs mult sânge.

¹⁾ V. No. 128, pag. 134.

În reg. deltoidiană stg. acuză dureri, ca și în reg. scrotală, puternic traumatizate. Bolnavul acuză dureri de o intensitate puternică pe fața plantară a picioarelor, gambieră dreaptă, fessieră și dorsală superioară.

Stare prezentă. Bolnav de talie medie, constituție athletică. Echimoze în reg. palpebrală și conjunctivală dr., parpebrală stg., pe fața dorsală a toracelui, pe ambele brațe, pe fese, pe ambele gambe, pe scrot.

La cap în reg. parietală stg., se observă o crustă de sânge la nivelul căreia acuză dureri la presiune; la acelaș nivel se percepe o senzație de înfundare.

Torace. Dureros la apăsare în reg. contuzionate. Nu acuză o durere electivă în inspirațiile profunde. La percuție sonor. La auscultatie murmurul vezicular normal.

Cord. În limite normale, sgomote normale ritmice 100 pe minut T. A. 14½ — 6½.

Abdomen sonor, suplu, nedureros.

.. *Ficat,* în limite normale.

Splina, nepercutabilă.

Reflexe pupilare, rotuliene, normale.

Ap. auditiv. Dureri în urechia stângă. Diminuarea acuității auditive a urechii stângi.

21/XI. Examenul cu speculul al urechii externe arată un hematom central al timpanului.

26/XI. Examenul otorinolaringologic arată o factură a mănerului ciocanului.

23/XI. *Examen radiologic.* Caractere de fisură în regiunea parietală dreaptă.

. *Examenul secreției uretrale.* 23 XI. Relativ frecvenți diplococi Neisser intra și extra celulari.

Certificat al unui medic particular

CERTIFICAT MEDICAL

Subsemnatul, Budu N. Vasile. doctor în medicină și chirurgie dela facultatea de medicină Cluj, certific prin prezenta că d-nul *Simon Byck* ¹⁾, comerciant, etate 46 ani, domiciliat în București, Str. Ceauș Radu 2, a fost găsit de subsemnatul în ziua de 21 Oct. 1940, la pat, la locuința sa, prezentând următoarele:

¹⁾ V. No. 60, pag. 111.

1. Regiunea capului.

- a) Echimose violacee a ambelor orbite;
- b) „ „ a regiunii faciale și temporale stângi.

2. Membrele superioare.

Contuzii și echimoze multiple pe ambele brațe și antebrațe. Articulația meta-carpiană liberă de ambele părți, există însă echimoze.

3. Toracele.

Contuzie și echimoză întinsă a regiunii scapulo-humerală, dorsală stângă.

La palpare și percuție, dureros.

4. Membrele inferioare.

Articul. coxo-femurală și reg. fesieră de ambele părți echimo-zate, formând plăci întinse, ce coboară în jos pe coapse, p. poster, până la articulația genunchiului.

Gambele cu echimoze multiple pe fața anterioară.

Picior propriu zis tumefiat, oedem pronunțat de ambele părți. Articulațiile libere.

Toate aceste leziuni, echimoze, tumefieri și oedeme sunt cauzate prin lovire cu un corp contondent. Faptul că nu există fracturi, corpul contondent n'a fost dur.

Bolnavul e imobilizat la pat, în plin tratament. Incapacitate de lucru de circa 2—3 săptămâni. E în tratamentul subsemnatului. Dată aceasta, spre a-i servi la trebuință. Făcut azi 21 Oct. 1940.

Conform cu originalul.

ss. Dr. Vasile Budu.

Str. Gogu Cantacuzino 36.

București.

ACTE DE VANZAREA SAU PREDAREA INTREPRINDERILOR

Contract provizoriu de vânzare și cumpărare din Arad.

Legat între Lefkovits Eugen, proprietarul firmei Lefkovits Eugen, librărie și tipografie, din Arad, B-dul Regina Maria Nr. 4, cari declară că sunt dispuși a-și vinde întreprinderea comercială industrială mai sus amintită d-lui inginer Mateiu Vasile, cu prețul *la care vor conveni*, în baza inventarului ce se va face despre patrimoniul firmei, cu ocazia predării.

Vânzătorul se obligă a satisface angajamentele față de creditori și a plăti impozitele către stat, comună și alte autorități legale, încât prețul ce-l va primi privește numai marfa din prăvălie și depozitul plus mobilierul și celelalte instalațiuni.

Cumpărătorul este liber de a primi în serviciu numai personalul care îi convine din acela avut de vânzător.

stent la data semnării acestui contract și că nu va trata cu altcineva

Vânzătorul declară că nu va înstrăina patrimoniul firmei ex-vânzarea, dacă nu va primi deslegarea din partea cumpărătorului, făcută în scris, cu referire la acest contract.

La încheierea contractului definitiv de vânzare și cumpărare cumpărătorul se va putea asocia cu vânzătorul.

În cazul că vânzătorul va contraveni condițiunilor arătate mai sus se obligă a plăti cumpărătorului drept despăgubire valoarea obiectului vândut, făcându-se vinovat și de dispozițiunile Codului Penal.

Cetit, înțeles și semnat cu mâna proprie.

Arad, la 4 Decemvrie. 1940.

Vânzător:

(ss) *Lefkovits Eugen*

Înaintea noastră ca martori:

Cumpărător:

(ss) *Ing. Matei*

Indescifrabil.

Indescifrabil.

Somație de predarea unui magazin din Constanța

Bucur Burăh,

Te rog să fii înțelegător și om cuminte.
Predă de urgență magazinul d-lor Zloceanu C-tin și lui Florea

Ion.

Orice abatere se pedepsește.
Anulezi tratativele cu Mihalache.

Gheorghe Stoica¹⁾.

Constanța 27 XII 940.

Act de predarea și preluarea unei întreprinderi evreești din Constanța

PREDAT

La camarazii Bențu Vasile, Gamilă Flentea și Tudor Gri-
gorescu.

PRELUAT

Camarazii

¹⁾ Gheorghe Stoica era comandantul legionar al Jud. Constanța. El amenința pe evrei, spunându-le că „marea e mare și mută”.

TABLOUL EVREILOR UCIȘI ÎN TIMPUL POGROMULUI.

1. *Sigmund Collin*, Str. Mântuleasa Nr. 12, comerciant, casier al Reprezentanței Comunității Evreilor din București, veteran al războaielor din 1913 și 1916—18, decorat cu „Avântul Țării”, „Victoria” și „Crucea Comemorativă”.

2. *Isidor Goldstein*, Str. Lânăriei Nr. 25, secretar al Comunității Evreilor din București, veteran al războaielor din 1913 și 1916—18, decorat cu „Avântul Țării” și „Crucea Comemorativă”.

3. *Sami Roeder*, Str. Dobrici Nr. 7, farmacist, maior în rezervă provenit din activitate, veteran al campaniei 1916—1918.

4. *François Heller*, Str. Sf. Vineri Nr. 13, orfan de războiu.

5. *Ida (Eduard) Braunstein*, Intrarea Colentinei Nr. 6, funcționar, veteran și rănit în campania 1916—1918.

6. *Corneliu Solomon*, Calea Dudești Nr. 28, inginer chimist fiul lui Al. Solomon, farmacist, colonel în rezervă, veteran și rănit în campania 1916—1918.

7. *Marcel Bank*, Str. Vasile Lascăr Nr. 26, fiul lui A. Bank, veteran al războiului 1916—1918.

8. *Rodrigues Brickman*, Str. Mihai Vodă Nr. 9, fiul lui Jacques Brickman, veteran și rănit în războiul 1916—1918.

9. *Moise Boiangiu*, Str. Petre Carp Nr. 22, fiu de veteran al campaniei 1916—1918.

10. *Avram Schein*, Str. Vulturilor Nr. 48, comerciant, veteran al războiului 1916—1918.

11. *Mayer Marcus*, Str. Sf. Vineri Nr. 13, veteran al campaniei 1916—1918.

12. *Leon (Leiba) Rosenthal*, B-dul Elisabeta Nr. 6, veteran al războiului 1916—1918.

13. *Rebeca Rosenthal*, B-dul Elisabeta Nr. 6, soția celui de mai sus.

14. *Henry Rosenthal*, B-dul Elisabeta Nr. 6, fiul celor de mai sus.

15. *Lazăr Bălan*, Str. Trinității Nr. 25, ginerele celor de mai sus.

16. *Moise Frânghieru*, Intrarea Colentinei Nr. 15, comerciant, veteran al campaniei 1916—1918.

17. *Haim Frânghieru*, Intrarea Colentinei Nr. 15, fiul celui de mai sus.

18. *Oscar Andrei*, Str. Petre Locusteanu Nr. 4, comerciant, veteran al războiului 1916—1918.

19. *Ing. Peppi Ionel Hirsch*, Str. Petre Locusteanu Nr. 4, ginerele celui de mai sus.
20. *Iancu Gutman*, Str. Sinagoga Nr. 9, funcționar.
21. *Iosef Gutman*, Str. Sinagoga Nr. 9 fratele celui de mai sus.
22. *Herman Morgenstern*, Str. Mântuleasa Nr. 34, comerciant.
23. *Sully Morgenstern*, Str. Mântuleasa Nr. 34, fiul celui de mai sus.
24. *Bernard Kaufman*, Str. Termopile Nr. 4, comerciant.
25. *Jacques Kaufman*, Str. Termopile Nr. 4, comerciant, fiul celui de mai sus.
26. *David Grünberger*, Calea Moșilor Nr. 110.
27. *Tiberiu Grünberger*, Str. Pictor Luchian Nr. 12, fiul celui de mai sus.
28. *Dr. Elias Berghoff*, Str. Voinicului Nr. 8, medic.
29. *Leon Blimes*, Str. Voinicului Nr. 6, fost avocat, cumnatul celui de mai sus.
30. *Iancu Aron*, Alea Sordonei Nr. 6.
31. *Iancu S. Aron*, Alea Sordonei Nr. 6, văr cu cel de mai sus.
32. *Pincu Katz*, Alea Sordonei Nr. 6, fost avocat.
33. *Millo Beiller*, Str. Maria Rosetti Nr. 36, fost avocat.
34. *Boris Branover*, Str. Lucaci Nr. 33, farmacist.
35. *Iosef Weissman*, Str. Mihai Vodă Nr. 21, comerciant.
36. *Moise Mariasis*, Str. Popa Farcaș Nr. 39, profesor.
37. *Osius Kopstück*, Str. Sf. Ion Nou Nr. 32, cantor al Templului Coral.
38. *Dober Alexandru*, Str. Dr. Schachman Nr. 3, blănar.
39. *Moise Orekorski*, Str. Enăchiță Văcărescu Nr. 45, conducător al Oficiului Palestinian.
40. *Samuil Biller*, Str. Colonel Orero Nr. 20.
41. *Samuil Glasberg*, Hotel Splendid (provincie).
42. *Herzberg Maximilian*, Str. Aurora Nr. 19.
43. *Iacob Katz*, Str. Mircea Vodă Nr. 2 bis.
44. *Noe Rosenzweig*, Str. Olteni Nr. 68.
45. *Iosef Bercovici*, Calea Dudești Nr. 7.
46. *Lazăr Berthal*, Calea Moșilor Nr. 88.
47. *Natan Strulovici*, Str. Hameiului Nr. 11.
48. *Mișu Kaufman*, Str. Vulturilor Nr. 26.
49. *Herman Silberstein*, Str. Căpitan Preoțescu Nr. 41.
50. *Strul Penchis*, Str. General Florescu Nr. 15.
51. *Solomon Adesser*, Str. Negoii Nr. 34.
52. *Manasse Cohen*, Str. Petre Carp Nr. 22.
53. *Marcus Michel Mihail*, Calea Moșilor Nr. 332.

54. *Isidör Katz*, Str. Pitagora Nr. 10.
55. *Klein Andrei*, Str. Dem. Teodorescu Nr. 11.
56. *Emanuel Silberstein*, Str. Dr. Iuliu Barasch.
57. *Calman Sufrin*, Str. Sf. Elefterie Nr. 11 bis.
58. *Şapsă Dascal*, Str. Sf. Vineri Nr. 1.
59. *Leon Marcus*, Str. Sf. Apostoli Nr. 68.
60. *Isi Galanter*, Str. Sf. Apostoli Nr. 59.
61. *Iosif Marcoveanu*, Str. Sf. Vineri Nr. 8.
62. *Heinrich Sabetay*, Str. Raion Nr. 25.
63. *Moise I. Herşcovici*, Str. Pitagora Nr. 20.
64. *Marcel Gewirtz*, Str. Parcul Berindei Nr. 10.
65. *Lazăr Rudich*, Calea Văcăreşti Nr. 71.
66. *Motzu Goldenstein*, Str. Ion Puşcaşu Nr. 11.
67. *Şain Haber*, Şos. Măgurele Nr. 57.
68. *Jean Jacques Adlesberg*, Str. Mircea Vodă Nr. 38.
69. *Emanoîl Leibovici*, Calea Moşilor Nr. 356.
70. *Solomon Pecher*, Calea Moşilor Nr. 78.
71. *Oscar Wechsler*, Str. Labirint Nr. 22.
72. *Mişu Rottman*, Str. Cantemir Nr. 44.
73. *Milah Goldberger*, B-dul Elisabeta Nr. 12.
74. *Meer Iancovici*, Str. Mămulari Nr. 6.
75. *Scheer Gheorghe*, Str. Dr. Marcovici Nr. 3.
76. *Mişu Goldschläger*, Str. Domici Nr. 36.
77. *David M. Aron*, Calea Dudeşti Nr. 119.
78. *Sandu Katz*, Str. Oltarului Nr. 16.
79. *Isac Grünwald*, Calea Dudeşti Nr. 169.
80. *Neubauer Leon*, Str. Pitagora Nr. 3.
81. *Herman Bercovici*, B-dul Mărăşeşti Nr. 3.
82. *Zalic David*, Str. Costache Bălăcescu Nr. 14.
83. *Arnold Krammer*, Str. Justiţiei Nr. 61.
84. *Nathan Goldman*, B-dul Carol Nr. 57.
85. *Leon Goldenberg*, Str. Fraţii Hillel Nr. 24.
86. *Manasse Reichman*, Str. Corbescu Nr. 52.
87. *Lazăr Grünberg*, Str. Bărăţiei Nr. 40.
88. *Lazăr Klein*, Str. Ciocanul Nr. 30.
89. *Alexandru Davidovici*, Calea Moşilor Nr. 78.
90. *Aizic Iosef*, Str. Trinităţii Nr. 23.
91. *Iosub Lupu Iancu*, Parcul Berindei Str. F. Nr. 25.
92. *Gherş Reisman*, Hotel Universal (provincie).
93. *Uşer Aron*, Hotel Universal (provincie).
94. *Iulius Rauch*, Hotel Bulevard (provincie).
95. *Oscar Berman*, Str. Cantemir Nr. 80.

96. *Nachum Belilovski*, Dr. Iași.
97. *Aron Herșcovici*, Calea Moșilor Nr. 76.
98. *Aurel Rauch*, Hotel Bulevard (provincie).
99. *Carol Landman*, Calea Moșilor Nr. 78.
100. *Naftule Herșcovici*, Parcul Mica Nr. 15.
101. *Punu Oberman*, B-dul Maria Nr. 2.
102. *Froim Grünberg*, Str. Biserica Amzei Nr. 8.
103. *Avram Gavril*, Calea Victoriei Nr. 2.
104. *Willy Heiderman*, Str. Leon Vodă Nr. 2.
105. *Marcel Blum*, Str. Florilor Nr. 14.
106. *Lazăr Schaeffer*, Str. Nerva Traian Nr. 51.
107. *Hofmayer Carol*, Stradela Mircea Vodă Nr. 2 bis.
108. *Lazăr Bujaker*, Calea Șerban Vodă Nr. 51.
109. *Emanoil Isovici*, Hotel Universal (provincie).
110. *Wilhelm Marcovici*, Str. Aurora Nr. 46.
111. *Max Herșcovici* (Cerbeanu), Str. Delea Veche Nr. 69.
112. *Baruch Granovski*, Str. Spătarului Nr. 32.
113. *Herș Leibovici*.
114. *Mony Elias*.
115. *I. Simionovici*, Dorohoi.
116. *D. Askenasy*, B-dul Mărășești.
117. *Cadavru neidentificat*, predat societății „Sacra”.
118. *Cadavru necunoscut*, incinerat la „Cenușa”.
119. ” ” ” ” ”
120. ” ” ” ” ”

INDICE ALFABETIC DE NUME PROPRII

(Persoane, instituțiuni, localități)

- Aiud*, pag. 70, 136, 142, 159, 167, 184.
- Alba-Iulia*, pag. 112, 144, 180, 356.
- Antonescu Ion*, G-ral, Conducătorul Statului pag. 22, 24, 40, 43, 44, 46, 53, 54, 58, 61, 64, 68, 72, 74, 84, 103, 104, 106, 108, 114, 215, 330, 359, 341, 343, 347, 351, 354.
- Antonescu Mihai*, Ministrul Justiției, pag. 87, 89, 92, 327.
- Arad*, pag. 55, 106, 115, 121, 200, 363, 368.
- Bacău*, pag. 66, 118.
- Bălăceanca-Suceava*, pag. 201.
- Bălfi*, pag. 27.
- Basarabia*, pag. 18, 21, 28, 36, 39.
- Banca Națională a României*, pag. 34, 35, 36.
- Bârlad*, pag. 115, 158.
- Beliu-Bihor*, pag. 118, 360.
- Blaj*, pag. 195.
- Botoșani*, pag. 154, 158.
- Brad*, pag. 142, 149, 151.
- Brăila*, pag. 65, 146, 156, 175, 195, 203, 357.
- Brăileanu Traian*, Ministrul Educației Naționale, pag. 56, 65, 85, 87, 92, 97, 105, 327.
- Brașov*, pag. 70, 124, 127, 131.
- Bucecea*, pag. 65, 111.
- Bucovina*, pag. 18, 21, 28, 36, 39.
- București*, pag. 25, 33, 34, 66, 69, 70, 107, 109, 110, 111, 112, 117, 119, 120, 122, 126, 127, 133, 134, 140, 145, 147, 153, 156, 161, 167, 172, 174, 176, 188, 193, 196, 207, 212.
- Budișteanu Radu*, Ministrul Cultelor, pag. 54, 56, 83, 84.
- Buhuși*, pag. 136, 138.
- Buzău*, pag. 55, 64, 65, 106, 107, 120, 154, 156, 176, 195, 351.
- Călărași-Ialomița* pag. 26, 55, 64, 143, 155, 341.
- Calotescu-Cornel*, G-ral, guvernatorul Bucovinei pag. 35, 41, 47.
- Câmpulung-Bucovina*, pag. 65, 109, 158.
- Cancicov Mircea*, Ministrul Economiei Naționale, pag. 92, 327.
- Caracal*, pag. 69, 119, 150, 152, 154.
- Caransebeș*, pag. 191, 359.
- Ceica-Bihor*, pag. 129.
- Centrala Loreilor din România*, pag. 22, 23, 36.
- Centrul Național de Românzare*, pag. 34.
- Cernapoda*, pag. 64, 117.
- Cernăuți*, pag. 27, 34, 40.
- Chișinau*, pag. 27, 28, 40.
- Constanța*, pag. 33, 175, 185, 191, 194, 195, 209, 353, 353, 369.
- Corabia*, pag. 69, 116.
- Craiova*, pag. 33, 202, 203, 204, 208, 354.

Dănulescu C. Dr., Ministrul Muncii
pag. 42.

Darabani-Dorohoi, pag. 180.

Deva, pag. 160, 164, 180.

Dorna-Vatra, pag. 159.

Dorohoi, pag. 18, 53, 117.

Făgăraș, pag. 141, 156.

**Federația Uniunilor de Comunități
Eorești** (F. U. C. E.), pag. 36, 45,
54, 72, 104, 113, 122, 175, 227,
330, 340, 341, 343, 354.

Filderman W. Dr. Președintele F.
U. C. E. pag. 45, 54, 56, 64, 72,
104, 113, 200, 201, 337, 340, 341,
343, 344, 345, 347, 349, 351, 354.

Focșani, pag. 156, 177.

Găești, pag. 69, 155.

Ghica Alexandru, Director general
al Siguranței Statului, pag. 59,
127, 170, 212, 215, 340, 347.

Giurgiu, pag. 33, 171, 178, 352.

Gruiu I. V., Ministrul Justiției pag.
54, 57.

Hațeg-Hunedoara, pag. 169, 175.

Hârlău, pag. 66, 158, 200, 202.

Herța, pag. 26.

Iascinski Vasile, Ministrul Muncii
pag. 62, 92, 95, 98, 327.

Iași, pag. 20, 25, 33.

Ineu, pag. 70, 131 161, 335.

Iorga Nicolae, fost președinte al
Consiliului de Miniștri pag. 70,
150.

Jilava, pag. 224, 228.

Killinger Manfred, Ministrul Rei-
chului la București, pag. 79.

Koslinski Amiral, Subsecretar de
Stat pentru Marină, pag. 96, 97.

Lugoj, pag. 190, 336.

Lupeni-Hunedoara, pag. 151, 154.

Maniu Iuliu, fost președinte al Con-
siliului de Miniștri, pag. 68.

Mediaș, pag. 147, 331.

Nițescu Voicu, fost ministru, pag.
67.

Odobești, pag. 120.

Orăștie, pag. 64, 70, 121, 154, 156.

Panciu, pag. 39, 70, 344.

Petrovicescu Constantin, G-ral, Mi-
nistrul Afacerilor Interne, pag.
55, 59, 66, 73, 75, 76, 149, 215, 233,
327, 331, 340, 341, 349.

Petroșani-Hunedoara, pag. 154, 156,
169, 189, 195.

Piatra-Neamț, pag. 33, 106, 136, 141,
152, 154, 162, 176, 345.

Pitești, pag. 208.

Ploești, pag. 25, 33, 65, 70, 118, 125,
127, 134, 140, 146, 153, 155, 160,
184, 210, 340.

Podul-Iloaiei, pag. 26.

Pungești-Vaslui, pag. 142, 158.

Popescu Ion, (Jack); subsecretar de
Stat al Poliției pag. 40, 43.

Rădăuți, pag. 169, 193.

Râmnicu-Sărat, pag. 55, 124, 199.

Râmnicu-Vâlcea, pag. 64, 151, 170,
349.

Râșcanu Ion, G-ral, Primarul Capi-
talei, pag. 45.

Reșița, pag. 172.

Roman, pag. 26, 55, 156.

Șafran Alexandru Dr., Șef rabin al
Cultului Mozaic din România
pag. 56, 227.

Săveni, pag. 65.

Sima Horia, Vice-președinte al Con-
siliului de Miniștri, pag. 54, 68,
71, 73, 75, 76, 84, 127, 175, 190,
191, 212, 219, 327, 340.

Sibiu, pag. 110, 112, 116, 124, 155,
195, 208.

Sighișoara, pag. 148, 331.

Slatina, pag. 208.

Storogineț, pag. 27.

Suceava, pag. 162.

Sulița, pag. 154.

Târgoviște, pag. 53, 160, 163, 173,
195, 347, 355.
Târgu-Frumos, pag. 26, 177.
Târgu-Jiu, pag. 32.
Târgu-Neamț, pag. 138.
Tecuci, pag. 208.
Topor Ion, G-ral, Mare Pretor al
Armatei, pag. 28, 35.
Transnistria, pag. 19, 30, 34, 36, 41.
Tulcea, pag. 200.
Turda, pag. 69, 118, 182.

Turnu-Măgurele, pag. 33.
Turnu-Severin, pag. 70, 126, 160,
197 206.
Uioara (Ocna Mureș), pag. 127, 133,
146.
Urziceni-Ialomița, pag. 33, 55, 64,
115, 120, 156, 158.
Vaslui, pag. 65, 112, 125, 154, 198.

TABLA DE MATERII

	Pag
PREFAȚĂ	7
CUVÂNT ÎNAINTE	9
PRIVIRE GENERALĂ ASUPRA DESFAȘURĂRII PRIGOANEI	15
Câteva date statistice	18
Câteva cifre reprezentând valori jefuite din avutul evreesc	21
Asasinate și masacre	25
Bătăi, maltratări, chinuri	31
Jafuri	32
Exproprieri	37
Confiscări	38
Rechiziții	39
Isgoniri	39
Evacuări	40
Internări, ostateci	40
Ghettouri	40
Deportări	41
Excluderi din dreptul la muncă	41
Munca de folos obștesc	45
GUVERNAREA LEGIONARĂ (6 Sept. 1940—21 Ian. 1941)	51
CRONOLOGIA LEGISLATIVĂ	81
CRONOLOGIA ISTORICĂ	101
REBELIUNEA	217
Arestări, maltratări	219
Asasinate și masacre	228
Incendieri, dărâmări, devastări și jefuiri de temple și sinagogi . .	258
Incendieri, jefuiri și devastări de magazine și locuințe evreiești . .	242
INDICATOR NOMINAL AL VICTIMELOR DEVASTĂRIILOR, JAFU- RILOR ȘI INCENDIERILOR DIN ZILELE POGROMULUI	245
a) În Calea Dudești	247
b) În cartierul Dudești	259
c) În Calea Văcărești	288
d) În cartierul Văcărești	291
e) În Calea Moșilor	299
f) În cartierul Moșilor	303
g) În Calea Rahovei	311
h) În cartierul Rahovei	315
i) Diferite cartiere	321

	<u>Pag.</u>
ANEXE	325
Lista guvernului legionar	327
Lista prefectilor legionari	328
Documente oficiale	330
Memorii F. U. C. E.	340
Declarații ale victimelor	356
Certificate medicale	365
Acte de vânzare sau predare a întreprinderilor	368
Tabloul evreilor uciși în timpul pogromului	370
Indice alfabetic de nume proprii	375

Atelierele Grafice
SOCEC & Co., S. A. R.
BUCUREȘTI,
Of. Reg. Com. Soc. Nr. 463/931